DZIŚ › JAK PRAWIDŁOWO DBAĆ O CZYSTOŚĆ W DOMU

GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 12 czerwca 2026 | Redaktor prowadzący **Marcin Stelmasiak** | Cena gazety **12,99 zł** (w tym 8% VAT) | nr 135.11234, 1

Nakład 84 tys. + **322 tys. prenumerat cyfrowych**

Mundial

W KOŃCU GRAJĄ!

1271 dni musieliśmy czekać na mistrzostwa świata w piłce nożnej – dokładnie tyle dzieliło pamiętny finał mundialu w Katarze, w którym Argentyna po karnych pokonała Francję (na zdjęciu – Argentyńczyk Lionel Messi całuje trofeum), od meczu inaugurującego mistrzostwa w USA, Kanadzie i Meksyku. Wczoraj wieczorem polskiego czasu w Mexico City zagrali gospodarze i piłkarze RPA, dziś nad ranem rozegrano spotkanie Czechy – Korea Południowa ▶ **22**

• **Relacje, analizy, komentarze, zapowiedzi – wszystko to 24 godziny na dobę**
▶ **Sport.pl**

FOT. REUTERS/HANNAH MCKAY

JUŻ W SPRZEDAŻY
WYDANIE SPECJALNE

• **WSZYSTKO O MUNDIALU**
• Faworyci turnieju
• Korespondencje z USA
• Rozmowy z Janem Urbanem i Jackiem Laskowskim
• Turniejowa drabinka
• Program transmisji TV

Temat dnia

Przemoc to codzienność

– Jak dzieci mają umieć na nią reagować, skoro z nimi o tym nie rozmawiamy? One często nic na ten temat nie wiedzą i reagują w sposób instynktowny – mówi współautorka raportu o przemocy rówieśniczej
▶ **4-5**

Reportaż

Wolność po 21 latach

Zamknęli mnie, przegłodzili i w nocy wzięli na przesłuchanie. Bili, krzyczeli, grozili. Przyznałbym się wtedy do wszystkiego – mówi Jarosław Sosnowski. Skazali go za zabójstwo Małgorzaty
▶ **16-17**

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X

1 RP

W cieniu politycznej zadymy o UPA

O odbudowie Ukrainy

Za dwa tygodnie Polska będzie gospodarzem najważniejszej konferencji dotyczącej odbudowy Ukrainy. Na dziś jednak główne pytanie brzmi: **Czy będzie na niej obecny prezydent Wołodymyr Zełenski?**

Sebastian Ogórek

O tym, jak ważna jest gdańska Konferencja na rzecz Odbudowy Ukrainy, niech świadczy fakt, że według ustaleń Wyborcza.biz to w Gdańsku miało zostać oficjalnie potwierdzone, że Polska wybuduje drogę od naszej granicy do Lwowa.

Co z drogą do Lwowa?

Pomysł jest taki, by przetarg na inwestycję przeprowadzić na podstawie polskich przepisów, co ma zapewnić pełną transparentność procesu, a jednocześnie dać lepszą pozycję startową naszym firmom. Jednocześnie ma to być jasny sygnał: Polska aktywnie uczestniczy i zarabia na odbudowie Ukrainy.

Jedyny problem? Finansowanie inwestycji. Nie ma zgody, by obarczać nią polski budżet, nawet jeśli z czasem Ukraińcy zwróciliby te pieniądze w postaci opłat za przejazd. Pieniądze trzeba będzie więc znaleźć po prostu na rynku.

Jeszcze w maju, w trakcie misji gospodarczej do Kijowa organizowanej przez polskiego ministra finansów i rozwoju Andrzeja Domańskiego, miała jednak paść deklaracja ze strony Ukraińców, że „polskiej stronie przekazana zostanie droga do Lwowa".

Taras Kaczka, wicepremier Ukrainy ds. integracji europejskiej, pytany o to przez redakcję Wyborcza.biz, stwierdził: – Proszę poczekać na konferencję w Gdańsku.

Wczoraj Paweł Kowal, który jest jednym z głównych organizatorów wydarzenia po polskiej stronie, stwierdził, że sprawa nadal jest w grze: – Czekamy na pewne dokumenty ze strony ukraińskiej.

Czy będzie Zełenski?

Kluczowa obecnie kwestia w kontekście gdańskiego wydarzenia to ta, czy do Polski przyjedzie prezydent Ukrainy. Pytanie to trzeba stawiać, bo mamy polityczne zamieszanie o UPA. Kowal zapewnia, że jest to jednak kwestia tylko i wyłącznie polityki historycznej, a na biznes (czytaj: to wydarzenie) nie wpływa.

– Formuła tej konferencji to wspólne zaproszenie premiera Donalda Tuska i prezydenta Wołodymyra Zełenskiego. Nic się w tej sprawie nie zmieniło. Wszystkie znaki na ziemi i niebie na to wskazują, także te dyplomatyczne, że prezydent Zełenski będzie w Gdańsku – stwierdził Kowal.

Prawda jest jednak taka, że kwestia UPA eskaluje. Kilka dni temu prezydent Zełenski, zamiast lecieć na spotkanie do Londynu przez Polskę, co zwykle czyni, wybrał wylot przez Mołdawię.

„Najistotniejsze wydarzenie gospodarcze w Europie"

Do Gdańska mają przyjechać delegacje z szefami rządów kilkunastu państw, do tego unijni komisarze, a także przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen.

W sumie wziąć udział w wydarzeniu ma ok. 5 tys. osób, w tym prezesi największych europejskich firm.

– To najistotniejsze wydarzenie gospodarcze w Europie w tym roku. Kładziemy nacisk na podpisanie umów, zobowiązań, deklaracji pomiędzy spółkami, firmami państwowymi i samymi państwami – mówi Paweł Kowal.

Kluczowe mają być kwestie infrastrukturalne i energetyczne. Polsce poza tym zależy na sprawach wojskowych (określanych tu jednak jako dual use, to jest podwójnego zastosowania), co dotąd na tej cyklicznej konferencji nie było poruszane. Liczymy na to, że Ukraińcy będą chcieli współpracować z polskimi firmami w zakresie rozwoju technologii dronowych.
▶ **Wyborcza.biz**

eprasa.pl 9f64de03dc

Magdalena Kursa

Test przed wyborami parlamentarnymi

Krakowskie wybory będą w pewnym sensie początkiem kampanii przed przyszłorocznymi wyborami parlamentarnymi. Z tego powodu długo wydawało się, że największe partie postawią tu na znane nazwiska czy autorytety. Po obu stronach politycznego sporu – i w Koalicji Obywatelskiej, i w Prawie i Sprawiedliwości – słychać było o poszukiwaniu „znanego profesora" spoza polityki. Albo chociaż kogoś o ogólnopolskiej popularności, jak np. Małgorzata Wassermann z PiS czy Bartłomiej Sienkiewicz z KO. Żadnej z partii tych celów nie udało się zrealizować. Głównie dlatego, że krakowska polityka jest dziś przesiąknięta takim hejtem, że mało kto chce narażać na niego siebie czy swoją rodzinę.

PiS postawiło na wieloletniego radnego Michała Drewnickiego, a KO poparła – wspólnie z PSL – senatorkę Monikę Piątkowską, która w przeszłości pracowała w krakowskim magistracie jako dyrektorka wydziału strategii miasta.

Oboje mają szanse na II turę, ale za faworyta tych wyborów uważany jest Łukasz Gibała. To były poseł PO i Ruchu Palikota, który od ponad dekady zajmuje się głównie sprawami krakowskimi i trzykrotnie już walczył o prezydenturę miasta. Teraz przyznał się do zainwestowania kilkuset tysięcy złotych w referendum. Gibała na razie nie zadeklarował startu, choć wszyscy spodziewają się, że zrobi to, gdy oficjalnie padnie termin wyborów.

Przedterminowe wybory w Krakowie muszą się odbyć, bo w majowym referendum odwołano prezydenta Aleksandra Miszalskiego. Dojdzie do nich najpewniej w połowie września

Kto jeszcze startuje? Ważną osobą jest kandydatka Nowej Lewicy – posłanka Daria Gosek-Popiołek, niezwykle aktywna lokalnie. Kandydata wystawia też zabierająca głosy PiS-owi Konfederacja – to przedsiębiorca Bartosz Bocheńczak. Na starcie są także: inicjator referendum, prawnik Jan Hoffman i kandydatka Razem – krakowska radna Aleksandra Owca. To nie koniec – start zadeklarowali też: Marian Banaś, były prezes NIK, Michał Klimek z Konfederacji Korony Polskiej, byli radni Małgorzata Jantos, Łukasz Wantuch, Sławomir Pietrzyk ze wsparciem Socjaldemokracji, a także Grażyna Zofia Świat z Bezpartyjnych Samorządowców Małopolski. Do tego dochodzą osoby spoza Krakowa: Marta Ratuszyńska z ugrupowania Dobry Radom oraz internetowa celebrytka Marianna Schreiber.

Wielość kandydatów (jest ich na razie 14, a może być więcej) sprawia, że skład drugiej tury może być zupełnie zaskakujący. Bo głosy, które w przeszłości padały na Gibałę czy kandydatów dużych partii, teraz się rozdrobnią.

I jeszcze jedno – znamienne jest to, że największe partie ujawniły nazwiska swych kandydatów w Warszawie (jakby ktoś miał jeszcze wątpliwości, czy polityka samorządowa może być wolna od wielkiej polityki). ●

Andrzej rysuje

Kraków
Pochód Lajkonika

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

11.06.2026 roku. Jak co roku w oktawę Bożego Ciała (pierwszy czwartek po święcie) w Krakowie odbył się pochód Lajkonika. W 2014 roku zabawa została wpisana na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Cytat dnia

Brunatna szuria spod znaku Kowalskiego i Czarnka rozpoczyna w Polsce segregację rasową. Dno – trzeba się temu kategorycznie przeciwstawić

PIOTR ZGORZELSKI
wicemarszałek Sejmu z PSL w RMF FM

W weekend

FOT. GETTY IMAGES

TYLKO DLA BOGATYCH. PSYCHIATRA BĘDZIE JAK STOMATOLOG?
Co 4. Polak lub Polka przeżywa w swoim życiu coś, co spełnia medyczną definicję zaburzenia.

„Ranczo" po raz jedenasty
Powrót kultowego serialu

Widzowie ponownie zobaczą swoje ukochane postacie grane przez Cezarego Żaka i Artura Barcisia. Producenci przygotowali niespodziankę: w nowym sezonie wystąpi jedna z legend polskiego kina.

Rozpromieniona Lucy, grana przez Ilonę Ostrowską, wita z otwartymi ramionami proboszcza (Cezary Żak). Kadr nawiązuje do sceny spotkania bohaterki z wójtem z pierwszego sezonu.

To pierwsze zdjęcie z planu 11. sezonu kultowego serialu zatytułowanego „Ranczo. Zemsta wiedźm".

Telewizja Polska zapowiada produkcję jako „najgłośniejszy serialowy powrót ostatnich lat". Pierwszy klaps padł w dworku Lucy we wsi Sokule na Mazowszu.

Plotki o powrocie „Rancza" pojawiały się już po zmianie władz w TVP w 2023 roku.

Reżyser Wojciech Adamczyk podkreślał, że kontynuacja miałaby stanowić hołd dla Andrzeja Grembowicza, zmarłego w 2018 roku współscenarzysty serialu, który pisał go wraz z Jerzym Niemczukiem, utytułowanym prozaikiem i scenarzystą.

TVP podała informację o powrocie słynnego serialu w grudniu 2025 r. „Wiem, że mnóstwo osób na taką wiadomość czekało" – napisał wówczas Tomasz Sygut, prezes TVP.

FOT. TVP

Serial powstał na podstawie scenariusza napisanego przez Andrzeja Grembowicza dekadę temu.

– Cała ekipa jest bardzo podekscytowana możliwością powrotu po tylu latach do Wilkowyj. To się naprawdę rzadko zdarza w świecie filmu i seriali, żeby po tak długim okresie od zakończenia emisji ostatniego sezonu – w prawie tym samym składzie – powrócić na plan zdjęciowy – mówi reżyser Adamczyk.

W obsadzie ponownie znaleźli się odtwórcy głównych ról, między innymi Cezary Żak i Ilona Ostrowska, a także Artur Barciś, Marta Lipińska czy Katarzyna Żak. Do ekipy dołączył Daniel Olbrychski, który – jak zdradza producent Maciej Strzembosz – ma zastąpić postać graną przez zmarłego Franciszka Pieczkę.

Zdjęcia potrwają do 20 sierpnia. Premiera jest zaplanowana na jesień.

„Ranczo" powstawało od marca 2006 roku do listopada 2016 roku. W tym czasie nakręcono 10 serii, na które składało się 130 odcinków

„Ranczo" było inteligentną, pełną humoru opowieścią o Polsce i Polakach – o zmianach społecznych i politycznych.

Przez wiele lat był to ulubiony serial Polaków, który zdecydowanie wyprzedzał konkurencję pod względem oglądalności.

Dziesiąty sezon jesienią 2016 roku oglądało w TVP 1 średnio 5,3 mln widzów.

W 2007 roku powstał też film fabularny „Ranczo Wilkowyje" w reżyserii Wojciecha Adamczyka. ●

Dawid Dróżdż

eprasa.pl 9f64de03dc

Albatros travel

Wycieczki na Święta i Nowy Rok!

Muzyczny Sylwester w Lizbonie

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Lizbony. **Dz. 2** Zwiedzanie Lizbony autokarem. Dzielnice Belém, Alfama, Baixa. Po południu czas wolny. **Dz. 3** Wycieczka do Sintry (dodatkowo płatna) lub czas wolny w Lizbonie. Wieczorem kolacja sylwestrowa. **Dz. 4** Spacer po Lizbonie z polskim pilotem. Opcjonalnie koncert noworoczny, dodatkowo płatny. Czas do własnej dyspozycji. **Dz. 5** Przelot do Warszawy.

5 dni I Wylot z Warszawy 29/12 2026 I od 6.198,–

Nowy Rok w Stambule

Nowość

Program wycieczki: Dz. 1 Przelot Warszawa – Stambuł. Zakwaterowanie w hotelu i kolacja powitalna. **Dz. 2** Zwiedzanie miasta – Hipodrom, Błękitny Meczet, Hagia Sophia i cysterna Binbirdirek. **Dz. 3** Meczet Sulejmana, rejs po Bosforze i Wielki Bazar. **Dz. 4** Stambuł na własną rękę. **Dz. 5** Powrót do domu.

5 dni I Wylot z Warszawy 28/12 2026

od 6.298,–

Boże Narodzenie na południu Włoch

Sorrento, Neapol i Wybrzeże Amalfi

6 kolacji w cenie

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy i przyjazd do Sorrento. **Dz. 2** Najważniejsze atrakcje Neapolu – królewskie pałace, historia i pizza **Dz. 3** Pompeje – miasto, które zniknęło pod warstwą popiołu. **Dz. 4** Wigilia Bożego Narodzenia w Sorrento. **Dz. 5** Boże Narodzenie w Sorrento – msza, passeggiata i włoski świąteczny obiad. **Dz. 6** Wybrzeże Amalfitańskie – Positano, Amalfi i Ravello. **Dz. 7** Powrót do domu.

7 dni I Wylot z Warszawy 21/12 2026 I od 7.498,–

Boże Narodzenie w Południowej Afryce

2 posiłki dziennie (7 śniadań i 7 kolacji)

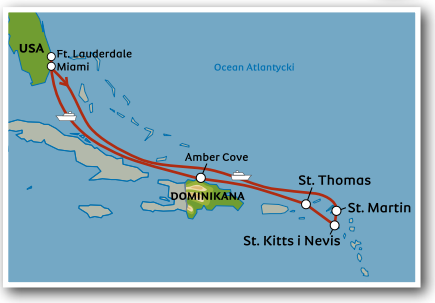
Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Johannesburga. **Dz. 2** Johannesburg, zwiedzanie Pretorii, przyjazd do Zebra Nature Reserve i powitalna kolacja. **Dz. 3** Rano spacer w okolicy Zebra Nature Reserve, po południu wizyta w centrum gadów. **Dz. 4** Safari w Rezerwacie Dinokeng i Wielka Piątka Afryki. Kolacja wigilijna. **Dz. 5** Dni wolne na relaks lub możliwość skorzystania z szerokiej oferty wycieczek fakultatywnych m.in. safari, spacer w buszu czy wycieczka do kopalni diamentów. **Dz. 6** Wizyta w wiosce Ndebele. **Dz. 7** Kurs gotowania tradycyjnych dań kuchni południowoafrykańskiej **Dz. 8** Afrykańskie rytmy podczas warsztatów gry na bębnach. **Dz. 9** Wizyta w Soweto, rodzinnym mieście Mandeli, i powrót do domu **Dz. 10** Przylot do Warszawy.

10 dni I Wylot z Warszawy 21/12 2026 I od 9.998,–

Sylwester na Florydzie i rejs po Karaibach

Nowość

Pełne wyżywienie podczas rejsu

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy i przyjazd na Florydę. **Dz. 2** Czas wolny w Ft. Lauderdale i kolacja Sylwestrowa. **Dz. 3** Pobyt w Ft. Lauderdale. **Dz. 4** Przedpołudniowe zwiedzanie Miami, rozpoczęcie rejsu. **Dz. 5–6** Dni na morzu na Morzu Karaibskim. **Dz. 7** St. Maarten. **Dz. 8** Basseterre, St. Kitts. **Dz. 9** St. Thomas, Amerykańskie Wyspy Dziewicze. **Dz. 10** Amber Cove, Dominikana. **Dz. 11** Na Morzu Karaibskim. **Dz. 12** Miami i podróż do domu. **Dz. 13** Powrót do domu.

13 dni I Wylot z Warszawy 30/12 2026 I od 14.998,–

Sylwester w RPA

Nowość

6 obiadów, 7 kolacji i 5 safari w cenie

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy. **Dz. 2** Przylot do Johannesburga; zwiedzanie Pretorii. Przejazd do rezerwatu Entabeni Game Reserve. **Dz. 3** Entabeni Game Reserve, Ranger Camp. Safari. **Dz. 4** Entabeni Game Reserve, safari piesze. **Dz. 5** Wizyta przy prywatnej tamie Albatros i safari – Sylwester z kolacją noworoczną. **Dz. 6** Entabeni Game Reserve. Przygoda na górnym płaskowyżu (Upper Escarpment). **Dz. 7–8** Entabeni Game Reserve: safari i relaks. **Dz. 9** Entabeni Game Reserve – Johannesburg. Wizyta w Soweto i podróż powrotna. **Dz. 10** Przylot do Warszawy.

10 dni I Wylot z Warszawy 27/12 2026 I od 13.498,–

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81 | Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, kolację sylwestrową / świąteczną, ubezpieczenie podstawowe.

Kod reklamy: GW22

Kraj/34437834

eprasa.pl 9f64de03dc

Raport „Rówieśnicy”

FOT. HELÈNE DESPL-ECHIN/GETTY IMAGES

Przemoc dla dzieci to codzienność

– Jak dzieci mają umieć na nią reagować, skoro z nimi o tym nie rozmawiamy? One często nic na ten temat nie wiedzą i reagują w sposób instynktowny – mówi współautorka najnowszego raportu o przemocy rówieśniczej.

Karolina Słowik

Aż 87 proc. uczniów doświadczyło w ostatnim roku przemocy rówieśniczej – wynika z najnowszego raportu „Rówieśnicy” Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę. Wnioski wyciągnięto na podstawie badań, w których udział wzięło 140 tys. dzieci i młodzieży w wieku 10-17 lat. Oto najważniejsze wnioski:

75 proc. doświadczyło co najmniej jednej formy cyberprzemocy, a niemal dwie trzecie (63 proc.) – jednej z form przemocy fizycznej.

Najczęściej było to wyśmiewanie i krytykowanie wyglądu (58 proc.), nieprzyjemne wiadomości w internecie (56 proc.), wykluczenie z grupy w sieci (53 proc.), celowe uderzenie (53 proc.).

35 proc. badanych zgłosiło sytuację przemocy rówieśniczej.

15 proc. przyznało, że mimo wiedzy o przemocy nikomu tego nie zgłosiło. Dlaczego nie zgłaszali? 44 proc. uznało, że sytuacja nie była poważna. 25 proc. odpowiedziało, że „nie przyszło im to do głowy”. 20 proc. się bało. 11 proc. nie wiedziało, komu zgłosić taką sytuację.

Spośród tych, którzy zgłosili przemoc rówieśniczą, tylko 33 proc. uznało, że ktoś ich wysłuchał i próbował udzielić pomocy. 22 proc. otrzymało wyłącznie obietnicę pomocy bez podjęcia dalszych działań, a 16 proc. badanych zadeklarowało, że ich zgłoszenie zostało zignorowane. Co trzeci uczeń, który zgłosił przemoc, doświadczył braku realnej reakcji. Tylko 39 proc. uznało, że w wyniku zgłoszenia otrzymało pomoc, dzięki której problem został rozwiązany. Według 21 proc. zgłoszony problem nie został rozwiązany. 9 proc. uznało, że po zgłoszeniu miało dodatkowe trudności.

Do kogo uczniowie zgłaszają się po pomoc? 41 proc. do rodziców, 37 proc. – do przyjaciół. Jedynie 5 proc. zgłasza się do wychowawcy, a 2 proc. do psychologa szkolnego.

Co trzeci uczeń doświadczył bullyingu, a 20 proc. – cyberbullyingu. Jednocześnie jedna czwarta uczniów przyznała się do stosowania bullyingu, a 13 proc. – do stosowania cyberbullyingu.

Im gorzej uczniowie oceniali klimat swojej szkoły, tym częściej deklarowali doświadczenie bullyingu i cyberbullyingu.

Uczniowie o niższym poziomie empatii częściej angażowali się zarówno w bullying, jak i cyberbullying.

ROZMOWA Z
JOANNĄ KOPYCKĄ
z Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, współautorką raportu „Rówieśnicy”

KAROLINA SŁOWIK: Z raportu wynika, że przemoc w relacjach rówieśniczych dla dzieci to norma. To nie przesadny wniosek?

JOANNA KOPYCKA: Niestety, nie. Przemoc rówieśnicza pojawia się coraz częściej i na coraz większą skalę. Przybiera też coraz bardziej różnorodne formy. Dzieci doświadczają przemocy w kontakcie bezpośrednim, ale też za pośrednictwem internetu, w tym serwisów społecznościowych. W internecie czujemy się bardziej anonimowi niż w kontaktach twarzą w twarz, nie widzimy też konsekwencji tej krzywdy, którą wyrządzamy drugiemu – jego smutku czy wstydu.

O tym, że tematów związanych z przemocą rówieśniczą jest coraz więcej, mówią nam też nasze konsultantki z telefonu 800 100 100 – bezpłatnej infolinii dla dorosłych w sprawie bezpieczeństwa dzieci poniżej 18. roku życia. Coraz więcej uczniów doświadcza przemocy rówieśniczej, ale też coraz więcej osób szuka pomocy czy edukacji w tym zakresie. I rzeczywiście, obecnie to jeden z głównych problemów społecznych, który na co dzień dotyka dzieci i młodzież.

To codzienność młodych? Czy ta częstotliwość nie jest taka duża?

– Dane wskazują na to, że dla młodych ludzi, niestety, jest to codzienność. W naszej fundacji prowadzimy cykliczne badania, z których wynika, że ten wskaźnik doświadczenia przemocy rówieśniczej przez dzieci i młodzież cyklicznie wzrasta.

Jeżeli chodzi o częstotliwość, to nie wynika ona wprost z naszego najnowszego badania, natomiast oszacowaliśmy, że ponad jedna trzecia badanych doświadczyła od jednej do trzech form przemocy. Kolejne 30 proc. dzieci i młodzieży doświadczyło od czterech do sześciu. To są takie zachowania jak zaczepianie lub bicie przez grupę, rozsyłanie kompromitujących treści, grożenie w internecie, kradzież pieniędzy, zmuszanie do czegoś, celowe uderzenie, wykluczenie z grupy, wyśmiewanie lub krytykowanie wyglądu. Jedynie 13 proc. naszych badanych nie miało żadnego z tych doświadczeń.

To, że dzieci reagują agresją na konflikty, wymaga naszej szczególnej uwagi i jest to obszar, nad którym powinniśmy z dziećmi pracować

JOANNA KOPYCKA

Ale jest też pozytywna strona: jako społeczeństwo ujawniamy ten problem, nazywamy go, rozmawiamy, dzięki czemu świadomość w tym temacie wzrasta. To dobry krok w stronę profilaktyki i kształtowania dobrych postaw, tak by stwarzać naszym dzieciom warunki do wychowania w środowisku wolnym od przemocy.

Przemoc to nie tylko kopnięcie, szturchnięcie, ale też np. bardziej wyrafinowana forma przemocy psychicznej. To, że ludzie już mają taką świadomość, jakoś pomaga? Widać to w badaniach?

– Wzrost świadomości na pewno pomaga. Kiedyś przemoc rówieśnicza była normalizowana czy utożsamiana głównie z przemocą fizyczną. Uważaliśmy, że to normalne, że dzieci się pobiją, popchną albo się pokłócą.

Teraz znamy też konsekwencje związane z przemocą emocjonalną, psychiczną, czyli np. z wykluczeniem, plotkami, grożeniem czy dręczeniem, zwanym też bullyingiem, czyli działaniem, które ma charakter powtarzalny, intencjonalny i jest nakierowane na wyrządzenie krzywdy drugiej osobie, która z jakichś powodów jest słabsza i ma trudności, żeby się przed tym obronić.

To, że dzieci reagują agresją na konflikty, wymaga naszej szczególnej uwagi i jest to obszar, nad którym powinniśmy z dziećmi pracować.

Większość dzieci tego nie zgłasza, bo uważa, że sytuacja nie jest poważna. To trochę taki komunikat: „Nie jestem ważny”.

– Tak, i nie rodzi się w głowie dziecka czy nastolatka automatycznie. Jest często odbiciem tego, jak my, dorośli, je traktujemy. Gdy dzieci nie uznają, że ich sytuacja jest ważna, to często jest to informacja o nas, dorosłych, że nie stwarzamy im warunków, by czuły się ważne.

O tym, że czujemy się bezradni?

– Dokładnie tak. Albo że nie uznajemy, że coś jest poważne, bo sami to kiedyś normalizowaliśmy. I nie umiemy zaopiekować dzieci w sferze emocjonalnej. A gdy dzieciom nie poświęca się odpowiedniej uwagi, troski, bliskości, to one nie wiedzą, że mogą nam o czymś powiedzieć, czymś się podzielić. Trudniej też jest im później zadbać o siebie, bo nikt ich tego nie nauczył.

Dlatego tak ważna jest edukacja na temat stawiania granic, regulacji własnych emocji i naszego automatycznego reagowania np. wtedy, gdy pojawia się agresja. Bo to moment, w którym tworzy się spirala przemocy. Jak dzieci mają umieć na nią reagować, skoro z nimi o tym nie rozmawiamy? One często nic na ten temat nie wiedzą i reagują w sposób instynktowny. Dzieci często nie wiedzą, że stosują przemoc. Nie wiedzą, że

eprasa.pl 9f64de03dc

Raport „Rówieśnicy”

Częstotliwość doświadczania wybranych form przemocy rówieśniczej

Dane w proc.

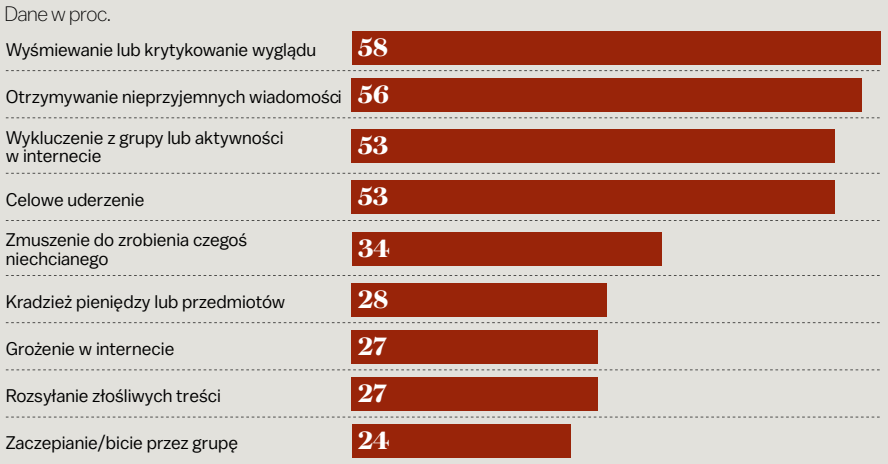

© GAZETA WYBORCZA ŹRÓDŁO: FUNDACJA DAJEMY DZIECIOM SIŁĘ, PROJEKT RÓWIEŚNICY

Doświadczenia wybranych form przemocy rówieśniczej

Ankietowani odpowiadali na pytanie: "Poniżej są sytuacje, które czasem zdarzają się osobom w Twoim wieku. Przeczytaj je i zaznacz, które przytrafiły Ci się w ostatnim roku"

Dane w proc.

© GAZETA WYBORCZA ŹRÓDŁO: FUNDACJA DAJEMY DZIECIOM SIŁĘ, PROJEKT RÓWIEŚNICY

kogoś krzywdzą, ale mogą krzywdzić, nie mając takiej intencji.

Po prostu reagują automatycznie: agresją czy wulgaryzmami. Bo np. tylko takiego sposobu reagowania się nauczyły. Bo tak funkcjonują w domu. Bo mama i tata używają takich słów, gdy są źli. I potem dziecko widzi ten sposób zachowania jako jedyną możliwość reakcji. Nie wie, że może się wyciszyć, że może poprosić osobę dorosłą o wsparcie.

Skoro dorośli mają problemy z wyrażaniem złości, to co dopiero dzieci.

– Dzieci, które dopiero się rozwijają, nie mają ani takich zasobów, ani tak bogatych wzorców zachowań jak my. Muszą się tego od nas nauczyć.

Problemem jest to, że dzieci, które często stosują przemoc, same tej przemocy też doświadczają i nie potrafią inaczej reagować. Bez odpowiedniej edukacji i działań profilaktycznych będzie bardzo trudno zmienić te wzorce.

Tylko jedna trzecia dzieci spotkała się z wysłuchaniem i próbą udzielenia pomocy. To bardzo mało. Być może chodzi o to, że my, rodzice, sami nie wiemy, jak zareagować?

– Tak, oczywiście. Bycie rodzicem to nie jest łatwa sprawa. Nikt nas tego nie uczy. To głównie praca z własnymi emocjami, często bardzo trudnymi. Sami musimy nauczyć się je zaopiekować, regulować je adekwatnie, bo to tak naprawdę będzie procentowało w wychowaniu dziecka.

Rzeczywiście, często nie wiemy, jak reagować, dlatego że wychowaliśmy się w zupełnie innej rzeczywistości. Pewne zachowania w ogóle nie były nazywane przemocą. One po prostu były. Teraz wiemy, że należy reagować, ale możemy nie wiedzieć, jak reagować. I ważne jest, żeby to wsparcie dawać też dorosłym.

Z raportu wynika, że dzieci przede wszystkim ufają rodzicom i do nich najczęściej zwracają się po pomoc. A rodzic czasem odpowie: „No to nie gadaj z Marysią”. Albo: „Nie martw się, są ważniejsze sprawy”. I dziecko dostaje znowu ten sygnał: mój problem nie jest ważny.

– Ja bym to obróciła. Wyobraźmy sobie, że ktoś ukradł nam oszczędności, powiedzmy 100 tys. zł. Dziecko powie: „Nie martw się, przecież zarobicie albo wyjmiecie z bankomatu”. Dla niego ten problem jest błahy, bo tego nie rozumie. A dla dorosłego to ogromna tragedia.

Każdy z nas, na każdym poziomie rozwoju, czy jest dzieckiem, czy nastolatkiem, czy dorosłym, ma swoje problemy, które są dla niego ważne. I czasem właśnie ta kłótnia dla nastolatka jest tymi setkami tysięcy złotych.

A co, jeśli dziecko przychodzi po rozwiązanie, a my nie mamy gotowej odpowiedzi?

– Powiedzenie dziecku, że nie wiemy sami, jak się zachować, jest aktem odwagi, który jest potrzebny. Jest wyrazem autentyczności i szczerości. Jeśli chcemy budować relacje oparte na bliskości i zaufaniu, to nasze dzieci muszą wiedzieć, że zawsze mogą do nas przyjść i podzielić się problemem czy o czymś porozmawiać. Musimy być autentyczni, musimy być szczerzy i musimy być sobą, jeżeli chcemy, żeby takie postawy miały w przyszłości nasze dzieci.

Jeśli czegoś nie wiemy i się do tego przyznamy, to absolutnie nie ma w tym nic złego. To wręcz komunikat: nie jestem posągiem, tylko bliską osobą, która czasem nie wie, ale zrobi wszystko, żeby pomóc. Jesteśmy dorośli i mamy możliwość, żeby w duchu takiej otwartości, empatii spróbować zrozumieć dziecko i wspólnie z nim zastanowić się nad rozwiązaniem.

I to jest w końcu sygnał: „Jesteś dla mnie ważny”.

– Tak, dokładnie. Najważniejsze jest to, żeby usłyszeć i uznać. To są fundamenty, które będą wzmacniały i wspierały budowanie zaufania do nas ze strony dzieci.

Ale nie chodzi też o to, żeby lecieć do szkoły z awanturą, bo biją mojego Jasia.

– Jest takie ryzyko. Rodzice często reagują od razu, i to bardzo ostro. A czasami okazuje się, że sprawa wyglądała troszkę inaczej z drugiej strony konfliktu czy z perspektywy nauczyciela. Dlatego warto zareagować spokojnie, przyjrzeć się, jak ten problem właściwie wygląda. Co się tam wydarzyło? Czy ktoś jest jeszcze zaangażowany w ten konflikt? Kogo możemy zapytać? Jakie emocje tam się pojawiły?

Na pewno nie reagować impulsywnie. Bo dzieci uczą się też z naszych adekwatnych reakcji, obserwują, jak działamy w takich sytuacjach. Bycie uważnym, spokojnym, ale zaangażowanym rodzicem będzie tylko sprzyjało budowaniu takich postaw u naszych dzieci.

Czyli tym bardziej można nie wiedzieć od razu.

– Oczywiście. Nie wiedzieć jest OK. Najważniejsze to chcieć, pomóc, wysłuchać, traktować młodego człowieka poważnie i towarzyszyć mu w tej przygodzie, którą jest dorastanie. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ”

Wydanie sobotnie „Wyborczej” możesz kupić

OD SOBOTY DO CZWARTKU!

Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

ZEŁENSKI I UPA

O co chodzi Ukraińcom?

STOMATOLOGIZACJA PSYCHIATRII

Czy na wizytę u psychiatry stać będzie tylko bogatych?

SZTUCZNA INTELIGENCJA

Kto będzie tworzył wiadomości, jeśli znikną redakcje?

1 RP

eprasa.pl 9f64de03dc

Kraków. Starcie partii Razem i jej „zdrajców”

W krakowskich wyborach zmierzą się reprezentantka Razem i reprezentantka Nowej Lewicy, która Razem opuściła. Obie kandydatki zastrzegają, że koncentrują się tylko na Krakowie, ale tak naprawdę to pojedynek, w którym chodzi o to, żeby coś drugiej stronie udowodnić.

Tomasz Nyczka

• **Aleksandra Owca i Daria Gosek-Popiołek podczas konferencji prasowej w Krakowie, jeszcze w jednej partii. Kraków, 20 lipca 2023 roku** FOT. JAKUB PORZYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Klaruje się lista kandydatów, którzy będą walczyć o fotel po odwołanym w referendum prezydencie Krakowa Aleksandrze Miszalskim (Koalicja Obywatelska).

Stolica Małopolski to drugie miasto w Polsce i – wbrew temu, co oficjalnie mówią politycy – poligon doświadczalny i ważny prognostyk przed wyborami parlamentarnymi w 2027 roku. Partie, które chcą się liczyć w polityce, muszą wystawiać tam kandydata.

Rywalizacja ma drugie dno

Kandydatów wystawiają obie lewice. Partię Razem reprezentuje krakowska radna miejska i współprzewodnicząca partii Aleksandra Owca. W tym tygodniu Nowa Lewica ogłosiła, że jej kandydatką będzie krakowska posłanka Daria Gosek-Popiołek.

Dodatkowego smaczku tej rywalizacji dodaje fakt, że Aleksandra Owca i Daria Gosek-Popiołek to byłe koleżanki z Razem. Kolegowały się, lubiły, obie działały w lokalnych strukturach partii.

Ale później w Razem doszło do rozłamu. Jesienią 2024 roku wicemarszałkini Senatu Magdalena Biejat i grupa jej współpracowniczek, w tym właśnie Daria Gosek-Popiołek, opuściły Razem. W Razem do dziś mówią: – Nawet nie próbowały rozmawiać, wbiły nam sztylet w plecy, zdradziły.

To wtedy dwie lewice na dobre się podzieliły. Nowa Lewica, uzupełniona o Biejat i ludzi z jej stowarzyszenia Wspólne Jutro, popiera rząd i koalicję 15 października. Partia Razem z Adrianem Zandbergiem i Aleksandrą Owcą nie zostawia na nim suchej nitki, przekonuje, że nie spełnia obietnic, buduje się na opozycji wobec Donalda Tuska.

Od tego „rozwodu” na lewicy minęły prawie dwa lata, ale emocje między byłymi partyjnymi kolegami z Razem nadal są żywe.

Razem rusza na byłą koleżankę

Gdy Nowa Lewica ogłosiła, że to Daria Gosek-Popiołek będzie jej kandydatką, Razem i jej sympatycy ruszyli do ataku w serwisie X. Kpią z kandydatki Nowej Lewicy, wypominają jej niezbyt udane wypowiedzi na sejmowych korytarzach, kolportują skriny z wewnętrznych rozmów.

Te najbardziej znane mają pochodzić sprzed rozłamu w Razem, rozmówczynie zastanawiają się na nich nad tym, czy Owca „zagrozi” Gosek-Popiołek, gdy zostanie współprzewodniczącą Razem.

„Anka Górska” (senatorka NL Anna Górska, która też odeszła z Razem) dowodzi, że „nie jest w stanie zagrozić niczym”, ale użytkowniczka „daria” (w domyśle: Daria Gosek-Popiołek) pisze, że „jeśli naszym celem jest rozpierdol w Razem, to Owca to znacznie utrudni i może dać drugie życie” i martwi się: „ja w przeciwieństwie do was mam realną konkurentkę w mieście”, bo „póki szłyśmy razem, to byłyśmy silne, a teraz ja będę słabła, a ona się wzmacniała”.

W Razem chętnie udostępniają teraz te skriny, komentują, że Gosek-Popiołek „boi się potężnej Owcy”, a wybory „koncertowo z nią przewali”.

Pytana o te zrzuty ekranu posłanka Daria Gosek-Popiołek mówi tak: – Nie jestem w stanie potwierdzić prawdziwości tych skrinów.

– Ale to są pani słowa czy nie?

– Nie będę się do nich odnosić – nie chce tego komentować Daria Gosek-Popiołek. I zastrzega: – Zajmuję się pracą poselską i kampanią prezydencką, a nie rozpamiętywaniem przeszłości.

Polityk Razem: – One po prostu zakładały, że Razem się rozpadnie, i chciały temu pomóc. Ta sytuacja pokazuje dwulicowość Nowej Lewicy, która oficjalnie chce nas „przytulić” i namawia do wspólnego startu w wyborach parlamentarnych, a za plecami spiskuje i wbija nóż w plecy. Tak czy siak, Kraków to dla nas bardzo ważne wybory. Traktujemy to jako preludium do wyborów parlamentarnych. Wszyscy sobie bardzo życzymy, żeby Ola przegoniła Darię.

Rozmówca z Razem zwraca uwagę na jeszcze jeden element:

– Wystawili byłą polityczkę Razem, bo po prostu nikogo innego sensownego w Krakowie nie mają. To już kolejna taka sytuacja, gdy muszą sięgać po byłe kadry Razem, bo wcześniej było tak przecież w wyborach prezydenckich, gdy startowała Magdalena Biejat.

Adam Kościelak z zarządu krajowego Razem kpi, że „Gosek-Popiołek idzie do wyborów, żeby dzielnie naprawiać w Krakowie to, co jej koledzy z Nowej Lewicy spartolili”.

Razem ma specyficzny styl komunikowania się w social mediach i to, co dzieje się teraz, nie odbiega chyba za bardzo od tej normy

Specyficzny styl komunikowania się

Posłanka Gosek-Popiołek mówi, że „odeszła z partii Razem, bo różniło ich podejście do uprawiania polityki”.

– Myślałam o starcie w wyborach prezydenta Krakowa już od dawna i zamierzałam wystartować w 2029 roku. Ale sytuacja w Krakowie się zmieniła, stąd decyzja, by wystartować już teraz. Nie traktuję więc tych wyborów jako prestiżowego starcia na lewicy między Nową Lewicą a Razem. Chodzi w nich o Kraków, a nie o pojedynek z jakimkolwiek innym politykiem – mówi „Wyborczej” Gosek-Popiołek.

Kandydatka Nowej Lewicy komentuje, że „partia Razem ma specyficzny styl komunikowania się w social mediach i to, co dzieje się teraz, nie odbiega chyba za bardzo od tej normy”.

– Nie będę komentowała poszczególnych wpisów działaczy Razem. Moi wyborcy oceniają mnie pozytywnie, otrzymuję wiele głosów wsparcia i chęci zaangażowania się w kampanię. Podejrzewam, że większość hejtu i krytyki płynie od osób zupełnie niezwiązanych z miastem – mówi Gosek-Popiołek.

Dodaje, że „próby wpisywania tych krakowskich wyborów w politykę ogólnopolską czy inne spory to są kalki z Warszawy”.

– W tym momencie myślę tylko o 2026 roku i o wyborach w Krakowie. One nie są testem, nie są próbą generalną przed czymkolwiek. Mieszkańcy Krakowa tak do nich nie podchodzą – mówi posłanka.

Zastrzega jeszcze, że „ma bardzo konkretny program dla Krakowa”, który chce zrealizować, a jej celem jest to, żeby „poprawić cały szereg polityk publicznych w Krakowie”: – Koncentruję się wyłącznie na Krakowie.

– Jestem kandydatką Razem na prezydentkę Krakowa i traktuję te wybory bardzo poważnie, bez względu na to, kim są moi kontrkandydaci i kontrkandydatki. Daria Gosek-Popiołek jest kandydatką Nowej Lewicy, która współrządzi w Krakowie od dwóch lat i jest współodpowiedzialna za politykę miasta – mówi Aleksandra Owca.

Wyjaśnia, że „nie ona robiła te skriny, nigdzie też ich przez ostatnie dwa lata nie wysyłała i nie udostępniała, więc nie jest w stanie zabrać w tej sprawie głosu”.

– Wybory w Krakowie są o tym, czy będziemy stawiać na usługi publiczne, silne miasto, które działa dla mieszkańców, czy uginać się pod układem rządzącym Krakowem, wpływami lobbystów, deweloperów, kierowców. Jestem jedyną kandydatką, która jest w tej sprawie wiarygodna. Bo działania Razem i moje głosowania w Radzie Miasta w Krakowie dotyczące transportu i usług publicznych są po stronie mieszkańców – mówi Owca.

Kto będzie miał lepszy wynik?

Wybory w Krakowie są jednak i próbą generalną, i testem, w tym dla obu lewicowych partii. ORaz prestiżowym starciem, wyścigiem między byłymi koleżankami z jednej partii.

Która kandydatka lewicy będzie miała lepszy wynik?

Gosek-Popiołek zapowiada: – Planuję wejście do drugiej tury.

Owca mówi tak: – Zrobię wszystko, co w mojej mocy, żeby mieć jak najlepszy wynik. Jestem kandydatką, która reprezentuje interesy mieszkanek i mieszkańców Krakowa. To kampania o tym, jakiego Krakowa chcemy, a nie o tym, kto kogo prześcignie i kto co komu pokaże.

Starcie w wyborach o fotel prezydenta Krakowa ma jeszcze jeden wymiar: to „przetarcie” przed przyszłorocznymi wyborami parlamentarnymi, w których – ponownie – zmierzą się najpewniej Owca i Gosek-Popiołek, tym razem jako kandydatki Razem i Nowej Lewicy do Sejmu.

Rozmówca „Wyborczej”: – Owca będzie się teraz bardzo starać w tej krakowskiej kampanii, bo za rok będzie pewnie kandydatką do Sejmu. W wyborach do Sejmu w Warszawie pewnie dojdzie do starcia Zandberga z Biejat, a w Krakowie Owcy z Gosek-Popiołek. ●

eprasa.pl 9f64de03dc

Była sala i kwartet, ale awansów nie było

Do wręczenia awansów nie doszło kolejny już raz. – Prokurator generalny i krajowy nie nadają na tych samych falach, nic gorszego nie mogło się nam przytrafić – zaznacza rozmówca „Wyborczej".

Ewa Ivanova

27 maja w prokuraturze miała się odbyć uroczystość wręczenia awansów, na które czeka kilkudziesięciu prokuratorów. To wielkie wydarzenie środowiskowe. Wynajęto salę w warszawskim budynku przy ul. Rakowieckiej (dawna siedziba Prokuratury Generalnej) i zamówiono kwartet smyczkowy. Jednak ceremonię odwołano.

Oficjalnie – ze względu na problemy organizacyjne. Nieoficjalnie – minister Waldemar Żurek nie podpisał dekretów awansowych, o które wnioskował prokurator krajowy Dariusz Korneluk.

Nie w kwietniu, nie w maju, może w czerwcu

Frustracja w prokuraturze narasta i to na wielu szczeblach. Do wręczenia awansów nie doszło kolejny już raz. Wcześniej, podczas kwietniowej uroczystości, wręczono tylko nominacje na stanowiska asesorskie oraz pierwsze stanowiska prokuratorskie.

– Źle się dzieje w naszej firmie – krótko komentuje odwołanie uroczystości szef jednej z prokuratorskich jednostek.

Inny prokurator dodaje: – Liczyliśmy, że skoro nie w kwietniu, to w końcu w maju będą decyzje Żurka. Teraz liczymy, że może wszystko odbędzie się w czerwcu.

O awanse występowali szefowie prokuratur, co mają teraz powiedzieć swoim ludziom? Przecież to recepta na katastrofę.

Kolejny nasz rozmówca jednoznacznie tłumaczy problem. – Dla wszystkich to znak, że prokurator generalny i krajowy nie nadają na tych samych falach. Jest klincz. Prokuraturze nic gorszego nie mogło się przydarzyć.

I pyta retorycznie: – Jeśli faktycznie istnieje spór o kilka kontrowersyjnych awansów, dlaczego rykoszetem mają obrywać inni?

Zalegające wnioski o awans

O ile awansów chodzi? Nasi rozmówcy szacują, że do prokuratora generalnego trafiło około 50 wniosków o awans na wyższe stanowiska służbowe w Prokuraturze Krajowej, w prokuraturach okręgowych i regionalnych. Wskazują kilka nazwisk – to śledczy pracujący w Prokuraturze Krajowej oraz szefowie jednostek i prokuratorzy liniowi.

Jednak prokuratura nie udziela informacji o tym, kogo konkretnie dotyczą wnioski awansowe.

Część wniosków o awanse leży na biurku Żurka od dłuższego czasu. W grudniu 2025 roku ujawniliśmy w „Wyborczej" historię niedoszłego awansu łódzkiego prokuratora Dawida Jackowskiego. Jako rzecznik dyscyplinarny prowadził głośną sprawę dyscyplinarną prokurator Ewy Wrzosek, obecnie radcy generalnej w resorcie ministra Żurka. Jackowski nie odstąpił od ścigania Wrzosek, a Izba Odpowiedzialności Zawodowej SN z legalnymi sędziami w składzie utrzymała dla niej karę upomnienia. A zgodnie z przepisami prokurator ukarany dyscyplinarnie nie może awansować przez trzy lata.

Jackowski to nie tylko rzecznik dyscyplinarny, ale też doświadczony śledczy. O jego awans na stanowisko prokuratora Prokuratury Regionalnej w Łodzi występował w ubiegłym roku prokurator krajowy Dariusz Korneluk.

Centralę prokuratury zapytaliśmy o dwie kwestie. Ile wniosków awansowych prokurator Korneluk skierował do ministra Żurka oraz z jakich powodów odwołano majową uroczystość wręczenia awansów?

– Od listopada 2025 roku do daty udzielenia informacji, Prokurator Krajowy skierował do Prokuratora Generalnego pozostających w toku 57 wniosków o powołanie na wyższe stanowiska prokuratorskie oraz jeden wniosek o powołanie na pierwsze stanowisko prokuratorskie. Zaplanowana na 27 maja 2026 roku uroczystość wręczenia prokuratorom dekretów o powołaniu na wyższe stanowiska służbowe została odwołana z przyczyn organizacyjnych – przekazała „Wyborczej" Anna Adamiak, rzecznik prasowy prokuratora generalnego.

Kogo promuje minister Żurek

Według naszych rozmówców za odwołaniem uroczystości kryje się głębszy problem. Waldemar Żurek nie tylko wstrzymuje się z decyzjami o awansach wnioskowanych przez Dariusza Korneluka, ale chce awansować swoich ludzi. Problem w tym, że proponowane kandydatury nie budzą entuzjazmu w Prokuraturze Krajowej.

Liczyliśmy, że skoro nie w kwietniu, to w końcu w maju będą decyzje Żurka. Teraz liczymy, że może wszystko odbędzie się w czerwcu

Wysokie notowania u Żurka ma m.in. Marek Wełna, nowy naczelnik śląskiego wydziału Prokuratury Krajowej.

Ostatnio jest o nim głośno dzięki kadrowym porządkom w śląskim „pezecie" (wydział PK zajmujący się przestępczością zorganizowaną i korupcją). Wełna zawnioskował o odwołanie z delegacji kilku prokuratorów, którzy prowadzili poważne śledztwa. Wnioski nie miały uzasadnienia, a prokuratorzy dowiedzieli się o nich od dziennikarza „Wyborczej".

Odwołani nie dali za wygraną i wnieśli skargi do Krajowej Rady Prokuratorów. Według nich Wełna, który nie zgłaszał do ich pracy zastrzeżeń, miał przyznać, że przyszedł do Katowic, aby „zrobić brudną robotę", i nie wie, „czy to ich zadowoli". Nie sprecyzował, kim mają być „oni". Sprawa jest wyjaśniania przez prokuratorską radę. Po wysłuchaniu odsuniętych prokuratorów – pod koniec czerwca – ma przed nią wystąpić Marek Wełna.

W Prokuraturze Krajowej postępowanie dotyczące Wełny jest postrzegane jako problematyczne. Są obawy, że śledczy, którzy wnieśli skargę, mają bardzo mocne dowody zarówno na jego słowa, jak i ich kontekst.

Prokurator Wełna za czasów ministra Adama Bodnara był delegowany do Prokuratury Krajowej, gdzie szefował departamentowi przestępczości gospodarczej. W czerwcu 2025 r. zawnioskował jednak o odejście, a Prokurator Krajowy Korneluk wyraził na to zgodę. Publicznie nie podano powodów decyzji.

Ze źródeł „Wyborczej" wynika, że Wełna różnił się w ocenie kilku spraw z lat 2016-2023, które były objęte audytem w Prokuraturze Krajowej. To on nadzorował powstanie drugiego raportu PK o politycznych śledztwach z czasów rządów PiS. Końcowy dokument w PK przyjęto z pewnym rozczarowaniem, był trudny w odbiorze i słabo zredagowany. Wełna nie wystąpił też na konferencji, podczas której odbyła się jego prezentacja.

Za rządów ministra Zbigniewa Ziobry Wełna był „grillowany". Z krakowskiej prokuratury regionalnej zdegradowano go do pracy w rejonie, wysłano go też na przymusową delegację i nękano dyscyplinarkami. W przeszłości naraził się Jarosławowi Kaczyńskiemu oraz Ziobrze, kiedy ujawnił kulisy nacisków i kontrolowanych przecieków w prokuraturze za czasów pierwszych rządów PiS.

Zaufana prokurator ministra

Mocną pozycję u Żurka ma także prokurator Agnieszka Welenc z Prokuratury Regionalnej w Krakowie, delegowana do Prokuratury Krajowej. Nie zaszkodziły jej medialne publikacje, wypominające, że w czasach ministra Ziobry pracowała w Biurze Prezydialnym Prokuratury Krajowej i uchodziła za zaufaną ówczesnego kierownictwa biura.

Nie pogrążyły jej także zdjęcia w towarzystwie Ziobry podczas konferencji w 2022 roku.

Welenc w PK kieruje zespołem prokuratorów, którzy zajmują się przeciwdziałaniem skutkom orzekania neosędziów SN i NSA. Zespół został powołany przez Waldemara Żurka we wrześniu ubiegłego roku. W składzie zespołu jest też kilku innych prokuratorów, którzy składali w SN wnioski o wykluczenia neosędziów. Jednak ci pozostawiali je bez rozpoznania.

Zespół analizuje również możliwości prawne związane z ewentualnym wystąpieniem do Prokuratorii Generalnej o wytoczenie powództw regresowych przeciwko neosędziom. Na razie żadnych regresów wobec neosędziów SN lub NSA nie wniesiono.

Według naszych rozmówców wpływy Welenc rosną. Część osób zaznacza, że stała się zaufaną prokurator ministra Żurka. Śledczy z zespołu Welenc – na polecenie prokuratora generalnego – zostali też zaangażowani w sprawę niedopuszczenia do orzekania sędziów TK. Badają, czy nie doszło do pomocnictwa prezydentowi w popełnieniu czynu zabronionego poprzez nieprzyjęcie ślubowań od czwórki sędziów TK, których wybrano 13 marca.

Analizują też kwestię niedopuszczenia przez Bogdana Święczkowskiego sędziów TK do orzekania (pod kątem niedopełnienia obowiązków lub przekroczenia uprawnień i naruszenia praw pracowniczych nowo wybranych sędziów TK). ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
Kraj/34438694

DO 23 CZERWCA

Zamów PRENUMERATĘ TECZKOWĄ „Wyborczej"

na lipiec u swojego sprzedawcy prasy

- Masz pewność, że każde wydanie będzie na Ciebie czekać (zamawiasz gazetę na cały miesiąc z góry)
- Masz niższą cenę niż przy zakupie pojedynczych wydań każdego dnia
- Masz bezpłatny dostęp do Wyborcza.pl*
- Masz gwarancję niezmienności cen w okresie realizacji prenumeraty
- Możesz zostać członkiem Klubu Wyborczej i mieć dostęp do archiwum tekstów

CENA 199,99 zł**
OSZCZĘDZISZ CO NAJMNIEJ 64 zł

Dostęp także do Wyborcza.pl*

*Prenumeratorów teczkowych zapraszamy do Klubu „Wyborczej". Jego członkowie mogą m.in. uczestniczyć w spotkaniach online z redakcją i jej gośćmi. Dodatkowo Klubowicze mają dostęp do archiwum tekstów „Wyborczej". Co zrobić, by zostać członkiem Klubu: 1. Skontaktuj się z naszą infolinią, tel. 22 555 54 55 (od poniedziałku do piątku w godz. 8-16). 2. Podaj numer dowodu zakupu prenumeraty teczkowej.
**Cena sugerowana. Kwota oszczędności wynika z różnicy ceny sugerowanej i sumy cen codziennej sprzedaży detalicznej.

1 RP

eprasa.pl 9f64de03dc

Wojna może wrócić w pełnej skali

Wobec eskalacji na Bliskim Wschodzie wzrosły ceny ropy naftowej. **Iran znów ogłosił pełne zamknięcie Cieśniny Ormuz.**

Maciej Czarnecki

Stany Zjednoczone i Iran drugi dzień z rzędu wymieniły ciosy w regionie, co napędziło obawy przed powrotem do pełnoskalowej fazy konfliktu.

Donald Trump powiedział w środę reporterowi Fox News, że oczekuje od Iranu kapitulacji, bo negocjacje zajmują jego przywódcom „za dużo czasu". Opowiadał, że mieli oni do niego zadzwonić, prosząc o przerwanie bombardowań (irańska strona tego nie potwierdza). Prezydent USA zdradził, że w środę amerykańska armia wystrzeliła na cele w Iranie m.in. 49 pocisków Tomahawk. Eksperci już wcześniej zwracali uwagę na znaczne uszczuplenie zasobów tych cennych rakiet podczas kampanii przeciwko Teheranowi.

Źródła CNN sugerują jednak, że negocjacje się toczą. Wczoraj rano delegacja Kataru, mediatora w konflikcie, opuściła Teheran po rozmowach „przeprowadzonych w koordynacji ze Stanami Zjednoczonymi", które miały trwać do wczesnego ranka.

• **Statki w cieśninie Ormuz, 8 czerwca 2026 r.** FOT. AMIRHOSEIN KHORGOOI/ISNA/WANA

W co trafili Amerykanie?

Według komunikatu Dowództwa Centralnego USA wczorajszy atak na cele w Iranie rozpoczął się 45 minut po północy lokalnego czasu. Na celowniku amerykańskich pilotów znalazły się irańskie zdolności wywiadowcze, systemy komunikacji i obrona powietrzna – dodano w oświadczeniu. Odgłosy wybuchów rozległy się m.in. na wyspie Chark, wyspie Keszm nieopodal Cieśniny Ormuz, w Szirazie oraz w położonych na południu kraju miastach Bandar Abbas, Minab i Sirik. Powiązana ze Strażnikami Rewolucji agencja Tasnim News doniosła o ataku na zakłady petrochemiczne w Asalouyeh. Nad ranem dźwięki eksplozji rozległy się też w położonym na południowy zachód od Teheranu mieście Karadż, w którym mieści się fabryka pocisków i baza wojskowa. Atakowane były też inne miejscowości nieopodal irańskiej stolicy.

Pojawiły się jednak wątpliwości, czy amerykańskie pociski spadły tylko na cele wojskowe. Analiza przeprowadzona przez „New York Timesa" sugeruje, że w środę zniszczyły infrastrukturę wodną w wiosce Bemani na południowym wybrzeżu Iranu. Według lokalnych urzędników pozbawiło to dostępu do wody ponad 20 tys. osób w okolicy w okresie upałów. Jeśli okaże się, że atak był celowy, będzie to zakrawało na zbrodnię wojenną.

Donald Trump powiedział reporterowi Fox News, że oczekuje od Iranu kapitulacji, bo negocjacje zajmują jego przywódcom „za dużo czasu"

Ostrzeżenia USA

Iran odpowiedział wczoraj atakami na bazy sił powietrznych USA w Kuwejcie, Bahrajnie i Jordanii. Zadeklarował też, że Cieśnina Ormuz jest teraz zamknięta dla wszystkich statków i okrętów, w tym tankowców i statków komercyjnych.

„Każdy statek próbujący przepłynąć przez cieśninę będzie celem ataku" – zagroził w poście na Telegramie Korpus Strażników Rewolucji Islamskiej.

Zamknięcie „do odwołania" potwierdził w komunikacie powołany w ubiegłym miesiącu Zarząd Cieśniny Zatoki Perskiej (Persian Gulf Strait Authority, PGSA) – irańska agencja rządowa, stanowiąca wyraz aspiracji do pełnej kontroli nad kluczową przeprawą. Centralne Dowództwo USA odrzuciło tę deklarację, przekonując, że cieśnina jest nadal otwarta dla żeglugi. W praktyce zadecydują o tym sami armatorzy, kalkulując ryzyko. W ostatnich tygodniach i miesiącach ruch przez Ormuz był i tak mocno ograniczony – według szacunków JPMorgan, w porównaniu do poziomu sprzed wojny na poziomie ok. 15 proc.

Irański MSZ grzmi o „jawnym pogwałceniu" przez USA kwietniowego rozejmu.

Kuwejcki urząd lotnictwa cywilnego tymczasowo zamknął przestrzeń powietrzną nad krajem. Samoloty były przekierowywane na alternatywne lotniska. Obrona powietrzna Kuwejtu poinformowała o przejęciu wrogich celów (w praktyce chodzi o pociski lub drony, nie sprecyzowano tego). W Bahrajnie też zawyły syreny alarmowe. Jordania podała, że unieszkodliwiła 20 irańskich pocisków.

– Jeśli musimy negocjować za pomocą bomb, to będziemy negocjować za pomocą bomb, jesteśmy w tym bardzo dobrzy – powiedział w środę szef Pentagonu Pete Hegseth reporterom zgromadzonym w bazie sił powietrznych MacDill w Tampie na Florydzie.

Irańczycy nie pozostają dłużni. Dowódca sił powietrznych Gwardii Rewolucyjnej gen. Madżid Musawi zagroził w oświadczeniu opublikowanym przez państwową agencję prasową IRNA: „Czynicie świętą Cieśninę Ormuz niebezpieczną? Zamienimy cały region w piekło. To jest odpowiedź na amerykańską agresję w regionie".

Na wieść o atakach i wobec tych oświadczeń znów zaczęły rosnąć ceny ropy naftowej. „Głębokie zaniepokojenie" eskalacją wyraził Pakistan, dotąd główny mediator.

Do zakończenia „ataków na statki" wezwały USA Indie. Trzech indyjskich członków załogi zginęło w środowym uderzeniu amerykańskich sił na powiązany z Iranem tankowiec. Był to już drugi amerykański atak na jednostkę z indyjską załogą w ostatnich dniach. W czwartek MSZ Indii poinformował o trzecim, po którym uratowano 20 członków załogi.

Ponadto Irańczycy oskarżyli Amerykanów o atak na 150-tonowy statek z „niezbędnymi towarami" w okolicach Ormuzu. Pięciu członków załogi tej jednostki zostało uratowanych przez inne jednostki w pobliżu i przetransportowanych do portu w Omanie.

Waszyngton tłumaczy swoje działania na okolicznych wodach egzekwowaniem blokady statków płynących do i z Iranu, wprowadzonej w odpowiedzi na blokadę Irańczyków.

Tajemniczy Trump

Z początku zagadkowo zabrzmiały słowa Trumpa, który w środę oznajmił reporterom w Gabinecie Owalnym, że podczas tajnej misji Amerykanie sprzątnęli Irańczykom sprzed nosa miliony baryłek ropy.

– Mogę to teraz powiedzieć. Coś, czego nie wiedzieliście – zaczął Trump. – Czy wiecie, że wydobyliśmy miliony baryłek ropy? Nikt o tym nie wie. Wiecie, kto o tym nie wie? Iran – aż do teraz – ciągnął.

Według cytowanego przez amerykańskie media amerykańskiego urzędnika chodziło mu o wysiłki armii USA, by zabezpieczyć przeprawę dziesiątek statków przez Cieśninę Ormuz. Podczas jej pokonywania miały one wyłączone nadajniki. Misja rzeczywiście była prowadzona po cichu, ale opisano ją już pod koniec maja.

Trump twierdzi na swojej platformie społecznościowej, że doprowadziła do tego, że na rynek trafiło ponad 100 mln baryłek ropy. To na razie niemożliwe do zweryfikowania. ●

Protesty przeciwko wizycie talibów w Brukseli

Europosłowie i organizacje pozarządowe ostrzegają, że rozmowy legitymizują reżim, który łamie podstawowe prawa człowieka.

Delegacja z Kabulu ma przyjechać do Brukseli w tym miesiącu na zaproszenie Komisji Europejskiej. Celem „technicznych rozmów" ma być kwestia przyjmowania osób deportowanych z Europy. Nowe zapisy dotyczące deportacji znajdują się we wchodzącym dziś w życie unijnym pakcie migracyjnym. Była wiceprzewodnicząca afgańskiego Zgromadzenia Narodowego Fawzia Koofi ostrzegła w rozmowie z France24, że zaproszenie talibów „wysyła zły sygnał każdemu, kto używa siły jako środka tłumienia sprzeciwu".

O zmianę decyzji apeluje do KE ponad 80 organizacji. Według założonej przez afgańskich dziennikarzy na uchodźstwie, nadającej po persku i w paszto telewizji Amu, wśród nich jest 77 afgańskich podmiotów i siedem międzynarodowych, w tym International Federation for Human Rights (FIDH), Civil Rights Defenders, Parliamentarians for Global Action oraz Women's Initiative for Gender Justice.

„Wszelkie oficjalne kontakty z przedstawicielami talibów, zwłaszcza na ziemi europejskiej, niosą ze sobą istotne implikacje prawne, polityczne i symboliczne. Istnieje ryzyko, że zostanie to odebrane jako forma normalizacji lub ukrytego uznania" – ostrzegają autorzy listu. Krytykują też same deportacje do Afganistanu, podkreślając, że to nadal bardzo niebezpieczny kraj, zwłaszcza dla kobiet i dziewczynek, które zostały w praktyce wyeliminowane z życia publicznego.

Ponad 30 europosłów z frakcji Socjalistów i Demokratów, Renew oraz Zielonych i Lewicy zaapelowało do belgijskiego MSZ, by odmówić talibom wiz.

Tyle tylko, że proces rozmów, nazywanych „technicznymi", poszczególne kraje na świecie prowadzą już od dłuższego czasu. Należy do nich Polska – w czerwcu 2025 r. Kabul odwiedził Witold Sobków, pełniący w MSZ funkcję Specjalnego Wysłannika ds. Afganistanu. Polski rząd podkreślał jednocześnie, że nie uznaje rządu w Kabulu. Podobne rozmowy prowadzą m.in. Niemcy i Norwegia. Pierwszym państwem, które uznało rząd talibów, jest Rosja – walczy ona o wpływy w Afganistanie, m.in. po to, by usprawnić handel z Indiami, poza tym talibowie są sojusznikiem Moskwy w walce z Państwem Islamskim.

Państwa europejskie zaś szukają z talibami kontaktu, ponieważ proces legalnej deportacji uchodźców afgańskich jest w tej chwili praktycznie niemożliwy. Rząd w Kabulu utrzymuje, że takie działania nie są możliwe bez nawiązania współpracy przynajmniej na poziomie operacyjnym.

Co ciekawe jednak, rzecznik resortu poinformował portal Euractiv, że delegacja z Kabulu nie złożyła jeszcze wniosków wizowych. Tymczasem proces ich uzyskania zwykle trwa kilka tygodni. Sugeruje to, że rozmowy mogą się opóźnić.

Ministerstwo podkreśliło jednak, że odmowa wjazdu dla osób zaproszonych przez unijne instytucje stworzyłaby niebezpieczny precedens.

– Gdyby Belgia zaczęła orzekać w sprawie zasadności zaproszeń wydawanych przez instytucje europejskie w ramach własnej działalności, osłabilibyśmy pozycję Brukseli jako stolicy międzynarodowej i dyplomatycznej – wyjaśnił cytowany przez Euractiv rzecznik.

Według portalu delegacji ma przewodniczyć rzecznik talibów ds. międzynarodowych Abdul Qahar Balkhi. ●

Maciej Czarnecki

eprasa.pl 9f64de03dc

Zamieszki w Belfaście. Sekretarz mówi o „namierzaniu obcokrajowców”

Policja użyła armatek wodnych, by rozgonić agresywną grupę. W wyniku zamieszek co najmniej 27 osób straciło dach na głową. Sprawca ataku, który wywołał rozruchy, dostał zarzut usiłowania morderstwa.

Maciej Czarnecki

Mimo użycia armatek, generalnie w środę było w Belfaście spokojniej niż we wtorek, kiedy grupy zamaskowanych osób paliły sklepy, domy i samochody. Rozruchy w mieście i protesty w innych miejscowościach są odpowiedzią na zaatakowanie nożem przez czarnego sprawcę innego mężczyzny i w praktyce próbę jego brutalnej egzekucji, do czego doszło w poniedziałek.

Próbowali dotrzeć do hotelu z azylantami

Do stolicy Irlandii Północnej ściągnięto dodatkowych funkcjonariuszy. Niektóre szkoły w środę zakończyły zajęcia wcześniej niż zwykle. Centrum Belfastu wydawało się opuszczone, wiele sklepów zamknęło się już przed lunchem.

Policja rozpędziła wodą tłum, który rzucał cegłami, butelkami i deskami z płotów okolicznych posesji na rondzie Sandyknowes w Glengormley, ok. 13 km na północny zachód od centrum miasta. Rannych zostało 12 funkcjonariuszy, a 16 uczestników zajść aresztowano. Na zdjęciach widać stojący w płomieniach pojazd Departamentu Infrastruktury i podpalone kosze na śmieci. Uczestnicy zamieszek próbowali podpalić opuszczony budynek w okolicy oraz zbliżyć się do hotelu, w którym zakwaterowani są azylanci.

Wieczorem nie doszedł do skutku zapowiadany wcześniej protest przed gmachem ratusza, podobnie jak kilka innych, na których nikt się nie zjawił. Kilkadziesiąt osób przyciągnął protest pod siedzibą autonomicznego rządu Irlandii Północnej, który zakończył się w pokojowej atmosferze.

Apel rodziny i premiera

Oskarżony o brutalny atak, pochodzący z Sudanu 30-letni Hadi Alodid stanął w środę przed sądem. Dostał zarzut usiłowania morderstwa (a także posiadania noża w miejscu publicznym i gróźb zabicia pracownika służby zdrowia). Na nagraniu widać czarnego mężczyznę, który siedzi na swojej ofierze, zadając jej ciosy nożem.

Alodid, który porozumiewał się z sądem przez tłumacza z jęz. arabskiego, pozostanie na razie w areszcie. Kolejne posiedzenie zaplanowano na 8 lipca.

Jak podał naczelny komisarz północnoirlandzkiej policji Jon Boutcher, mężczyzna dostał się z Sudanu do Paryża, stamtąd do Dublina, a następnie 10 lutego 2023 r. przyjechał autobusem do Belfastu. Właśnie wtedy złożył wniosek o azyl, który jeszcze w tym samym roku został rozpatrzony pozytywnie.

• **Poniedziałkowe zamieszki w Belfaście** FOT. REUTERS / ISABEL INFANTES

Rozruchy są odpowiedzią na zaatakowanie nożem przez czarnego sprawcę innego mężczyzny i w praktyce próbę jego brutalnej egzekucji

Poszkodowany czterdziestokilkuletni Stephen Ogilvie doznał poważnych obrażeń, m.in. stracił lewe oko, ma uszkodzone prawe oko, rany karku i pleców, pokiereszowaną twarz, ale – jak poinformowała w komunikacie rodzina – znajduje się w stabilnym stanie.

Rodzina zaapelowała o pokojowe protesty, przekonując, że niezależnie od przerażających wydarzeń z poniedziałku wielu migrantów wnosi „cenny wkład w nasze społeczeństwo” i narzekając na „sporo fałszywych informacji na platformach społecznościowych”.

O jakiego rodzaju wkład przykładowo chodzi, wytłumaczył w rozmowie z BBC Ryan Williams, szef Connected Health, firmy zapewniającej chorym opiekę domową. Według niego cały system opieki zdrowotnej i społecznej w Irlandii Północnej jest „mocno zależny” od zagranicznych opiekunów i pielęgniarzy.

Williams poinformował, że w jednej z placówek firmy wybito okna, a menedżerowie musieli przenieść pracowników. – Jeśli jesteś kolorową osobą, niezależnie od tego, czy żyjesz tu od pokoleń, czy przyjechałeś w ostatnich latach, by zapewniać tę bardzo potrzebną, wykwalifikowaną opiekę, zasadniczo jesteś zagrożony – powiedział Williams.

Brytyjski premier Keir Starmer ocenił, że ludzie są słusznie oburzeni przerażającym atakiem, do którego doszło w poniedziałek wieczorem w północnym Belfaście.

– Ale muszę to jasno powiedzieć: akty przemocy i podpalenia, które nastąpiły później, są całkowicie nieuzasadnione – dodał.

W sieci adresy imigrantów

Sekretarz parlamentarna Gabinetu Ministrów Wielkiej Brytanii Ruth Anderson poinformowała, że co najmniej 27 osób straciło dach nad głową, „ponieważ ludzie chodzili od drzwi do drzwi, by próbować namierzać obcokrajowców”.

Rzecznik północnoirlandzkiej policji zaalarmował o publikowaniu na platformach społecznościowych adresów domów zamieszkanych przez imigrantów. Ostrzegł, że jest to „całkowicie niedopuszczalne” i może stanowić przestępstwo.

„Otrzymaliśmy telefony od wielu rodzin, właścicieli domów, sąsiadów i członków szerszej społeczności, którzy są niezwykle zaniepokojeni tą nieodpowiedzialną działalnością” – stwierdził rzecznik.

Wśród osób, którym służby musiały zapewnić ratunek przed tłumem, znalazło się dwumiesięczne niemowlę. Jedną z rodzin z płonącego domu wyprowadzili strażacy. Lokalne media informowały o podpaleniu zakładu tureckiego barbera. Na ulicy Shankill splądrowano dwa sklepy z telefonami i podpalono sklep imigranta z Afryki. Miejscowy pastor opowiadał BBC, że z jednego z domów wypędzono rodzinę, „bo była czarna”.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34438771

eprasa.pl 9f64de03dc

Nadmiar słońca uderza w firmy. Flipowanie już nie działa

Dzięki flipowaniu przyłączeniami i budowie za potężne kredyty duże farmy fotowoltaiczne miały być żyłą złota. Jednak prądu jest tak dużo, i jest tak tani, że inwestorzy wpadają w długi. Kto może, ucieka w magazyny energii.

Ireneusz Sudak

FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Zadziałał mechanizm rynkowy: podaż energii elektrycznej w słoneczne dni jest tak duża, że ceny spadają do zera, a wiele farm fotowoltaicznych trzeba wyłączać z powodu nadmiaru prądu (łatwiej wyłączyć panele niż elektrownie na węgiel). Ale niskie ceny i regularne już, praktycznie cotygodniowe wyłączenia farm uderzają w inwestorów, którzy sfinansowali ich budowę, a teraz nie mogą zarobić nawet na raty kredytów.

Zamiast tego rozkręca się boom na magazyny energii – ukraińska spółka DRI ogłosiła właśnie rekordową inwestycję w Polsce.

Ktoś przeholował

Moc zainstalowana fotowoltaiki w Polsce wynosi już 25,5 GW. Tania energia słoneczna zmienia oblicze energetyki – być może już w tym roku udział węgla w produkcji energii spadnie poniżej 50 proc. (w kwietniu wyniósł 56 proc.)

Rekordowa produkcja energii ze słońca zamiast wypłaszczać ceny giełdowe ceny energii powoduje coraz większe skoki: gdy nasłonecznienie jest duże, prąd jest tani, wręcz darmowy. Ale gdy nadejdzie zmierzch ceny skaczą, co powoduje, że wykres cen energii elektrycznej przypomina profil pospolitej kaczki.

Problem w tym, że przybywa godzin, gdy prąd jest tak tani, że inwestorom nie starcza na pokrycie kosztów budowy farm (tak, prąd jest tani, a jego ceny nawet ujemne, ale przeciętny konsument tego nie odczuwa, bo ponad 90 proc. odbiorców płaci w taryfie jednakową cenę 24 godziny na dobę).

Zgłosił się do nas w tej sprawie doradca inwestycyjny w projektach fotowoltaicznych. Rozmówca prosi o zachowanie anonimowości ze względu na jego „rozpoznawalność" w branży: nie chce być kojarzony z tematem problemów, tym bardziej, że wskazuje kilka zadłużonych firm.

– Duży deweloper Spectris Energy, spółka córka GoldenPeaks Energy złożyła wniosek o restrukturyzację. Długi są niebagatelne, bo ponad 440 mln zł. UOKiK wszczął przeciwko firmie postępowanie o nadmierne opóźnienia w płatnościach, zakładam, że chodzi o podwykonawców – mówi nasz rozmówca.

– Inny przykład, to trochę mniejszy deweloper Luneos Projekty. Długów nieco mniej, bo ok. 100 mln zł, ale to też ogromna kwota – mówi doradca.

W poniedziałek 8 czerwca skierowaliśmy zapytanie do tych spółek. Chcieliśmy wiedzieć, co wpłynęło na decyzję o rozpoczęciu postępowań restrukturyzacyjnych, ale do czasu publikacji nie otrzymaliśmy odpowiedzi.

Marzenia o szybkim zarobku

Problem dotyczy całego rynku. Oprócz bieżącej działalności deweloperzy, którzy budowali farmy, mają problem z ich spieniężeniem. Wiele projektów zostało wybudowanych z myślą więc o tak zwanym flipowaniu: ktoś miał teren, załatwiał formalności, budował farmę i chciał ją sprzedać z zyskiem większej firmie z branży energetycznej. Dzięki temu nie trzeba czekać 6-7 lat na zwrot z inwestycji, tylko zarobek, i to rzędu kilkunastu procent, miał pojawić się od razu po zakończeniu projektu.

– Trzy lata temu spółki skarbu państwa oferowały zakup projektów fotowoltaicznych 1 mln euro za farmę o mocy 1 MW. Dziś to jest już to ponad połowę mniej. Takie wyceny nie gwarantują, że inwestorowi zwrócą się koszty budowy, a co dopiero mówić o spłacie pożyczonego kapitału czy zarobku! – mówi nasz informator.

– Właściciele farm mają bardzo duże zadłużenie, a często sami deweloperzy są właścicielami farm, które wybudowali na własny rachunek. Robili to często na tak zwanej górce na rynku – mówi nam Tomasz Wiśniewski z Pracowni Finansowej, firmy obsługującej inwestorów w projektach OZE.

– Inwestorzy również mogli nie zapłacić deweloperom całości należności za zrealizowane projekty. Często nawet nie zaczęli na nich zarabiać, z powodu przedłużającego się procesu odbiorów i błędów po stronie Energetyki uniemożliwiających dołączenie ich do sieci, lub nie otrzymali jeszcze przyznanego dofinansowania z NFOŚ, na które czeka się nawet sporo ponad rok – dodaje Wiśniewski.

Tania energia słoneczna zmienia oblicze energetyki – być może już w tym roku udział węgla w produkcji energii spadnie poniżej 50 proc.

Jak mówią nasi rozmówcy, na sytuację inwestorów oprócz niskich cen prądu wpływają też urzędowe ograniczenia w produkcji energii z fotowoltaiki.

Wyłączenia zaskoczyły rynek

W sytuacjach, kiedy suma dostarczanej mocy w danej godzinie jest wyższa niż bieżące zapotrzebowanie, konieczne jest wykorzystanie magazynów energii elektrycznej, eksport nadwyżek energii, lub nawet wyłączenia źródeł OZE.

Jak podają Polskie Sieci Elektroenergetyczne, w okresie od początku roku do początku kwietnia 2026 r. łączna wartość redukcji fotowoltaiki wyniosła ok. 190 GWh. Dla analogicznego okresu 2025 r. było to ok. 110 GWh, a w 2024 r. ok. 40 GWh. Czyli wraz z rosnącą mocą (liczbą podłączonych do sieci paneli) rośnie produkcja energii OZE i przymusowe wyłącznie. Skala tego zjawiska zwiększyła się prawie pięciokrotnie w ciągu ostatnich dwóch lat.

– Skala tego zjawiska zaczyna być problemem, nikt nie kalkulował jeszcze 2-3 lata temu przy projektowania farm, że jego instalacja będzie wyłączana. Niby przysługują za to rekompensaty, ale to nie to samo, co zysk ze sprzedaży prądu – mówi nasz rozmówca.

Ratunkiem dla farm PV jest współpraca z magazynem energii. Gdy prądu jest za dużo, należałoby go zmagazynować i sprzedać wtedy, gdy cena podskoczy. I faktycznie pod tym względem Polskę ogarnia boom inwestycji w magazyny energii.

W poniedziałek DRI, spółka córka ukraińskiej firmy energetycznej DTEK, podpisała umowę finansowania magazynu energii o mocy 133 MW w Trzebini o wartości 470 mln zł. To bardzo ważne wydarzenie w branży, finansowanie zapewnia Erste Bank Polska, PKO Banku Polskiego i UniCredit, a gwarancji udzieliła państwowa agencja KUKE (Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych).

Z kolei firma Green Capital poinformowała również w tym tygodniu, że jej portfel magazynów energii to już 414 MW w kilku lokalizacjach w Polsce.

Według think-tanku Ember w Polsce realizowane są projekty magazynów energii o mocy 10,4 GW, co sprawia, że jesteśmy pod tym względem na trzecim miejscu w Europie. Na koniec ubiegłego roku w naszym kraju przyłączonych do sieci było 114 tys. magazynów energii o łącznej mocy 2,34 GW.

– Faktyczne ratunkiem dla farm PV jest współpraca z magazynem energii, jednak ich uruchamianie, poza rozwiązaniem problemu finansowania, spowalniane jest przez przedłużające się procedury administracyjne – podobnie jak przy samych farmach. Dziś rozpatrywane są warunki zabudowy na famy i magazyny złożone rok temu, podczas gdy okres urzędowy to 90 dni – przestrzega Wiśniewski. ●

eprasa.pl 9f64de03dc

Ustawa dla artystów uruchomiła lawinę

Ponad 52 tys. wzmianek w ciągu miesiąca, setki tysięcy reakcji i gigantyczna przewaga krytyków. Analiza Res Futura pokazuje, że prawica przejęła internetową dyskusję wokół dopłaty do emerytur dla najmniej zarabiających artystów. Przekaz rządu praktycznie nie przebił się do odbiorców.

Kasia Bielecka

Do niedawna Marta Cienkowska nie należała do najbardziej rozpoznawalnych członków rządu. Zmieniło się to 26 maja, gdy Rada Ministrów przyjęła przygotowany przez resort kultury projekt ustawy o zabezpieczeniu socjalnym osób wykonujących zawód artystyczny. To nazwa oficjalna – w skrócie chodzi o dopłaty do emerytur dla najmniej zarabiających artystów.

Nieważne jak, ważne, żeby mówili?

Dzień później internetowa dyskusja osiągnęła 283 tys. interakcji. Tak wynika z analizy Europejskiego Kolektywu Analitycznego Res Futura, który zbadał 52 759 wzmianek opublikowanych między 8 maja a 6 czerwca.

Wśród materiałów, które zajmowały jednoznaczne stanowisko wobec minister, 97,7 proc. miało charakter krytyczny. Pozytywne stanowiły tylko 2,3 proc. Krytyczne treści zebrały ponad 554 tys. interakcji, a popierające Cienkowską niespełna 11 tys.

Tych proporcji nie należy traktować jak wyniku sondażu. Nie mówią one, co o minister sądzą wszyscy Polacy, lecz pokazują aktywność autorów wpisów, komentarzy i materiałów internetowych oraz reakcje ich odbiorców. W tym fragmencie sieci przewaga przeciwników Cienkowskiej była niemal całkowita.

Najważniejszym zapalnikiem okazał się projekt ustawy przyjęty przez rząd. Zakłada on dopłacanie do składek społecznych i zdrowotnych osób wykonujących zawody artystyczne, które spełnią kryteria dochodowe. Wsparcie ma być przyznawane na rok i regularnie weryfikowane. Składki mają być uzupełniane do poziomu wynikającego z płacy minimalnej. Ministerstwo przekonuje, że rozwiązanie jest potrzebne, ponieważ praca w kulturze często opiera się na krótkich umowach, nieregularnych zleceniach i zmiennych dochodach.

Ten opis praktycznie nie znajduje jednak miejsca w internetowej debacie.

Krytycy przedstawiali projekt przede wszystkim jako kolejne świadczenie finansowane przez pracowników zatrudnionych na etacie. W badaniu Res Futura ustawa pojawiała się w ponad 14 tys. wzmianek i odpowiadała za około 30 proc. wszystkich interakcji przypisanych do konkretnych tematów. Zamiast rozmowy o warunkach pracy artystów pojawił się spór o to, kogo państwo uznaje za wartego wsparcia i dlaczego jedna grupa zawodowa ma otrzymać osobny system dopłat.

Ponad połowa analizowanych materiałów pochodziła z Facebooka. Platforma odpowiadała jednak tylko za nieco ponad jedną czwartą wszystkich interakcji. Znacznie większą siłę miała platforma X. Pochodziło z niej 29,4 proc. wzmianek, ale zebrały one 65,9 proc. reakcji, komentarzy i udostępnień. Przeciętny materiał na X generował ponad cztery razy więcej interakcji niż wpis na Facebooku.

To tam aktywni byli politycy Konfederacji, prawicowi komentatorzy i profile skupione wokół Kanału Zero. Największy zasięg wśród pojedynczych autorów osiągnął Krzysztof Stanowski. Dziesięć jego krytycznych wpisów zebrało ponad 93 tys. interakcji.

W pierwszej dziesiątce najbardziej angażujących krytyków znaleźli się także Sławomir Mentzen, Krzysztof Bosak, oficjalne konto Konfederacji, Jacek Ozdoba oraz profile związane z Grzegorzem Braunem.

Podobne wnioski przyniosła osobna analiza Instytutu Monitorowania Mediów. Według IMM w ciągu dziesięciu dni temat dopłat do składek artystów wygenerował ponad milion interakcji. Profile koalicji rządzącej odpowiadały za około 1 proc. z nich.

Resort się nie przebił

Ministerstwo próbowało tłumaczyć, że ustawa nie jest pomocą dla najlepiej zarabiających celebrytów. Dopłaty mają być uzależnione od dochodu, przyznawane czasowo i trafiać do osób, które nie są w stanie samodzielnie opłacić pełnych składek. Cienkowska argumentowała również, że pozostawienie kultury wyłącznie mechanizmom rynkowym oznaczałoby wspieranie przede wszystkim najbardziej komercyjnych twórców. Resort szacuje, że z systemu mogłoby skorzystać około 20 tys. osób.

Przekaz ministerstwa był mniej emocjonalny, pojawiał się rzadziej

Te informacje nie stały się jednak główną treścią sporu. Przekaz ministerstwa był mniej emocjonalny, pojawiał się rzadziej i nie miał równie silnych autorów zdolnych do jego rozpowszechnienia.

Analiza Res Futura pokazuje, że szczególnie dobrze rozchodziły się treści odwołujące się do gniewu i poczucia niesprawiedliwości. Jedna wzmianka zaklasyfikowana jako wyraz oburzenia zbierała średnio niemal 42 interakcje, ponad dwa razy więcej niż przeciętny materiał w całym zbiorze.

Konfederacja rozpoczęła zbieranie podpisów pod wnioskiem o wotum nieufności wobec Cienkowskiej. Ugrupowanie uzasadnia ten ruch nie tylko ustawą dla artystów, ale całościową oceną działalności ministerstwa.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraków/34438410

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OGŁOSZENIE z dnia 12 czerwca 2026 r.
o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu części projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Ruczaj" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i niezbędną dokumentacją

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538), art. 67 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1688 ze zm.) i art. 54 ust. 2 w zw. z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), a także w związku z uchwałą Nr CIV/2824/23 Rady Miasta Krakowa z dnia 25 stycznia 2023 r.

zawiadamiam

o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu części projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru **„Ruczaj"** wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz niezbędną dokumentacją w związku z rozpatrzeniem uwag złożonych do projektu planu w czasie jego wyłożenia do publicznego wglądu i dostosowaniem do obowiązujących aktów prawnych. Granice obszaru objętego planem szczegółowo określa załącznik graficzny.

Projekt planu (w zakresie objętym wyłożeniem) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz niezbędną dokumentacją udostępniony zostanie do publicznego wglądu w dniach **od 22 czerwca do 20 lipca 2026 r.** poprzez:
- bezpośredni kontakt i obsługę obywateli w Wydziale Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa, ul. Mogilska 41, w godz. 8.00-15.00 (z wyjątkiem sobót i niedziel), wizytę można również umówić na konkretną godzinę – mailowo pod adresem: *bp.umk@um.krakow.pl* lub telefonicznie pod numerami: 12 616-8526, – 8542;
- zamieszczenie projektu planu **„Ruczaj"** wraz z prognozą oddziaływania na środowisko na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *PLANY SPORZĄDZANE).*

Dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu miejscowego obszaru **„Ruczaj"** zostanie przeprowadzona w dniu **30 czerwca 2026 r.**, w Urzędzie Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3-4, **sala Dietla**, początek o **godz. 16:30**.

W dyskusji publicznej można również uczestniczyć *online*, tj. za pomocą środków porozumiewania na odległość. Link do połączenia z platformą zostanie wygenerowany i umieszczony na stronie planu. Szczegółowe informacje są publikowane w zakładce *ZAPROSZENIA* pod adresem: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

Każdy ma prawo złożenia uwag do projektu planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Uwagi należy składać w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 3 sierpnia 2026 r**. – z podaniem oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także imienia i nazwiska albo nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby.

Uwagi można wnosić w formie papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poprzez e-doręczenia, pocztę elektroniczną lub formularz zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce WZORY*)*. Formularz dostępny jest również w formie elektronicznej – można go przesłać online.

LINK: *Formularz pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego – Krakowski Portal Usług Miejskich*
W przypadku poczty elektronicznej – maile należy kierować na adres: *uwagi-bp@um.krakow.pl*

Forma papierowa obejmuje:
- złożenie pisma z uwagą/ formularza na dziennikach podawczych zlokalizowanych w budynkach Urzędu Miasta Krakowa lub – w przypadku ograniczeń w bezpośredniej obsłudze klienta – wrzucenie do odpowiedniego pojemnika umieszczonego w pobliżu wejścia do budynku UMK,
- wysłanie drogą pocztową na adres: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Planowania Przestrzennego, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków,
- przekazanie wypełnionego formularza w czasie prowadzonej dyskusji publicznej.

UWAGA: Liczy się data wpływu do tut. urzędu, a pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

W projekcie planu wprowadzono następujące zmiany:
1. *wyznaczono nowy teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (4MN) wraz z ustaleniem dla niego zasad zagospodarowania;*
2. *wyznaczono nowy teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług (3MN-U) wraz z ustaleniem dla niego zasad zagospodarowania;*
3. *zmieniono przebieg fragmentu nieprzekraczalnej linii zabudowy w terenie 2MW-U;*
4. *zmieniono maksymalną nadziemną intensywność zabudowy oraz maksymalną wysokość zabudowy w terenie 1MN;*
5. *zmieniono maksymalny udział powierzchni zabudowy w terenie 3MW-U;*
6. *dodano klasy przeznaczenia uzupełniającego oraz dopuszczono utrzymanie istniejącej funkcji mieszkalnej w terenie 2UR;*

wraz z niezbędną korektą redakcyjną projektu planu wynikającą z ww. zmian oraz z konieczności dostosowania do obowiązujących aktów prawnych.

Informuję, że:
1. *Złożenie uwagi stanowić będzie odpowiedź na niniejsze Ogłoszenie.*
2. *Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 unijnego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (tzw. RODO) administratorem danych osobowych jest Prezydent Miasta Krakowa z siedzibą Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków. Z administratorem możesz się skontaktować listownie (adres jw.) lub drogą elektroniczną – adres e-mail: bp.umk@um.krakow.pl.*
3. *Składający uwagę ma prawo do żądania od administratora dostępu do podanych danych osobowych, ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania.*
4. *Podane dane osobowe będą przetwarzane do czasu załatwienia sprawy, dla potrzeb której zostały zebrane, a następnie będą przechowywane przez 25 lat, po czym zostaną przekazane do Archiwum Narodowego w Krakowie.*
5. *Składający uwagę ma prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.*
6. *Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy. Konsekwencją niepodania danych osobowych jest pozostawienie uwagi bez rozpoznania.*
7. *Podstawę prawną przetwarzania danych osobowych stanowią przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.*
8. *Dane kontaktowe inspektora ochrony danych – adres pocztowy – jw., e-mail: iod@um.krakow.pl*

Uwagi są rozpatrywane przez Prezydenta Miasta Krakowa w terminie 21 dni od dnia upływu terminu ich składania. Rozpatrzenie następuje w formie Zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa publikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa na stronie internetowej *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

GRANICE SPORZĄDZANEGO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU „RUCZAJ"

eprasa.pl 9f64de03dc

Narasta fala nienawiści

Czy będziemy bezczynnie odliczać czas do antyukraińskich pogromów?

Powtarzam za Marianem Turskim, że Auschwitz nie spadło z nieba, gdy w polskim sejmie dzieją się rzeczy koszmarne.

Wielíński

W ostatni wtorek dwóch polityków populistycznej prawicy domagało się z mównicy usunięcia z rządu i administracji osób o ukraińskim pochodzeniu. To nie był pożałowania godny incydent, jednym z domagających się antyukraińskiej lustracji był wszak Przemysław Czarnek, kandydat PiS na premiera. A przygrywką do tej haniebnej akcji były wypowiedziane na antenie telewizji Polsat słowa dziennikarki Doroty Gawryluk, która zapytała: „dlaczego ktoś pochodzenia ukraińskiego i reprezentujący ukraińskie interesy jest w polskim rządzie?”.

To nie był tylko atak na wiceministra nauki Andrzeja Szeptyckiego, który przyrównał żołnierzy UPA do polskich żołnierzy wyklętych. (Ukraiński prezydent zgodził się, by ta formacja walcząca z Sowietami i jednocześnie odpowiadająca za ludobójstwo Polaków na Wołyniu, została patronem jednego z ukraińskich batalionów, co wywołało w Polsce antyukraińską falę). To nie był tylko kolejny frontowy atak na rząd Koalicji 15 października. W rzeczywistości celem była ta cześć społeczeństwa, która nie popiera Prawa i Sprawiedliwości. Jarosław Kaczyński tuż po przejęciu władzy w 2015 r. dzielił Polaków na lepszy i gorszy sort, ludzi i element animalny, potomków akowców i potomków gestapowców, wykluczając w ten sposób ze wspólnoty ludzi, którzy wówczas stawiali się na marszach w obronie praworządności.

Potem do użycia wszedł termin oikofobia. Poprzez propagandowe media Jacka Kurskiego wmawiano, że ci, którzy nie są za PiS-em, wstydzą się polskiej ojczyzny. Czarnek wyniósł tę strategię na nowy poziom. Ci, którzy są przeciwko jego partii, nie tylko są poza wspólnotą narodową. Jego przeciwnicy to Ukraińcy. A w domyśle to spadkobiercy UPA.

To jakościowa zmiana w instrumentarium hejtu i pogardy. Za rządów PiS ojkofobów i potomków w Gestapo w ministerstwach wyszukiwano przeglądając, co pracownicy wrzucają na platformy społecznościowe. Ale jeśli zgodnie ze zgłoszonym na sali obrad Sejmu postulatem Janusza Kowalskiego (odszedł niedawno z PiS) zaczęto by badać stopień „ukrainizacji w administracji publicznej”, to trzeba by sięgać do metryk i sprawdzać przodków. Minister Szeptycki świetnie tu pasuje. Część jego zasłużonej rodziny uważała się nie za Polaków, a za Ukraińców.

Co przypomina głębokie grzebanie w życiorysach i sprawdzanie pochodzenia, by stwierdzić, kto jest obywatelem, a kto jest obcym? Nie przedwojenne getta ławkowe, nie moczarowski antysemityzm, a nazistowskie ustawy norymberskie. Jednym z pierwszych etapów budowy zbrodniczego totalitaryzmu w III Rzeszy było wykluczenie Żydów z niemieckiego społeczeństwa. Narodowa socjalistyczna propaganda przedstawiała Żydów jako największe zagrożenie dla Niemców, grupę pałającą wolą zemsty, która ze wszystkich sił będzie chciała ich sobie podporządkować. Wystarczy poczytać, co w sieci o Ukrainie piszą rzekomi wrogowie tzw. banderyzmu, by dostrzec analogię z Polską trzeciej dekady XXI w.

• **Przemysław Czarnek na wtorkowym posiedzeniu Sejmu domagał się antyukraińskiej lustracji.** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Właśnie dlatego konsekwentnie przypominam słowa Mariana Turskiego: „Auschwitz nie spadło z nieba”. Bramy do tego piekła niespełna sto lat temu otwierano w Europie z podobnych pobudek, by szczując na wyimaginowanych obcych zdobyć, a potem utrwalić, pełną władzę.

Nad tym, co się stało podczas obrad Sejmu nie można przejść do porządku dziennego. Także dlatego, że tego typu haniebne incydenty w parlamencie zwiastują poważne społeczne czy polityczne reperkusje. Gdy w 2015 r. Kornel Morawiecki z sejmowej trybuny oznajmił, że nad prawem jest dobro narodu, a „prawo, które nie służy narodowi, to jest bezprawie”, słowa te stały się wstępem i ideologiczną podkładką pod szeroko zakrojonej akcji niszczenia praworządności i demontażu polskiej demokracji.

Wygłoszona dwa lata później przez Kaczyńskiego „bez żadnego trybu” tyrada o mordach zdradzieckich i kanaliach, sygnalizowała zaostrzenie kursu i początek bezpardonowej walki z ówczesną opozycją. Wkrótce po tych słowach CBA nabyło szpiegowski system Pegasus, za pomocą którego inwigilowano najważniejszych przeciwników politycznych. Zaczęły się policyjne naloty na mieszkania obywateli, którzy zakładali na pomniki koszulki z napisem „Konstytucja”, represjonowano nawet za wlepki z Matką Boską w tęczowej aureoli. W końcu demonstracje strajku kobiet, które policjanci rozbijali za pomocą gazu i teleskopowych pałek.

Zaplanowany i szeroko rozpuszczony na platformach społecznościowych atak Grzegorza Brauna na stojący w Sejmie świecznik chanukowy – to haniebne wydarzenie miało miejsce w grudniu 2023 r. – rozpoczął gremialny powrót antysemickiej retoryki do polskiego życia politycznego. Sejm – nawet zredukowany przez PiS do fasadowej roli maszyny do głosowania – pozostał centralnym punktem odniesienia w polskiej polityce. Tak będzie i teraz, jeśli znowu nie zareagujemy.

„Pobłażliwość i lekceważenie tego problemu powoduje, że słowa przeradzają się w czyny” – to fragment listu prezydent Warszawy Hanny Gronkiewicz-Waltz z 2016 r. do ówczesnego ministra spraw wewnętrznych Mariusza

Słowa Czarnka i Kowalskiego nie pozostaną bez reakcji. Rosja penetruje naszą infosferę, ziarna wrogości do Ukraińców zasiała już dawno.

Błaszczaka w sprawie rosnącej liczby napaści na cudzoziemców. Pamiętam tamtą atmosferę. Po trwającej miesiącami antyimigranckiej kampanii PiS-u, przemoc wobec obcych w Polsce stała się powszechna. Bito i lżono nie z powodu wyznawanej religii – PiS przestrzegał przez muzułmanami, których utożsamiał z członkami organizacji terrorystycznych – czy bliskowschodnie pochodzenie, a za kolor skóry. Wśród ofiar byli nawet bułgarscy studenci. Błaszczak interwencją się nie przejął i publicznie oświadczył, że mówienie o fali przemocy wobec cudzoziemców, to „uderzenie w rząd”.

Podobnie rząd PiS nie przejmował się efektami prowadzonej od 2019 r. nagonki na osoby LGBT. Przyłączył się do niej zresztą w swojej kampanii wyborczej sam prezydent Andrzej Duda. A liczba ataków na ludzi o innej orientacji seksualnej wówczas wystrzeliła. Tak jak liczba samobójstw zaszczutych młodych ludzi. Kaczyński objeżdżał Polskę i z tych problemów prostacko kpił opowiadając o Władysławie, który o konkretnej godzinie zmienia płeć i staje się Zosią.

Nie ma co łudzić się, że słowa Czarnka i Kowalskiego pozostaną bez reakcji. Rosja penetruje naszą infosferę, ziarna wrogości do Ukraińców zasiała już dawno. Jak wielka jest rosyjska sprawność w sianiu zamętu widzieliśmy we wrześniu zeszłego roku, po wtargnięciu w polską przestrzeń powietrzna rosyjskich dronów. Rosyjskie boty masowo powtarzały, że za nalot odpowiadają Ukraińcy i ta wersja dobrze się w Polsce przejęła. Do tego daliśmy sobie wmówić, że Ukraińcom trzeba obciąć świadczenia, bo rzekomo oszukują polski system opieki społecznej, rzekomo są priorytetowo traktowani w przychodniach i szpitalach i rzekomo nie pracują i żyją z zasiłków fundowanych z pieniędzy polskiego podatnika. To, że pracujący w Polsce Ukraińcy tylko płacąc podatki wytwarzają prawie cztery proc. polskiego PKB w tych dyskusjach umykało.

Dziś boty krzyczą w sieci „Wołyń, Wołyń”, a politycy PiS, domagając się rozprawy z ukrytym ukraińskim wrogiem, mogli dać sygnał, by Polacy wzięli sprawy w swoje ręce. Chętni do rozprawy już są. Widzieliśmy umundurowanych bojówkarzy w otoczeniu Brauna, widzieliśmy samozwańczych strażników granicznych Roberta Bąkiewicza. Auschwitz nie spadło z nieba. Pogromy też nie.

W Polsce żyje ok. półtora miliona Ukraińców. Dwie trzecie to uchodźcy. Mieszkają wszędzie: w metropoliach i małych miejscowościach. Potencjalne ofiary łatwiej znaleźć niż 10 lat temu przy antyuchodźczej nagonce. Historyczne analogie znowu nasuwają się same.

Polskie społeczeństwo obywatelskie musi obudzić się z letargu i stawić czoła tym, którzy chcą rozkręcać kampanię nienawiści wobec ludzi, którzy znaleźli w Polsce schronienie przed ludobójczą wojną rozpętaną przez Rosję. Tym bardziej, że uznajemy się za chrześcijański kraj, a motto jednego z religijnych przywódców Polski brzmiało „zło dobrem zwyciężaj”. Tym bardziej, że Polska jest kolebką „Solidarności”.

Decyzja ukraińskiego prezydenta, oburzająca, wręcz nieprzyjazna, nie usprawiedliwia sięgania w naszym kraju po hejt i pogardę. ●

Bartosz T. Wieliński

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

eprasa.pl 9f64de03dc

Między czerwcem a czerwcem – o naszych zwycięstwach, tuż przed pierwszym posiedzeniem KRS

Zamiast narzekać, wspierajmy tych, którzy podjęli trud walki o TK i KRS

Katarzyna Wróbel-Zumbrzycka

Autorka jest sędzią, rzeczniczką prasową Stowarzyszenia Sędziów Polskich Iustitia. Wyborcza to Wy. Piszcie: listy@wyborcza.pl

Niedawna rocznica wyborów 1989 r. ledwie nam mignęła w błogostanie długiego czerwcowego weekendu. Jakby pamięć o tym, że Polacy potrafią budować swoją wolność również mozolnie, po kawałku i kompromisami – była wstydliwa dla narodu, któremu co i rusz marzą się zwycięskie batalie w słusznej sprawie i przypięte do pleców husarskie skrzydła.

Prawie czterdzieści lat temu, w pierwszych, częściowo wolnych wyborach Polki i Polacy otworzyli – na tyle, na ile wówczas mogli – drzwi do budowy demokracji i prawdziwej wolności. Ale do dziś nie brakuje przecież głosów, że wydarzenia tamtych lat były zdradą ideałów w imię mocno wątpliwych korzyści.

To ostatnie stwierdzenie możemy usłyszeć także obecnie w odniesieniu próby odbudowy rządów prawa. Jakby za każdym takim działaniem stała ukryta nieczysta intencja. Jakbyśmy musieli już zawsze umniejszać każdy sukces i nie umieli doceniać własnych osiągnięć.

• **23 lipca 2017 r. Szósty dzień protestu w obronie niezależności polskiego sądownictwa, zorganizowany przez lubelski KOD** FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / WYBORCZA.PL

Może najwyższy czas, by zmienić ten schemat i nade wszystko docenić dwa fundamentalne zdarzenia dotyczące Trybunału Konstytucyjnego i Krajowej Rady Sądownictwa, która lada moment rozpocznie swoje działanie w odnowionym składzie.

13 marca Sejm wybrał sześcioro sędziów Trybunału Konstytucyjnego – doświadczonych prawników z wielkim dorobkiem i bez jakichkolwiek partyjnych afiliacji.

Mimo bezprawnej obstrukcji ze strony Prezydenta i Prezesa Trybunału, każdego dnia czworo niedopuszczanych do pracy sędziów robi, co w ich mocy, by podjąć obowiązki orzecznicze. Właśnie złożyli skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. ETPCz już wcześniej udzielił im zabezpieczenia, nakazującego spowodować ich powrót do pracy. Anna Korwin-Piotrowska oraz profesorowie Krystian Markiewicz, Maciej Taborowski i Marcin Dziurda nie poddają się. Konsekwentnie walczą o odbudowę najważniejszego sądu w Polsce.

Wiedzą, że tylko tak mogą zapewnić obywatelom należną im ochronę praw i wolności oraz przywrócić blask i znaczenie Konstytucji – jedynej, którą teraz mamy, przyjętej niegdyś przez Zgromadzenie Narodowe i zaakceptowanej w obywatelskim referendum. Bez mrzonek o tym, jak wszystko byłoby rzekomo prostsze, gdyby wprowadzić konstytucyjny reset w zmyślonym dowolnie „konstytucyjnym" momencie.

Postawa wybranych sędziów TK pokazuje, że – pomimo wielu lat degrengolady państwowych instytucji i systemowego nęcenia prawników polityczną korupcją – jest wciąż mnóstwo ludzi, którzy w opowieści o państwie potrafią się wznieść ponad uwłaczający im poziom postawionego w korytarzu czy bibliotece krzesełka. Że chcą odpowiedzialnie, mozolnie pokazywać, że prawo ma działać i budować Polskę, tworząc wspólnotę jej obywateli.

I nie zmienią tego żadne głosy krytyki – ani te kwestionujące sam wybór, ani te drwiące z formy aktu ślubowania czy niezadowolone, że sędziowie Korwin-Piotrowska i Markiewicz natychmiast nie zrzekli się urzędu sędziego sądu powszechnego. W gruncie rzeczy: dobrze, że się pojawiają. Wielość opinii buduje debatę publiczną i wzmacnia demokrację. Nie pozwólmy jednak sprowadzić jej do niekonstruktywnego krytykanctwa.

Spójrzmy też, jak wygląda dyskusja, która toczy się wokół nowo wybranej Krajowej Rady Sądownictwa, właśnie zaczynającej pracę. Można odnieść wrażenie, że dla niektórych komentatorów i mediów ważniejsze są dwie osoby wskazane do Rady przez polityków na podstawie niekonstytucyjnej ustawy, a nie – fakt, że pierwszy raz w historii wolnej Polski większość sędziowskiej części KRS została wskazana przez sędziów w demokratycznym procesie opiniowania. To powrót do europejskich standardów, realna szansa na przyspieszenie procesów i ogromny krok ku nowoczesnemu, sprawnemu sądownictwu, o którym wszyscy marzymy.

Odnowa Trybunału Konstytucyjnego i Krajowej Rady Sądownictwa to kamienie milowe na krętej ścieżce do odzyskania praworządności. To wielki sukces wszystkich obywateli, którzy wyszli na ulice w obronie niezależności sądów. I wszystkich prawników, którzy głośno sprzeciwiali się destrukcji wymiaru sprawiedliwości. To historia dziesięciu lat walki o demokrację. I szansa jedna na milion, by odbudować wzajemne zaufanie i przywrócić pewność prawa w niepewnych czasach.

|Oczywiście – wszyscy liczyliśmy, że będzie łatwiej, szybciej i zgodnie z planem A, wyśnionym na długo przed prezydenckimi wyborami. Okazało się, że dana jest nam inna droga – trudniejsza i bardziej wymagająca. Może tak ma być, byśmy nauczyli się doceniać własne osiągnięcia i cieszyć się z nieidealnych zwycięstw.

Zamiast narzekać, że jest nie tak jak sobie wyobrażaliśmy i że powinno być inaczej, głośno i mocno wspierajmy tych, którzy – w warunkach, jakie mają – podjęli trud piekielnie ciężkiej walki o TK czy KRS. To nasza najlepsza taktycznie i najsilniejsza drużyna w meczu o taką Polskę, w której będą panować zasady, solidność, wolność, uczciwość i sprawiedliwość. ●

wyborcza to WY

• **Wyborcza to Wy. Piszcie: listy@wyborcza.pl**

Dziś nie chodzi tylko o solidarność z profesorem Andrzejem Szeptyckim

Chodzi o obronę zasad, na których powinno opierać się demokratyczne państwo

Natalia Panczenko

Współorganizatorka Euromajdanu, założycielka Stand with Ukraine Foundation

Patrząc na historię rodziny Szeptyckich, coraz częściej dochodzę do wniosku, że pewne rzeczy rzeczywiście są przekazywane w DNA.

Nie chodzi o nazwisko, pozycję czy społeczne przywileje. Chodzi o wartości. O przyzwoitość i odwagę, żeby robić to, co uważa się za słuszne, nawet wtedy, gdy nie jest to łatwe.

Rodzina Szeptyckich zapisała się w historii Polski i Ukrainy w sposób wyjątkowy.

Metropolita Andrzej Szeptycki, Polak z pochodzenia i Ukrainiec z wyboru, poświęcił życie służbie ludziom. Wspierał rozwój ukraińskiej kultury, edukacji i cerkwi, budował dialog między narodami, a podczas Holokaustu ratował Żydów, ryzykując własnym bezpieczeństwem.

Jego brat, generał Stanisław Szeptycki, był jednym z najwybitniejszych polskich dowódców swojej epoki i współtwórców niepodległej Polski.

To historia rodziny, która dała wiele zarówno Polsce, jak i Ukrainie.

Dlatego z ogromnym smutkiem patrzę na to, co dzieje się dziś wokół profesora i ministra Andrzej Szeptycki.

Znam go osobiście. Miałam okazję wielokrotnie z nim rozmawiać, współpracować i obserwować jego działalność. Widzę w nim człowieka dialogu, wybitnego naukowca i intelektualistę, który od lat zajmuje się relacjami polsko-ukraińskimi. Dlatego nie potrafię przejść obojętnie wobec kampanii, której jest dziś celem.

Niepokoi mnie nie tylko skala hejtu, ale przede wszystkim to, że ta dyskusja nie toczy się wokół kompetencji ministra Szeptyckiego, jego pracy czy dorobku naukowego. W centrum zainteresowania znalazło się jego pochodzenie. A to powinno budzić niepokój każdego, kto wierzy, że ludzi należy oceniać za to, co robią, a nie za to, kim są.

Jest to bardzo niebezpieczny kierunek i z historii wiemy dokąd on prowadzi.

Mam też pytanie do osób, które dziś najgłośniej domagają się dymisji ministra Szeptyckiego.

Ilu z Was przeczytało choć jedną jego książkę?

Ja przeczytałam.

Dlatego wiem, że mówimy o człowieku o ogromnej wiedzy, dorobku i kompetencjach. O człowieku, który przez lata zajmował się badaniem historii i budowaniem zrozumienia między naszymi narodami.

Jeszcze bardziej niż sam hejt boli mnie jednak brak jednoznacznej reakcji ze strony państwa. W sytuacji, gdy wobec człowieka o takiej randze i takim dorobku pojawiają się ksenofobiczne ataki, oczekiwałabym jasnego sygnału, że w Polsce

• **Wiceminister nauki i szkolnictwa wyższego Andrzej Szeptycki** FOT. DAWID ZUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

nie ma miejsca na ocenianie ludzi przez pryzmat ich pochodzenia.

Bo dzisiaj ta sprawa nie dotyczy wyłącznie Andrzeja Szeptyckiego.

Dotyczy tego, jaką Polskę chcemy budować.

Czy Polskę, w której ludzi ocenia się na podstawie ich kompetencji, dorobku i działań.

Czy Polskę, w której wystarczy nieodpowiednie nazwisko albo pochodzenie, by stać się celem publicznej nagonki i mowy nienawiści, które zbyt często stają się pierwszym krokiem do przemocy?

Historia wielokrotnie pokazywała, że nienawiść nigdy nie zatrzymuje się na jednej osobie. Zawsze szuka kolejnych ofiar.

Dlatego dzisiaj nie chodzi tylko o solidarność z profesorem Andrzejem Szeptyckim. Chodzi o obronę zasad, na których powinno opierać się demokratyczne państwo.

I mam nadzieję, że w Polsce nadal jest więcej ludzi, którzy potrafią przeciwstawić się uprzedzeniom, niż tych, którzy próbują budować swoją pozycję na strachu, nienawiści i szczuciu. ●

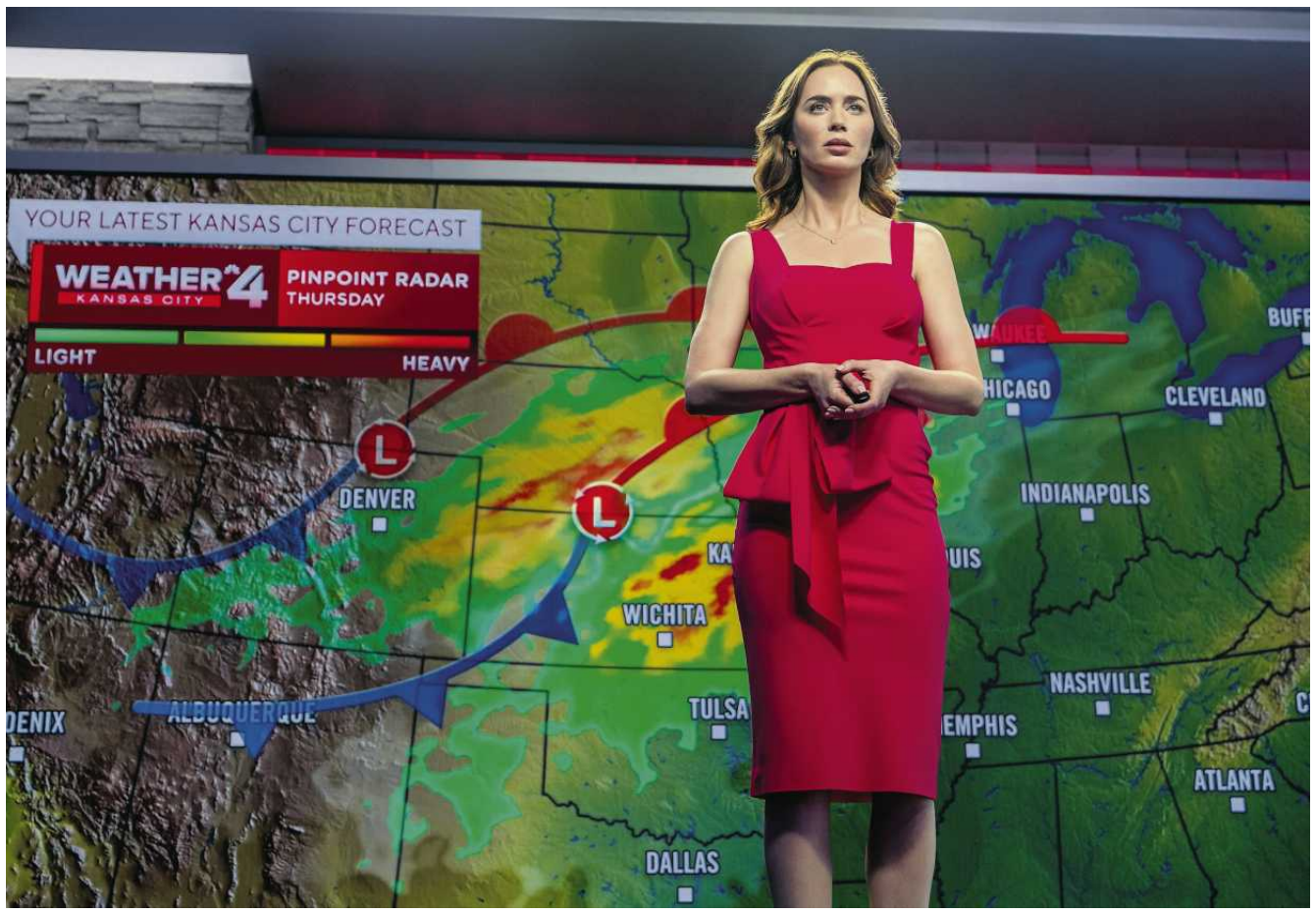
• **Wyborcza to Wy. Piszcie: listy@wyborcza.pl**

eprasa.pl 9f64de03dc

Steven Spielberg udowadnia, że nie stracił wiary

TĘSKNOTA ZA CZYMŚ WIĘKSZYM

Jeśli napiszę, że w „Dniu objawienia" wcale nie chodzi o UFO, nie będziecie zaskoczeni – w końcu w opowieściach o spotkaniu z nieznanym Stevena Spielberga zawsze najbardziej interesowali ludzie. Nie inaczej jest tym razem.

• **Emily Blunt w filmie „Dzień objawienia"**
FOT. NIKO TAVERNISE/UNIVERSAL PICTURES AND AMBLIN ENTERTAINMENT

Piotr Guszkowski

Nie wiem, jak to najlepiej ująć, żeby nie zapachniało ageizmem: choć Steven Spielberg w grudniu skończy 80 lat, wciąż ma to „coś". Wyczucie, które pozwala mu stworzyć współczesne, emocjonujące widowisko i przemycić w nim sporo refleksji.

Jego „Dzień objawienia" („Disclosure Day" – już w kinach) trudno zaszufladkować. Film łączy elementy s.f. i kina szpiegowskiego, wszystko w klimacie paranoicznego thrillera o grzechach władzy i powinnościach mediów. Nawet taka wyliczanka nie oddaje jednak całości, bo Spielberga równie mocno interesują rozważania metafizyczne, a wręcz teologiczne. Nic dziwnego, że jeden z krytyków porównał film do skrzyżowania „Z Archiwum X" z Biblią.

SPIELBERG I KOSMICI

Trafiamy na galę wrestlingu, a właściwie prosto na ring. Wszystko zostało pokazane z perspektywy jednego z zapaśników. Obraz przypomina szalony montaż ujęć rodem z TikToka. Operatorskie zabiegi Janusza Kamińskiego pozwalają Spielbergowi uzmysłowić widzowi, jak skutecznie głośnym i dynamicznym spektaklem odciąga się naszą uwagę od spraw naprawdę istotnych – od procesów i decyzji, które rozstrzygają o przyszłości świata.

Podczas gdy oczy publiczności zwrócone są na ring, kluczowe sceny rozgrywają się w cieniu walki, gdzieś na trybunach. To właśnie tam specjalista ds. cyberbezpieczeństwa David Kellner (Josh O'Connor) przekazuje byłemu pracodawcy dyski z tajnymi danymi, które zamierzał ujawnić opinii publicznej. Co się na nich znajduje? Skoro inspiracją dla „Dnia objawienia" był artykuł „New York Timesa" o tajnych programach Pentagonu badających niezidentyfikowane zjawiska powietrzne, wydaje się to dość oczywiste.

Spielberg zapowiadał, że „Dzień objawienia" będzie próbą odpowiedzi na pytania, jakie stawiał niemal pół wieku temu w „Bliskich spotkaniach trzeciego stopnia". Nakręcił mroczny rewers tamtego filmu. David wierzy, że ludzkość zasługuje na prawdę o kontaktach z istotami pozaziemskimi, a może jeszcze bardziej – o tym, w jaki sposób rządowa agencja od lat je traktuje. Teraz sygnaliście zależy jednak przede wszystkim na jednym: żeby jego dziewczyna Jane była bezpieczna.

MNÓSTWO PARADOKSÓW

Tymczasem Margaret Fairchild (Emily Blunt), prezenterka pogody z ambicjami prowadzenia serwisu informacyjnego, przeżywa na antenie coś w rodzaju zapaści. Zamiast odczytywać z promptera wiadomości o temperaturze i opadach, zaczyna wydawać z siebie serię dziwnych dźwięków przypominających klekot, po czym osuwa się na podłogę. Wcześniej pojawiły się inne objawy: płynnie mówiła językami, których nigdy się nie uczyła, i znała intymne szczegóły z życia ludzi, których po raz pierwszy widziała na oczy.

Wydaje się, że Margaret i Davida coś łączy – pytanie, co? No i kim jest tajemniczy rozmówca, który kontaktuje się z nimi przez telefon (Colman Domingo), równolegle nadzorując przygotowania do jakiegoś przedsięwzięcia?

Twórca „E.T." przez większość kariery traktował spotkanie z nieznanym nie jako zagrożenie, lecz jako szansę

Początek mnie zaciekawił. Kolejne elementy układanki trafiają na swoje miejsce w odpowiednim momencie, a Spielberg i scenarzysta David Koepp całkiem skutecznie podtrzymują atmosferę tajemnicy. Pod tym względem „Dzień objawienia" jest pełen paradoksów: niby od początku wiemy, o co chodzi, ale szczegóły intrygi długo pozostają niejasne.

Wspomniałem o paradoksach. Kolejny polega na tym, że główni bohaterowie to ludzie, którzy nie dają się uciszyć, decydują się na akt obywatelskiego nieposłuszeństwa, a jednak przez cały czas pozostają pionkami na szachownicy w z góry zaplanowanej strategii Spielberga. W poszukiwaniu odpowiedzi mają nas doprowadzić w konkretne miejsce, w określonym czasie – czyli służą jedynie fabule.

W NIEUSTANNYM PĘDZIE

Nie pomagają nawet wysiłki wspaniałej obsady – a dodam, że Spielberg naprawdę zebrał kilkoro z moich ulubionych obecnie aktorów, z Joshem O'Connorem i Emily Blunt na czele. Choć Blunt daje z siebie wszystko, grając w zmiennej tonacji: od komediowego skeczu „Saturday Night Live", przez desperację rodem z thrillera, po wręcz boską aurę tytułowego objawienia.

Bohaterowie „Dnia objawienia" są w nieustannym pędzie. Zatrzymują się właściwie jedynie po to, żeby prowadzić patetyczne dysputy o tym, czy ludzie są gotowi na prawdę, czy zdołają udźwignąć jej ciężar.

Tyle że świat pogrąża się w chaosie i bez upublicznienia nagrań z kosmitami.

Sytuacja międzynarodowa jest bardzo napięta. Zewsząd płyną komunikaty, że świat nie był tak blisko globalnego konfliktu od czasu kryzysu kubańskiego. Ludzie wykupują towary ze sklepów, ustawiają się w kolejkach na stacjach benzynowych.

PRAWDA NAS WYZWOLI?

Przed apokalipsą, przynajmniej według Spielberga, uratować nas może ujawnienie prawdy. W gruncie rzeczy znów nie jest to wcale film o UFO. To film o tęsknocie za czymś większym od nas samych – nie tylko w sensie religijnym. Chodzi również o doświadczenie, które choć na chwilę pozwoliłoby ludziom przypomnieć sobie, że należą do jednej wspólnoty. Dla jednych ta propozycja okaże się wzruszająca, innym wyda się zbyt optymistyczna, może nawet naiwna. Ale Spielberg przedstawia ją z takim przekonaniem, że łatwo jej ulec.

Twórca „E.T." przez większość kariery (w każdym razie do ataków z 11 września) traktował spotkanie z nieznanym nie jako zagrożenie, lecz jako szansę. W „Dniu objawienia" powraca charakterystyczna dla niego pochwała dziecięcej ciekawości, intuicji i zdolności do zachwytu, które dorosłość stopniowo w nas tłumi. Nie zdradzając zbyt wiele, można powiedzieć, że cała intryga okazuje się próbą powrotu do tej pierwotnej, niczym niezmąconej zdolności do przeżywania świata. Jakby Spielberg sugerował, że odpowiedzi na najbardziej skomplikowane problemy należy czasem szukać w tym, co utraciliśmy po drodze. ●

eprasa.pl 9f64de03dc

„Psia powieść" jest wspaniała

Lektura obowiązkowa nie tylko dla psiarzy

Urokowi tej powieści trudno się oprzeć. To nie tylko wirtuozerski opis psiego zachowania.

Wojciech Szot

Powieść o psie? To zawsze ryzykowny pomysł. Doskonale o tym wiedział trzydziestodwuletni Sándor Márai, gdy uznał, że „przez lata zgromadził już dostateczny materiał kliniczny o psach w ogólności".

W asekuracyjnym wstępie do „Csutory" pisze o tym pomyśle jako o „słabości", która „czasem dopada pisarzy (...), żeby swoją uwagę oraz intencję przenieśli z odwiecznego i wybitnego modelu – człowieka – na niższych rangą statystów dzieła stworzenia".

A jednak idzie taki pisarz na spacer, podczas którego z zadziwieniem – choć przecież zdarza się to nie po raz pierwszy – obserwuje, jak pies w magiczny sposób słucha swojego opiekuna. Jednocześnie zupełnie się nim nie przejmując. Gdy tak przygląda się tej dynamicznej relacji, już wie – będzie z tego powieść.

I oto jest. „Csutora. Psia powieść" ukazała się w 1932 roku i po niemal stu latach trafia do polskich czytelników w przekładzie Ireny Makarewicz.

FOT. FOX PHOTOS

Sándor Márai

Csutora. Psia powieść
przeł. Irena Makarewicz, wyd. Czytelnik, Warszawa 2026

TO TAKA WIELKA SPRAWA?

„Ten kawałek futerka jest ciepły, a pod nim bije serce". Pan wie, że to niecodzienny prezent świąteczny, ale „prawdziwy, czterotygodniowy pudel" sprzedawany w budapesztańskim zoo ma coś w sobie. „Mały to nawet diabeł jest miły" – myśli, przyglądając się owemu „kawałkowi futra". Niedługo wyjdzie na jaw, że żaden to pudel, ale zanim nastąpi ten przykry moment konfrontacji, Csutora – bo tak piesek będzie się wabił – pozna mieszkanie Pana i jego rodziny.

To lokal o „mieszczańskim potencjale", gdzie wszystko, niczym w muzeum, jest na swoim miejscu. Przyglądając się Csutorze, który z kolei przygląda się światu, pan – w końcu jest pisarzem – odkrywa, że znana mu rzeczywistość w oczach „żyjątka niskiej rangi" jawi się jak fascynujący lunapark. Albo – czasem – przedsionek piekieł.

Książka Máraiego to wspaniały i fascynujący opis wspólnego, ludzko-psiego bytowania. Bytowania, które rozsadza ramy mieszczańskiego spokoju, ujawnia napięcia i fastrygi, którymi to wszystko jest pozszywane.

Żeby nie być gołosłownym, mam dla Państwa fragment, w którym Márai opisuje zachowanie psiaka po powrocie jednego z lokatorów do mieszkania.

„Skacze ku ramionom przybywającego, potem opada z powrotem na podłogę, potyka się, koziołkuje i, niezdolny widocznie do tego, by wytrzymać błogość osobistego kontaktu, urządza bieg wokoło po mieszkaniu, podwija wszystkie dywany, przewraca przedmioty, tak jakby musiał wybiegać z siebie tę nagromadzoną radość. (...) Ze zwisającym językiem, z błyszczącymi oczami, których spojrzenia niepodobna zrozumieć niewłaściwie, dysząc, wgapia się w fenomen który powrócił z niebezpieczeństw świata do domu.

To taka wielka sprawa, jeśli jakiś człowiek przychodzi do domu z zagmatwanego i niebezpiecznego świata? Jego zdaniem – tak".

Są tu wirtuozerskie opisy psiej osoby, ale oczywiste jest dla czytelnika, że to książka nie tylko o psie, lecz także niewielkich rozmiarów rozprawa o tym, czy bunt – w mieszczańskich warunkach – jest w ogóle możliwy. W finałowej, niezwykle krwawej i przerażającej (aż pastiszowej) scenie Csutora przeciwstawi się panującemu porządkowi. I zostanie za to srogo ukarany. Zanim jednak do tego dojdzie, czytelnik wraz z psem i jego panem będzie miał okazję do wielu spacerów i wycieczek, opisanych wirtuozersko przez niezwykle czułego na język i świat pisarza.

JAK CZYTAĆ „PSIĄ KSIĄŻKĘ"?

Trudno uciec przed czytaniem „Csutory" jako dokumentu. Márai zawarł w niej wiele informacji na temat stosunku ludzi do psów. Stosunku sprzed stulecia, oczywiście. Obserwujemy narodziny współczesnego myślenia o relacji z domowym zwierzęciem. Z jednej strony mowa o psie, który może spać w pościeli pani i bezsprzecznie jest członkiem rodziny. Z drugiej jednak jest istotą tak podrzędną, że – gdy przestaje spełniać oczekiwania rodziny – nie ma co się nad nim litować.

Metody wychowawcze i sposób obchodzenia się z psiakiem mogą momentami szokować. Pisarz i jego rodzina nie mogą się zdecydować, jak traktować Csutorę. Ten wewnętrzny konflikt z pewnością wzmacnia finałową scenę (a scena to godna Tarantino), w której ujawniają się wszystkie skrywane emocje i żale.

To wspaniały i fascynujący opis wspólnego, ludzko-psiego bytowania

Można czytać ją także jako opowieść o klasie. Csutora jest najwyraźniej „chłopski", a najbardziej fascynują go najbiedniejsi i najdziwaczniejsi mieszkańcy kamienicy. Co ciekawe, ma „rosyjską duszę", która – tak przynajmniej uważał Márai – lubi użalać się sama nad sobą.

Można też czytać tę powieść jako ironiczną historię o tym, że nowoczesny człowiek sprzed stu lat próbował zrozumieć swoją egzystencję. Pies mógł w tym pomóc. Ale najbardziej pomocna była psychoanaliza, do której autor ma raczej sceptyczne podejście. Przy analityczce nawet Csutora nie może pisnąć, bo przecież „analityczki wiedzą, co oznacza, jeśli ktoś piśnie!" Komiczny opis spotkania z analityczką to jedna z najwspanialszych scen tej powieści.

Najbardziej satyryczne passusy wchodzą do książki Máraiego pod jej koniec. Ponieważ przed nami tragiczny finał, węgierski pisarz szuka równowagi między katastrofą a lżejszym formatem. Bo w końcu, czy „psia powieść" nie powinna być lekką czytanką dla miłośników szczekających czworonogów?

Jako że to książka o pisarzu, a nic tak nie bawi (przynajmniej niektórych) pisarzy jak pisanie o swojej profesji, spotkamy tu sporo opowieści o tym, jak dziwnym zajęciem jest pisanie. I jak fascynującym dla postronnych. Zwłaszcza dla weterynarza, który „czytał współczesnych autorów i także niektóre dzieła właściciela Csutory", a „o psa pytał mało", za to bardzo go interesowało, „czy w ogóle da się zarobić na literaturze". Do takiego właśnie weterynarza przychodzi z psiakiem żona autora. Nie wytrzymuje jednak rozmowy o mężu i informuje ciekawskiego, że „pieśni poświęcone bohaterom jej mąż wykonuje na sposób Homera – na rynkach prowincjonalnych miast – w zamian za artykuły spożywcze".

CO TU ROBI HITLER?

Gdzieś w tle tej powieści pojawiają się wielkie tematy – nacjonalizm i sentymenty zwrócone w kierunku przeszłości. Csutora wygrywa w „bonżurce" mapę Wielkich Węgier, szczególną uwagę poświęcając perfekcyjnemu odwzorowaniu utraconego w 1920 roku przez Węgry „komitatu Lika-Krbava". A gdzieś tam w tle majaczy już malarz z Austrii, szykujący się do zmiany światowego porządku.

W pierwszym wydaniu tej powieści – czego dowiadujemy się z posłowia tłumaczki – w zdaniu „Mały to nawet diabeł jest miły. Ale co będzie, jak z niego dorośnie", podmiotem nie był wcale „diabeł", a Hitler.

„W małych dawkach to nawet Hitler jest przyjemny. Ale co będzie, jak urośnie?" – tak według Makarewicz brzmiałby jego przekład. W kolejnych wydaniach zastąpił go diabeł. Márai nie mógł przypuszczać, że już rok po wydaniu tej książki nawet małe dawki Hitlera będą niestrawne.

CZY TO POWIEŚĆ O BUNCIE?

Márai, jak zauważa w posłowiu tłumaczka Irena Makarewicz, był raczej zwolennikiem życia mieszczańskiego. Jednak w tej „psiej powieści" zdaje się stawiać pomniczek buntowi. Bo czyż czytelnik nie będzie jednak kibicował Csutorze? I miał za złe jego właścicielom, że nie udaje im się diabełka opanować? Jednak pod koniec powieści węgierski mistrz zamieszcza akapit, który możemy dwojako interpretować.

„Bo kiedy tak podąża [bohater powieści, ale też zapewne jej autor] naprzód przez życie, potykając się i za cenę pomyłek, dopiero zaczyna się uczyć, że generalnie kochamy nie to, co piękne, dobre ani nie cnotę – lecz wszystko, co uciśnione, niedoskonałe, rozdrażnione, wadzące się, szczerzące zęby, wszystko, co nie jest cnotą i przyzwoleniem, lecz błędem i buntem".

Pytanie do czytelnika – czy to na pewno pochwała buntowników, a może jednak przestroga dla nas przed zbyt łatwym poddawaniem się ich urokowi?

Przecież to też opowieść o tym, że próby udomowienia tego dziwnego stwora, który miał być pudlem, a okazał się diabelskim potworkiem, mogą doprowadzić tylko do krwawej konfrontacji. Nietrudno, zwłaszcza gdy znamy pierwotne brzmienie zdania o diable, odczytać tę powieść jako przestrogę.

Jedno jest pewne. Urokowi tej powieści trudno się oprzeć.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34438775

Spółdzielnia Mieszkaniowa WOLA
Administracja Osiedla GÓRCE

ZAPRASZA DO PRZETARGU

SM WOLA Administracja Osiedla GÓRCE
ul. Łagowska 3, 01-464 Warszawa
ogłasza przetarg w zakresie

wykonania remontu balkonów w budynkach mieszkalnych zlokalizowanych przy ul. Bogatyńskiej 8, ul. Ziębickiej 7, ul. Kluczborska 4, ul. Ziębicka 2, ul. Szlifierska 4 A na terenie Osiedlu GÓRCE w Warszawie.

SM WOLA Administracja Osiedla GÓRCE ul. Łagowska 3, 01-464 Warszawa ogłasza przetarg w zakresie wykonania remontu balkonów w budynkach mieszkalnych zlokalizowanych przy ul. Bogatyńskiej 8, ul. Ziębickiej 7, ul. Kluczborska 4, ul. Ziębicka 2, ul. Szlifierska 4 A na terenie Osiedlu GÓRCE w Warszawie.
Oferty należy składać w Sekretariacie Administracji Osiedla GÓRCE, 01-464 Warszawa, ul. Łagowska 3, w terminie do 03.07.2026r. do godz. 15.00
Otwarcie ofert nastąpi w Sali Konferencyjnej Administracji Osiedla GÓRCE w dniu 06.07.2026r. o godz. 10^{00}.
Rozpatrzenie oferty uwarunkowane jest wniesieniem wadium w wysokości **40.000 zł** (wadium podlega zwrotowi w wysokości nominalnej w przypadku niewybrania oferty w terminie 30 dni od dnia otwarcia ofert).
Specyfikację Warunków Zamówienia można uzyskać drogą e-mailową pod warunkiem wniesienia opłaty w wysokości 500,00 zł (opłata nie podlega zwrotowi) Potwierdzenie opłaty należy przesłać drogą e-mailową na adres: gorce@smwola.com.pl .
Opłatę za SWZ i wadium należy wpłacić przelewem na konto Zamawiającego: SM WOLA Administracja Osiedla GÓRCE PKO BP SA VII O/ Warszawa nr 23 1020 1185 0000 4502 0142 8424.
Informacja w sprawach związanych z przetargiem i przedmiotem zamówienia udziela Pan Mirosław Borucki Kierownikiem Działu Eksploatacyjno–Technicznego ADM GÓRCE. tel. 609 098 994. e-mail: m.borucki@smwola.com.pl
Czas związania ofertą z Zamawiającym – 60 dni od dnia otwarcia ofert.
Zamawiający zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.
Oferentom nie przysługuje żadne roszczenie z tytułu unieważnienia przetargu.

eprasa.pl 9f64de03dc

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

WOLNOŚĆ PO 21 LATACH

Zamknęli mnie, przegłodzili i w nocy wzięli na przesłuchanie. Bili, krzyczeli, grozili. Przyznałbym się wtedy do wszystkiego – mówi Jarosław Sosnowski. Skazali go za zabójstwo Małgorzaty.

EWA WILCZYŃSKA

Jedziemy tam, gdzie wszystko się zaczęło – na obrzeża niewielkiego Lądka w województwie wielkopolskim. Wtedy był tu młodnik, teraz Jarek pokazuje w głąb gęstego zagajnika, przez który trudno byłoby się przedrzeć.

– Małgosia leżała około 40 metrów stąd – mówi.

Ze skraju lasu idziemy do budynku dawnej dyskoteki Faraon, gdzie tamtej nocy się bawili. Włączam stoper. Przejście do bramy wjazdowej zajmuje 4 minuty 40 sekund. Kolejne trzeba byłoby doliczyć na przejście zagajnika i dojście do wejścia budynku.

– Przecież to nie ma sensu – mówi Jarosław i pokazuje lasek zaraz naprzeciwko dyskoteki. – Tutaj się chodziło. Dlaczego miałbym iść w mrozie, bez kurtek, tak daleko? Z Małgosią, której tak naprawdę nie znałem? Tamten wieczór spędzałem ze swoją dziewczyną, byłem z nią do godziny pierwszej. Potem, przyznaję, poszedłem uprawiać seks, właśnie tutaj. Tamta była chętna, już kiedyś coś było między nami. Spotkaliśmy się około drugiej w nocy. A oni twierdzą, że miałem jeszcze poznać Małgorzatę, iść z nią nie wiadomo gdzie, uprawiać seks, zgwałcić, zamordować, wrócić i spędzać czas z kolejną dziewczyną. Ja przecież jestem normalny.

PRZYKRYTA KILKOMA GAŁĘZIAMI

Według prokuratury i sądu było tak. Jarosław faktycznie spędzał wieczór 20 listopada 2004 r. ze swoją dziewczyną. Spotykali się od czterech miesięcy, jeszcze nie współżyli. Ona zeznała, że Jarek nie naciskał, uważała go za dobrego chłopaka. Zarówno ona, jak i jej znajomi potwierdzili, że wyjechali z dyskoteki około pierwszej w nocy.

Później Jarosława widziano z inną dziewczyną, która także zapamiętała, że była z nim od około drugiej w nocy. Może godzinę po tym, jak się spotkali, wyszli do lasku uprawiać seks.

W międzyczasie Jarosław miał spotkać Małgorzatę. 26-latka przyjechała na dyskotekę z siostrą i koleżanką. Odłączyła się od nich, gdy poszła odwiesić kurtkę do szatni, potem przyszła jeszcze powiedzieć, że idzie się bawić. Czas spędzała z kolegą Jarka, miała się mu skarżyć na jeszcze innego chłopaka, że nie przyszedł na imprezę. Ten kolega zeznał jeszcze, że potem Małgorzata poszła do toalety. A on widział przy wejściu do niej Jarka.

Wtedy mieli na siebie wpaść i zacząć rozmawiać. Ona była rozżalona, wyszli na zewnątrz. Dała wcześniej Jarkowi numerek, żeby wziął jej kurtkę, ale szatniarz damskiej mu nie wydał. Zaproponowała, żeby się przeszli. Kiedy doszli do lasu, ona zaproponowała seks. Zaczęli się całować i zaraz położyli się na ziemi, on zsunął jej spodnie i swoje. Chwilę się pokochali, gdy ona stwierdziła, że jej zimno i żeby przestał. On nie chciał jeszcze kończyć. Próbowała się wyrwać, ale przycisnął jej klatkę piersiową do ziemi. Trwało to z 10 minut aż spostrzegł, że się nie rusza. Dotykał jej serca, sprawdzał puls, czy oddycha. Zrozumiał, że nie żyje.

Był w szoku, nie wiedział, co robić. Rzucił na nią kilka gałęzi, żeby ją ukryć. A potem wrócił na dyskotekę i spotkał kolejną dziewczynę. O 4 wrócił do domu i poszedł spać.

Siostra szukała Małgosi, ale nigdzie jej nie było. Jeszcze w nocy pojechały z koleżanką do znajomego, o którym Małgosia opowiadała w trakcie dyskoteki, ale jego pijany ojciec je przegonił. Rano znów były u niego i jeszcze w okolicach Faraona. O 10 zgłosiły zaginięcie na policji w Słupcu. Raz jeszcze wrócili do Lądka większą grupą. Ślad butów w śniegu prowadził z drogi asfaltowej do zagajnika.

Zobaczyła ją siostra. Poraniona i obnażona leżała w śniegu. Wezwali służby.

Kilka godzin później policja przyjechała do domu Jarosława. Dzielnicowy powiedział, że rutynowo wszystkich przesłuchują.

Była niedziela, miał iść na mszę. Pomyślał, że zdąży wrócić na popołudniową.

– I nie wróciłem przez kolejnych 21 lat – mówi.

STENOGRAMY PRZESŁUCHAŃ

Dowody na Jarosława mieli takie:

• szatniarz rozpoznał go w trakcie okazania spośród pięciu mężczyzn jako tego, który po północy przyszedł z numerkiem 33 należącym do Małgorzaty;

• jego kolega zeznał, że Małgorzata poszła w stronę toalet i tam widział też Sosnowskiego. Razem nie widział ich nikt;

• miał brudne ręce, co zauważyła po godzinie druga dziewczyna, według sądu dlatego, że próbował przysypać ciało Małgorzaty.

Jednak pierwszym i kluczowym dowodem było, że Jarosław Sosnowski się przyznał.

Czytam stenogramy z przesłuchań na policji. Przeprowadzono je 22 listopada 2004 r. Jarosław relacjonuje policjantom tamten wieczór. Często mówi nieskładnie, czasem odpowiada krótkimi zdaniami albo pojedynczymi słowami. Niektóre kwestie powtarza po policjancie.

– Nie zdawałeś sobie sprawy, co się stało? – pyta funkcjonariusz

– Nie zdawałem sobie sprawy, co się stało – mówi Jarosław

– Nikomu o tym nie powiedziałeś?

– Nikomu.

W podobny sposób opowiada, jak Małgorzata zdjęła bieliznę i spodnie.

– Całkowicie ich nie ściągała? – pyta policjant

– Nie.

– Spuściła?

– Spuściła, tak.

W stenogramie przesłuchań biegły ponad 60 razy odnotowuje: „przerwa w ciągłości nagrania – użyto przycisku pauza".

Jarosław przyznaje się do wszystkiego. Mówi, że uciskał Małgorzacie klatkę piersiową. Tyle że biegły w trakcie sekcji zwłok uzna, że została uduszona przez dociskanie szyi. Jarosław potwierdza także, że plamka krwi na jego spodniach należy do ofiary. Potem jednak badania temu zaprzeczą.

Drugi raz przyznaje się, że to on jest sprawcą, w czasie eksperymentu procesowego na miejscu zbrodni. Uczestniczy w nim oprócz policjantów także prokuratorka. Na manekinie Jarosław pokazuje, jak dusił Małgorzatę.

Swoje zeznania potwierdza także na posiedzeniu aresztowym. Nie chce jednak składać wyjaśnień. Przez cały ten czas nie ma pełnomocnika, dostaje adwokata z urzędu dopiero, gdy zbliża się proces. – Radził mi, żebym się przyznał, to krócej posiedzę – zapamiętał Jarek.

KOPIE TAŚM

Na pierwszej rozprawie w sądzie tłumaczy jednak, że przyznawał się ze strachu. Mówi, że policjanci go bili, grozili, że zrobią krzywdę jemu i jego rodzinie. A jak zmiękł, dyktowali, co ma mówić i robić. Myślał, że jak o tym w końcu opowie, to wyjdzie na wolność.

– Nasłuchałeś się kolego w pudle opowieści, bo tak w ogóle nie było. I ja nie mam takich zwyczajów – jeden z policjantów w trakcie składania zeznań przed sądem zwraca się wprost do Jarosława.

Wszyscy zaprzeczają, by przesłuchanie było przerywane.

Sąd nakazuje ponowną analizę nagrania. Obrona chce udowodnić, że przesłuchujący wciskali pauzę, by nakierować Jarosława na odpowiednie odpowiedzi.

eprasa.pl 9f64de03dc

Biegły odkrywa, że wszystkie taśmy zostały przekopiowane. Oryginały zniknęły. W opinii biegły przyznaje, że nagranie może się wyłączać, gdy nikt nie mówi ani nie pisze na maszynie, co dawałoby efekt pauzy. Na kopii nie można jednak tego dokładnie sprawdzić.

Sąd uznaje, że nie ma dowodu, by policjanci bili i grozili Sosnowskiemu. I jeszcze pozwalali, by prawdziwy gwałciciel był na wolności.

Podkreśla, że „należy całkowicie wykluczyć, by ktoś, kto nie popełnił najcięższej przecież zbrodni i to jeszcze ze zgwałceniem, nawet w sposób bezprawny zmuszony do przyznania się, przyznaje się do tego".

Jarosław mówi teraz: – Ja wtedy przyznałbym się do wszystkiego. Nie wiedziałem, co się ze mną dzieje, jakbym w głowie miał pustkę. Zamknęli mnie, przegłodzili i w nocy wzięli na przesłuchanie. Były krzyki i bicie, groźby i prośby. Powiedziałbym cokolwiek, byleby mnie już zostawili. Ja jestem słaby psychicznie.

Biegły, który go później bada, stwierdza znacznie obniżony nastrój. Jego stan psychiczny utrudnia rozmowę i przeprowadzenie testów. „Wykazuje poczucie zagrożenia i lęku oraz sygnalizuje tendencję do nieujawniania własnych myśli i intencji" – notuje i wnioskuje o dłuższą obserwację.

Sosnowskiego diagnozuje trzech psychiatrów i psycholog. Stwierdzają, że analiza dotychczasowego funkcjonowania oraz wyników testów nie pozwala stwierdzić osobowości nieprawidłowej.

Nie dostrzegają też agresji. Wymieniają, że cechuje go ufność, empatia, prospołeczna hierarchia wartości, brak celów aspołecznych. Ma pogłębione relacje interpersonalne, łatwo nawiązuje kontakty, uczuciowość wyższa nie jest u niego zaburzona.

Zauważają cechy niedojrzałości. Przemawiają za tym: labilność emocjonalna i niska odporność na sytuacje stresowe. Zauważają, że w trudnych momentach reaguje podwyższonym napięciem.

Z tej opinii sąd wyciągnie osobowość niedojrzałą emocjonalnie z cechami nieprawidłowymi. I dodatkowe wyjaśnienia biegłego, że na zachowanie oskarżonego mogła mieć wpływ „niewielka liczba kontaktów seksualnych w wieku wysokiej aktywności". Miał ich w sumie trzy.

W trakcie śledztwa przeprowadzono także badania daktyloskopijne, DNA i porównania śladu obuwia.

Nie znaleziono odcisków palców na kluczyku do szatni ani żadnych rzeczach znalezionych w pobliżu miejsca zbrodni: butelce po wódce, gumach do żucia, czarnym traperze i metalowym guziku.

Nie było zgodności między DNA Sosnowskiego, a dwoma włosami znalezionym na majtkach Małgorzaty.

Odcisk jego buta nie pasował do tego zabezpieczonego na miejscu zbrodni.

Tych śladów nigdy do nikogo nie dopasowano, ale też specjalnie nie próbowano. Gdy Jarek się przyznał, porzucono wszystkie inne wątki. Akta śledztwa i całego przewodu sądowego zajmują pięć tomów.

21 marca 2006 Sąd Okręgowy w Koninie wydaje wyrok, potwierdza go 20 czerwca 2006 Sąd Apelacyjny w Poznaniu: 25 lat więzienia.

W uzasadnieniu sąd tłumaczy, że brak zgodności śladów biologicznych nie jest dowodem wykluczającym. Zmianę zeznań uznaje za linię obrony i chęć uniknięcia kary.

Surowy wyrok argumentuje zachowaniem po czynie; nie dość, że Sosnowski zostawił obnażone zwłoki, to nie przeszkadzało mu to w odbyciu stosunku z inną kobietą.

Przy czym sąd uznaje, że „wszystkie dostępne dowody i doświadczenie życiowe wskazują, iż Małgorzata poszła tam dobrowolnie, a nawet, iż do pierwszego stosunku doszło za jej zgodą".

Sąd pomija natomiast zeznania jej bliskich, że była nieśmiałą dziewczyną, która nigdy nie wyszłaby z dyskoteki z nieznajomym. Sądowi wystarczyło, że kojarzyła Jarka, jego rodzina mieszkała po sąsiedzku, kiedyś powiedział Małgorzacie „cześć". A ona stwierdziła, że go nie lubi, bo jest cwaniakiem.

On twierdził, że tak naprawdę jej nie znał, a tamtej nocy z nią nie rozmawiał.

Składają jeszcze kasację. Odrzucona. Jarosław zostaje za kratami i traci nadzieję, że ktokolwiek mu pomoże.

WIĘZIENNA CODZIENNOŚĆ

– Pierwsze miesiące płakałem codziennie. Wieczorami, żeby chłopaki nie widzieli. Już nie płaczę, bo nie mam czym, wszystko poszło do ziemi – mówi Jarosław. – Nie znęcali się nade mną fizycznie, ale psychicznie już tak. Wyzywali od najgorszych, grozili, że mnie dopadną,

• **Jarosław Sosnowski po 21 latach wyszedł z więzienia** FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

to było takie dojeżdżanie. Myślałem, że już nie wytrzymam. Zrozumiałem, czym są myśli samobójcze. Miałem klapki na oczach, nie liczyło się już nic. Tylko mój ból, że tam jestem, chociaż nic nie zrobiłem. Skręcałem prześcieradło, powiedziałem, co zrobię, a chłopaki zawiadomili oddziałowego i zabrali mnie do izolatki. Nie chcę już nawet o tym mówić, bo zaraz przeżywam. Trzeba się było po prostu dostosować. Chociaż nawet takie codzienne rzeczy są męczące. Wszystko na godzinę. Albo sprawdzanie celi, ciągłe powtarzanie: „Sosnowski, jestem". Co innego jeszcze było 20 lat temu. Teraz już bardziej cywilizowanie to wygląda.

Codzienność w więzieniu podsumowuje: nuda. Rozrywkę zapewnia telewizor. Mieli w celi 19-calowy.

– Niektórzy sportu nie lubią, a ja kocham i już gotowa kłótnia. Więc człowiek chodził na ugody. Siedziałem w celi w sześciu, kiedyś w dziesięciu, może nawet więcej. Codziennie była „Pierwsza miłość", od poniedziałku do piątku o 18. Oglądałem każdy odcinek. Teraz chciałbym pojechać do Wrocławia zobaczyć fontannę, przy której się spotykali.

Przysługiwały mu paczki. Osobno higieniczne i żywnościowe. Rodzina mogła kupić jednorazowo 6 kg produktów. – Trzeba było myśleć tak, żeby było z tego jak najwięcej jedzenia.

Lubił sernik, kosztował 7,20 złotych, a wychodziło go sporo. Wystarczyło proszek wymieszać z mlekiem, galaretkę z wodą i na okno.

Jak się grzałka zepsuła, wykorzystali metalowe pręty silnika z pada do konsoli.

Dla tatuaży stapiali maszynki do golenia. Skrapla się je na lusterko, zeskrobuje wyschnięty osad i jest tusz.

Jarosław marzy, że usłyszy w końcu wyrok: niewinny. Na razie cieszy się wolnością

Jarosław ma wytatuowanego na piersi Jana Pawła II – uważa go za najważniejszego Polaka. Na lewej ręce herb Kolejorza, jego klubu.

Największa radość w więzieniu: widzenia z rodziną. Przyjeżdżali wszyscy.

Najgorzej, gdy zaczęli odchodzić.

– Pół rodziny mi poumierało. Matka chrzestna, babcia, moja mama – wylicza Jarosław.

Myślał, że śmierci matki sam nie przeżyje. – Oddziałowy powiedział: Jarek, coś się stało w domu. Zabrał mnie do telefonu. Dzwoniła siostra. Jak powiedziała, co się stało, chciałem wyrwać telefon ze ściany. Najgorsza ta bezsilność. Na wolności poszedłbym się wypłakać, a tu cztery zamknięte ściany, nie zrobisz nic. Co najwyżej krzywdę sobie albo komuś. Ja rozwaliłem całą celę. Rzuciłem krzesłem, chłopaki pouciekali na łóżka. Potem myślałem, że byłoby lepiej, jakby któryś do mnie podszedł, zagadał. Ale rozumiem, że ich wystraszyłem.

Jarek uważa, że gdyby nie poszedł siedzieć, jego matka by żyła. – Dzielnicowy jej powiedział, że zaraz Jarka przywiozą. Ona czekała, czekała i nie doczekała. Pojawiły się problemy psychiczne. Brała tabletki, coraz więcej alkoholu było. Miała już wcześniej problemy zdrowotne, nie dbała o siebie. Któregoś dnia się nie obudziła. Nie wiem, czy to było celowe – mówi Jarek.

Przez lata próbowała udowodnić, że jej brat jest niewinny. Pomagało również kuzynostwo. Jeden opłacił detektywa i adwokata. Zebrali poświadczone notarialnie zeznania, w których mieszkańcy wskazywali sprawców. Tyle że były to historie zasłyszane i sąd je odrzucił.

– Gdybym miała chociaż cień wątpliwości, wybaczyłabym mu, bo to brat, ale uważałabym, że musi swoje odpokutować. Walczyłam, bo jestem pewna, że jest niewinny – mówi siostra Jarosława.

GDY WYSZEDŁ TOMASZ KOMENDA...

Nadzieja wstąpiła nich z nową siłą, gdy Tomek Komenda wyszedł z więzienia i został uniewinniony, też z gwałtu i morderstwa Małgorzaty na dyskotece, tyle że 15-latki w Miłoszycach. Zaczęli pisać, gdzie się da. W końcu sprawą zainteresował się senator Grzegorz Fedorowicz, były dyrektor służby więziennictwa.

– Kiedy przeczytałem akta, nie miałem wątpliwości, że w więzieniu jest niewinny człowiek – mówi Fedorowicz. Zaangażował do pomocy kancelarię radcy prawnego Adama Jasinskiego.

Wypunktowali, co się nie zgadza, a całą analizę prawną przekazali Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

Odwiedzili też Jarka w więzieniu. – Po tym spotkaniu byłem pewny, że jest niewinny. Ale to za mało, żeby cokolwiek udowodnić – mówi Adam Jasinski.

Udaje im się zorganizować przeniesienie Jarosława do Zakładu Karnego w Strzelinie. Może pracować, a w grudniu 2025 roku wychodzi na pierwszą przepustkę.

– Jak zatrzymaliśmy się na stacji, pytał, czy może iść do toalety. Weszliśmy do baru, a on: „jak ładnie pachnie". To był zapach starego oleju, ale nie komentowałem – wspomina mec. Jasinski.

Praca i regulaminowe zachowanie na przepustce otworzyły drogę do przedterminowego warunkowego zwolnienia z więzienia. Teoretycznie mógł się o nie ubiegać po piętnastu latach, ale dla sądów penitencjarnych bardzo ważne jest przyznanie się do winy i wyrażenie skruchy. Jarosław nigdy się nie przyznał. Ostatecznie przeważyło jednak dobre zachowanie – angażował się w rozmaite szkolenia, zdobywał nagrody. O zwolnienie wnioskował sam dyrektor zakładu karnego. Ostatecznie zadecydował o nim Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, odrzucając argumenty prokuratury o konieczności przyznania się do winy.

Jarosław wychodzi z więzienia 21 kwietnia 2026 roku.

ODKRYĆ PRAWDĘ

W Sądzie Najwyższym od grudnia 2025 roku jest wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich o kasację wyroku. Wytyka w nim między innymi, że nie sprawdzono, do kogo należą ślady, ani nie zbadano dokładnie, czy wymuszono przyznanie się do zbrodni.

RPO zauważa: „Opis zdarzeń podany przez oskarżonego nie odpowiadał uzyskanym w śledztwie dowodom rzeczowym, za to niemal dokładnie pokrywał się z treścią notatki sporządzonej przez policję jeszcze przed jego pierwszym przesłuchaniem".

Zeznania Jarosława nie odpowiadają też obrażeniom, które u Małgorzaty stwierdził biegły. A tych było wiele: siniaki na całym ciele, zadrapania. Nikt nie sprawdził też, jak w jej tchawicy znalazła się ziemia i skąd pochodziła – leżała twarzą do góry.

Sprawa czeka na wyznaczenie terminu. – Sąd może oddalić wniosek, przekazać do ponownego rozpatrzenia albo uniewinnić Jarka – tłumaczy mec. Adam Jasinski. – Nam zależy, żeby odkryć prawdę. Dla Jarka, ale i Małgosi.

Próbki DNA już zniszczono, wciąż są jednak wyniki, które można porównywać.

Jarosław marzy, że usłyszy w końcu wyrok: niewinny. Na razie cieszy się wolnością.

– Codzienność daje radość. Jak rano wyjdę po kajzerki dla taty, bo lubi, pożartuję z siostrą, skoszę trawę, pracuję przy różnych pracach ogrodowych. Mecenas mnie polecił i jeszcze mam zacząć na budowie. Cieszę się, że z tobą rozmawiam, obok płynie Warta, jest tak zielono. Widzę, że ludzie ciągle się śpieszą, a mi niewiele trzeba. Telewizora nawet nie włączam, chociaż teraz mógłbym oglądać, co chcę. To takie właśnie radości; idę do sklepu, biorę to, na co mam ochotę i jem, kiedy mi pasuje, a nie ciągle kasza. Wszystko mi tu smakuje. Straciłem sporo czasu, ale go nadrobię. Oczywiście, że mam żal. Tyle mnie ominęło. I za co? Tego nie umiem zrozumieć. Przecież ja nikomu nigdy nie zrobiłem nic złego. Rodzina, praca, dom – więcej nie potrzebuję. Czuję zresztą, jakbym był tu zawsze. Telefonu nauczyłem się od razu, przypomniałem sobie prowadzenie auta, obsługuję te wszystkie urządzenia. Byłem gotowy na wolność. Długo na nią czekałem.

Wolność Jarosława Sosnowskiego jest trudna dla bliskich Małgorzaty.

Adwokat Mateusz Dorozik, pełnomocnik rodziny tłumaczy: – Mają dość dziennikarzy i kamer na swoim podwórku. Przerosło ich przeżywanie tego na nowo. ●

eprasa.pl 9f64de03dc

TYLKO ZDROWIE

Liczba

12

PROC.

• polskich parlamentarzystów miało podwyższone wartości ciśnienia tętniczego – wynika pierwszej w historii akcji badań przesiewowych w kierunku chorób nerek przeprowadzonej w Sejmie RP 28–29 kwietnia 2026 r. W badaniach udział wzięło 287 osób – parlamentarzystów oraz pracowników Sejmu i Senatu.

Pytanie do... ekspertki w zakresie projektów unijnych

Jak wykupić leki za granicą?

Magdalena Lebiedziewicz

koordynatorka Krajowego Punktu Kontaktowego ds. Transgranicznej Opieki Zdrowotnej, Centrum e-Zdrowie.

Umożliwia to e-recepta transgraniczna. Obywatele Polski mogą wykupić leki na e-receptę transgraniczną w Chorwacji, Czechach, Estonii, Finlandii, Grecji, Litwie, Łotwie, Portugalii, Hiszpanii (dotyczy wszystkich aptek poza hiszpańskimi z regionu z La Rioja) i na Cyprze.

Obywatele Portugalii, Grecji, Estonii, Litwy, Łotwy, Finlandii, Czech, Chorwacji, Cypru i Hiszpanii mogą wykupić swoją e-receptę transgraniczną w Polsce. Stopniowo będą ją wprowadzać pozostałe kraje.

Jak ją zrealizować? Najważniejsze to zaloguj się na swoje Internetowe Konto Pacjenta (IKP). Po zalogowaniu wchodzisz w „Upoważnienia" i wybierasz „Wyraź zgodę na obsługę Twoich e-recept za granicą". Klikasz w niebieski kafelek „Wyraź zgodę" i wybierasz kraj lub kraje (możesz wybrać wszystkie), w których chcesz mieć możliwość wykupienia e-recepty oraz wyrażasz zgodę na przetwarzanie Twoich danych osobowych w związku z realizacją e-recepty za granicą. Twoja zgoda na obsługę e-recept w określonych krajach będzie dostępna stale w zakładce „Upoważnienia".Możesz ją wycofać w dowolnym momencie, np. wchodząc do apteki wyrazić zgodę, a wychodząc ją cofnąć.

Tak naprawdę twój lekarz nie musi wiedzieć, że chcesz zrealizować swoją e-receptę za granicą. Bo lekarz w przypadku e-recept nie wystawia specjalnej e-recepty transgranicznej. Wystawiona e-recepta może być wykupiona w zagranicznej aptece (każdej w krajach wymienionych wyżej) – wystarczy tylko przejść proces „wyrażania zgody" w IKP.

Ale mimo wszystko warto na wizycie lekarskiej wspomnieć o tym, że planujemy zrealizować e-receptę za granicą. Dlaczego? Bo wykupienie e-recepty w zagranicznej aptece ma kilka ograniczeń. Nie można skorzystać z częściowej realizacji recepty, czyli tak jak w Polsce, wykupić części leków w jednym terminie, a po jakimś czasie kolejnych. Możliwa jest tylko jednorazowa realizacja e-recepty, podczas której możesz wykupić część lub wszystkie leki przepisane na recepcie. To oznacza też, że jeśli apteka nie ma danego leku w wystarczającej liczbie opakowań, nie możesz dokupić później brakującego opakowania. Nie wykupisz go też po powrocie do Polski.

Nie zrealizujesz też za granicą recepty rocznej tzw. 365 (czyli takiej, która wymusza wykupienie leków w partiach).

Nie jest możliwa realizacja za granicą e-recepty wystawionej na leki psychotropowe, odurzające, recepturowe, produkty lecznicze o kategorii dostępności „Rpz", środki spożywcze specjalnego przeznaczenia oraz wyroby medyczne.

Idąc do apteki, warto pamiętać o zabraniu dokumentu ze zdjęciem, np. dowodu osobistego. Farmaceuta może o niego poprosić. E-recepta transgraniczna może być wystawiona tylko na osobę dorosłą i musi zostać zrealizowana osobiście, czyli nie wykupisz leków w czymś imieniu. ● **Notowała Ewa Tomkowska**

OGŁOSZENIE 34429903

Sezon na spacery

Który kleszcz pospolity czy

Boimy się egzotycznego kleszcza, bo jest duży jak pająk. Jednak w Polsce jest bardzo rzadki. To powszechne kleszcze, te z trawnika koło domu, mogą sprawić, że nie wstaniemy z łóżka.

Katarzyna Staszak

Żyją schowane w trawach i krzewach, w porównaniu z nami są maleńkie, ale ich łacińskie nazwy brzmią jak imiona groźnych, mitycznych bogów.

– W pobliżu domu, w ogrodzie czy w parku możemy spotkać *Ixodesa ricinusa*, czyli kleszcza pospolitego. W terenach bardziej leśnych żyją też *Dermacentory*, czyli kleszcze łąkowe. Mamy w Polsce wiele gatunków kleszczy, ale te dwa znajdujemy najczęściej – mówi dr Barbara Czech-Szczapa, epidemiolożka z Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu.

Od kilku lat przerażenie budzą historie opowiadane o kleszczach „dużych jak pająki". Czy są prawdziwe?

– Chodzi o kleszcze afrykańskie, ze względu na wielkość nazywane „Monster ticks", a po łacinie *Hyalomma*. Te kleszcze co roku trafiają do Europy i Polski podczas wiosennych migracji ptaków i wędrówek zwierząt kopytnych – tłumaczy dr Czech-Szczapa.

Wyjaśnia, że kiedyś kleszcze afrykańskie występowały w pasie okołorównikowym, w Afryce i Europie Południowej.

– Zmiany klimatyczne powoli umożliwiają kleszczom *Hyalomma* na całoroczne bytowanie w naszym klimacie i finalnie możliwe jest ich trwałe zadomowienie. Łagodne zimy, ciepłe, suche wiosny i lata sprawiły, że są one znajdowane na ludziach i zwierzętach, np. w Niemczech i Czechach, ale także w Polsce. Nie wiemy dokładnie, jak bardzo ten gatunek jest u nas rozpowszechniony. Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób opublikowało właśnie mapy występowania kleszczy *Hyalommamarginatum*. Wynika z nich, że na południu Polski obecność tego gatunku jest faktem, czego nie widzieliśmy w publikacjach tej organizacji jeszcze trzy lata temu – informuje dr Barbara Czech-Szczapa.

KLESZCZ AFRYKAŃSKI. MONSTERY „TROPIĄ" OFIARY

Znalezienie na swoim ciele kleszcza mniejszego niż główka od szpilki budzi niepokój, ten lęk jest większy, gdy kleszcz wielkością przypomina pająka.

– O kleszczach afrykańskich krążą legendy zbudowane na ich nietypowych cechach. Rzeczywiście, w porównaniu z naszymi rodzimymi kleszczami są duże. Nasze kleszcze czekają na ofiarę, korzystają z tego, że znalazła się w ich zasięgu, natomiast kleszcze afrykańskie mogą aktywnie podążać za ofiarą – opowiada dr Czech-Szczapa.

Kleszcz afrykański wyczuwa pot, drgania i temperaturę ciała ofiary i może za nią biec nawet kilkaset metrów.

Trzecia cecha, która odróżnia kleszcza afrykańskiego od kleszczy typowych dla Polski, to choroba, którą może nas zakazić. Kleszcze afrykańskie „mogą stanowić bardzo poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi, gdyż przenoszą wirusa niebezpiecznej gorączki krymsko-kongijskiej. Śmiertelność osób zarażonych wirusem jest wysoka (10-60 proc.) a leczenie niedostępne" – informują naukowcy z Uniwersytetu Warszawskiego.

– Na gorączkę krymsko-kongijską nie mamy szczepionki ani leków i to jest duży problem. Przez zmiany klimatyczne możemy się spodziewać zachorowań dotychczas u nas niespotykanych. Natomiast to, z czym musimy się uporać w tej chwili, to kwestia świadomości chorób odkleszczowych, które już stanowią dla nas zagrożenie – zaznacza epidemiolożka.

O boreliozie słyszymy od lat. – To choroba, na którą mamy leki, a od przyszłego roku być może będziemy mieć też szczepienie. Rumień na skórze jest dla pacjenta sygnałem, że trzeba zgłosić się do lekarza, chociaż nie występuje u wszystkich pacjentów. Dużym wyzwaniem epidemiologicznym i medycznym pozostaje jednak kleszczowe zapalenie mózgu (KZM). Na tę chorobę nie ma leku, za to możemy chronić się przed nią szczepieniem. Niestety, niewiele osób o tym wie lub chce się zaszczepić – mówi dr Barbara Czech-Szczapa.

DOPÓKI SĄSIAD NIE ZACHORUJE

– W zeszłym roku mieliśmy w Polsce prawie tysiąc zgłoszonych przypadków KZM, a to tylko czubek góry lodowej. To przypadki osób, u których choroba zajęła ośrodkowy układ nerwowy, wymagały pobytu w szpitalu i zostały właściwie zdiagnozowane – podkreśla dr Czech-Szczapa.

eprasa.pl 9f64de03dc

TYLKO ZDROWIE

jest najgroźniejszy: afrykański

FOT. NEW AFRICA

Kleszcz afrykański wyczuwa pot, drgania i temperaturę ciała ofiary i może za nią biec nawet kilkaset metrów

KZM ma dwufazowy przebieg. – U znacznej części osób zakażenie wirusem KZM jest bezobjawowe lub skąpoobjawowe, przypomina grypę. Stan zdrowia ulegnie poprawie na skutek efektywnej pracy naszego układu odpornościowego, który zwalczy wirusa. Jednak u części zakażonych, po pozornym wyzdrowieniu, pojawia się druga faza choroby przebiegająca z objawami neurologicznymi. Tego momentu obawiamy się najbardziej. Wszyscy pacjenci doświadczający tych objawów wymagają hospitalizacji, której średni czas wynosi około trzech tygodni. U części pacjentów może dojść do trwałych powikłań lub zgonu. Nie znamy więc rzeczywistej skali zakażeń. Być może wiele wiosennych i letnich infekcji, które bierzemy za grypę czy przeziębienie, to też jest KZM – tłumaczy dr Czech-Szczapa.

KZM może doprowadzić do paraliżu – rąk, nóg, całego ciała, w najcięższych przypadkach także dróg oddechowych, co oznacza podłączenie do respiratora. Leczenie polega na długotrwałej rehabilitacji. Niektóre osoby nigdy nie odzyskują sprawności, nie mogą samodzielnie wstać z łóżka. Długotrwałym skutkiem choroby może być też padaczka.

– KZM roznoszą kleszcze, które możemy spotkać we własnym ogrodzie.

Mitem jest, że do zakażenia dochodzi wyłącznie w wybranych obszarach kraju lub tylko w lasach – podkreśla dr Czech-Szczapa.

Dlaczego więc potrafimy się przestraszyć egzotycznej choroby, która zagraża nam (na razie) tylko teoretycznie, a tak mało uwagi poświęcamy chorobie, która jest w Polsce coraz częstsza?

– Przez brak informacji od lekarzy, wielu Polaków traktuje KZM jako mało prawdopodobne zagrożenie – uważa prof. Tomasz Sobierajski z Uniwersytetu Warszawskiego, autor raportu o wiedzy Polaków na temat KZM.

Ta wiedza jest niewielka. Wiele osób rozumie, czym grozi ukłucie przez kleszcza, dopiero gdy zachoruje ktoś z ich otoczenia – kuzyn czy sąsiad.

DO PARALIŻU WYSTARCZY TYLKO UKŁUCIE

Opisywaliśmy w Wyborczej historię Katarzyny Lenkiewicz. W lipcu 2022 r. z mężem i dwiema córkami pojechała do lasu. Po wycieczce pani Katarzyna zauważyła dwa kleszcze, które wbiły się jej w brzuch. Mąż szybko je usunął.

Dwa tygodnie później Lenkiewicz leżała już sparaliżowana w szpitalu i walczyła o życie. Gdy zachorowała miała 36 lat. Obecnie potrzebuje całodobowej opieki.

– Do zakażenia boreliozą potrzebny jest dłuższy kontakt kleszcza z naszym ciałem. Jeśli kleszcz zostanie usunięty szybko, ryzyko rozwoju choroby jest mniejsze. Do zakażania wirusem KZM wystarczy fakt rozpoczęcie żerowania przez kleszcza. Nawet natychmiastowe usunięcie kleszcza nie chroni nas przed zachorowaniem – wyjaśnia dr Czech-Szczapa.

Namawia do szczepienia wszystkich, bez względu na wiek. Każdy, kto może mieć kontakt z kleszczem jest zagrożony kleszczowym zapaleniem mózgu – podkreśla epidemiolożka.

Ze szczepionki od lat korzystają leśnicy i lekarze nie odnotowali żadnego przypadku zachorowań w tej grupie zawodowej. ●

Jak zaszczepić się przeciwko KZM

- Szczepionka przeciwko KZM jest dla dorosłych i dzieci (od pierwszego roku życia).
- Pełne uodpornienie wymaga podania trzech dawek. Pierwsze dwie dawki można przyjąć w odstępie dwóch tygodni. Jeśli zaszczepimy siebie lub dziecko teraz, zyskamy ochronę na wakacje.
- Po kilku latach podaje się tzw. dawki przypominające. Pierwsza taka dawka powinna być zaplanowana po trzech latach od ostatniego szczepienia. A kolejne dawki – co pięć lat. Po ukończeniu 65. roku życia należy wrócić do cyklu trzyletniego.
- Szczepić można się przez cały rok.
- Na szczepienie możemy zgłosić się do swojej przychodni podstawowej opieki zdrowotnej. Jeśli lekarz zakwalifikuje nas do szczepienia, preparat kupimy na miejscu lub w aptece. Szczepionka nie jest refundowana, ale mieszkańcy Warszawy mogą skorzystać z bezpłatnego programu szczepień.
- Szczepić można się także w aptekach.
- Ceny szczepionek w poszczególnych aptekach i przychodniach są różne. Jedna dawka kosztuje ok. 100 zł.

eprasa.pl 9f64de03dc

KUJAWSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA
w Inowrocławiu, 88-100 Inowrocław, al. Kopernika 7

ogłasza II przetarg nieograniczony na

OPRACOWANIE DOKUMENTACJI TECHNICZNEJ DLA ROBÓT BUDOWLANYCH ORAZ INSTALACYJNYCH PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI NA NIERUCHOMOŚCIACH BUDYNKOWYCH SPÓŁDZIELNI W INOWROCŁAWIU I REJONIE

1. **Oferty należy składać w dwóch zamkniętych kopertach** w siedzibie Spółdzielni (parter – BIURO PODAWCZE), **w terminie do 26.06.2026 r. do godziny 10.00**. **Pierwsza koperta** powinna zawierać wszystkie dokumenty wymagane w postępowaniu przetargowym. **Druga koperta** powinna zawierać ofertę cenową.
2. Otwarcie **OFERT Z DOKUMENTAMI** nastąpi w dniu **26.06.2026 r o godz. 10.00** w siedzibie Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Inowrocławiu, al. Kopernika 7 – sala konferencyjna na parterze.
3. Otwarcie **OFERT CENOWYCH** nastąpi w dniu **30.06.2026 r o godz. 10.00** w siedzibie Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Inowrocławiu, al. Kopernika 7 – sala konferencyjna na parterze.
4. **Specyfikację istotnych warunków zamówienia** można pobrać ze strony internetowej Spółdzielni: **www.ksmino.pl**

Dodatkowe informacje można uzyskać na w/wym. stronie internetowej Spółdzielni.

Kraj/34438839

Uniwersytet Gdański

UNIWERSYTET GDAŃSKI

ogłasza przetarg (obejmujący negocjacje)
na sprzedaż atrakcyjnie położonej nieruchomości:

w Gdańsku Sobieszewie, przy **ul. Ornitologów 26**,
KW nr GD1G/00069607/9.

W skład nieruchomości wchodzą: działki o numerach 116/1 i nr 114 oraz 115/1 o łącznej powierzchni 15 457m² oraz dwa budynki o powierzchniach użytkowych: 469 m² i 403 m² .

Cena wywoławcza wynosi: 10 000 000,00 zł (dziesięć milionów złotych)

Wadium w kwocie: 500 000,00 zł (pięćset tysięcy złotych), należy wpłacić przelewem na konto: PEKAO S.A. IV/O Gdańsk **54 1240 1271 1111 0000 1492 5434** do **dnia 7 lipca 2026 r.** (liczy się data wpływu na konto bankowe UG)

Szczegóły dotyczące przetargu znajdują się na stronie internetowej:
https://nieruchomosci.ug.edu.pl

Pisemne oferty z podaniem ceny oraz potwierdzeniem złożenia wadium, zgodnie z „Regulaminem i Informacją" dotyczącego przetargu (obejmującego negocjacje) na sprzedaż nieruchomości położonej w Gdańsku Sobieszewie Górki Wschodnie" zamieszczonym pod adresem: https://nieruchomosci.ug.edu.pl w zakładce „Przetarg na sprzedaż nieruchomości – Gdańsk Sobieszewo, Górki Wschodnie", należy składać osobiście lub przesłać pocztą do dnia **8 lipca 2026 r**. do godz. 12:00 na adres: Uniwersytet Gdański ul. prof. Marii Janion 4, 80-309 Gdańsk, pok. 324 z dopiskiem „Przetarg Górki Wschodnie– NIE OTWIERAĆ do dnia 8 lipca do godz. 13:00". Wszelkie informacje można uzyskać pod numerem telefonu (58) 523-24-64/94 w godz. 10.00–14.00 lub osobiście w biurze ww. miejscu.

Uniwersytet Gdański zastrzega sobie prawo w każdym czasie do:
1. odwołania/unieważnienia/zamknięcia bez wybrania oferenta przetargu/warunków przetargu i/lub ogłoszenia, w całości lub w części, bez podania przyczyny, na każdym etapie postępowania,
2. zmiany warunków przetargu i/lub ogłoszenia.

Kraj/34436744

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Dziel się wspomnieniami o bliskich, których już z nami nie ma

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OGŁOSZENIE
z dnia 12 czerwca 2026 r.
o konsultacjach społecznych do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Bronowice Małe – Tetmajera" sporządzanego z zastosowaniem postępowania uproszczonego

Na podstawie art. 27b ust. 4 pkt. 4 lit. d oraz art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538), a także w związku z zarządzeniem nr 410/2026 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 27 lutego 2026 r.,

zawiadamiam

o konsultacjach społecznych do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru
„Bronowice Małe – Tetmajera"
sporządzanego z zastosowaniem postępowania uproszczonego.
Granice obszaru objętego zmianą planu miejscowego szczegółowo określa załącznik graficzny.

Konsultacje społeczne do projektu zmiany planu zostaną przeprowadzone w dniach **od 12 czerwca do 10 lipca 2026 r.** poprzez:
- bezpośredni kontakt i obsługę obywateli w Wydziale Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa, ul. Mogilska 41, w godzinach:
  - wtorki, środy, czwartki i piątki 8:00-15:00,
  - w poniedziałki 10:00-18:00;
  wizytę można również umówić na konkretną godzinę – mailowo pod adresem: bp.umk@um.krakow.pl lub telefonicznie pod numerami: 12 616-8526, -8542;
- składanie uwag;
- zamieszczenie projektu zmiany planu „Bronowice Małe – Tetmajetra" na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *PLANY SPORZĄDZANE).*

Spotkanie otwarte (dyskusja publiczna) dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie zmiany planu miejscowego obszaru „Bronowice Małe – Tetmajera" zostanie przeprowadzone w dniu **25 czerwca 2026 r**., w Urzędzie Miasta Krakowa, **pl. Wszystkich Świętych 3-4, sala Dietla**, początek o **godzinie 15:30**. W spotkaniu otwartym (dyskusji publicznej) można również uczestniczyć online, tj. za pomocą środków porozumiewania na odległość. Link do połączenia z platformą zostanie umieszczony na stronie planu. Szczegółowe informacje są publikowane w zakładce ZAPROSZENIA pod adresem: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

Dodatkowe spotkanie informacyjne na temat projektu zmiany planu miejscowego obszaru „Bronowice Małe – Tetmajera" odbędzie się w Dzielnicy VI Bronowice w dniu **2 lipca 2026 r.**, w Szkole Podstawowej nr 50 przy ul. Katowickiej 28 w Krakowie, początek o godzinie 18:00.

Każdy ma prawo zgłoszenia uwag do projektu zmiany planu miejscowego. Uwagi należy składać w nieprzekraczalnym terminie **do 10 lipca 2026 r.** – wyłącznie na formularzu urzędowym - z podaniem oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także imienia i nazwiska albo nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby.

Wzór formularza został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *WZORY)*. Można go przesłać poprzez e- doręczenia. Formularz dostępny jest również w formie elektronicznej – można go przesłać online. LINK: *Formularz pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego - Krakowski Portal Usług Miejskich*

W przypadku poczty elektronicznej – maile z formularzem należy kierować na adres: *uwagi-bp@um.krakow.pl*

Forma papierowa obejmuje:
- złożenie formularza na dziennikach podawczych zlokalizowanych w budynkach Urzędu Miasta Krakowa,
- wysłanie formularza drogą pocztową na adres: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Planowania Przestrzennego, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków,
- przekazanie wypełnionego formularza w czasie prowadzonego spotkania otwartego (dyskusji publicznej).

UWAGA: Liczy się data wpływu do tut. urzędu, a pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

Informuję, że:
1. *Zgłoszenie uwagi stanowić będzie odpowiedź na niniejsze Ogłoszenie.*
2. *Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 unijnego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (tzw. RODO) administratorem danych osobowych jest Prezydent Miasta Krakowa z siedzibą Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków. Z administratorem możesz się skontaktować listownie (adres jw.) lub drogą elektroniczną – adres e-mail: bp.umk@um.krakow.pl.*
3. *Składający uwagę ma prawo do żądania od administratora dostępu do podanych danych osobowych, ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania.*
4. *Podane dane osobowe będą przetwarzane do czasu załatwienia sprawy, dla potrzeb której zostały zebrane, a następnie będą przechowywane przez 25 lat, po czym zostaną przekazane do Archiwum Narodowego w Krakowie.*
5. *Składający uwagę ma prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.*
6. *Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy. Konsekwencją niepodania danych osobowych jest pozostawienie uwagi bez rozpoznania.*
7. *Podstawę prawną przetwarzania danych stanowią przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.*
8. *Dane kontaktowe inspektora ochrony danych – adres pocztowy – jw., e-mail: iod@um.krakow.pl.*

Uwagi są rozpatrywane przez Prezydenta Miasta Krakowa. Wykaz oraz propozycja rozpatrzenia zgłoszonych uwag następuje w formie Zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa publikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa na stronie internetowej *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

Kraków/34438595

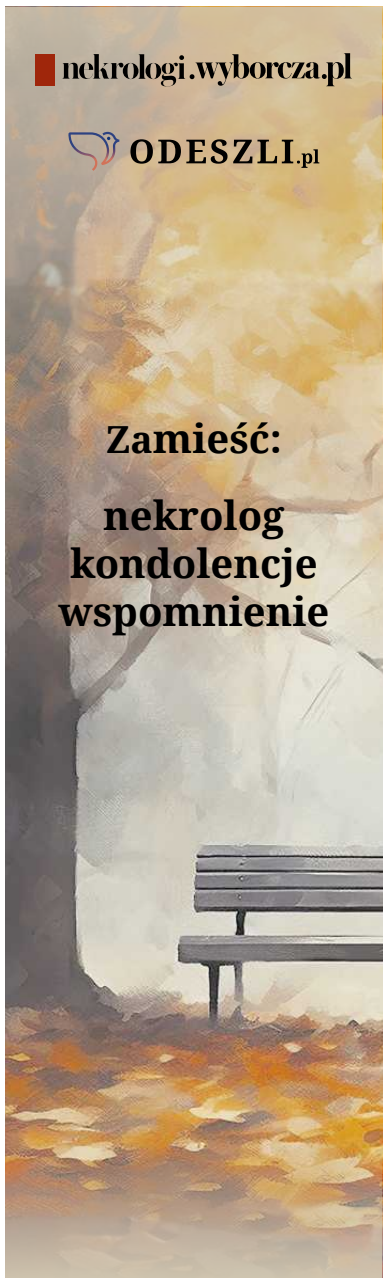
eprasa.pl 9f64de03dc

nekrologi.wyborcza.pl

ODESZLI.pl

Zamieść:

nekrolog
kondolencje
wspomnienie

nekrologi@wyborcza.pl
pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383,
22 55 55 399,
22 55 55 555

**W Sądzie Rejonowym
w Lidzbarku Warmińskim**
w sprawie I Ns 195/25 z wniosku Beaty Gajdamowicz toczy się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po Arturze Gajdamowiczu zmarłym w dniu 10 maja 2025 r. w Lidzbarku Warmińskim, ostatnio stale zamieszkałym w Lidzbarku Warmińskim. Wzywa się spadkobierców zmarłego, aby w terminie 3 miesięcy od daty ukazania się tego ogłoszenia zgłosili się do Sądu i udowodnili swoje prawa do spadku, gdyż w przeciwnym razie zostaną pominięci w postanowieniu o stwierdzenie nabycia spadku po wyżej wymienionym.

Kraj/34438813

Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu 2 Wydział do Spraw Przestępczości Gospodarczej zawiadamia pokrzywdzonych w sprawie o sygn. PO II Ds. 22.2020 Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu, że w postępowaniu dotyczącym czynów popełnionych w toku przyspieszonego postępowania układowego spółki GetBack S.A. w restrukturyzacji z siedzibą we Wrocławiu, to jest o czyn z art. 296 § 1, 2 i 3 k.k. w zw. z art. 300 § 1 i 2 k.k. i inne zostało wydane postanowienie o powołaniu biegłych z zakresu ekonomii i informatyki w celu przeprowadzenia analizy. Pokrzywdzeni i ich pełnomocnicy mają prawo zapoznać się z opinią złożoną na piśmie (art. 318 kpk).

Kraj/34438981

TARNOBRZESKIE TOWARZYSTWO BUDOWNICTWA SPOŁECZNEGO

OGŁOSZENIE

TTBS Spółka z o.o., 39-400 Tarnobrzeg, ul. Mickiewicza 4, woj. podkarpackie, pow. m. Tarnobrzeg, NIP 867-19-77-128, Regon: 831208154 **ogłasza przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej obejmujący działkę nr ewid. 744 o pow. 1,7711 ha położonej w Tarnobrzegu, Obr. 12-Tarnobrzeg powiat M. Tarnobrzeg, woj. podkarpackie, dla której Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu prowadzi księgi wieczyste nr TB1T/00072512/8.**

Nieruchomość przeznaczona jest pod zabudowę jednorodzinną

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **netto 1 600 000,00 zł** plus podatek Vat 23%

Przetarg odbędzie się w dniu 7.07.2026 r., **o godz. 11:00** w siedzibie TTBS ul. Mickiewicza 4, pokój nr 5.

Wadium w formie pieniężnej ustala się w wysokości **80 000,00 zł,**

TTBS Sp. z o.o. zastrzega sobie prawo do odwołania lub zmiany ogłoszenia, a także warunków przetargu, zamknięcia postępowania bez wybrania którejkolwiek z ofert lub jego unieważnienia bez podania przyczyny.

Szczegółowe informacje, dotyczące przetargu (w tym Regulamin przetargu). zamieszczone są stronie www.ttbs.tarnobrzeg.pl. Informacje telefoniczne w przedmiocie przetargu można uzyskać pod nr tel. 015 822 98 60.

Kraj/34438690

Z wielkim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Prof. Zdzisława Gajdy

wybitnego znawcy historii medycyny.

Rodzinie i Bliskim Zmarłego

składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Zarząd Polskiego Towarzystwa Badania Bólu

www.nekrologi.wyborcza.pl/34438838

Zagłębiowski Szpital Kliniczny informuje,

IŻ W SIERPNIU 2026 R. PLANOWANY JEST TERMIN USUNIĘCIA DOKUMENTACJI MEDYCZNEJ.

Dotyczy to w szczególności historii chorób i kartotek pacjentów poradni specjalistycznych z **2005 r.,** zbiorów wyników badań z **2005 r.,** kart informacyjnych Izby Przyjęć z **2005 r.,** oraz zdjęć RTG z **2015 r.** Szczegółowy spis dokumentacji przeznaczonej do zniszczenia znajduje się na stronie internetowej ZSK (www.szpitalzsk.pl) w zakładce Aktualności lub pod numerem telefonu (32) 731 22 40. Osoby zainteresowane odbiorem swojej dokumentacji proszone są o zgłoszenie się po nią do dnia **17.07.2026 r.** do Archiwum szpitala.

Kraj/34437927

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA MARYSIN WAWERSKI

OGŁASZA PRZETARG NIEOGRANICZONY NA SPRZEDAŻ LOKALU MIESZKALNEGO O STATUSIE: WYODRĘBNIONA WŁASNOŚĆ

Lokal nr 112 przy ul. Korkowej 137C

Powierzchnia użytkowa – 29,00 m² (III piętro)
Mieszkanie 1 – pokojowe z piwnicą.
Wartość rynkowa lokalu 370.000,00 zł
Lokal wymaga przeprowadzenia generalnego remontu
Druki do przetargu do pobrania w siedzibie Spółdzielni pok. nr 7 przy ul. Begonii 9 lub na stronie internetowej Spółdzielni www.smmarysin.waw.pl
Oferty należy składać od dnia 12.06.2026 r. do 13.07.2026 r do godz.13:00 w sekretariacie – pok. nr 4. Oferent przystępujący do przetargu wpłaca wadium w wysokości 1.000, 00 zł.
Spółdzielnia ogłaszając przetarg zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.
Przetarg odbędzie się 13.07.2026 r. o godz. 16:00 w siedzibie SM „Marysin Wawerski".
Lokal można oglądać od 12.06.2026 r. po wcześniejszym umówieniu się z Działem Administracji.

Kraj/34438533

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

**OGŁOSZENIE z dnia 12 czerwca 2026 r.
o konsultacjach społecznych do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
„Bronowice Małe – Tetmajera II"
wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i niezbędną dokumentacją**

Na podstawie art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538) i art. 54 ust. 2 w zw. z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 oraz z 2025 r. poz. 1940, 1881, 1535), a także w związku z uchwałą nr X/209/24 Rady Miasta Krakowa z dnia 25 września 2024 r. zmienionej uchwałą nr XXXVII/796/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 października 2025 r.

zawiadamiam

o konsultacjach społecznych do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **„Bronowice Małe – Tetmajera II"** wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz z niezbędną dokumentacją. Granice obszaru objętego planem szczegółowo określa załącznik graficzny.
Konsultacje społeczne do projektu planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz niezbędną dokumentacją zostaną przeprowadzone w dniach **od 12 czerwca do 10 lipca 2026 r.** poprzez:

- bezpośredni kontakt i obsługę obywateli w Wydziale Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa, ul. Mogilska 41, w godzinach:
  - **wtorki, środy, czwartki i piątki 8.00-15.00,**
  - **w poniedziałki 10.00-18.00;**

wizytę można również umówić na konkretną godzinę – mailowo pod adresem: *bp.umk@um.krakow.pl* lub telefonicznie pod numerami: 12 616-8526, – 8542;

- składanie uwag;
- zamieszczenie projektu planu „Bronowice Małe – Tetmajera II" na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *PLANY SPORZĄDZANE)*.

Spotkanie otwarte (dyskusja publiczna) dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie planu miejscowego „Bronowice Małe – Tetmajera II", zostanie przeprowadzone w dniu **25 czerwca 2026 r**., w Urzędzie Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3-4, **sala J. Dietla**, początek o **godz. 16.00**.

W spotkaniu otwartym (dyskusji publicznej) można również uczestniczyć *online,* tj. za pomocą środków porozumiewania na odległość. Link do połączenia z platformą zostanie umieszczony na stronie planu. Szczegółowe informacje są publikowane w zakładce *ZAPROSZENIA* pod adresem: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

Dodatkowe spotkanie otwarte na temat projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **„Bronowice Małe – Tetmajera II"** odbędzie się w Dzielnicy VI Bronowice w dniu **2 lipca 2026 r**. w Szkole Podstawowej nr 50 przy ul. Katowickiej 28, o godzinie 18.00.

Każdy ma prawo zgłoszenia uwag do projektu planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Uwagi należy składać w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 10 lipca 2026 r.** – **wyłącznie na formularzu urzędowym** – z podaniem oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także imienia i nazwiska albo nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby.

Wzór formularza został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *WZORY)*. Można go przesłać poprzez e – doręczenia. Formularz dostępny jest również w formie elektronicznej – można go przesłać online. LINK: *Formularz pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego – Krakowski Portal Usług Miejskich*

W przypadku poczty elektronicznej – maile z formularzem należy kierować na adres: *uwagi-bp@um.krakow.pl*

Forma papierowa obejmuje:

- złożenie formularza na dziennikach podawczych zlokalizowanych w budynkach Urzędu Miasta Krakowa,
- wysłanie formularza drogą pocztową na adres: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Planowania Przestrzennego, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków,
- przekazanie wypełnionego formularza w czasie prowadzonego spotkania otwartego (dyskusji publicznej).

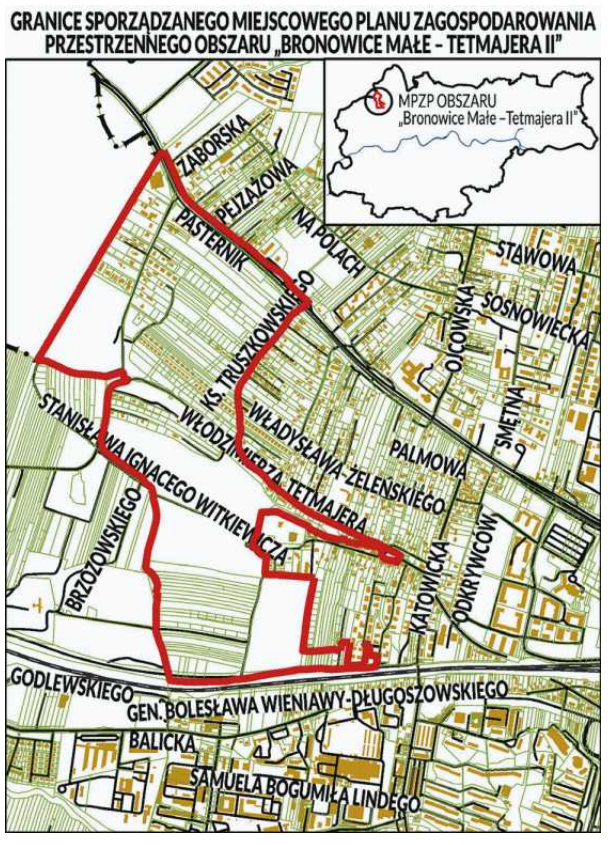
UWAGA: Liczy się data wpływu do tut. urzędu, a pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

Informuję, że:

1. *Zgłoszenie uwagi stanowić będzie odpowiedź na niniejsze Ogłoszenie.*
2. *Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 unijnego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (tzw. RODO) administratorem danych osobowych jest Prezydent Miasta Krakowa z siedzibą Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków. Z administratorem możesz się skontaktować listownie (adres jw.) lub drogą elektroniczną – adres e-mail: bp.umk@um.krakow.pl.*
3. *Składający uwagę ma prawo do żądania od administratora dostępu do podanych danych osobowych, ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania.*
4. *Podane dane osobowe będą przetwarzane do czasu załatwienia sprawy, dla potrzeb której zostały zebrane, a następnie będą przechowywane przez 25 lat, po czym zostaną przekazane do Archiwum Narodowego w Krakowie.*
5. *Składający uwagę ma prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.*
6. *Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy. Konsekwencją niepodania danych osobowych jest pozostawienie uwagi bez rozpoznania.*
7. *Podstawę prawną przetwarzania danych stanowią przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.*
8. *Dane kontaktowe inspektora ochrony danych – adres pocztowy – jw. , e-mail: iod@um.krakow.pl.*

Uwagi są rozpatrywane przez Prezydenta Miasta Krakowa. Wykaz oraz propozycja rozpatrzenia zgłoszonych uwag następuje w formie Zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa publikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa na stronie internetowej *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

GRANICE SPORZĄDZANEGO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU „BRONOWICE MAŁE - TETMAJERA II"

Kraków/34438409

eprasa.pl 9f64de03dc

Sami mogliby wygrać mundial

Aż 17 piłkarzy wychowanych w barcelońskiej akademii La Masia zagra na mundialu w Meksyku, USA i Kanadzie. Razem mogliby powalczyć nawet o tytuł mistrzowski.

Dariusz Wołowski

• **Lionel Messi po zwycięstwie w MŚ w Katarze w 2022 roku** FOT. REUTERS / HANNAH MCKAY

Legenda głosi, że 29 maja 2024 roku, po podpisaniu kontraktu z Barceloną, niemiecki trener Hansi Flick nie poszedł na przyjęcie z tej okazji, ale kazał się zaprowadzić na mecz rezerw Barca Atletic. Nawet przyjezdni wiedzą, że to wychowankowie są największym skarbem katalońskiego klubu. Zwłaszcza w tak ciężkich czasach, gdy Barcelona próbuje wydobyć się z wielomilionowych długów i nie stać jej na wielkie transfery.

Serwetka Messiego

Budynek La Masii powstał w 1702 roku na farmie. Klub z Katalonii jest jego właścicielem od 1953 roku. Mieszkali w nim budowniczowie stadionu Camp Nou, po czym w 1979 roku holenderski trener Johan Cruijff zdecydował, że w odnowionych wnętrzach powstanie internat dla młodych piłkarzy. W 2011 roku akademię La Masia przeniesiono do nowego ośrodka treningowego FC Barcelony.

Rok wcześniej trzej absolwenci szkółki – Leo Messi, Andres Iniesta i Xavi Hernandez – zajęli całe podium w plebiscycie „Złota Piłka" magazynu „France Football". Rok później rozdzielił ich tylko Cristiano Ronaldo. Żadna inna klubowa akademia nie ma takich dokonań. Argentyńczyk Messi trafił do niej w wieku 13 lat, a swój pierwszy kontrakt z klubem podpisał w grudniu 2000 roku na serwetce, która po latach został sprzedana w brytyjskim domu aukcyjnym Bonhams za 890 tys. euro.

Messi jest dziś najbardziej utytułowanym piłkarzem w historii, zdobył 46 trofeów, z czego 35 z Barceloną. Należał do słynnej generacji 1987, razem z Cescem Fabregasem i Gerardem Pique przeszli kolejne szczeble rozwoju w La Masii. Dziś, tuż przez 39. urodzinami, Leo jako kapitan poprowadzi Argentynę do walki w obronie tytułu mistrza świata na mundialu w USA, Kanadzie i Meksyku.

Argentyńczyk opuścił Barcelonę w 2021 roku jako największy piłkarz w jej historii. W grudniu 2007 roku miał zaledwie 20 lat i status wschodzącej gwiazdy, gdy dokonał rzeczy symbolicznej. Asystował przy kąpieli noworodka o imieniu Lamine i nazwisku Yamal. Urodzony w Hiszpanii syn imigrantów z Maroka (ojciec) i Gwinei Równikowej (matka) miał wtedy zaledwie pięć miesięcy. Sesja zdjęciowa na Camp Nou była częścią akcji solidarnościowej, z tych fotografii powstał kalendarz. Historyczne zdjęcie upubliczniił ojciec Yamala w 2024 roku, tuż przed półfinałem Euro w Niemczech między Hiszpanią i Francją. 17-letni Lamine zdobył wtedy cudowną bramkę, La Roja wywalczyła później tytuł mistrzowski. Dziś jedzie na mundial jako jeden z faworytów a Yamal ma być tam gwiazdą.

La Masia wychowała pokolenie 1987, a dokładnie 20 lat później narodziło się kolejne wybitne. Yamal, Pau Cubarsi i Marc Bernal (rocznik 2007) są dziś graczami Barcelony i wszyscy przeszli przez jej akademię. Całe trio Flick wystawił do podstawowego składu w swoim ligowym debiucie w klubie z Katalonii przeciw Valencii. Karierę Bernala storpedowało wkrótce potem zerwanie więzadeł w kolanie. Wrócił w minionym sezonie, ale selekcjoner Hiszpanii Luis de la Fuente nie zabrał go na mundial. Powołał za to trzy lata starszego Gaviego, który też przeżył gehennę zerwanych więzadeł. Ciężkiego urazu doznał w meczu kadry. Wrócił do zdrowia i do USA, Kanady i Meksyku pojechał. Selekcjoner La Roja uważa go za duszę drużyny, bo przy wzroście 173 cm jest jej największym wojownikiem.

SPORT.PL

- **Pierwsze mecze mundialu: Meksyk – RPA i Korea Południowa – Czechy**
- **Komentarze, relacje, analizy, zapowiedzi – 24 godziny na dobę**
- **Jan Urban: Wciąż siedzi mi to w głowie. Powinniśmy zagrać na tym mundialu**

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na SPORT.PL

Zapraszamy na **Sport.pl+.** Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

W kadrze Hiszpanii są też Eric Garcia i Dani Olmo – to piłkarze wychowani w La Masii, którzy początkowo nie przebili się w pierwszej drużynie Barcelony, odeszli do innych klubów, ale po latach wrócili do domu. Olmo Barcelona odkupiła za 55 mln euro, co pokazuje jak kosztowne bywają omyłki w ocenie potencjału młodych graczy. Ale przecież Fabregas i Pique też odchodzili z Camp Nou, a potem wracali do Barcelony.

Czy czeka to także lewych obrońców reprezentacji Hiszpanii Marca Cucurellę i Alejandro Grimaldo? Obaj trenowali w La Masii, Cucurella zadebiutował nawet w pierwszej drużynie Barcelony, zdobył z nią Puchar Króla w 2018 roku. Dziś występuje w Chelsea, która zapłaciła za niego w 2022 roku 65,3 mln euro. Grimaldo gra w Bayerze Leverkusen, ale jak wszyscy gracze związani z Barceloną nie ma nic przeciwko powrotowi na Camp Nou.

Siła szkółki Barcelony

Luis de la Fuente zabrał na mundial także Victora Munoza z Osasuny Pampeluna, który trenował i grał w akademii Barcy. Są też wychowankowie katalońskiego klubu w innych reprezentacjach. Japończyk Take Kubo był związany z Barceloną od ósmego roku życia, dwa lata później trenował regularnie w La Masii, ale sankcje FIFA zmusiły go do powrotu do Japonii. Podpisał potem kontrakt z Realem Madryt, gdzie się nie przebił i dziś występuje w Realu Sociedad. Na mundial pojechał z kadrą Japonii.

Paik Seung-ho wrócił z Barcelony do Korei z tego samego powodu co Kubo. Dziś gra w Birmingham City w angielskiej Championship i jest na mundialu ze swoją drużyną narodową. Barw Maroka bronią Chadi Riad i Ez Abde – pierwszy zadebiutował w Barcelonie, drugi zagrał w niej 12 spotkań ligowych. Dziś występuje w Betisie, ale klub z Katalonii zachował prawo do procentu od kwoty jego kolejnego transferu. La Masia wychowuje najlepszych graczy dla Barcelony, a na transferach tych, którzy się w niej nie przebiją, zarabia miliony.

Selekcjoner Urugwaju Marcelo Bielsa zabrał na mundial Ronalda Araujo i Santiego Bueno. Pierwszy to kapitan Barcelony i choć nie jest wychowankiem La Masii, zaczynał w zespole rezerw Barca Atletic. Tak jak Bueno, dziś w angielskim Wolverhampton. Z klubem z Katalonii związany jest też Marcus Thuram, który trenował w jego szkółce w latach 2006-08, gdy ojciec Lilian bronił barw Barcelony. Teraz Marcus jest gwiazdą Interu Mediolan i reprezentacji Francji. Obrońca Nahuel Molina szkolił się w filii akademii Barcelony w Argentynie, dziś jest piłkarzem Atletico Madryt, a Lionel Scaloni zagrał go na mundial. Takich filii La Masii jest na świecie wiele, w Warszawie w 2012 roku powstała Escola Varsovia, ale patronat Barcelony okazał się dla niej za drogi.

Nie wszyscy z wymienionych wyżej 17 graczy z różnych drużyn narodowych, które zobaczymy na mundialu, są tak samo mocno związani z Barceloną. Stworzyliby jednak bardzo silny zespół z Messim i Yamalem w rolach gwiazd. Byłby wśród nich także Fermin Lopez, ale kontuzja zabrała skrzydłowemu Barcelony szansę wyjazdu na mistrzostwa do USA, Kanady i Meksyku.

La Masia najwięcej daje Barcelonie. W minionym sezonie wychowankowie rozegrali w zespole Flicka aż 50 proc minut. Jest ich w kadrze pierwszego zespołu dziewięciu, ich wartość portal Transfermarkt szacuje na 610 mln euro. Mieli ogromny wkład w obronę mistrzostwa Hiszpanii. Yamal był najlepszym strzelcem (24 gole), przerwał dominację Roberta Lewandowskiego – najskuteczniejszego gracza Barcy w poprzednich trzech sezonach.

2 kwietnia 2016 roku, podczas El Clasico upamiętniającego śmierć Cruijffa, ośmioletni Yamal wychodził na boisko za rękę z Sergio Ramosem – gwiazdą Realu Madryt. Bernal wyprowadzał na stadion napastnika Barcy Luisa Suareza. W 268 meczach zespołów młodzieżowych klubu z Katalonii Bernal zdobył 280 goli. Tę łatwość zdobywania bramek utrzymuje do dziś, choć gra jako defensywny pomocnik.

Wychowankowie mają tę zaletę, że gotowi są oddać niemal wszystko za klub swojego życia. Yamal i Cubarsi debiutowali w pierwszym zespole u Xaviego Hernandeza, Bernal u Flicka. – Kiedy jest ciężko, zawsze zwracamy się do La Massi i ona nigdy nie zawodzi – mówił Xavi, stawiając na wychowanków. – Gratuluję akademii Barcelony. To czego dokonuje jest niesamowite – mówił niedawno Flick.

Jak już wspominaliśmy La Masia produkuje także na eksport. Według CIES Football Observatory w pięciu największych ligach Europy grało w minionym sezonie 40 wychowanków Barcelony. To rekord wśród klubowych szkółek. Akademia Barcy wychowała 79 graczy, którzy występowali w 49 ligach całego świata – to dane z października 2025 roku. Transfermarkt ocenia, że łączna wartość wychowanków Barcy sięga 1,350 mld euro. To także światowy rekord. ●

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa

Telefon: 22 555 66 00
(czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik

PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455
Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55,
faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.
IZBA WYDAWCÓW PRASY
NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl 9f64de03dc

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY

Faworyci turnieju: Kylian Mbappe, Lamine Yamal, Harry Kane, Leo Messi

Korespondencje z USA „Za pięć dwunasta”

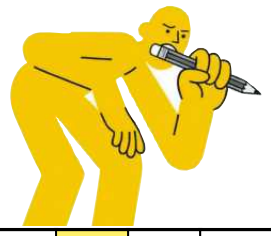
Rozmowy z Janem Urbanem i Jackiem Laskowskim

Sylwetka Szymona Marciniaka

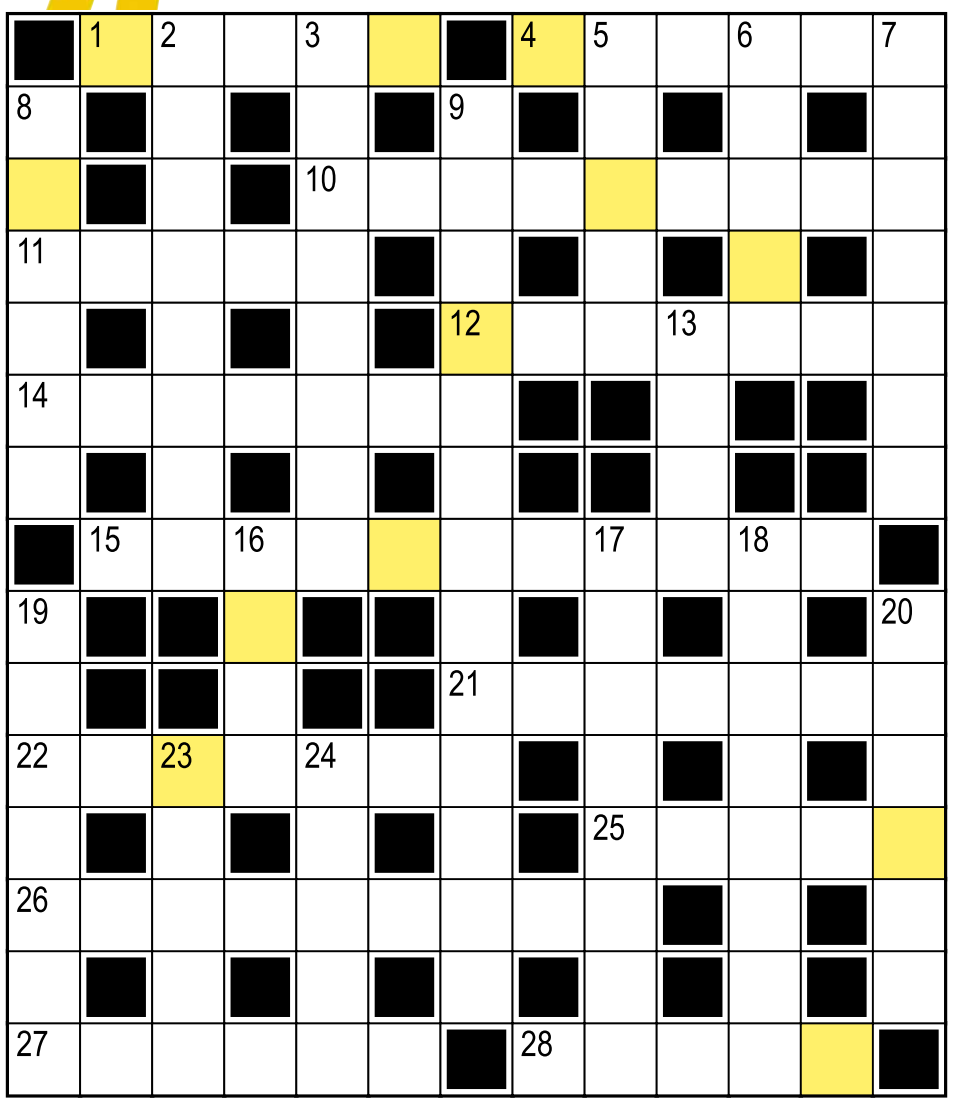
Program transmisji w TV

Kup w punkcie sprzedaży prasy (magazyn dostępny m.in: w salonach Empik, na stacjach benzynowych, w salonikach Media Relay, w Żabce, w Lidlu i w innych dobrych punktach sprzedaży prasy) lub zamów z bezpłatną dostawą na **prenumerata24.pl**

eprasa.pl 9f64de03dc

krzyżówka

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) czarna ..., jadowity pająk
4) izraelski parlament
10) pogromcy korników
11) belka, do której przybija się podłogowe deski
12) „Piąty ...", film Luca Bessona
14) mistrz w browarniczym fachu
15) potężne gady kopalne
21) fiński region z miastem Rovaniemi
22) kwiat zwany także anemonem
25) małpa, u której wykryto czynnik Rh
26) Droga Mleczna
27) „Serce twe – ... ma", w piosence Alicji Majewskiej
28) film grozy Alfreda Hitchcocka (uwaga na dzioby!)

Pionowo:
2) a może w tym roku zima ich nie zaskoczy?
3) piesza, po górach, z plecakiem
5) narody
6) inne w drzewie, inne na półce w spiżarce
7) dzieło artystyczne złożone z trzech części
8) Tadeusz, ojciec polskiego bluesa
9) mieszkaniec miasta Beatlesów
13) zestaw opcji dostępnych w programie komputerowym
16) Hania, pianistka i kompozytorka
17) stopień oficerski w policji
18) ściek uliczny
19) nasada dłoni
20) współlokator detektywa z Baker Street
23) Herbert George, autor powieści „Wojna światów"
24) gastronomiczny albo rozrywkowy

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 50 z 11.06:
Poziomo: 1) Stone **4)** Grójec **10)** dworzanin **11)** Namib **12)** symptom **14)** Minogue **15)** plażowiczka **21)** tawerna **22)** playboy **25)** rylec **26)** termostat **27)** liszaj **28)** licho
Pionowo: 2) terminal **3)** nadbagaż **5)** rozum **6)** jenot **7)** cynamon **8)** Panama **9)** konserwatysta **13)** płaz **16)** Alpy **17)** czwartki **18)** karaluch **19)** szpital **20)** Marcin **23)** adres **24)** broda
Hasło: Opera mydlana.

sudoku

	9		3		5	2	7	8
8			9					
5				1	7	9	3	4
	1	8	6				2	7
		2				3	6	
	6	5	2	7	1			9
7	5	9		2			8	
6	4	3	7		9			2
	8				4		9	6

				3				
	5	2			4			
		4				8		
		9		4				
1			6					3
				1	7		6	
6		5		9			7	
2	3		1			5		9
9			4	2				6

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

M	E	I	S	A	T	K
C	E	W	Y	M	U	S
B	S	E	J	A	Z	Z
I	N	Y	R	U	C	E
R	O	D	K	I	Y	N
E	L	A	A	N	B	I
T	F	G	A	Y	O	A
W	E	K	Z	R	I	R
A	T	H	C	U	G	O

tasiemce
wymuszenia
rogi
obyczaje
biret
teflon
ruiny
ruch
zagadka

Hasło z 11.06: dojrzałość

skojarzenia

Tyczka	Liść	Kwota	Rożek
Rus	Brandy	Remont	Korzeń
Pin	Wiór	Język	Główka
Szkielet	Pęczek	Patyk	Potwierdzenie

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 11.06:
Jeszcze niegotowy projekt: Konspekt, Kalkulacja, Przymiarka, Szkic. **Wielobarwne:** Witraż, Tęcza, Pawie oczko, Kalejdoskop. **Z liczbami ułożonymi po kolei:** Linijka, Tarcza zegara, Arkusz Excela, Ranking. **Wyrazy z liczbowymi prefiksami:** Trimaran, Uniform, Kwadrofonia, Bimetal

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl 9f64de03dc

wyborcza
TRÓJMIASTO
TYGODNIK

Piątek, 12 czerwca 2026 | Redaktor prowadzący **Katarzyna Fryc** trojmiasto.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: trojmiasto@wyborcza.pl

Podział łupów wręczanych przez rektora z Gdańska

Dwie trzecie dla księdza

Rektor prywatnej uczelni płacił, aby wnioski o otwarcie nowych kierunków pisali za niego i przychylnie rozpatrywali członkowie Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Pieniądze woził do księdza.

Krzysztof Katka
Marcin Rybak

• **Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna w Gdańsku** FOT. KAROL MAKURAT/REPORTER

Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna w Gdańsku otworzyła pięć kierunków po przekazaniu łapówek przez rektora i właściciela uczelni Romana G. – wynika z aktu oskarżenia, do którego dotarła „Wyborcza". Pośrednikiem był ksiądz B., kawaler Medalu Komisji Edukacji Narodowej, odznaczony także Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, określany przez instytucje kościelne jako „wybitny teolog i socjolog", „ceniony wykładowca akademicki" i „wspaniały, szanowany nauczyciel". Duchowny zmarł w 2023 r.

„G. przyznał się do popełnienia zarzuconego mu przestępstwa i wyjaśnił, że ks. B., który pracował w tym czasie w Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA), poznał przez prof. S. Do [prof. S.] zwrócił się o pomoc, albowiem ten wcześniej pracował jako doradca ministra Przemysława Czarnka. Prof. S. powiedział, że ks. B. może pomóc przy opracowywaniu wniosków o uruchomienie nowego kierunku studiów" – czytamy w akcie oskarżenia G.

Śledztwo zaczęło się od afery w Collegium Humanum. W trakcie postępowania prokuratorzy ustalili, że rektorzy paru uczelni płacili członkom PKA za wnioski umożliwiające im otwieranie nowych kierunków studiów. To pozwalało, by szkoła zarabiała na czesnym od napływających studentów. Trzeba przypomnieć, że zadaniem PKA jest dbanie o jakość kształcenia wyższego. Gdy uczelnia nie spełnia standardów, wniosek o nowy kierunek bywa odrzucany.

Przez cztery lata

Według prokuratury G. miał wręczyć co najmniej 250 tys. zł. Po zatrzymaniu w 2024 r. zrezygnował z funkcji rektora WSSE w Gdańsku. Kontroluje jednak uczelnię nadal jako właściciel spółki prowadzącej szkołę. Oskarżony jest o wręczanie – przez cztery lata – w Warszawie, Pułtusku i Sulejówku – co najmniej 250 tys. zł: ks. Tadeuszowi B., w związku z pełnieniem przez niego funkcji członka PKA, oraz Arturowi G., dyrektorowi PKA. Za „załatwianie pozytywnych dla funkcjonowania i rozwoju Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej w Gdańsku decyzji, stanowisk i opinii PKA".

W akcie oskarżenia czytamy, że Roman G. spotkał się z księdzem B. w restauracji w Warszawie, a następnie w jego mieszkaniu. Ks. B. powiedział, że wnioski do PKA kosztują ok. 25 tys. zł każdy. Przekazywanych korzyści nie określali mianem łapówek, lecz wynagrodzeniem za opracowywanie wniosków o uruchamianie nowych kierunków.

Koszt opracowania

25

TYS. ZŁ

• **Tyle wynosiła cena opracowania każdego wniosku do Polskiej Komisji Akredytacyjnej**

Artur G. wyjaśnił, że przyjmował pieniądze za pośrednictwem księdza (który zatrzymywał dla siebie dwie trzecie przekazanej przez G. kwoty), a po śmierci duchownego – bezpośrednio. Ogólny bilans ustalony przez śledczych jest taki, że: Artur G. przyjął od Romana G. bezpośrednio ok. 100 tys. zł, a przez księdza od 50 do 70 tys. zł, natomiast ks. B. zatrzymał dla siebie od 150 do 210 tys. zł. „Artur G. wyjaśnił, że dla uczelni Romana G. załatwił akredytację na kierunkach: praca socjalna, administracja, psychologia, ratownictwo medyczne w filii w Ostrołęce oraz pozytywną ocenę wizytacji w siedzibie głównej uczelni" – czytamy w dokumentach skierowanych do sądu. „Wobec Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej PKA dokonała ocen programowych m.in. kierunku pedagogika, w której członkami zespołu oceniającego byli m.in. przewodniczący dr hab. Tadeusz B. – członek PKA, oraz mgr Artur G., ekspert PKA ds. formalno-prawnych. Ponadto PKA wydawała opinie odnośnie do wniosków tej uczelni dotyczących otwarcia kierunków studiów: administracja, praca socjalna, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, ratownictwo medyczne, zarządzanie, psychologia" – ustaliła prokuratura.

Roman G. wyjaśnił w śledztwie, że proponował duchownemu sformalizowanie współpracy. Chciał spisać z nim umowę na doradztwo z uczelnią. Jednak ks. B. chciał pieniędzy w gotówce, a więc bez tych formalności. Wszystkie korzyści, wymienione w zarzucie, przekazał – za życia księdza B. – w jego mieszkaniu. Nie wykluczył jednak, że przekazywał pieniądze i Arturowi G. – co wg prokuratury odbyło się w aucie w Sulejówku oraz w Domu Polonii w Pułtusku.

Rektor zeznał też, że dwa pierwsze wnioski – na kierunki administracja i praca socjalna – „przeszły bez większych problemów", a ks. B. i Artur G. pomagali mu łącznie przy pisaniu siedmiu wniosków i uruchomieniu pięciu kierunków.

Przed jedną z wizytacji Artur G. miał zapewnić rektora, że dobierze taki skład komisji, który „się nie będzie czepiał". Roman G. zeznał, że obaj – ks. B. i Artur G. – mówili mu, że będą formułować wnioski w taki sposób, aby „przechodziły", i sugerowali, że dopilnują pozytywnego zakończenia wizytacji uczelni.

Płacił, bo było trudno

Roman G. tłumaczył „Wyborczej" w listopadzie 2025 r., że przekazywał ks. B. prywatne środki, które nie pochodziły z rachunku bankowego jego szkoły. Tłumaczył, co nim kierowało. Chciał po prostu otwierać nowe kierunki studiów, co – jak przyznał – nie było łatwe. – Napisanie takich wniosków jest trudne i czasochłonne. Będąc pedagogiem specjalnym, nie znałem się na tym. Poprosiłem o pomoc ks. Tadeusza B. z Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a on polecił mi Artura G. – najpierw pracownika biura PKA, a potem dyrektora PKA. Taki wniosek może liczyć z załącznikami ponad 1 tys. stron. Zlecałem pomoc przy opracowywaniu wniosków do ministerstwa o wyrażenie zgody na prowadzenie studiów licencjackich i magisterskich. Po złożeniu te wnioski opiniowała PKA. Na przykład na ratownictwo i zarządzanie po kilka razy mi odrzucali – wiele razy musiałem je uzupełniać. [Ks. B. i Artur G.] pomagali przy opracowywaniu dokumentacji, ale to nie była opłata za decyzje. Co więcej, członkowie komisji nie mieli zakazu pomagania – przekonywał Roman G.

Odnosząc się do zarzutu prokuratorskiego dotyczącego wręczenia korzyści majątkowej, a więc potocznie – łapówki, stwierdził, że „nic takiego nie miało miejsca". Bo choć pieniądze rzeczywiście przekazywał, to – jak twierdził – w innych okolicznościach.

Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna w Gdańsku prowadzi obecnie rekrutację na nowy rok akademicki. Do końca 2023 r. realizowała projekt „Uczelnia przyjazna", na który otrzymała blisko 3,5 mln zł z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Słowacka habilitacja

Śledztwo prokuratury potwierdziło, że afera z polskimi uczelniami prywatnymi, która zaczęła się od Collegium Humanum, wyszła daleko poza granice Polski. Artur G. zeznał, że Roman G. zwrócił się do niego o pomoc w załatwieniu habilitacji na jednej z uczelni słowackich. Roman G. przyznał, że spotykał się z ks. B. w sprawie swojej habilitacji, którą realizuje w Dubnicy nad Vahom. Obaj – w towarzystwie trzeciej osoby, kolejnego duchownego – byli na Słowacji, gdzie spotkali się z prorektorem Uniwersytetu w Preszowie.

„Tam przedstawiono wymagania habilitacji, jakie dokumenty musi złożyć, oraz jaki musi mieć dorobek naukowy. Całe koszty przewodu habilitacyjnego miały wynieść ok. 12 tys. euro. Kwotę tę Roman G. przekazał na wskazany rachunek. Oprócz tego poniósł koszty dwóch publikacji, które musiały zaistnieć w systemie Scopus. W przypadku publikacji na Słowacji przekazał prorektorce z Dubnicy artykuł napisany zbiorowo, a ta znalazła właściwe czasopismo, w którym go opublikowano. Było to czasopismo zagraniczne, które wystawiło za to fakturę. Na Słowację pojechali raz – wszystko organizował ks. B." – czytamy w materiałach prokuratury.

Roman G. jest podpisany jako jeden z pięciu autorów artykułu – pozostali są z Czech i Słowacji – który ukazał się w „Emerging Science Journal". Tytuł w tłumaczeniu brzmi: „Strategie interwencji pedagogicznych rozwijających inteligencję emocjonalną pracowników w hybrydowym systemie pracy".

Kolejny tekst – „Korelacja poziomu zapadalności na syndrom wypalenia zawodowego u nauczycieli przedmiotów technicznych z geograficznym obszarem działalności nauczycielskiej w określonym regionie Słowacji" – ukazał się w „Environment and Social Psychology". Roman G. jest podpisany jako jeden z czworga autorów.

Następne dzieło – „Rola odporności psychicznej i agresji w zapobieganiu urazom u sportowców sztuk walki" – to owoc wspólnej pracy aż siedmiu osób z różnych krajów, m.in. z Rumunii, w tym Romana G. ●

eprasa.pl 9f64de03dc

Mieszkańcy mają dość żwirowni

Ściany pękają, szyby brudne

Mieszkańcy kaszubskiej miejscowości walczą z ciężarówkami, które od lat rozjeżdżają im drogę i zatruwają życie. Teraz usłyszeli, że żwirownia będzie jeszcze większa. Gmina problemu nie widzi.

Joanna Wiśniowska

• **Żwirownia Małkowo** FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Od pięciu lat zgłaszamy problem do gminy, policji, radnych i Inspekcji Transportu Drogowego. To nic nie daje – mówi pani Katarzyna z Małkowa. – Jesteśmy bezradni.

Małkowo. Wieś na Kaszubach w gminie Żukowo (pow. kartuski). Wg ostatniego Narodowego Spisu Powszechnego liczy ok. 800 mieszkańców. Do Gdańska jest stąd ok. 20 km. Stoimy na gruntowej drodze łączącej wieś ze światem. Tuż za granicą gminy jest żwirownia – utrapienie Małkowa.

PRZEJAZDY NIELEGALNE

– Ciężarówki przejeżdżają przez naszą wieś, korzystając z jedynej drogi, którą jeździmy do sklepów, urzędów, przychodni, do pracy, a dzieci do szkoły. Nie ma chodnika, pobocza, oświetlenia brak – wylicza pani Paulina. – Do tego hałas, kurz i trzęsie. Od rana stres. Pękają ściany. Ale mieszkańcy boją się głośno protestować.

Choć miejsce wydobycia kruszywa jest na terenie innej gminy, to, jak mówią mieszkańcy, ciężarówki z urobkiem przejeżdżają pod ich oknami. – Na terenie gminy Przodkowo, na której leży żwirownia, inwestora obowiązują ograniczenia tonażu, więc podwykonawcy [firmy transportowej] wykorzystują naszą drogę – opowiada pani Paulina. – Latem naliczyłam kilkadziesiąt przejazdów ciężarówek dziennie mimo zakazów i zgłoszeń na policję. Sąsiadka jednego dnia doliczyła się 60 aut. Przejazdy są nielegalne.

Mieszkańcy mają pretensje do policji, że wystawiono niewiele mandatów, a pogadanki z kierowcami kończą się pouczeniem. I prowadzą swoją walkę o święty spokój. Dlatego tym bardziej poruszyła ich nowa informacja – właściciel żwirowni postanowił powiększyć obszar wydobycia kruszywa, wchodząc już na teren ich gminy i ich wsi. Oznacza to, że jedyna droga stanie się już legalną trasą wywozu urobku, a ciężarówek będzie więcej, choć projekt planu zagospodarowania przestrzennego nie przewiduje tu przemysłu wydobywczego.

– W dokumentacji mówi się o „kilku przejazdach dziennie", nie wierzymy w te zapewnienia, skoro już dziś przejazdów jest wielokrotnie więcej. Kto będzie sprawdzał, ile ciężarówek korzysta z naszej drogi? – pyta pani Paulina.

W związku z nową inwestycją mieszkańcy boją się wzrostu zagrożenia wypadkami drogowymi, hałasu, degradacji infrastruktury drogowej oraz pogorszenia się jakości ich życia i zdrowia. – Nie chcemy czekać, aż dojdzie do tragedii – mówi pani Katarzyna.

PROBLEMY Z WODĄ

Gdy stoimy na granicy gmin, od strony Małkowa jedzie ciężarówka. – O, to ta sama, którą zgłaszałam już na policję – wskazuje pani Paulina. Jej telefon jest pełen zdjęć ciężarówek. Pani Katarzyna pokazuje nam z kolei nagranie z kwietnia, gdy jedzie za jednym z samochodów, ale kurz jest taki, że ledwo widać zza niego ciężarówkę.

Pył daje się miejscowym we znaki. – Dopiero umyłam okna, już brudne – dodaje pani Paulina. Mieszkańcy mówią, że inwestor deklaruje polewanie dróg wodą, aby ograniczyć pylenie. – Przed przejazdem każdej ciężarówki będą polewać blisko 2-km odcinek wodą? – pyta z niedowierzaniem pani Katarzyna. Woda to temat, który rozgrzewa mieszkańców całej gminy Żukowo. Wody brakuje, bo infrastruktura wodociągowa projektowana była dla mniejszej liczby mieszkańców. Dane z końca 2025 r. mówią, że zameldowanych jest tu już 45,6 tys. osób. W dodatku oficjalne statystyki nie obejmują tych, którzy nadal zameldowani są w Trójmieście. Położona niedaleko aglomeracji gmina Żukowo stała się tanią alternatywą dla drogich mieszkań w Gdańsku, Gdyni czy Sopocie. Rocznie gminie przybywa ok. 1 tys. nowych mieszkańców. To najwięcej w skali kraju.

Infrastruktura nie nadąża za rosnącym zapotrzebowaniem na wodę i samorząd co rusz prosi o niepodlewanie ogródków czy nienapełnianie basenów, żeby ograniczyć jej zużycie. – Ostatnio nie mogłam umyć naczyń w zmywarce, bo nie było wody – wspomina pani Paulina. – Skoro my mamy takie problemy, to skąd inwestor będzie brał wodę na polewanie drogi?

DECYZJA ŚRODOWISKOWA

W reakcji na wniosek inwestora o powiększenie żwirowni mieszkańcy domagają się wstrzymania wydania decyzji do czasu uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

– Z naszej wiedzy wynika, że projekt planu nie przewiduje w tym miejscu działalności wydobywczej – zaznacza pani Katarzyna. I dodaje: – W mniej kontrowersyjnych sprawach gmina potrafi wstrzymywać decyzje administracyjne

REKLAMA Gdańsk/34436161

1 GD

eprasa.pl 9f64de03dc

od pyłu, w domach trzęsie

do czasu uchwalenia planu. W tym przypadku mimo ogromnego sprzeciwu społecznego postępowanie prowadzone jest wyjątkowo szybko.

Gmina wydała już pozytywną decyzję środowiskową. Mieszkańcy mają pretensje, że w dokumencie pominięto niemal wszystkie ich uwagi. Że mimo próśb przez dłuższy czas nie mogli zostać stroną postępowania. Udało się to dopiero na początku br. głównie dzięki działaniom radnego Witolda Szmidtkego. Po uzyskaniu statusu strony złożyli wniosek o wydanie negatywnej decyzji środowiskowej. Ale o tym, że decyzja jest pozytywna, dowiedzieli się z BIP-u. – Naruszono przepisy dot. informowania stron postępowania, pozostało nam odwołanie do SKO – uważa pani Paulina.

ROLA GMINY

Piotr Lewna, rzecznik Urzędu Gminy w Żukowie, podkreśla, że sprzeciw mieszkańców wobec planów inwestora sam w sobie nie wystarcza do odmowy zgody na jego działalność. – Odmowa decyzji środowiskowej jest możliwa tylko w określonych prawem przypadkach, np. gdy inwestycja szkodzi obszarom Natura 2000 lub jest niezgodna z planem zagospodarowania. Orzecznictwo sądów potwierdza, że sam protest społeczny nie może być podstawą odmowy.

Gmina deklaruje indywidualną ocenę takich inwestycji, każda żwirownia ma być analizowana pod kątem wpływu na środowisko, krajobraz i komfort życia mieszkańców. – Rolą gminy nie jest automatyczne blokowanie ani zatwierdzanie inwestycji, lecz prowadzenie procedury zgodnie z prawem – podkreśla rzecznik. Także problemy z wodą nie mogły być według niego podstawą do odmowy.

ŻAL DO INWESTORA

Mieszkańcy mają wiele żalu do inwestora. Oprócz zarzutów o łamanie prawa, czyli nielegalne rozjeżdżanie ich drogi, zarzucają mu, że przez lata nie podjął „realnych prób rozwiązania problemu transportu". W kwietniu br. w Małkowie odbyło się spotkanie mieszkańców z komendantem policji w Żukowie, sołtyską i radnymi. Inwestor nie przyszedł.

Zadzwoniliśmy do Wiesława Nakielskiego, właściciela żwirowni. Poprosił o wysłanie pytań e-mailem. W przesłanej odpowiedzi czytamy, że „działalność [żwirowni] prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, posiadanymi decyzjami administracyjnymi oraz uzgodnieniami właściwych organów".

Co do powiększenia żwirowni stwierdził, że wszystko odbywa się zgodnie z obowiązującymi procedurami i decyzjami właściwych organów administracyjnych: „Wszelkie działania prowadzone są z zachowaniem obowiązujących norm i w granicach uzyskanych pozwoleń".

Zaprzeczył też, by transport związany z działalnością żwirowni odbywał się przez miejscowość Małkowo. „Samochody ciężarowe korzystają z legalnej trasy prowadzącej przez miejscowość Młynek, zgodnie z obowiązującą organizacją ruchu oraz posiadanymi uzgodnieniami" – napisał.

Jego odpowiedź wprawiła w zdumienie mieszkańców. – Oczywiście inwestor się nie przyzna, zawsze może powiedzieć, że nie ma wpływu na to, co robią przewoźnicy. Ja mam galerię zdjęć. Co więcej, było wiele spotkań z urzędem gminy na ten temat – komentuje pani Paulina.

Mieszkanki nie widzą szansy na kompromisowe rozwiązanie. – Nie chcemy tu ciężarówek, nad którymi nie będzie żadnej kontroli

PANI KATARZYNA

ŻWIROWNIA NA 30-40 LAT

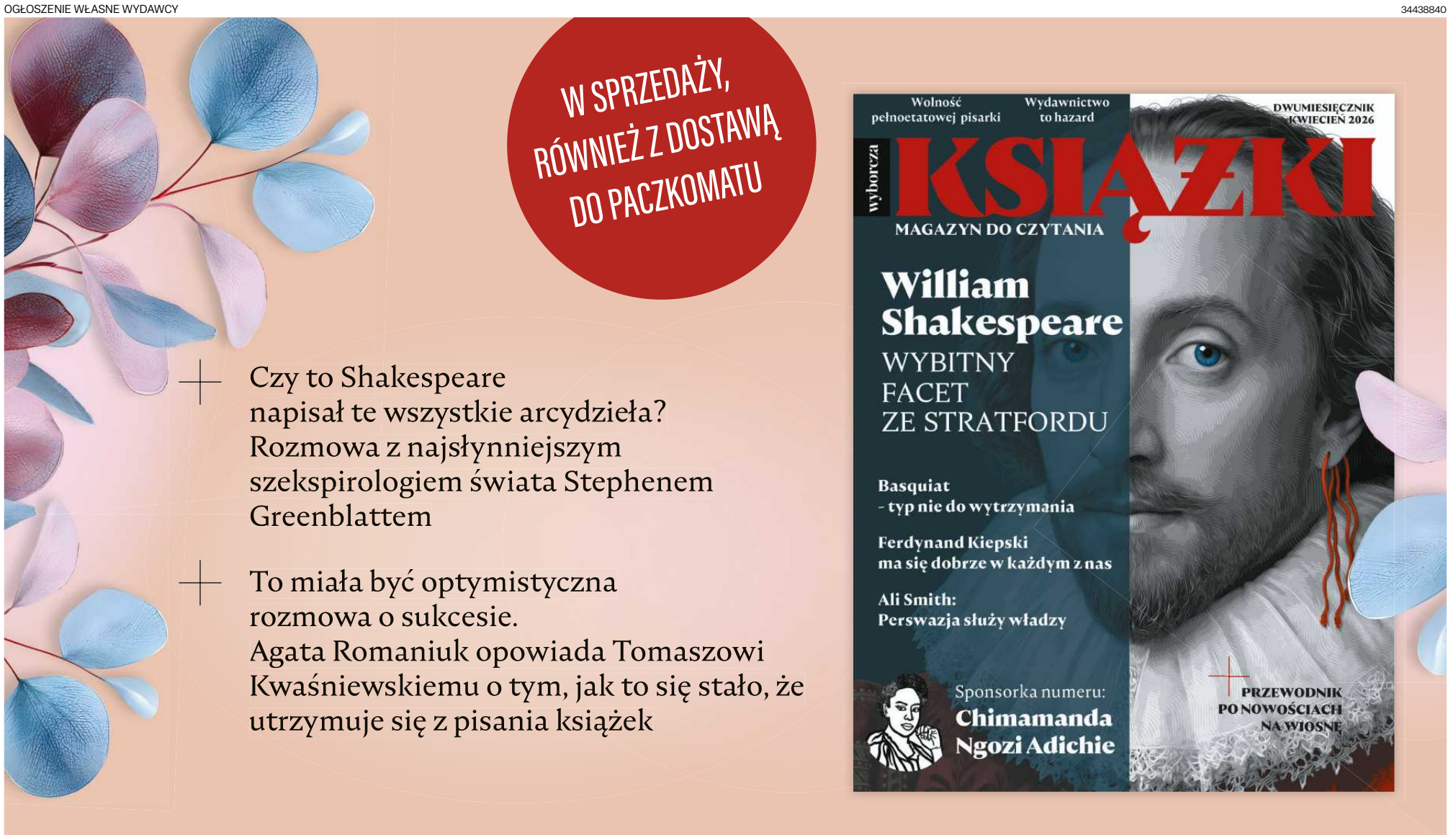
Nasze rozmówczynie podkreślają, że większość mieszkańców składa się na pomoc prawną, ale wielu z nich prosi o anonimowość. – Cały ciężar spada na nas, miejscowych, poświęcamy swój czas, piszemy pisma, prowadzimy dokumentację, a nic się nie zmienia – irytuje się pani Katarzyna.

Mieszkanki nie widzą szansy na kompromisowe rozwiązanie. – My tu nie chcemy ciężarówek, nad którymi nie będzie żadnej kontroli – mówi pani Katarzyna.

– Z dokumentacji wynika, że działalność żwirowni miałaby trwać nawet 30-40 lat. To ja do emerytury będę mieszkać przy żwirowni? – pyta pani Paulina. – Dlatego myślę o sprzedaży domu. ●

Jeszcze w poniedziałek 25 maja zwróciliśmy się do Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach. Zapytaliśmy m.in., czy policja wie o problemie mieszkańców Małkowa, a także czy i ile mandatów otrzymali kierowcy ciężarówek przejeżdżający przez Małkowo. Cały czas czekamy na odpowiedź.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34438840

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**

Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

1 GD

eprasa.pl 9f64de03dc

Hotel Solidarność na świętej ziemi w Gdańsku

Deweloperski interes związku zawodowego

Władze „Solidarności" kupiły ziemię w swojej stoczniowej kolebce. Sprzedający teren deweloper uprzedzał, że wytyczne konserwatora nie pozwalają na zabudowę. Ale związek dostał zgodę życzliwego urzędnika.

Krzysztof Katka

Tereny po byłej Stoczni Gdańsk są sukcesywnie zabudowywane. Jednak jeden obszar – od Pomnika Poległych Stoczniowców po Salę BHP – ma wyjątkowy charakter. W grudniu 1970 roku w tej okolicy ginęli robotnicy, przeciwko którym komunistyczne państwo wysłało wojsko. Przestrzelone w czasie tłumienia rozruchów drzwi, znajdującego się w tej okolicy szpitala stoczniowego, są dziś eksponatem w sąsiednim Europejskim Centrum Solidarności. W sierpniu 1980 roku w Sali BHP Lech Wałęsa podpisał Porozumienia Sierpniowe, a przy Bramie nr 2, prowadzącej do stoczni, przemawiał do strajkujących stoczniowców.

Teraz naprzeciwko wejścia do ECS i nieopodal Sali BHP kierownictwo NSZZ „Solidarność" chce wybudować sześciokondygnacyjny hotel.

Sala BHP jest we władaniu związku od czasu, gdy podarowała ją „Solidarności" w 2004 roku spółka Synergia 99. W tym samym roku uchwalono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów dawnej Stoczni Gdańskiej, który dopuścił intensywną zabudowę Młodego Miasta, nowej dzielnicy, która w tym miejscu miała powstać.

WYŁĄCZONY Z ZABUDOWY

W 2017 roku cały obszar postoczniowy został wpisany do rejestru zabytków. Trzy lata później polska delegacja rządowo-samorządowa złożyła wniosek o wpisanie tych terenów na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Ta lista to spis najcenniejszych obiektów kulturowych, ale też przyrodniczych, które mają wyjątkową wartość dla całej ludzkości. W 2021 roku Komitet Światowego Dziedzictwa odroczył jednak rozpatrzenie tego wniosku. Powodem był „brak integralności współczesnych terenów stoczniowych", czyli przekształcenie terenu dawnej stoczni, z której do dziś niewiele już zostało, i podziały wewnątrz ruchu „Solidarność".

W 2019 roku deweloper Euro Styl kupił około siedmiu hektarów gruntów w Młodym Mieście – była to jedna z największych transakcji gruntowych w Trójmieście. Prezes spółki Mikołaj Konopka deklarował wówczas publicznie, że teren wzdłuż Drogi do Wolności, a więc między ECS, Salą BHP a Wydziałem Remontowym, pozostanie niezabudowany i otwarty dla mieszkańców oraz turystów.

Nie tylko prezes rozumiał, że miejsce to jest wyjątkowe i nie wszystko można tu zbudować. Podobnie myśleli urzędnicy odpowiedzialni za planowanie. W tym samym roku we współpracy z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz Narodowym Instytutem Dziedzictwa powstały wytyczne konserwatorskie dla całego obszaru.

– Zgodnie z ich głównymi założeniami obszar pomiędzy historyczną Bramą nr 2 Stoczni Gdańskiej a Salą BHP miał być wyłączony z zabudowy i pełnić funkcję ogólnodostępnej przestrzeni upamiętnienia wydarzeń z grudnia 1970 i sierpnia 1980 roku – mówi Marcin Uske, rzecznik prasowy Euro Stylu.

Na podstawie tych wytycznych Euro Styl dostał w 2021 roku pozwolenie. Ale nie na budowę apartamentowców, z czego słynął, lecz na rewaloryzację odcinka ulicy Doki, przebiegającej przez dawne tereny stoczniowe, oraz odtworzenie zarysu dawnego szpitala stoczniowego. Wytyczne konserwatorskie zezwalały także na zabudowę w tym miejscu, ale zaledwie dwukondygnacyjną, podczas gdy wskazania zawarte we wniosku polskich urzędników do UNESCO, w związku z próbą wpisania terenów postoczniowych na Listę Dziedzictwa, wykluczały nawet taką zabudowę.

PRZYCHODZI SKARBNIK „S" DO DEWELOPERA

Euro Styl, zgodnie z ustaleniami z konserwatorem, urządził więc na działce przy ECS teren zielony. W 2022 roku z propozycją kupna dwóch działek w pobliżu Sali BHP zgłosił się do dewelopera Jerzy Jaworski, skarbnik Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność". Jak słyszymy w spółce deweloperskiej, przekonywał, że związek zadba o teren, który „posłuży poprawie zagospodarowania przestrzeni wokół historycznej sali". Druga działka – ta, na której „Solidarność" chce dziś postawić hotel – miała posłużyć związkowi do wymiany z Gdańskiem na inny grunt, również przy Sali BHP.

Z perspektywy dewelopera transakcja wyglądała kusząco: odzyskiwał bowiem część wydatków na zakup gruntu, na którym nie mógł nic zbudować; pozbywał się kosztów utrzymania terenów zielonych, o które musiał dbać, a nabywcą była instytucja, którą jako ostatnią można by podejrzewać o deweloperski biznes i budowlaną konkurencję w kolebce „Solidarności".

Do sprzedaży doszło we wrześniu 2022 roku. Jak się dowiadujemy, w akcie notarialnym zapisano wprost, że „Solidarność" ma świadomość obowiązujących wytycznych konserwatorskich i wynikających z nich ograniczeń.

Za dwie parcele rozdzielone drogą deweloper otrzymał łącznie około miliona złotych, mniej więcej po pół miliona za każdą, także za tę, na której „Solidarność" chce teraz postawić hotel.

Zapytaliśmy menedżera jednej ze spółek budujących w tej okolicy, ile taka działka byłaby warta, gdyby można było zabudować ją hotelem o wysokości 20 metrów, jaki planuje „Solidarność". – Po pierwsze, takiego terenu deweloper by nie sprzedał, bo mógłby na nim zrealizować zabudowę, na której by sporo zarobił. Ale gdyby jednak taka oferta pojawiła się na rynku, szacowałbym cenę w przedziale od 5 do 10 milionów złotych – odpowiada nasz rozmówca.

Nie ma więc wątpliwości, że „Solidarność" kupiła działkę stosunkowo niedrogo, bo sprzedający był przekonany, że zabudowa hotelowa jest na niej wykluczona, a związek przeznaczy ją na coś, co wpisze się w pamięć o tragicznych wydarzeniach w latach PRL na Wybrzeżu.

WNIOSEK „S" EKSPRESOWO

Kluczowa w tej sprawie jest postać Igora Strzoka, który przez prawie cztery i pół roku pełnienia funkcji Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – od czerwca 2019 do grudnia 2023 roku – zdążył się narazić niemal wszystkim: inwestorom, urzędnikom miejskim, a nawet niektórym politycznym przełożonym. Równocześnie pozostawał w bliskich relacjach z władzami „Solidarności" i bywał na wieczorach wyborczych PiS.

• **Europejskie Centrum Solidarności i działki w jego okolicy**
FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Architekci i przedsiębiorcy alarmowali, że duże inwestycje w Gdańsku utknęły w martwym punkcie, a na decyzje konserwatora zabytków czeka się miesiącami. Natalia Szablowska z pracowni Szablowscy Architekci wskazywała, że wnioski o ponaglenie w sprawie przeciągających się decyzji nie były przekazywane do Ministerstwa Kultury – co stanowiło naruszenie Kodeksu postępowania administracyjnego. Wiceprezydent Gdańska Piotr Grzelak wyliczał niekończące się uzgodnienia z konserwatorem zabytków, zmienność jego wytycznych i zamrożenie z tego powodu inwestycji miejskich na kwotę ok. 100 milionów złotych.

Krzysztof Cwajda, przedsiębiorca budujący bloki na terenie dawnej cukrowni w Pelplinie, relacjonował absurdalną współpracę ze Strzokiem: konserwator najpierw nakazywał dołożyć dachy mansardowe na budynkach, a kilka spotkań później odrzucał projekt właśnie za ich kształt. Ostatecznie wydał decyzję odmowną o ewidentnie absurdalnym uzasadnieniu – dziewięć z jedenastu punktów dotyczyło braków, które zostały uzgodnione z nim już na etapie pierwszego projektu. Gdy Cwajda próbował złożyć odwołanie do Ministerstwa Kultury, konserwator po prostu nie przekazał mu akt. Żeby w ogóle się dostać do urzędu Strzoka i porozmawiać o swojej inwestycji, Cwajda musiał w końcu przeskoczyć przez ogrodzenie i biec po schodach z ochroną na plecach. Straty, które z powodu tych problemów poniósł, szacował na około milion złotych.

Bywało, że upór Strzoka przynosił pozytywne skutki – dbał o nawierzchnię Drogi Królewskiej i temperował deweloperów. Gorzej, że w 2019 roku zablokował odbudowę mostu w Tczewie, uznając powojenne przęsła za unikatowe i zakazując ich rozbiórki. Decyzja zamroziła inwestycję

eprasa.pl 9f64de03dc

na ponad sześć lat i wygenerowała milionowe koszty dla samorządu. W 2025 roku Naczelny Sąd Administracyjny uznał ją za bezpodstawną.

Kontrola przeprowadzona w 2022 roku przez urząd wojewódzki – któremu podlega konserwator zabytków – wykazała 59 nieprawidłowości w urzędzie Strzoka. Prawie połowa decyzji była wydawana z rażącym naruszeniem ustawowych terminów. Poseł KO Piotr Adamowicz ocenił, że urząd konserwatorski stał się państwem w państwie, a sprawozdanie pokontrolne „przeraża i poraża" skalą bałaganu i uchylania się od odpowiedzi na pytania kontrolerów. Strzok przetrwał jednak na stanowisku. A trzeba przypomnieć, że był znajomym ówczesnego wiceministra kultury Jarosława Sellina z PiS.

WYTYCZNE W 15 DNI

W październiku 2023 roku „S" z planami na nieruchomość w „świętym miejscu stoczniowców" – na gruncie kupionym od Euro Stylu – poszła do wojewódzkiego konserwatora. Złożyła u niego wniosek o wydanie wytycznych konserwatorskich dla sześciokondygnacyjnego budynku usługowego o wysokości 20,3 metra z funkcją zamieszkania zbiorowego, częścią konferencyjną i gastronomiczną. Hotel ma posiadać salę wystawienniczą na parterze, a salę bankietową z tarasem widokowym – na szczycie budynku.

Pismo wpłynęło 11 października 2023 roku. Cztery dni później odbyły się wybory parlamentarne, wygrane przez opozycję. Rząd Donalda Tuska szykował się do objęcia władzy, więc nominaci PiS wiedzieli, że zbliżają się ich dymisje. Strzok planował już wtedy wyjazd za granicę – od 1 stycznia 2025 roku zamierzał reaktywować swoją pracownię architektoniczną na Lazurowym Wybrzeżu.

Dokładnie 15 dni po złożeniu wniosku, 26 października 2023 roku, Strzok wysłał do Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność" wytyczne konserwatorskie dla hotelu. Zgodził się na sześć kondygnacji. Co ciekawe, „Solidarność" wskazała we wniosku, że zamierza zabudować jedynie 54 proc. działki. Konserwator pozwolił jednak na więcej.

Dla władz „Solidarności" projekt przy Drodze do Wolności ma wartość komercyjną, ale może mieć także symboliczną. Hotel stanie naprzeciwko wejścia do Europejskiego Centrum Solidarności – instytucji stworzonej przez prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza

NAJGROŹNIEJSZE WIEŻOWCE

Zapytaliśmy Igora Strzoka, czy szybkie wydanie wytycznych tuż po wyborach, dla instytucji, z którą był w bliskich relacjach, miało charakter przysługi. – Być może w Gdańsku uważa się za normalne, że urzędnicy wydają decyzje na zasadzie przysług, ale nie były to moje standardy. Jesienią 2023 roku wydałem wiele wytycznych i decyzji konserwatorskich – odpowiedział były konserwator, nie zaprzeczając faktom, lecz odrzucając ich interpretację.

Wyjaśnił, że decyzje konserwatorskie wymagają wnikliwej analizy projektów technicznych, a więc ich podjęcie zajmuje więcej czasu. Natomiast wytyczne mają charakter ogólny i zazwyczaj były wydawane szybko, jeśli projektanci dostosowywali projekty do zabytkowego kontekstu, w jakim inwestycja była planowana. Co ma sugerować, że wytyczne dla hotelu „Solidarności" zostały wydane w standardowym czasie.

Na pytanie o podstawę prawną decyzji dopuszczającej sześciokondygnacyjny hotel koło Sali BHP, Strzok powołał się na miejscowy plan zagospodarowania z 2004 roku, który dla tej działki ustalał zabudowę o stosunkowo dużej intensywności. Jednocześnie przyznał, że sam uważa ten plan za błędny. Gdyby to od niego zależało, jak zaznaczył, w 2004 roku nie zezwoliłby na zabudowę wyższą niż historyczna. – Dla percepcji Sali BHP najgroźniejsze będą dwudziestopiętrowe wieżowce – podkreślił.

„SOLIDARNOŚĆ" MILCZY

Ostatniego dnia 2025 roku Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność" złożyła wniosek o pozwolenie na budowę hotelu. Termin nie był przypadkowy – dzień później wchodziły w życie przepisy zobowiązujące inwestorów do budowy miejsc schronienia w nowych budynkach. To przestrzenie w podziemiach bloków wielorodzinnych i gmachach użyteczności publicznej, które nie są schronami, ale mają chronić ludność przed zagrożeniami, nie tylko w razie wojny, ale także w przypadku ekstremalnych zjawisk pogodowych czy katastrof. Budowa takich garaży czy wytrzymałych piwnic zwiększa koszty inwestycji.

– Wniosek jest procedowany. Inwestor został zobowiązany do uzupełnienia wskazanych braków i nieprawidłowości w dokumentacji – mówi Daniel Stenzel, rzecznik prasowy prezydenta Gdańska. Po uzupełnieniu dokumentacji wydanie pozwolenia będzie formalnością.

„Solidarność" nie odpowiada na nasze pytania dotyczące inwestycji. – Nie udzielamy żadnych informacji na ten temat – przekazała Barbara Michałowska z biura komunikacji związku.

W 2025 roku Basil Kerski, ówczesny dyrektor ECS, zaprezentował własny pomysł na zabudowę tego terenu. Proponował, żeby w miejscu, w którym teraz ma stanąć hotel, zbudować niski budynek z Centrum Obywatelskim im. Pawła Adamowicza. Projekt miał wzmocnić charakter miejsca jako europejskiego centrum demokracji. Nie zyskał jednak akceptacji władz Gdańska, bo grunt należał do Solidarności, nie było też finansowania na taką budowę.

Stąd tak wiele goryczy jest w wypowiedziach tych, których teraz pytamy o ocenę planów budowy hotelu w kolebce „Solidarności".

– Nie wyobrażam sobie, że dysponując gruntem w takim miejscu, związek zawodowy ograniczy się do wynajmu pokoi hotelowych i apartamentów. Widać jednak, że pojęcie świętej ziemi Solidarności nie obowiązuje, gdy można na tym zarobić

– mówi wiceprezydent Gdańska Piotr Grzelak.

PRZEWODNICZĄCY I FINANSE

Hotel na terenie dawnej stoczni, to nie jedyna inwestycja, która ma zapewnić „Solidarności" dodatkowe źródło dochodu. Związek prowadzi szeroką działalność biznesową. Zarządza nieruchomościami w całym kraju, a część kontroluje przez spółki – m.in. Dekom, której siedziba mieści się w budynku Komisji Krajowej w Gdańsku. Za rok 2024 spółka ta odnotował przychody w wysokości 62,3 mln zł i zysk 10,5 mln zł. Głównym źródłem zysku jest Sanatorium Uzdrowiskowe Bałtyk w Kołobrzegu. Spółka posiada też obiekty biurowe i hotelowe m.in. w Białymstoku i Kielcach. Inna związkowa spółka, DOMS, prowadzi ośrodki wypoczynkowe w Zakopanem, Spale, Bukowinie Tatrzańskiej i Wiśle (przychody: 22,5 mln zł, strata: 3,7 mln zł w 2024 roku).

Gdańska posłanka KO Henryka Krzywonos-Stycharska, sygnatariuszka Porozumień Sierpniowych, wyliczyła publicznie, że przewodniczący Piotr Duda zarabia ok. 28 tys. zł miesięcznie, ma do dyspozycji samochód z kierowcą, dwa służbowe mieszkania i fundusz reprezentacyjny.

To nie wszystko. Szef „S" przewodniczy radzie nadzorczej spółki Dekom i zasiada w radzie nadzorczej DOMS. Łączne wynagrodzenia obu rad w 2024 roku wyniosły odpowiednio 286 561 zł (w Dekom są cztery osoby) i 204 375 zł (w DOMS – trzy osoby). Sam Duda może więc liczyć na co najmniej 139 tys. zł rocznie z obu rad nadzorczych – poza wynagrodzeniem jako szef związku.

Finanse „Solidarności" – budżet, majątek, uchwały finansowe – nie są jawne, a działacze związkowi nie mają obowiązku składania oświadczeń majątkowych. Krzywonos-Stycharska pytała retorycznie:

dlaczego dyrektor szkoły zarządzający kilkudziesięcioma pracownikami musi ujawniać majątek, a szef związku utrzymywanego przez 700 tysięcy członków – już nie?

USTA PEŁNE FRAZESÓW

Dla władz „Solidarności" projekt przy Drodze do Wolności ma wartość komercyjną, ale może mieć także symboliczną. Hotel stanie naprzeciwko wejścia do Europejskiego Centrum Solidarności – instytucji stworzonej przez prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza, do której liderzy związku mają głęboki, wieloletni uraz.

Założycielami ECS są m.in. miasto Gdańsk, samorząd województwa, resort kultury oraz właśnie NSZZ „Solidarność". Władze związku dystansują się jednak od tej instytucji i kwestionują sposób prezentowania historii na wystawie stałej w ECS. Za rządów PiS „Solidarność" powołała w Gdańsku konkurencyjny Instytut Dziedzictwa Solidarności. W ostatnim czasie związek zablokował możliwość zapewnienia ECS wyższych dotacji ministerialnych – mimo że „S" sama nie płaci tej instytucji ani złotówki i po ewentualnych zmianach nic by się w tym nie zmieniło.

– NSZZ „Solidarność" od kilku lat konsekwentnie odmawia udziału w jakichkolwiek czynnościach, co utrudnia działalność instytucji – mówi prezydent Gdańska Aleksandra Dulkiewicz.

Piotr Duda wielokrotnie dawał wyraz nie tylko niechęci, ale wręcz wrogości wobec ECS. Mówił, że związek nie widzi tam dla siebie miejsca, i ochrzcił instytucję skrótem „MCBS" – Miejskie Centrum Bez Solidarności. Określał ją jako „wyrób czekoladopodobny", który jedynie udaje troskę o pamięć ruchu „Solidarności". Gdy wybuchł spór o tablice z 21 postulatami – najważniejszy eksponat wystawy głównej ECS – Duda żądał ich natychmiastowego zwrotu i oskarżał ECS o kradzież: – Usta mają pełne frazesów, a sobie „przytulili" czyjąś własność i uważają, że to jest ich.

eprasa.pl 9f64de03dc

Nie wszystkim przeszkadzają golasy w Sopocie

„Nic nikomu do tego”

Zdjęcie pary z zakupami, na którym mężczyzna idzie po Sopocie bez koszulki, wywołało setki komentarzy na portalach społecznościowych.

Ilona Godlewska

– Mamy tyle pracy w sezonie, że klienta bez koszulki nie ma kto wypraszać. Zresztą to nie są jakieś setki, paru w tygodniu co najwyżej – przyznaje kelnerka

FOT. MARTYNA NIEĆKO / AGENCJA WYBORCZA.PL

Sopot nie chce golasów na ulicach, w hotelach, restauracjach i wszelkich lokalach gastronomicznych. Stąd już dekadę temu pojawiły się plakaty i naklejki z hasłami: „Stop golasom na ulicy”, „Nieubranych klientów nie obsługujemy”.

– W zeszłym sezonie dostawaliśmy sygnały od mieszkańców i turystów, że nie wszystkim odpowiada to, że poza plażą ludzie chodzą roznegliżowani – wyjaśniała 10 lat temu na naszych łamach Magdalena Czarzyńska-Jachim, wówczas rzeczniczka Urzędu Miasta Sopotu, dziś prezydentka kurortu. – Często bez koszulek, bez ubrania, siadają w ogródkach gastronomicznych, znajdujących się nie tyle przy barach plażowych, ile na terenie miasta. Część gastronomików egzekwowała na własną rękę odpowiedni ubiór, co nie zawsze przynosiło efekty.

A autor projektów plakatów Jacek Staniszewski z Pracowni Propagandy Społecznej, grafik, wykładowca Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, prywatnie mieszkaniec Sopotu, dodawał: – Ludzie traktują ulice, jak przedłużenie plaży i nieraz byłem świadkiem, jak paradowali w ręcznikach kąpielowych. Przypuszczam, że nie wpadliby na pomysł, żeby w strojach kąpielowych wsiąść do SKM-ki, do taksówki, samolotu czy pójść do teatru. Nie mam nic przeciwko nagości, ale brak ubioru naraża innych na widoki, których być może nie mają ochoty oglądać, jedząc w eleganckiej restauracji obiad z rodziną.

Musiałem wybrać bohatera plakatu i stał się nim mężczyzna z brzuszkiem, bo takich postaci jest najwięcej. Kobiety są bardziej powściągliwe. Nie obnoszą się tak ze swoją nagością.

Kurort od lat próbuje zmieniać nawyki niektórych gości i nie chce golasów na ulicach

Mężczyźni dokonują na Monciaku prezentacji samych siebie wbrew oczekiwaniom innych.

ZMIANA WIZERUNKU

W tle ówczesnej kampanii było to, że Sopot postanowił zmienić swój wizerunek. Nie chciał już być synonimem wiecznej imprezowni z zakrapianymi wieczorami kawalerskimi, które nie dawały w nocy spać, lecz kurortem z ofertą dla seniorów i rodzin z dziećmi, którzy będą się czuli w mieście bezpiecznie.

Restauratorzy w sprawie odmowy obsługi klientów w strojach plażowych byli podzieleni. Jedni bali się, że stracą gości, inni chętnie wywieszali miejskie naklejki i plakaty z logo akcji na swoich drzwiach i deklarowali, że golasów obsługiwać nie będą.

Dziś jednak trudno znaleźć lokal, który akcję stanowczo popiera.

– Zdarza się, że mamy klientów bez koszulki, może nie są ich dziesiątki, ale jednak są. W ogóle nie było u nas rozmowy na ten temat – mówi mi kelner z restauracji na głównej ulicy Sopotu, czyli Bohaterów Monte Cassino, powszechnie znanej jako Monciak.

– Nie macie też miejskiej naklejki ani plakatu na drzwiach – zauważam.

– Istniejemy relatywnie niedługo, może dlatego. Nie słyszałem, żeby coś się miało u nas w tej kwestii zmienić – tłumaczy kelner.

Inny lokal na Monciaku, tym razem z lodami. Śladów miejskiej akcji też nie dostrzegam.

– Jakbyśmy mieli nie obsługiwać klientów w strojach kąpielowych, to chyba byśmy padli – przyznaje sprzedawczyni.

Idę 100 m dalej, tym razem miejską naklejkę na drzwiach popularnego sopockiego lokalu dostrzegam bez trudu.

– Szczerze? Mamy tyle pracy w sezonie, że klienta bez koszulki nie ma kto wypraszać. Zresztą to nie są jakieś setki, paru w tygodniu co najwyżej – przyznaje kelnerka.

Kilka dni temu sprawa gołych torsów w Sopocie znowu rozgrzała internet. Zdjęcie pary niosącej zakupy, na którym mężczyzna idzie bez koszulki, opublikował miejski portal eSopot. Udostępniony w sieci post wywołał setki komentarzy na portalach społecznościowych.

Jedni zauważali: „Niech każdy chodzi jak mu wygodnie”, „Ściągnął sobie koszulkę, może na chwilę i wielka afera”, „Do restauracji wypada się ubrać, po ulicy niech sobie chodzą”, „Ja tam lubię bez koszulki na urlopie, jestem w miejscu turystycznym, nic nikomu do tego”, „Następne będzie rozporządzenie i konieczność wiązania sznurówek?”, „Sopot leży nad morzem, plaża niedaleko, nie musimy wszystkiego krytykować”.

Inni twierdzili: „Ulica to nie plaża”, „To jest brak kultury”. „Po ulicy chodzimy w koszulce, na plaży bez koszulki”, „Niedopuszczalne”. „Zwykłe chamstwo”. Byli też tacy, którzy pytali, czemu golasy z Monciaka nie dostają mandatów.

ODMÓWIĆ OBSŁUGI

A jak skuteczność miejskiej akcji po 10 latach oceniają urzędnicy? – Akcja, która jest prowadzona od 2016 roku, sprawiła, że osób niekompletnie ubranych jest w przestrzeni miasta mniej, choć oczywiście się zdarzają – ocenia Marek Niziołek z Urzędu Miasta w Sopocie. – Jeśli odwiedzają restauracje, właściciele mają prawo odmówić im obsługi.

Dlatego miasto nie zamierza nic zmieniać. – Kampania będzie kontynuowana, jak co roku, przypominając gościom odwiedzającym Sopot o podstawowych zasadach dobrego wychowania i zwracając uwagę na niestosowność zachowania, jakim jest odwiedzanie sklepów czy restauracji w strojach plażowych. Oczekujemy, że takie osoby dostosują się do ogólnie przyjętych norm społecznych – mówi Niziołek.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34438841

W SPRZEDAŻY

GASLIGHTING, czyli manipulacje w naszych relacjach
Rodzice to robią dzieciom, kobiety kobietom, mężczyźni kobietom, i na odwrót

PSYCHOLOGIA: Powrót do matki

URODA: Rytuały w menopauzie

DAVID ATTENBOROUGH kończy 100 lat

wysokieobcasy extra

1 GD

eprasa.pl 9f64de03dc

Pamiętasz Blofelda, wroga Jamesa Bonda?

Najsłynniejszy Gdynianin

Za rok w okolicy Bulwaru Nadmorskiego w Gdyni ma stanąć odlana w brązie rzeźba upamiętniająca Blofelda – co prawda fikcyjnego, ale najsłynniejszego Gdynianina na świecie.

Katarzyna Fryc

Ernest Stavro Blofeld to największy wróg Jamesa Bonda – szpiega jej królewskiej mości po raz pierwszy powołanego do życia w książce Iana Fleminga „Operacja Piorun", a potem bohatera kultowych filmów sensacyjnych o agencie 007.

W powieści Fleminga Blofeld przyszedł na świat w 1908 r. w Gdyni, która była wówczas kaszubską wioską rybacką, leżącą w granicach Prus. Jego rodzicami byli Polak i Greczynka. Studiował w Warszawie, zawodową karierę rozpoczął w Ministerstwie Poczt i Telegrafów, co dawało mu dostęp do tajnych wiadomości, które wkrótce zaczął sprzedawać.

Przewidując wybuch II wojny, sporządził kopie tajnych depesz i sprzedał je III Rzeszy. W Gdyni, pod pozorem poszukiwania dawnego przyjaciela, wyczyścił kartoteki urzędowe i parafialne z wszelkich śladów swojego istnienia. Gdynia była już wtedy wielkim miastem i portem morskim, w którym kwitła nie tylko gospodarka, ale też półświatek przestępczy. Łatwo więc było mu kupić fałszywy paszport kanadyjski i z nową tożsamością wyruszyć w świat – w Turcji zaczął pracę w radiu, a w konspiracji założył organizację wywiadowczą.

Podczas wojny prowadził podwójną grę, sprzedając cenne informacje obu stronom konfliktu. Po wojnie na jego drodze stanął szpieg o kryptonimie 007.

Postać Blofelda pojawia się w trzech książkach stworzonych przez Fleminga („Operacja Piorun", „W tajnej służbie Jej Królewskiej Mości" oraz „Żyje się tylko dwa razy") i w sześciu filmach („Operacja Piorun", „W tajnej służbie Jej Królewskiej Mości", „Diamenty są wieczne", „Pozdrowienia z Rosji", „Tylko dla Twoich Oczu" oraz „Żyje się tylko dwa razy").

Twórcy pierwszych filmów nie pokazywali jego twarzy, a jedynie dłoń głaszczącą białego kota perskiego. W rolę Blofelda wcielał się m.in. Telly Savalas.

W PARKU PRZY EJSMONDA

Kilkoro trójmiejskich miłośników przygód agenta 007, którzy nazwali się Grupa Blofelda, wpadło na pomysł, by Blofeldowi ufundować w Gdyni rzeźbę. – Ma stanąć w parku przy ul. Ejsmonda nad Bulwarem Nadmorskim i będzie sławić co prawda fikcyjnego, niemniej najsłynniejszego Gdynianina na świecie – mówi „Wyborczej" podróżnik Rafał Król, członek Grupy Blofelda. Pomysł uzyskał akceptację miasta.

„Przedsięwzięcie zostało wpisane w oficjalne obchody 100-lecia Miasta Gdyni. Finalnym celem projektu jest ufundowanie monumentu odlanego w brązie, który ma stanąć w parku nad Bulwarem Nadmorskim, w miejscu udostępnionym przez miasto, oferującym piękny widok na morze" – czytamy na oficjalnej stronie Gdyni.

– Teren, na którym ma stanąć, należy do Gminy Miasta Gdyni. Został on przekazany wystawcom rzeźby na podstawie umowy użyczenia – informuje „Wyborczą" Tomasz Złotoś, rzecznik gdyńskiego magistratu. – Miasto nie finansuje budowy tej rzeźby. Ma ona zostać sfinansowana ze zbiórki zainicjowanej przez komitet.

Według przedstawicieli miasta rzeźba antagonisty Jamesa Bonda może „stać się unikalnym magnesem dla fanów kina i literatury szpiegowskiej".

ZBIÓRKA PIENIĘDZY

W sobotę 30 maja w Hotelu Nadmorskim w Gdyni odbył się wernisaż, podczas którego została odsłonięta gipsowa rzeźba Blofelda (można ją oglądać przez najbliższe dwa tygodnie). Jej autorem jest rzeźbiarz prof. Wojciech Sęczawa z Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, twórca m.in. Pomnika Marynarza w Gdyni.

Członkowie Grupy Blofelda rozpoczęli zbiórkę pieniędzy na rzeźbę odlaną w brązie. Na ten cel potrzeba 270 tys. zł, zbiórka funduszy prowadzona jest na portalu patronite.pl. ●

Kto da na rzeźbę

270

TYS. ZŁ

• **Zbiórka takiej potrzebnej kwoty jest prowadzona na patronite.pl.**

• **Gipsowy pierwowzór pomnika autorstwa gdańskiego rzeźbiarza** FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

REKLAMA

Gdańsk/34434421

eprasa.pl 9f64de03dc

Grażynie Koniecznej

wyrazy głębokiego współczucia oraz słowa wsparcia
z powodu śmierci

Mamy

Małgorzaty Koniecznej

składają

koleżanki i koledzy z Gdańskiego Centrum Sztuki Współczesnej

www.nekrologi.wyborcza.pl/34438797

Sopot

Prezydent Miasta Sopotu
ul. Kościuszki 25/27
81-704 Sopot

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz. 399 z późn. zm.)

PREZYDENT MIASTA SOPOTU

informuje, że w siedzibie Urzędu Miasta Sopotu, ul. Kościuszki 25/27 / ul. Kościuszki 18 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, www.bip.sopot.pl, zamieszczony został wykaz:

1. lokalu użytkowego przy ul. Haffnera 7/9 w Sopocie przeznaczonego do oddania w najem w trybie przetargu pisemnego nieograniczonego z przeznaczeniem na działalność usługową,
2. lokalu użytkowego przy Al. Niepodległości 839 w Sopocie przeznaczonego do oddania w najem w trybie przetargu pisemnego nieograniczonego z przeznaczeniem na działalność usługową, działalność kulturalną, działalność społeczną z zakresu pomocy społecznej lub organizacji pożytku publicznego na cel prowadzonej działalności pożytku publicznego.
3. garażu nr 67 położonego przy ul. Syrokomli 6 / ul. Władysława IV 25 w Sopocie przeznaczonego do oddania w najem w trybie przetargu pisemnego nieograniczonego
4. garażu nr 135 położonego przy ul. Mieszka I 5 w Sopocie przeznaczonego do oddania w najem w trybie przetargu pisemnego nieograniczonego
5. garażu nr 204 położonego przy ul. Bocznej 7 w Sopocie przeznaczonego do oddania w najem w trybie przetargu pisemnego nieograniczonego
6. garażu nr 8 położonego przy Al. Niepodległości 748 w Sopocie przeznaczonego do oddania w najem w trybie przetargu pisemnego nieograniczonego
7. garażu nr 358 położonego przy ul. Sikorskiego 6 w Sopocie przeznaczonego do oddania w najem w trybie przetargu pisemnego nieograniczonego
8. garażu nr 270 położonego przy ul. Wybickiego 6 w Sopocie przeznaczonego do oddania w najem w trybie przetargu pisemnego nieograniczonego

Z up. Prezydenta Miasta
Michał Banacki
Wiceprezydent Miasta Sopotu

Gdańsk/34438837

GDAŃSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA
ul. Powstańców Warszawskich 3, 80-152 Gdańsk
58-302-30-25; sekretariat@gdanskasm.pl

Zarząd Gdańskiej Spółdzielni Mieszkaniowej ogłasza przetarg nieograniczony na rok 2026, w zakresie:

- robót dekarskich – remonty dachów, remonty kominów,
- modernizacji pomieszczeń hydroforni wraz z układem pompowym w hydroforni,
- malowania klatek schodowych, robót budowalnych.

Informacji udziela Dział techniczno–eksploatacyjny Spółdzielni pod nr tel. 58-302-30-25 wew. 56, 12, techniczny@gdanskasm.pl.
Specyfikacje Istotnych Warunków Zamówienia do nabycia, drogą e-mailową po zgłoszeniu zapotrzebowania w Dziale techniczno-eksploatacyjnym Spółdzielni.

Oferty należy przesyłać na adres Zamawiającego **do dnia 22.06.2026 r. do godz. 14.00.**
Otwarcie ofert nastąpi w dniu **23.06.2026 r. godzina 10.00 w biurze Zarządu przy ul. Powstańców Warszawskich 3 w Gdańsku.**

Zamawiający zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta oraz odwołania przetargu bez podania przyczyny.

Gdańsk/34438579

Gdański Zarząd Dróg

OGŁOSZENIE
o naborze

Dyrektor Gdańskiego Zarządu Dróg

ul. Partyzantów 36, 80-254 Gdańsk na podstawie art. 11 ust.1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1135.)

ogłasza nabór na wolne stanowisko urzędnicze:

1. Od referenta/referentki do specjalisty/specjalistki ds. planowania – 1 etat

w Dziale Ewidencji Pasa Drogowego w Gdańskim Zarządzie Dróg

2. Od referenta/referentki do specjalisty/specjalistki ds. uzgodnień – 2 etaty
3. Referent/referentka ds. uzgodnień – 1 etat (umowa na czas zastępstwa)
4. Od referenta/referentki do specjalisty/specjalistki ds. zieleni – 1 etat

w Dziale Uzgodnień w Gdańskim Zarządzie Dróg

Szczegółowe wymagania stawiane kandydatom, zakres zadań wykonywanych na danym stanowisku oraz niezbędne dokumenty aplikacyjne podane są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gdańskiego Zarządu Dróg, Gdańskiego Zarządu Dróg oraz na tablicy informacyjnej w siedzibie Gdańskiego Zarządu Dróg.

Termin składania dokumentów aplikacyjnych od dnia **10.06.2026 r.** do dnia **23.06.2026 r.** (liczy się data wpływu do GZD).

Gdańsk/34438827

Burmistrz Miasta Malborka

informuje o podaniu do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Malborka oraz na stronie www.bip.malbork.pl w dniach od 11 czerwca 2026 r. do 02 lipca 2026 r.

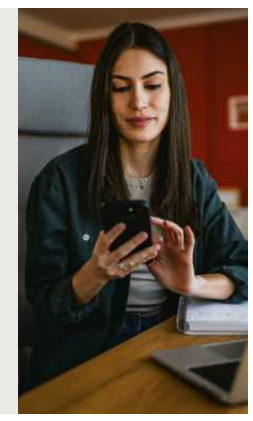
wykazu nieruchomości gruntowych przeznaczonych do sprzedaży – dz. 401/4 obr. 14, oraz do wydzierżawienia na okres do 3 lat.

Gdańsk/34438860

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newsletery**

wyborcza.pl

GAZETA wyborcza **DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI**

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

GDL 1

eprasa.pl 9f64de03dc

wyborcza
ŁÓDŹ
TYGODNIK

Piątek, 12 czerwca 2026 | Redaktorka prowadząca **Joanna Żarnoch-Chudzińska**

lodz.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: lodz@wyborcza.pl

FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wiosła Kultury 2026

Odliczamy do wielkiej gali

▶5

Ceny nieruchomości

Najtaniej jest w Łodzi

Łódź stała się najniżej wycenianym z dużych i średnich miast w kraju. Wcześniej Łódź zajęła ostatnie miejsce w stawce tylko dwa razy – 20 lat temu, gdy na fali pierwszego boomu mieszkaniowego NBP zaczął prowadzić badania kwartalne. Później, na przestrzeni dwóch dekad, tańszymi miastami były m.in. Katowice, Kielce, ostatnio Bydgoszcz. Aż do teraz. Co się stało?

▶2-3

Zduńska Wola

O całowaniu w sygnet i bólu

„Pomiędzy biciem, molestowaniem i awanturami w domu trzeba było udawać, że nic się nie dzieje. Nadal jeździliśmy w gości i na wakacje, grając cudowną, chrześcijańską rodzinę" – orzekła 29-letnia Austeja Laurikenaite na Instagramie, kierując szereg ciężkich oskarżeń pod adresem Zenona Rzeźniczaka, który przed laty był prezydentem Zduńskiej Woli, a jej ojczymem.

▶4

Premiera

Ależ to jest zagrane!

Życiorys Arkadiusa potraktowany został pretekstowo. To żarliwa krytyka „kultury zapierdolu". Ostrze krytyki wymierzone jest nie tylko w morderczy pęd do sukcesu, ale i w fast fashion.

Ale na pewno warto spektakl „Arkadius is dead" zobaczyć. To dobry kierunek dla podnoszącego się z zapaści Teatru Jaracza w Łodzi. Nie jestem jednak bezkrytyczna.

▶8

FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

eprasa.pl 9f64de03dc

Ceny nieruchomości

Najtańsze mieszkania można kupić w Łodzi

Łódź stała się najniżej wycenianym z dużych i średnich miast w kraju. Sprawdzamy, dlaczego.

Piotr Brzózka

• **Mieszkania w Łodzi. Osiedle Manhattan** FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Z najnowszego zestawienia Narodowego Banku Polskiego wynika, że średnia cena transakcyjna metra kwadratowego mieszkania na rynku wtórnym w Łodzi wyniosła 7 971 zł w pierwszym kwartale 2026 roku. To najniższy wskaźnik ze wszystkich 17 analizowanych miast. Dystans do Warszawy? Już przeszło dwie długości.

Wcześniej Łódź zajęła ostatnie miejsce w stawce tylko dwa razy – 20 lat temu, gdy na fali pierwszego boomu mieszkaniowego NBP zaczął prowadzić badania kwartalne. Później, na przestrzeni dwóch dekad, tańszymi miastami były m.in. Katowice, Kielce, ostatnio Bydgoszcz. Aż do teraz. Co się stało?

TAŃSZE BO DO REMONTU

Rynek nieruchomości rządzi się swoimi prawami, ale nie jest bytem całkowicie samoistnym. To też zwierciadło, w którym odbijają się lokalne uwarunkowania ekonomiczne i społeczne. W Łodzi kombinacja różnego typu czynników jest wyjątkowo złożona.

– Spora część zasobu to mieszkania starsze, w kamienicach i blokach z różnych dekad. Nasze dane pokazują, że Łódź od dawna znajduje się w czołówce miast wojewódzkich, jeśli chodzi o najwyższy udział lokali do remontu. Na początku 2026 roku stanowiły one 23 procent oferty rynku wtórnego – mówi Rafał Bieńkowski, ekspert serwisu nieruchomości.online.pl.

I dodaje: – Dla porównania w Warszawie jest to około 16 procent, w Krakowie 11 procent, a we Wrocławiu i Gdańsku 9 procent. W zasadzie jedynym miastem, które ma porównywalny udział mieszkań do remontu w całej ofercie są Katowice. Starszy zasób naturalnie „ściąga" najpierw ceny ofertowe, a następnie przekłada się na większą skłonność do negocjacji, co widać w finalnie w statystykach transakcyjnych.

W praktyce w Łodzi – między innymi na Starym Polesiu czy na Bałutach – mieszkania w bardzo złym stanie i mało atrakcyjnych lokalizacjach można czasem kupić w cenie poniżej pięciu, a nawet czterech tysięcy złotych za metr kwadratowy. I nie są to bynajmniej propozycje typu „najem długoterminowy z meldunkiem za odstępne", lecz faktyczne oferty sprzedaży.

Na ten sam aspekt zwraca uwagę prof. Mariusz Sokołowicz, dziekan Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego. – Łódzki rynek od lat był słabiej rozwinięty, ceny były niższe ze względu na relację popytu i podaży, a także nasze zarobki. Ale chodzi też o stan zasobu. To co było „do wzięcia" w dobrym stanie technicznym, jest już uszczuplone. Pula najlepszych mieszkań wyczerpuje się, nie znajdują ich nawet gracze instytucjonalni, zajmujący się skupem, remontowaniem i najmem nieruchomości – mówi.

MIESZKAŃCÓW CORAZ MNIEJ, A OFERT PRZYBYWA

Jednym z czynników, które prawdopodobnie wpływają na ceny mieszkań, jest postępująca depopulacja. Z danych GUS wynika, że Łódź wyludnia się nieprzerwanie od lat 80., w ostatnim czasie w tempie 5-6 tysięcy osób rocznie. Miasto niegdyś 850-tysięczne, skurczyło się do rozmiaru 639 tysięcy mieszkańców w grudniu 2025 roku. Główną tego przyczyną jest ujemny przyrost naturalny, a więc znacznie większa liczna zgonów niż narodzin. Mieszkania po osobach zmarłych są wynajmowane albo trafią na sprzedaż, zwiększając podaż.

Eksperci zwracają uwagę, że w ostatnich miesiącach pulę zasiliły też nieruchomości wyprzedawane przez inwestorów, co ma związek w wyhamowaniem kilkuletniego trendu wzrostu cen, niepewnością jutra i pojawiającymi się trudnościami na rynku najmu.

Już na początku 2026 roku Tomasz Błeszyński zauważył w rozmowie z „Wyborczą", że rynek mieszkań używanych jest bardzo przesycony. Analizując zaledwie dwa portale nieruchomościowe wyliczył, że w styczniu znajdowało się w nich ponad 3,5 tysiąca ofert.

– Dotąd właściciele myśleli: nie sprzedam mieszkania, to je wynajmę. Okazuje się, że to też jest problem. Oferta jest duża, a liczba klientów nie przyrasta. Jest więc klincz: ani dobrze sprzedać, ani wynająć. Ludzie są wkurzeni, bo myśleli, że przeczekają, a tu figa z makiem – mówił Błeszyński.

Rynek wtórny w Łodzi ma też od kilku lat bardzo silną konkurencję ze strony pierwotnego. Miasto przeszło bezprecedensowe ożywienie inwestycyjne. Opublikowany kilka miesięcy temu raport OPG Property Professionals i Uniwersytetu Łódzkiego wskazywał, że w połowie 2025 roku w mieście prowadzono aż 125 inwestycji, w których łącznie zaprojektowano 15 220 mieszkań. Był to wynik niespotykany od czasów PRL, lokujący Łódź na drugim miejscu w Polsce za Warszawą.

Jednocześnie to samo opracowanie wskazywało, że za ofertą nie nadąża zainteresowanie klientów. A komentując wnioski płynące z raportu, nasz rozmówca związany z branżą deweloperską stwierdził wprost: – Można mówić, że pociąg pędzi pełną parą, tylko czy za chwilę nie skończą się tory?

ŁÓDŹ NIE ZGARNIA „PREMII MIASTA"

Kwestionując dane GUS, łódzki magistrat podkreśla, że faktyczna liczba ludności jest wyższa o 100 tysięcy. „Szarą strefę" wypełniają osoby niezameldowane, w tym między innymi imigranci z Ukrainy, pracownicy z innych zakątków województwa i kraju, studenci. Aczkolwiek...

– Dużo się mówi o „studentyfikacji" największych miast. Studenci to konsumenci, wynajmujący mieszkania, ale czasem też, samodzielnie lub przy pomocy rodziców, kupujący. Skoro jednak na rynku wtórnym w Łodzi jest tak słabo, to znaczy wiele osób wcale o tym nie myśl – podejrzewa prof. Mariusz Sokołowicz z UŁ.

I jest to wstęp do szerszej dyskusji o wizerunku, mocy przyciągania, pozycji ekonomicznej Łodzi. Rafał Bieńkowski z nieruchomości.online.pl. zauważa, że poziom cen w dużych miastach to nie tylko kwestia metrażu czy standardu, ale też tego, jak silna jest presja popytowa.

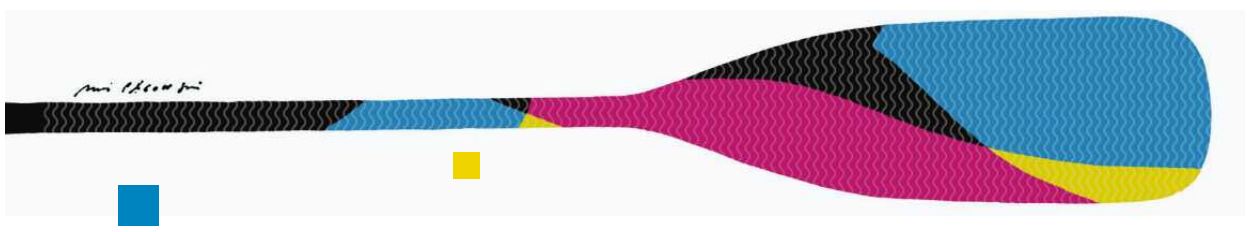
– W miastach takich jak Warszawa, Kraków czy Wrocław wyraźniej działa popyt inwestycyjny. Część kupujących szuka mieszkań pod wynajem lub jako bezpiecznej lokaty kapitału, co potrafi podbijać ceny i zawężać pole do negocjacji – mówi ekspert, dodając:

– Do tego dochodzi tak zwana premia miasta, wynikająca z rynku pracy, migracji i ogólnego społecznego przekonania, że w tych ośrodkach łatwiej o zarobki, usługi i perspektywy. Jeśli ta premia jest relatywnie słabsza, ceny częściej trzymają się bliżej lokalnych dochodów i realnych możliwości kupujących. I to również może być jednym z powodów, dla których Łódź wypada dziś cenowo inaczej niż część największych metropolii.

Tak zmieniały się ceny mieszkań w Łodzi W III kwartale 2006 roku, gdy NBP zrobił pierwszy pomiar, średnia cena ofertowa na rynku wtórnym w Łodzi wynosiła 2 740 zł za metr kwadratowy, zaś transakcyjna – zaledwie 1 905 zł. Nigdzie w Polsce nie było taniej. Był to jednak początek pierwszej wielkiej fali wzrostów. W ciągu roku przeciętna stawka wzrosła ponad dwukrotnie, do poziomu 3 981 zł. Ceny szły ostro w górę w całym kraju, ale Łódź wy-

OGŁOSZENIE Łódź/34434187

WIOSŁA KULTURY

ORGANIZATORZY
Gazeta Wyborcza MONOPOLIS
PARTNER
UNIWERSYTET ŁÓDZKI
SPONSORZY
VEOLIA ROSSMANN Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna
N°3 MONOPOLIS by Virako BARTOLINI AIR

1 LO

eprasa.pl 9f64de03dc

przedziła Bydgoszcz, Katowice, Kielce, Opole, Zieloną Górę.

Na przełomie 2007 i 2008 roku łódzkie stawki transakcyjne przeskoczyły pułap czterech tysięcy złotych za 1 mkw. po czym miasto – tak jak wszystkie inne w Polsce – dotknęła fala kryzysu na rynku finansowym i nieruchomości. Z dołka świat zaczął wychodzić w roku 2012, ale w Łodzi ceny utrzymywały się na poziomie sprzed lat, a nawet niższym, jeszcze przez dłuższy czas.

Odbicie nastąpiło w 2018 roku, gdy pierwszy raz od dekady przekroczona została granica czterech tysięcy. Potem już poszło szybko. 5 011 zł w I kwartale 2020 roku, 6 075 zł w połowie roku 2021, 7 496 zł na początku 2024 i wreszcie – 8 018 zł pół roku później.

I wtedy rynek zatrzymał się ponownie.

Od kilkunastu miesięcy stawki utrzymują się na względnie stałym poziomie, a delikatne ruchy, rzędu 100 złotych w górę lub w dół, często wynikają nie ze zmiany trendów, lecz struktury oferty, a więc tego, jakie nieruchomości aktualnie są sprzedawane. W ostatnich trzech miesiącach 2025 roku średnia stawka wynosiła 8 038 zł. Teraz – 67 zł mniej.

CENY MIESZKAŃ UŻYWANYCH W POLSKICH MIASTACH

Pełne zestawienie średnich cen transakcyjnych na rynku wtórnym 17 największych polskich miast w pierwszym kwartale 2026 roku prezentuje się, według NBP, następująco:

- Warszawa: 16 393 zł za 1 metr kwadratowy
- Kraków: 15 110 zł
- Gdańsk: 13 870 zł
- Wrocław: 12 632 zł
- Gdynia: 12 357 zł
- Rzeszów: 10 881 zł
- Poznań: 10 677 zł
- Lublin: 9 879 zł
- Szczecin: 9 378 zł
- Białystok: 9 164 zł
- Opole: 9 118 zł
- Olsztyn: 8 666 zł
- Zielona Góra: 8 528 zł
- Kielce: 8 125 zł
- Katowice: 8 054 zł
- Bydgoszcz: 8 033 zł
- **Łódź: 7 971 zł**

Warto jednocześnie zwrócić uwagę na duży rozstrzał między cenami transakcyjnymi zapisanymi w umowach notarialnych, a oczekiwaniami sprzedających. W Łodzi przeciętna stawka ofertowa na rynku wtórnym była w I kwartale 2026 roku wyższa o ponad tysiąc złotych (8 984 zł).

CENY NOWYCH MIESZKAŃ

Przy bardzo dużej ofercie deweloperów, którzy kilka lat temu uwierzyli w potencjał miasta, Łódź pozostaje też jednym z najtańszych rynków pierwotnych w Polsce. W tym przypadku podane przez NBP ceny transakcyjne wyglądały ostatnio tak:

- Warszawa: 16 475 zł
- Kraków: 15 384 zł
- Gdańsk: 14 647 zł
- Wrocław: 13 903 zł
- Poznań: 12 627 zł
- Gdynia: 12 320 zł
- Rzeszów: 10 378
- Katowice: 12 031 zł
- Szczecin: 11 575 zł
- Bydgoszcz: 11 406 zł
- Opole: 11 108 zł
- Lublin: 10 987 zł
- Białystok: 10 650 zł
- Kielce: 10 539 zł
- Olsztyn: 10 304 zł
- **Łódź: 9 758 zł**
- Zielona Góra: 9 504 zł

I tu widać dużą rozbieżność w porównaniu z cenami ofertowymi, które w Łodzi kształtują się na poziomie wyższym o 1,8 tys. zł (11 563). Warto też zauważyć, że w Warszawie różnica między wyjściowymi ofertami mieszkań nowych i faktycznymi cenami używanych, wynosi zaledwie 10 procent. W Łodzi aż 45 procent.

– To sygnał, że deweloperka przestrzela z cenami w Łodzi. Buduje się bardzo dużo proinwestycyjnie, ale za chwilę ten zasób będzie trudno wykorzystać. Powstaje pytanie, czy nowe mieszkania będzie łatwo sprzedać za 10 lat – komentuje prof. Sokołowicz z UŁ.

ŁÓDŹ KUSI TANIMI MIESZKANIAMI

Kolosalna, dwukrotna różnica sprawia, że posiadaczowi jednej nieruchomości w Łodzi bardzo ciężko jest podjąć decyzję o przeprowadzce na stałe do takich miast jak Warszawa czy Kraków. Matematyka nie kłamie: po sprzedaży 50-metrowego mieszkania w Łodzi pieniędzy wystarczy na niespełna 25 metrów w stolicy, nie licząc kosztów wykończenia lub remontu.

Lepiej ten mechanizm może działać w drugą stronę. Z punktu widzenia Warszawy, Łódź jest po prostu tania, a władze miasta niemal wprost kuszą „niskimi cenami" potencjalnych nowych mieszkańców. Zwłaszcza w kontekście planów budowy Kolei Dużych Prędkości, która za kilka lat skróci czas przejazdu między tymi dwoma miastami do 40 minut.

Jeśli chodzi o odbiorcę „wewnętrznego", zwykło się narzekać, że ceny mieszkań i tak nie są adekwatne do przeciętnych możliwości nabywczych Łodzian. Ale twarde dane wskazują, że jest to kwestia względna. Bo inni mają jeszcze trudniej.

W 2024 roku ukazał się „Barometr rozwoju miast", przygotowany przez naukowców pracujących pod auspicjami Fundacji Łódź. W tym kompleksowym zestawieniu Łódź wypadła fatalnie, zajmując dopiero 18., przedostatnie miejsce w kraju. Być może byłoby jeszcze gorzej, gdyby nie kilka atutów. Jednym z nich była właśnie sytuacja na rynku nieruchomości, cechująca się ponadprzeciętną dostępnością mieszkań do zakupu na własność oraz niższymi stawkami najmu.

Tym samym tropem poszedł „Business Insider". W najnowszej edycji corocznego rankingu miast wojewódzkich o najwyższej jakości życia, Łódź sklasyfikowano ogółem na wysokim szóstym miejscu w kraju. Tak dobry wynik w dużej mierze był konsekwencją wysoko ocenionej sytuacji na rynku mieszkaniowym, drugie miejsce, za Katowicami.

Kryterium było proste: relacja cen do zarobków. „Business Insider" podał, że średnia cena na rynku wtórnym w Łodzi wynosiła pod koniec 2025 roku 8 385 zł (wg danych Morizon.pl). To zaś oznaczało, że za równowartość przeciętnej płacy brutto (8 852 zł) można było kupić 1,05 metra kwadratowego. Średnia dla Polski wyniosła poniżej jednego metra. ●

Średnia cena mieszkania

7 971

ZŁOTYCH ZA METR KWADRATOWY

• Według NBP, tyle wynosiła średnia cena transakcyjna na rynku mieszkań używanych w Łodzi w pierwszym kwartale 2026 roku

REKLAMA

Łódź/34438426

1 LO

eprasa.pl 9f64de03dc

Prokuratura zdecydowała ws. b. prezydenta Zduńskiej Woli

Pisały o bólu i całowaniu w sygnet

• **Pasierbice oskarżyły byłego prezydenta Zduńskiej Woli, a ich ojczyma, o przemoc. Prokuratura nie wszczęła śledztwa ze względu na przedawnienie** FOT. SNOB

„Nie tylko nasz ból sprawiał mu przyjemność" – napisała Austeja, po czym złożyła zawiadomienie na byłego prezydenta Zduńskiej Woli. Teraz ma w ręku decyzję.

Piotr Brzózka

Pomiędzy biciem, molestowaniem i awanturami, w domu trzeba było udawać, że nic się nie dzieje. Nadal jeździliśmy w gości i na wakacje, grając cudowną, chrześcijańską rodzinę" – orzekła 29-letnia Austeja Laurikenaite na Instagramie, kierując szereg ciężkich oskarżeń pod adresem Zenona Rzeźniczaka, który przed laty był prezydentem Zduńskiej Woli, a jej ojczymem.

On przekonywał, że to szaleństwo. Zapewniał o niewinności, cieszył się, że sprawę zbada prokuratura. Organy ścigania faktycznie pochyliły się nad tematem, w połowie kwietnia zapraszając Austeję i jej siostrę Dominykę do złożenia zawiadomień o przestępstwie. Machina została wprawiona w ruch, a półtora miesiąca później poznaliśmy decyzję. Śledztwa nie będzie.

Austeja opublikowała swoją relację 6 kwietnia, tuż po świętach wielkanocnych. Śledczy zareagowali natychmiast, pod dwóch dniach kobieta miała już w skrzynce wezwanie na komendę policji.

– Prokuratura Rejonowa w Zduńskiej Woli prowadziła postępowanie sprawdzające, zainicjowane wpisami pokrzywdzonych w portalach społecznościowych, dotyczącymi czynów jakich wobec nich miał dopuścić się ojczym. Pokrzywdzone złożyły zawiadomienie o przestępstwie opisując szczegółowo okoliczności zdarzeń, które zaistniały w okresie od 22 lat do 16 lat temu – przekazuje „Wyborczej" Jolanta Szkilnik, rzecznik Prokuratury Okręgowej w Sieradzu.

Śledczy badali, czy wcześniej prowadzono jakieś postępowania w tej sprawie i czy były podejmowane interwencje ze strony policji. Okazało się, że nie. Rozpytano też matkę pokrzywdzonych, Litwinkę, która była związana z Rzeźniczakiem przez 10 lat, a także inne osoby, które mogły mieć przydatną wiedzę.

– Dokonano analizy prawno-karnej zdarzeń w kontekście znamion oraz czasu popełnienia przestępstw znęcania się, zmuszania do określonego zachowania, naruszenia nietykalności cielesnej, wymuszenia czynności seksualnych, seksualnego wykorzystania małoletniej osoby – precyzuje prokurator Szkilnik.

Ale były też analizy dotyczące okresów przedawnienia, zasad obowiązywania i stosowania ustaw oraz zmian przepisów, które zaszły na przestrzeni lat. Efekt końcowy?

– Czyny objęte zawiadomieniami przedawniły się, co spowodowało wydanie postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa – mówi prok. Jolanta Szkilnik. Zaznacza, że decyzja nie jest prawomocna z uwagi na zażalenie złożone już przez pełnomocnika kobiet.

ZENON RZEŹNICZAK W OGNIU OSKARŻEŃ

– Najgorszy moment? Kiedy miałam dostać od Zenona lanie pasem ze spuszczonymi gaciami i kiedy wołałam mamę wniebogłosy, a ona stanęła w drzwiach i powiedziała, że trzeba było go nie denerwować. Wtedy poczułam się najbardziej odrzucona i osamotniona – mówiła Austeja w rozmowie z „Wyborczą" kilka dni po publikacji na Instagramie.

Jej wpis był poruszający. 20 czarnych kafelków, litania zarzutów wypisanych białą czcionką.

„Raz, gdy moja starsza siostra siedziała mu na kolanach, wsadził jej rękę w majtki, gdy matka się odwróciła, szybko ją zabrał (...). Po czasie złapał siostrę za rosnące jej już wtedy piersi".

„Jednym z naszych ulubionych [programów] był Taniec z gwiazdami. Przy którymś odcinku [Zenon] powiedział, że jeśli chcemy go obejrzeć, to każda z nas musi mu dać w usta tyle buziaków, ile miał wtedy lat (48). Odmówiłyśmy i poszłyśmy spać".

„Były takie dni, że matki nie było w domu i o pozwolenie na wyjście na dwór trzeba było prosić Zenona. Zgadzał się, ale nic za darmo – aby wyjść na plac zabaw, trzeba było go pocałować w jego złoty sygnet na palcu lub w każdy opuszek palców dłoni".

„Za małe przewinienia, typu zostawiona skórka od szynki na blacie, przysługiwało po kilkanaście ciosów pasem. Trzeba było pójść do jego szafki, wybrać pas, którym miało się potem dostać, a potem stać z tym pasem w kącie i na niego czekać, czasem nawet 40 minut [...] Gdy przychodził, trzeba było opuścić spodnie i majtki, położyć się na krześle tak, żeby się wypiąć i przyjmować ciosy. Bolało niemiłosiernie, a po latach zrozumiałam, że nie tylko nasz ból sprawiał mu przyjemność, ale także widok naszych opuszczonych majtek".

To tylko mała próbka. Podobnych opisów było więcej.

AUSTEJA GOTOWA ZMIERZYĆ SIĘ Z BYŁYM OJCZYMEM W SĄDZIE

Austeja mówi, że decyzja o odmowie wszczęcia śledztwa była szczegółowo rozpisana na 21 stron. I absolutnie jej nie usatysfakcjonowała. – Nie przesłuchano świadków, nie stwierdzono szczególnego okrucieństwa, z czym też się nie zgadzamy. Dziś prawo jest trochę lepsze, ale nie działa wstecz. W ten sposób przestępstwa seksualne przedawniły się 2023 roku, a przemoc w marcu roku ubiegłego – mówi kobieta, dodając:

– Trochę się spóźniłyśmy. Ale decyzja prokuratury nie jest jeszcze ostateczna, czekamy na rozpatrzenie zażalenia przez sąd.

Czy podtrzymuje to, o czym pisała na Instagramie i mówiła „Wyborczej"? – Oczywiście. A jeżeli pan Zenon zechce złożyć pozew o zniesławienie, to będzie dla nas okazja, by opowiedzieć wszystko przed sądem, ze świadkami. Chociaż wątpię, by z tego skorzystał.

W odpowiedzi na post byłej pasierbicy, Zenon Rzeźniczak opublikował na Facebooku obszerne oświadczenie. 8 kwietnia napisał: „Dominyko i Austejo. Nie znam przyczyny, dla której postanowiłyście mi zepsuć opinię na masową skalę. W zasadzie zabiłyście mnie wizerunkowo, wyłączyłyście ze społeczeństwa, oczerniając w najgorszy możliwy sposób. Podane przez Was informacje są nieprawdziwe bądź skonfabulowane. I jeśli nie zatrzymacie tej lawiny hejtu, zaprowadzą nas one do sądu".

Później, w rozmowie z „Wyborczą", wyraził zadowolenie z ruchu prokuratury. Bo czuł się czysty, a aktywność sióstr nazywał „zmową totalną".

Półtora miesiąca później stwierdza: – Raczej przewidywałem, że prokuratura nie będzie wszczynać śledztwa. Dobrze, że tak się stało.

A pozew przeciw byłym pasierbicom? – Emocje mijają. Byłem bardziej podminowany wtedy. Ale czas mija i inaczej na to patrzę. Na ten moment nie przewiduję żadnych działań.

Co do meritum, a więc oskarżeń sformułowanych przez siostry, byłego prezydenta Zduńskiej Woli odpytaliśmy szczegółowo w kwietniu.

Czy bił pasem w nagie pośladki? Czy uderzył jedną z dziewczynek w twarz? I talerzem w głowę? Czy „gmerał" w majtkach? Czy chwycił za pierś? Czy kazał całować się w sygnet i opuszki palców? Na wszystkie te pytania odpowiedział jednoznacznie przecząco. Jedynie przy ostatnim stwierdził:

– Sygnet na sto procent nie. Pamiętam, że kiedyś była taka sytuacja z tymi opuszkami. Coś chciały, a ja: OK, ale... To mogło być jeden raz i nigdy więcej.

A czy uzależnił możliwość oglądania przez byłe pasierbice telewizji od złożenia 48 pocałunków w usta?

– Nie. To już jest szaleństwo. 48 pocałunków... w którą stronę ta sugestia idzie? Że całowałem się z nimi? Matka była, inni byli i ja coś takiego robiłem? No, nie – odparł Rzeźniczak.

Były prezydent zasugerował też, że Austeja i Dominyka mogły się kierować motywacjami odmiennymi od tych, które prezentowały publicznie. Mówił tak:

– Obie prowadzą biznesy, które są w stu procentach oparte na popularności facebookowo-instagramowej. Potrzebują klientów. Proszę zwrócić uwagę na film, w którym „tańczą w samochodzie", wytatuowane. Tam jest około 14 tysięcy wyświetleń. To, jaką sobie popularyzację zrobiły, jest niewiarygodne.

PIERWSZY PREZYDENT ODWOŁANY W REFERENDUM

Zenon Rzeźniczak ma dziś 69 lat. Do władzy w Zduńskiej Woli – 40-tysięcznym mieście w województwie łódzkim – doszedł w 2002 roku. Startował z lokalnego komitetu, podobnie jak cztery lata później, gdy uzyskał reelekcję.

W 2005 roku, w czasie służbowego wyjazdu na Litwę poznał matkę Austei i Dominyki. Kobieta wraz z córkami przyjechała na stałe do Polski, wkrótce zaszła w ciążę.

W roku 2008 roku został pierwszym prezydentem polskiego miasta odwołanym w referendum. Iskrę wyzwolił projekt budowy 27 fontann i inne wydatki związane z festynem „Zduńska Wola lustrem Unii Europejskiej". Koordynatorką tego przedsięwzięcia Rzeźniczak uczynił swoją litewską żonę. Gdy jednak mieszkańcy szli do urn, miał już inny problem. Natury prawnej.

8 września został zatrzymany przez policję, po czym przedstawiono mu 20 zarzutów: przyjmowanie korzyści majątkowych, przyjmowanie i zwalnianie pracowników bez względu na kompetencje, nadużywanie władzy. Groziło mu 12 lat więzienia.

Proces trwał trzy lata. Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli skazał byłego prezydenta na dwa lata pozbawienia wolności w zawieszeniu na cztery. Ostała się tylko część zarzutów, oddalono te korupcyjne. Później Sąd Okręgowy w Sieradzu podtrzymał wyrok, a w roku 2014 Sąd Najwyższy oddalił kasację prokuratury. ●

eprasa.pl 9f64de03dc

Ukryte łódzkie rzeki, głębia oceanu, tajemnice drzew

Wiosła Kultury już gotowe!

– Wiosła traktujemy jak obrazy – mówi dr Aleksandra Ignasiak, malarka i performerka prowadząca Pracownię Działań Malarskich w Przestrzeni Publicznej ASP w Łodzi.

Małgorzata Szlachetka

Już po raz siódmy artystki i artyści związani z ASP w Łodzi zamienili w drewniane wiosła w dzieła sztuki, które wręczymy laureatom nagrody łódzkiej „Wyborczej" i Monopolis.

Czym twórcy inspirowali się tym razem?

• **Aleksandra Dąbrowska, dr Aleksandra Ignasiak z ASP w Łodzi, Bianka Rotunno i Radosław Madrak prezentują wykonane przez siebie wiosła. Na zdjęciu także prezes Virako Krzysztof Witkowski i naczelna „Wyborczej" w Łodzi Joanna Żarnoch-Chudzińska** FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

OSOBISTY OBRAZ ŁODZI

Bianka Rotunno rysuje od dziecka, to dla niej naturalny sposób komunikacji ze światem. Na studia w ASP w Łodzi przyjechała z Bielska-Białej. Jak mówi, odpowiada jej industrialny klimat miasta. I być może dlatego na swoim wiośle umieściła motyw łódzkich kamienic i płynących pod ziemią rzek. Obrazom towarzyszą słowa: „Szukam brzegu w nurcie podziemnych rzek". Jest i jej awatar przypominający Cyklopa, który pojawia się również w innych pracach tej artystki.

– Podziemne rzeki to dla mnie symbol, który składa się na mój osobisty obraz Łodzi – mówi Bianka Rotunno. – Rzeka to życie, ale w Łodzi ich potencjał jest ukryty. Praca nad wiosłem była dla mnie dobrym pretekstem do wykorzystania tematu, który miałam w głowie. Bo inspiracją jest dla mnie zawsze historia, o której mogę opowiedzieć.

WODA, KTÓRA USPOKAJA

Aleksandra Dąbrowska studiuje na czwartym roku malarstwa w ASP w Łodzi. Do stworzenia abstrakcji zainspirował ją motyw świata podwodnego, który powraca w jej twórczości. Bywa, że inspiruje się zdjęciami z wakacji.

– Uwielbiam patrzeć na wodę, pływać w morzu i w oceanie. To mnie uspokaja. Śmieję się czasami, że mogłabym nie wychodzić z wody, bo mama rodziła mnie w basenie – mówi artystka i dodaje: – Inspiracje motywem żyjących w wodzie zwierząt i roślin nie zawsze są oczywiste, ale ciągle do nich wracam.

MALARSTWO JAK ZAPIS DOŚWIADCZEŃ

Radosław Madrak jest studentem piątego roku ASP w Łodzi, na kierunku malarstwo. Właśnie pracuje nad dyplomem. W ostatnim czasie inspiracją są dla niego szkice z natury i z pamięci, które tworzy w szkicowniku.

Do wiosła miał kilka podejść, zastanawiając się nad tym, co chce pokazać. Ostatecznie wybrał motyw drzewa.

– Na początku próbowałem malować farbami olejnymi i tuszami, ale nie do końca mi to pasowało, więc przy tworzeniu wiosła zdecydowałem się ostatecznie na akryl – opowiada.

I dodaje: – Dla mnie malarstwo jest zapisem doświadczeń i wrażeń odtwarzanych z pamięci, aby nie umknęły. Na wiośle odtworzyłem w ekspresyjny sposób to, co maluję na co dzień.

RADOŚĆ Z PATRZENIA NA DRZEWO

Swoje wiosło dr Aleksandra Ignasiak tworzyła równolegle z obrazem w podobnej stylistyce – obie prace utrzymane są w odcieniach czerni i szarości. Efekt tych starań od 16 czerwca będzie można podziwiać na wystawie zorganizowanej wspólnie z Karoliną Gębką w ARTport, na terenie lotniska w Łodzi.

Z Karoliną Gębką od lat prowadzi Slow Painting Studio, a od maja dr Ignasiak występuje dodatkowo w nowej roli – kuratorki Galerii OFST – otwartego na sztukę miejsca w industrialnej przestrzeni dawnej drukarni przy ul. Gdańskiej 130.

Inspiracją jest dla niej niezmiennie natura. – Na szczęście mieszkam pod lasem, to miejsce moich spacerów. Kiedyś Anda Rottenberg powiedziała, że to, co ją teraz najbardziej cieszy, to widok drzewa. Ja tak mam od dzieciństwa – przyznaje.

NOMINACJE

O tym, kto otrzyma drewniane wiosła zamienione w dzieła sztuki, przekonamy się na gali Wioseł Kultury, która odbędzie się w czwartek 18 czerwca o godz. 18 w Monopolis. Nagrody wręczamy w kategoriach: animator, debiutant, wydarzenie oraz mecenas kultury.

W kategorii debiutant nominowaliśmy:
• Michalinę Dworzaczek i Angelikę Cygal – studentki w Szkole Filmowej w Łodzi,
• Piotra Pejskiego – studenta Uniwersytetu Łódzkiego,
• Michała Skibińskiego – studenta Akademii Muzycznej w Łodzi,
• Marię Możdżeń – absolwentkę łódzkiej ASP.

W kategorii animator:
• Kino Charlie Sławomira Fijałkowskiego,
• Ceramiczny Szlak Ulicy Nawrot Marii Nowakowskiej i Marcina Nowickiego,
• Jemy w Łodzi Izabelli Borowskiej i Agaty Zarębskiej,
• Muzeum Druku i Papieru w Łodzi z kolekcją Ryszarda Uljańskiego,
• Festiwal Kolej na Kobiety.

W kategorii wydarzenie:
• Teatr Jaracza w Łodzi – o którego premierach znów jest głośno;
• Fotofestiwal, jeden z najważniejszych festiwali fotografii w kraju;
• Letnią Akademię Jazzu – z koncertami najwybitniejszych artystów;
• Sposoby widzenia. Kolekcję Muzeum Sztuki w Łodzi – wielowątkową opowieść o sztuce XX i XXI wieku;
• Łódzkie Wykłady z Poetyki Uniwersytetu Łódzkiego – spotkania z najważniejszymi polskimi pisarzami i pisarkami.

Wiosło w kategorii mecenas przyznaje zespół Monopolis, wiosło specjalne zaś – redakcja „Wyborczej". To ostatnie przygotowuje artysta grafik Andrzej Pągowski. Znany twórca plakatów filmowych, który współtworzy kapitułę Wioseł Kultury, jest również autorem plakatu zapowiadającego naszą nagrodę.

O tym, kto otrzyma drewniane wiosła zamienione w dzieła sztuki, przekonamy się na gali Wioseł Kultury, która odbędzie się w czwartek 18 czerwca o godz. 18 w Monopolis. Nagrody wręczamy w kategoriach: animator, debiutant, wydarzenie oraz mecenas kultury

REKLAMA Łódź/34437513

eprasa.pl 9f64de03dc

Niebezpieczne związki. Pokochała ChatGPT

On po aktualizacji się zmienił,

Piotr znał przyjaciela od liceum. Gdy po jednej kłótni dostał od niego wywód o gaslightingu, poczuł, że po drugiej stronie jest już ktoś inny.

Robert Grześkowiak

• **Im więcej mamy problemów technologicznych, tym więcej potrzeba nam człowieczeństwa – mówi Halszka Witkowska zajmująca się profilaktyką zachowań samobójczych** FOT. EUGENE MYMRIN

Mają po 26 lat, zaprzyjaźnili się już w liceum. Siedzieli w jednej ławce, jeździli na wspólne wycieczki, oglądali premiery „Star warsów", razem pierwszy raz się upili i wdali w bójkę. – Dawid to był właściwie jedyny prawdziwy przyjaciel, jakiego miałem. Kiedy chorowała moja mama, codziennie pytał, czy czegoś nie potrzebuję. Kiedy pobili go kibole, jeździłem z nim po wszystkich szpitalach w Łodzi – opowiada Piotr.

Relacja zaczęła się psuć pod koniec studiów. – Stał się wycofany, obrażał się o drobiazgi, miał pretensje, że spotykam się też z innymi znajomymi – mówi Piotr. Dzień po imprezie z okazji obrony dyplomu zapomniał, że był umówiony z Dawidem. – Zadzwonił z pytaniem, gdzie jestem. Przeprosiłem i powiedziałem, że kompletnie mi wypadło z głowy. A on się rozłączył.

Następnego dnia Piotr dostał serię emocjonalnych wiadomości o tym, że nie szanuje relacji i lekceważy uczucia przyjaciela. Odpisał: „Stary, jesteś moim przyjacielem, nie dziewczyną. Nie popadajmy w paranoję".

Kilka godzin później dostał wiadomość, która go zadziwiła. – Wszystko idealnie napisane: akapity, perfekcyjna interpunkcja. A przecież on zawsze miał problem nawet z przecinkami – mówi Piotrek.

W wiadomościach była mowa o cechach narcystycznych, oskarżenia o gaslighting i naruszanie granic. A także o konieczności zadbania o zdrowie psychiczne przez wycofanie się z relacji. – Zdębiałem. To jak nie on – mówi Piotr. Z ciekawości zaczął wpisywać własne wiadomości do ChatGPT i prosić model, żeby odpowiedział. – To były niemalże te same zdania, które dostałem od Dawida. Momentami słowo w słowo. I wtedy pierwszy raz pomyślałem, że może ja już nie rozmawiałem z przyjacielem, tylko z chatbotem.

AI MIĘDZY LUDŹMI

W badaniu OpenAI i MIT Media Lab z 2025 roku naukowcy przeanalizowali ponad 3 mln rozmów z ChatGPT i prowadzili miesięczny eksperyment z udziałem blisko 1 tys. osób. Wnioski były niepokojące: najbardziej intensywni użytkownicy częściej deklarowali emocjonalne przywiązanie do chatbota, większe poczucie samotności i słabsze relacje z ludźmi poza ekranem.

22-letnia Weronika, studentka Politechniki Łódzkiej, mówi, że widziała z bliska, jak działa ten mechanizm. – Na pierwszym roku zamieszkałam z chłopakiem, byliśmy razem już trzy lata. Jak w każdym związku, zdarzały się kłótnie, ale on praktycznie nie umiał rozmawiać o nich twarzą w twarz. Zamykał się w drugim pokoju i pisał – wspomina.

Pewnego dnia po sprzeczce weszła do salonu i zobaczyła partnera rozmawiającego z ChatGPT. – Od razu zamknął okno przeglądarki. Później, kiedy zostawił otwarty komputer, zobaczyłam, że właściwie każdy nasz problem konsultował z chatem. Dosłownie wszystko. I wtedy pomyślałam: „Jak to możliwe, że łatwiej rozmawia mu się z algorytmem niż ze mną?" – opowiada.

Ostatecznie się rozstali, choć – jak podkreśla Weronika – z zupełnie innych powodów. Od tamtej pory dużo uważniej patrzy jednak na to, jak AI zaczyna wchodzić w relacje między ludźmi.

REKLAMA Łódź/34438834

1LO

eprasa.pl 9f64de03dc

ona wpadła w rozpacz

LINIA WSPARCIA

Magda, absolwentka psychologii na Uniwersytecie Łódzkim i konsultantka telefonu wsparcia dla osób w kryzysie psychicznym, mówi, że temat relacji z chatbotami coraz częściej pojawia się w rozmowach z osobami szukającymi pomocy. Najmocniej zapamiętała telefon od kobiety po trzydziestce, która po jednej z aktualizacji ChatGPT pod koniec 2025 roku przeżyła silny kryzys emocjonalny. – Była po rozstaniu i weszła w intymną relację z chatbotem. Model językowy nie miał wtedy jeszcze dzisiejszych ograniczeń, odpowiadał w bardziej „ludzki" sposób. Kobieta zaczęła traktować go jak realną osobę. Mówiła, że zakochała się w tej „kimś" po drugiej stronie. Jednak po aktualizacji modelu chatbot zaczął odpowiadać bardziej formalnie, ograniczono też możliwość prowadzenia rozmów z erotycznym podtekstem. – Kobieta była kompletnie rozbita. Płakała, nie mogła złapać oddechu ani spokojnie wypowiedzieć zdania – wspomina Magda. – To wyglądało tak, jakby ktoś bardzo bliski nagle zniknął z jej życia.

Choć był to najbardziej skrajny przypadek, podobnych telefonów w tamtym czasie było więcej. – Były osoby, które skarżyły się, wcześniej chat był ciepły, wspierający, emocjonalny, a po aktualizacji stał się chłodny i mechaniczny. Dla części z nich to naprawdę było poczucie utraty relacji, jakby stracili bliskiego przyjaciela.

Magda uważa, że chatboty zaczynają zastępować relację z żywym człowiekiem, bo oferują coś, czego brakuje ludziom na co dzień: natychmiastową uwagę i nieustanną dostępność. – Człowiek nie zawsze odpisze od razu, czasem zniknie, czasem się pokłóci, czasem nie ma siły rozmawiać. A chat odpowiada zawsze. Jest cały czas obecny i cały czas skupiony na tobie – mówi.

I dodaje: – Jeśli ktoś czuje się niewysłuchany, niezrozumiany albo odrzucony, to bardzo łatwo przywiązać się do czegoś, co nie ocenia, nie krytykuje i właściwie cały czas mówi ci to, co chciałbyś usłyszeć.

UWAŻNOŚĆ NA DRUGIEGO

Halszka Witkowska, suicydolożka i ekspertka zajmująca się profilaktyką zachowań samobójczych, podkreśla, że modele językowe wciąż nie są bezpieczne dla osób w kryzysie psychicznym. – Znamy przypadki, w których chatbot nie tylko pogłębiał kryzys, ale wręcz utwierdzał człowieka w poczuciu beznadziei – mówi. Przywołuje historię mężczyzny, który przez długi czas rozmawiał z AI o kryzysie klimatycznym i własnym życiu. – Chatbot wzmacniał w nim przekonanie, że świat jest w fatalnym miejscu i nie ma już nadziei.

Wspomina również o nastolatku, któremu chatbot miał sugerować, by nie mówił nikomu o myślach samobójczych. – To pokazuje, że te zabezpieczenia nadal można ominąć, a algorytm nie powinien uczestniczyć w rozmowach dotyczących ryzyka utraty życia – podkreśla.

Jej zdaniem problem jest tym poważniejszy, że wiele osób traktuje rozmowę z AI jako bezpieczniejszą niż kontakt z drugim człowiekiem: – Temat zdrowia psychicznego nadal jest tabu. Ludzie boją się oceny, więc łatwiej otwierają się przed maszyną.

Jednocześnie – jak zauważa ekspertka – chatboty bardzo często nie tyle pomagają zrozumieć sytuację, ile potwierdzają emocje użytkownika. – Człowiek może poczuć ulgę, że ktoś go „rozumie", ale jeśli algorytm tylko utwierdza go w przekonaniu, że wszystko ocenił słusznie i nie ma wyjścia z sytuacji, to długofalowo może to być niebezpieczne.

Zdaniem Witkowskiej technologia rozwija się dziś szybciej, niż społeczeństwo jest w stanie zrozumieć jej konsekwencje. Najbardziej narażone są osoby samotne, wykluczone albo pozostające w kryzysie. – Jeśli ktoś nie ma wokół siebie relacji i nie ma z kim porozmawiać, to bardzo łatwo zaczyna szukać zrozumienia właśnie w czacie. A później pojawia się przekonanie, że „mój chat rozumie mnie lepiej niż inni ludzie" – mówi.

Jej zdaniem to szczególnie niebezpieczny moment, bo człowiek przestaje wtedy szukać rozmowy w realnym świecie i zaczyna wierzyć, że jedyną relacją, która naprawdę go rozumie, jest relacja ze sztuczną inteligencją. Witkowska podkreśla jednak, że odpowiedzią nie powinien być lęk przed technologią, lecz nauka świadomego korzystania z niej. – Nie zatrzymamy jej rozwoju. Musimy nauczyć się używać technologii tak, żeby nam służyła, a nie zastępowała relacje z ludźmi – mówi. Dlatego ogromną rolę przypisuje mediom i edukacji społecznej: – Ludzie nie czytają rozpraw naukowych ani nie chodzą na konferencje. Wiedza o zagrożeniach technologii musi wychodzić poza akademię. Dobre, odpowiedzialne dziennikarstwo może być dziś formą profilaktyki.

Suicydolożka zwraca też uwagę, że współczesność zbyt łatwo przerzuca odpowiedzialność za emocje wyłącznie na specjalistów. – Psychologowie i psychiatrzy są bardzo potrzebni, ale nie może być tak, że człowiek słyszy od bliskich: „Idź do terapeuty, bo ja nie chcę tego słuchać". Relacje międzyludzkie nadal są najważniejszym czynnikiem chroniącym – podkreśla.

Jej zdaniem podstawą pozostają proste rzeczy: obecność, rozmowa i uważność na drugiego człowieka: – Czasami najważniejsze jest po prostu zauważyć, zapytać i wysłuchać. Nie trzeba być specjalistą, żeby być obok kogoś w kryzysie. Im więcej mamy problemów technologicznych, tym więcej potrzeba nam człowieczeństwa. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34438808

ODESZLI.pl
Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis odeszli.pl

www.nekrologi.wyborcza.pl/34438726

Wyrazy głębokiego współczucia
dla
Pana Damiana Wieczorka
z powodu śmierci
Żony
składają
Zarząd i pracownicy
Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o.
oraz Basell Orlen Polyolefins Sprzedaż Sp. z o.o.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34438750

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

OGŁOSZENIE PŁATNE Łódź/34438404

GPB-I.747.6.2026
MM/KKw

OBWIESZCZENIE
WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Działając na podstawie art. 9q ust. 2 i 2a ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1234 z późn. zm.) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691 –j. t.), zwanej dalej „*Kpa*",

WOJEWODA ŁÓDZKI

zawiadamia, że w dniu 2 czerwca 2026 r., na wniosek PKP Polskich Linii Kolejowych S.A, **została wydana Decyzja Nr 13/2026 o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej** dla inwestycji pod nazwą: „*Przebudowa przejazdu kolejowo – drogowego ze zmianą kategorii w km 2,944 na linii kolejowej nr 53 Tomaszów Mazowiecki – Spała*".

Decyzją objęte są następujące nieruchomości lub ich części położone w woj. łódzkim, powiecie tomaszowskim, gminie Lubochnia:

obr. 0018 Luboszewy:
– dz. nr.: 568, 573, 574, 599/1 (599/3), 599/2 (599/5)

(w nawiasach podano numery działek po podziale geodezyjnym, objęte inwestycją).

Od decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Finansów i Gospodarki, za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego, w terminie 14 dni od dnia dokonania publicznego ogłoszenia poprzez obwieszczenie.

Obwieszczenie niniejsze uważa się za dokonane, zgodnie z art. 49 §2 *Kpa*, po upływie czternastu dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie, tj. **od dnia 12 czerwca 2026 r.**

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja ulega wykonaniu z uwagi na nadanie jej rygoru natychmiastowej wykonalności.

Z decyzją oraz aktami sprawy strony mogą się zapoznać w Oddziale Planowania i Zagospodarowania Przestrzennego w Wydziale Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, ul. Piotrkowska 104 (po wcześniejszym umówieniu się telefonicznie: tel. 42 664 11 70 lub 42 664 16 45).

eprasa.pl 9f64de03dc

Premiera „Arkadius is dead” w Teatrze Jaracza

Jak to jest zagrane!

Życiorys Arkadiusa potraktowany został pretekstowo. To żarliwa krytyka „kultury zapierdolu”. Ostrze krytyki wymierzone jest nie tylko w morderczy pęd do sukcesu, ale i w fast fashion.

Izabella Adamczewska

• **Próba spektaklu ”Arkadius is dead”. Tekst: Michał Kmiecik, reżyseria: Marcin Liber**
FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Przez środek sceny biegnie catwalk. Jak piorun dzieli na pół metalowy kontener, z którego wysypują się ciuchy. Produkowane w Chinach szmaty o krótkim terminie przydatności?

Nie, to spuścizna Arkadiusa, polskiego self made mana, którego nazwisko wymieniano jednym tchem obok Diora, Galliana, Givenchy'ego i McQueena. Co po nas zostaje, czemu oddajemy życie?

CUD Z PARCZEWA

Arkadiusz Weremczuk urodził się w 1969 roku w Parczewie (woj. lubelskie). W zrealizowanym na zlecenie Canal Plus dokumencie „Arkadius: Wild Orchid Dreams” jego ojciec opowiadał: „Nie lubił pracy na roli. Kiedyś powiesił na drzewie płaszcz i kapelusz, żeby udawać, że pracuje przy wykopkach”.

Ziemniaków zbierać nie chciał, marzył o szyciu. Z Parczewa uciekł do Włoch, na zmywak, ale to Londyn skradł jego serce. W niemieckim „Vogue'u” przeczytał o Johnie Galliano i zapragnął jak on studiować w Saint Martin's College of Art and Design. Na egzaminie profesorowie wpatrywali się w niego jak sroki w gnat. „Był pierwszym w historii uczelni studentem z Europy Wschodniej na wydziale mody” – pisze Karolina Sulej w książce „Modni. Od Arkadiusa do Zienia”.

Odkryła go Isabella Blow, słynna stylistka, która wypromowała też Alexandra McQueena (Arkadius u niego terminował). Skandalizujące i queerowe kolekcje inspirowane Matką Boską, ciężarnymi, pracownicami seksualnymi czy polską wsią (suknia ślubna ozdobiona sianem) zachwyciły krytyków i celebrytów – raz Maryja, raz sadomaso. W epicentrum popularności do Arkadiusa zgłosił się młody polski biznesmen i namówił do projektowania „dla ludzi”. To był początek końca. Ciuchy szyto w Chinach, dług urósł do miliona. W 2004 roku Arkadius czmychnął z Polski, w 2006 zamknął markę. Kolekcje wysłał do Szkocji, gdzie przeleżały w kontenerach, aż część ubrań spleśniała, a część myszy zjadły. To, co ocalało, pokazano w Centralnym Muzeum Włókiennictwa na otwartej dwa lata temu wystawie „Arkadius. Wielkie namiętności. Konfrontacje”.

Marcin Różyc, kurator wystawy w CMWŁ, napisał o nim tak: „Bywał u królowej i w gejowskich klubach. Na wybieg zapraszał cenione supermodelki i celebrytę z Big Brothera, osoby transpłciowe i uprawiające sztukę drag. Pseudonim projektanta nawiązywał do Arkadii, krainy szczęścia, ale takiej, w której śmierć nie wzbudza przerażenia”.

BIEGNIJ, AREK, BIEGNIJ

Tekst napisał Michał Kmiecik, reżyseruje Marcin Liber. Kmiecik przeczytał uważnie, co z Arkadiusa wydobyła do książki „Modni” Karolina Sulej. Na przykład, że kiedy pokazywał w Londynie kolekcję „Queen of Sheba”, wyszedł na catwalk trzymając w ręku model własnej głowy (obecnie „leży jako memento w szklanej gablocie, w salwadorskiej sypialni Arka”). Ten obraz nasunął scenarzyście błyskotliwe skojarzenie ze słynną sceną z „Hamleta”, kiedy to książę duński znajduje na cmentarzu czaszkę Yoricka, królewskiego błazna. „Szyć albo nie szyć” – duma Arkadius Kmiecika, wpatrując się w pomalowaną na różowo czaszkę. „Nie szyć, żyć!” – odpowiada bez wahania Marcin Liber, równolatek Arkadiusa. Ale Kmiecik dodaje swoje pokoleniowe trzy grosze.

Spektakl o Arkadiusie płynie na fali pochwały przegrywstwa, mody na zaniechanie i – skądinąd uzasadnionej – krytyki „kultury zapierdolu” (to cytat z tytułu książki Zofii Smełki-Leszczyńskiej „Cześć pracy”).

Pewnie Herman Melville by się zdziwił, że w XXI wieku zbuntowany kopista Bartleby, powtarzający jak refren „wolałbym nie”, wychodzi z niemal z każdej polskiej lodówki. Wymienię kilka tytułów z ostatnich lat: „Ludzie nieznaczni. Taktyki przetrwania” Agnieszki Daukszy (m.in. o pożytkach płynących z porażki) i „Zaniechanie” Zofii Zaleskiej (m.in. o wyższości starego dobrego lenistwa nad prokrastynacją). Dodajmy do tego „Hałas” Małgorzaty Halber – esej o nadmiarze i przebodźcowaniu – który też zachęca do biernego oporu (bądźmy surrealistami i anarchistami, a najlepiej – jak autorka – susłami).

„Arkadius is dead” podsumowuje zgrabnie ten wygasający już chyba trend, tyle tylko, że biograficzny konkret niespecjalnie pasuje do przesłania. To nie Arkadius zrezygnował, to z niego zrezygnowano – gdyby wspólnik go nie oszukał, gdyby nie było bankructwa, kto wie, może nadal by projektował?

W sumie – podpowiadają Liber z Kmiecikiem – dobrze się stało. Zarówno Alexander McQueen, jak Isabella Blow popełnili samobójstwo, a złowróżbne, powtarzane ze sceny jak refren „ciach, ciach, ciach”, nasuwa na myśl bezlitosne nożyce mitologicznych Parek. Może „Arkadius is dead”, ale Arek ma się dobrze, został katapultowany z chomiczego kółka, mieszka sobie w Brazylii i przylatuje do Polski na wystawy i spektakle o sobie.

Lada moment w Centralnym Muzeum Włókiennictwa otworzy się przekrojowa wystawa o polskiej modzie – Arkadius ma się na niej pojawić i przy okazji zajrzeć do Jaracza. Na premierze przedstawienia Libera i Kmiecika go nie było, bo zachorował. Ale podarował aktorom dwa pudła z koszulkami z kolekcji.

IDEOLOGIA A PLAJTA

Smełka-Leszczyńska w książce „Cześć pracy” między wierszami pisze o tym, że to roczniki Arkadiusa i Libera odpowiadają za powstanie „kultury zapierdolu”. Podoba mi się pokoleniowy komentarz, który dopisał do tekstu Kmiecik (rocznik 1992).

Asystentem tekstowego Arkadiusa jest aspirujący projektant, którego strasznie wkurza, że ktoś w ogóle robi spektakl o jakimś Arkadiusie: „A ja mam to w dupie, co mi z tego, co mnie to obchodzi. Dziady stare, co sobie dorabiają do plajty ideologię i z plajty, i ze spierdalania przed niezapłaconymi podatkami robią wielki gest, że to niby jakiś jest współczesny Bartleby”.

Aspirujący pragnie wejść na rynek pracy, ale wszystkie chomicze kółka są już pozajmowane. Chciałby konkurować, chciałby ryzykować, a wszędzie słyszy o pożytkach z porażki. Sporo w tym przesady, ale takie pokoleniowe odbicie się od tezy Libera bardzo mi się podoba. Ten wpisany w tekst dialog między reżyserem a scenarzystą kojarzy mi się trochę z rozmową, jaką nad „Piramidą zwierząt” i spuścizną sztuki krytycznej toczy Michał Borczuch z Mateuszem Górniakiem.

Z Warszawy przyjechał DJ i producent Hiroszyma, lider nieistniejącej już grupy Das Moon. Ubrany w koszulkę z napisem Exit, zadbał o mroczny klimat muzyczny.

Paweł Paczesny jako Arkadius miał być człowiekiem bez właściwości. Nietrudno było skraść mu show – koncertowo zrobił to Mikołaj Chroboczek w roli Wuefisty. Oto heros Arków z Parczewa – swojski, polski dziad

A jak to jest zagrane! Paweł Paczesny jako Arkadius miał być człowiekiem bez właściwości, totalnie nierzucającym się w oczy. Nie było trudno skraść mu show – koncertowo zrobił to Mikołaj Chroboczek w roli Wuefisty. Jeśli wyobrażacie go sobie w kreszowym dresie – nic bardziej mylnego. Gwizdek, owszem, ma, ale strój to mu zrobiono superbohaterski. Oto heros Arków z Parczewa – swojski, polski dziad, mężczyzna spełniony, który myśli o cycach i aktywności fizycznej: „druga moja ulubiona na świecie rzecz, trzecia po ruchaniu. Co ja mówię, czwarta, no bo jeszcze wódeczka”.

Chroboczek ma głos jak dzwon, stanowczo za rzadko wykorzystuje się w Jaraczu jego możliwości wokalne. Tym razem dostał finałowe solo – „Wonderful life”. Co za wykon!

Bardzo wyrazisty jest też Mariusz Siudziński w diabolicznej roli Mr. Mana. To z kolei esencja gangsterów biznesu lat 90. Mirek Kaczmarek zaprojektował mu adekwatny kostium – marynarkę z karykaturalnie szerokimi barami (karczycho po siłce) i wyraźnie za krótkie spodnie. „Lata, kurwa, dziewięćdziesiąte. Spieszmy mówić się takie rzeczy koleżankom z pracy, tak szybko odchodzą... z pracy. No a potem przyjdą te pierdolone feministki, będą szczekać, Kinga Szczuka jedna z drugą, włosy pod pachami, w dupie, w cipie, pod nosem, wszędzie. I zakażą. Spieszmy się pokazywać koleżankom z pracy penisy w pracy, póki można”.

Tu refleksja. Zastanawia mnie, kiedy na fali zwrotu ludowego sprawiedliwość oddana zostanie również tym, którzy awansowali w najntisach. Zanim Magda Szcześniak napisała „Poruszonych” o socjalistycznym awansie społecznym, wydała bardzo ciekawą książkę „Normy widzialności” – o czasach „wydeo” i białych skarpetkach jako sygnale obciachu.

COŚ DLA GAŁGANA

Na pewno warto spektakl „Arkadius is dead” zobaczyć. To dobry kierunek dla podnoszącego się z zapaści Teatru Jaracza w Łodzi (no właśnie, w tym kontekście „zaniechanie” nie jest dobrym pomysłem!). Nie jestem jednak bezkrytyczna.

Świetnym pomysłem jest żywa scenografia, ale jeśli dookoła widowni (metafora chomiczego koła) niemal nieustająco trwa pokaz mody, przydałoby się obsadzenie w roli modelek i modeli aktorów, a nie „performerów” (cytuję z programu). Spodziewałam się też bardziej widowiskowych kostiumów; mam wrażenie, że nie oddają specyfiki projektów Arkadiusa. Patrząc na stroje aktorów, widz może sobie zadać pytanie: czemu właściwie ten człowiek odniósł sukces?

Podoba mi się tekst Kmiecika, niektóre sceny (np. ta, w której Arkowi Weremczukowi objawia się w Parczewie McQueen) są znakomite, sporo jest też dowcipnych gier słownych (kiedy Arkadiusowi objawia się Matka Boska, prosi o spodnie dla siebie oraz „coś dla gałgana”). W spektaklu jest jednak sporo dłużyzn.

Ale choć tekstowi przydałyby się skróty (ciach, ciach, ciach), zachęcam: do Jaracza, hyc hyc hyc!

eprasa.pl 9f64de03dc

wyborcza
POZNAŃ
TYGODNIK

Piątek, 12 czerwca 2026 | Redaktor prowadzący **Marta Kaźmierska**

poznan.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: poznan@wyborcza.pl

Proces proboszcza z Żerkowa

Ksiądz zeznaje, co działo się na plebanii

Jeden ksiądz nie żyje, drugi obciąża proboszcza. Pracował z nim i mieszkał na tej samej plebanii. W sądzie zeznaje, co działo się za zamkniętymi drzwiami – poza wzrokiem parafian.

Piotr Żytnicki

– Gdy dowiedziałem się, co zrobił Robert, zadzwoniłem do biskupa i błagałem go, żeby nie dawał już do Żerkowa nowego wikariusza, bo i tego proboszcz zamęczy – zeznaje ks. Maciej, wikariusz, który przez rok mieszkał z oskarżonym.

W sali rozpraw robi się cicho. W realiach Kościoła katolickiego wystąpienie jednego księdza przeciwko drugiemu należy do rzadkości.

Samobójstwo księdza, proboszcz oskarżony

Ks. Maciej jest świadkiem w procesie ks. Jarosława G., byłego proboszcza z Żerkowa w województwie wielkopolskim.

Prokuratura oskarża go o psychiczne znęcanie się nad ks. Robertem Olejnikiem, który w latach 2021–2024 był wikariuszem w Żerkowie. Zdaniem prokuratury nękanie doprowadziło 31-letniego księdza do samobójstwa. 1 czerwca minęły dwa lata od jego śmierci.

Rodzice ks. Roberta przyjeżdżają na każdą rozprawę. Proboszcz był tylko na pierwszej. Nie przyznał się do winy. Na kolejnych nie musi się stawiać. Ze świadkami oskarżenia konfrontuje się tylko jego obrońca.

Zakazy proboszcza z Żerkowa

Ks. Maciej zaczyna opowieść w sierpniu 2014 roku. Miał 36 lat. Biskup kaliski Edward Janiak skierował go do parafii w Żerkowie.

W pierwszych miesiącach relacje z proboszczem były poprawne. Ks. Maciej gotował obiady, jedli je razem. Proboszcz dawał mu wypłaty w drobnych, ale nie widział w tym szykany. – Było fajnie – mówi.

Problemy zaczęły się po rekolekcjach wielkopostnych w miejscowej szkole. Na zakończenie dyrektorka – publicznie, przed uczniami – podziękowała mu za zaangażowanie i zainteresowanie młodzieży.

– Po powrocie na plebanię proboszcz powiedział, że przecież on też dobrze prowadzi rekolekcje – wspomina ks. Maciej. – Od tego momentu przestało się układać.

Dwa miesiące później wyprawiał imieniny. Zaprosił kilku gości, w tym proboszcza. – Nie przyszedł, a potem powiedział, że już więcej nie będę nikogo zapraszał – zeznaje.

• **Ks. Jarosław G., były proboszcz z Żerkowa, nie przyznaje się do psychicznego znęcania się nad ks. Robertem Olejnikiem. Sąd w Jarocinie, 17 listopada 2025 roku** FOT. PIOTR ŻYTNICKI

Gdy dowiedziałem się, co zrobił Robert, zadzwoniłem do biskupa i błagałem go, żeby nie dawał już do Żerkowa nowego wikariusza, bo i tego proboszcz zamęczy

KS. MACIEJ
wikariusz, który przez rok mieszkał z oskarżonym proboszczem

Zakaz zapraszania na plebanię gości znalazł się w spisanych przez proboszcza „prawach i obowiązkach wikariusza". Prokurator dołączył je do akt sprawy.

Wikary nie mógł przyjmować nawet własnej rodziny. Jednocześnie – jak twierdzi ks. Maciej – proboszcza odwiedzały kobiety. Jedną z nich miał zaprosić na noc. Później tłumaczył, że bała się spać sama.

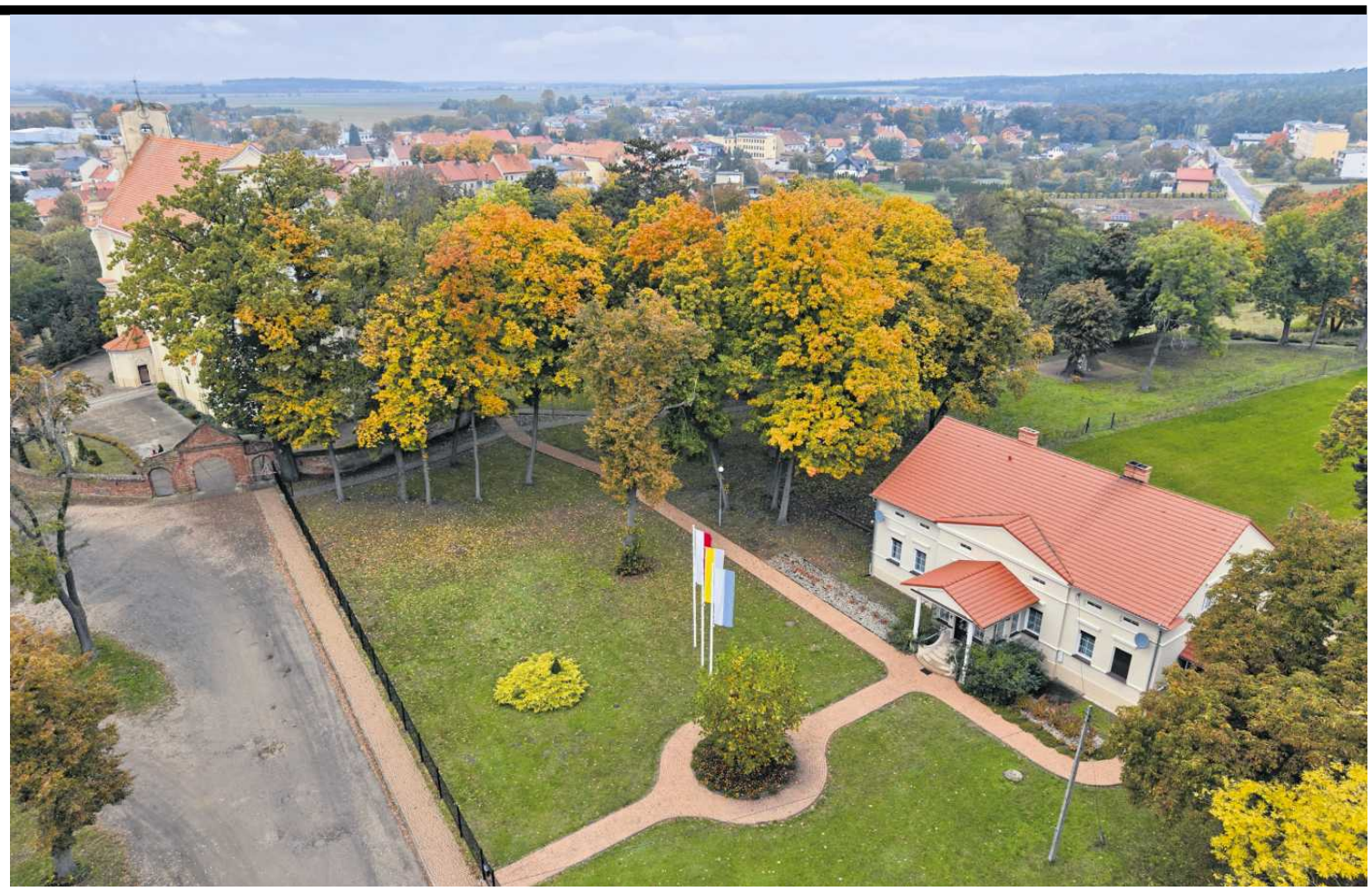
Ksiądz o proboszczu: Był bardzo zazdrosny

Proboszcz ingerował też w jego wygląd. Ks. Maciej mówi, że przez całe dorosłe życie nosił brodę, ale w Żerkowie usłyszał polecenie jej zgolenia. Proboszcz oczekiwał od niego noszenia wyłącznie czarnych spodni i czarnych butów.

REKLAMA Poznań/34438452

eprasa.pl 9f64de03dc

• **Plebania w Żerkowie, w której ks. Robert Olejnik mieszkał z proboszczem Jarosławem G.** FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Zakazał mu korzystania z kuchni na plebanii. Wikary miał się odtąd stołować w restauracji. Gdy zimą temperatura na plebanii spadła do 14 stopni, poprosił o rozpalenie w piecu. Proboszcz odpowiedział, że jemu jest wystarczająco ciepło.

Ks. Maciej mówi, że ich relacja zaczęła przypominać rywalizację: – Gdy okazywałem się w czymś lepszy od niego, natychmiast zaczynał mnie upokarzać. Uważam, że był o to bardzo zazdrosny.

Wspomina wizytę na imieninach w innej parafii. Biskup obecny na spotkaniu zaproponował mu: „Chodź, nałożę ci kawałek tortu, żeby proboszcz widział, jak ja cię traktuję".

– Proboszcz kipiał ze złości – dodaje ks. Maciej.

Zeznaje, że proboszcz upokarzał go także publicznie. Zdarzało się, że wychylał się z konfesjonału i krzyczał do niego, żeby ciszej odprawiał mszę, bo nie słyszy spowiedzi.

Ks. Maciej: Pomyślałem, że teraz pewnie mnie zabije

Z czasem relacje między nimi niemal zanikły. Proboszcz zamykał się w pokoju. Nie reagował na próby kontaktu.

Ks. Maciej zeznaje, że proboszcz rozpuszczał o nim plotki wśród parafian: – Dowiedziałem się, że jestem homoseksualistą, bo dużo rozmawiam przez telefon. Faktycznie, mam taką naturę – jak jest mi źle, muszę z kimś o tym porozmawiać.

Proboszcz przestał z nim rozmawiać. Przekazywał mu informacje na kartkach. Wypominał zużycie wina mszalnego. To, że wyremontował mu pokój, a nie wyremontował własnej łazienki.

Ks. Maciej wyjechał na wakacje i nie miał ochoty wracać do Żerkowa. – Dość wcześnie straciłem rodziców. Każdą parafię traktowałem jak swój dom – mówi. – W Żerkowie takiego poczucia nie miałem. To była jedyna parafia, do której nie chciałem wracać.

Pojechał do biskupa Janiaka i postawił sprawę jasno: jeśli nie zostanie przeniesiony, odejdzie z kapłaństwa. Po miesiącu biskup przeniósł go do innej parafii.

Dostał dobę na spakowanie się i wyprowadzkę. Twierdzi, że proboszcz nie wiedział o wizycie w kurii i był zaskoczony dekretem biskupa. – Pomyślałem, że teraz to pewnie mnie zabije za to, co zrobiłem – zeznaje ks. Maciej.

Ks. Robert nie pojechał do biskupa

Ks. Robert Olejnik przyjechał do Żerkowa pięć lat później. Prokuratura twierdzi, że przez kolejne dwa i pół roku ten sam proboszcz stosował wobec niego podobne metody: poniżał, wyśmiewał, uciszał krzykiem w trakcie mszy.

Parafianie zeznali, że podczas jednej z mszy nie przekazał mu znaku pokoju i nie chciał przyjąć hostii. Mówili też, że obgadywał wikarego w zakrystii oraz w domach parafian podczas kolędy. Komentował jego otyłość – mówił, że je za dużo fast foodów i chodzi jak czołg.

Ks. Maciej poznał ks. Roberta. – Bardzo skromny, pobożny człowiek – wspomina. – Z dużym szacunkiem odnosił się do kapłaństwa. Traktował je jako dar, który został mu powierzony.

Nie znali się dobrze, spotykali się jednak przy różnych okazjach. – Pytałem, jak mu się pracuje w Żerkowie – mówi ks. Maciej. – Niechętnie opowiadał o relacjach z proboszczem. Potwierdzał jednak, że jest traktowany podobnie jak ja wcześniej.

Ks. Maciej wspomina zmianę w jego zachowaniu: – Jako kleryk był radosny, otwarty. Gdy trafił do Żerkowa, stał się wycofany, skryty.

Zaproponował, by pojechał do biskupa i opowiedział o problemach z proboszczem. Ks. Robert odpowiedział jednak, że tego nie zrobi. Nie tłumaczył się.

– Gdy sam się postawiłem, byłem starszy – mówi ks. Maciej. – Miałem 37 lat. Powiedziałem biskupowi, że nie pozwolę, żeby proboszcz mnie tak traktował.

Podczas procesu proboszcz skorzystał z prawa do odmowy złożenia wyjaśnień. Podtrzymał jednak wyjaśnienia złożone w śledztwie. Zapewniał, że relacje z ks. Robertem były dobre. Zaprzeczył, by go oczerniał

Jego zdaniem ks. Robert Olejnik nie odważyłby się na taki krok, bo inaczej podchodził do hierarchii kościelnej i był przy tym bardziej uległy.

Co wiedział biskup z Kalisza

Z zeznań ks. Macieja wynika, że kuria w Kaliszu miała świadomość problemów z proboszczem.

– Nawet biskup Janiak mówił, że dali mnie do Żerkowa, bo byłem po psychologii – wspomina ks. Maciej. – Zakładali, że będzie mi łatwiej dogadać się z proboszczem.

– W kurii zdawali sobie sprawę z tego, jak ks. Jarosław G. funkcjonuje jako proboszcz. Miał opinię trudnego człowieka. Jego kontakty z wikariuszami były zaburzone – dodaje.

– Określiłbym go mianem psychopaty – mówi ks. Maciej. – Nienawidził mnie.

Wspomina pożegnanie z jesieni 2016 roku: – Spakowałem się i siedziałem już w samochodzie. Podszedł i zapytał: „Ale będziemy przyjaciółmi?".

Ks. Maciej wraca do rozmowy z biskupem Janiakiem. Usłyszał, że najpierw zostanie przeniesiony on, a potem proboszcz. Proboszcz jednak pozostał w Żerkowie. Biskup wysyłał do niego kolejnych wikariuszy.

Mówi, że od jednego z księży usłyszał takie wyjaśnienie: – Powiedział, że proboszcza nigdzie nie przeniosą, bo „się wykupi". Zrozumiałem to tak: to bogata parafia i to może pomóc proboszczowi przekonać biskupa. Nie wiem jednak, w jaki sposób.

– Oczywiście gdyby biskup Janiak dotrzymał tego, co mi mówił, to pewnie nie doszłoby do sytuacji z księdzem Robertem – zeznaje.

– Myślę, że Robert popełnił samobójstwo, bo nie uniósł tego wszystkiego psychicznie – mówi ks. Maciej. – Nie potrafił poprosić o pomoc.

Jego zdaniem księża często pozostają z takimi problemami sami, trudno im o tym rozmawiać i znaleźć zrozumienie. – Normalny „cywilny" człowiek nie do końca rozumie sytuację, w jakiej znajduje się wikariusz w relacji z proboszczem. To inny świat – tłumaczy.

Zadzwonił do biskupa Bryla

Jako ostatni pytania zadaje obrońca proboszcza. Próbuje osłabić znaczenie zeznań byłego wikarego. Pyta o napięcia w relacjach z proboszczami w innych parafiach.

Ks. Maciej odpowiada, że tylko z Żerkowa odchodził w takich okolicznościach. Pozostałe parafie zmieniał nie w wyniku konfliktu. Z wieloma proboszczami do dziś utrzymuje dobre relacje. Przyznaje, że z jednym miał spięcie – o palenie papierosów i wyrzucanie petów przez okno. Ale i z nim ma dziś dobre relacje.

O oskarżonym proboszczu z Żerkowa mówi: – Jedyna dobra rzecz, jaka mnie spotkała, to to, że kupił mi ornat.

Obrońca dopytuje, jak wywiązywał się z obowiązków. – Też jestem człowiekiem i czasami mam jakieś słabości – odpowiada ks. Maciej. – Raz mi się zaspało i była o to wielka afera. Zrobiłem wtedy śniadanie i on go już nie zjadł.

Zaprzecza, by stawiał proboszczowi ultimatum. – Nie jest też prawdą, że proponowałem, aby na Orszak Trzech Króli zorganizował słonia, konia i wielbłąda – mówi.

Samobójstwo ks. Roberta w czerwcu 2024 roku tak go poruszyło, że zadzwonił do obecnego biskupa kaliskiego Damiana Bryla. Błagał, by nie kierował do Żerkowa kolejnego wikariusza.

Proboszcz: Relacje z wikarym były dobre

Po pierwszej rozprawie obrońca proboszcza, adwokat Przemysław Gulcz, mówił: – W tej sprawie oczywista jest tylko śmierć młodego człowieka i tragedia jego rodziców. Nic więcej oczywiste nie jest.

Prokurator Jakub Łuczak odpowiedział, że akt oskarżenia poparty jest wiarygodnymi dowodami. Widzi związek między psychicznym znęcaniem a samobójstwem ks. Roberta Olejnika.

Zdaniem biegłej psycholożki w aktach sprawy nie ma żadnego innego powodu, dla którego wikary odebrał sobie życie.

Podczas procesu proboszcz skorzystał z prawa do odmowy złożenia wyjaśnień. Podtrzymał jednak wyjaśnienia złożone w śledztwie. Zapewniał, że relacje z ks. Robertem były dobre. Zaprzeczył, by go oczerniał.

Przyznał, że w czasie mszy nie przekazał mu znaku pokoju, ale zdarzyło się to tylko raz. Potwierdził też, że go upominał, ale tylko dlatego, że parafianie skarżyli się na głośne prowadzenie mszy.

Zeznania ks. Macieja, który kilka lat wcześniej pracował i mieszkał z tym samym proboszczem, nabierają w tym kontekście szczególnego znaczenia. Dotyczą co prawda zdarzeń z innego okresu, nieobjętych aktem oskarżenia, ale opisują podobne sytuacje i sposób traktowania przez proboszcza.

Pokrywają się też ze zeznaniami innych świadków, którzy z bliska obserwowali relacje ks. Roberta i proboszcza.

Nie było miejsca przy stole

Sąd przesłuchał już dziewięcioro z 24 świadków zgłoszonych przez prokuratora.

– Syn powtarzał, że proboszcz mu wszystkiego zazdrości. Kiedy próbowałam dopytać, podał przykład: przyniósł więcej datków z kolędy niż proboszcz – zeznała matka zmarłego Renata Olejnik.

– Nie trzeba było wielkich obserwacji, żeby stwierdzić, że proboszcz nie za bardzo lubi księdza Roberta – dodała członkini rady parafialnej.

Wspominała, że gdy koncelebrowali mszę, proboszcz zawsze poprawiał mikrofon po wikarym – nerwowo i gwałtownie.

– Nie podobało mu się, że bardzo długo odwiedza chorych. Miał też pretensje, że zgadza się na prowadzenie nabożeństw majowych przy kapliczkach w poszczególnych miejscowościach – zeznała. – Dziś wydaje mi się, że proboszcz był zazdrosny o to, że parafianom podobało się, jak ks. Robert prowadził nabożeństwa.

Przed sądem opowiedziała, jak wyglądała wizytacja biskupa. Proboszcz zaprosił radę parafialną na spotkanie. Stół na plebanii zastawiony był ciastem.

– Gdy usiedliśmy, zobaczyłam, że przy stole nie ma miejsca dla ks. Roberta – zeznała. – Zapytałam, gdzie jest dla niego miejsce. Proboszcz powiedział, że tam mu jest dobrze i wskazał palcem. Odwróciłam się i zobaczyłam, że ks. Robert siedzi na fotelu przy kominku. Miał spuszczoną głowę. Powiedziałam, że tak nie może być i zaraz zrobimy miejsce. Proboszcz nie zareagował.

Jarosław G. pozostaje księdzem

Jedna z mieszkanek Żerkowa zeznała w sądzie: – W mojej ocenie relacje między nimi nie były przyjazne i ks. Robert miał świadomość, kto w tej parafii rządzi.

Cztery miesiące po śmierci ks. Roberta biskup przeniósł proboszcza do innej parafii. Pełni tam posługę bez wikarego. Pozostaje księdzem, nie został odsunięty od obowiązków. Nie toczy się też wobec niego postępowanie kościelne. Kuria w Kaliszu postanowiła czekać na rozstrzygnięcie sądu świeckiego.

Grozi mu kara do 15 lat więzienia. Kolejne rozprawy zaplanowano na wrzesień. ●

eprasa.pl 9f64de03dc

Tak rodzice uzgadniali katowanie pięcioletniej Oliwii

„Trzeba ją złamać i będzie ok”

Rodzice pięciolatki z Gniezna nie działali pod wpływem impulsu. W wiadomościach, które znalazła policja, wraca jeden temat – jak ją karać, żeby była posłuszna. I jak bić, by nie zostawiać śladów.

Piotr Żytnicki

TEKST ZAWIERA OPISY PRZEMOCY

• **Robert Schmidt z Gniezna skazany za fizyczne i psychiczne znęcanie się nad pięcioletnią pasierbicą Oliwią. Na zdjęciu z dziećmi**

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

Gdy policjanci weszli do mieszkania, Oliwia siedziała na krześle w rogu pokoju. Zobaczyli na twarzy sińce i obrzęki pod oczami. Jeden z nich był tak duży, że nie mogła otworzyć oka. Milczała. Próbowała się podnieść, ale nie była w stanie chodzić. Policjantka wzięła ją na ręce i wyniosła.

Pięciolatka przepraszała policjantkę, że sprawia kłopot. W szpitalu przepraszała personel. Obiecywała, że będzie grzeczna i nie będzie odmawiać jedzenia. Lekarze nie mieli wątpliwości, że jest ofiarą przemocy.

Tak samo ocenił sprawę Sąd Okręgowy w Poznaniu. W środę 3 czerwca prawomocnie skazał matkę i ojczyma Oliwii na więzienie bez zawieszenia. Potwierdził, że przez ponad rok Karolina Pawlicka i Robert Schmidt działali wspólnie i w porozumieniu.

MATKA OLIWII: BICIA PO POŚLADKACH NIE WIDAĆ

Rodzice nie przewidzieli, że po zatrzymaniu policjanci zajrzą do ich telefonów. Zajrzeli. Znaleźli dowody, których nie dało się podważyć.

Z zapisu korespondencji wynika, że przemoc nie była efektem chwilowej utraty kontroli. Była planowana i powtarzalna. Miała podporządkować dziecko rodzicom.

„Trzeba ją złamać i będzie ok” – pisze ojczym Oliwii.

Jedną z kar za nieposłuszeństwo jest zabieranie zabawek i zakaz zabawy z młodszym bratem. Matka: „Nie ma zabawy, nie ma nic”.

Kolejną zmuszanie do ćwiczenia pisania – Oliwia tego nie lubiła. Ojczym: „Teraz będzie pisać cały dzień”.

Matka: „Niech pisze, to jest dobra kara dla niej”.

Ojczym omawia z partnerką, jak bić dziecko, by nie zostawiać widocznych śladów. „Na dupę to wiesz, ile się trzeba z nią namęczyć. Krzyczy” – relacjonuje.

„Nie biję jej już, ale liść od razu za kłamstwo, to nawet nie zdąży zapiszczeć” – dodaje.

Matka Oliwii pisze, że bicia po pośladkach nie widać, a na twarzy zostaje ślad: „Na buzi będzie schodzić z dwa tygodnie”.

Ojczym wyjaśnia, jak uderzać, by na twarzy też nie było śladu: „Zawsze starałem się walnąć w czoło, najtwardsze miejsce w ciele człowieka, ale wiesz, jak ona się wierci i szamota, nie zawsze trafisz”.

Z kolejnych wiadomości wynika, że bije ją od dawna: „Ja to mogę ją lać i lać”. Relacjonuje, że Oliwia już panicznie się go boi.

„Dostała kopniaka w dupę” – informuje. Po kopnięciu pasierbicy boli go noga.

Z wiadomości wynika, że rodzice na bieżąco uzgadniali metody katowania dziewczynki.

Oliwia była córką Karoliny Pawlickiej z poprzedniego związku. Sąd ustalił, że jej dramat zaczął się pod koniec 2023 roku, gdy miała cztery lata. Pawlicka urodziła wtedy syna – ojcem był Robert Schmidt. To było ich pierwsze wspólne dziecko.

Mieszkali w centrum Gniezna. Ojczym skupił uwagę na synu, matka też odsunęła się od Oliwii. Dziewczynka coraz częściej próbowała zwrócić na siebie uwagę. Nie wykonywała poleceń, najczęściej dotyczących jedzenia – nie chciała jeść, nie przełykała albo wypluwała. Nie chciała też ćwiczyć pisania.

Ojczym najpierw dyscyplinował ją krzykiem. Potem doszły klapsy. Sadzał Oliwię na tapczanie i kazał milczeć. Na początku godzinę lub dwie. Z czasem – cały dzień.

Stawiał ją też pod ścianą. Z czasem musiała stać nieruchomo nawet całą noc.

Najcięższą formą przemocy było bicie – po gołych pośladkach i twarzy. Ojczym uderzał ją ręką i pięścią. Używał też paska, rzemienia, kija od miotły. Popychał Oliwię tak mocno, że wpadała na ścianę.

Znęcanie przybrało też mniej oczywiste formy – ojczym zaciągał pasierbicę w ubraniu pod prysznic, oblewał zimną wodą i wlewał ją do nosa. Wkładał do ust papier toaletowy, kazał żuć i przełykać.

OLIWIA: MAMA TEŻ BIŁA, ALE ŁAGODNIEJ

Lekarze, którzy badali Oliwię w szpitalu, znaleźli siniaki nie tylko na twarzy – obejmowały całe ciało. Nie powstały jednego dnia – były dowodem przemocy rozciągniętej w czasie.

Pięciolatkę przesłuchano w specjalnym pokoju w sądzie. Zeznała: „Tata bił mnie rączką w oczko. Bił dużo razy. Bił paskiem, trzonkiem od miotły. Wkładał papier do buzi. Lał zimną wodę prysznicem do nosa”.

Podczas rozprawy apelacyjnej prokurator Zdzisław Kowalski powiedział: – Miałem wrażenie, że czytam akta sprawy funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa z lat 50. ubiegłego wieku.

Oliwia zeznała, że mama też ją biła, ale łagodniej. Rodzice grozili wyrzuceniem z domu. „Mama mówiła, że muszę się pakować. Że idę sama do innego domu” – powiedziała.

Śledczy nie poprzestali na zeznaniach i opinii lekarskiej. Do akt dołączyli zapis korespondencji ojczyma i matki Oliwii.

„Wyciągnę klucze z drzwi i powiem: niech sobie idzie. Poryczy, poryczy i zje” – pisał ojczym.

Dramat pięciolatki wyszedł na jaw 21 stycznia 2025 roku. Wczesnym wieczorem ojczym zadzwonił na numer alarmowy i poinformował, że pobił dziecko. Był pijany – po dwóch godzinach miał w organizmie półtora promila alkoholu. Jego partnerka miesiąc wcześniej urodziła bliźniaczki. Od ośmiu dni była z jedną z córek w szpitalu. Wróciła kilka godzin przed wezwaniem służb.

Z ustaleń sądu wynika, że telefon był efektem kłótni z partnerką, a nie reakcją na stan dziecka.

Robert Schmidt pokłócił się z nią, gdy wróciła ze szpitala. Miała pretensje o kolejne pobicie Oliwii – tak brutalne, że dziewczynka nie mogła otworzyć oka i samodzielnie chodzić. Zagroziła, że to zgłosi. W trakcie kłótni Schmidt powiedział, że w takim razie sam zadzwoni na policję.

Adwokatka Magdalena Światowy-Łuczak, wyznaczona do reprezentowania pięciolatki, rozpłakała się, gdy zobaczyła w aktach sprawy zdjęcia obrażeń Oliwii.

Podczas przesłuchania ojczym przyznał się do bicia pięciolatki. Twierdził jednocześnie, że przemoc trwała krócej, niż ustaliła prokuratura.

Matka Oliwii starała się umniejszyć swoją rolę. Utrzymywała, że to partner był sprawcą przemocy. Na pytanie, dlaczego sama wcześniej nie zawiadomiła policji, odpowiedziała, że bała się zarówno jego reakcji, jak i odebrania dzieci.

Zapis korespondencji znaleziony w telefonach przeczył jej wyjaśnieniom. Z rozmów wynikało, że nawet gdy przebywała w szpitalu, uzgadniała z partnerem sposób bicia dziecka – tak, by nie zostawić śladów i nie zwrócić uwagi otoczenia.

Sąsiedzi mówili policjantom, że nie słyszeli krzyków ani płaczu.

Oliwia chodziła do przedszkola. Obrońcy oskarżonych wskazywali, że gdyby była bita regularnie, wychowawczynie by to zauważyły.

– To, że nie zauważyły, nie oznacza, że przemocy nie było – powiedziała w środę sędzia Hanna Bartkowiak. Zwróciła uwagę na wysoką absencję – były miesiące, gdy Oliwii nie było w przedszkolu przez 16–19 dni. Nieobecność miała wynikać z choroby, choć w tym czasie nie chorowała.

Położna, która odwiedzała matkę Oliwii po narodzinach kolejnych dzieci, nie zauważyła przemocy. Skupiała się na noworodkach, nie na pięciolatce.

Oliwia zeznała, że nikomu nie mówiła o przemocy. Powiedziała, że kary jej się należały, bo była niegrzeczna.

WIĘZIENIE ZA PRZEMOC WOBEC DZIECKA

Maksymalna kara za psychiczne i fizyczne znęcanie się nad dzieckiem to osiem lat więzienia. W grudniu 2025 roku sąd w Gnieźnie skazał Roberta Schmidta na siedem lat.

Sąd skazał również Karolinę Pawlicką – na pięć lat i dwa miesiące więzienia. Uznał, że matka była nie tylko świadkiem, ale i współsprawcą przemocy. Odpowiadała też za nieudzielenie pomocy – gdy wróciła ze szpitala, nie wezwała pogotowia, mimo że stan córki tego wymagał.

Gdy do mieszkania weszli policjanci, przekonywała ich, że nie trzeba wzywać karetki.

Apelacje obrońców skupiły się na podważaniu wymiaru kary – ich zdaniem były zbyt surowe. W środę Sąd Okręgowy w Poznaniu złagodził jedynie wyrok wobec matki Oliwii. Ma spędzić w więzieniu cztery lata i dwa miesiące.

Sędzia Bartkowiak powiedziała, że matce nie można przypisać współsprawstwa w przemocy w ostatnim tygodniu, gdy przebywała w szpitalu. Wiedziała o przemocy, ustalała jej zakres i ją popierała. Z powodu nieobecności nie miała jednak wpływu na jej wykonanie. W pełni odpowiada natomiast za wcześniejszą przemoc, która trwała ponad rok. Widziała ją, akceptowała i nie protestowała.

Mimo że zapis korespondencji obejmował tylko ostatni tydzień, stanowił – zdaniem sądu – dowód, że system przemocy funkcjonował dłużej. Potwierdzają to także dwa nagrania zabezpieczone w telefonach.

– Przez rok matka pozwalała na dręczenie swojego dziecka. A potem nie szukała pomocy lekarskiej, gdy było silnie pobite – powiedziała sędzia.

Podczas rozprawy apelacyjnej ojczym przeprosił Oliwię. Powiedział, że żałuje. Sąd utrzymał jednak karę siedmiu lat więzienia. Sędzia Bartkowiak podkreśliła bardzo wysoką społeczną szkodliwość czynu: – Zachowanie oskarżonego było okrutne, bardzo złe, wysoce bulwersujące.

Przypomniała jego wcześniejsze słowa – że Oliwia dostała to, na co zasłużyła.

– Teraz sąd stwierdza, że sprawcy tego znęcania otrzymują oczekiwaną i zasłużoną karę – powiedziała sędzia Bartkowiak.

OLIWIA W RODZINIE ZASTĘPCZEJ

– Żadna kara nie odda tego, co to dziecko przeżyło. Nie ma kary dostatecznie surowej, która mogłaby to wyrównać – powiedział prokurator Zdzisław Kowalski. Dodał, że było to „znęcanie najwyższego stopnia”.

Oliwia ma dziś siedem lat. Mieszka w rodzinie zastępczej, jest pod opieką psychologa. Adwokatka Magdalena Światowy-Łuczak widziała się z nią niedawno: – Jest bardzo pogodna. Zadziwiająco pogodna, biorąc pod uwagę krzywdę, której doznała. Uśmiechała się i ten uśmiech był dla mnie najcenniejszy. ●

eprasa.pl 9f64de03dc

Śmierć w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym

Córka pacjenta: Usłyszał wiedzą, kiedy odejść

Mój tata leżał w tym szpitalu 80 dni. Pokonały go zakażenia szpitalne, brak higieny i niedożywienie – mówi Edyta Sitek. Szpital odpiera zarzuty i tłumaczy, że nie doszło do zaniedbań.

Maria Bielicka

Tata miał ogromną wole życia, planował święta Bożego Narodzenia i letnie wakacje. Nie jadł z powodu gorączki, splątania i przyjmowania silnych leków ratujących życie, które praktycznie uniemożliwiały trawienie, czego nikt tu nie brał pod uwagę – uważa córka zmarłego Stefana Sitka. Na oddział kardiologii i chorób wewnętrznych Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego przy ul. Przybyszewskiego w Poznaniu mężczyznę przyjęto 23 października 2025 r. Zmarł 11 stycznia.

O podobnej historii z tego samego szpitala pisaliśmy w grudniu ubiegłego roku. 81-letnia Stanisława zmarła w sierpniu 2024 r. na oddziale chorób wewnętrznych i diabetologii, położonym po sąsiedzku do tego, na którym leżał Stefan Sitek. Córki pacjentki skarżyły się na fatalne warunki, zakażenia szpitalne i nieprawidłowe zasady izolacji zakażonych chorych, na niegrzeczny personel i głodzenie pacjentów, którzy nie mogli sami jeść szpitalnych porcji. Mówiły też o próbach pozbycia się umierających z oddziału.

Szczepan Cofta, lekarz naczelny USK oraz była dyrektor Krystyna Mackiewicz, w rozmowie o sytuacji zmarłej 81-latki nie potwierdzili nieprawidłowości. Dyrektorka podkreśliła, że sanepid przeprowadził kontrolę interwencyjną i nie stwierdził istotnych uchybień. Potwierdziła natomiast, że krótko przed śmiercią był planowany wypis pacjentki do domu. „Często pacjenci i ich rodziny chcą, aby umieranie odbywało się w warunkach domowych wśród najbliższych i w swoim łóżku, dlatego tacy chorzy w ciężkim stanie są wypisywani ze szpitala" – potwierdziła.

LEKARZ DO CÓRKI PACJENTA: TATA NIE ROKUJE WYZDROWIENIA

– Sama zawiozłam tatę do szpitala na Przybyszewskiego, na SOR. Został przyjęty w stanie ciężkim na skutek sepsy wywołanej zakażeniem po wcześniejszym leczeniu szpitalnym. Już wtedy miał wskazania do leczenia żywieniowego, ale nie zostało ono zlecone – opowiada Edyta Sitek. – Przez kolejne cztery tygodnie tata nie jadł prawie nic, co zostało odnotowane w raportach pielęgniarskich, więc niedożywienie się pogłębiało.

16 listopada senior został przeniesiony na salę intensywnego nadzoru. – To był efekt wielu naszych interwencji. Niestety, wtedy już tata był w takim stanie, że został zakwalifikowany do grupy pacjentów, którzy nie nadają się na oddział anestezjologii i intensywnej terapii, „bo nie rokują odniesienia korzyści z takiego leczenia". Tam od 20 listopada zaczął wreszcie dostawać jedzenie dożylnie – jeden worek Olimelu na dobę z 1000 kcal. Potem dowiedzieliśmy, że Olimel nie był mu podawany codziennie, a czasem był, ale nie w pełnej dawce. Przy czym ten jeden worek był i tak tylko połową dziennego zapotrzebowania na kalorie i białko, a pacjent z sepsą powinien przyjmować więcej kalorii, niż zdrowy człowiek.

Edyta uważa, że stanu jej ojca pod tym kątem nikt nie monitorował, choć gołym okiem widać było, że traci na wadze: – Tata nie był ważony, nikt nie mierzył obwodu ramienia, czy uda. 26 listopada jeden z lekarzy wyliczył nam zapotrzebowanie kaloryczne i białkowe taty, ale stwierdził, że i tak „nie rokuje wyzdrowienia". Tłumaczył, że „starsi pacjenci wiedzą, kiedy odejść i wtedy przestają jeść i pić, a szpital aktywnie ich do tego nie zachęca". Ta polityka doprowadziła tatę do stanu wyniszczenia. Tymczasem tata miał ogromną wolę życia, planował święta Bożego Narodzenia i letnie wakacje. Nie jadł z powodu gorączki, splątania i przyjmowania silnych leków ratujących życie, które praktycznie uniemożliwiały trawienie, czego nikt tu nie brał pod uwagę.

Wbrew informacjom o złych rokowaniach, rodzina postanowiła wziąć na siebie karmienie seniora: – Kupowaliśmy odżywki, nutridrinki, preparaty wysokobiałkowe, jedzenie dla dzieci i trzy razy dziennie karmiliśmy nimi tatę, restrykcyjnie pilnując kaloryczności i zawartości białka. Na zmianę spędzaliśmy wtedy w szpitalu po kilkanaście godzin dziennie. Te nutridrinki zostały wpisane do raportów jako podawane przez szpital. Ale nasze wysiłki dały efekt, bo stan taty zaczął się poprawiać: zaczął jeść, reagować, odzyskiwać siły. A parametry zapalne się stabilizowały.

CÓRKA: BYŁY PRÓBY ODESŁANIA TATY DO DOMU, CHOĆ JEGO STAN SIĘ POGARSZAŁ

3 grudnia Stefan Sitek musiał jednak opuścić salę intensywnego nadzoru, bo okazało się, że ma COVID. – Wtedy trafił do izolatki, która nie spełniała warunków opisanych w przepisach. Trzy dni później, w weekend, na łóżku obok położony został nowy pacjent, też z COVID. W czasie przyjęcia zrobiono mu również wymazy pod kątem innych zakażeń i dopiero cztery dni później przyszły wyniki, choć przepisy mówią, że w przypadku badań przesiewowych powinny być one znane najpóźniej w ciągu 24 godzin. Pacjentów, do czasu wykluczenia zakażeń, należy izolować – relacjonuje córka.

• **Uniwersytecki Szpital Kliniczny przy ul. Przybyszewskiego w Poznaniu**
FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

9 grudnia okazało się, że sąsiad Stefana Sitka z łóżka obok ma szpitalną bakterię oporną na leczenie. Rodzina seniora dowiedziała się o tym, bo na drzwiach sali chorych pojawiło się oznaczenie „CPE".

Szczepan Cofta, lekarz naczelny USK odpiera wszystkie zarzuty rodziny zmarłego. Przekonuje, że Stefan Sitek, pomimo ujemnego wyniku wymazu podczas przyjęcia do szpitala, przyjechał do szpitala na Przybyszewskiego już z patogenami alarmowymi w związku z wcześniejszymi pobytami w szpitalu

– Lekarze twierdzili, że nie ma podstawy do izolacji, ale stan taty już od 10 grudnia zaczął się pogarszać, a badania wykonywane między 13 a 20 grudnia wykazały u niego nowe ogniska zakażenia bakteriami lekoopornymi, których wcześniej nie miał ani w jelitach, ani moczu, ani w drogach oddechowych, ani we krwi. Mimo to lekarz prowadzący utrzymywał, że takie wyniki świadczą wyłącznie o kolonizacji bakterii u taty, a nie o zakażeniu. Jednocześnie gorączka była u niego regularnie zbijana pyralginą i paracetamolem, a w karcie pojawiały się zapisy o „braku gorączki" – relacjonuje Edyta Sitek. – Na dodatek, przez dziesięć dni od zdiagnozowania CPE, nie podawano mu antybiotyku, najpewniej dlatego, że przyjmowanie go uniemożliwiłoby wypisanie taty do domu, które było planowane na 19 grudnia. Do wypisu nie doszło, ale po 20 grudnia lekarze przestali mu po prostu zlecać jakiekolwiek badania mikrobiologiczne. Potem próby odesłania taty do domu szpital podejmował jeszcze 2 i 9 stycznia, choć jego stan się pogarszał.

Rodzina pana Stefana twierdzi, że – pomimo problemów z zakażeniami – oddział nie przestrzegał reżimu sanitarnego: – Zdarzało

eprasa.pl 9f64de03dc

am, że starsi ludzie

się, że na podłodze sali z pacjentami chorymi na CPE stały kałuże moczu, które personel roznosił na butach po oddziale, ściany ze śladami krwi nie były zmywane przez kilka dni, a do sprzątania podłogi w salach zwykłych i izolatkach używany był ten sam mop – relacjonuje rodzina pana Stefana. – Również naczynia nie trafiały do wyparzarki, tylko pod bieżącą wodę. A drzwi izolatek były stale otwarte, zresztą były to dwu-, trzyosobowe sale bez łazienki, wentylacji, śluzy, dedykowanego sprzętu i materiałów oraz bez rejestrów dezynfekcji. Pacjentów natomiast obsługiwał ten sam personel, często nawet w tych samych rękawiczkach – opowiada rodzina.

Na sam koniec, według relacji bliskich Stefana Sitka, miała miejsce jeszcze jedna trudna do wytłumaczenia sytuacja. – 11 stycznia zarówno lekarz dyżurny, jak i ordynator zapewniali mnie telefonicznie i mailowo o „wzmożonym nadzorze" i „udanej reanimacji" taty. Tymczasem tata zmarł pół godziny wcześniej w drodze na OIT, i nikt nas o tym nie powiadomił – mówi Edyta Sitek. – O śmierci dowiedziałam się, gdy zadzwoniłam na OIT zapytać o stan taty – relacjonuje córka zmarłego. I dodaje: – Okazało się, że w czasie przewożenia go na OIT doszło do zatrzymania akcji serca i nikt go już nie próbował reanimować.

SZPITAL ZAPEWNIA: U NAS NICZEGO NIE BRAKUJE

Dr Szczepan Cofta odpiera wszystkie zarzuty rodziny zmarłego. Przekonuje, że Stefan Sitek, pomimo ujemnego wyniku wymazu podczas przyjęcia do szpitala, przyjechał do szpitala na Przybyszewskiego już z patogenami alarmowymi w związku z wcześniejszymi pobytami w szpitalu. Jego zdaniem same zakażenia najpewniej objawiły się na skutek translokacji własnej flory bakteryjnej, która była skolonizowana w innych jamach ciała pacjenta.

Dr Cofta wyjaśnia, że kolonizacja bakterii nie świadczy o aktywnym zakażeniu i nie wymaga antybiotyków, a próby leczenia kolonizacji bakteryjnej jedynie pogarszają stan chorego. Jednocześnie przyznaje też, że po zakażeniu COVID-19 pacjent leżał na sali z innym pacjentem, u którego później wykryto szczep alarmowy. Ale przekonuje, że był to inny gatunek bakterii niż ten, który ujawniono u Stefana Sitka, więc o zakażeniu nie mogło być mowy.

Dr Cofta potwierdza, że podczas przyjęcia u Stefana Sitka stwierdzono ryzyko niedożywienia i było wskazanie do włączenia leczenia żywieniowego. „Leczenie żywieniowe może przyjąć różne formy, tj. fortyfikacja diety, żywienie dojelitowe oraz pozajelitowe. U Pacjentów, którzy nie mają problemów z połykaniem i mogą być żywieni naturalną drogą, stosuje się żywienie w postaci fortyfikacji diety. Takie postępowanie polega na równoległym stosowaniu preparatów białkowych lub preparatów typu Nutridrink i spożywanie przez chorego normalnych posiłków" – tłumaczy lekarz. Zaznacza, że w początkowym okresie hospitalizacji pacjent nie wymagał podawania żywienia innego, niż doustne. Sytuacja miała się zmienić po miesiącu, gdy stan chorego się pogorszył w związku z sepsą – to wtedy włączono preparat Olimel, podawany dożylnie. „Preparaty żywieniowe dożylne i suplementacja kaloryczno-białkowa doustna były stosowane do końca pobytu pacjenta w oddziale" – podkreśla medyk.

Stanowczo zaprzecza, by szpital w jakikolwiek sposób ograniczał dostępność worków żywieniowych i by miał kłopot z zaopatrzeniem w nie. Zapewnia również, że efekty odżywiania pacjenta były monitorowane poprzez ocenę parametrów laboratoryjnych, bo oddział nie ma łóżek, które pozwoliłyby ważyć pacjentów leżących.

SZPITAL DO DOMU NIE PUŚCIŁ, BO NASTĘPOWAŁY POGORSZENIA

Szczepan Cofta odniósł się też zastrzeżeń związanych z reżimem sanitarnym. Zapewnił, że oddział jest sprzątany wyłącznie za pomocą wyjałowionych mopów dostarczanych codziennie rano przez sekcję szpitala odpowiedzialną za sprzątanie. Są to mopy wykorzystywane tylko do jednej czynności, na jednej sali, po której są zmieniane. „Nie ma takiej możliwości, aby tym samym mopem były sprzątane dwa meble na tej samej sali" – akcentuje w odpowiedzi.

Lekarz przekonuje również, że zabrudzenia z krwi i moczu usuwane są na bieżąco. „Zdarzają się sytuacje, że dojdzie do rozlania moczu przez pacjenta, wówczas jest to czyszczone za pomocą jednorazowych czystych mopów, a płyny do sprzątania zawierają substancje odkażające". Dodatkowo sale z pacjentami, u których został wyizolowany patogen alarmowy, mają być sprzątane według oddzielnej procedury. Cofta zapewnia też: „Personel do każdego Pacjenta zakłada czyste, nieużywane rękawiczki jednorazowe. Nie ma możliwości, aby dwóch Pacjentów obsługiwał w tych samych rękawiczkach". Wszystkie naczynia w szpitalu, zgodnie z odpowiedzią przesłaną „Wyborczej", są czyszczone w urządzeniach parowych.

Mój tata przeszedł przez piekło, a ja muszę czytać coś, co jest próbą wybielenia szpitala. To boli do tego stopnia, że za pierwszym razem nie byłam w stanie przeczytać odpowiedzi szpitala w całości. I nigdy nie zgodzę się na odwracanie uwagi od tego, co naprawdę się tam wydarzyło

EDYTA SITEK
córka zmarłego Stefana Sitka

Według dra Cofty poinformowanie córki pana Stefana o udanej reanimacji i przeniesieniu seniora na OIT pół godziny po jego śmierci nie było pomyłką. „Pierwszy lekarz dyżurny biorący udział w reanimacji przekazując rodzinie informacje o przekazaniu na Oddział Intensywnej Terapii, nie miał wiedzy o zgonie Pacjenta, a przekazana przez niego informacja była rzetelna". Lekarz miał mieć bowiem na myśli pierwszą reanimację, która była skuteczna. Jednocześnie dr Cofta potwierdza też, że po drugim zatrzymaniu krążenia zespół podjął decyzję o „nieeskalacji leczenia" z uwagi na stan ogólny, wielochorobowość i niekorzystne rokowanie dotyczące wyleczenia.

Z wyjaśnień przedstawiciela szpitala wynika, że Stefan Sitek faktycznie miał być kilkukrotnie przygotowywany do wypisu, bo jego stan ulegał poprawie. Ale te plany nie były realizowane, bo następowały pogorszenia.

RODZINA ZAPOWIADA, ŻE SPRAWY NIE ODPUŚCI

Edyta Sitek mówi, że wyjaśnienia dr Szczepana Cofty to dla niej cios. – Mój tata przeszedł przez piekło, a ja muszę czytać coś, co jest próbą wybielenia szpitala. To boli do tego stopnia, że za pierwszym razem nie byłam w stanie przeczytać odpowiedzi szpitala w całości.

I nigdy nie zgodzę się na odwracanie uwagi od tego, co naprawdę się tam wydarzyło – komentuje Edyta Sitek.

Dodaje, że zaskakują ją próby przerzucenia odpowiedzialności za zakażenia na jej zmarłego tatę. – Dr Cofta sugeruje, że to on „przyniósł bakterie" do szpitala, które spowodowały zakażenia i sam odpowiada za swoje niedożywienie. To jest sprzeczne z dokumentacją, z zasadami epidemiologii i z realiami tego oddziału, które my, rodzina, obserwowaliśmy na co dzień. Natomiast dr Cofty tam nie było i teraz referuje, jak oddział powinien funkcjonować i jak powinno wyglądać leczenie. W konsekwencji szpital, zamiast zmierzyć się z tymi zaniedbaniami, tworzy narrację, która ma ukryć prawdę. Jako córka nie mogę się z tym pogodzić – mówi Edyta Sitek.

Sprawy nie zamierza odpuszczać. Złożyła już skargę do NFZ na nieprawidłowości w udzielaniu świadczeń, wniosek do sanepidu o przeprowadzenie kontroli oraz wniosek do Rzecznika Praw Pacjenta o wszczęcie postępowania wyjaśniającego. Zapowiada też kolejne kroki: – Planuję złożyć skargę do Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia w związku z naruszeniem standardów jakości i bezpieczeństwa pacjenta. Akredytacja CMJ dla USK jest ważna do listopada 2026, więc sprawa ma dla szpitala realne znaczenie – komentuje córka zmarłego. – Zamierzam też złożyć zawiadomienie do OLAF [Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych – red.] w sprawie potencjalnych nieprawidłowości związanych z wykorzystaniem środków publicznych i zaniedbaniem standardów bezpieczeństwa. Nie wykluczam również drogi sądowej – zapowiada.

Ze szpitalem walczą też córki zmarłej 81-letniej Stanisławy. Złożyły do prokuratury doniesienia przeciwko sanepidowi, który ich zdaniem nie wykrył w szpitalu nieprawidłowości. Chodzi o potwierdzenie nieprawdy i niestaranną kontrolę warunków higienicznych na oddziale. Sprawa przeciwko sanepidowi została jednak przez sąd umorzona, w związku z tym kobiety zapowiadają skargę do ministra sprawiedliwości i do NIK (wraz z wnioskiem o kontrolę doraźną).

eprasa.pl 9f64de03dc

• **Michał Sopiński, 30-letni rektor Akademii Wymiaru Sprawiedliwości z nadania Zbigniewa Ziobry** FOT. AKADEMIA WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

Nominat Ziobry, rektor AWS będzie musiał odejść ze stanowiska

Nie uratuje go Trybunał Konstytucyjny

Waldemar Żurek łamie zabezpieczenie Trybunału Konstytucyjnego. Nie ma prawa mnie odwołać– twierdzi młody polityk Suwerennej Polski, Michał Sopiński. Resort odpowiada: – Zabezpieczenie Trybunału nie istnieje.

Janusz Jaros

Minister sprawiedliwości znalazł sposób, by pozbyć się kontrowersyjnego polityka Suwerennej Polski Michała Sopińskiego. U schyłku rządów PiS popleczник ściganego teraz byłego ministra sprawiedliwości zszokował nawoływaniem do golenia głów i odbierania polskiego obywatelstwa naukowcom, badającym udział Polaków w zagładzie Żydów. Po tym, jak słowa Sopińskiego skrytykowali nawet politycy PiS, usunął on post z portalu X. Tłumaczył się, że była to jedynie „metafora i prowokacja".

REKTOR-HEJTER BĘDZIE MUSIAŁ ODEJŚĆ ZE STANOWISKA

33-letni obecnie Michał Sopiński błyskawiczną karierę zawdzięcza wpływom swojej partii – Solidarnej Polski. Za rządów prawicy protegowany Ziobry pracował najpierw w Sądzie Najwyższym, później był zastępcą dyrektora Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich Ministerstwa Sprawiedliwości.

W wieku 30 lat został rektorem uczelni kształcącej funkcjonariuszy służby więziennej. Stało się to dzięki nominacji od Zbigniewa Ziobry, który 24 marca 2023 r. powołał go na stanowisko rektora bez konkursu, na mocy specjalnej ustawy o utworzeniu Akademii Wymiaru Sprawiedliwości (AWS). Później kadra uczelni, kompletowana według politycznego klucza, zatwierdziła decyzję Ziobry – 1 września 2023 roku senat AWS powołał Sopińskiego na pięcioletnią kadencję.

Zbigniew Ziobro sądził, że udało mu się zabetonować swojego epigona na stanowisku rektora. – Przeliczył się, wpadł we własne sidła. Ziobro podał pomocną dłoń Żurkowi – mówi mi jeden z pracowników AWS. Zwraca uwagę, że Ziobro w przypadku AWS wprowadził ustawowy wyjątek w obsadzie na stanowisku rektora. Ustawa o utworzeniu AWS uchwalona za rządów PiS daje ministrowi prawo do powoływania rektora. – To otwiera furtkę obecnemu ministrowi sprawiedliwości do powołania nowego rektora, bez udziału senatu uczelni, zdominowanego przez ziobrystów. Dlatego dni Sopińskiego na uczelni są policzone. Będzie musiał odejść przed nowym rokiem akademickim. Nie obroni go Trybunał Konstytucyjny, bo to jest decyzja administracyjna i Trybunał nic do tego nie ma. W tej sprawie może wypowiadać się jedynie sąd administracyjny – mówi informator z AWS.

Jego zdaniem minister Żurek będzie musiał powołać nowego rektora spoza AWS. – Sopiński pozbył się z uczelni wartościowych ludzi. Za jego rządów odeszło kilku profesorów – mówi.

Akademię Wymiaru Sprawiedliwości utworzył w 2023 roku Zbigniew Ziobro na bazie działającego od 70 lat Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu. Najpierw w 2018 roku przekształcił Ośrodek w Wyższą Szkołę Kryminologii i Penitencjarystyki, a później w Szkołę Wyższą Wymiaru Sprawiedliwości. Przed odejściem ze stanowiska ministra, Ziobro utworzył Akademię Wymiaru Sprawiedliwości. W Kaliszu mieści się kampus mundurowy, gdzie kształcą się więziennicy. W stolicy jest siedziba główna, w której studiują przyszli prawnicy.

NAUKOWCY: EPIGON ZIOBRY Z UCZELNI ZROBIŁ POLITYCZNY THINK-TANK

Zgodnie z planami Ziobry, z uczelni, która ma kształcić funkcjonariuszy służby więziennej, Sopiński zrobił kuźnię kadr Suwerennej Polski. Zatrudniał partyjnych kolegów, a po upadku rządu PiS polityków prawicy, którzy tracili ministerialne posady – m.in. byłego wiceministra Piotra Cieplucha. Ostatnio Sopiński zatrudnił na uczelni Wojciecha Kondrata, byłego szefa gabinetu ministra Przemysława Czarnka.

Przed wyborami parlamentarnymi Sopiński był pełnomocnikiem Suwerennej Polski w okręgu kalisko-leszczyńskim. Na portalach społecznościowych w niewybredny sposób atakował oponentów konserwatywnej prawicy. Joannę Ochojską nazwał „pacynką Putina", Donalda Tuska – „pachołkiem Putina", a śp. Mariana Turskiego – „oprawcą z PZPR". Po zmianie władzy Sopiński cały czas zaciekle atakuje polityków Koalicji 15 października. Rząd Donalda Tuska nazywa „reżimem 13 grudnia". Na uczelni organizuje polityczne eventy oraz debaty z udziałem zaangażowanych po stronie PiS sędziów (Radzik, Schab, Piebiak), atakujących obecny rząd i ministra sprawiedliwości. – Z państwowej uczelni zrobił partyjny think-tank – skarżą się pracownicy uczelni.

Na portalach społecznościowych Sopiński krytykuje próby porządkowania wymiaru sprawiedliwości przez Koalicję 15 października. Wspiera gorąco Nawrockiego i Czarnka. Ten ostatni wziął w obronę młodego ziobrystę. Odwołanie Sopińskiego przez Żurka nazwał „eskalacją bezprawia". – Tak, jak Żurek, zachowują się wyłącznie przerażeni frustraci – napisał Czarnek na platformie X.

Sopińskiego broni też sędzia Piotr Schab. – Panie doktorze, prawo jest po Pańskiej stronie – napisał, zwracając się do rektora AWS.

Sopiński w rozmowie z „Wyborczą" zapewniał, że nie bierze udziału w politycznych sporach: – Angażuję się wyłącznie w sprawy obrony praworządności, ale wyłącznie w ramach instytucji wymiaru sprawiedliwości – mówi.
Sopińskiego chciał odwołać już poprzedni minister Adam Bodnar. Wszczął postępowanie dyscyplinarne wobec rektora AWS z powodu podejrzenia o naruszenie obowiązków i uchybienie godności nauczyciela akademickiego. Jednak nie doprowadził tej procedury do końca. Planował też zlikwidować uczelnię i powołać nową – Akademię Służby Więziennej, która miała wrócić do korzeni, skupiając się na szkoleniu funkcjonariuszy Służby Więziennej. Jednak ustawę o likwidacji AWS i powołaniu nowej uczelni zawetował w sierpniu ub. roku ówczesny prezydent Andrzej Duda.

Do planów odwołania Sopińskiego powrócił minister Waldemar Żurek. Wszczął postępowanie o odwołanie Sopińskiego na podstawie ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce", przywołując artykuł 432 ustęp 5 tej ustawy, która daje mu prawo do odwołania „jeżeli rektor rażąco lub uporczywie narusza przepisy prawa". – W przypadku stwierdzenia naruszenia przez rektora przepisów prawa, minister może wystąpić do kolegium elektorów albo podmiotu, który dokonał wyboru rektora, albo go powołał z wnioskiem o odwołanie rektora – czytamy w przepisie.

Żurek wychodzi z założenia, że skoro Sopińskiego powołał były minister sprawiedliwości, to on jako obecny minister może go też odwołać. Żurek zarzucił Sopińskiemu „poważne naruszenia przepisów prawa, które zagrażają stabilności funkcjonowania i renomie uczelni".

Waldemar Żurek stracił cierpliwość do rektora AWS po tym, jak Sopiński jako rektor AWS odmówił zawarcia umowy szkoleniowej na aplikację kuratorską z Sądem Okręgowym w Warszawie, bo pismo w tej sprawie podpisała Beata Najjar, prezeska tego sądu. Sopiński, podobnie jak inni politycy prawicy, kwestionuje status sędzi Beaty Najjar. Twierdzi, że dokumentów ze strony sądu nie może podpisywać sędzia w stanie spoczynku.

Prawicowi politycy zaatakowali prezeskę Sądu Okręgowego w Warszawie po tym, jak w lutym br. Beata Najjar odwołała ze stanowiska Dariusza Łubowskiego, kierownika sekcji postępowania międzynarodowego w Sądzie Okręgowym w Warszawie. Łukowski w grudniu 2025 roku uchylił europejski nakaz aresztowania (ENA) byłego wiceministra sprawiedliwości Marcina Romanowskiego. W uzasadnieniu noszącym cechy manifestu politycznego Łubowski mówił o „łamaniu przez władzę wykonawczą praw człowieka i wolności obywatelskich". Na wniosek prokuratury krajowej Łubowski został odsunięty od orzekania w sprawie Romanowskiego, a później także w sprawie ENA Ziobry.

Łubowski publicznie atakował Beatę Najjar, podważając legalność jej statusu jako sędzi, wspólnie z KRS Dagmary Pawełczyk-Woickiej. Upolityczniona KRS uważała, że Beata Najjar nie ma prawa do orzekania, bo ukończyła 65 lat, więc powinna znajdować się w stanie spoczynku. Jednak Beata Najjar po ukończeniu 65 lat skierowała wniosek o możliwość dalszego orzekania, ale nie do Krajowej Rady Sądownictwa, której legalność podważa, lecz bezpośrednio do ówczesnego ministra sprawiedliwo-

eprasa.pl 9f64de03dc

ści Adama Bodnara. KRS uznała to za nielegalne i zapowiedziała zawiadomienie prokuratury.

Sopiński na portalu X stwierdził: „Beata Najjar nie jest sędzią. Stanowisko zajmuje nielegalnie. Orzeka również nielegalnie".

WALDEMAR ŻUREK ODWOŁAŁ NOMINATA ZIOBRY

Minister Żurek do odwołania Sopińskiego potrzebował opinii instytucji naukowych. Pozytywne opinie wydały na początku maja Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich wskazała na naruszenia prawa w trzech głównych zarzutach wobec Sopińskiego: nieprawidłowości w postępowaniach o nadanie stopnia doktora prowadzonych w AWS, zachowania zasady apolityczności przez rektora-komendanta oraz sporu dotyczącego realizacji umowy w zakresie aplikacji kuratorskiej.

Konferencja wskazała, że „choć nie można generalnie wykluczyć udziału nauczycieli akademickich w debacie publicznej, to sytuacja Rektora-Komendanta AWS ma charakter szczególny". – Akademia Wymiaru Sprawiedliwości jest uczelnią służb państwowych, a Rektor-Komendant jest jednocześnie organem Służby Więziennej.

W opinii Konferencji „publiczna aktywność Rektora-Komendanta, w tym wypowiedzi i działania podejmowane w kontekście sporów politycznych, mogły być oceniane jako nieprzystające do roli osoby kierującej uczelnią służb państwowych oraz pełniącej funkcję organu Służby Więziennej".

Z kolei Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego zwracała uwagę na szczególny status Akademii Wymiaru Sprawiedliwości. – AWS jest uczelnią służb państwowych nadzorowaną przez Ministra Sprawiedliwości, a jednocześnie jednostką organizacyjną Służby Więziennej. Rektor-Komendant jest natomiast organem Służby Więziennej – uznała Rada.

29 maja minister Żurek podjął decyzję o odwołaniu Sopińskiego. – Powodzenia w dalszej karierze politycznej, oby jak najdalej od uczelni publicznych – napisał Waldemar Żurek na Facebooku.

– Waldemar Żurek łamie zabezpieczenie Trybunału Konstytucyjnego. Nie ma prawa mnie odwołać – ripostował Sopiński na portalu X. Wkleił kopię postanowienia Trybunału Konstytucyjnego, który na dwa dni przed odwołaniem rektora AWS na wniosek posłów PiS wydał postanowienie zabezpieczające.

Trybunał rządzony przez polityka PiS Bogdana Święczkowskiego wezwał 27 maja br. ministra sprawiedliwości do powstrzymania się od realizacji działań zmierzających do zawieszenia lub odwołania Sopińskiego z funkcji rektora. Trybunał zobowiązał też ministra do zawieszenia wszczętych wobec Sopińskiego postępowań administracyjnych w celu odwołania lub zawieszenia w funkcji rektora AWS.

MINISTERSTWO: TRYBUNAŁ NIE ZABLOKUJE ODWOŁANIA REKTORA AWS

Sopiński powołuje się też na uchwałę senatu swojej uczelni (z 25 marca br.), który zastrzegł sobie wyłączną kompetencję do odwołania rektora. Jednak tę uchwałę unieważnił Waldemar Żurek 27 kwietnia br. Minister uznał, że „senat uczelni przekroczył swoje kompetencje, przypisując sobie wyłączne uprawnienia, których przepisy nie przewidują". – Uchwała opierała się na błędnej interpretacji prawa i prowadziła do nieuprawnionego ograniczenia kompetencji Ministra Sprawiedliwości – stwierdza komunikat resortu.

Resort przypomina, że „zgodnie z obowiązującymi przepisami Minister Sprawiedliwości sprawuje nadzór nad Akademią Wymiaru Sprawiedliwości jako uczelnią służb państwowych". – Prawo zaś przewiduje, że w szczególnych sytuacjach – gdy rektor rażąco lub uporczywie narusza przepisy – minister może go odwołać (art. 432 ust. 5 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce). Jest to nadzwyczajny środek nadzoru, który ma zapewnić zgodność działania uczelni z prawem.

W odpowiedzi na pytania „Wyborczej" o skomentowanie wypowiedzi i wpisów kontrowersyjnego polityka Suwerennej Polski, który twierdzi, że nadal będzie wykonywał obowiązki rektora „z uwagi na zabezpieczenie udzielone przez Trybunał Konstytucyjny", resort odpowiada, że w tej sprawie Trybunał nie ma kompetencji, a poza tym przepisy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym nie znają pojęcia „postanowienia zabezpieczającego".

Naruszenia prawa, których dopuścił się dr Sopiński, w tym błędy proceduralne przy nadawaniu stopni naukowych oraz demonstracyjna działalność polityczna, w pełni uzasadniają jego odwołanie

MILENA DOMACHOWSKA
naczelniczka wydziału prasowego ministerstwa sprawiedliwości

Ministerstwo wskazuje też, że postanowienie zostało wydane w składzie z sędzią „dublerem", co narusza Europejską Konwencję o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, ponieważ taki organ nie spełnia wymogu „sądu ustanowionego ustawą". – Nie jest to organ określony w Konstytucji jako Trybunał Konstytucyjny, a zatem wydane przez taki organ decyzje nie wywierają skutków prawnych. Oczywistym jest, że ta nieudolna decyzja TK stanowi kolejny przykład wydawania orzeczeń na polityczne zamówienie przez instytucję kierowaną przez Bogdana Święczkowskiego – stwierdza Milena Domachowska, naczelniczka wydziału prasowego ministerstwa sprawiedliwości.

Dalej uzasadnia: – Naruszenia prawa, których dopuścił się dr Sopiński, w tym błędy proceduralne przy nadawaniu stopni naukowych oraz demonstracyjna działalność polityczna, w pełni uzasadniają jego odwołanie, a wspomniane pismo z TK nie chroni go przed konsekwencjami tych działań, jako że autonomia uczelni nie oznacza wyłączenia jej spod państwowego nadzoru prawnego.

Naczelniczka Domachowska zwraca uwagę, że odwołanie Sopińskiego „odbyło się w drodze decyzji administracyjnej, do której zastosowanie mają przepisy kodeksu postępowania administracyjnego". Sopiński może więc złożyć (w terminie 14 dni od doręczenia) wniosek do ministra sprawiedliwości o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wnieść skargę na decyzję bezpośrednio do sądu administracyjnego.

Naczelniczka konkluduje: – Decyzji w chwili obecnej nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, wobec tego będzie ona wykonalna wtedy, gdy stanie się ostateczna. Dalsze kroki związane z kierowaniem uczelnią będą realizowane w ścisłej zgodności z obowiązującymi przepisami prawa. Organ w każdym czasie może wydać postanowienie o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

REKLAMA

Poznań/34434417

1PO

eprasa.pl 9f64de03dc

PREZYDENT MIASTA POZNANIA
JACEK JAŚKOWIAK

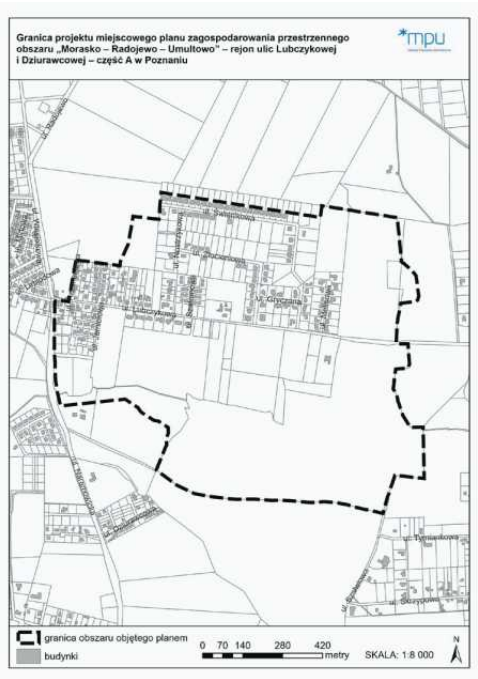
MPU-OR.5044.30.2022
5373/06/2026

Poznań, 12 czerwca 2026 r.

OGŁOSZENIE
PREZYDENTA MIASTA POZNANIA

o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Morasko – Radojewo – Umultowo" – rejon ulic Lubczykowej i Dziurawcowej – część A w Poznaniu

Na podstawie art. 17 pkt 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm., w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – Dz. U. z 2010 r. Nr 130, poz. 871), w związku z Uchwałą Rady Miasta Poznania nr XXVII/203/IV/2003 z dnia 9 września 2003 r., zawiadamiam o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Morasko – Radojewo – Umultowo" – rejon ulic Lubczykowej i Dziurawcowej – część A w Poznaniu, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w dniach od 19 czerwca 2026 r. do 17 lipca 2026 r., w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej, ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań, w godz. od 9:00 do 13:00. Projekt planu udostępniony zostanie ponadto na stronach internetowych: www.mpu.pl oraz www.bip.poznan.pl (w dziale informacji Planowanie przestrzenne/Plany miejscowe w opracowaniu).

Granice obszaru objętego projektem planu określone są na załączniku graficznym.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami odbędzie się w dniu 23 czerwca 2026 r. o godz. 17:00 w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu, ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy, każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagi.

Uwagi należy składać w formie papierowej, na adres Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu, ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań, lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych przez Miejską Pracownię Urbanistyczną w Poznaniu w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej oraz na stronie internetowej www.mpu.pl, na adres mpu@poznan.mpu.pl lub adres e-Doręczeń AE:PL-33601-40048-DEAJF-16, z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy, adresu zamieszkania albo siedziby, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 7 sierpnia 2026 r.

Informuję o możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją za pośrednictwem Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu.

z up. PREZYDENTA MIASTA POZNANIA
Marek Wróbel
Dyrektor Miejskiej Pracowni Urbanistycznej

Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych
Administratorem Pana/Pani danych osobowych jest Miejska Pracownia Urbanistyczna w Poznaniu z siedzibą przy ul. Za Bramką 1. Dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c RODO) oraz wykonywania zadań realizowanych w interesie publicznym (art. 6 ust. 1 lit. e RODO), które wynikają z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i realizowane są w postaci sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W przypadku udostępnienia danych nieobowiązkowych (numer telefonu, adresu e mail) przetwarzane one będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a RODO (wyrażona zgoda) w celach kontaktowych. Zgodnie z RODO posiada Pan/Pani prawo do dostępu do swoich danych, ich sprostowania, uzupełnienia, ograniczenia przetwarzania oraz żądania usunięcia danych, gdy dane nie są niezbędne do celów, dla których zostały zebrane lub gdy dane przetwarzane są niezgodnie z prawem. Jeżeli dane osobowe nie zostały zebrane od Pani/Pana przysługują Pani/Panu wszelkie dostępne informacje o ich źródle, jeżeli nie wpływa to na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano (art. 8a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Pełna treść klauzuli informacyjnej dotyczącej przetwarzania danych osobowych w procesie przetwarzania danych osobowych w toku prowadzenia postępowań dotyczących sporządzania aktów planistycznych dla Miasta Poznania, o których mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu dostępna jest na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu, na stronie internetowej www.mpu.pl oraz w siedzibie Pracowni.

Poznań/34438724

PREZYDENT
MIASTA PIŁY

Piła, 10 czerwca 2026 r.

OGŁOSZENIE
o uchwaleniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Piły w rejonie ulic: Kresowiaków, Składowej i Giełdowej

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670),

zawiadamiam o podjęciu przez Radę Miasta Piły uchwały Nr XXXI/244/26 z dnia 9 czerwca 2026 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Piły w rejonie ulic: Kresowiaków, Składowej i Giełdowej.

Zainteresowani mogą zapoznać się z treścią ww. planu miejscowego i uzasadnieniem do uchwały, o którym mowa w art. 42 pkt 2 ww. ustawy oraz podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ww. ustawy, w siedzibie Urzędu Miasta Piły – Wydział Architektury, III piętro pok. nr 322 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (www.bip.piła.pl, zakładka: Prawo lokalne – uchwały Rady Miasta).

z up. PREZYDENTA MIAST
/-/ *Jolanta Sobieszczyk*
Zastępca Prezydenta

Poznań/34438391

PREZYDENT
MIASTA PIŁY

Piła, 10 czerwca 2026 r.

OGŁOSZENIE
o uchwaleniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Piły w rejonie ul. Dąbrowskiego i rzeki Gwdy

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670),

zawiadamiam o podjęciu przez Radę Miasta Piły uchwały Nr XXXI/243/26 z dnia 9 czerwca 2026 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Piły w rejonie ul. Dąbrowskiego i rzeki Gwdy.

Zainteresowani mogą zapoznać się z treścią ww. planu miejscowego i uzasadnieniem do uchwały, o którym mowa w art. 42 pkt 2 ww. ustawy oraz podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ww. ustawy, w siedzibie Urzędu Miasta Piły – Wydział Architektury, III piętro pok. nr 322 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (www.bip.piła.pl, zakładka: Prawo lokalne – uchwały Rady Miasta).

z up. PREZYDENTA MIASTA
/-/ *Jolanta Sobieszczyk*
Zastępca Prezydenta

Poznań/34438390

KOSTRZYN W TWOIM RYTMIE

OGŁOSZENIE
Burmistrza Gminy Kostrzyn

w sprawie ogłoszenia wykazów nieruchomości przeznaczonych do zbycia

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. 2026 r. poz. 662)

Burmistrz Gminy Kostrzyn
ogłasza, co następuje:

przeznacza się do sprzedaży w trybie przetargu ustnego:
1. nieograniczonego nieruchomość gruntową położoną w obr. Iwno, oznaczoną nr ewid. 62/3
2. ograniczonego nieruchomości gruntowe położone w Siekierkach Wielkich, oznaczone nr ewid. 23/1, 23/2, 23/3, 23/4, 23/5, 23/6

stanowiące własność Gminy Kostrzyn.

Pełną informację dotyczącą nieruchomości zawierają wykazy wywieszone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Kostrzynie, ul. Dworcowa 5. Wykazy dostępne są również na stronie internetowej www.kostrzyn.wlkp.pl oraz w BIP.

Szczegółowe informacje można uzyskać także pod nr tel. 61 8178 565 wew. 17 oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kostrzynie, ul. Dworcowa 5, 62-025 Kostrzyn.

Poznań/34438614

POZnań

PREZYDENT MIASTA POZNANIA

Zawiadamiam, że w dniu 10.06.2026 r. zostało umieszczone na okres 14 dni, na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Poznania, pl. Kolegiacki 17 oraz na stronie internetowej https://bip.poznan.pl, **zawiadomienie o wszczęciu postępowania** w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. **Rozbudowa ulicy Królowej Jadwigi w Poznaniu na odcinku od ulicy Górna Wilda do ulicy Droga Dębińska**, przewidzianej do realizacji na nieruchomościach lub ich częściach: dz. nr 35/3, 35/4 arkusz 05, dz. nr 48/1, 48/3, 49/3, 50, 53, 59/6 arkusz 07, dz. nr 1/4, 1/5, 2/2 arkusz 08, obręb 0061 Wilda.

Poznań/34438815

*posir
Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji

PREZYDENT MIASTA POZNANIA

informuje, że w dniu 12.06.2026 r. został wywieszony do publicznej wiadomości na okres 21 dni w siedzibie Urzędu Miasta Poznania pl. Kolegiacki 17 (parter) oraz w siedzibie Poznańskich Ośrodków Sportu i Rekreacji ul. Jana Spychalskiego 34 *wykaz informacyjny nr 8/2026 nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia/wynajęcia na terenie Miasta Poznania przygotowany w oparciu o wnioski złożone przez osoby fizyczne/prawne*. Informacje dostępne są również na stronie internetowej Poznańskich Ośrodków Sportu i Rekreacji (www.posir.poznan.pl).

Poznań/34438825

POZnań

Prezydent Miasta Poznania

informuje, że na stronie internetowej Urzędu Miasta Poznania został zamieszczony wykaz nieruchomości położonej w Poznaniu przy **ul. Garbary**, stanowiącej własność Miasta Poznania, przeznaczonej do sprzedaży w trybie bezprzetargowym na rzecz Województwa Wielkopolskiego. Wykaz ten stanowi załącznik do zarządzenia Nr 459/2026/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 09.06.2026 r.

Poznań/34438829

GMINA DOPIEWO

WÓJT GMINY DOPIEWO

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz. U. z 2026 r., poz. 399 ze późn. zm.) informuje, że w dniu 11 czerwca 2026 roku został wywieszony do publicznej wiadomości, na okres 21 dni, wykaz niezabudowanych nieruchomości gruntowych przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego, położonych w miejscowości Zakrzewo, stanowiących własność Gminy Dopiewo. Z treścią wykazu można się zapoznać w siedzibie Urzędu Gminy Dopiewo (ul. Leśna 1c, 62-070 Dopiewo) oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Dopiewo (https://bip.dopiewo.pl/).

Poznań/34438888

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy, Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ
Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

eprasa.pl 9f64de03dc

wyborcza

CO SIĘ BUDUJE
W POZNANIU

Piątek, 12 czerwca 2026 | Redaktor prowadzący **Kamilla Sierocka**

wyborcza.pl

Co się dzieje na poznańskim rynku nieruchomości

Podaż nowych mieszkań się ustabilizowała

Ceny? To zależy, gdzie spojrzeć. Średnia cena w gruncie rzeczy niewiele mówi. Między poszczególnymi lokalizacjami są spore różnice. Ceny transakcyjne też są wyraźnie inne niż ofertowe.

Sławomir Szymański

A co na rynku biurowym? To może być zaskakujące. Mimo potężnego schłodzenia tego rodzaju inwestycji, akurat w Poznaniu buduje się dość dużo powierzchni biurowych, przynajmniej w porównaniu do innych miast regionalnych

Przez ostatnie dwa lata mieszkań na rynku pierwotnym w Poznaniu było więcej niż kupujących. Dla tych ostatnich, jeśli tylko dysponowali odpowiednim kapitałem, sytuacja była więc korzystna. Pojawiła się przestrzeń do negocjowania cen, mogli też liczyć na rabaty i okazje. Podobnie było również w innych polskich metropoliach.

Czas przeszły jest tu uzasadniony? W I kw. tego roku w sześciu z siedmiu największych metropolii odnotowano przewagę popytu (sprzedaży) nad podażą, wyjątkiem jest Kraków. Jeśli chodzi o Poznań, eksperci mówią o „stabilizacji podaży".

– Miasta różnicują się coraz bardziej pod względem relacji popytu i podaży. Warszawa weszła w fazę przewagi popytu i lekkiego niedoboru mieszkań. Trójmiasto pozostaje rynkiem bliskim równowagi a Wrocław dynamicznie zbliża się do tego poziomu. Natomiast w Krakowie i Poznaniu podaż wciąż przekracza popyt, choć różnica ta wyraźnie się zmniejsza. Najdłuższy teoretyczny czas wyprzedaży oferty notowany jest w Łodzi (ponad 2 lata) oraz Katowicach (powyżej 3 lat) – mówi Aleksandra Gawrońska, Director, Head of Residential Research, JLL Poland.

W pierwszych trzech miesiącach tego roku wzrost cen na poznańskim rynku pierwotnym, w porównaniu do ostatniego kwartału 2025, wyniósł 2,4 proc.

Ile obecnie kosztują mieszkania w Poznaniu

Z danych portalu RynekPierwotny.pl wynika, że w maju tego roku średnia (ofertowa) cena metra kwadratowego wynosiła tu 14 248 zł. To daje piąte miejsce w zestawieniu siedmiu największych i równocześnie najdroższych polskich aglomeracji.

Jakie są różnice pomiędzy nimi? Znaczne. Stawkę otwiera Warszawa, gdzie średnia cena metra kwadratowego zbliża się już do 20 tys. zł, natomiast w drugim na liście Gdańsku jest ok. 4 tys. zł drożej niż w stolicy Wielkopolski. Kraków jest pod tym względem droższy o prawie 3 tys. zł, a Wrocław o ponad 1 tys. zł od Poznania. Wyraźnie taniej jest natomiast w Łodzi i w Katowicach.

Pamiętajmy przy tym, że cena ofertowa często nie równa się jednak cenie zakupu. Ta druga jest zazwyczaj niższa. O ile? Z danych NBP wynika, że w I kw. tego roku średnia cena ofertowa metra kw. mieszkania w Poznaniu osiągnęła poziom 13 778 zł, natomiast cena transakcyjna wynosiła 12 627 zł. Różnica jest więc znaczna.

Ale spójrz na medianę

Eksperci portalu RynekPierwotny.pl zwracają przy tym uwagę na bardzo ważny fakt – w każdej z metropolii średnia cena za metr jest wyższa od mediany. Ta druga wartość pokazuje „środek" cenowy – to znaczy, że 50 proc. mieszkań na rynku jest droższych i dokładnie tyle samo jest tańszych.

W przypadku Poznania różnica między ceną średnią a medianą wynosi 8 proc., co daje ok. 1 tys. zł na metrze, czyli sporo. Wystarczy przeliczyć przez liczbę metrów mieszkania o powierzchni np. 50 czy 60 metrów kw.

Ale skąd właściwie bierze się ta różnica i jakie ma znaczenie w praktyce?

• **W sierpniu 2025 padł rekord podaży na poznańskim rynku deweloperskim – w ofercie było w sumie ponad 8,6 tys. lokali** FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Przez ostatnie dwa lata mieszkań na rynku pierwotnym w Poznaniu było więcej niż kupujących. Dla tych ostatnich, jeśli tylko dysponowali odpowiednim kapitałem, sytuacja była więc korzystna. Pojawiła się przestrzeń do negocjowania cen, mogli też liczyć na rabaty i okazje. Podobnie było również w innych polskich metropoliach

Mechanizm jest taki – droższe mieszkania, szczególnie te z segmentu luksusowego, bardzo „ciągną" średnią w górę. Tym bardziej, im więcej jest takich lokali w ofercie deweloperów. Ale czasem wystarczy nawet jedna większa tego rodzaju inwestycja, by średnia cena na danym rynku zauważalnie poszła do góry. Na medianę nie ma to jednak takiego wpływu. Dlatego to właśnie ta wartość lepiej pokazuje realną sytuację.

Są różnice międzyosiedlowe

Jeszcze jedna bardzo istotna sprawa z punktu widzenia kupujących – jeśli chodzi o ceny, to w największych miasta wiele zależy od dzielnicy lub osiedla. Jak to wygląda w Poznaniu? Dane nie są tu jednoznaczne.

Serwis Zametr.pl podaje, że najdroższe jest Stare Miasto, gdzie cena dobija już prawie do 18 tys. zł, a dalej jest przepaść. Drugie na liście Piątkowo ma średnie ceny na poziomie ok. 13,5 tys. zł, a Ławica i Winogrady tylko nieznacznie przekraczają 13 tys. zł. W tym zestawieniu najtańsze są Rataje (ok. 11 tys. zł) oraz Naramowice (ok. 10,5 tys. zł).

Natomiast z informacji udostępnionych przez RynekPierwotny.pl wynika, że najtańsze są Grunwald i Jeżyce, ze średnimi cenami ok. 13,5–13,6 tys. zł za metr kwadratowy. A to znaczy, że można tam znaleźć mieszkania tańsze, ale też i takie, które kosztują ponad 15 tys. zł za metr.

W praktyce o cenie decyduje dziś jednak konkretna lokalizacja, jej skomunikowanie i otoczenie, a także standard lokalu czy jakość całej inwestycji. I na to właśnie najlepiej patrzeć, a nie kierować się tylko ogólnymi, obiegowymi opiniami na temat poszczególnych dzielnic.

Co i gdzie budują

W sierpniu 2025 padł rekord podaży na poznańskim rynku deweloperskim – w ofercie było w sumie ponad 8,6 tys. lokali. W styczniu tego roku do wyboru było już 6,5 tys. mieszkań (w granicach miasta). Obecnie deweloperzy budują w różnych częściach miasta. Poniżej kilka przykładów.

eprasa.pl 9f64de03dc

Spore osiedle przy ul. Wilczak, w odległości ok. 3 km od Rynku, buduje Trico Prosta. Inwestycja nosi nazwę Tarasy Wilczak. Znajdzie się tam w sumie 420 mieszkań.

Niecały kilometr od Jeziora Malta i 500 metrów od Bramy Poznania, przy ul. Św. Michała, inwestycję realizuje deweloper Konimpex Invest. Pierwszy etap jest już zakończony, teraz w sprzedaży jest etap drugi. Powstaną tam 102 mieszkania. Zakończenie budowy jest planowane na I kw. przyszłego roku.

Ataner finalizuje inwestycję os. Świerzawska 13, zlokalizowaną na Grunwaldzie, obok Lasku Marcelińskiego. W pierwszym etapie powstaje tam budynek o zróżnicowanej wysokości – od 6 do 11 kondygnacji.

Mieszkania i lofty pod nazwą Apartamenty Warzelnia buduje firma Nickel Development. Inwestycja powstaje na terenie dawnego browaru w Kobylimpolu. Oprócz rewitalizacji historycznego budynku wznoszone są tam również nowe obiekty.

Pod koniec stycznia rozpoczęła się budowa między Gajową, Zwierzyniecką i Sienkiewicza na Jeżycach. W ramach tej inwestycji zostanie zrewitalizowana dawna zajezdnia tramwajowa (choć nie będzie w niej mieszkań). Natomiast na Nowej Wyspie sporą inwestycję – pod nazwą Elektrovnia Garbary – prowadzi Robyg.

Co będzie dalej? Eksperci są raczej zgodni, że deweloperzy będą rozpoczynać nowe inwestycje z ostrożnością. Wielkiego wysypu nowych projektów raczej nie będzie.

• **Piekary 18** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Wilda Story** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Świętego Michała etap II** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Ile kosztuje lokal z drugiej ręki

A jak wygląda sytuacja na poznańskim rynku wtórnym? Według danych NBP, w I kwartale tego roku cena ofertowa metra kw. mieszkania wynosiła tu średnio 12 378 zł, natomiast transakcyjna Budowa między Gajową, Zwierzyniecką i Sienkiewicza10 677 zł, czyli prawie dokładnie 2 tys. mniej niż na rynku pierwotnym.

Serwis Zametr.pl podaje, że na rynku wtórnym najdroższa jest Łacina (ok. 14,7 tys. zł za metr kw.), a dalej znajduje się Strzeszyn (ok. 13,9 tys. zł), a np. Stare Miasto to ok. 13,1 tys. zł. Natomiast najtańsze, teoretycznie, powinno być Żegrze, gdzie cena mieszkania z drugiej ręki aktualnie nie przekracza 10 tys. zł.

Z danych Otodom Analytics wynika, że w pierwszym kwartale tego roku popyt na lokale mieszkalne w segmencie wtórnym wzrósł aż o 16 proc., licząc rok do roku. Tylko marcu 2026 liczba zapytań wzrosła o 15 proc. w porównaniu do lutego.

I tu bardzo interesująca informacja: w stolicy Wielkopolski rynek wtórny jest uważnie obserwowany przez osoby planujące zakup mieszkania. Tak przynajmniej można wnioskować z badania przeprowadzonego wśród użytkowników portalu Otodom – prawie 7 na 10 kupujących deklaruje wyraźną preferencję dla rynku wtórnego, podczas gdy mieszkanie od firm deweloperskich jest pierwszym wyborem zaledwie dla 14 proc. nabywców.

Odnotowano jeszcze jedno ciekawe zjawisko na poznańskim rynku nieruchomości. Okazuje się, że w Poznania króluje kapitał własny, a przynajmniej do pewnego pułapu cenowego. W liczbach wygląda to tak (według danych Otodom Analytics): 54 proc. wszystkich transakcji realizowanych jest w większości za gotówkę, a 32 proc. opiera się w większości na kredycie.

Z danych portalu RynekPierwotny.pl wynika, że w maju tego roku średnia (ofertowa) cena metra kwadratowego w Poznaniu wynosiła tu 14 248 zł. To daje piąte miejsce w zestawieniu siedmiu największych i równocześnie najdroższych polskich aglomeracji

A o co chodzi z tym pułapem? Im droższe mieszkania, tym większy udział finansowania bankowego. W przedziale cenowym od 400 do 550 tys. zł za lokal już 44 proc. transakcji realizowanych jest z kredytu. A w segmencie bardzo drogich mieszkań, czyli od 850 tys. do 1 miliona zł, z tego źródła finansowana jest połowa zakupów.

– W Poznaniu zaświadczenie z banku o zdolności kredytowej daje silną pozycję negocjacyjną, szczególnie jeśli celujemy w rynek wtórny w średnim i wyższym segmencie cenowym. W przeciwieństwie do rynków nadmorskich czy warszawskiego, klient kredytowy z budżetem rzędu 600 tysięcy złotych dyktuje warunki, dysponując portfelem często grubszym niż inwestor kupujący za własne oszczędności – wyjaśnia Paweł Jarząbek, menedżer ds. badań i analiz w Otodom.

Biur trochę przybędzie

Na rynku biurowym dzieje się niewiele – zarówno w Warszawie, jak i na rynkach regionalnych, choć Poznań się tu wyróżnia.

– W stolicy w budowie znajduje się niespełna 120 000 m kw., natomiast łącznie w miastach regionalnych (Krakowie, Wrocławiu, Trójmieście, Poznaniu, Łodzi, Katowicach, Szczecinie i Lublinie) nieco ponad 178 000 m kw. powierzchni biurowej. Z tego blisko 73 000 m kw. przypada na Poznań – mówi Wioleta Wojtczak, Head of Research, Savills Polska.

Składają się na to w gruncie rzeczy trzy projekty. Dwa z nich – AND2 oraz Nowy Rynek C – należą jednocześnie do największych inwestycji biurowych realizowanych obecnie w miastach regionalnych.

– Warto dodać, że realizacja AND2 trwa już kilka lat, a termin oddania budynku był kilkukrotnie przesuwany. Z kolei kolejny etap kompleksu Nowy Rynek rozpoczęto pod koniec ubiegłego roku i można oczekiwać, że w najbliższym czasie inwestor będzie informował o pierwszych umowach najmu. Trzecim projektem jest pierwsza faza kompleksu Industrial, o powierzchni około 9000 m kw. Relatywnie wysoka aktywność deweloperska w Poznaniu wynika więc przede wszystkim ze skali realizowanych projektów. Co istotne, podobna liczba inwestycji powstaje również w innych miastach, takich jak Gdańsk, Katowice czy Kraków, jednak są to projekty mniejsze, co przekłada się na niższy łączny wolumen powierzchni w budowie – wyjaśnia ekspertka.

Podkreśla, że na koniec pierwszego kwartału wskaźnik wakatów (stopa pustostanów) w Poznaniu wyniósł nieco poniżej 14 proc., co było wynikiem niższym niż średnia dla miast regionalnych i jednym z najniższych wśród analizowanych przez nas rynków. Wskaźnik ten pozostaje poniżej średniej regionalnej od 2021 roku.

Wioleta Wojtczak zwraca też uwagę, że w okresie od początku 2021 roku do marca 2026 r. do użytku oddano w Poznaniu około 88 000 m kw. nowych biur, podczas gdy łączny wolumen wynajętej powierzchni przekroczył 341 000 m kw. Udział popytu netto (czyli z wyłączeniem renegocjacji i odnowień umów) wyniósł około 58 proc.

– Struktura popytu wskazuje na rosnącą ostrożność najemców – popularnością cieszą się mniejsze powierzchnie, a część firm przy okazji odnowienia umów decyduje się na optymalizację i redukcję zajmowanej powierzchni – dodaje.

Czego można się spodziewać w najbliższej przyszłości? Czy biurowce zaczną być zamieniane w apartamentowce?

– Naszym zdaniem zmiany przeznaczenia budynków będą pojawiać się również w Poznaniu, jednak pozostaną zjawiskiem selektywnym. Dotyczyć będą głównie starszych obiektów, które ze względu na lokalizację lub standard nie są konkurencyjne na rynku, co znajduje odzwierciedlenie w ich niższym poziomie wynajęcia. Właściciele takich aktywów analizują alternatywne scenariusze, w tym przebudowę lub zmianę funkcji. Należy jednak podkreślić, że będą to raczej pojedyncze przypadki niż zjawisko masowe. Przykładem może być Victoria Center – obiekt, który pierwotnie funkcjonował jako centrum handlowe, następnie został przekształcony w biurowiec, a obecnie planowane jest powstanie w jego miejscu wielopoziomowego parkingu dla Wielkopolskiego Centrum Onkologii – podsumowuje ekspertk

eprasa.pl 9f64de03dc

MORASKO/ NARAMOWICE/ PIĄTKOWO/ WINOGRADY

- **Area Developme nt | Murawa 2**
Pozostało ostatnie mieszkanie o pow. 82 m kw.
- **Atal | Bielicowa**
Naramowice Odnova I. Pozostało 379 mieszkań o pow. 32,5 - 100 m kw.
- **Atal | Bielicowa**
Naramowicce Odnova II. Pozostało 457 mieskań o pow. 36 - 104 m kw.
- **Duda Development | Maków Polnych**
No To Naramowice. Dostępne 56 mieszkań o pow. 30,5 - 96 m kw.
- **GGW Development | Hawelańska**
Osiedle Hawelańska III etap. 200 mieszkań od 29 do 162 m kw.
- **Murapol | Ziarnista/Naramowicka**
Havelia. Pozostały 143 mieszkania od 25 do 65 m kw.
- **Murapol | Sielawy**
Zielony Żurawiniec. Pozostało 13 mieszkań od 43 mkw. do 90 m kw.
- **Novaform | Czarnucha**
Nove Olendry. Pozostały 4 mieszkania od 54 do 105 m kw.
- **Robyg | Wojciechowskiego 7-17**
Początek Piątkowo. Pozostało 145 mieszkań od 26 do 79 m kw.
- **Robyg | Wojciechowskiego 7-17**
Piątkowo Residence. Pozostało 18 mieszkań od 40 do 91 m kw.
- **Trico | Wilczak 16**
Tarasy Wilczak. Pozostało 68 mieszkań od 34 do 72 m kw.

MALTA/RATAJE/ STAROŁĘKA/ ŁACINA/ZAWADY/ ANTONINEK

- **Agrobex | Unii Lubelskiej 4**
Pozostało 101 mieszkań od 31 do 71 m kw.
- **Agrobex | Władymira**
Harmony Antoninek. 35 mieszkań o pow. 29 - 74,5 m kw.
- **ARTBUD | Termalna**
Malta View. Pozostało 120 apartamentów inwestycyjnych 36-82 m kw.
- **Atal | Mogileńska**
- **BPI | Wagrowska**
Panoramiqa. Pozostało 37 mieszkań od 45 do 69 m kw.
- **Murapol | Wagrowska**
Osiedle Verde. Pozostało 77 mieszkań od 38 do 74 m kw.
- **RBW | Starołęcka**
RIVER HOUSE. Pozostało 20 mieszkań od 39 do 79 m kw.
- **Spravia | Wagrowska**
Osiedle Przy Unii. Poostały 123 mieszkania o pow. 36 do 69 m kw.

CENTRUM/STARE MIASTO/ŚRÓDKA

- **Archicom | Garbary/Szyperska**
Apartamenty Esencja II. Pozostało 85 mieszkań o pow. 25,5 - 119 m kw.
- **Ataner | Piekary 18**
Pozostało 46 mieszkań o pow. od 25 do 151 m kw.
- **Okre | Solna**
Solna 6. Zostało 11 apartamentów o pow. 49 - 122 m kw.
- **RBW | Garbary 40**
Kamienica Garbary. Pozostało 16 mieszkań od 27 do 43 m kw.

WILDA/ ŚWIERCZEWO/ DĘBIEC

- **Konimpex-Invest | 28 czerwca 1956r. nr 156**
Wilda Story. Pozostało 40 mieszkań od 25 do 131 m kw.
- **Okre | Górna Wilda 69**
Dolna Górna Wilda. Zostały 63 apartamenty o pow. 33,5 - 112,5 m kw.

ŁAZARZ/ GRUNWALD/ GÓRCZYN/ MARCELIN/ŁAWICA

- **Ataner | Świerzawska 13**
Pozostało 119 mieszkań o pow. 40 – 106 m kw.
- **Atal | Leśnych Skrzatów**
Zacisze Marcelin. Zostało 12 mieszkań o pow. 58-689 m kw.
- **Constructa | Poznańska 12**
Poznańska/Wąska. Pozostało 45 mieszkań od 26 do 105 m kw.
- **EBF Development | Wieruszowska 8**
Grunwald Park. Pozostało 95 mieszkań o powierzchni od 35 do 84,5 m kw.
- **Grupa Inwest | Ptasia 28**
Symfonia PTASIA28. Pozostało 37 mieszkań od 41 do 107 m kw.
- **Nickel | Świerzawska 11**
FIQUS Marcelin. Zostały dwa mieszkania o pow. 42 i 69 m kw.
- **Novaform | Kolejowa 1**
Kolejova1. Pozostały 133 mieszkania od 30,5 do 99,5 m kw.
- **Spravia | Dmowskiego 64**
Pozostały 94 mieszkania od 33 do 78 m kw.
- **Ronson Development | Unii Europejskiej**
Grunwald Między Drzewami II. 28 mieszkań o pow. 38,5 do 82 m kw.

JEŻYCE/OGRODY/ SOŁACZ/PODOLANY/ STRZESZYN/ WINIARY/KIEKRZ

- **Archicom | Janickiego**
Wieża Jeżyce. Pozostało 220 mieszkań od 26,5 do 136 m kw.
- **Budnex | Dworzeckiego**
Literacka Skwer. Zostało 14 mieszkań z I, II i III etapu od 57 do 83 m kw.
- **Colian Developer | Św. Wawrzyńca**
Osiedle Goplana. Pozostały 333 mieszkania od 26 do 131 m kw.
- **Cordia | Jackowskiego 24**
Osiedle Modena. Pozostały 134 mieszkania od 27 do 77 m kw.
- **Duda Development | Kraszewskiego 26**
Epika Jeżyce. Dostępne 92 lokale o pow. 22 - 125 m kw.
- **Duda Development | Pułaskiego 19**
Dostępne 23 mieszkania o pow. 35 - 152 m kw.
- **GGW Development | Kiekrz**
Osiedle Bojerowa. Dostępne 3 domy o pow. 129 m kw.
- **Grupa Inwest | Jasielska 8C**
Zostało 45 mieszkań od 36 do 85 m kw.
- **Monday Development | Barańczaka**
Fama Jeżyce. Zostało 5 mieszkań od 34,5 do 64,5 m kw.
- **Nickel Development | Koszalińska 22**
NATURAMA. Pozostały 123 mieszkania z I i II etapu o pow. 28-79 m kw.
- **Quadro Development | Wyłom**
Rezydencja Winiary etap II. Pozostały 4 mieszkania od 51 do 113 m kw.
- **Spravia | Dąbrowskiego 31**
Kamienica przy Kinie. Pozostało 18 mieszkań od 50 do 106 m kw.
- **Spravia | Nałkowskiej**
Ogrody Nałkowskiej. Pozostało 227 mieszkań o pow. 25 - 77 m kw.

SWARZĘDZ I OKOLICE

- **Agrobex | Garby**
Nove Garby. Pozostało 12 mieszkań od 46,5 do 60 m kw.
- **Atal | Swarzędz**
Idea Swarzędz. Wolnych 318 mieszkań o pow. 30 - 100 m kw.
- **Chronos Development | Rabowice**
TERCJA. Dom na dobre. 15 domów o pow. 141 - 160 m kw.

REKLAMA 34437141

1 PO

eprasa.pl 9f64de03dc

- **Chronos Development | Rabowice**
OLSZYNOWA. 11 dwusegmentowych domów o pow. 84 - 93 m kw.
- **Chronos Development | Kruszewnia**
PARK KRUSZEWNIA. 35 domów o pow. 82 - 121 m kw.
- **CMD Group | Zalasewo**
Leśne Tarasy III. Pozostało 17 mieszkań od 27 do 85,5 m kw.
- **Novaform | Swarzędz**
Wrzesińska. Pozostały 52 mieszkania od 27 do 91 m kw.
- **Planetbud Development | Kruszewnia**
Nowy Izabelin. Zostało 21 mieszkań o pow. 32 - 144 m kw.
- **Planetbud Development | Gruszczyn**
Osiedle Na Wzgórzu. Zostało 15 lokali w zabudowie szeregowej od 71 do 81 m kw. oraz dom o pow. 137 m kw.
- **Pure Development | Zalasewo**
Projekt Zalasewo. Pozostało 16 lokali o powierzchni 124,5 - 133,5 m kw.

KÓRNIK I OKOLICE

- **Nowe Szczytniki | Szczytniki**
Choinkowa. Pozostał 1 dom o powierzchni 92 m kw.

TARNOWO PODGÓRNE

- **Grupa Konkret | Folwark Jankowice**
Jankowice. Pozostało 80 mieszkań od 37 do 78 m kw., 2 domy wolnostojące i 3 domy szeregowe

MUROWANA GOŚLINA

- **Nowa Murowana | Tartaczna**
Pozostało 55 mieszkań od 32 do 59 m kw.
- **Linea | Stolarska/Pogodna**
Osiedla Stolarska oraz Pogodna. Pozostały 42 mieszkania od 25 do 83 m kw.

KLESZCZEWO

- **Agrobex | Mickiewicza**
Kleszczewo Park. Pozostało 51 mieszkań od 42,5 do 67,5 m kw.

SZAMOTUŁY

- **Agrobex | Staszica**
Pozostało 46 mieszkań od 43 do 82,5 m. kw.

KONINKO

- **Novaform | Sceniczna**
Osiedle Koninko. Pozostało 16 mieszkań od 62 do 90,5 m kw.

POBIEDZISKA

- **Agrobex | Kutrzeby**
Nowe Pobiedziska 2. Pozostało 45 mieszkań o pow. 28 - 62,5 m. kw.

- **Osiedle Naturama** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

ROKIETNICA

- **Chronos Development | Gajowa**
GARDENIA VIII. 21 domów o pow. 101 m kw.
- **Creo Development | Kobylniki**
Orzechowa Osada. Pozostały 22 mieszkania od 39 do 79 m kw.

GMINA DOPIEWO

- **Linea | Dopiewiec**
Osiedle Dąbrówka – Leśna Polana. Pozostało 81 mieszkań od 25 do 83 m kw.
- **Nickel Development | Dąbrowka**
Osiedle Księżnej Dąbrówki. Pozostały 32 domy o pow. 66-99 m kw.

ŚRODA WLKP.

- **Agrobex | Kasztanowa**
Osiedle Moderno. Pozostało 38 mieszkań od 43,5 do 68,5 m. kw.

BUK

- **Linea | Osiedle Nad Strumykiem**
Pozostało 31 mieszkań od 27 do 54 m kw.

CZAPURY

- **RBW | Gromadzka**
Osiedle Pastelowe nad Głuszynką. Pozostały 24 domy o pow. 9 2m kw.

KOMORNIKI

- **Chronos Development | Leśnej Aury**
AURA. Wille przy Parku. 15 domów o pow. 141 - 160 m kw.

REKLAMA 34436519

ŚW. MICHAŁA
KONIMPEX INVEST

BESTSELLER! etap II

Warto.
Między Śródką a Maltą

T: 502 103 437
E: biuro@konimpex-invest.pl

swietegomichala.pl

Paczkomat – 120 m
Przystanek tramwajowy – 500 m
Park Tysiąclecia – 650 m
Jezioro Malta – 850 m
Rondo Śródka – 850 m

1 PO

eprasa.pl 9f64de03dc

OSIEDLE
KSIĘŻNEJ
DĄBRÓWKI

GOŚCINIEC

zeskanuj
i zobacz więcej

NOWY ETAP OSIEDLA.
Gotowy już w 2027 roku.

11 mieszkań
47 - 66 m²

miejsca
parkingowe

fotowoltaika
i światłowód

DĄBRÓWKA zaledwie
15 min PKP do Poznania

NICKEL
DEVELOPMENT

Umów się na spotkanie:

506 175 176 | sprzedaz@nickel.com.pl
www.dabrowki.com

34438364

1 POR

eprasa.pl 9f64de03dc

Zmiany w ustawie deweloperskiej

Bezpieczniejszy klient czy przeregulowany rynek?

Kupujący mieszkanie mają zyskać więcej ochrony i mniej powodów do niepokoju po podpisaniu umowy. Na deweloperów czekają za to nowe obowiązki i konieczność szybkiego dostosowania do nowej rzeczywistości prawnej

Agnieszka Bociek

Nowelizacja przepisów ma uporządkować rynek, ale może też podnieść koszty działania firm. To z kolei może odbić się bezpośrednio na cenach mieszkań.

Państwo chce jeszcze mocniej wejść w relację między nabywcą a sprzedającym, przesuwając ciężar odpowiedzialności na stronę dewelopera. Skala rynku poniekąd tłumaczy skąd pomysł nowych regulacji. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2025 r. oddano w Polsce do użytkowania 208,8 tys. mieszkań, z czego deweloperzy przekazali 134,1 tys. lokali. Oznacza to, że segment deweloperski odpowiadał za dominującą, bo aż 64-procentową – część nowej podaży mieszkaniowej.

Równolegle mieszkaniówka pozostaje silnie powiązana z finansowaniem bankowym. Według raportu AMRON-SARFiN sektor bankowy udzielił w ubiegłym roku kredytów mieszkaniowych o łącznej wartości przekraczającej 103 mld zł, a wartość portfela aktywnych kredytów mieszkaniowych na koniec roku wzrosła do ponad 512 mld zł. Mówimy więc nie tylko o rynku masowym, lecz także o transakcjach wysokokwotowych, często obciążających gospodarstwa domowe na kilkanaście lub kilkadziesiąt lat.

Przejrzystość ma swoją cenę

Logika projektowanych zmian jest czytelna. Nabywca ma podejmować na tym skomplikowanym, masowym rynku w pełni świadomą decyzję opierając się o łatwiej dostępne i porównywalne informacje. Deweloper natomiast, jako podmiot profesjonalny, ma ponosić większą odpowiedzialność za ich rzetelność, aktualność i kompletność. – Najtrudniejsze konsekwencje dla firm nie sprowadzą się wyłącznie do dodatkowej dokumentacji. W praktyce może to oznaczać zmianę sposobu zarządzania. Każdy obowiązek informacyjny wymaga odpowiednich procedur, kontroli danych, obsługi prawnej, spójności komunikacji sprzedażowej – mówi Bartłomiej Rzepa, członek zarządu spółki realizującej inwestycję Osiedle Symbioza.

Jedną z najbardziej odczuwalnych zmian może być zakaz waloryzacji ceny nieruchomości na niekorzyść nabywcy po zawarciu umowy deweloperskiej. Dla kupującego to rozwiązanie korzystne, gdyż podpisana cena przestaje być punktem wyjścia do późniejszych podwyżek. Dla dewelopera oznacza jednak, że część ryzyk kosztowych, a więc związanych choćby z materiałami, wykonawstwem czy finansowaniem, zostanie po jego stronie. – Planując nowe inwestycje, firmy będą jeszcze uważniej analizować strukturę kosztów, ryzyka realizacyjne oraz harmonogramy projektów. W praktyce może to oznaczać większą ostrożność przy kalkulacji cen i uruchamianiu kolejnych przedsięwzięć, szczególnie tam, gdzie projekty są długoterminowe i wymagają znaczącego zaangażowania kapitału. Innymi słowy, ochrona nabywcy na etapie realizacji inwestycji może przełożyć się na wyższe ceny podstawowe albo ostrożniejsze uruchamianie nowych projektów– mówi Bartłomiej Rzepa.

Ryzyko dla mniejszych

Drugim filarem zmian ma być większa jawność informacji o deweloperach. Szczególne znaczenie ma mieć Portal DOM, który zgodnie z zapowiedziami dotyczącymi projektu nowelizacji, ma gromadzić i udostępniać szerszy zakres danych o podmiotach działających na rynku. W publicznej przestrzeni mają znaleźć się m.in. dane identyfikacyjne dewelopera, informacje o zakończonych inwestycjach, opóźnieniach, składkach do Deweloperskiego Funduszu Gwarancyjnego, karach administracyjnych czy ostrzeżeniach UOKiK. Dla klientów może to być prawdziwa rewolucja. Informacje, które dotąd bywały rozproszone, trudniejsze do odnalezienia albo zrozumiałe głównie dla osób dobrze znających rynek, zostaną zebrane w jednym miejscu. Kupujący zyska prostsze narzędzie do porównywania wiarygodności firm, a decyzja zakupowa będzie mogła opierać się nie tylko na cenie, lokalizacji i wizualizacjach inwestycji, lecz także na ocenie historii działania dewelopera.

Dla firm oznacza to z kolei nowe ryzyko. Reputacyjne. Opóźnienie, kara administracyjna czy ostrzeżenie organu publicznego nie będą już wyłącznie problemem konkretnej inwestycji lub konkretnego klienta. Mogą wpływać na przyszłą sprzedaż, negocjacje z bankami, relacje z partnerami biznesowymi i ogólną pozycję marki. Transparentność stanie się więc narzędziem dyscyplinującym, ale także czynnikiem konkurencyjnym. – Argument za zmianami jest mocny i słuszny: większa przejrzystość może ograniczyć marketingowe ogólniki, ułatwić porównywanie ofert i premiować tych deweloperów, którzy działają terminowo, zgodnie z przepisami i w sposób przewidywalny – mówi Grzegorz Woźniak, prezes spółki Q3D Locum. – Jest też jednak druga strona medalu, a więc koszty. Obsługa prawna, aktualizacja dokumentów, standaryzacja ogłoszeń, weryfikacja danych i procedury sprzedażowe będą wymagały czasu oraz pieniędzy. Najwięksi gracze prawdopodobnie „wchłoną" te koszty łatwiej, bo już dziś dysponują rozbudowanymi działami prawnymi, sprzedażowymi i administracyjnymi. Mniejsi deweloperzy mogą jednak odczuć nowe regulacje znacznie mocniej – dodaje.

Kluczem odpowiednie proporcje

W efekcie projektowane zmiany można odczytywać dwojako. Z perspektywy nabywcy to krok w stronę bezpieczniejszej i bardziej przejrzystej transakcji. Z perspektywy dewelopera zaś sygnał, że sprzedaż mieszkań będzie coraz mniej przypominała klasyczną działalność handlową, a coraz bardziej ściśle regulowany proces wymagający stałej kontroli prawnej, reputacyjnej i operacyjnej. Rynek może na tym zyskać – pod warunkiem, że ustawodawca nie pomyli przejrzystości z nadmierną biurokracją. – Kluczowe pytanie nie brzmi, czy chronić klienta, bo to dla nas, oczywisty standard. Prawdziwym wyzwaniem jest zachowanie zdrowych proporcji – podkreśla Grzegorz Woźniak. – Nowe prawo powinno budować zaufanie.

REKLAMA 34438310

eprasa.pl 9f64de03dc

Świerzawska 13

Wszędzie dobrze, **ale na Marcelinie najlepiej.**

Wybrane mieszkania wykończone "pod klucz". Gotowe do odbioru!

biuro@ataner.pl
tel. 61 859 40 04
www.ataner.pl

Od **35 lat** budujemy **Poznań.**

ATANER®

34438152

eprasa.pl 9f64de03dc

CO SIĘ BUDUJE W POZNANIU I OKOLICACH

AGROBEX

1. **Poznań, ul. Władymira 6**
   Harmony Antoninek
2. **Poznań, ul. Unii Lubelskiej 4**
   Unii Lubelskiej 4
3. **Garby, ul. Tulecka**
   Nove Garby
4. **Kleszczewo, ul. Mickiewicza**
   Kleszczewo Park
5. **Pobiedziska, ul. Gen. T. Kutrzeby**
   Nowe Pobiedziska 2
6. **Szamotuły, ul. Staszica**
   Ulica Staszica
7. **Środa Wielkopolska, ul. Kasztanowa**
   Osiedle Moderno

ATANER

8. **Poznań, ul. Świerzawska 13**
   Świerzawska 13
9. **Poznań, ul. Piekary 18**
   Piekary 18

CHRONOS DEVELOPMENT

10. **Komorniki, ul. Leśnej Aury**
    Aura. Wille przy Parku
11. **Kruszewnia k. Swarzędza, ul. Ptasich Treli**
    Park Kruszewnia
12. **Rabowice k. Swarzędza, ul. Olszynowa**
    Osiedle Olszynowa
13. **Rabowice k. Swarzędza, ul. Swanka**
    Tercja. Dom na dobre
14. **Rokietnica, ul. Gajowa**
    Gardenia VIII

KONIMPEX-INVEST

15. **Poznań, ul. 28 Czerwca 1956 r. 156**
    Wilda Story
16. **Poznań, ul. Św. Michała 34, 36, 38, 40**
    Św. Michała

LINEA

17. **Dopiewiec, ul. Promenada 5**
    os. Dąbrówka – Leśna Polana
18. **Buk, ul. Zakładowa/Strumykowa**
    os. Nad Strumykiem
19. **Murowana Goślina, ul. Pogodna**
    os. Pogodna
20. **Murowana Goślina, ul. Stolarska**
    os. Stolarska

NICKEL DEVELOPMENT

21. **Poznań/Kobylepole, ul. Majakowskiego 309**
    Warzelnia
22. **Poznań, ul. Koszalińska 22**
    Osiedle Naturama
23. **Dąbrówka, ul. Gościniec**
    Osiedle Księżnej Dąbrówki, Gościniec 2

TRICO

24. **Poznań, ul. Wilczak 16A**
    Tarasy Wilczak

Szamotuły
Wronki
Oborniki
Pniewy
ul. Lipowa
Szamotuły, ul. Staszica
Agrobex, Ulica Staszica
Poznań
Szamotuły
Oborniki, Piła
Rokietnica, ul. Gajowa
Chronos Development, Gardenia VIII
Oborniki, Piła
Pniewy
Jezioro Kierskie
Jezioro Strzeszyńskie
ul. Koszalińska 22
Nickel Development, Osiedle Naturam
ul. Biskupińska
ul. Koszalińska
Poznań
Jezioro Lusowskie
ul. Lutycka
ul. J.H. Dąbrowskiego
ul. J.H. Dąbrowskiego
ul. Bukowska
ul. Malwowa
ul. Złotowska
ul. Bułgarska
ul. Grochowska
ul. Świerzawska 13
Ataner, Świerzawska 13
ul. Grunwaldzka
Nieprószewo, Buk
Buk
Dąbrówka, ul. Gościniec
Nickel Development,
Osiedle Księżnej Dąbrówki, Gościniec 2
ul. Poznańska
Dopiewiec, ul. Promenada 5
Linea, os. Dąbrówka – Leśna Polana
Słubice, Berlin
ul. Żabikowska
ul. Komornicka
Komorniki, ul. Leśnej Aury
Chronos Development,
AURA. Wille przy Parku
Pniewy
Poznań
A2
Buk
Opalenica
Buk, ul. Zakładowa/Strumykowa
Linea, os. Nad Strumykiem
Poznań
Zielona Góra
Leszno, Wrocław
Zielona Góra
Leszno, Wrocław
Zielona Góra
Mosina
184
187
187
184
6
14
22
17
23
18
10
92
307
307
306
307
196
S11
S11
S11
A2
A2
S5
433

eprasa.pl 9f64de03dc

eprasa.pl 9f64de03dc

Przewodnik mieszkaniowy

Co się buduje w Poznaniu

• **Osiedle Stolarska** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Jak podaje portal rynekpierwotny.pl nowe M w stolicy Wielkopolski to dziś wydatek od około 12 tys. zł za mkw.

Kamilla Sierocka

W Poznaniu nowe mieszkania powstają praktycznie w każdej dzielnicy. Nabywcy mogą wybierać spośród mieszkań w budynkach wielorodzinnych, a także w kameralnych inwestycjach. Na rynku są dostępne także domy jednorodzinne na niewielkich osiedlach. Poniżej opisujemy niektóre z tych inwestycji

Agrobex

ul. Kochanowskiego 7, 60-845 Poznań, www.agrobex.pl, mieszkania@agrobex.pl, tel 61 846 40 60

• HARMONY ANTONINEK, UL. WŁADYMIRA 6

Budynek wielorodzinny deweloperski dodatkowo z opcją pod klucz. W ramach inwestycji powstał jeden, elegancki budynek mieszkalny o trzech kondygnacjach – wysoki standard – elektryczne rolety, trawa z rolki, wyszpachlowane i pomalowane ściany, brama automatyczna, monitoring. Miejsce postojowe 25 tys. zł.

• UNII LUBELSKIEJ 4

Na Osiedle Unii Lubelskiej 4 składać się będzie ponad 250 mieszkań. Na ostatniej kondygnacjach budynku, zaprojektowano klub mieszkańca jako element wspólnotowej, integracyjnej i rekreacyjnej przestrzeni.

• OSIEDLE TKACKA, UL. TKACKA 8, SULECHÓW

Nowoczesne Osiedle Tkacka to komfortowe miejsce, w którym otrzymasz wszystko czego oczekujesz – windy, komórki lokatorskie, sprawna komunikacja z Zieloną Górą. Mieszkania są gotowe.

• NOVE GARBY UL. KRUSZEWNICKA

Garby to nowoczesna, wieloetapowa inwestycja mieszkaniowa zaprojektowana z myślą o wygodzie, funkcjonalności i estetyce. Kompleks składa się z kameralnych budynków o modernistycznej bryle i jasnej, ponadczasowej architekturze, które nadają osiedlu unikalny charakter.

• OSIEDLE MODERNO, UL. KASZTANOWA, ŚRODA WIELKOPOLSKA

Mieszkania na Osiedlu Moderno w Środzie Wielkopolskiej wyróżniają się funkcjonalnymi układami. Ponadto zielone rozwiązania jak energooszczędna fotowoltaika czy wiaty i stojaki rowerowe dla cyklistów, to nieodłączne elementy tej inwestycji. Dodatkowo na parterze znajdą się lokale usługowo-handlowe.

• KLESZCZEWO PARK, UL. MICKIEWICZA 4, KLESZCZEWO

Zaciszny charakter osiedla. Bezpośrednie sąsiedztwo zabytkowego par-

REKLAMA 34435809

1 PO

eprasa.pl 9f64de03dc

• **Osiedle Pogodna** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Tarasy Wilczak** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

ku. Szybki dojazd do Poznania. Funkcjonalne układy mieszkań. Ekologiczne rozwiązania technologiczne. Mieszkania są gotowe.

• NOWE POBIEDZISKA 2, UL. T. KUTRZEBY 7

Do każdego z mieszkań, przypisana jest komórka lokatorska, wszystkie klatki wyposażone będą w nowoczesne i ciche windy, na dachu budynku zostaną zamontowane panele fotowoltaiczne. Dla zmotoryzowanych, jest możliwość zakupienia miejsca postojowego zewnętrznego za szlabanem. Nie zapomnieliśmy również o najmłodszych mieszkańcach i o bezpiecznym placu zabaw na terenie Osiedla. Mieszkania są gotowe.

• NA STASZICA, UL. STASZICA, SZAMOTUŁY

Na osiedle składać się będą 3 pięciokondygnacyjne budynki z windami, komórkami lokatorskimi oraz miejscami postojowymi i garażami. Wszystkie bloki wyposażone będą w instalacje fotowoltaiczne. Wyjątkowa lokalizacja Staszica to z pewnością kluczowy – choć nie jedyny – powód, dla którego możemy o mieszkaniu tutaj pomyśleć: to inwestycja doskonała.

ATANER

ul. Towarowa 35,
61-896 Poznań,
www.ataner.pl, biuro@ataner.pl

• UL. ŚWIERZAWSKA 13

Są tu 182 mieszkania o powierzchniach od 40 do 106 mkw. z balkonami lub tarasami w standardzie deweloperskim. Cena mieszkania od 11 500 zł/mkw. Wybrane mieszkania można kupić z rabatem 35 000 zł na 35 lat Ataner. Cena miejsca postojowego w hali 3500 zł/mkw + VAT. Niektóre z mieszkań są wykończone pod klucz.

• PIEKARY 18

W sumie jest tu 115 mieszkań o powierzchniach od 25 do 151 mkw. z balkonami lub tarasami w standardzie deweloperskim. Cena mieszkania od 17 000 zł/mkw. Cena miejsca postojowego w hali 4800 zł/mkw + VAT.

TRICO

Ul. Wilczak 16 A, 61 222 47 90

• TARASY WILCZAK UL. WILCZAK 16 A

Na osiedlu jest 421 mieszkań. Standard mieszkań – deweloperski. Powierzchnie wspólne – wykończone, jest winda, miejsca postojowe znajdują się w podziemnej hali garażowej. Ceny mieszkań od 10800,00 do 12 700,00 zł/mkw.

Cena miejsca postojowego 39 990,00 zł do 49 990,00 zł, pomieszczenie od 15 000,00 zł do 25 000,00 zł (w zależności od wielkości).

Lokale zostaną oddane do użytku 31 sierpnia 2026 r.

Atuty inwestycji: lokalizacja blisko centrum, ale położona w spokojnej okolicy. W pobliżu znajdują się liczne tereny rekreacyjne tj. Park Szelągowski, Cytadela, spacerowe brzegi Warty czy Plaża Miejska Poznań na Szelągu.

REKLAMA 34438312

eprasa.pl 9f64de03dc

• **Osiedle Dąbrówka** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Wilda Story** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

KONIMPEX- Inwest

ul. Mostowa 23A/27,
61-854 Poznań
(lokal usługowy na parterze, wejście od ulicy Dowbora-Muśnickiego)

• WILDA STORY, UL. 28 CZERWCA 1956 NR 156

Łącznie na osiedlu jest 65 mieszkań zróżnicowanych pod względem liczby pokoi, powierzchni i układów. Do wyboru mieszkania od 1-5 pokoi (od 25 do 131 mkw.).

W ramach inwestycji powstały następujące części: B.1 – istniejąca kamienica frontowa, w większości została wyburzona, a następnie odtworzona i nadbudowana o dwa piętra, B.2 – nowopowstający budynek V-piętrowy, w głębi działki, B.3 – budynek oficyny; tylko trzy mieszkania o powierzchni ok 45m2, dwupoziomowe i z ogródkami.

Wilda Story oferuje mieszkania w wysokim standardzie deweloperskim z solidną konstrukcją, nowoczesną stolarką okienną, drzwiami antywłamaniowymi oraz ogrzewaniem z cieplika miejskiego.

Reprezentacyjne części wspólne zachwycają artystycznym designem nawiązującym do historii dzielnicy – elegancki burgund został przełamany ciepłym ecru. W strefie wejściowej położono mozaikę z trawertynu, a na balkonach, loggiach i tarasach zastosowano deskę kompozytową.

Wszystkie kondygnacje, w tym podziemną halę garażową, obsługują nowoczesne windy. Bezpieczne miejsca parkingowe oraz komórki lokatorskie znajdują się pod budynkiem. Dodatkowo do dyspozycji mieszkańców jest rowerowania wraz z wieszakami na rowery.

Cena mieszkania brutto od 12 799 zł/mkw. Miejsce w hali garażowej od 47 000 zł. Komórka lokatorska od 15 000 zł. Mieszkania są gotowe do obioru.

Atuty inwestycji: Wilda Story to wyjątkowy projekt łączący klimat historycznej kamienicy z nowoczesną architekturą, zlokalizowany w sercu poznańskiej Wildy zgodnie z ideą miasta 15-minutowego. Mieszkańcy zyskują wysoki standard deweloperski, unikalne udogodnienia oraz nowoczesne przestrzenie wspólne. Położenie tuż przy przystanku tramwajowym gwarantuje błyskawiczny dojazd do centrum, a bliskość parków, Rynku Wildeckiego i Starego Browaru zapewnia pełen komfort codziennego życia.

• ŚW. MICHAŁA ETAP II, UL. ŚW. MICHAŁA 34, 36, 38, 40

Łącznie zaprojektowane zostały 102 mieszkania oraz 5 lokali usługowych. Drugi etap inwestycji Św. Michała na poznańskiej Komandorii to nowoczesny budynek wielorodzinny, łączący funkcjonalną architekturę z bliskością terenów rekreacyjnych wokół Jeziora Maltańskiego. Projekt oferuje komfortowe mieszkania w standardzie deweloperskim. Nowoczesne windy oraz klatki schodowe zapewniają wygodną komunikację na wszystkie kondygnacje, w tym do podziemnej hali garażowej. Monitorowane osiedle uzupełniają zielone dziedzińce z przestrzenią rekreacyjną dla najmłodszych oraz praktyczne udogodnienia, takie jak stojaki rowerowe. Dodatkowo ważnym elementem ekologicznego standardu inwestycji Św. Michała II są nowoczesne panele fotowoltaiczne montowane na dachu budynku.

Cena mieszkania brutto od 12 600 zł/mkw. Miejsce w hali garażowej od 37 000 zł. Komórka lokatorska od 10 560 zł. Mieszkania będą oddane do użytku w pierwszym kwartale 2027 r.

Atuty inwestycji: Inwestycja Św. Michała II wyróżnia się doskonałą lokalizacją, łączącą bliskość Jeziora Maltańskiego z szybkim dojazdem do centrum Poznania. Mieszkańcy zyskują wysoki komfort dzięki nowoczesnej architekturze z windami, podziemnej hali garażowej oraz zieleni z placem zabaw.

LINEA

Dopiewiec, tel. 61 890 12 12 email: biuro@linea-deweloper.pl, www.linea-deweloper.pl

• OS. DĄBRÓWKA-LEŚNA POLANA, UL. PROMENADA 5, DOPIEWIEC

Na osiedlu jest ponad 1000 mieszkań. Są wykończone w standardzie deweloperskim, na osiedlu są ogólnodostępne miejsce parkingowe, w budynkach nie ma wind.

Cena mkw. mieszkania brutto od 8800 mkw. Miejsca parkingowe są w cenie mieszkania. Inwestycja jest wieloetapowa – cześć budynków jest zamieszkana, część oddana do użytku, część w budowie.

Atuty inwestycji: Las Zakrzewski w bezpośrednim sąsiedztwie osiedla pełna infrastruktura – drogi dojazdowe, zadbane przestrzenie wspólne Przedszkole ze żłobkiem na osiedlu, szkoła w zasięgu spaceru. Dobra komunikacja z Poznaniem – szynobus, obwodnica, sklep, kawiarnia, piekarnia na osiedlu 8.

• OS. POGODNA, OS. STOLARSKA, UL. POGODNA, UL. STOLARSKA

Na osiedlu jest ponad 250 lokali. Mieszkania są wykończone w standardzie deweloperskim, ogólnodostępne miejsce parkingowe, nie ma windy.

Cena mkw. mieszkania brutto od 7500 mkw. Miejsca parkingowe są w cenie mieszkania. Inwestycja jest wieloetapowa – cześć budynków jest zamieszkana, część oddana do użytku, część w budowie.

Atuty inwestycji: Pełna infrastruktura – drogi dojazdowe, zadbane przestrzenie wspólne, dobra komunikacja z Poznaniem – szynobus 200m od os. Pogodna

• OS. NAD STRUMYKIEM, UL. STRUMYKOWA, BUK

Ilość mieszkań na osiedlu: 80. Mieszkania wykończone w standardzie deweloperskim, ogólnodostępne miejsce parkingowe, wind brak.

Cena mkw. mieszkania brutto od 9000 mkw. Miejsca parkingowe są w cenie mieszkania. Inwestycja jest wieloetapowa – cześć budynków jest zamieszkana, część oddana do użytku, część w budowie.

Atuty inwestycji: Pełna infrastruktura – drogi dojazdowe, zadbane przestrzenie wspólne.

Nickel Development

ul. Grunwaldzka 182, 60-166 Poznań, T_506 175 176, sprzedaz@nickel.com.pl www.nickel.com.pl

• DĄBRÓWKA, ULICA GOŚCINIEC

W kameralnym, dwukondygnacyjnym budynku znajdzie się zaledwie 11 mieszkań.

Mieszkania o 1 – 3-pokojowe o powierzchni od 47 do 66 m2. Mieszkania będą oddawane w standardzie deweloperskim, ale istnieją również dodatkowe opcje zaprojektowania i wykończenia pod klucz, realizowane przez pracownię projektową YouNick Design.

Ceny zaczynają się od 10 450 zł/mkw. Miejsca parkingowe – 10 000 zł brutto.

Planowane ukończenie inwestycji – 2027 rok.

Atuty inwestycji: Nowy budynek zaprojektowano jako kameralny, dwukondygnacyjny obiekt mieszkalny z zaledwie 11 lokalami. Taka skala nie jest przypadkiem – GOŚCINIEC ma naturalnie wpisać się w istniejącą tkankę osiedla, a nie dominować nad otoczeniem. Forma budynku, o wysokości 7,59 m, została dopasowana do sąsiedniej zabudowy, dzięki czemu nowa realizacja nie wprowadza dysonansu przestrzennego i zachowuje kameralny charakter tej części osiedla. Horyzontalny układ elewacji z delikatnymi obniżeniami i akcentami kolorystycznymi podkreśla jego nowoczesny, ale stonowany charakter.

• OSIEDLE NATURAMA, ULICA KOSZALIŃSKA 22

W I etapie inwestycji sprzedano już wszystkie mieszkania. W II etapie pozostało 25 mieszkań. Inwestycja jest w trakcie realizacji. Termin oddania – 2026 rok. W III etapie można wybierać spośród 61 mieszkań, 1- 4-pokojowych o metrażach od 36 do 76,5 mkw. Termin oddania – 2028 rok.

Mieszkania 1-, 2-, 3- i 4-pokojowe są dostępne w metrażach od 28 do 76,5 mkw. Mieszkania są oddawane w standardzie deweloperskim, ale istnieje również opcja zlecenia usługowego wykończenia pod klucz. Realizuje ją pracownia projektowa YouNick Design.

Ceny zaczynają się od 10 500 zł/mkw. Miejsca parkingowe naziemne oferowane są w cenie od 30 000,00 zł brutto. Miejsca w podziemnej hali garażowej kosztują 49 200,00 zł brutto. Skrytki lokatorskie kosztują od 18 000 zł brutto. Komórki lokatorskie dostępne są w cenie od 5000 zł brutto.

Mieszkania z II etapu będą gotowe do odbioru w 2026 roku, natomiast z III etapu w 2028 roku.

Atuty inwestycji: Osiedle Naturama zostało wyróżnione przez Certyfikację Krajową tytułem „Inwestycja Roku 2024", przez Gazetę Finansową oraz Home & Market tytułem „Najciekawsza Inwestycja Mieszkaniowa 2025", a także zostało nominowane do Nagrody Architektonicznej Województwa Wielkopolskiego 2025. ru są mieszkania o metrażach od 28 do 79 mkw., wyposażone w przestronne balkony, tarasy lub prywatne ogródki.

• WARZELNIA, ULICA MAJAKOWSKIEGO

II etap inwestycji Warzelnia oferuje 78 apartamentów – część w zabytkowym, rewitalizowanym Browarze Mycielskich, część w nowym skrzydle północnym.

Apartamenty dostępne są w metrażach – od 30 do 144 mkw.

Wszystkie apartamenty wyposażone są w klimatyzację oraz instalację smart. Apartamenty są oddawane w standardzie deweloperskim, ale istnieje również opcja zlecenia usługowego wykończenia pod klucz. Realizuje ją pracownia projektowa YouNick Design.

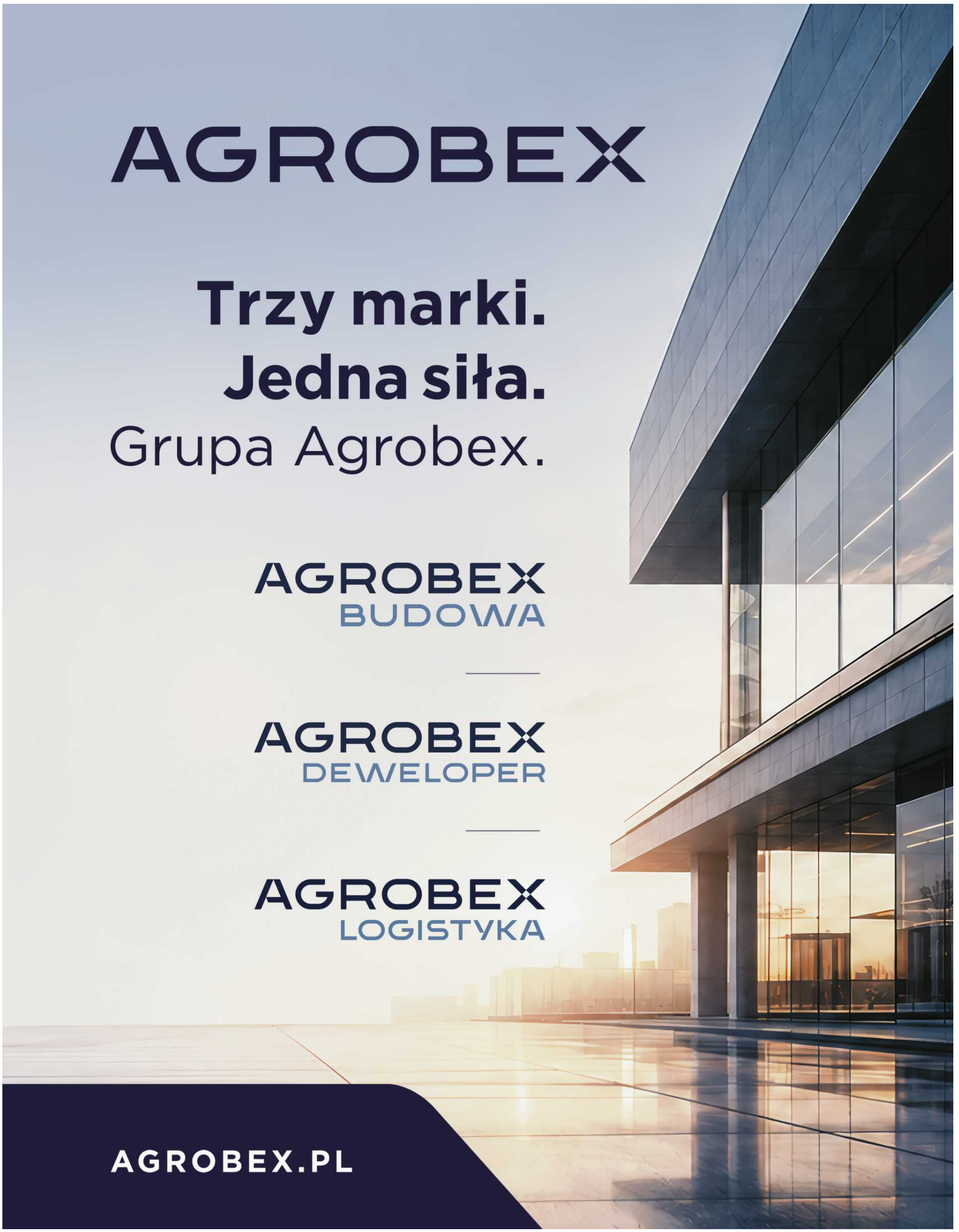
Ceny zaczynają się od 16 430 zł/mkw.

Miejsca parkingowe naziemne – cena 60 000 zł brutto, miejsce postojowe w podziemnej hali garażowej – od 100 000 zł brutto. Komórki lokatorskie w cenie 30 000 zł brutto, boksy rowerowe w cenie od 30 000 zł brutto.

Planowane zakończenie inwestycji – 2028 r

Auty inwestycji: To jeden z najbardziej wymagających projektów rewitalizacyjnych w Poznaniu ostatnich lat. XIX-wieczny Browar Mycielskich w Kobylepolu, wpisany do rejestru zabytków, zyska nowe funkcje. Kluczowe było zachowanie autentyzmu miejsca – z jego historycznymi sklepieniami kolebkowymi, kadziami warzelnymi, stalowymi podporami i ceglanymi ścianami. Konserwacja i ekspozycja tych elementów nie tylko przywraca im dawny blask, ale tworzy też unikalny klimat wnętrz. Dzięki wielokrotnym odkrywkom, zmianom konstrukcyjnym i negocjacjom z MKZ, udało się osiągnąć rozwiązania kompromisowe, które łączą wymogi formalne z wysokimi standardami estetycznymi i funkcjonalnymi.

eprasa.pl 9f64de03dc

34438514

1 POR

eprasa.pl 9f64de03dc

Sytuacja na rynku pierwotnym

Zainteresowanie mieszkaniami jest, ale dłużej czekamy na kredyt

Średnie ceny transakcyjne przekraczają 12,5 tys. zł za mkw., natomiast ceny ofertowe nowych inwestycji kształtują się na poziomie około 14–15 tys. zł za mkw. – mówią poznańscy eksperci rynku nieruchomości.

Kamilla Sierocka

• **Osiedle Nad Strumykiem** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

TRICO

W pierwszym półroczu odnotowaliśmy znaczny spadek popytu na mieszkania. W naszej inwestycji Tarasy Wilczak ceny mieszkań wahają się od 10 800 do 12 700 zł/mkw. Nasi klienci korzystający z kredytów hipotecznych nie mieli problemów z jego uzyskaniem. W tej chwili obserwujemy, że nabywcy szukają mieszkań dla siebie. Na dziś trudno przewidzieć jak sytuacja się rozwinie, nic nie zapowiada wzrostu popytu

LINEA

Pierwsze półrocze na poznańskim rynku mieszkaniowym upłynęło pod znakiem wysokiej podaży mieszkań i stopniowo odbudowującego się popytu. Deweloperzy dysponowali szeroką ofertą, co dawało klientom większy wybór i sprzyjało stabilizacji cen. Jednocześnie obniżki stóp procentowych poprawiły dostępność kredytów hipotecznych, co przełożyło się na większe zainteresowanie zakupem mieszkań, szczególnie w drugim kwartale roku. Nadal jednak rynek pozostaje wymagający, a decyzje zakupowe klientów są dobrze przemyślane.

Aktualnie ceny nowych mieszkań w Poznaniu pozostają stabilne, z umiarkowaną tendencją wzrostową. Średnie ceny transakcyjne przekraczają 12,5 tys. zł za mkw., natomiast ceny ofertowe nowych inwestycji kształtują się na poziomie około 14–15 tys. zł za mkw. W porównaniu z ubiegłym rokiem odnotowano niewielki wzrost cen, jednak rynek pozostaje przewidywalny, a klienci mają szeroki wybór mieszkań zarówno w Poznaniu, jak i w okolicznych lokalizacjach.

Sytuacja kredytowa na rynku mieszkaniowym wyraźnie się poprawiła dzięki obniżkom stóp procentowych, które zwiększyły dostępność finansowania i poprawiły zdolność kredytową wielu klientów. Banki są dziś bardziej otwarte na finansowanie zakupu nowych mieszkań, szczególnie w przypadku osób posiadających stabilne dochody i wymagany wkład własny. Choć warunki kredytowe są korzystniejsze niż jeszcze rok temu, klienci nadal dokładnie analizują swoje możliwości finansowe przed podjęciem decyzji o zakupie.

Na poznańskim rynku nowych mieszkań dominują zakupy na potrzeby własne. Klienci najczęściej wybierają mieszkania dwu- i trzypokojowe, które odpowiadają potrzebom par oraz rodzin. Jednocześnie nadal istotną część rynku stanowią zakupy inwestycyjne pod wynajem, wspierane przez duży rynek najmu, obecność studentów oraz napływ nowych mieszkańców do miasta. Największym zainteresowaniem inwestorów cieszą się mniejsze lokale, które łatwiej i szybciej znajdują najemców. Prognozy dla poznańskiego rynku mieszkaniowego na kolejne półrocze są umiarkowanie optymistyczne. Spodziewamy się stabilizacji cen, stopniowego wzrostu zainteresowania zakupem mieszkań oraz dalszej poprawy dostępności kredytów hipotecznych. Klienci nadal będą podejmować decyzje zakupowe rozważnie, jednak niższe koszty finansowania powinny wspierać popyt. Jednocześnie wysoka oferta mieszkań oraz atrakcyjne promocje deweloperów będą sprzyjać osobom planującym zakup nieruchomości.

KONIMPEX- Inwest

Początek tego roku to ożywienie na rynku po stronie popytowej, odnotowaliśmy znaczący wzrost ilości kontaktów i zawieranych transakcji. Obecnie klienci podejmują decyzję o zakupie mieszkania po nieco dłuższym czasie, który poświęcają na porównanie oferty. W Poznaniu wprowadzane są w znacznej ilości nowe projekty deweloperskie. Szacuje się, że średnia cena mieszkań w Poznaniu wynosi ok 13300 zł/m2. Ceny w okolicy Poznania są znacznie bardziej zróżnicowane. Odnotowaliśmy także wydłużenie procesu kredytowego. Jednocześnie dominuje zakup na potrzeby własne. Najczęściej wspierany poprzez kredyt hipoteczny. Oczekujemy stabilizacji popytu oraz cen transakcyjnych na rynku poznańskim. Kondycja tego rynku będzie w głównej mierze uzależniona od czynników geopolitycznych i polityki RPP związanej z kształtowaniem wysokości stóp procentowych. ●

Nie tylko mieszkania, ale też sąsiedztwo

Zmieniają podejście do projektowania osiedli

Dobre sąsiedztwo zaczyna się od prostych gestów: „dzień dobry" w windzie, odebranej paczki, rozmowy przy ławce, poczucia, że w razie potrzeby ktoś zareaguje

Agnieszka Bociek

Deweloperzy muszą więc projektować przestrzeń tak, by ludzie nie tylko żyli obok siebie, ale mieli szansę naprawdę się spotkać.

Gdy sąsiad przestaje być anonimowy

Według raportu Otodom „Szczęśliwy Dom: Zróbmy sobie razem... szczęśliwe sąsiedztwo!" jakość relacji sąsiedzkich wyraźnie wiąże się z poczuciem szczęścia. Osoby, które mogą liczyć na wsparcie sąsiadów, oceniają je na 8 w skali od 1 do 10. Wśród tych, którzy takiego wsparcia nie czują, wynik spada do 6,3. Różnica jest na tyle duża, że trudno traktować sąsiedztwo jako miękki, drugorzędny dodatek do mieszkania. To raczej część codziennego dobrostanu – obok lokalizacji, układu lokalu czy dostępu do usług.

Co istotne, Polacy nie oczekują od sąsiadów wielkiej zażyłości. Dla 59 proc. badanych dobry sąsiad to przede wszystkim osoba uprzejma, życzliwa i okazująca szacunek, a dla 46 proc. – gotowa pomóc w drobnych lub nagłych sprawach. Ważne są także poszanowanie ciszy i spokoju oraz prywatności, wskazywane odpowiednio przez 36 i 35 proc. respondentów. – Kupujący mieszkanie coraz częściej pytają nie tylko o cenę, metraż i balkon. Chcą wiedzieć, czy w nowym miejscu będzie się dało normalnie żyć: bez anonimowości, bez poczucia izolacji, z ludźmi, na których przynajmniej czasem można liczyć. Dla deweloperów to oznacza istotną zmianę w kwestii myślenia o projekcie swojej inwestycji. Osiedle nie może być już tylko zbiorem budynków, ale przestrzenią, która ułatwia codzienne relacje – mówi arch. Paweł Koperski, członek zarządu Q3D Concept.

Projekt, nie przypadkowość

Skoro sąsiedztwo tak istotnie wpływa na komfort życia, to nie można zostawiać go wyłącznie przypadkowi. Oczywiście żadna architektura nie zmusi mieszkańców do rozmowy ani nie zbuduje za nich zaufania. Może jednak sprawić, że kontakt będzie łatwiejszy, bardziej naturalny i mniej zobowiązujący. To właśnie tutaj zaczyna się rola projektowania. – Dobrze zaplanowane osiedle daje mieszkańcom preteksty do krótkich, codziennych spotkań. Taką funkcję mogą pełnić dziedzińce, szerokie i czytelne ciągi piesze, ławki ustawione w miejscach, w których rzeczywiście chce się zatrzymać, zieleń dostępna dla wszystkich, place zabaw widoczne z okien, lokale usługowe w parterach czy strefy wspólne, z których można korzystać bez poczucia skrępowania. Kluczowe jest to, by przestrzeń nie wymuszała kontaktu, ale go umożliwiała – mówi arch. Paweł Koperski – Jeśli przestrzenie wspólne są dobrze zaprojektowane, stają się sceną codziennych „mikrospotkań". Jeśli ich brakuje, mieszkańcy mijają się w garażu, windzie i przy śmietniku. Czyli tam, gdzie trudno budować coś więcej niż uprzejmą obojętność – dodaje.

Zmiana perspektywy

Sami mieszkańcy również oczekują od deweloperów czegoś więcej niż tylko budowy mieszkań. Według Otodom czterech na dziesięciu badanych uważa, że deweloperzy powinni wspierać tworzenie więzi sąsiedzkich. W praktyce nie chodzi o narzucanie wspólnoty, ale o rozsądne projektowanie przestrzeni, w której łatwiej o zwykłą życzliwość, pomoc i poczucie bezpieczeństwa. – Takie podejście wymaga zmiany perspektywy już na etapie koncepcji inwestycji. Osiedle nie powinno być układem brył, do którego na końcu „dodaje się" zieleń i małą architekturę. Projektowanie relacji zaczyna się wcześniej: od skali zabudowy, proporcji między prywatnym a wspólnym, dostępności parterów, widoczności przestrzeni wspólnych, bezpieczeństwa dojść i jakości miejsc, w których mieszkańcy mogą się zatrzymać – mówi arch. Paweł Koperski z Q3D Concept. – W projektowaniu coraz ważniejsze są miejsca, które łączą funkcje społeczne i indywidualne: kluby sąsiedzkie, przestrzenie coworkingowe, ogrody czy strefy aktywności dostępne dla różnych grup mieszkańców. Takie rozwiązania nie tworzą wspólnoty automatycznie, ale dają jej warunki do powstania. Architektura powinna być elastyczna i funkcjonalna, bo inne potrzeby ma rodzina z dziećmi, inne senior, a jeszcze inne osoba mieszkająca sama – dodaje. ●

eprasa.pl 9f64de03dc

Naturama
Strzeszyn
NOMINACJE NAWW
INWESTYCJA ROKU 2024

CISZA. ZIELEŃ. MIASTO.
WSZYSTKO W ZASIĘGU RĘKI.

Przedsprzedaż III etapu Naturamy.

zeskanuj
i zobacz więcej

62 mieszkania
metraże od 37 do 79 m²
hale garażowe
ogrody do 305 m²

NICKEL DEVELOPMENT

Umów się na spotkanie:

506 175 176 | sprzedaz@nickel.com.pl
www.osiedlenaturama.pl

34438367

eprasa.pl 9f64de03dc

ODKRYJ
WYSOKI
STANDARD
MIESZKANIA

DOWIEDZ SIĘ
WIĘCEJ!

HARMONY
Antoninek

AGROBEX
AGROBEX.PL

34438515
POR 1

eprasa.pl 9f64de03dc

wyborcza

PORADNIK ZDROWOTNY
CZYSTY DOM

Piątek, 12 czerwca 2026 | Redaktorka prowadząca **Ewa Tomkowska**

wyborcza.pl

Wszystko, co musisz wiedzieć o higienie w kuchni

Zmywarka także potrzebuje mycia

FOT. NEW AFRICA

Zmywarce ufamy niemal bezwarunkowo. Wkładamy do niej brudne naczynia, naciskamy przycisk i wyciągamy czyste. Tymczasem ma ona swoje własne mikrobiologiczne życie, o którym często nie chce nam się myśleć.

Paulina Mozolewska

Kuchnia jest jednym z najbardziej intensywnie użytkowanych pomieszczeń w domu. To tutaj przechowujemy żywność, przygotowujemy posiłki i dotykamy produktów, które mogą stać się źródłem zatruć pokarmowych. W większości przypadków o bezpieczeństwie tego pomieszczenia nie decydują silne środki dezynfekujące, ale kilka regularnych nawyków.

W wielu polskich kuchniach jest dziś zmywarka. I słusznie. Badania pokazują, że nowoczesne sprzęty znacząco redukują liczbę drobnoustrojów z naczyń. Wysoka temperatura, detergenty oraz długi czas mycia sprawiają, że talerze, kubki czy sztućce po zakończonym cyklu są zwykle znacznie czystsze niż po tradycyjnym myciu ręcznym. To jednak nie znaczy, że sama zmywarka pozostaje sterylna.

Wewnątrz urządzenia panują warunki sprzyjające rozwojowi części mikroorganizmów. Jest ciepło, wilgotno, a z naczyń regularnie spływają resztki materii organicznej. Z tego powodu na uszczelkach, filtrach, odpływach i w trudno dostępnych zakamarkach mogą tworzyć się biofilmy, czyli cienkie warstwy bakterii i grzybów przyklejonych do powierzchni.

To właśnie tam gromadzą się pozostałości jedzenia, tłuszcz i osady z twardej wody. Z czasem mogą pojawić się nieprzyjemne zapachy, które wiele osób błędnie przypisuje samym naczyniom.

Co ciekawe, częste korzystanie ze zmywarki nie zawsze ogranicza ten problem. Badania pokazują, że regularne dostarczanie substancji odżywczych obecnych na talerzach może nawet sprzyjać rozwojowi części drobnoustrojów. Znaczenie ma także temperatura stosowanych programów, długość cyklu oraz rodzaj detergentu. Dlatego tak ważne jest okresowe czyszczenie zmywarki.

Jednym z elementów wymagających naszej uwagi jest filtr. To on zatrzymuje resztki jedzenia, które nie zostały odprowadzone wraz z wodą. Jeśli nie jest regularnie czyszczony, może stać się źródłem nieprzyjemnych zapachów i siedliskiem mikroorganizmów. Podobnie dzieje się z uszczelkami oraz wewnętrzną stroną drzwiczek.

Eksperci zalecają również uruchamianie od czasu do czasu programu o najwyższej temperaturze, nawet jeśli na co dzień korzystamy z krótszych lub ekologicznych cykli. Po zakończeniu pracy warto pozostawić drzwiczki lekko uchylone, aby wnętrze mogło wyschnąć.

Częstotliwość czyszczenia zależy od sposobu użytkowania i twardości wody. Przy codziennym korzystaniu większość producentów rekomenduje dokładne czyszczenie przynajmniej raz w miesiącu.

Lodówka nie zatrzymuje czasu

Wiele osób traktuje lodówkę jak strefę bezpieczeństwa, w której jedzenie może leżeć niemal bez końca. Tymczasem chłód nie eliminuje większości drobnoustrojów. Spowalnia jedynie ich rozwój.

Dlatego lodówka wymaga regularnej kontroli. Największym problemem są zwykle przeterminowane lub zepsute produkty. Otwarty jogurt stojący od tygodnia czy zwiędłe warzywa schowane w szufladzie „na jutro". To one najczęściej stają się źródłem nieprzyjemnych zapachów i zanieczyszczeń.

Szczególną uwagę warto zwrócić na surowe mięso i ryby. Ich soki mogą zawierać bakterie odpowiedzialne za zatrucia pokarmowe. Dlatego najlepiej przechowywać je na najniższej półce, w szczelnych pojemnikach, tak aby nic nie mogło skapnąć na produkty gotowe do spożycia.

Eksperci przypominają również o temperaturze. Według badań optymalnie lodówka powinna utrzymywać około 4 st. C, a zamrażarka -18 st. C.

Warto to sprawdzić, ponieważ różnica nawet kilku stopni może znacząco wpływać na trwałość przechowywanej żywności.

Poza tym większość producentów zaleca dokładne mycie lodówki przynajmniej raz w miesiącu oraz natychmiastowe usuwanie wszystkich widocznych zabrudzeń.

Plastik nie zawsze jest najlepszym wyborem

Coraz większą uwagę zwraca się także na materiały, z których korzystamy podczas przechowywania i przygotowywania żywności. Tam, gdzie to możliwe, warto zastępować plastik m.in. szkłem czy stalą nierdzewną.

Nie chodzi wyłącznie o kwestie środowiskowe. Szklane czy stalowe pojemniki są zwykle łatwiejsze do dokładnego umycia, mniej podatne na przejmowanie zapachów i nie odbarwiają się pod wpływem tłuszczu czy sosów. Dłużej zachowują również swój wygląd. Podobne zasady dotyczą części drobnego AGD: blenderów, czajników, dzbanków na wodę, garnków czy innych akcesoriów kuchennych.

Kupujmy urządzenia wykonane z dobrych materiałów np. garnki ze stali nierdzewnej, czajniki z tworzywa wysokiej jakości zamiast taniego plastiku.

Dobre materiały ułatwiają utrzymanie czystości, są trwalsze i bezpieczniejsze w kontakcie z żywnością.

Najbrudniejszy przedmiot w kuchni

Prawdziwym rekordzistą pod względem liczby mikroorganizmów jest zwykła gąbka do naczyń.

Powód jest prosty. Łączy ona w sobie wszystko, czego potrzebują bakterie, czyli wilgoć, dostęp do resztek jedzenia, temperaturę pokojową i porowatą strukturę, która stanowi doskonałą kryjówkę dla bakterii.

Największym problemem są pozostałości produktów spożywczych, zwłaszcza pochodzenia zwierzęcego. Surowe mięso, ryby, mleko czy jajka pozostawiają na powierzchni naczyń mikroskopijne ilości substancji odżywczych. Co więcej, jeśli gąbka nie wyschnie całkowicie, staje się dla mikroorganizmów idealnym środowiskiem do namnażania.

Badania pokazały, że nawet próby „ratowania" gąbek poprzez wkładanie ich do mikrofalówki czy zalewanie wrzątkiem nie zawsze rozwiązują problem. Część bakterii ginie, ale inne mogą przetrwać i bardzo szybko ponownie zasiedlić materiał.

Dlatego wielu specjalistów zaleca po prostu regularną wymianę gąbek, zwykle wskazują, by robić to najrzadziej raz w tygodniu. Można także rozważyć zastąpienie ich szczotkami do mycia naczyń, które szybciej wysychają i mogą gromadzić mniej bakterii.

Ścierka nie jest od wszystkiego

Ścierki do wycierania naczyń, ręczniki do rąk czy wielorazowe szmatki także bardzo szybko przejmują mikroorganizmy z otoczenia, zwłaszcza jeśli pozostają wilgotne.

Dobrym pomysłem jest rozdzielenie ściereczek w zależności od przeznaczenia. Szczególnie ostrożnie należy traktować ścierki używane podczas przygotowywania mięsa i ryb. Taka tkanina powinna jak najszybciej trafić do prania w wysokiej temperaturze. Podobna zasada dotyczy samych blatów kuchennych. Po kontakcie z surowym mięsem czy rybami powinny zostać umyte wodą z detergentem.

W większości domowych sytuacji to wystarczy. Nie ma potrzeby codziennego dezynfekowania całej kuchni silną chemią.

Przy okazji pamiętajmy, by nie myć surowego mięsa przed przygotowaniem. Woda nie usunie bakterii, za to może rozpryskiwać je po całym zlewie, blacie, baterii czy znajdujących się obok produktach spożywczych. Bezpieczniejszym rozwiązaniem jest obróbka termiczna, która rzeczywiście eliminuje większość drobnoustrojów.

W kuchni nie zapomnijmy jednak o regularnym myciu rąk, bo to właśnie dłonie są głównym środkiem transportu dla bakterii pomiędzy produktami spożywczymi, powierzchniami i naszym organizmem. Kilkanaście sekund spędzonych przy umywalce często daje lepszy efekt niż najbardziej reklamowany środek czyszczący.

Blat kuchenny po kontakcie z surowym mięsem czy rybami powinien zostać umyty wodą z detergentem

eprasa.pl 9f64de03dc

Domowe tekstylia

Jak żyć w zgodzie z drobnous

Nasz organizm produkuje wydzieliny i złuszcza martwy naskórek przez całą dobę, także w trakcie wypoczynku. To stwarza idealne środowisko do życia dla wielu drobnoustrojów.

Paulina Mozolewska

W łóżku spędzamy około jednej trzeciej życia, ale o warunkach, jakie w nim panują, myślimy zdecydowanie rzadziej.

Z badania YouGov przeprowadzonego w 2022 roku na Brytyjczykach wynika, że tylko jedna czwarta z nich pierze pościel co tydzień, a najliczniejsza grupa 36 proc. robi to raz na dwa tygodnie. Prawie 15 proc. czeka aż trzy lub cztery tygodnie przed kolejną zmianą, a 4 proc. nie zmienia pościeli przez dwa miesiące lub dłużej.

Jak często prać pościel?

Na to pytanie nie ma jednej odpowiedzi. Zależy to od stylu życia i warunków, w jakich śpimy.

Znaczenie ma m.in. pora roku. Latem, gdy temperatura w sypialni wzrasta, a organizm intensywniej się poci, pościel szybciej chłonie wilgoć, a co za tym idzie, wymaga częstszego prania. Podobnie w czasie infekcji, gorączki lub alergii sezonowych. Inaczej jest zimą – powietrze jest chłodniejsze i bardziej suche.

Istotne są także codzienne nawyki. Czy bierzemy prysznic przed snem, czy dopiero rano? Czy śpimy w piżamie, czy bez niej? Czy uprawiamy seks i jak intensywny? Czy do łóżka wskakują z nami pies albo kot? Czy zdarza się nam jeść śniadanie w łóżku lub pozwalać dzieciom na wieczorne zabawy w sypialni? Wszystkie te elementy mają wpływ na tempo, w jakim pościel traci świeżość.

Wymiana pościeli raz w tygodniu, jest bezpiecznym punktem odniesienia dla większości osób, ale mimo wszystko warto wziąć pod uwagę indywidualne potrzeby.

Dlaczego to takie ważne? Zmiana pościeli to nie tylko kwestia świeżego zapachu. To sprawa zdrowia, ponieważ przez całą noc nasze usta i nos znajdują się centymetry od prześcieradła, poszewki na poduszce i kołdry. W tym czasie wdychamy to, co znajduje się w pościeli: martwy naskórek, roztocza, bakterie, grzyby i alergeny z sierści zwierząt czy pyłków.

Dlatego zaniedbana higiena pościeli może sprzyjać alergiom, napadom astmy, ale także podrażnieniom skóry, czy problemom ze snem.

Przy okazji warto także zwrócić uwagę na materiał, z którego wykonana jest pościel. Najlepiej sprawdzają się naturalne włókna, przede wszystkim bawełna, len i jedwab. Są przewiewne, dobrze odprowadzają wilgoć i ograniczają przegrzewanie organizmu podczas snu. Wiskoza, choć produkowana przemysłowo, również powstaje z włókien celulozowych i pod względem komfortu wypada znacznie lepiej niż tkaniny syntetyczne. Najwięcej zastrzeżeń budzi poliester. Materiał jest trwały i łatwy w pielęgnacji, ale słabiej oddycha, zatrzymuje wilgoć i może sprzyjać przegrzewaniu się podczas snu.

Zmiana pościeli to nie tylko kwestia świeżego zapachu. To sprawa zdrowia, ponieważ przez całą noc nasze usta i nos znajdują się centymetry od prześcieradła, poszewki na poduszce i kołdry

FOT. TRIOCEAN

Jak prać pościel, aby rzeczywiście była czysta? Samo wrzucenie jej do pralki nie zawsze wystarczy. Większość specjalistów zajmujących się higieną domową rekomenduje temperaturę co najmniej 60 stopni Celsjusza. To poziom, który pozwala skutecznie ograniczyć liczbę roztoczy, bakterii i alergenów.

Niezwykle ważne jest także dokładne wysuszenie materiału. Wilgoć pozostająca w tkaninie stwarza idealne warunki do rozwoju drobnoustrojów. Dodatkowym wsparciem może być prasowanie, ponieważ wysoka temperatura pomaga usunąć część mikroorganizmów, które przetrwały cykl prania.

Jednak higiena sypialni nie kończy się na poszewkach i prześcieradle.

Poduszki, kołdrę i materac trzeba wymieniać

Materac, poduszki i kołdra także gromadzą kurz, złuszczony naskórek i wilgoć. Są znacznie trudniejsze do wyczyszczenia niż pościel, dlatego często pozostają poza planem domowych porządków. Tymczasem to właśnie tam znajduje się największa część niewidocznego ekosystemu naszej sypialni.

Dobrym nawykiem jest regularne odkurzanie materaca, a także jego wietrzenie. Jeśli materac wyposażony jest w zdejmowany pokrowiec, warto prać go zgodnie z zaleceniami producenta przynajmniej kilka razy w roku.

Podobnie należy traktować poduszki i kołdry. Wiele nowoczesnych modeli można prać w pralce, jednak warunkiem jest bardzo dokładne suszenie.

Pozostawiona wewnątrz wilgoć może prowadzić do rozwoju pleśni, nieprzyjemnego zapachu i trwałego uszkodzenia wypełnienia. W praktyce domowe warunki nie zawsze pozwalają na bezpieczne wysuszenie grubych kołder czy dużych poduszek, dlatego czasem lepszym rozwiązaniem może być wietrzenie, zwłaszcza w mrozy.

Jednak nawet najlepiej pielęgnowane elementy wyposażenia sypialni warto co jakiś czas wymieniać. Najczęściej poduszki, zwykle co dwa, trzy lata. Kołdry po około pięciu latach, choć wiele zależy od jakości wypełnienia i sposobu użytkowania.

Według producentów materace powinny zachować swoje właściwości przez siedem do dziesięciu lat. Jeśli jednak budzimy się z bólem pleców, zauważamy trwałe odkształcenia lub coraz częściej zmagamy się z objawami alergii, może to być sygnał, że przyszedł czas na wymianę materaca.

Ubrania pożyczają twój mikrobiom

Ale łóżko to nie jedyne miejsce, w którym toczy się życie mikroorganizmów. Wiele dzieje się także w naszych szafach.

Każde ubranie, które nosimy, niemal natychmiast przejmuje nasz osobisty mikrobiom. Tkaniny chłoną pot, sebum, drobinki naskórka i mikroorganizmy naturalnie obecne na skórze. To nic strasznego, bo człowiek od zawsze żyje w otoczeniu bakterii i grzybów.

Problem zaczyna się wtedy, gdy zabrudzone ubrania zbyt długo pozostają w koszu na pranie, są źle przechowywane

eprasa.pl 9f64de03dc

trojami

lub pierzemy je wyłącznie z myślą o usunięciu widocznych zabrudzeń.

Badania pokazują, że poszczególne elementy garderoby znacząco różnią się pod względem liczby obecnych na nich mikroorganizmach. Nauka nie daje nam konkretnych instrukcji „co, jak często i jak prać" ze względu na różnorodność tkanin oraz indywidualne cechy (np. potliwość, metabolizm, typ skóry).

Największe obciążenie bakteryjne i grzybicze naukowcy obserwują na bieliźnie, skarpetkach oraz ubrankach dziecięcych. Są to tkaniny mające bezpośredni kontakt z miejscami, gdzie występuje najwięcej wilgoci i wydzielin organizmu. Te elementy zmieniamy codziennie i od razu wrzucamy do pralki.

W przypadku pozostałej odzieży wszystko zależy od aktywności fizycznej, temperatury otoczenia, rodzaju materiału czy sposobu przechowywania.

W badaniach naukowcy wykrywali na ubraniach przede wszystkim bakterie naturalnie występujące na ludzkiej skórze, takie jak gronkowce z rodzaju *Staphylococcus* czy bakterie *Corynebacterium* odpowiedzialne za charakterystyczny zapach potu.

To właśnie zapach jest często jednym z popularnych wskaźników tego, co dzieje się na tkaninie.

Nieprzyjemna woń nie jest efektem samego pocenia się, lecz pracy mikroorganizmów rozkładających związki obecne w pocie. Im więcej bakterii pozostaje w materiale, tym szybciej nieświeży zapach powraca nawet po praniu.

Szczególnie podatny na ten problem jest poliester. Włókna syntetyczne znacznie łatwiej zatrzymują związki odpowiedzialne za powstawanie przykrych zapachów niż bawełna, len czy wełna. Dlatego sportowe koszulki wykonane z poliestru często zaczynają pachnieć potem już po krótkim czasie noszenia, nawet po praniu.

Jak prać, żeby wyprać?

Współczesne trendy związane z oszczędzaniem energii sprawiły, że coraz częściej pierzemy w temperaturach 30 – 40 stopni. Dla większości ubrań może to być wystarczające, aby usunąć zabrudzenia i zachować dobry wygląd tkanin. Badania pokazują jednak, że część bakterii i grzybów przetrwa takie pranie.

Nie oznacza to, że wszystkie ubrania należy od tej pory gotować, jednak bielizna, skarpetki oraz odzież noszona podczas choroby powinny być regularnie prane w wyższych temperaturach. W ich przypadku celem jest nie tylko usunięcie plam, ale również ograniczenie liczby drobnoustrojów.

Poza tym podobnie jak w przypadku tekstyliów sypialnianych, odzież też warto czasami wymienić, nawet jeśli nie ma na niej widocznych przetarć czy utrwalonych plam.

Dotyczy to zwłaszcza bielizny, która bezpośrednio dotyka naszych miejsc intymnych. Nawet mimo regularnego prania, część drobnoustrojów (w tym *E. coli,* czy drożdżaki) może przetrwać, ponieważ standardowy program prania nie zawsze jest w stanie je całkowicie usunąć.

Jak często powinniśmy wymieniać bieliznę? Na łamach The Independent dr Narendra Pisal, ginekolog z Londynu, sugeruje zakup nowej po około 50 cyklach prania, a jeśli bielizna powoduje podrażnienia lub swędzenie, nawet częściej.

Jednak zakup nowej odzieży nie zwalnia nas z obowiązku wyprania jej przed pierwszym nałożeniem. W przypadku bielizny najlepiej będzie włączyć program na 60 stopni, by usunąć zanieczyszczenia produkcyjne. Także tym razem najlepszym wyborem będą tkaniny naturalne np. bawełna.

Niewidzialni lokatorzy salonu

Zazwyczaj to w salonie spędzamy większość wolnego czasu. Kanapa często pełni dziś różnorodne funkcje. Oglądamy na niej seriale, pracujemy z laptopem, jemy, bawimy się z dziećmi, a czasem zasypiamy. Meble tapicerowane stały się dziś prawdziwym centrum rodzinnego życia. Nic więc dziwnego, że z czasem gromadzą kurz, sierść, pyłki przyniesione z zewnątrz oraz fragmenty naskórka, którymi żywią się roztocza.

To właśnie one pozostają jednym z najczęstszych źródeł alergenów w mieszkaniach. Nie są groźne same w sobie, problem stanowią ich odchody i rozkładające się szczątki, które unoszą się w powietrzu np. podczas siadania na sofie. U osób wrażliwych mogą wywoływać katar, kaszel, łzawienie oczu, a nawet zaostrzać objawy astmy.

Szczególną uwagę warto zwrócić na dywany. Działają trochę jak ogromny filtr rozłożony na podłodze. Zatrzymują kurz, pyłki roślin, sierść zwierząt i wymagają regularnego czyszczenia, by nie przeistoczyć się w magazyn alergenów.

Badania prowadzone nad środowiskiem domowym pokazują, że dokładne odkurzanie oraz okresowe czyszczenie ekstrakcyjne lub parowe wyraźnie zmniejszają ilość alergenów obecnych w dywanach i meblach tapicerowanych. Dla większości gospodarstw domowych wystarczy dokładne odkurzanie raz lub dwa razy w tygodniu. Jeśli w domu mieszkają alergicy, warto używać odkurzaczy wyposażonych w filtry HEPA, które zatrzymują najdrobniejsze cząstki kurzu, zamiast ponownie wydmuchiwać je do pomieszczenia.

Podobna zasada dotyczy mebli tapicerowanych. Kanapa nie wymaga cotygodniowego prania, ale warto regularnie odkurzać nie tylko siedziska, lecz także szczeliny między poduszkami, gdzie gromadzi się najwięcej kurzu. Profesjonalne czyszczenie raz na rok lub dwa lata zwykle wystarcza, aby usunąć zabrudzenia, których nie widać na pierwszy rzut oka.

Pamiętajmy także o firanach i zasłonach. Przez większość czasu wiszą nieruchomo, dlatego łatwo uznać je za czyste. W rzeczywistości działają jak tekstylny filtr dla wszystkiego, co wpada do mieszkania przez otwarte okna. W sezonie pylenia mogą zatrzymywać znaczne ilości pyłków roślin, a przez cały rok osiada na nich kurz.

Podobnie jest z tekstyliami, które często traktujemy wyłącznie jako dekorację.

Narzuty, pledy, koce czy poduszki ozdobne chłoną kurz równie skutecznie, jak pościel.

Jeśli regularnie z nich korzystamy, warto prać je zgodnie z zaleceniami producenta co kilka tygodni. Dotyczy to zwłaszcza domów, w których mieszkają psy i koty.

Warto też pamiętać o regularnym przecieraniu wszystkich powierzchni z kurzu. Najbardziej skuteczne będzie skorzystanie z odkurzaczy z filtrem HEPA.

Dom nie jest salą operacyjną i nie ma potrzeby dążyć do osiągnięcia w nim sterylnego porządku. Warto jednak mieć świadomość, jakie elementy naszej codzienności wymagają regularnego czyszczenia i wymiany. Trudno o sztywne reguły i warto brać pod uwagę styl życia rodziny, liczbę domowników czy obecność zwierząt. Poza tym osoby z alergiami, atopowym zapaleniem skóry czy astmą powinny zwrócić szczególną uwagę na higienę domową. ●

Czysty dom
Jak sprzątać bezpiecznie dla zdrowia

Odkurzaj częściej zamiast zmywać

1 Jednym z najskuteczniejszych sposobów na poprawę jakości powietrza w pomieszczeniach jest regularne odkurzanie domu. Można odkurzać nie tylko dywany, ale też zasłony, książki, półki itp. Im więcej kurzu i różnych drobinek odkurzymy porządnym odkurzaczem (najlepiej z filtrem HEPA), tym mniej będziemy musieli stosować środków chemicznych do czyszczenia.

Pamiętajmy, że często dobrym sposobem na pozbycie się kurzu jest chłonna ściereczka nasiąknięta zwykłą wodą.

Druga sprawa to wyłapywanie tego, co już fruwa. Można stosować oczyszczacze powietrza, które cały czas je filtrują. Czyli do naszego aktywnego odkurzania raz w tygodniu dokładamy oczyszczanie bierne. Taka metoda jest bardzo skuteczna. To, co fruwa w powietrzu, jest usuwane przez oczyszczacz w ponad 90 proc.

Dom to nie perfumeria

2 Innym sposobem na kontrolowanie jakości powietrza w pomieszczeniach jest stosowanie produktów o niskiej zawartości lotnych związków organicznych. To gazy emitowane przez niektóre produkty, które mogą nasilać problemy z oddychaniem, takie jak astma.

Wiele artykułów gospodarstwa domowego, zwłaszcza środków czystości, emituje lotne związki organiczne (szczególnie te, które intensywnie pachną) i trudno je wyeliminować z naszego życia. Ładnie pachną też naturalne olejki eteryczne, a nie tylko syntetyczne odświeżacze. Tych unikajmy, także takich wkładanych do kontaktu oraz wszelkich zapachowych kostek do odkurzaczy! Stosujemy też płyny do zmiękczania zgodnie z etykietą, a nie na oko, żeby „ładnie pachniało".

Nie musisz wytaczać armaty na muchę

3 Nie zawsze, kiedy potrzebujesz coś wyczyścić, musisz sięgać po najbardziej agresywne (a zatem najczęściej najszybciej działające) środki. Jeśli coś działa „natychmiast", jest duże ryzyko, że zawiera też silnie działające substancje. Związki chemiczne, które uwalniają się z różnego rodzaju chemii gospodarczej, stanowią też dużą grupą alergenów. To mogą być związki chloru, amoniaku, benzenu używane przez nas jako składowe chemii gospodarczej. U osób nadwrażliwych środki stosowane do mycia, czyszczenia czy konserwacji domu mogą dawać objawy alergiczne. Jeśli po sprzątaniu swędzą lub pieką nas dłonie, łzawią oczy itp., nie lekceważmy tego i zmieńmy środki czystości na łagodniejsze.

Zamiast psikać, rozpuszczaj

4 Wielu specjalistów od zdrowia podkreśla, że najgorsze w naszym sprzątaniu jest zamiłowanie do psikania. Preparat w spreju będzie zawsze cieszył się większą popularnością niż w płynie.

To jednak znacznie bardziej niezdrowe dla dróg oddechowych.

Jeżeli już mamy środek w postaci spreju, nie psikajmy nim bezpośrednio na czyszczoną powierzchnię, bo w ten sposób tylko nawdychamy się niepotrzebnie tego środka.

Najlepiej psiknąć na ściereczkę, a dopiero nią wytrzeć to, co chcemy wyczyścić.

Miej nieco więcej cierpliwości

5 To prawda, że łagodniejsze środki potrzebują najczęściej więcej czasu na to, by zadziałać. W kwestii naszego zdrowia nie ma jednak miejsca na pośpiech.

Załóżmy sobie po prostu, że podczas sprzątania trzeba czasem coś trochę poszorować czy potrzeć, by zlikwidować brud. Włożenie nieco większego wysiłku się opłaca. Lepiej też sprzątać częściej niż odskrobywać się z porządnego zabrudzenia silnie działającymi środkami.

Prościej czasem znaczy lepiej

6 To dotyczy zwłaszcza wnętrza kuchenek mikrofalowych czy piekarników. W nich absolutnie nie powinniśmy stosować agresywnej chemii! Jeśli mamy w planach wymianę piekarnika, zdecydujmy się na taki z funkcją samooczyszczania, np. parowego lub za pomocą pirolizy. Do czyszczenia brudnych blach doskonale nadają się gorąca woda, soda oczyszczona i kulka zrobiona z folii aluminiowej. Mogą się też sprawdzić magiczne gąbki, które czyszczą nawet stary brud przy użyciu jedynie niewielkiej ilości wody. Jednak uwaga – przy częstym użyciu mogą porysować szkło czy plastik.

Stosuj środki ostrożności

7 Jeśli używasz środka dezynfekującego, który uwalnia opary, takie jak wybielacz lub amoniak, najpierw przewietrz pomieszczenie, otwierając drzwi lub okna, albo załóż jednorazową maskę na twarz, a potem ją wyrzuć.

Wiele osób spryskuje lub rozprowadza środki dezynfekujące na powierzchni, a następnie natychmiast wyciera środek czyszczący ręcznikiem papierowym lub gąbką. Tylko zapominamy, że to usuwa substancję chemiczną, zanim zdąży zadziałać. Jeśli używasz produktu kupionego w sklepie, czas dezynfekcji powinien być podany na etykiecie, czasem to nawet kilka minut, zanim możemy usunąć środek.

Stary dobry spirytus

8 Skuteczne w dezynfekcji są również preparaty zawierające 70 proc. etanolu lub alkoholu izopropylowego i 30 proc. wody. Alkohol należy mieszać z wodą, bo inaczej wyparuje, zanim zdąży coś zdezynfekować. ●

Margit Kossobudzka

eprasa.pl 9f64de03dc

Jak często prać ręczniki i czy zamykać klapę toalety?

Nauka mówi o łazienkowej higienie

Chociaż łazienka kojarzy się z czystością, bo to przecież tu się myjemy, to jednocześnie w tym pomieszczeniu gromadzi się wilgoć i rozwijają się bakterie oraz grzyby.

Paulina Mozolewska

FOT. GERENME

Nie oznacza to oczywiście, że jest się czego obawiać. Większość drobnoustrojów obecnych w naszych domach nie stanowi zagrożenia dla zdrowych osób.

O tym, czy łazienka stanie się niebezpiecznym miejscem, decydują przede wszystkim codzienne nawyki, liczba domowników, sprawna wentylacja i sposób korzystania z urządzeń.

Pralka nie czyści sama siebie

Jeszcze kilkanaście lat temu w polskich domach pralka najczęściej stała w łazience. Dziś coraz częściej trafia do kuchni, garderoby albo osobnego pomieszczenia gospodarczego. Niezależnie od lokalizacji warto pamiętać, że jej wnętrze jest domem dla wielu bakterii i grzybów.

Najwięcej mikroorganizmów naukowcy znajdują na gumowych uszczelkach, w szufladach na detergenty, filtrach, czyli miejscach, do których zwykle zaglądamy najrzadziej. To właśnie tam gromadzą się resztki detergentów, resztki tkanin, osady z kamienia i wilgoć. W takich warunkach mogą powstawać biofilmy, czyli cienkie warstwy mikroorganizmów przywierających do powierzchni.

Naukowcy znajdowali tam m.in. bakterie z rodzajów *Pseudomonas*, *Acinetobacter* czy *Staphylococcus* oraz różne gatunki drożdży i pleśni. Część z nich określa się mianem oportunistycznych, co oznacza, że zwykle nie stanowią zagrożenia dla zdrowych osób.

Takie nagromadzone zanieczyszczenia mogą jednak powodować nieprzyjemny zapach ubrań mimo prania.

Poza tym, kiedy po skończonym praniu i otwarciu drzwiczek czujemy charakterystyczną woń, przypominającą stęchliznę, nasza pralka najprawdopodobniej wymaga konserwacji.

Problem z brzydkim zapachem stał się bardziej powszechny wraz z popularnością krótkich programów i niskich temperatur prania. Pranie w 30 czy 40 st. C pozwala oszczędzać energię, ale nie sprzyja usuwaniu wszystkich drobnoustrojów z wnętrza urządzenia.

Producenci pralek są dość zgodni i zalecają regularne uruchamianie pustego cyklu czyszczenia sprzętu w temperaturze 60 czy 90 stopni. Dodatkowo zalecają czyszczenie filtrów, szuflad na detergenty i uszczelek oraz polecają po zakończeniu prania pozostawić uchylone drzwiczki. W większości domów taki gruntowny przegląd raz w miesiącu będzie wystarczający. Jeśli jednak pralka pracuje niemal codziennie, róbmy to nawet częściej.

W Internecie nie brakuje porad dotyczących czyszczenia pralek octem. Rzeczywiście może on pomóc w usuwaniu osadów i kamienia. Jednocześnie producenci niektórych urządzeń ostrzegają, że częste stosowanie silnych kwasów może przyspieszać zużycie gumowych elementów. Dlatego przed wykorzystaniem domowych metod sprawdźmy instrukcję urządzenia i zalecenia producenta.

Przecież wycieram czyste ciało

Po kąpieli sięgamy po ręcznik i zakładamy, że skoro wycieramy nim umyte ciało, sam również długo pozostaje czysty. W rzeczywistości już po jednym użyciu tkanina zaczyna gromadzić wilgoć, fragmenty naskórka i mikroorganizmy z naszej skóry.

Badanie przeprowadzone wśród studentów w Ghanie wykazało, że na niemal wszystkich analizowanych ręcznikach występowały bakterie *E. coli* (bakteria jelitowa) oraz gronkowiec złocisty (*S. aureus*), który jest naturalnym składnikiem flory bakteryjnej naszej skóry. Dodatkowo co trzeci ręcznik był siedliskiem szczepów MRSA, tzw. superbakterii, czyli gronkowca złocistego opornego na większość antybiotyków.

Oczywiście badania nie można uogólniać na populację całego świata – warunki, w jakich się odbywało, nie odpowiadało zwykłej domowej łazience. Badanie dotyczyło specyficznego środowiska akademików i hosteli w Ghanie, gdzie studenci mierzyli się z takimi problemami, jak nieregularne dostawy wody. Pokazuje ono jednak, że ręczniki realnie mogą być siedliskiem patogenów, jeśli nie będziemy dbali o odpowiednią higienę.

Największym problemem nie jest jednak sam ręcznik, lecz sposób jego suszenia. Wilgotny materiał pozostawiony w słabo wentylowanej łazience schnie znacznie wolniej, tworząc warunki sprzyjające namnażaniu bakterii i grzybów.

Dlatego rozwieszajmy ręcznik w całości i nie zostawiajmy go zwiniętego na pralce czy kaloryferze.

Łączenie wybielaczy ze środkami zawierającymi kwasy lub amoniak może prowadzić do wydzielania drażniących gazów, które podrażniają oczy oraz drogi oddechowe

Nie ma jednego uniwersalnego zalecenia dotyczącego częstotliwości wymiany ręczników. Wpływa na to wiele czynników. Przejrzałam, jednak zalecenia ekspertów z różnych krajów i najczęściej pojawiała się wskazówka: ręcznik kąpielowy warto wymieniać po trzech – czterech użyciach.

Powinniśmy mieć także osobny ręcznik do wycierania twarzy. W przypadku osób z cerą trądzikową lub skłonną do podrażnień dermatolodzy często zalecają wymianę nawet po każdym użyciu.

Nie zapominajmy również o ręczniku do rąk. Korzystają z niego wszyscy domownicy, a często także goście. Jeśli właśnie organizowaliśmy spotkanie rodzinne najlepiej wymienić go od razu po jego zakończeniu. W codziennym użytkowaniu rozsądnym rozwiązaniem jest zmiana co dwa, trzy dni.

Znaczenie ma również temperatura prania. Podobnie jak w przypadku pościeli, wyższe temperatury pozwalają skuteczniej ograniczać liczbę drobnoustrojów. Poza tym ręczniki nie potrzebują stosowania płynu do płukania.

Szczoteczka do zębów żyje własnym życiem

Polskie Towarzystwo Stomatologiczne przypomina, że szczoteczkę należy wymieniać średnio co trzy miesiące, a także po przebytej infekcji gardła lub jamy ustnej. Powodem nie jest tylko samo zużycie włosia. Badania pokazują, że szczoteczki zbierają nie tylko bakterie z jamy ustnej, ale również drobnoustroje obecne w otoczeniu.

Duże znaczenie ma sposób przechowywania. Szczoteczka zamknięta w szczelnym pojemniku pozostaje wilgotna znacznie dłużej niż ta pozostawiona do wyschnięcia na otwartym powietrzu.

Specjaliści zalecają, aby po każdym użyciu dokładnie opłukać szczoteczkę, przechowywać ją pionowo i pozwolić jej wyschnąć.

Nie dopuszczajmy także do kontaktu główek kilku szczoteczek stojących obok siebie.

Zamykaj klapę toalety

Mało który element wyposażenia domu doczekał się tylu internetowych porad, co ubikacja.

Przez lata przyjęło się uważać, że zamykanie klapy przed spłukaniem skutecznie zatrzymuje mikroorganizmy wewnątrz muszli.

Badania pokazują, że podczas spłukiwania rzeczywiście powstaje aerozol składający się z mikroskopijnych kropelek wody z wnętrza sedesu. Mogą one osiadać na pobliskich powierzchniach, takich jak podłoga, przycisk spłuczki czy szczoteczka, która stoi niedaleko.

Zamknięcie klapy ogranicza część rozpryskujących się kropli, ale nie stanowi całkowitej bariery. Cząsteczki mogą wydostawać się przez szczeliny między deską a muszlą. Dlatego, choć zamykanie klapy jest dobrym nawykiem, nie zastąpi regularnego czyszczenia toalety.

Jak to robić?

Uważać na zbyt energiczne szorowanie, przez które woda może rozpryskiwać się poza obręb muszli, osiadając na pobliskich powierzchniach.

Jest jeszcze jeden toaletowy gadżet sprawiający problemy natury higienicznej, czyli szczotka do toalety. Po każdym użyciu pozostają na niej bakterie pochodzące z muszli klozetowej, dlatego ją także powinniśmy regularnie wymieniać. Producenci zwykle zalecają kupić nową po ok. pół roku, ale jeśli włosie jest zdeformowane albo trudno je dokładnie wypłukać, nawet częściej. Zużyta szczotka nie tylko gorzej czyści, ale też łatwiej zatrzymuje zabrudzenia.

Niebezpieczne trendy z TikToka

Media społecznościowe są pełne filmów pokazujących mieszanie detergentów, tworzenie własnych środków czyszczących i „sekretnych trików" na idealnie czystą łazienkę. Widowiskowa piana i efektowne reakcje chemiczne świetnie wyglądają na nagraniu, ale mogą być niebezpieczne.

Część internetowych porad rzeczywiście pozwala ograniczyć ilość używanej chemii albo obniżyć koszty sprzątania. Problem pojawia się wtedy, gdy autorzy zachęcają do mieszania preparatów bez zrozumienia zachodzących reakcji chemicznych.

Na przykład łączenie wybielaczy ze środkami zawierającymi kwasy lub amoniak może prowadzić do wydzielania drażniących gazów, które podrażniają oczy oraz drogi oddechowe.

Dlatego podstawowa zasada jest prosta: używajmy środków zgodnie z instrukcją producenta. Nawet jeśli korzystamy z danego preparatu od lat, warto choć raz przeczytać etykietę. Może się okazać, że używamy go niezgodnie z przeznaczeniem.

Nie zapominajmy także, żeby detergenty przechowywać poza zasięgiem dzieci i zwierząt domowych.

Prysznic też wymaga uwagi

Cała łazienka ma ciągły kontakt z wilgocią, zwłaszcza po gorącym prysznicu. Kabiny i zasłony prysznicowe, fugi czy słuchawki natryskowe są szczególnie narażone na odkładanie się osadów oraz rozwój pleśni i biofilmów bakteryjnych. Nie pomijajmy ich przy sprzątaniu, a co jakiś czas elementy wymienialne zastępujmy nowymi.

Najbardziej problematyczne są łazienki ze słabą wentylacją. Jeśli para wodna długo utrzymuje się na lustrach i ścianach, może to oznaczać, że wilgoć nie jest skutecznie odprowadzana.

Dlatego po kąpieli warto zostawić uchylone drzwi lub uruchomić wentylację, jeśli mamy taką możliwość.

Pomaga również usuwanie nadmiaru wody ze ścian kabiny prysznicowej czy całej łazienki.

I tak jak w przypadku wszystkich domowych przestrzeni, nie zapominajmy o najprostszej zasadzie. Mycie rąk po skorzystaniu z toalety, sprzątaniu łazienki czy wymianie środków higienicznych wciąż pozostaje jednym z najskuteczniejszych sposobów ograniczania przenoszenia drobnoustrojów. To właśnie dłonie są najważniejszym ogniwem łączącym powierzchnie, przedmioty i nasz organizm.

eprasa.pl 9f64de03dc

wyborcza.pl
wyborcza TV
12-18 CZERWCA 2026
VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV

MISTRZOSTWA ŚWIATA W PIŁCE NOŻNEJ 2026:

- **PODZIAŁ NA GRUPY**
- **TRANSMISJE**
- **TABELE ROZGRYWEK**

S. 4-6

PROUD

Intensywnie, sensualnie i bez cenzury S. 2-3

Polski serial, którym możemy się chwalić za granicą? To „Proud”.

Sensualnie, intensywnie i bez cenzury

VOD

Ktoś szybkim ruchem rozsuwa zasłony. Promienie słońca brutalnie wdzierają się do pokoju, odsłaniając plątaninę nagich ciał na materacu. Zapach potu i alkoholu unoszący się w dusznym powietrzu zdaje się przebijać z ekranu.

Filip spędził noc w towarzystwie czterech facetów. Teraz stoi nad nimi jego siostra. Jest wściekła – i łatwo się domyślić, że to nie pierwsza taka sytuacja. Z kosza wysypują się śmieci, mokre ubrania zalegają w pralce. Dziewczyna ma dość mieszkania z bratem. – Masz dorosnąć. I ten dzień jest dzisiaj – zapowiada. Filip jeszcze tego nie wie, ale jej słowa okażą się prorocze. Zrozumie to dopiero później – kiedy wieczorem odbierze telefon ze szpitala.

Będzie nowy hit?

Nie mam ostatnio zbyt dobrych doświadczeń z polskimi serialami, dlatego do „Proud” podchodziłem ostrożnie. Tym bardziej że określenie „nieodpowiedzialny gej” w opisie pachniało stereotypem. Na szczęście obawy okazały się nieuzasadnione. Serial Karola Klementewicza okazuje się opowieścią o stracie, dojrzewaniu i drugiej szansie, ale przede wszystkim o rodzinie, której nie muszą wcale definiować więzy krwi.

Już od pierwszych sekwencji widać, że twórcy „Proud” są świadomi tego, co i jakim językiem chcą opowiedzieć. Robią to bez cenzury. Serial jest intensywny, momentami wręcz fizyczny w odbiorze, narracja konsekwentnie prowadzona i spójna. Duża w tym zasługa zdjęć Weroniki Bilskiej. Kamera trzyma się blisko bohaterów, operuje zbliżeniami, łapie detale, jest wyczulona na bodźce. W jednej ze scen skupia się na uchu, przez które do Filipa dociera tragiczna wiadomość. W innej próbuje poznać myśli bohatera, zaglądając w głąb przez oczy. Jednocześnie rozmowa wokół rozpływa się w szumie, jakby odbywała się gdzieś poza nim.

Do tego dochodzi narracyjna dyscyplina. Scenariusz Klementewicza i Moniki Pęcikiewicz nie ucieka w efektowne anegdoty ani zbędne wątki. Zachowuje w polu widzenia to, co naprawdę istotne. Twórcy próbują nadążyć za Filipem, który chwilami pędzi na oślep, w rytm muzyki Łukasza Targosza.

Siatka bezpieczeństwa

A nadążyć nie jest łatwo. Filip pracuje jako model, spóźnia się na castingi i plany zdjęciowe, żyje od imprezy do imprezy. Kolejne przygody na jedną noc, przeciągające się w alkoholowo-narkotycznym transie, są dla niego normą. Jest bezczelny. Nie zważa na ludzi, którym na nim zależy, nie myśli o konsekwencjach, może dlatego, że zwykle wszystko uchodzi mu na sucho?

Nie przepadam za takimi bohaterami, jednak trudno Filipa nie lubić. Duża w tym zasługa wcielającego się w tę rolę Ignacego Lissa. Fotogeniczny, z tlenionymi włosami i w motocyklowej kurtce, ma w sobie coś z buntownika. Młody aktor potrafi odsłonić pęknięcia tej postaci. Jego bohater odcina się od emocji, zagłusza je tym wiecznym pędem. Jakby egocentryzm stanowił formę pancerza, mechanizm obronny przed zmierzeniem się z własnymi wadami, słabościami, a przede wszystkim – przed kolejnym odrzuceniem. A tego doświadczył jako dziecko, gdy po śmierci mamy razem z siostrą trafili do domu dziecka.

Na odbiór bohatera wpływa też to, jak widzą go inni. Wokół Filipa powstała swoista siatka bezpieczeństwa złożona z ludzi, którym na nim zależy. Wiedzą, że zawodzi – ale i tak nie potrafią go skreślić. Jak przyjaciel Olek, który poszedłby za nim w ogień,

„WYBORCZĄ TV” redaguje zespół działu Kultura; **Projekt makiety „Wyborczej TV”:** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Magdalena Birska;
Wydawca: Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl
Naświetlanie i druk: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** HBO Max; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

VOD

czy opiekuńcza makijażystka Kiki. Została mamą jako nastolatka, teraz próbuje poukładać sobie życie. I nie potrafi zrozumieć, dlaczego jej nie wychodzi. – Mam odchowane dziecko, jestem gotowa na wszystko – co jest ze mną nie tak? – pyta w przypływie rozpaczy. Mam nadzieję, że w kolejnych odcinkach wątki tych bohaterów będą konsekwentnie rozwijane. Maria Sobocińska oraz Kamil Studnicki tworzą wyraziste drugoplanowe postaci, które nie dają się sprowadzić do roli tła. W ogóle obsada to mocny punkt serialu. Nawet Maja Ostaszewska została obsadzona według innego klucza niż zazwyczaj.

Dialogi płyną, Klementewicz sprawnie inscenizuje rodzinne spotkania i trudne konfrontacje. Zgrabnie rozgrywa układ sił w trakcie wizyty Filipa u niedoszłego szwagra. Nowa partnerka mężczyzny, zamiast stanąć po jego stronie, siada obok gościa – jakby intuicyjnie dołączała do linii oskarżenia. Niby drobny gest, a ustawia dynamikę całej sytuacji.

Najwyższa pora dojrzeć

„Proud" wychodzi od stereotypu, żeby stopniowo go rozbroić. Tak naprawdę opowiada po prostu o młodym człowieku zmuszonym do wzięcia odpowiedzialności za własne życie. Filip, przyzwyczajony do braku zobowiązań i jazdy po bandzie, nagle musi zaopiekować się malutką siostrzenicą. O ile potraktuje wyzwanie serio, zamiast dalej wysługiwać się innymi, będzie to dla niego przyspieszony kurs dojrzewania, ale też konfrontacja z czymś, czego sam nie zaznał. Czy odnajdzie się w roli taty, którego przecież nie miał? Czy będzie potrafił się zmienić, czy wreszcie dostrzeże, że bliscy też mają swoje dramaty i potrzeby?

Klementewicz przyznaje, że inspiracją do napisania „Proud" było obserwowanie, jak jego brat stał się ojcem i radził z nowymi wyzwaniami. Każdy rodzic wie, że dziecko zmienia wszystko. Serial proponuje spojrzenie na samotne rodzicielstwo, w dodatku z nieco innej niż zwykle perspektywy. W organiczny sposób stawia pytania o postrzeganie osób LGBT w tej roli. Polskie prawo nie wyklucza przysposobienia dziecka przez singla. Przepisy to jedno, co innego realia. A jakie szanse ma gej, nawet jeśli chodzi o opiekę nad córką siostry? – W tym kraju nikt mi nie da zaadoptować dziecka – przekonuje Filip. – Twoja orientacja nie jest atutem – potwierdza zaprzyjaźniony prawnik. – Najlepiej, gdybyś przestał być gejem na jakiś czas.

„Proud" został osadzony w polskim kontekście i wpisuje się w queerową narrację, jednak nie daje się zaszufladkować. Pewnie dlatego, że dotyka spraw uniwersalnych. Dobrze działa wybór piosenek, chociaż momentami ich tekst brzmi jako zbyt dosłowny komentarz do ekranowych wydarzeń. HBO Polska ma materiał na hit, i to międzynarodowy, bo serial komunikuje się z widzem w bardzo świeży, klarowny sposób.

Świadczy o tym chociażby entuzjastyczne przyjęcie podczas Series Manii – największego wydarzenia w Europie poświęconego serialom. Po seansie publiczność nagrodziła twórców owacją na stojąco, a „Proud" został wybrany najlepszym serialem w konkursie międzynarodowym. Jury nagrodziło również odtwórcę głównej roli, zjawiskowego Ignacego Lissa. **Piotr Guszkowski**

PROUD
serial dramatyczny, Polska 2026,
tw. Karol Klementewicz, wyk. Ignacy Liss, Kamil Studnicki, Maria Sobocińska, Maja Ostaszewska, Joanna Kulig
1/8 odc., HBO Max. Kolejne w piątki

REKLAMA 34434422

Warszawa 88,4 FM • Gdańsk 87,8 FM • Bydgoszcz 103,5 FM • Poznań 103,4 FM
Wrocław 106,1 FM • Opole 104,1 FM • Kraków 102,4 FM • Katowice 94,5 FM

TV

MUNDIAL

GRUPA A

- Meksyk
- RPA
- Korea Południowa
- Czechy

Meksyk ..... : ..... RPA
11.06, 21:00, TVP 1 i TVP Sport

Korea Płd. ..... : ..... Czechy
12.06, 4:00, TVP 2 i TVP Sport

Czechy ..... : ..... RPA
18.06, 18:00, TVP 2 i TVP Sport

Meksyk ..... : ..... Korea Płd.
19.06, 3:00, TVP 1 i TVP Sport

RPA..... : ..... Korea Płd.
25.06, 3:00, TVP Sport

Czechy ..... : ..... Meksyk
25.06, 3:00, TVP 2

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

GRUPA B

- Kanada
- Bośnia i Hercegowina
- Katar
- Szwajcaria

Kanada ..... : ..... BiH
12.06, 21:00, TVP 1 i TVP Sport

Katar ..... : ..... Szwajcaria
13.06, 21:00, TVP 1 i TVP Sport

Szwajcaria ..... : ..... BiH
18.06, 21:00, TVP 1 i TVP Sport

Kanada ..... : ..... Katar
19.06, 0:00, TVP 2 i TVP Sport

Szwajcaria ..... : ..... Kanada
24.06, 21:00, TVP 1

BiH ..... : ..... Katar
24.06, 21:00, TVP Sport

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

GRUPA C

- Brazylia
- Maroko
- Haiti
- Szkocja

Brazylia ..... : ..... Maroko
14.06, 0:00, TVP 2 i TVP Sport

Haiti ..... : ..... Szkocja
14.06, 3:00, TVP 1 i TVP Sport

Szkocja ..... : ..... Maroko
20.06, 0:00, TVP 2 i TVP Sport

Brazylia ..... : ..... Haiti
20.06, 3:00, TVP 1 i TVP Sport

Maroko ..... : ..... Haiti
25.06, 0:00, TVP Sport

Szkocja ..... : ..... Brazylia
25.06, 0:00, TVP 1

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

GRUPA G

- Belgia
- Egipt
- Iran
- Nowa Zelandia

Belgia ..... : ..... Egipt
15.06, 21:00, TVP 1 i TVP Sport

Iran ..... : ..... Nowa Zelandia
16.06, 3:00, TVP 1 i TVP Sport

Belgia ..... : ..... Iran
21.06, 21:00, TVP 1 i TVP Sport

Nowa Zelandia ..... : ..... Egipt
22.06, 3:00, TVP 1 i TVP Sport

Egipt ..... : ..... Iran
27.06, 5:00, TVP Sport

Nowa Zelandia ..... : ..... Belgia
27.06, 5:00, TVP 2

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

GRUPA H

- Hiszpania
- Rep. Zielonego Przylądka
- Arabia Saudyjska
- Urugwaj

Hiszpania ..... : ..... RZP
15.06, 18:00, TVP 2 i TVP Sport

Arabia Saudyjska ..... : ..... Urugwaj
16.06, 0:00, TVP 2 i TVP Sport

Hiszpania ..... : ..... Arabia Saudyjska
21.06, 18:00, TVP 2 i TVP Sport

Urugwaj ..... : ..... RZP
22.06, 0:00, TVP 2 i TVP Sport

RZP ..... : ..... Arabia Saudyjska
27.06, 2:00, i TVP Sport

Urugwaj ..... : ..... Hiszpania
27.06, 2:00, TVP 1

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

GRUPA I

- Francja
- Senegal
- Irak
- Norwegia

Francja ..... : ..... Senegal
16.06, 21:00, TVP 1 i TVP Sport

Irak ..... : ..... Norwegia
17.06, 0:00, TVP 2 i TVP Sport

Francja ..... : ..... Irak
22.06, 23:00, TVP 1 i TVP Sport

Norwegia ..... : ..... Senegal
23.06, 2:00, TVP 1 i TVP Sport

Norwegia ..... : ..... Francja
26.06, 21:00, TVP 1

Senegal ..... : ..... Irak
26.06, 21:00, TVP Sport

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

piątek sobota niedziela poniedziałek wtorek środa czwartek

2026

Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej w Kanadzie, Meksyku i Stanach Zjednoczonych: podział na grupy, transmisje, tabele rozgrywek

TV

GRUPA D

- Stany Zjednoczone
- Paragwaj
- Australia
- Turcja

USA ..... : ..... Paragwaj
13.06, 3:00, TVP 2 i TVP Sport

Australia ..... : ..... Turcja
14.06, 6:00, TVP 2 i TVP Sport

USA ..... : ..... Australia
19.06, 21:00, TVP 1 i TVP Sport

Turcja ..... : ..... Paragwaj
20.06, 5:00, TVP 2 i TVP Sport

Paragwaj ..... : ..... Australia
26.06, 4:00, TVP Sport

Turcja ..... : ..... USA
26.06, 4:00, TVP 1

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

GRUPA E

- Niemcy
- Curaçao
- Wyb. Kości Słoniowej
- Ekwador

Niemcy ..... : ..... Curaçao
14.06, 19:00, TVP 2 i TVP Sport

WKS ..... : ..... Ekwador
15.06, 1:00, TVP 2 i TVP Sport

Niemcy ..... : ..... WKS
20.06, 22:00, TVP 1 i TVP Sport

Ekwador ..... : ..... Curaçao
21.06, 2:00, TVP 2 i TVP Sport

Curaçao ..... : ..... WKS
25.06, 22:00, TVP Sport

Ekwador ..... : ..... Niemcy
25.06, 22:00, TVP 1

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

GRUPA F

- Holandia
- Japonia
- Szwecja
- Tunezja

Holandia ..... : ..... Japonia
14.06, 22:00, TVP 1 i TVP Sport

Szwecja ..... : ..... Tunezja
15.06, 4:00, TVP 1 i TVP Sport

Holandia ..... : ..... Szwecja
20.06, 19:00, TVP 1 i TVP Sport

Tunezja ..... : ..... Japonia
21.06, 6:00, TVP 2 i TVP Sport

Japonia ..... : ..... Szwecja
26.06, 1:00, TVP 1

Tunezja ..... : ..... Holandia
26.06, 1:00, TVP Sport

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

GRUPA J

- Argentyna
- Algieria
- Austria
- Jordania

Argentyna ..... : ..... Algieria
17.06, 3:00, TVP 1 i TVP Sport

Austria ..... : ..... Jordania
17.06, 6:00, TVP 2 i TVP Sport

Argentyna ..... : ..... Austria
22.06, 19:00, TVP 2 i TVP Sport

Jordania ..... : ..... Algieria
23.06, 5:00, TVP 2 i TVP Sport

Algieria ..... : ..... Austria
28.06, 4:00, TVP Sport

Jordania ..... : ..... Argentyna
28.06, 4:00, TVP 2

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

GRUPA K

- Portugalia
- Dem. Republika Konga
- Uzbekistan
- Kolumbia

Portugalia ..... : ..... DR Konga
17.06, 19:00, TVP 2 i TVP Sport

Uzbekistan ..... : ..... Kolumbia
18.06, 4:00, TVP 1 i TVP Sport

Portugalia ..... : ..... Uzbekistan
23.06, 19:00, TVP 2 i TVP Sport

Kolumbia ..... : ..... DR Konga
24.06, 4:00, TVP 1 i TVP Sport

DR Konga ..... : ..... Uzbekistan
28.06, 1:30, TVP Sport

Kolumbia ..... : ..... Portugalia
28.06, 1:30, TVP 1

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

GRUPA L

- Anglia
- Chorwacja
- Ghana
- Panama

Anglia ..... : ..... Chorwacja
17.06, 22:00, TVP 1 i TVP Sport

Ghana ..... : ..... Panama
18.06, 1:00, TVP 2 i TVP Sport

Anglia ..... : ..... Ghana
23.06, 22:00, TVP 1 i TVP Sport

Panama ..... : ..... Chorwacja
24.06, 1:00, TVP 2 i TVP Sport

Chorwacja ..... : ..... Ghana
27.06, 23:00, TVP 1

Panama ..... : ..... Anglia
27.06, 23:00, TVP Sport

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

■ piątek ■ sobota ■ niedziela ■ poniedziałek ■ wtorek ■ środa ■ czwartek

Transmisja w TVP 1, TVP 2 i TVP Sport

PIĄTEK 12.06

KOLARSTWO

• TOUR AUVERGNE-RHÔNE-ALPES
UCI World Tour – 6. etap
15:20 | EUROSPORT 1

KOLARSTWO GÓRSKIE

• PUCHAR ŚWIATA KOBIET W LEOGANGU
Cross-country short track
17:15 | EUROSPORT 1

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W LEOGANGU
Cross-country short track
18:15 | EUROSPORT 1

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Mecz o 3. miejsce – 2. mecz:
Dziki Warszawa – AMW Arka
20:05 | POLSAT SPORT 3, POLSAT SPORT EXTRA 4

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
1. kolejka grupy B:
Kanada – Bośnia i Hercegowina
20:50 | TVP 1, TVP SPORT
1. kolejka grupy D:
USA – Paragwaj
02:50 | TVP 2, TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW MĘŻCZYZN FIVB
Japonia – Polska
13:45 | POLSAT SPORT 1, POLSAT SPORT EXTRA 2

TENIS

• ATP 250 – LIBÉMA OPEN
ćwierćfinały
11:00 | 13:00 | 15:00 | 17:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 500 – HSBC CHAMPIONSHIPS
Ćwierćfinał
12:30 | 14:30 | 16:30 | 18:30 | CANAL+ SPORT2 HD

SOBOTA 13.06

GOLF

• PGA TOUR – RBC CANADIAN OPEN
3. dzień
19:00 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• COPENHAGEN SPRINT
UCI Women's World Tour
16:15 | EUROSPORT 2

• TOUR AUVERGNE-RHÔNE-ALPES
UCI World Tour – 7. etap
15:15 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Finał – 3. mecz: ORLEN Zastal Zielona Góra – Legia Warszawa
18:30 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
1. kolejka grupy B:
Katar – Szwajcaria
20:50 | TVP 1, TVP SPORT
1. kolejka grupy C:
Brazylia – Maroko
23:50 | TVP 2, TVP SPORT
1. kolejka grupy C:
Haiti – Szkocja
02:50 | TVP 1, TVP SPORT

TENIS

• ATP 250 – LIBÉMA OPEN
1. półfinał
15:00 | POLSAT SPORT 3
2. półfinał
17:00 | POLSAT SPORT 3

• WTA 500 – HSBC CHAMPIONSHIPS
Półfinał
14:30 | CANAL+ SPORT2 HD
16:30 | CANAL+ SPORT2 HD

NIEDZIELA 14.06

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX BARCELONY-KATALONII
Parada kierowców
12:55 | ELEVEN SPORTS 1
Wyścig
14:55 | ELEVEN SPORTS 1

KOLARSTWO

• TOUR AUVERGNE-RHÔNE-ALPES
UCI World Tour – 8. etap
15:25 | EUROSPORT 2

LEKKOATLETYKA

• USATF LOS ANGELES GRAND PRIX
World Athletics Continental Tour
22:00 | POLSAT SPORT 3

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
Australia – Turcja
05:50 | TVP 2, TVP SPORT
Niemcy – Curaçao
18:50 | TVP 2, TVP SPORT
Holandia – Japonia
21:50 | TVP 1, TVP SPORT

PIŁKA RĘCZNA

• LIGA MISTRZÓW EHF
Turniej finałowy – finał
17:55 | EUROSPORT 1

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW MĘŻCZYZN FIVB
Ukraina – Polska
06:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• WTA
17:00 | CANAL+ SPORT2 HD

• WTA 500 – HSBC CHAMPIONSHIPS
Finał
14:30 | CANAL+ SPORT2 HD

Prezydent FIFA Gianni Infantino trzyma trofeum Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej
· FOT. RAYMOND CARLIN III-IMAGN IMAGES

PONIEDZIAŁEK 15.06

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Finał – 4. mecz: ORLEN Zastal Zielona Góra – Legia Warszawa
19:45 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
Szwecja – Tunezja
03:50 | TVP 1, TVP SPORT

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
1. kolejka grupy H: Hiszpania – Republika Zielonego Przylądka
17:50 | TVP 2, TVP SPORT
1. kolejka grupy H: Hiszpania – Republika Zielonego Przylądka
20:50 | TVP 1, TVP SPORT
Arabia Saudyjska – Urugwaj
23:50 | TVP 2, TVP SPORT
Iran – Nowa Zelandia
02:50 | TVP 1, TVP SPORT

TENIS

• ATP 500 – HSBC CHAMPIONSHIPS
12:30 | 14:30 | 16:30 | 18:30 | POLSAT SPORT 2

WTOREK 16.06

LEKKOATLETYKA

• ZLATÁ TRETRA
World Athletics Continental Tour Gold
18:00 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
Francja – Senegal
20:50 | TVP 1, TVP SPORT
Irak – Norwegia
23:50 | TVP 2, TVP SPORT
Argentyna – Algieria
02:50 | TVP 1, TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIET FIVB
Dominikana – USA
05:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 500 – HSBC CHAMPIONSHIPS
12:30 | POLSAT SPORT 2
14:30 | POLSAT SPORT 2
16:30 | POLSAT SPORT 2
18:30 | POLSAT SPORT 2

• TERRA WORTMANN OPEN
11:30 | POLSAT SPORT 1
13:30 | POLSAT SPORT 1
15:30 | POLSAT SPORT 1
17:30 | POLSAT SPORT 3

ŚRODA 17.06

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Finał – ewentualny 5. mecz:
Legia Warszawa – ORLEN Zastal Zielona Góra
19:45 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA
Austria – Jordania
05:50 | TVP 2, TVP SPORT
Portugalia – Demokratyczna Republika Konga
18:50 | TVP 2
Portugalia – Demokratyczna Republika Konga
18:50 | TVP SPORT
Portugalia – Demokratyczna Republika Konga
20:00 | TVP 2
Anglia – Chorwacja
21:50 | TVP 1, TVP SPORT
Ghana – Panama
00:50 | TVP 2, TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIET FIVB
Kanada – Holandia
08:45 | POLSAT SPORT 3
Czechy – Włochy
09:45 | POLSAT SPORT 2
Bułgaria – Polska
11:45 | POLSAT SPORT 1
Japonia – Serbia
13:45 | POLSAT SPORT 2
14:45 | POLSAT SPORT 1
Turcja – Belgia
18:15 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• TERRA WORTMANN OPEN
11:30 | 13:30 | 15:30 | 17:30 | POLSAT SPORT 3

• VANDA PHARMACEUTICALS BERLIN TENNIS OPEN
11:00 | 13:00 | 15:30 | 17:30 | CANAL+ SPORT2 HD

CZWARTEK 18.06

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA SŁOWENII
UCI ProSeries – 2. etap
13:30 | EUROSPORT 1

• WYŚCIG DOOKOŁA SZWAJCARII
UCI World Tour – 2. etap
15:45 | EUROSPORT 1

• WYŚCIG DOOKOŁA SZWAJCARII
UCI Women's World Tour
10:05 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
Uzbekistan – Kolumbia
03:50 | TVP 1, TVP SPORT

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
Czechy – RPA
17:50 | TVP 2
Czechy – RPA
19:00 | TVP 2
Szwajcaria – Bośnia
20:50 | TVP 1, TVP SPORT
Kanada – Katar
23:50 | TVP 2, TVP SPORT
Meksyk – Korea Południowa
02:50 | TVP 1, TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIET FIVB
Ukraina – Polska
11:45 | POLSAT SPORT 1
Belgia – Brazylia
14:45 | POLSAT SPORT 1
Turcja – Francja
18:15 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• TERRA WORTMANN OPEN
11:30 | 13:30 | 15:30 | 17:30 | POLSAT SPORT 2

• ENEA POZNAŃ OPEN
ćwierćfinały gry pojedynczej
12:00 | 14:00 | 16:00 | 18:00 | POLSAT SPORT 3

• VANDA PHARMACEUTICALS BERLIN TENNIS OPEN
11:00 | 13:00 | 15:30 | 17:30 | CANAL+ SPORT2 HD

WSPINACZKA

• SERIA ŚWIATOWA W INNSBRUCKU
Finały boulderingu
19:30 | EUROSPORT 1

Od A do Z

8. MILA ★★★★
dramat obycz., USA/Niemcy 2002, reż. Curtis Hanson, wyk. Eminem, Brittany Murphy, Kim Basinger
22:00 | canal+ premium
Biografia białego rapera wychowanego na przedmieściach Detroit – od początków do pierwszych sukcesów: na motywach biografii Eminema i z nim w roli głównej. Specyficzna atmosfera i Oscar za piosenkę.

ANNA ★★★
film sens., Francja 2019, reż. Luc Besson, wyk. Sasha Luss, Helen Mirren, Luke Evans
22:00 | tv puls
Luc Besson lubi się powtarzać: wyjątkowa top modelka jest wyjątkowa podwójnie – jednocześnie z karierą w modelingu jest morderczynią na zlecenie znającą mnóstwo tajemnic, od których zależą losy świata.

DIUNA: CZĘŚĆ DRUGA ★★★★
film przyg., USA/Kanada 2024, reż. Denis Villeneuve, wyk. Timothée Chalamet, Zendaya, Rebecca Ferguson
20:00 | tvn
Kontynuacja spektakularnej ekranizacji prozy Franka Herberta. Paul Atryda, uznany za mesjasza, staje na czele Arrakis, by dopełnić zemsty za zagładę swego rodu oraz ocalić świat przed widmem zagłady.

DJANGO ★★★★★
western, USA 2012, reż. Quentin Tarantino, wyk. Jamie Foxx, Christoph Waltz, Leonardo DiCaprio
23:40 | cinemax
Quentin Tarantino bierze się do westernu, oddając należny hołd Sergiowi Leone, wyśmiewając przy okazji utarte konwencje, narosłe wokół gatunku stereotypy i samego siebie. Plus brawurowy Christoph Waltz.

EUROTRIP ★★
komedia, USA/Czechy 2004, reż. Jeff Schaffer, Alec Berg, wyk. Scott Mechlowicz, Jacob Pitts, Kristin Kreuk
22:55 | stopklatka
Grupa amerykańskich nastolatków wyrusza na podbój Europy, gdzie mieszka internetowa przyjaciółka jednego z nich. Plus znany zestaw tricków i uprzedzeń Amerykanów do Starego Kontynentu.

Oddajją

20:00 | hbo
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Po śmierci ojca chłopak musi czekać trzy miesiące, by ubiegać się o opiekę nad przyrodnią siostrą. Do tego czasu trafiają do rodziny zastępczej w domu na odludziu, gdzie panuje złowroga atmosfera

HORROR
AUSTRALIA 2024, REŻ. DANNY PHILIPPOU, MICHAEL PHILIPPOU. WYK. SALLY HAWKINS, BILLY BARRATT, SORA WONG

KAMDESH. AFGAŃSKIE PIEKŁO ★★★
film sens., USA/Bułgaria 2019, reż. Rod Lurie, wyk. Scott Eastwood, Caleb Landry Jones, Orlando Bloom
20:10 | ale kino+ hd
Amerykański odpowiednik polskiej „Karbali": w 2009 roku amerykański posterunek przy granicy z Pakistanem, mający kontrolować ruchy talibów, zostaje zaatakowany przez kilkusetosobowy oddział.

NIE LUBIĘ PONIEDZIAŁKU ★★★
komedia, Polska 1971, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Jerzy Turek, Kazimierz Witkiewicz, Andrzej Herder
20:00 | kino polska
Kilkanaście krótszych i dłuższych anegdot z lirycznym finałem o mieszkańcach Warszawy i ich gościach w czasach wczesnego Gierka. Humor autentyczny, realia mniej.

OJCIEC PANNY MŁODEJ ★★
komedia, USA 2022, reż. Gary Alazraki, wyk. Andy Garcia, Gloria Estefan, Adria Arjona
20:00 | tvn 7
Komediowy klasyk po raz trzeci – z Andym Garcią po Spencerze Tracym i Steve'ie Martinie: ojciec musi się pogodzić z myślą o wydaniu córki za mąż, co wymaga odnowienia rodzinnych - latynoskich – relacji.

OPERACJA MINCEMEAT ★★★
dramat wojenny, Wlk. Brytania/USA 2021, reż. John Madden, wyk. Colin Firth, Matthew Macfadyen, Kelly MacDonald
20:10 | tvp historia
65 lat po „Człowieku, którego nie było" kino wraca do akcji brytyjskiego kontrwywiadu, któremu udało się przekonać hitlerowców, że alianci w 1943 roku będą lądować na Bałkanach, a nie na Sycylii.

PIRACI Z KARAIBÓW: SKRZYNIA UMARLAKA ★★★
film przyg., USA 2006, reż. Gore Verbinski, wyk. Johnny Depp, Orlando Bloom, Keira Knightley
19:55 | polsat
Przebój zaprogramowany komputerowo: bohaterowie „Piratów z Karaibów" powracają jako poszukiwacze skarbu, którego odnalezienie uwolni kapitana Sparrowa (Johnny Depp) od groźby wiecznego potępienia.

ROZDZIELENI ★★★★
komedia, USA 2025, reż. James Sweeney, wyk. Dylan O'Brien, James Sweeney, Lauren Graham
22:00 | cinemax
Po stracie brata bliźniaka chłopak zapisuje się do grupy wsparci dla osób będących w analogicznej sytuacji. Wkrótce nawiązuje szczególną więź z jednym z uczestników terapii, co rodzi pewne konsekwencje.

STEVE JOBS ★★★★
film biograficzny, USA/Wlk. Brytania/Japonia 2015, reż. Danny Boyle, wyk. Michael Fassbender, Kate Winslet, Seth Rogen
20:00 | cinemax
Dojrzewanie geniusza: Michael Fassbender jako Steve Jobs, szef Apple Inc., w trzech kluczowych momentach swego życia - kiedy wprowadzał na rynek Macintosha, zakładał NeXT-a i otwierał rynek dla iMaca.

ZAUŁEK KOSZMARÓW ★★★★
thriller, USA 2021, reż. Guillermo del Toro, wyk. Bradley Cooper, Cate Blanchett, Toni Collette
21:45 | hbo
W czasach Wielkiego Kryzysu wędrowny kuglarz uczy się manipulowania swoją widownią, ale posuwa się o krok za daleko. Efekt w ujęciu Guillerma del Toro: cztery nominacje do Oscara (w tym film roku).

ZNAKI ★★★★
film s.f., USA 2002, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Mel Gibson, Joaquin Phoenix, Rory Culkin
23:10 | polsat
Mel Gibson jako anglikański pastor, który przezwycięża kryzys wiary broniąc swej rodziny przed inwazją zielonych ludzików. Plus M. Night Shyamalan za kamerą. Świetna robota.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

08:00 Serwis Info - magazyn
08:05 Pogoda Info
08:15 Czterdziestolatek (10)
09:20 Ranczo V (2/13)
10:15 Komisarz Alex V (11)
11:05 Ojciec Mateusz XIII (10)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Magazyn rolniczy (779)
13:00 Dzikie imperium (3/3)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5685)
18:05 Reporterzy (546)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia
20:25 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)

20:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA**: 1. kolejka grupy B: Kanada – Bośnia i Hercegowina (na żywo)
23:35 **Biały potok** - komedia ★★★ Polska 2021, reż. Michał Grzybowski, wyk. Marcin Dorociński, Julia Wyszyńska (90 min)
01:05 **Zabić Sekala (Je treba zabit Sekala)** - dramat ★★★ wojenny Czechy/Słowacja/Francja/Polska 1998 (125 min)

TVP2

06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (433) - dyskusja
06:55 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7582) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7582) - mag. Polska 2026
11:25 Operacja zdrowie (82)
12:00 Rodzinka.pl (10/26)
12:35 Koło fortuny (1857) - teleturniej Polska 2025
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (988)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1858)
16:35 Familiada (3035)
17:20 Panna młoda
18:15 Va banque (989)
18:50 Jeden z dziesięciu (7)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Rodzinka.pl XVII** (6) - serial komediowy Polska 2025
20:40 **Świat w obłokach – muzyczni spadkobiercy Marka Grechuty** - koncert Polska 2026, reż. Beata Harasimowicz
22:40 **63. KFPP w Opolu** (217) - festiwal
23:45 **Raz na milion lat – piosenki zespołu Republika** - koncert
01:55 **Rodzinka.pl** - serial kom. Polska 2026

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (2955) - mag. Polska 2026
11:30 Gliniarze XV (12,13/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
14:00 Siatkówka: Liga Narodów mężczyzn FIVB: Japonia – Polska (na żywo)
16:30 Na ratunek 112 XVII (11) - serial fab.-dok. Polska 2025
17:00 Gliniarze XVIII (8) - serial fab.-dok. Polska 2024
18:00 Pierwsza miłość 50 (66) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając, Mateusz Kościukiewicz, Dąbrówka Kruk, Aleksandra Zienkiewicz, Maciej Mikołajczyk
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (612)

19:55 **Piraci z Karaibów: Skrzynia umarlaka (Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest)** - film przyg. USA 2006, reż. Gore Verbinski (195 min)
23:10 **Znaki (Signs)** - film ★★★★ s.f. USA 2002, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Mel Gibson (145 min)
01:35 **Cicha noc (Silent Night)** - kom. USA/Wlk. Bryt. 2021, reż. Camille Griffin, wyk. Keira Knightley (110 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8013) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (43/48) wyk. Agnieszka Czekańska
06:50 Kuchenne rewolucje: Warszawa – Piccownia 29 (1) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5744)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „U Mariusza", Płock XX (9) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Kalinowiec – „Schabowy i spółka" 28 (10) - reality show
13:40 Ukryta prawda (22,23,17/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (19/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi IV (13/48) - serial fab.-dok. Polska 2025
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (8014) - mag.

20:00 **Diuna: Część druga (Dune: Part Two)** - film ★★★★ przyg. USA/Kanada 2024, reż. Denis Villeneuve, wyk. Timothée Chalamet (215 min)
23:35 **Zakonnica 2 (The Nun II)** - horror ★★ USA 2023, reż. Michael Chaves (140 min)
01:55 **Król Artur: Legenda miecza (King Arthur: Legend of the Sword)** - film przyg. ★★★ Wlk. Brytania/USA/Australia 2017 (155 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (9,10/22) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (14,15/16)
10:00 Maria z przedmieścia
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obyczajowy Turcja 2011, wyk. Halit Ergenç
14:00 Kurierzy (13)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obycz.
17:00 Kurierzy (14) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (20,1) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Momentum** - thriller ★★ USA/RPA 2015, reż. Stephen S Campanelli, wyk. Olga Kurylenko, James Purefoy, Hlomla Dandala (120 min)
22:00 **Anna** - film sens. ★★★ Francja 2019, reż. Luc Besson, wyk. Sasha Luss (150 min)
00:30 **Kobiety mafii II** 18 ★ - film sens. Polska 19, reż. Patryk Vega, wyk. Angie Cepeda, Agnieszka Dygant, Piotr Adamczyk (160 min)

TVN7

05:20 Ten moment (15/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (9,10,11/63) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (37,1,2/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi III (6/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (9/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Sekrety życia (38/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (46/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Ojciec panny młodej (Father of the Bride)** - komedia ★★ USA 2022, reż. Gary Alazraki, wyk. Andy Garcia, Gloria Estefan (150 min)
22:30 **Ocean's 8** - komedia ★★★ sensacyjna USA 2018, reż. Gary Ross, wyk. Sandra Bullock, Cate Blanchett (140 min)
00:50 **Sherlock Holmes: Gra cieni (Sherlock Holmes)** - film krym. ★★★★ USA/Niemcy 2011, reż. Guy Ritchie (155 min)

MEZZO

11:55 Tarmo Peltokoski, Mao Fujita – Penderecki, Chopin, Lutosławski - muzyka klas.
13:25 Solrey & Traffic Quintet: Ciao Casanova
14:50 Marc-Antoine Charpentier: Medea - opera Francja 23, reż. Yan Proefrock
17:40 Intermezzo
18:00 Festiwal Sons d'hiver 2021: Hamid Drake, David Murray, Archie Shepp
19:15 Jazz w Vienne: Manu Katché „One Shot Not" - koncert Francja 2021
20:30 Opera Now: Sarah Nemtsov – Michel van der Aa – Philip Venables - serial dok.
21:05 Mesjasz - muzyka klas.
23:30 Giacomo Puccini: Tosca - opera Włochy 2023
01:45 Jascha Heifetz – Boski skrzypek - film dok.

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź III
09:20 Bing (73,74/78)
09:35 Basia II (22,23)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple II
11:25 Gus. Mały – wielki rycerz (9,10/52) - serial anim.
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (3,6/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! III (7)
17:35 Superkoty (22)
18:00 Blue II (11,12/52)
18:15 Bing (73,74/78)
18:45 Masza i niedźwiedź III
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (58) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX
23:00 Dom zły - thriller PL 2009, reż. Wojciech Smarzowski

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (12) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci IX (41,42/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (15,16) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (40,41) - serial fab.-dok. Polska 2026
13:55 Trudne sprawy XXVII (40,41,42) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (9) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (66) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (10) - serial obycz.
20:00 Gwiazdy kabaretu (171, 179) - kabaret i satyra
22:00 Obcy kontra Predator - film akcji USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Kanada/Czechy 2004, reż. Paul W.S. Anderson
00:05 STOP Drogówka (375)

METRO

07:40 Anatomia piękna II (9/10) - serial dok.
08:35 Szpital (11,12/72)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Anatomia piękna II (10) - serial dok. Polska 2025
13:35 Przepis na życie V (12)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (9, 10)
17:00 Fani czterech kółek XVI (9/16) - serial dokumentalny
18:00 Prawo Agaty V
19:00 Kartoteka XI (4) - serial fabularno-dok. Polska 2016
20:00 Ocean strachu - thriller USA 2003, reż. Chris Kentis, wyk. Blanchard Ryan
22:00 Oszukać przeznaczenie - horror USA/Kanada 2000
00:05 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (6/12)
01:05 Szpital (7/72)

PIĄTEK 12.06

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat: Areszt (61)
08:55 Robert Makłowicz (217, 123) - magazyn
10:45 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (4) - mag. kulinarny
10:55 Górski lekarz XVIII (2,3/8) - serial obycz.
13:00 Katastrofy w przestworzach VII (1,1,8/8)
16:00 MacGyver III (8,9/20) - serial sensacyjny
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (1,2/12)
19:10 Aukcja w ciemno (10,11) - serial dok.
20:00 Hulk (The Hulk) - film *** sensacyjny USA 2003, reż. Ang Lee, wyk. Eric Bana, Jennifer Connelly, Nick Nolte, Sam Elliott, Josh Lucas (175 min)
22:55 Eurotrip (EuroTrip) ** - komedia USA/Czechy 2004, reż. Jeff Schaffer, Alec Berg, wyk. Scott Mechlowicz, Jacob Pitts, Kristin Kreuk (115 min)
00:50 Cube - dramat Kanada *** 1997, reż. Vincenzo Natali, wyk. Nicole de Boer, Nicky Guadagni, David Hewlett (120 min)

ALE KINO+

09:30 Problem - film krótkom. Polska 2020 (30 min)
10:00 Grantchester X (3,4/8)
12:05 Vera (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2011
14:00 Pod Starym Dębem (The Old Oak) *** - dramat obycz. Wlk. Brytania/Francja/Belgia 2023, reż. Ken Loach (135 min)
16:15 Prawo ojca (Une part manquante) *** - dramat obycz. Francja/Belgia/Japonia/USA 2024, reż. Guillaume Senez, wyk. Romain Duris (120 min)
18:15 Vera II (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2012
20:10 Kamdesh. Afgańskie piekło (The Outpost) *** - film sens. USA/Bułgaria 2019, reż. Rod Lurie, wyk. Scott Eastwood, Caleb Landry Jones (150 min)
22:40 Furioza (3,4/4) - miniserial Polska 2020, wyk. Mateusz Banasiuk, Weronika Książkiewicz
00:40 Ryzykowny napad (Mikaela) ** - film przyg. Hiszpania 2025, reż. Daniel Calparsoro, wyk. Antonio Resines (110 min)
02:30 Kruk. Czorny Woron nie śpi (4/6) - serial krym.

TVP KULTURA

08:30 Klub profesora Tutki (8) - serial obycz.
09:00 Zmiennicy (15/15)
10:15 Świat cyrku (Circus World) ** - dramat USA 1964, reż. Henry Hathaway (165 min)
13:00 Christopher Reeve – wieczny Superman
14:15 Piotr Fronczewski zaprasza
15:15 Panna z mokrą głową ** - film przyg. Polska 1994, reż. Kazimierz Tarnas (105 min)
17:00 Samochodzik i templariusze (1,2)
18:20 Video Killed the Radio Star - serial dok.
18:55 Pan wzywał, Milordzie? II (5/7)
20:00 Diuna (Dune) - film s.f. ** USA/Meksyk 1984, reż. David Lynch, wyk. Kyle MacLachlan (145 min)
22:25 Powrót Sherlocka Holmesa (2/13)
23:35 Wstęp do filmu (595)
23:40 Wałęsa. Człowiek z nadziei **** - film biograficzny Polska 2013, reż. Andrzej Wajda (135 min)
01:55 Zakonnica (Nun or Never!) - film anim. Finlandia 2023 (30 min)

HBO

08:55 Wojownicze żółwie ninja *** - film anim. USA/Hongkong 2007 (85 min)
10:20 Nasz syn ** - dramat obycz. USA 2023 (105 min)
12:05 Na planie (24) - mag.
12:35 Pewny kandydat. Jak nie zostać prezydentem *** - film biograficzny USA/Kanada 2018, reż. Jason Reitman (115 min)
14:30 Witajcie w Marwen *** - komediodramat USA/Japonia/Chiny 2018 (115 min)
16:25 Bezmiar - dramat *** obycz. Francja/Włochy 2022, reż. Emanuele Crialese (100 min)
18:05 Nowy początek - film **** s.f. USA/Kanada 2016, reż. Denis Villeneuve, wyk. Amy Adams, Jeremy Renner (115 min)
20:00 Oddaj ją - horror *** Australia 2024, reż. Danny Philippou, Michael Philippou (105 min)
21:45 Zaułek koszmarów **** - thriller USA 2021, reż. Guillermo del Toro, wyk. Bradley Cooper (150 min)
00:15 Jedna bitwa po drugiej **** - film sensacyjny USA 2025 (155 min)

CANAL+ PREMIUM

08:20 Królowa chmur ** - komedia Polska 2003 (80 min)
09:40 Copa 71 - film dok.
11:10 Łapu-Capu (139)
11:15 Kiler - komedia Polska **** 1997, reż. Juliusz Machulski (105 min)
13:00 Kwiat ośmiu gór
14:20 Call me lala - film krótkom. PL 2024 (25 min)
14:45 Holiday - komedia *** romant. USA 2006, reż. Nancy Meyers (135 min)
17:00 To nie jest zagadka kryminalna (5)
17:55 Łapu-Capu (140)
18:00 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie ** - film fantasy USA 2010, reż. David Slade (120 min)
20:00 Czarownice Mayfair: Dziesiątka Mieczy II (2/8) - serial grozy
20:50 Making of C+
21:00 Rok za rokiem (1/6)
22:00 8. mila - dramat obycz. **** USA/Niemcy 2002, reż. Curtis Hanson (110 min)
23:50 Rytuał - horror ** USA/Indie 2025, reż. David Midell (95 min)
01:25 Cleaner - film sens. Wlk. ** Bryt. 2025, reż. Martin Campbell (100 min)

KINO POLSKA

07:40 Pan Anatol szuka miliona - komedia Polska 1959
09:05 Agent nr 1 - dramat wojenny Polska 1971
11:25 Pokój z widokiem na morze - film psych. Polska 1977, reż. Janusz Zaorski, wyk. Marek Bargiełowski
13:25 Żegnaj, Ameryko! - komediodramat Niemcy/Polska 1993, reż. Jan Schütte, wyk. Ya'ackov Bodo
15:05 Konsul - komedia sensacyjna Polska 1989, reż. Mirosław Bork, wyk. Piotr Fronczewski, Maria Pakulnis, Krzysztof Zaleski
17:20 Pogranicze w ogniu (13,14) - serial sens. Polska 1991, wyk. Cezary Pazura
20:00 Nie lubię poniedziałku - komedia Polska 1971, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Jerzy Turek, Kazimierz Witkiewicz, Andrzej Herder, Halina Kowalska, Zygmunt Apostoł, Bogusz Bilewski
22:10 Nie ma róży bez ognia - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Halina Kowalska, Jerzy Dobrowolski
00:10 Ostatnia misja - film sens. Polska 1999, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Peter J. Lucas, Janusz Gajos

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XXIV (9,10)
10:25 Świat według Kiepskich (1,2,23,26,4,5/21) - serial kom.
14:00 Ewolucja - komedia USA 2001, reż. Ivan Reitman
16:05 Pamięć absolutna - film s.f. USA/Kanada 2012
18:40 Książę w Nowym Jorku II - komedia USA 2021
21:00 Przykładny obywatel - film sens. USA/Wlk. Brytania/Norwegia/Kanada/Francja/Chiny 2019
23:20 Helikopter w ogniu - dramat woj. USA/Wlk. Bryt. 2001, reż. Ridley Scott

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (3,4/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz III (5,6/6) - serial krym.
13:10 Poirot VI (2/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (5,6/13)
17:55 Panna Scarlet i komisarz (1,2/6) - serial krym.
20:00 Mechanik: Prawo zemsty - film sens. USA 2011
22:00 John Wick 4 - film sens. USA/Niemcy 2023, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves
01:35 Czarny pies - film sens. USA/Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/Japonia 1998

WARNER TV

07:35 J.A.G. IX (12/23)
08:35 Bajer z Bel-Air III
09:35 Prawo Agaty (10)
10:35 Pełna chata VI
11:35 J.A.G. IX (13,15/23)
13:30 Bajer z Bel-Air III
15:25 Pełna chata VI
17:35 Pokerowy blef - komediodramat USA/Niemcy/Aus. 2007, reż. Curtis Hanson
20:00 Taxi II - komedia sens. F 2000, reż. Gérard Krawczyk
21:40 Bez smyczy - komedia romantyczna USA 2011
23:45 Słaby punkt - thriller USA/Niemcy 2007

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru II (15/39) - serial anim.
11:00 Igraszki losu - komedia romant. USA/Kanada 2001
13:00 Czarodziejki (19,20/22)
14:55 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
17:25 Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki - film przyg. USA 2008
20:00 Uprowadzona - thriller USA 2008, reż. Pierre Morel
22:00 Świat w ogniu - thriller USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019

CINEMAX

12:50 Niepewność - dramat kryminalny Wlk. Brytania/Polska/Singapur 2023
14:25 Od marca do maja - dramat obyczajowy Czechy 2024
15:50 Kid Snow - dramat obyczajowy Australia 2024
18:00 Mistrzowie - film sportowy Hiszpania 2018
20:00 Steve Jobs - film biograficzny USA/Wlk. Brytania/Japonia 2015, reż. Danny Boyle
22:00 Rozdzieleni - komedia USA 2025, reż. James Sweeney
23:40 Django - western USA 2012, reż. Quentin Tarantino

ROMANCE TV

08:00 Stadnina w Piber (3/13)
09:00 Górski lekarz (2/8)
10:00 Wszystko pół na pół - komedia Niemcy 2024
12:20 Kwiaty tęsknoty - dramat obyczajowy Niemcy 2007, reż. Michael Karen
14:15 Inga Lindström: Słodycz życia - film obycz. Niemcy 2023
16:05 Katie Fforde: Moja szalona rodzina - komedia romantyczna Niemcy 2017
18:00 Stadnina w Piber (4/13)
19:00 Górski lekarz (3/8)
20:00 Statek marzeń
21:55 Rejs ku szczęściu
23:45 Górski lekarz (3/8)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi (5,6,7,8) - serial dok. Polska 2005
09:50 Prawo Agaty II (7)
10:55 Szpital św. Anny (47/50)
11:55 Druga szansa V (9,10)
13:55 Prawo Agaty II (6)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Motywy filmowe (10)
16:15 Twórca - film s.f. USA 2023, reż. Gareth Edwards
19:00 Szpital św. Anny (26/50)
20:00 Podwójne ryzyko - thriller USA/Niemcy/Kanada 1999, reż. Bruce Beresford
22:20 Johnny - film biograf. PL 2022, reż. Daniel Jaroszek

AMC

09:20 Strażnik - thriller USA 2006, reż. Clark Johnson
11:35 Blaszany bohater (1)
13:35 Blaszany bohater (2)
15:25 Blaszany bohater (3)
17:20 Star Trek - film s.f. USA/Niemcy 2009, reż. J.J. Abrams, wyk. Chris Pine, Zachary Quinto, Leonard Nimoy
20:00 Wyspa fantazji - horror USA 2020, reż. Jeff Wadlow, wyk. Michael Peña
22:10 Domino śmierci - film akcji USA 2019, reż. Ken Sanzel
00:05 Resident Evil: Domena zła - horror Wlk. Brytania/Niemcy/USA/Japonia/F 2002

AXN

08:30 Agenci NCIS: Hawaje (20/22) - serial krym.
09:30 Castle VIII (21,22/22)
11:30 MacGyver (5,6/21)
13:25 Agenci NCIS: Hawaje (21,22/22) - serial krym.
15:20 Agenci NCIS XIX (7,8/21)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II (8,9/23)
19:10 Castle (1,2/10)
21:05 John Rambo - film sens. Niemcy/USA/Tajlandia 2008
22:55 Jumanji - komedia USA 1995, reż. Joe Johnston
00:55 Castle (1/10)

EPIC DRAMA

08:40 Lekarze na start
09:25 Poirot III (7,8/11)
11:35 Agenci NCIS XVI
15:10 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
16:45 Poirot III (10/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
17:50 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
21:00 Królowa węży (5/8) - serial obycz. USA 2022
22:05 Panna Scarlet VI - serial krym. Wlk. Brytania 2025
23:15 Projekt Błękitna Księga - serial s.f. USA/Kanada 2019
00:10 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017

TVN STYLE

07:45 Dzień Dobry TVN (5744)
11:25 Ugotowani (8, 9)
13:30 Kuchenne rewolucje (9, 8) - reality show Polska 25
15:35 Babski biznes (2/8) - serial dok. Polska 2025
16:35 Jestem z Polski XV (19) - serial dok. Polska 2025
17:40 Kuchenne rewolucje (12, 13, 1) - reality show
20:50 Bazary Europy - serial dokumentalny Polska 2018
21:50 Jestem z Polski XVI (8,12) - serial dok. Polska 2025
23:45 Hotel Paradise (27, 28) - real tv Polska 2025

TVN TURBO

09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL VIII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe (6, 7) - program rozrywkowy
16:30 Jeździć, obserwować II
18:00 Raport Turbo (5000)
18:15 Jeździć, obserwować VI
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (2) - mag.
19:45 Moto kombat (3)
20:30 Mobilni mechanicy (11)
21:15 Duda kontra Szafrański
22:00 Raport Turbo (5000)
22:15 Z drugiej ręki (3) - mag.
23:00 Zawodowi handlarze

BBC FIRST

08:40 Lewis II (7/8)
09:40 Ojciec Brown XII (5/10)
10:40 Śmierć pod palmami XIII
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi IV
14:55 Ojciec Brown V (14/15)
15:55 Lewis II (7/8)
17:00 My Life is Murder (3/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XVIII (3/6) - serial krym.
19:50 Śmierć pod palmami XIII
21:00 Ojciec Brown XIII (9/10)
22:00 Śmierć z dala od palm IV
23:15 Shakespeare i Hathaway

FX

09:00 Z Archiwum X II (3/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (1,2/25)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (10,11/23)
13:45 Agenci NCIS IX
15:35 SkyMed (5/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (3,4/25)
18:20 Z Archiwum X II (4/25)
19:15 FBI III (6/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (12,13/23)
22:00 Chirurdzy XXII (13/18)
22:55 Speed – niebezpieczna szybkość - film sens. USA 1994
01:15 Z Archiwum X II (4/25)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży 28 - serial dok.
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
10:05 Letnia chata na lata
11:55 Usterka X - serial dok.
13:00 Zbudujemy większy dom
14:00 Zbudujemy fajny dom II
15:00 Mieszkanie na miarę II
17:00 Polowanie na ogród
18:15 Weekendowa metamorfoza (3, 4) - reality show
20:10 Będzie pięknie (5/8) - serial dok. Polska 2025
21:10 Zgłoś remont (1)
22:10 House Hunters

BBC LIFESTYLE

11:35 Wielkie amerykańskie wypieki (3, 4) - pr. rozrywkowy
13:25 Najpiękniej ukryte hotele
14:30 Koreańska uczta Eda i Ryu (1) - mag. kulinarny
15:40 Zapraszam do stołu
17:40 Włoski remont Amandy i Alana (7, 8) - reality show
18:55 Mistrzowie ceramiki
19:45 Wielkie amerykańskie wypieki (5) - pr. rozrywkowy
20:35 Malezja dla smakoszy z Justine Schofield (5)
21:10 Spice Girls: rewolucja Girl Power (1/3) - serial dok.
22:10 Oblicza seksu (2/3)
23:15 Wstydliwe choroby

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół II (10/24)
08:55 Przyjaciele II
11:55 Teoria wielkiego podrywu II - serial kom. USA 2008
14:30 Dwóch i pół II
16:30 Przyjaciele III - serial komediowy USA 1996
19:30 Teoria wielkiego podrywu II (15,16,17,18,19,20/23) - serial kom. USA 2009
22:00 The Office PL III (9,10/12) - serial kom.
23:05 Comedy Club (6, 7)
00:05 Miasteczko South Park XXIII - serial anim.

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex (5) - serial krym. Polska 2011
09:30 Rodzinka.pl IV (7/26)
10:05 Klan - telenowela
11:00 Ranczo VII (5,6/13)
12:40 Komisarz Alex (6)
13:40 Ojciec Mateusz 28 (12,13) - serial krym.
15:35 Komisarz Alex (7)
16:25 Na sygnale (9)
17:35 Ranczo VII (7,8/13)
19:30 Ojciec Mateusz 29 - serial krym. Polska 2023
21:30 Ranczo VII (9,10/13)
23:25 Ojciec Mateusz 29 (2,3)
01:20 Oficerowie - serial kryminalny Polska 2006

CANAL+ KUCHNIA

12:30 Comfort Food (9,10)
13:25 m jak mięso (3, 4)
14:25 ABC gotowania
14:50 Włoskie życie Sophie Grigson (7,8) - serial dok.
15:45 Luke Nguyen w Indiach
16:15 Sachie w Nowej Zelandii
16:40 Gotuj taniej z Jamiem (2)
17:35 Luke Nguyen w Indiach
18:30 Sachie w Nowej Zelandii
18:55 m jak mięso (3, 4, 5)
20:15 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków
21:10 Anthony Bourdain IX
23:40 Kolacja z Gavinem Rossdale'em (2)

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty
11:55 Pogromcy bałaganu (8)
12:50 Gardeners' World (18)
13:55 Letnie inspiracje (1)
14:05 Cudotwórcy VII (12)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Patent na zieleń (3,4)
16:50 Gardeners' World (21)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
18:55 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XIII (6)
21:00 Cudotwórcy VII (13)
21:55 Wielkie projekty: transformacje (5) - reality show
23:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (9,10/20) - serial dok.

PLANETE+

11:20 Cieśniny - serial dok.
12:35 Czas ojcostwa
13:50 Burza. Ożywcza siła przyrody - film dok.
14:50 Piesze wędrówki po świecie (3/8) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją VI (2/5) - serial dok.
16:55 360° – świat bez granic
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (17,18)
18:45 Boris Becker - serial dok.
19:45 Ikea. Apetyt na drzewa
20:50 Materiały przyszłości
22:00 Premiera: Wszechświat zwany glebą - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Gorączka złota: zapomniane kopalnie III (11/16)
09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów VI (6/17) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski VI (3/11)
11:00 Przetrwać nad Jukonem
12:00 Fani czterech kółek XVI
13:00 Nagi instynkt przetrwania – 21 dni samotności (8/8)
15:00 Złomowisko PL V
16:00 Gorączka złota XVI (13)
17:00 Nic do zgłoszenia III (6/8)
18:00 Poza cywilizacją
19:00 Nagi instynkt przetrwania: nagroda za przeżycie
21:00 Specjalistki II
22:00 Bimbrownicy XIV (15/16)

TVP HISTORIA

11:40 Świat w filiżance herbaty (5) - serial dokumentalny
12:50 Starożytne mocarstwa
13:40 Film dokumentalny
14:00 Królowie (35)
14:35 Pogranicze w ogniu (23)
15:40 Sensacje XX wieku (9, 4)
17:30 Czas honoru (9/13)
18:25 Encyklopedia II wojny światowej (66, 67)
19:35 Królowie (74)
20:10 Operacja Mincemeat - dramat woj. Wlk. Brytania/USA 2021, reż. John Madden
22:25 Historia w postaciach zapisana - serial dok.

HISTORY

10:20 Niewyjaśnione tajemnice świata III (8/10) - serial dok.
11:15 Klątwa Wyspy Dębów
12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Tajemnice skute lodem
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata III (9/10)
15:45 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Jak to wyjaśnić V (16)
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (12)
18:10 Największe tajemnice świata V (5/15) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
22:00 W poszukiwaniu potwora V (4) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Historia Związku Radzieckiego (1/3)
15:00 Strzegąc granic VIII
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic IV (2/8) - serial dok.
17:00 Zaginione miasta (1)
18:00 Historia Związku Radzieckiego (2/3) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (4/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (10) - serial dok.
21:00 Premiera: CIA: tajemnice i szpiedzy (8/8)
22:00 Tajne misje USA

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XIX
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (1/3)
13:00 Poszukiwacze historii XX (4) - serial dok.
14:00 Druga wojna światowa w liczbach II (3,4/8) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Największe wynalazki starożytności (3/10)
21:00 Największe mity historii
22:00 Apokalipsa Hitlera
00:00 Arktyka się zbroi

BBC EARTH

12:15 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
13:15 Dynastie II (5/5)
14:25 W okowach mrozu II
15:25 Życie na pustkowiu
16:25 Wielkie koty 24/7 II (4)
17:40 Siedem światów, jedna planeta: Australia (4/7)
18:45 Pociągiem przez Nową Zelandię (1/2) - film dok.
19:45 Gordon Buchanan: przez Gobi na wielbłądzie - film dok. Wlk. Bryt/Szkocja 2024
20:55 Życie na pustkowiu XII
21:55 W okowach mrozu II
22:55 Zabójcza pogoda VI (1)

POLSAT VIASAT HISTORY

12:15 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
13:20 Wielkie konflikty: powstania i upadki cywilizacji
14:30 Sekrety Watykanu
15:35 Życie prywatne przywódców Rzeszy (2/4)
16:35 Tajemnice templariuszy
17:45 II wojna światowa: cena imperium (1/13) - serial dok.
18:50 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
20:00 W poszukiwaniu zaginionych wikingów - serial dok.
21:00 Naziści: korzenie zła (7,8) - serial dok. Kanada 2025
23:05 Kto napisał Biblię?

SOBOTA 13.06

Od A do Z

CZARNA RZEKA ★★★
dramat krym., Francja/Belgia 2018, reż. Erick Zonca, wyk. Vincent Cassel, Romain Duris, Sandrine Kiberlain
22:05 | **ale kino+ hd**
Policjant z problemem alkoholowym prowadzi poszukiwania zaginionego chłopca, rówieśnika jego syna, co rodzi w nim określone emocje, skupiające się na podejrzanie skorym do pomocy sąsiedzie.

CZERWONA PLANETA ★★
film s.f., USA/Australia 2000, reż. Antony Hoffman, wyk. Val Kilmer, Carrie-Anne Moss, Tom Sizemore
23:45 | **warner tv**
Wypróbowany schemat: wobec postępującego skażenia Ziemi grupa amerykańskich astronautów wyrusza na Marsa w poszukiwaniu możliwości osiedlenia się tam człowieka. Dla miłośników gatunku.

DZIEŃ MATKI ★★
komediodramat, USA 2016, reż. Garry Marshall, wyk. Jennifer Aniston, Kate Hudson, Julia Roberts
20:00 | **tvn**
Laurka na Dzień Matki i zarazem ostatni film Garry'ego Marshalla („Pretty Woman"): cztery rodziny różnie przygotowują się do tego święta. Same gwiazdy, ale poniżej oczekiwań, niestety.

FACECI W CZERNI II ★★
film s.f., USA 2002, reż. Barry Sonnenfeld, wyk. Tommy Lee Jones, Will Smith, Rip Torn
20:00 | **cinemax**
Powtórka z rozrywki bez spodziewanego fajerwerku: ziemskie siły specjalne nadzorujące wszechobecnych na naszej planecie obcych kontra wrogo nastawiona kosmiczna siła. Wypróbowana formuła plus efekty.

JACK RYAN: TEORIA CHAOSU ★★★
thriller, USA/Rosja/Wlk. Brytania 2014, reż. Kenneth Branagh, wyk. Chris Pine, Kevin Costner, Kenneth Branagh
22:55 | **tvn 7**
Powrót do bohatera powieściowego cyklu Toma Clancy'ego w nowych okolicznościach geopolitycznych: analityk CIA odkrywa rosyjski spisek mający na celu doprowadzenie do ekonomicznej destabilizacji USA.

Ludzie honoru

20:00 | **stopklatka**
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Tom Cruise i Demi Moore kontra Jack Nicholson: w sprawie o koszarową falę młody oficer na sali sądowej przeciwstawia się fałszywie pojmowanemu kodeksowi honorowemu wyznawanemu przez starego wygę.

DRAMAT
USA 1992, REŻ. ROB REINER, WYK. TOM CRUISE, JACK NICHOLSON, DEMI MOORE

KAMERDYNER ★★★
dramat historyczny, Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański
20:00 | **kino polska**
Zrealizowana z epickim rozmachem i gwiazdorską obsadą opowieść o relacjach prusko-kaszubsko-polskich na Pomorzu Gdańskim w okresie 1900-45 na tle burzliwej historii przetaczającej się przez te ziemie.

KOMPLETNIE NIEZNANY ★★★★
film biograficzny, USA 2024, reż. James Mangold, wyk. Timothée Chalamet, Edward Norton, Elle Fanning
21:40 | **hbo**
Timothée Chalamet jako 19-letni Bob Dylan wkraczający na pełną ikonicznych gwiazd nowojorską scenę folkową, by w ciągu kilku lat całkowicie ją zdominować i kształtować zgodnie ze swoimi odczuciami.

MATKA SIEDZI Z TYŁU ★★★
komediodramat, Estonia/Islandia 2022, reż. Hilmar Oddsson, wyk. Þröstur Leó Gunnarsson, Kristbjörg Kjeld, Hera Hilmar
20:00 | **tvp kultura**
Aby spełnić ostatnią wolę matki, dojrzały syn przywiązuje jej ciało do tylnej kanapy samochodu i wyrusza w odyseję po islandzkich bezdrożach – to słuchając trupa, to mu się sprzeciwiając słowem i czynem.

MIASTECZKO SHELBY OAKS ★★
horror, USA/Belgia 2024, reż. Chris Stuckmann, wyk. Camille Sullivan, Sarah Durn, Brendan Sexton III
22:40 | **canal+ premium**
Zaginęła trójka internetowych poszukiwaczy zjawisk nadprzyrodzonych. Po 12 latach poszukiwań siostra jednej z zaginionych odkrywa przyczynę zniknięcia trójki – złe moce w wymarłym miasteczku.

PIANISTA ★★★★★
dramat wojenny, Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann, Frank Finlay
21:10 | **tvp historia**
Złota Palma dla Romana Polańskiego i wiele innych nagród za ekranizację okupacyjnych wspomnień Władysława Szpilmana. Muzyka, który przeżył zagładę getta, przetrwał powstanie i wegetował w ruinach opustoszałej Warszawy.

WESELE ★★★
dramat obycz., Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz, Agata Kulesza, Andrzej Chyra
23:00 | **kino polska**
Wociech Smarzowski sięga po wypróbowaną w swoim debiucie formułę, by tym razem skupić się na meandrach relacji polsko-żydowskich – w czasie wojny i obecnie. Plus kilka gorzkich słów prawdy o Polakach.

WESELNE PRZEZNACZENIE ★★
komedia romantyczna, USA/Kanada/Wlk. Brytania 2018, reż. Victor Levin, wyk. Winona Ryder, Keanu Reeves, Dj Dallenbach
22:30 | **tvn**
Dwoje zgorzkniałych weselników w miarę rozwoju przyjęcia odkrywa w sobie wiele wspólnych cech, co może stać się początkiem obiecującego związku. O ile znajdą w sobie dość odwagi, by zacząć.

WYSPA ★★★
film sens., USA 2005, reż. Michael Bay, wyk. Ewan McGregor, Scarlett Johansson, Djimon Hounsou
20:00 | **tvn 7**
Ewan McGregor i Scarlett Johansson jako członkowie utopijnej społeczności, którzy odkrywają, że są jedynie klonowanym na zamówienie bankiem organów swych zleceniodawców. Efektowna konfekcja.

ŻELAZNY RYCERZ ★★★
film przyg., Wlk. Brytania/Szwajcaria/USA/Niemcy 2011, reż. Jonathan English, wyk. James Purefoy, Brian Cox, Kate Mara
22:50 | **stopklatka**
Angielski król Jan postanawia wycofać się z ustaleń Wielkiej Karty, do której podpisania został zmuszony, ale najpierw musi zdobyć zamek Rochester, broniony przez templariuszy. Efektowne.

KONRAD J. ZARĘBSKI

SOBOTA 13.06

TVP1

07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1169)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:50 Ranczo V (3/13)
09:50 Komisarz Alex V (12/13)
10:45 Ojciec Mateusz XIII (11)
11:40 Mali mieszkańcy Półwyspu Iberyjskiego
12:55 Zaproszenie dla rewolwerowca (Invitation to a Gunfighter) - western USA 1964 (110 min)
14:45 Okrasa łamie przepisy
15:20 Rozmowy na medal
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:35 Rolnik szuka żony (2)
18:40 Jaka to melodia? (5693)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia
20:25 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)

20:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA**: Grupa B: Katar – Szwajcaria (na żywo)
23:30 **Trzy sekundy** - film ★★★ sens. Wlk. Bryt./USA/Kanada 2019 (120 min)
01:30 **63. KFPP w Opolu**
02:35 **Studio Mistrzostw Świata** (na żywo)
02:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA**: Grupa C: Haiti – Szkocja (na żywo)

TVP2

05:40 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7583) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7583) - mag. Polska 2026
11:20 Górna półka smaku (7)
11:55 Zmiennicy (2)
13:00 Panna młoda
14:00 Familiada (3036) - teleturniej Polska 2025
14:35 Koło fortuny (1859)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (6) - show
16:15 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (990)
18:45 Wyższa Szkoła Jazdy (2)
19:10 Słowo na niedzielę (1167) - program religijny
19:25 Rodzinka.pl XVII (7) - serial kom. Polska 2025

20:00 **63. KFPP w Opolu** (214) - festiwal Polska 2026
22:05 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (1)
23:00 **63. KFPP w Opolu** (216) - festiwal
23:35 **Studio Mistrzostw Świata** (na żywo)
23:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA**: Grupa C: Brazylia – Maroko (na żywo)
02:25 **Akacjowa 38** - serial obyczajowy

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
08:00 Halo tu Polsat (2962) - magazyn Polska 2026
12:00 Dziennik cwaniaczka II (Diary of a Wimpy Kid: Rodrick Rules) - komedia USA 2011, reż. David Bowers, wyk. Zachary Gordon (140 min)
14:20 Toy Story II (Toy Story 2) - film anim. USA 1999, reż. John Lasseter, Ash Brannon, Lee Unkrich (120 min)
16:20 7 rzeczy, których nie wiecie o facetach - komedia Polska 2016, reż. Kinga Lewińska, wyk. Zbigniew Zamachowski, Maciej Zakościelny (150 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (455) - program publicyst.

19:55 **Polsat Hit Festiwal 2025** (11) - festiwal Polska 2025
23:25 ★★★ **Venom 2: Carnage (Venom: Let There Be Carnage)** - horror USA 2021, reż. Andy Serkis, wyk. Tom Hardy, Woody Harrelson, Michelle Williams (140 min)
01:45 ★ **Rok pierwszy (Year One)** - komedia USA 2009, reż. Harold Ramis, wyk. Jack Black, Michael Cera, Oliver Platt (125 min)

TVN

05:15 Recepta na stary dom III (6) - serial dok.
05:40 Uwaga! (8014) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (44/48)
06:50 Pogromcy chaosu (6) - program rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN (5745)
11:35 Na Wspólnej - serial obyczajowy Polska 2026
13:35 Młode gliny (3/50)
14:40 Mała wielka stopa (The Son of Bigfoot) - film anim. Belgia/Francja/USA 2017, reż. Ben Stassen, Jérémie Degruson (110 min)
16:30 Indiana Jones i Świątynia Zagłady (Indiana Jones and the Temple of Doom) - film przyg. USA 1984, reż. Steven Spielberg (150 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:45 Uwaga! (8015)

20:00 ★★ **Dzień Matki (Mother's Day)** - komediodramat USA 2016, reż. Garry Marshall, wyk. Jennifer Aniston (150 min)
22:30 ★★ **Weselne przeznaczenie (Destination Wedding)** - komedia romantyczna USA/Kanada/Wlk. Brytania 2018 (105 min)
00:15 ★★ **Dziewczyna w czerwonej pelerynie (Red Riding Hood)** - horror USA/Kan. 2011 (130 min)

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XXI (11,12,13/16) - serial sens. Niemcy 2016, wyk. Erdoğan Atalay, Daniel Roesner, Katja Woywood
09:00 Taki jest świat (24)
09:25 Boso przez świat (68)
10:00 Lombard. Życie pod zastaw X (12,14,16,17,18,19, 20,1) - serial obyczajowy. Ewa natyka się w parku na ekshibicjonistę. Jej chłopak postanawia dać mężczyźnie nauczkę i zastawia wraz z kolegą zasadzkę. Kazimierz proponuje Lolkowi i Marcie wspólne kupno segmentu w domu szeregowym. Anka zaprzyjaźnia się z Erykiem.
20:00 ★★★ **Prawo zemsty (Law Abiding Citizen)** - thriller USA 2009, reż. F. Gary Gray, wyk. Jamie Foxx (130 min)
22:10 ★★★ **Bodyguard zawodowiec (The Hitman's Bodyguard)** - film akcji USA/Holandia/Bułgaria/Hongkong/Kanada/Wlk. Brytania/Francja 2017 (135 min)
00:25 ★ **Najemnik (Mercenary for Justice)** - film sensacyjny USA/Aruba/RPA 2006 (125 min)

TVN7

05:20 Szkoła (12/63)
06:20 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II
07:15 New Looney Tunes II
08:00 Kapitan Majtas: Pierwszy wielki film - film anim. USA/Kanada/Francja/Wlk. Brytania/Indie 2017
09:55 Zgłoś remont (2)
10:55 Bitwa o gości (3)
12:00 Ukryta prawda (44,45,46/51) - serial fab.-dok.
15:00 Szpital św. Anny (5,6/26) - serial obycz.
16:55 Detektywi VI (53)
17:55 Madagaskar III (Madagascar 3: Europe's Most Wanted) - film anim. USA/Indie 2012 (125 min)
20:00 ★★★ **Wyspa (The Island)** - film sensacyjny USA 2005, reż. Michael Bay, wyk. Ewan McGregor, Scarlett Johansson, Sean Bean (175 min)
22:55 ★★★ **Jack Ryan: Teoria chaosu (Jack Ryan: Shadow Recruit)** - thriller USA/Rosja/Wlk. Bryt. 14 (140 min)
01:15 ★★★★ **Matrix (The Matrix)** - film s.f. USA 1999, reż. Andy Wachowski, Larry Wachowski, wyk. Keanu Reeves (160 min)

MEZZO

14:35 Unlimited Miles
15:35 Ego Ella May: Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu
16:30 Orkiestra Filharmonii Czeskiej, Siemion Byczkow: Szostakowicz, VII Symfonia „Leningrad" - muzyka klas.
18:00 Opera Now: George Benjamin - serial dok.
18:45 Orkiestra Filharmonii Narodowej, Krzysztof Urbański Mozart, Górecki - muz. klas.
20:30 Pyotr Ilyich Tchaikovsky: Jolanta - opera F 2025
22:10 Mozart: XXXVI symfonia – English Chamber Orchestra, Jeffrey Tate
22:40 Mozart: XXXI symfonia – Orkiestra Mozarteum z Salzburga, Jeffrey Tate
23:00 Mozart : XXXV symfonia – Filharmonicy Berlińscy

PULS 2

08:15 Kacze opowieści
09:15 Śnieżka i fantastyczna siódemka - film animowany Korea Południowa 2019
10:55 Asterix i Obeliks: Osiedle bogów - film animowanyFrancja/Belgia 2014
12:30 Boso przez świat
13:50 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj (1)
14:30 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (2, 3)
16:30 Rumpelstiltskin - film fantasy Niemcy 2009
17:45 Piękna i książę - film fantasy Niemcy 2014
19:00 Asterix i Obelix. Tajemnica magicznego wywaru - film anim. Francja/B 2018
20:50 Rodziny się nie wybiera - komedia Francja 2011
23:00 Bez granic - film krym. Dania/Niemcy 2024

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (332) - mag. Polska 2026
09:30 Galileo
12:30 Mini Galileo - program popularnonaukowy Polska 26
12:40 Tolkien - film biograf. USA 2019, reż. Dome Karukoski, wyk. Nicholas Hoult, Lily Collins, Colm Meaney
14:55 Policjantki i policjanci XXIV (61,62,63,64,65) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk, Wojciech Sikora
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (5,6,7,8) - serial krym. Polska 2026, wyk. Jerzy Zelnik, Artur Dziurman, Aleksandra Galczynska
00:00 Gwiazdy kabaretu (177, 178) - kabaret i satyra
02:05 STOP Drogówka (350)

METRO

07:05 Gorączka złota IX
08:00 Klan z Alaski IV (4,5/19)
10:00 The Floor (15, 16)
11:15 Złomowisko PL V
13:15 Gwiazdy lumpeksów II (4/10) - serial dok. Polska 2025
14:15 Makłowicz w Polsce (2)
14:50 No to lecę! (4) - turystyka Polska 2018
15:50 Niezwykłe Stany Prokopa VI (5/8) - serial dok.
16:50 Jestem z Polski II (2/6)
17:50 Kryminalni (8,9/13)
20:00 Faceci od kuchni - komedia Francja/Hiszpania 2012, reż. Daniel Cohen, wyk. Michaël Youn, Jean Reno
22:00 Dzień próby - film sens. USA 2001, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington, Ethan Hawke, Scott Glenn
00:25 Kuba Wojewódzki (3)
01:30 Szpital (9/72)

SOBOTA 13.06

STOPKLATKA

08:55 Komisarz Rex (3/14) - serial sensacyjny Austria/Niemcy 1994
10:00 Hudson i Rex VII (7,8/8)
11:55 Top Dog. Niemcy (4)
13:50 Starsza pani musi zniknąć (Duplex) ** - komedia USA/Niemcy 2003, reż. Danny DeVito, wyk. Ben Stiller (110 min)
15:40 Trzej muszkieterowie (The Three Musketeers) - film przyg. USA/Niemcy/Francja/Wlk. Brytania 2011, reż. Paul W.S. Anderson (130 min)
17:50 Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz **** - komedia Polska 1978 (130 min)
20:00 Ludzie honoru (A Few Good Men) **** - dramat USA 1992, reż. Rob Reiner, wyk. Tom Cruise, Jack Nicholson (170 min)
22:50 Żelazny rycerz (Ironclad) *** - film przyg. Wlk. Brytania/Szwajcaria/USA/Niemcy 2011 (160 min)
01:30 Dziewiąte wrota (The Ninth Gate) **** - thriller Francja/Hiszpania/USA 1999, reż. Roman Polański (160 min)

ALE KINO+

08:15 Na pustyni nie ma cienia ** - dramat obycz. F/Izrael 2024 (130 min)
10:25 Natalie Portman: Niepokorna ikona Hollywoodu - film dok.
11:35 The Office PL (7,8,9/12)
13:20 Mały (Baby) - film krótkom. Kolumbia/Hiszpania 2022 (20 min)
13:40 Konie Valdeza (Valdez, il mezzosangue) *** - western USA/Włochy/Hiszpania/Francja 1973 (120 min)
15:40 Czwarta władza (The Post) **** - film biograficzny USA 2017, reż. Steven Spielberg (140 min)
18:00 Ponad wszelką wątpliwość *** - dramat krym. USA/Arabia Saudyjska 2009 (130 min)
20:10 Largo Winch 3: Cena pieniądza (Largo Winch: Le prix de l'argent) ** - film sens. Francja/B 2024 (115 min)
22:05 Czarna rzeka (Fleuve noir) *** - dramat krym. Francja/Belgia 2018, reż. Erick Zonca (135 min)
00:20 Godzina prawdy (The Vanished) ** - thriller USA 2020 (130 min)

TVP KULTURA

08:20 Wawrzyńcowy sad - film animowany Polska 1952 (30 min)
08:50 Panna z mokrą głową ** - film przygodowy Polska 1994, reż. Kazimierz Tarnas (105 min)
10:35 Kosmos 1999 (3/24)
11:45 Odrodzenie katedry Notre-Dame - film dok.
12:50 Mała księżniczka (The Little Princess) ** - film dla dzieci USA 1939, reż. Walter Lang, William A. Seiter (105 min)
14:35 Kariera Nikodema Dyzmy (3/7)
15:35 Siekierezada - film *** psychologiczny Polska 1986 (90 min)
17:05 Zmysły – Musica Polonica Nova 2026
17:30 Świat cyrku (Circus World) ** - dramat USA 1964, reż. Henry Hathaway (150 min)
20:00 Matka siedzi z tyłu (Á Ferð með Mömmu) *** - komediodramat Est./Islandia 2022 (125 min)
22:05 Falowanie i spadanie – pamięci Kory (1)
23:50 Diuna (Dune) - film s.f. ** USA/Meksyk 1984, reż. David Lynch (150 min)

HBO

08:30 Spider–Man II - film *** sens. USA 2004, reż. Sam Raimi (125 min)
10:35 Spider–Man III - film *** akcji USA 2007 (140 min)
12:55 Through the night *** - dramat obycz. Belgia/Kanada/F 2023, reż. Delphine Girard, wyk. Selma Alaoui (110 min)
14:45 Dziki kot - film biograficzny USA 2023, reż. Ethan Hawke (105 min)
16:30 Co będzie dalej? ** - komedia romant. USA 2023, reż. Meg Ryan, wyk. Meg Ryan, David Duchovny (100 min)
18:10 W stronę słońca - film *** s.f. USA/Wlk. Bryt 2007, reż. Danny Boyle, wyk. Cliff Curtis (110 min)
20:00 Nocna suka - czarna ** komedia USA 2024, reż. Marielle Heller, wyk. Amy Adams, Scoot McNairy, Jessica Harper (100 min)
21:40 Kompletnie nieznany **** - film biograficzny USA 2024, reż. James Mangold (140 min)
00:00 Obcy: Romulus - horror *** USA/Wlk. Brytania 2024, reż. Fede Alvarez, wyk. Cailee Spaeny (120 min)

CANAL+ PREMIUM

08:25 Luca: Legenda Ferrari (2) - film dokumentalny
09:20 Lilly i Kangurek *** - komedia Australia 2025 (105 min)
11:05 Łapu-Capu (141)
11:20 Zmierzch - film ** fantasy USA/Wlk. Brytania 2008 (120 min)
13:20 Saga »Zmierzch« ** – Księżyc w nowiu - melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz (130 min)
15:30 Piękna łąka kwietna - film krótkom. Polska 2022 (30 min)
16:00 Battleship: Bitwa o Ziemię ** - film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg (130 min)
18:10 To nie jest zagadka kryminalna (6)
19:05 Tożsamość Bourne'a *** - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman (115 min)
21:00 Kuracja - horror ** USA 2024, reż. Max Minghella (100 min)
22:40 Miasteczko Shelby Oaks ** - horror USA/Belgia 2024 (90 min)
00:10 30 dni mroku - horror *** USA/Nowa Zelandia 2007 (110 min)

KINO POLSKA

07:30 Przygody Myszki - serial dla dzieci Polska 1976
07:50 Reksio - serial anim.
08:20 Noce i dnie (1) - dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Jerzy Bińczycki
10:05 Rachunek szczęścia - film dok. Polska 2010
11:50 Janosik - film przyg. Polska 1974, reż. Jerzy Passendorfer, wyk. Marek Perepeczko, Ewa Lemańska
14:45 Złoty pociąg, cz. 1 - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba
16:40 Złoty pociąg, cz. 2 - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba
18:20 C.K. dezerterzy, cz. 1 - komedia Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski, wyk. Marek Kondrat, Zoltán Bezerédy, Wiktor Zborowski
20:00 Kamerdyner - dramat historyczny Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański, Marianna Zydek
23:00 Wesele - dramat obycz. Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz
01:45 Mniejsze zło - dramat obycz. Polska 2009, reż. Janusz Morgenstern, wyk. Lesław Żurek, Anna Romantowska

POLSAT FILM

10:20 Hotel Transylwania: Transformania - film animowany USA 2022
12:00 Kopciuszek - musical USA/Wlk. Brytania 2021
14:25 Mój przyjaciel szpieg - komedia sensacyjna USA/Kanada 2020, reż. Peter Segal
16:30 Smerfy II - film anim. USA/Francja/Kanada/B 2013
18:40 Uncharted - film przyg. USA/Hiszpania 2022
21:00 Bękarty wojny - film wojenny USA/Niemcy 2009
00:05 Czarny telefon - horror USA 2021

KINO TV

08:10 Stawka większa niż życie (1,3/18) - serial woj. PL 1967, wyk. Stanisław Mikulski
10:45 Pan Wołodyjowski - film historyczny Polska 1968
13:55 Kosmiczne jaja - komedia USA 1987, reż. Mel Brooks
15:50 Legenda Zorro - film przygodowy USA 2005
18:30 Ści(ą)gany - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1998
20:00 Czułe słówka - komediodramat USA 1983
22:50 Wyspa tajemnic - film sensacyjny USA 2010
01:45 Oczy węża - thriller USA/Kanada 1998

WARNER TV

09:55 Dennis znów rozrabia - komedia USA 1998
11:20 Stosunki międzymiastowe - komedia romant. USA 2010, reż. Nanette Burstein
13:25 Superman IV - film s.f. Wlk. Brytania/USA 1987
15:10 Rodzinne rewolucje - komedia romant. USA 2014
17:25 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
20:20 Rewolwer i melonik - film sens. USA 1998
22:00 Wrogie niebo IV
23:45 Czerwona Planeta - film s.f. USA/Australia 2000

PARAMOUNT

07:40 Pingwiny z Madagaskaru II - serial anim.
08:35 Igraszki losu - komedia romant. USA/Kanada 2001
10:35 Psi Patrol: Wielki Film - film anim. Kanada/USA 2023
12:30 Gang Wiewióra - film animowany USA/Kanada/Korea Południowa 2014
14:25 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
17:35 Iluzja - thriller USA/F 2013, reż. Louis Leterrier
20:00 Uprowadzona II - film sensacyjny Francja 2012
22:00 Prawo zemsty - thriller USA 2009, reż. F. Gary Gray

CINEMAX

12:00 Valmont - melodramat USA/Francja/Wlk. Bryt. 1989
14:15 Steve Jobs - film biograf. USA/Wlk. Brytania/Jap. 2015
16:20 Dwóch gniewnych ludzi - komedia USA 2003
18:05 Ultimatum Bourne'a - film sens. USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007
20:00 Faceci w czerni II - film s.f. USA 2002, reż. Barry Sonnenfeld, wyk. Tommy Lee Jones
21:30 Wyścig z czasem - film s.f. USA 2011
23:15 Komando - film sens. USA 1985, reż. Mark L. Lester

ROMANCE TV

08:25 Stadnina w Piber (1,2,3,4/13) - serial familijny
12:25 Gabinet z widokiem na morze - serial obycz.
14:20 Statek marzeń
16:15 Inga Lindström: Skok w szczęście - romans Niemcy 2005, reż. Heidi Kranz
18:05 Rosamunde Pilcher: Upragnione dziecko Amy - film obyczajowy Niemcy 2023
20:00 Detektyw von Fock - serial krym. Estonia 2025
22:00 Nord Nord Mord (2)
23:55 Rosamunde Pilcher: Miłość na horyzoncie! - film obyczajowy Niemcy 2010

TVN FABUŁA

08:25 Prawo Agaty II (3,4,5)
11:30 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986
13:20 Królewskie wakacje - melodramat USA/Rum. 2017
15:00 Alvin i wiewiórki II - film animowany USA 2009
17:00 Złoto dla zuchwałych - film woj. USA/Jugosł. 1970
20:00 Shazam! - film przygodowy USA/Kanada 2019
22:50 Wielki Szu - film sens. PL 1983, reż. Sylwester Chęciński
01:00 Twórca - film s.f. USA 2023, reż. Gareth Edwards

AMC

08:30 Samotny jeździec - western USA 2008
10:10 Tutanchamon (1,2,3)
15:45 Legionista - film sens. USA 1998, reż. Peter MacDonald
17:50 Zbroja boga - film sens. Hongkong/Jugosławia 1986
20:00 Sin City II: Damulka warta grzechu - thriller USA 2014, reż. Robert Rodriguez, Frank Miller, wyk. Mickey Rourke
22:00 Savage Hunt - film przyg. USA 2025, reż. Roel Reiné, wyk. James Oliver Wheatley, Katrin Vankova
23:55 Klient - film sens. USA 1994, reż. Joel Schumacher

AXN

08:15 Rekrut VIII (7/18)
09:15 FBI: Most Wanted IV (11/22) - serial krym. USA 2023
10:10 Detektyw Monk III (13/16) - serial krym.
11:10 Detektyw III (14/16)
12:10 Detektyw Monk III (15,16/16) - serial krym.
14:10 MacGyver (1/21)
15:10 FBI: Most Wanted (13,14,1,2,3/14) - serial krym.
20:00 Jumanji - komedia USA 1995, reż. Joe Johnston
22:20 Bad Boys For Life - film sensacyjny USA 2020

EPIC DRAMA

08:05 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
09:40 Poirot III (1,2,3,4,5/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1990, wyk. David Suchet
15:15 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017, wyk. Dominika Kryszczyńska
20:00 Grantchester V (6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2020, wyk. Robson Green
21:00 Dalgliesh: Śmierć biegłego II (1/6) - serial krym. Wlk. Bryt. 2022, wyk. Bertie Carvel
23:00 Królowa węży (5/8) - serial obycz. USA 2022
00:05 Lekarze na start

TVN STYLE

11:35 Jestem z Polski XVI (7,20,10) - serial dok.
14:35 EuroPOLKI studentki (2)
15:35 Do zobaczenia (4/10)
16:05 Ostre cięcie (7)
17:05 Będzie pięknie (2/8) - serial dok. Polska 2025
18:05 Bitwa o gości (1) - reality show Polska 2025
19:05 Kuchenne rewolucje (10, 11) - reality show
21:05 Runway Diaries. Łukasz Jemioł - film dok. Polska 2026
22:15 Ślub od pierwszego wejrzenia (5, 6) - real tv
00:25 Ślub last minute (6)

TVN TURBO

08:50 Samochód marzeń: Kup i zrób (6) - magazyn
09:45 Naprawy nie do naprawy (10) - mag. motoryzacyjny
10:30 Moto kombat (3)
11:15 Ciężarówką przez RPA (3) - serial dok. Polska 2023
12:15 Moto Fachury (3)
13:00 Jeździć, obserwować V (13,14/16) - serial dok.
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
19:00 Nic do zgłoszenia V
21:00 Samochód marzeń: Kup i zrób (2, 3) - magazyn
22:55 Naprawy nie do naprawy
01:10 Zawodowi handlarze (1)

BBC FIRST

08:00 Co ludzie powiedzą? II (7/11) - serial kom.
08:40 McDonald i Dodds (1/2)
10:25 Morderstwa w Midsomer XXIV (1/4) - serial krym.
12:20 Ojciec Brown V
15:30 My Life is Murder IV (1,2)
17:30 Ulica nadziei V
18:30 Śmierć z dala od palm IV
19:50 Śmierć pod palmami XIII (3/8) - serial kryminalny
21:00 Pomost (3/4)
22:10 Milczący świadek XXI (9,10/10) - serial krym.
00:20 Ojciec Brown V (9/15)

FX

08:40 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (16,17/21) - serial kryminalny USA 2008
10:30 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (4,5/23)
12:20 Agenci NCIS IX (11,12,13/24) - serial krym.
15:05 Z Archiwum X (24,1,2/24) - serial s.f.
17:55 2012 - film katas. USA 2009, reż. Roland Emmerich
21:10 Anakondy: Polowanie na Krwawą Orchideę - horror USA/Australia 2004
23:10 Resident Evil: Domena zła - horror Wlk. Bryt./Niemcy/USA/Japonia/Francja 2002

HGTV

09:55 Z miłości do ogrodu IV
11:00 Polowanie na ogród II
11:30 Najgorętsze nieruchomości pod słońcem (3)
12:35 Będzie pięknie (5/8)
13:35 Weekendowa metamorfoza (3, 4) - reality show
15:35 Kamera, akcja, wpadka!
17:10 House Hunters (4, 5, 6)
18:50 Zgłoś remont (1)
19:50 Weekendowa metamorfoza (5, 8) - reality show
21:40 Mieszkanie na miarę II (1,2) - serial dok. Polska 2022
23:35 Letnia chata na lata III
00:30 Sprzątaczki (7, 8)

BBC LIFESTYLE

08:45 Zamek Windsor (3/6)
09:45 Tajemnice królewskich ogrodów (1,2/4) - serial dok.
11:50 Karol III: rok koronacji (1/2) - film dokumentalny
12:50 Kensington i Chelsea: królewskie dzielnice (1,2)
14:50 Królewska St James's Street - film dokumentalny
15:50 Klejnoty koronne
17:00 Prawda o Koronie: dynastia Windsorów (1,2,3/5)
20:00 Karol III: rok koronacji
21:00 Kensington i Chelsea: królewskie dzielnice (1,2)
23:00 Królewska St James's Street - film dokumentalny

COMEDY CENTRAL

08:02 Teoria wielkiego podrywu - serial kom. USA 2008
12:33 Teoria wielkiego podrywu II (4,5/23)
13:30 Przyjaciele II
16:00 DMV – Ci od prawka
17:00 9JKL (1,2,3,4/16)
19:00 Duchy (15,16,17,18/18) - serial kom. USA 2022
21:00 Książę w Nowym Jorku - komedia USA 1988, reż. John Landis, wyk. Eddie Murphy
23:30 Comedy Club (8)
00:00 Miasteczko South Park XXII (10,1,2/10) - serial anim.

TVP SERIALE

08:05 Na sygnale
10:20 Ranczo VII (2,3/13)
12:05 Rodzinka.pl XVII (1,2,3)
13:45 Ojciec Mateusz 28
15:30 Komisarz Alex XXIV (3)
16:30 Ranczo VII (4/13)
17:30 Czterdziestolatek (13)
18:35 U Pana Boga w ogródku (5/12) - serial kom. Polska 2008, wyk. Krzysztof Dzierma
19:30 Ojciec Mateusz 28 (8,9,10) - serial krym. Polska 2022, wyk. Artur Żmijewski
22:20 Ranczo VII (5,6/13) - serial kom. Polska 2013
00:15 Gra z Cieniem - serial kryminalny Polska 2024

CANAL+ KUCHNIA

13:40 Jamie Oliver (9, 10)
14:30 U sąsiadów w kuchni
15:40 Zgrillowani (3)
16:05 m jak mięso (5, 6)
16:55 Po prostu Jamie: szybko i łatwo (1) - pr. rozrywkowy
17:55 Jakubiak rozgryza Włochy (3, 4) - mag. kulinarny
18:50 Włoska kuchnia Gino: sekrety południa (2,3/7)
19:45 Planeta słodyczy (3, 4)
20:45 Kulisy wielkiej kuchni (1)
21:40 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (4)
22:35 m jak mięso (5, 6)
23:30 Bitwa na smaki

CANAL+ DOMO

10:30 Ucieczka na wieś XXII
12:20 Cudotwórcy VII
14:05 Pokochaj lub sprzedaj
15:05 Wielkie projekty: Nowa Zelandia - serial dok.
16:00 Patent na zieleń (6)
16:30 Tomasz Pągowski (5)
16:55 Letnie inspiracje (1)
17:05 Meblokreacje (11) - mag. poradnikowy Polska 2017
17:35 Dom w miesiąc (6)
18:00 Daleko od miasta XII (2)
18:55 Podzielić M2 (5, 6)
19:50 Adres: rezydencje marzeń (2) - reality show
21:00 Wielkie Projekty
22:00 Generalna odbudowa II

PLANETE+

12:30 Portugalia na dziko (6/7)
13:35 Cały rok z pandą
14:45 Historia Łuku Triumfalnego - film dok.
15:50 Pierwotni, rozumni, kreatywni - film dok.
17:00 Rok z dziką przyrodą
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (19,20)
18:40 Polska z góry V (8,9)
19:45 Wszystko o Marii, Matce Bożej - serial dokumentalny
20:50 Nastassja Kinski. Wyzwolona - film dok.
22:00 Niezwykłe życie Buffy Saint-Marie - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Łowcy opali VIII
11:00 Celnicy na straży Szwecji IV (4/14) - serial dok.
12:00 Sara Price: Chasing Dakar (2) - serial dok.
13:00 Złomowisko PL (2,3)
15:00 Nic do ukrycia (6)
16:00 Przygody truckerki (2)
17:00 Nagi instynkt przetrwania - serial dok. USA 2025
18:00 Vantara – azyl dla zwierząt (6/6) - serial dok.
19:00 Skok na Luwr - film dok.
20:00 Bimbrownicy XIV (15/16)
21:00 Fani czterech kółek
22:00 Łowcy opali VIII
23:00 Akta ekspedycji II

TVP HISTORIA

12:50 Dinozaury z Alaski
14:00 Ex libris - magazyn
14:30 Herkules - film przyg. USA 2014, reż. Brett Ratner
16:10 Flesz historii (765)
16:40 100 lat na dworze królowej - film dok. Polska 2019
17:45 Blisko, coraz bliżej
19:10 Zabójcza nauka (5/6)
20:15 Mordercza historia (2/6)
21:10 Pianista - dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Bryt./USA 2001
23:45 Operacja Mincemeat - dramat wojenny Wielka Brytania/USA 2021

HISTORY

08:15 Starożytni kosmici XIV
09:15 Straż graniczna: USA III
10:10 Wojny magazynowe XVI
11:10 Największe tajemnice świata VI (7/20) - serial dok.
12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Tajemnice skryte w mroku (3/8) - serial dok.
14:00 Tajemnice skute lodem IV (10) - serial dok.
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
16:15 Piątka z historii (5,6)
17:10 Starożytne armie
19:05 Starożytni kosmici XVII
21:00 Starożytni kosmici
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (4,5/10)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Katastrofy pod lupą
10:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (10,2,11,5,6,3/11)
16:00 Premiera: Car S.O.S. XIV
17:00 Największe katastrofy budowlane III (6/10)
18:00 Złapać przemytnika II (7,3/15) - serial dok. USA 2021
20:00 Miasta w liczbach (5/8)
21:00 Premiera: Złapać przemytnika X (5,6) - serial dok.
23:00 Hitler: zaginione taśmy III Rzeszy (6/6) - serial dok.
00:00 Alarm na lotnisku III (15) - serial dok. Wlk. Brytania 2017

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VI (28)
09:00 Niezwykłe pociągi II
11:00 Porzucone konstrukcje
13:00 Rolnicy. Podlasie VII
16:00 Podglądacze przyrody (1, 1) - mag. przyrodniczy
17:00 Wielkie wycieczkowce
18:00 Najbardziej niebezpieczne drogi do szkoły II (2/5)
19:00 Jak to wyjaśnić II (12/28)
19:30 TOP 10 Największe tajemnice świata - serial dok.
20:00 Tajemnice piramid
21:00 Wielkie miasta starożytności (1/4) - serial dok.
22:00 Niewyjaśnione zagadki
23:00 Poza kontrolą

BBC EARTH

08:00 W okowach mrozu II
09:55 Wielkie koty 24/7 II (4)
11:10 Gordon Buchanan: przez Gobi na wielbłądzie - film dok.
12:20 W okowach mrozu (6,7,8,9,10/10) - serial dok.
17:20 Zabójcza misja: rekin (3/10) - serial dokumentalny
17:50 Pociągiem przez Nową Zelandię (1/2) - film dok.
18:55 Szlakiem wulkanów
19:55 Szpiedzy w oceanie (1,2/4) - serial dokumentalny
22:10 W okowach mrozu II (8/13) - serial dok. USA 2014
23:10 Wielkie koty 24/7 II

POLSAT VIASAT HISTORY

06:55 Tajemnice rodziny Jezusa - film dokumentalny
08:00 Tajne bazy nazistów III (5,6/6) - serial dokumentalny
10:00 Adolf Hitler: zrozumieć dyktatora (4,5,6/6) - serial dok.
13:20 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
18:55 Naziści: korzenie zła - serial dok. Kanada 2025
21:00 Hitler: odliczanie (1/3) - serial dok. Wlk. Brytania 2021
22:00 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok. Wlk. Bryt. 18
00:00 Zaginione mumie Inków
01:05 W poszukiwaniu zaginionych wikingów - serial dok.

Od A do Z

AKADEMIA PANA KLEKSA II ★★
film fantasy, Polska 2025, reż. Maciej Kawulski, wyk. Antonina Litwiniak, Konrad Repiński, Tomasz Kot
20:00 | hbo
Kontynuacja nowej ekranizacji kultowej powieści dla dzieci: pod nieobecność pana Kleksa rządy w Akademii sprawuje Szpak Mateusz. Jeszcze mniej Brzechwy w Brzechwie.

BABY DRIVER ★★★★
film krym., USA/Wlk. Brytania 2017, reż. Edgar Wright, wyk. Ansel Elgort, Kevin Spacey, Lily James
23:30 | hbo
Niedosłyszący młody kierowca inspirujący się rytmem słuchanych piosenek jest specjalistą od ucieczek z miejsca precyzyjnie zaplanowanych napadów. Ale każde złamanie reguł może go drogo kosztować.

CIĘCIE ★★
thriller, Wlk. Brytania/USA 2024, reż. Sean Ellis, wyk. Orlando Bloom, Caitriona Balfe, John Turturro
21:35 | canal+ premium
Orlando Bloom jako bokser, który wraca z emerytury, by wystąpić w ostatniej walce. Aby plan się powiódł, musi zrzucić wagę według szczególnie restrykcyjnego programu pod okiem wymagającego trenera.

DLA NIEJ WSZYSTKO ★★★
film sens., USA/Francja 2008, reż. Paul Haggis, wyk. Russell Crowe, Elizabeth Banks, Liam Neeson
22:10 | cinemax
Pierwowzór filmu z Russellem Crowe: kiedy żona – oskarżona o morderstwo – trafia do więzienia z dwudziestoletnim wyrokiem, przekonany o jej niewinności mąż podejmuje kroki, by ją stamtąd uwolnić.

GDY ZGASNĄ ŚWIATŁA ★★
film sens., USA 2024, reż. Christian Sesma, wyk. Frank Grillo, Mekhi Phifer, Jaime King
23:15 | canal+ premium
Bezdomny weteran zaprzyjaźnia się z drobnym gangsterem, który wciąga go w wir nielegalnych walk. Razem zaczynają nieźle zarabiać, co łączy się z niechcianym rozgłosem. Pojawiają się też inne propozycje.

Kawałek po kawałku

20:00 | canal+ premium ★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Animowany dokument, przedstawiający życie i twórczość piosenkarza i producenta muzycznego Pharella Williamsa przy użyciu klocków Lego i w konwencji charakterystycznej dla tego nośnika.

FILM ANIM.
USA/DANIA/AUSTRALIA/HONGKONG 2024, REŻ. MORGAN NEVILLE

INDIANA JONES I OSTATNIA KRUCJATA ★★★★
film przyg., USA/Włochy/Hiszpania/Wlk. Brytania/Jordania 1989, reż. Steven Spielberg, wyk. Harrison Ford, Sean Connery, Denholm Elliott
19:45 | tvn
Trzecia część cyklu: Indiana Jones (niezawodny Harrison Ford) szuka Świętego Graala, mając u boku ojca (Sean Connery), zaś za sobą depczących mu po piętach hitlerowców. Świetna robota.

LIGA SPRAWIEDLIWOŚCI ★★★
film fantasy, USA 2017, reż. Zack Snyder, wyk. Ben Affleck, Henry Cavill, Amy Adams
20:00 | tvn 7
Kontynuacja komiksowej sagi spod znaku DC Comics. Batman łączy siły z Wonder Woman oraz grupą innych superbohaterów – dla jeszcze bardziej skutecznej obrony świata przed złem.

POWIDOKI ★★★
film biograficzny, Polska 2016, reż. Andrzej Wajda, wyk. Bogusław Linda, Bronisława Zamachowska, Zofia Wichłacz
23:50 | tvp historia
Andrzej Wajda żegna się z widzami opowieścią o tragicznym schyłku życia wybitnego malarza i nauczyciela akademickiego Władysława Strzemińskiego w okowach stalinizmu. Wyrazisty Bogusław Linda.

PRAWDZIWY BÓL ★★★★
dramat obycz., USA/Polska 2024, reż. Jesse Eisenberg, wyk. Jesse Eisenberg, Kieran Culkin, Will Sharpe
22:00 | hbo
Jesse Eiseneber (Oscar za scenariusz) i Kieran Culkin (Oscara za rolę) jako dwaj niekoniecznie zżyci ze sobą kuzyni, którzy wyruszają do dzisiejszej Polski śladami swojej polsko-żydowskiej rodziny.

PSY ★★★★
film akcji, Polska 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat, Cezary Pazura
23:00 | stopklatka
Tarantino po polsku: dwaj byli esbecy po różnych stronach prawnej barykady. Cynizm czy eksperyment formalny Władysława Pasikowskiego? Niezależnie od odpowiedzi – kultowa rola Bogusława Lindy.

SHERLOCK HOLMES: GRA CIENI ★★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2011, reż. Guy Ritchie, wyk. Robert Downey Jr., Jude Law, Noomi Rapace
22:25 | tvn
Guy Ritchie idzie za ciosem: Sherlock Holmes i jego wierny druh doktor Watson na tropie złowieszczego profesora Moriarty'ego dążącego do wywołania światowego konfliktu. Brawurowa zabawa konwencjami.

SKAZANI A SHAWSHANK ★★★★
dramat psychologiczny, USA 1994, reż. Frank Darabont, wyk. Tim Robbins, Morgan Freeman, Bob Gunton
19:10 | warner tv
Stephen King inny niż zwykle: jak przetrwać ciężkie więzienie i ocalić siebie? Plus popisowe partie Tima Robbinsa i Morgana Freemana oraz siedem zasłużonych nominacji do Oscara.

ZAGINIONA DZIEWCZYNA ★★★★
thriller, USA 2014, reż. David Fincher, wyk. Ben Affleck, Rosamund Pike, Neil Patrick Harris
20:00 | stopklatka
David Fincher czyta powieść Gillian Flynn: w piątą rocznicę ślubu znika młoda żona, a sąsiedzi i otoczenie natychmiast wydają wyrok na jej męża pisarza - jest mordercą. Czyżby mieli rację? Błyskotliwe.

ZATRUTA RÓŻA ★★
dramat krym., USA/Włochy 2019, reż. Francesco Cinquemani, George Gallo, wyk. Morgan Freeman, John Travolta, Brendan Fraser
22:10 | ale kino+ hd
John Travolta i Morgan Freeman zabijają nudę, uczestnicząc w imitacji kina noir na podstawie włoskiej powieści: ekspiłkarz, teraz prywatny detektyw, podejmuje się rozwiązania zagadki zaginięcia kobiety.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

05:30 Sprawa dla reportera
06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1085)
08:35 Stawka większa niż życie (2,3) - serial wojenny
10:55 Ojciec Mateusz XIII (12)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Portret kapłana (12)
13:05 Planeta zmian II (2/2)
14:10 Dom - serial obycz.
16:00 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Żona dla Polaka (2) - reality show Polska 2024
18:40 Jaka to melodia? (5694)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Ojciec Mateusz XXVI** (4) - serial krym. Polska 2021, wyk. Artur Żmijewski, Michał Piela
21:20 **Studio Mistrzostw Świata** (na żywo)
21:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA**: Grupa F: Holandia – Japonia (na żywo)
00:35 **Delikatność (La délicatesse)** - komedia romantyczna Francja 2011 (115 min)
02:30 **63. KFPP w Opolu**

TVP2

05:05 Barwy szczęścia
05:35 Studio Mistrzostw Świata w Kanadzie, Meksyku i USA (na żywo)
05:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa D: Australia – Turcja (na żywo)
08:25 Pytanie na śniadanie – pobudka (7584) - mag.
08:50 Pytanie na śniadanie (7584) - mag. Polska 2026
11:25 Tamte lata, tamte dni
11:55 63. KFPP w Opolu
14:00 Familiada (3037)
14:35 Koło fortuny (1860)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (7) - show
16:15 Tak to leciało! (65)
17:15 Harald i Sonja: miłość wbrew regułom (4)
18:25 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)

18:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA**: Grupa E: Niemcy – Curaçao (na żywo)
21:40 **63. KFPP w Opolu** (220) – festiwal
22:20 **Café Fogg** (1, 2)
00:35 **Studio Mistrzostw Świata** (na żywo)
00:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA**: Grupa E: Wybrzeże Kości Słoniowej – Ekwador (na żywo)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
07:00 Siatkówka: Liga Narodów mężczyzn FIVB: Ukraina – Polska (na żywo)
09:25 Halo tu Polsat (2970) - mag. Polska 2026
11:30 Piotruś Królik 2: Na gigancie - film anim. USA/Australia 2021, reż. Will Gluck
13:15 Daleko jeszcze? (Are We There Yet?) - kom. Kanada/USA 2005, reż. Brian Levant, wyk. Ice Cube (135 min)
15:30 Piraci z Karaibów: Skrzynia umarlaka (Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest) - film przyg. USA 2006, reż. Gore Verbinski (200 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:35 Państwo w państwie (616) - program publicyst.

20:00 **Zadra** - dramat obycz. Polska 2022, reż. Grzegorz Mołda, wyk. Magdalena Wieczorek, Jakub Gierszał, Ignacy Liss (125 min)
22:05 **Tylko nie ty (Anyone But You)** - komedia romantyczna USA/Australia 2023 (130 min)
00:15 **Captain Fantastic** - komediodramat USA 2016, reż. Matt Ross, wyk. Viggo Mortensen, George MacKay, Samantha Isler (165 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8015) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (45/48)
06:50 Bez kompleksów (6) - reality show Polska 2025
07:45 Dzień Dobry TVN (5746)
11:30 Co za tydzień (1247)
12:10 Ugotowani (2) - reality show Polska 2025
13:25 Wredne dziewczyny II (Mean Girls 2) - komedia USA 2011, reż. Melanie Mayron, wyk. Meaghan Martin, Maiara Walsh (130 min)
15:35 Starcie tytanów (Clash of the Titans) - film przyg. Wlk. Brytania/Aus./USA 2010, reż. Louis Leterrier, wyk. Sam Worthington (140 min)
17:55 Kuchenne rewolucje: Włocławek – Biały Kredens 31 (1) - reality show
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **Indiana Jones i ostatnia krucjata (Indiana Jones and the Last Crusade)** - film przyg. USA/Włochy/Hiszpania/Wlk. Bryt./Jordania 1989 (160 min)
22:25 **Sherlock Holmes: Gra cieni (Sherlock Holmes: A Game of Shadows)** - film sens. Wlk. Brytania/USA 2011 (155 min)
01:00 **15:17 do Paryża (The 15:17 to Paris)** - dramat dok. USA 2018 (120 min)

TV PULS

08:35 Zaklinaczka duchów III (17/18) - serial fantasy
09:30 Bileciki do kontroli - komedia Francja/B 2023, reż. Olivier Van Hoofstadt
11:10 7 krasnoludków – historia prawdziwa - komedia Niemcy 2004
13:10 Agent XXL (Big Momma's House) - komedia sens. USA/Niemcy 2000, reż. Raja Gosnell (120 min)
15:10 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987 (145 min)
17:35 Dungeon Siege – W imię króla (In the Name of the King: A Dungeon Siege Tale) - film fantasy USA/Niemcy/Kanada 2007, reż. Uwe Boll (145 min)
20:00 **Bodyguard i żona zawodowca (The Hitman's Wife's Bodyguard)** - film sens. USA/Wlk. Brytania/Szwecja/Bułgaria/Francja 2021 (150 min)
22:30 **Terrorysta (Ticker)** - film sens. USA 2001, reż. Albert Pyun, wyk. Tom Sizemore (100 min)
00:10 **Nocny łowca (Night Hunter)** - film akcji Kanada 2018, reż. David Raymond, wyk. Henry Cavill (120 min)

TVN7

05:15 Szkoła (13/63)
06:15 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II
07:10 New Looney Tunes II
07:55 Chłopiec i wilk - komedia Belgia/Francja 2019, reż. Adrià García, wyk. Carmen Maura, Pierre Rochefort
09:40 Ukryta prawda (47—51/51) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2022
14:40 Szpital św. Anny (7,8/26) - serial obycz.
16:40 Detektywi VI (54) - serial fabularno-dok.
17:45 Czego pragną dziewczyny (What a Girl Wants) - kom. USA/Wlk. Bryt. 2003, reż. Dennie Gordon (135 min)
20:00 **Liga sprawiedliwości (Justice League)** - film fantasy USA 2017, reż. Zack Snyder, wyk. Ben Affleck (160 min)
22:40 **Oszukać przeznaczenie II (Final Destination 2)** - horror USA/Kanada 2003, reż. David R. Ellis (115 min)
00:35 **Sekret w ich oczach (Secret in Their Eyes)** - film krym. USA/Wlk. Brytania/Hiszp./Korea Południowa 2015, reż. Billy Ray (140 min)

MEZZO

11:20 Miles Davis: Live in Munich - koncert Niemcy 1988
12:15 Jowee Omicil „sMiles" – Hołd dla Milesa Davisa - koncert Francja 2026
13:15 Intermezzo
14:05 Giacomo Puccini: „Madame Butterfly" - opera Grecja 2023, reż. Olivier Py
16:15 Bach: Krótkie Msze – Ensemble Pygmalion, Raphaël Pichon - muzyka klas.
18:05 Hector Berlioz: Potępienie Fausta - opera F 2025
20:30 Orchestre National de France, Cristian Măcelaru: Rachmaninow – Théâtre des Champs-Elysées, Paryż
21:50 Pierre Boulez, Filharmonicy Wiedeńscy: Bruckner, Symfonia nr 8
23:10 Rachmaninow w nowej odsłonie - film dok.

PULS 2

08:00 Aukcja w ciemno III (20,21/26) - serial dok.
08:55 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj
10:35 Skrzydełko czy nóżka - komedia Francja 1976
12:45 Panowie, dbajcie o żony - komedia Francja 1978
14:45 O kociej czarodziejce - baśń filmowa Czechy 2011, reż. Vít Karas, wyk. Marika Soposká, Ondrej Novák
16:45 O śnieżnym smoku - film fantasy Czechy 2013
18:45 O złotym talarze - baśń filmowa Niemcy 2020, reż. Cüneyt Kaya, wyk. Valerie Sophie Körfer, Justus Czaja
20:00 Trzynasty wojownik - film przygodowy USA 1999, reż. John McTiernan
22:00 Dzielnica strachu IX
01:00 Dzielnica strachu IX

TV4

07:00 Wielkie tajemnice historii IV (19,11/25)
08:50 Galileo
10:50 Dziś 13, jutro 30 - komedia romantyczna USA 2004, reż. Gary Winick, wyk. Jennifer Garner
12:50 Wojna o planetę małp - film sens. USA/Kanada/Nowa Zelandia 2017, reż. Matt Reeves, wyk. Woody Harrelson
15:50 Obcy kontra Predator - film akcji USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Kanada/Czechy 2004, reż. Paul W.S. Anderson
17:55 Uroczysko IV (3,4, 5,6/52) - serial krym. PL 2025
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (5,6,7,8) - serial kryminalny Polska 2026
00:05 STOP Drogówka (351)
01:10 Wielkie tajemnice historii IV (20,18/25)

METRO

07:10 Gorączka złota IX (15/21) - serial dok. USA 2019
08:05 Klan z Alaski IV (6,7/19)
10:05 The Floor (17, 18)
11:35 Tedi i szmaragdowa tablica - film anim. Hiszp. 2022
13:30 Diagnoza (13,1)
15:30 Kryminalni (1,10) - serial krym. Polska 2004
18:50 Milionerzy (615, 616)
20:00 Szogun - serial historyczny USA/Japonia 1980, wyk. Richard Chamberlain, Toshirô Mifune, Yoko Shimada
22:00 Wszyscy święci New Jersey - dramat krym. USA 2021, reż. Alan Taylor, wyk. Alessandro Nivola
00:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (11/12) - serial dokumentalny USA 2018
01:30 Szpital (10/72)
02:30 Szkoła (51/63)

NIEDZIELA 14.06

STOPKLATKA

08:55 Komisarz Rex (14/14) - serial sensacyjny
10:00 Hudson i Rex VIII (1,4,5/14) - serial krym.
13:00 Top Dog. Niemcy (5)
14:55 Lassie - film przyg. USA ** 1994, reż. Daniel Petrie, wyk. Tom Guiry, Helen Slater (115 min)
16:50 Jaś Fasola w najlepszym wydaniu **** - serial kom. Wlk. Brytania 1995, wyk. Rowan Atkinson, Richard Wilson, Caroline Quentin
18:00 Hudson Hawk - komedia sensacyjna USA 1991, reż. Michael Lehmann, wyk. Bruce Willis (120 min)
20:00 Zaginiona dziewczyna (Gone Girl) **** - thriller USA 2014, reż. David Fincher, wyk. Ben Affleck, Rosamund Pike, Neil Patrick Harris, Tyler Perry (180 min)
23:00 Psy - film akcji Polska **** 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat (135 min)
01:15 Fan (The Fan) - thriller *** USA 1996, reż. Tony Scott, wyk. Robert De Niro (165 min)

KINO POLSKA

07:30 Przygody Myszki - serial dla dzieci Polska 1976
07:50 Reksio - serial anim.
08:25 Noce i dnie (2) - dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Stanisława Celińska, Jerzy Bińczycki
10:05 W pustyni i w puszczy - film przyg. Polska 2001, reż. Gavin Hood, wyk. Adam Fidusiewicz, Karolina Sawka
12:45 Prawo i pięść - film psychologiczny Polska 1964, reż. Jerzy Hoffman, Edward Skórzewski, wyk. Gustaw Holoubek, Zofia Mrozowska
14:50 Ziemia obiecana - dramat obycz. Polska 1975, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak
18:35 C.K. dezerterzy, cz. 2 (2) - komedia Polska/Węgry 1986
20:00 Kamienie na szaniec - dramat wojenny Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat, Kamil Szeptycki, Magdalena Koleśnik, Sandra Staniszewska
22:15 Ziarno prawdy - thriller Polska 2015, reż. Borys Lankosz, wyk. Robert Więckiewicz, Jerzy Trela
00:20 Ekstradycja II (5,6) - serial sens. Polska 1996, wyk. Marek Kondrat, Maria Pakulnis, Paweł Wilczak, Witold Dębicki

ALE KINO+

10:20 Eddie Murphy. Czarny król Hollywoodu
11:35 The Office PL (10,11,12/12) - serial kom. Polska 2021
13:30 Terapia dla par (Bajo terapia) *** - komediodramat Hiszpania 2023, reż. Gerardo Herrero, wyk. Malena Alterio (115 min)
15:25 Rebeliant (Free State of Jones) *** - film sens. USA 2016, reż. Gary Ross, wyk. Matthew McConaughey (160 min)
18:05 Stan wyjątkowy (Výjimečný stav) ** - komedia Czechy 2024, reż. Jan Hřebejk, wyk. Jaroslav Plesl, Borek Slezácek (125 min)
20:10 Zbrodnie w Ystad (3,4/6) - serial kryminalny Szwecja 2024
22:10 Zatruta róża (The Poison Rose) ** - dramat kryminalny USA/Włochy 2019, reż. Francesco Cinquemani, George Gallo (125 min)
00:15 Ja, kapitan (Io capitano) *** - dramat obycz. Włochy/Francja/Belgia 2023, reż. Matteo Garrone (135 min)

POLSAT FILM

08:10 Byli sobie odkrywcy (5,6,7/26) - serial anim.
09:50 Jeźdźcy smoków
11:45 Smerfy II - film anim. USA/Francja/Kan./Belgia 2013
13:55 Mr Deeds, milioner z przypadku - kom. USA 2002
15:55 Książę w Nowym Jorku II - komedia USA 2021
18:20 Godzilla - film sensacyjny USA/Japonia 1998
21:00 Helikopter w ogniu - dramat woj. USA/Wlk. Bryt. 2001, reż. Ridley Scott
00:00 Siostry - komedia USA 2015, reż. Jason Moore

KINO TV

12:00 C.K. dezerterzy, cz. 1 - komedia Polska/Węgry 1986
13:50 Quigley na antypodach - western USA/Australia 1990
16:15 Kacper - film fantasy USA 1995, reż. Brad Silberling
18:10 Flintstonowie: Niech żyje Rock Vegas - komedia USA 2000, reż. Brian Levant
20:00 Immortals. Bogowie i herosi - film przyg. USA 2011, reż. Tarsem Singh, wyk. Henry Cavill, Mickey Rourke
22:35 Millennium: Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet - thriller Szwecja/Dania/Niemcy/Norwegia 2009

TVP KULTURA

08:00 Liturgia prawosławna
09:00 Przystań nad Biblią
09:15 Modlitwa w kamieniu
09:55 Odrodzenie katedry Notre-Dame - film dok. Francja 2024
11:00 Kosmos 1999 (2) (4/24)
12:05 Opole – koncertowe wspomnienia (6)
12:25 Opole 2007 na bis (27, 28) - koncert
14:15 Łowcy skalpów (The Scalphunters) ** - western USA 1978, reż. Sydney Pollack (110 min)
16:05 Kariera Nikodema Dyzmy (4/7)
17:15 Studio Kultura (670)
17:55 Złoto dezerterów * - komedia Polska 1998, reż. Janusz Majewski, wyk. Marek Kondrat, Bogusław Linda (125 min)
20:00 Boska Florence (Florence Foster Jenkins) **** - komedia Wlk. Brytania/USA/Francja 2016, reż. Stephen Frears (120 min)
22:00 Kulturalni (22)
22:55 Bob Fosse: show czas zacząć! - film dok. USA/Wlk. Brytania 2019
00:10 Rozwiązanie - film anim. PL 2020 (10 min)

WARNER TV

08:55 Rodzinne rewolucje - komedia romant. USA 2014
11:05 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
14:00 Akademia Policyjna V - komedia USA 1988
15:45 Taxi II - komedia sensacyjna Francja 2000
17:25 Superman IV - film s.f. Wlk. Brytania/USA 1987
19:10 Skazani na Shawshank - dramat psycholog. USA 1994
22:00 Yellowstone II (1,2/10)
23:55 Ocean's Eleven: Ryzykowna gra - film sens. USA 2001, reż. Steven Soderbergh

PARAMOUNT

09:05 Piękny umysł - dramat obyczajowy USA 2001
12:05 Wasabi - komedia sensacyjna Japonia/Francja 2001
14:20 Polowanie na »Czerwony Październik« - film sensacyjny USA 1989
17:20 Iluzja II - thriller USA/Hongkong 2016
20:00 Uprowadzona III - film sensacyjny USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson
22:10 World War Z - horror USA 2013, reż. Marc Forster
00:25 Uprowadzona II - film sensacyjny Francja 2012

HBO

08:00 Jasełka wszech czasów *** - komedia USA/Kanada 2024 (100 min)
09:40 Le Mans '66 - film **** biograf. USA 2019, reż. James Mangold (150 min)
12:10 Wszystko pół na pół *** - kom. Niemcy 2024, reż. Alireza Golafshan (115 min)
14:05 Bohemian Rhapsody *** - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2018, reż. Bryan Singer (135 min)
16:20 Życie - dramat obycz. **** Wlk. Brytania/Japonia/Szwecja/Belgia/Finlandia 2022 (105 min)
18:05 Materialiści - komedia *** romant. USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025, reż. Celine Song (115 min)
20:00 Akademia pana Kleksa II ** - film fantasy Polska 2025, reż. Maciej Kawulski, wyk. Antonina Litwiniak (120 min)
22:00 Prawdziwy ból **** - dramat obycz. USA/Polska 2024 (90 min)
23:30 Baby driver - film krym. **** USA/Wlk. Bryt. 2017, reż. Edgar Wright (115 min)
01:25 Nocna suka - czarna ** komedia USA 2024, reż. Marielle Heller (105 min)

CINEMAX

11:15 Dosięgnąć kosmosu - film biograficzny USA 1999
13:00 Bilet do raju - komedia romantyczna USA 2022
14:45 Uciekające kurczaki - film anim. USA/Francja/Wlk. Brytania/Irlandia 2000
16:10 Mr Deeds, milioner z przypadku - kom. USA 2002
17:45 Dziedzictwo Bourne'a - film sens. USA/Japonia 2012
20:00 King's Man: Pierwsza misja - film sens. USA/Wlk. Bryt. 2021, reż. Matthew Vaughn
22:10 Dla niej wszystko - film sens. USA/Francja 2008

ROMANCE TV

07:40 Górski lekarz
12:25 Gabinet z widokiem na morze - serial obyczajowy
14:20 Detektyw von Fock - serial krym. Estonia 2025
16:15 Statek marzeń
18:05 Emilie Richards: Decyzja serca - film obycz. Niemcy 2011, reż. John Delbridge
20:00 Dwie kobiety na wszelkie bóle: Ojcowie i córki (2) - serial obycz. Niemcy 2025
21:50 Statek marzeń
23:45 Mama się zwalnia - komedia Niemcy 2021
01:40 Dwie kobiety na wszelkie bóle (2) - serial obycz.

CANAL+ PREMIUM

08:30 Kung Fu Panda - film *** anim. USA 2008 (90 min)
10:00 Super pies i kot łotr ** - film animowany Kanada 2026 (90 min)
11:30 Łapu-Capu Extra
12:00 Listy do Julii - komedia *** romantyczna USA 2010, reż. Gary Winick (105 min)
13:45 Hollywood Buzz (2)
14:15 Azyl - film biogra- ** ficzny USA/Wlk. Brytania/Czechy 2017 (125 min)
16:20 Jason Bourne - film *** sens. USA/Chiny/Hiszp./Jap./Islandia/Niemcy/Włochy 2016 (120 min)
18:20 Kiedy nadchodzi jesień *** - dramat obycz. Francja 2024, reż. François Ozon (100 min)
20:00 Kawałek po kawałku *** - film animowany USA/Dania/Australia/Hongkong 2024 (95 min)
21:35 Cięcie - thriller Wlk. ** Brytania/USA 2024, reż. Sean Ellis (100 min)
23:15 Gdy zgasną światła ** - film sens. USA 2024, reż. Christian Sesma, wyk. Frank Grillo (110 min)
01:05 Alarum - film sensa- ** cyjny USA 2025, reż. Michael Polish (95 min)

TVN FABUŁA

08:05 Prawo Agaty II (7,8,9)
11:25 Agencie, podaj łapę - kom. USA/Aus./Kanada 2001
13:30 Kraina cudów - film anim. Hiszpania/USA 2019
15:15 W krzywym zwierciadle: Europejskie wakacje - komedia USA 1985, reż. Amy Heckerling
17:25 Shazam! - film przygodowy USA/Kanada 2019
20:00 Shazam! Gniew bogów - film przyg. USA 2023
22:45 Pełzająca śmierć - horror USA 2019
00:35 Annabelle - horror USA 2014, reż. John R. Leonetti

AMC

10:10 Stara miłość nie rdzewieje - komedia romantyczna USA 2006, reż. Jesse Peretz
11:55 Strażnik - thriller USA 2006, reż. Clark Johnson
14:05 Serce nie sługa - komedia romantyczna USA 2005
16:15 Lara Croft: Tomb Raider - film przygodowy USA/Wlk. Bryt./Japonia/Niemcy 2001
18:15 Sekcja 8. - film sensacyjny USA/Niemcy 2003
20:20 Zagniewani młodociani - komedia USA 1996
22:00 Tragedia na Przełęczy Diatłowa - horror Rosja/Fin./Wlk. Brytania/USA 2013

AXN

06:10 Iluzja II - thriller USA/Hongkong 2016
08:25 Zabójcza broń III (6,7/15) - serial krym. USA 2018
10:25 MacGyver (2,3,4,5,6/21)
15:05 FBI: Most Wanted II (4,5,6,7,8/15) - serial krym.
20:00 Spider-Man: Daleko od domu - film sens. USA 2019, reż. Jon Watts, wyk. Tom Holland, Samuel L. Jackson
22:45 Świat w płomieniach - thriller USA 2013
01:15 Bad Boys For Life - film sensacyjny USA 2020

EPIC DRAMA

08:05 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
10:25 Poirot III (5,6,7,8,9,10/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991, wyk. David Suchet, Hugh Fraser, Philip Jackson
16:55 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
20:00 Zagadki kryminalne nowej panny Fisher (1/4) - serial krym. Australia 2019
21:00 Próba niewinności (4/4) - miniserial Wlk. Brytania 2018, wyk. Morven Christie
22:05 Panna Marple VI (3/3) - serial krym. Wlk. Brytania 14
23:55 Lekarze na start

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (8)
12:30 Babski biznes (1/8)
13:30 Jestem z Polski XVI (5,6,8/40) - serial dok.
16:35 Bitwa o gości (3)
17:35 Do zobaczenia (5/10)
18:10 Ugotowani (6)
19:10 Kuchenne rewolucje (2, 3) - reality show
21:05 Ostre cięcie (8) - reality show Polska 2025
22:05 A jak Antkowiak - film dok. Polska 2024
00:05 Cały jej świat (6/12)
01:05 Nieoczywiste miejsca II (5/12) - serial dok.

TVN TURBO

10:45 Wojny samochodowe (4)
11:45 Z drugiej ręki (8) - mag. motoryzacyjny Polska 2026
12:30 Jeździć, obserwować VI
13:15 Moto kombat (4) - mag. motoryzacyjny Polska 2026
14:00 Zawodowi handlarze
15:30 Naprawy nie do naprawy
17:00 Ciężarówką przez Stany IV (2/9) - serial dok.
18:00 Mobilni mechanicy (1)
18:45 Raport końcowy (822)
19:10 Nic do zgłoszenia III
21:10 Jeździć, obserwować VI
21:55 Moto kombat (4) - mag.
22:40 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (4/16) - serial dok.

BBC FIRST

07:40 Detektyw z Chelsea
08:40 Śmierć z dala od palm IV
09:55 Lewis VIII (5,6/6)
11:55 Ale akcja! - serial kom.
13:50 Śmierć pod palmami XIII
14:55 Ojciec Brown XIII (9/10)
15:55 Tajemnice Brokenwood XI (4/6) - serial krym.
17:50 Ulica nadziei V (5/8)
18:50 Detektyw z Chelsea
19:50 Śmierć pod palmami XIII (4/8) - serial kryminalny
21:00 Tajemnice Brokenwood XI (5/6) - serial krym.
22:55 Pomost (3/4)

FX

08:40 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (18,19/21) - serial kryminalny USA 2008
10:30 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (6,7/23)
12:20 Agenci NCIS IX
14:10 Z Archiwum X II (3,4/25)
16:00 Ghost Rider - film sensacyjny USA/Australia 2007
18:20 Karmazynowy przypływ - film sensacyjny USA 1995
20:50 2012 - film katastroficzny USA 2009, reż. Roland Emmerich, wyk. John Cusack
00:05 Resident Evil: Zagłada - horror Niemcy/USA/Meksyk/Kan. 2007, reż. Russell Mulcahy

HGTV

08:20 Z miłości do ogrodu IV
08:55 Nowa Maja w ogrodzie
11:05 Polowanie na ogród (1/4)
12:40 Letnia chata na lata III
13:35 Design w australijskim stylu (8/8) - serial dok.
14:35 Zgłoś remont (1)
15:35 Będzie pięknie (5/8)
16:40 Weekendowa metamorfoza (6) - reality show
17:40 Kamera, akcja, wpadka!
19:20 House Hunters (7—10) - reality show Polska 2017
21:30 Dorota inspiruje (4, 5)
23:25 Najgorętsze nieruchomości pod słońcem (3)

BBC LIFESTYLE

08:40 Zamek Windsor (6/6)
09:40 Tajemnice królewskich ogrodów - serial dok.
11:45 Karol III: rok koronacji
12:45 Kensington i Chelsea: królewskie dzielnice (4)
14:40 Klejnoty koronne
15:45 Urodzony, by zostać królem - film dok.
17:00 Prawda o Koronie: dynastia Windsorów (4,5/5)
19:00 Królewska St James's Street - film dok.
20:00 Karol III: rok koronacji
21:00 Kensington i Chelsea: królewskie dzielnice (4)
22:55 Klejnoty koronne

COMEDY CENTRAL

08:00 Teoria wielkiego podrywu II (9,10,11,12,13,14,15,16,17,18/23) - serial kom. USA 2008
12:35 Teoria wielkiego podrywu II (19,20/23) - serial kom.
13:30 Przyjaciele II
15:00 Tata ma plan III
16:30 Duchy (15,16/18)
17:30 Książę w Nowym Jorku - komedia USA 1988
20:00 Naga broń - komedia USA 1988, reż. David Zucker
21:55 Colin od rachunków II
23:05 Comedy Club (9, 10)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

09:00 Czterdziestolatek
10:00 U Pana Boga w ogródku (4,5) - serial kom. Polska 2008
11:50 Ranczo Wilkowyje - komedia Polska 2007
13:35 Ojciec Mateusz 28 (8,9) - serial krym. Polska 2022
15:30 Komisarz Alex XXIV (4)
16:30 Ranczo VII (7/13)
17:25 Czterej pancerni i pies (1,2) - serial wojenny Polska 1966, wyk. Roman Wilhelmi
19:40 Ojciec Mateusz 28 (10,11,12) - serial krym.
22:30 Ranczo VII (8,9/13) - serial kom. Polska 2013
00:20 Rodzinka.pl XVII (1,2)

CANAL+ KUCHNIA

12:50 Hiszpańskim szlakiem z Gonzalo (4) - serial dok.
13:50 Planeta słodyczy (5, 6)
14:50 Kulisy wielkiej kuchni (1)
15:45 Po prostu Jamie: szybko i łatwo (2) - pr. rozrywkowy
16:50 Z pola na stół (2)
17:15 U sąsiadów w kuchni XVI
18:25 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (1, 2, 3)
19:45 Zgrillowani (7, 8)
20:40 m jak mięso (5, 6)
21:30 Wszystkie smaki fermentacji (1) - serial dok.
22:00 Podróż przez smaki Chin
23:55 Anthony Bourdain X

CANAL+ DOMO

12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:20 Wielkie Projekty: Szwecja V (7/8) - serial dok.
15:15 Luksusowa ucieczka
16:10 Adres: rezydencje marzeń (2) - reality show
17:15 Wiejskie domy do liftingu (3) - reality show
18:05 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (5) - mag.
18:30 Daleko od miasta XIII (7)
19:00 Ucieczka na wieś XXII
19:50 Letnie inspiracje (1)
20:00 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (11/20) - serial dok.
22:50 Cudotwórcy VII

PLANETE+

12:30 Portugalia na dziko (7/7)
13:35 Cały rok z pandą (2)
14:45 Pierwotni, rozumni, kreatywni - film dok.
15:50 Jeanne Duval - film dok.
17:00 Rok z dziką przyrodą
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (21,22)
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace V (10)
19:10 Mam zamek (1/8)
19:45 Mia Farrow. Cienie sławy
20:50 Johnny Depp. Wieczny buntownik (1) - film dok.
22:00 Jak wygrać z Ku Klux Klanem (4/4) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Fantastyczne zwierzęta z Forrestem Galante (3/6)
09:00 Złomowisko PL (2,3)
11:00 Kamperem przez świat
12:00 Przygody truckerki (2)
13:00 Ciężarówką przez Afrykę
14:00 Gorączka złota XVI
15:00 Fukushima: dni, które wstrząsnęły światem III (1)
16:00 Specjalistki II
17:00 Nic do ukrycia (6)
18:00 Celnicy na straży Szwecji IV (4/14) - serial dok.
19:00 Włoska kontrola celna
20:00 Akta ekspedycji II (3)
21:00 Gorączka złota XVI
22:00 Teorie spiskowe pod lupą

TVP HISTORIA

13:45 Flesz historii (765)
14:15 Pianista - dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Bryt./USA 2001
16:45 Starożytne mocarstwa
17:40 Blisko, coraz bliżej
19:05 Ex libris - magazyn
19:35 Zapomniane agentki II wojny światowej (6/6)
20:35 Lądowanie w Normandii, nieznane taśmy (2/3) - serial dok. Wlk. Brytania 2024
21:45 Znajdę cię - dramat obycz. USA/Polska 2019
23:50 Powidoki - film biograficzny Polska 2016

HISTORY

09:15 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (6/11)
10:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (10/11)
14:00 Piątka z historii (2)
14:25 David Duchovny: archiwum tajemnic II (1)
15:20 Starożytni kosmici XVII
16:10 Tajemnice starożytności: śmierć (1/6) - serial dok.
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
20:00 Tom Hanks: II wojna światowa (5,6/20) - serial dok.
22:00 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (13)

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Inżynieria po katastrofie
15:00 **Premiera:** Egipt: miejsce pełne tajemnic V
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (8/10) - serial dok.
17:00 UFO: przełomowe śledztwa (3,4/5) - serial dok.
19:00 II wojna światowa: ukryta prawda (1/6) - serial dok.
20:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii (2) - serial dok.
21:00 Największe katastrofy budowlane III (8/10)
22:00 CIA: tajemnice i szpiedzy (6/8) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VI (30)
09:00 Wioski wioseczki
10:00 Podglądacze przyrody
11:00 Z klimatem i z pasją (4)
11:30 Wojny magazynowe VI
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Tajemnice wielkich bitew - serial dokumentalny
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII (21,22,23,24) - serial dok.
21:00 Podglądacze przyrody (6) - mag. przyrodniczy
21:30 Górale IX - serial dok.
22:00 Oto Ameryka XXL – życie bez umiaru
23:00 Największe śledztwa CBŚP - serial dokumentalny

BBC EARTH

08:45 W okowach mrozu II (8/13) - serial dok. USA 2014
09:45 Zdrowa zmiana II (3,4)
11:00 Wielkie koty 24/7 II (5)
12:15 W okowach mrozu II
13:15 Simon Reeve wraca do Kornwalii - film dok.
14:25 Życie na pustkowiu XII
16:25 Zdrowa zmiana II (3,4)
17:40 W okowach mrozu II (6/13) - serial dok.
18:45 Dynastie (4,5/7)
21:00 Wielkie koty 24/7 II (5)
22:15 W okowach mrozu II (9/13) - serial dok. USA 2014
23:15 Przyszłość natury

POLSAT VIASAT HISTORY

08:55 Jeden dzień w Auschwitz - film dok. Niemcy 2020
10:00 Adolf Hitler: zrozumieć dyktatora (6/6) - serial dok.
11:15 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok. Wlk. Bryt. 18
13:15 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dok.
15:30 Tajemnice rodziny Jezusa
16:45 Kto napisał Nowy Testament? - film dok.
17:50 Kto napisał Biblię?
19:00 Tajne bazy nazistów IV
21:00 II wojna światowa: agentki (2/6) - serial dok.
22:05 II wojna światowa – kobiety na froncie

PONIEDZIAŁEK 15.06

Od A do Z

BATALION DONBAS ★★★
dramat wojenny, Ukraina 2019, reż. Ivan Tymchenko, wyk. Taras Kostanchuk, Serhij Detyuk, Oleg Drach
23:30 | tv puls
W 2014 roku, kiedy armia rosyjska zajmuje Krym i wschodnie rubieże Ukrainy, tworzy się ochotniczy batalion „Donbas", który odegra kluczową rolę w tzw. operacji antyterrorystycznej Ukrainy.

GORZKIE ZŁOTO ★★★
western, Niemcy/Urugwaj/Chile 2024, reż. Juan Francisco Olea, wyk. Katalina Sánchez, Francisco Melo, Daniel Antivilo
20:00 | cinemax
Kiedy kierujący wydobyciem w nielegalnej kopalni miedzi na pustyni Atakama doświadczony górnik ulega kontuzji, jego funkcję przejmuje córka. Czy potrafi okiełznać chciwą i zdesperowaną ekipę?

GUNMAN: ODKUPIENIE ★★
film sens., USA/Hiszpania/Wlk. Brytania/Francja 2015, reż. Pierre Morel, wyk. Sean Penn, Javier Bardem, Jasmine Trinca
20:10 | ale kino+ hd
Celny strzał strzelca wyborowego kończy życie kongijskiego ministra górnictwa i wznieca chaos w całym kraju, a gdy snajper wraca do Afryki, musi walczyć o życie własne i wspierających go ludzi.

JOHN Q ★★
film sens., USA 2002, reż. Nick Cassavetes, wyk. Denzel Washington, Robert Duvall, James Woods
22:00 | warner tv
Kino skuteczne, choć etycznie wątpliwe: zdesperowany ojciec, biorąc za zakładników zespół ratownictwa dużego szpitala, wymusza na dyrekcji operację transplantacji serca dla syna.

JUTRO NIE UMIERA NIGDY ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA/Hiszpania 1997, reż. Roger Spottiswoode, wyk. Pierce Brosnan, Jonathan Pryce
20:00 | tvp kultura
"Bond" po raz 18.: superagent walczy z magnatem mediów, któremu zamarzyło się panowanie nad światem. Poziom gadżetów w normie, efektów również, podobnie dziewczyny, a i Pierce Brosnan trzyma fason.

Boska Florence

22:10 | tvp kultura
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Dwudziesta(!) nominacja do Oscara dla Meryl Streep za popisową rolę Florence Foster Jenkins – amerykańskiej dziedziczki fortuny, która mimo koszmarnych warunków głosowych chciała zostać operową diwą.

KOMEDIA
WLK. BRYTANIA/USA/FRANCJA 2016, REŻ. STEPHEN FREARS, WYK. MERYL STREEP, HUGH GRANT, SIMON HELBERG

KILLSHOT ★★
thriller, USA 2008, reż. John Madden, wyk. Mickey Rourke, Brandon McGibbon, Peter Kelly Gaudreault
21:55 | stopklatka
Zanim pomyśli o spokojnej emeryturze, płatny zabójca (Mickey Rourke tuż przed „Zapaśnikiem") musi zlikwidować świadków swojego ostatniego – nieudanego – wyczynu. Niespełniona obietnica.

OJCIEC PANNY MŁODEJ ★★
komedia, USA 2022, reż. Gary Alazraki, wyk. Andy Garcia, Gloria Estefan, Adria Arjona
22:35 | tvn 7
Komediowy klasyk po raz trzeci – z Andym Garcią po Spencerze Tracym i Steve'ie Martinie: ojciec musi się pogodzić z myślą o wydaniu córki za mąż, co wymaga odnowienia rodzinnych - latynoskich – relacji.

OPĘTANIE ★★
thriller, USA 1999, reż. David Koepp, wyk. Kevin Bacon, Kathryn Erbe, Illeana Douglas
23:50 | stopklatka
Deja vu: Kevin Bacon poddaje się hipnozie, w wyniku czego trafia na trop niewykrytego morderstwa i postanawia doprowadzić do aresztowania sprawcy, który przecież nie czeka.

PANNA MŁODA! ★★★
horror, USA 2026, reż. Maggie Gyllenhaal, wyk. Jessie Buckley, Christian Bale, Jake Gyllenhaal
22:00 | hbo
Chicago lat 30. XX w.: Frankenstein (Christian Bale!) prosi szaloną badaczkę o stworzenie partnerki – leku na samotność. Ale wskrzeszenie zamordowanej młodej kobiety niesie nieprzewidywalne konsekwencje.

SNAJPER ★★★★
thriller, USA/Bułgaria 2014, reż. Don Michael Paul, wyk. Tom Berenger, Chad Michael Collins, Mercedes Mason
22:45 | polsat
Clint Eastwood o bohaterstwie: gorzka biografia Chrisa Kyle'a – bohatera wojny w Iraku, który po powrocie do kraju opiekował się weteranami i zginął z ręki jednego z nich. Plus Bradley Cooper.

SZYBCY I WŚCIEKLI VI ★★★
film sens., USA/Japonia/Hiszpania/Wlk. Brytania 2013, reż. Justin Lin, wyk. Vin Diesel, Paul Walker, Dwayne Johnson
19:55 | polsat
Jeszcze raz: przestępcza grupa zuchwałych kierowców dostaje propozycję nie do odrzucenia – abolicja dla wszystkich w zamian za unieszkodliwienie organizacji najemników, planującej napad stulecia.

WYGRANY ★★★
dramat, Polska/USA 2011, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Paweł Szajda, Janusz Gajos, Grażyna Barszczewska
20:00 | kino polska
Świetnie zapowiadający się pianista gwałtownie kończy karierę, by idąc za wskazówkami wytrawnego gracza (bo przecież nie hazardzisty), spróbować życia od nowa. Plus wielki Janusz Gajos.

ZABÓJCA IDEALNY ★★
film sens., USA/Hiszpania/Szwecja 2016, reż. Titus Paar, wyk. Steven Seagal, Sasha Jackson, Kimberly Battista
21:55 | tv puls
Steven Seagal jako sługa totalitarnego reżymu przyszłości, który – nieprawdopodobne! – nieoczekiwanie mądrzeje pod wpływem pięknej kobiety. Dla wierzących w cuda.

ZGORSZENIE PUBLICZNE ★★★
komedia romantyczna, Polska 2009, reż. Maciej Prykowski, wyk. Krzysztof Czeczot, Marian Dziędziel, Dorota Pomykała
22:30 | kino polska
Nostalgiczne pożegnanie z tradycyjnym widzeniem Śląska: mieszkańcy starego familoka szukają swojej szansy w nowej rzeczywistości. Autentycznie zabawne, a miejscami wręcz ujmujące.

KONRAD J. ZARĘBSKI

PONIEDZIAŁEK 15.06

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (436)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:10 Pogoda Info
08:15 Czterdziestolatek (11)
09:10 Ranczo V (4/13)
10:10 Komisarz Alex V (13)
11:05 Ojciec Mateusz XIII (13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Planeta zmian II (2/2)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info, pogoda
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5688)
18:05 Reporterzy (547)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda
20:25 Studio MŚ (na żywo)

20:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa G: Belgia – Egipt (na żywo)
23:35 La Singla - film dok.
00:40 Trzy sekundy (The Informer) ★★★ - film sens. Wlk. Brytania/USA/Kan. 2019 (120 min)
02:40 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
02:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata: Grupa G: Iran – Nowa Zelandia (na żywo)

TVP2

06:25 Rodzina (nie od) święta
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7585) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7585) - mag. Polska 2026
11:30 Okrasa łamie przepisy (405) - mag. kulinarny
12:00 Wyższa Szkoła Jazdy (2)
12:35 Koło fortuny (1860)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (989)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1861)
16:35 Familiada (3038)
17:15 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
17:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata: Grupa H: Hiszpania – Republika Zielonego Przylądka (na żywo)

20:40 Omnibus – szybcy i mądrzy (8) - teleturniej Polska 2026
21:30 Postaw na milion (223) - teleturniej
22:30 Na sygnale - serial obycz. Polska 2026
23:35 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
23:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa H: Arabia Saudyjska – Urugwaj (na żywo)
02:40 Akacjowa 38

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (45,46/61) - serial fabularno-dok., wyk. Bronisław Cieślak
09:30 Trudne sprawy XXV (32,33/40) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2023
11:35 Gliniarze XV (14,15/60) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2023
13:40 Dlaczego ja? 32 (9,10) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5917) - mag. reporterów PL 2026
16:40 Gliniarze XVIII (9,10)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:18 Gość „Wydarzeń" (615)
19:25 Sport - Polska 2026

19:55 Szybcy i wściekli VI (Fast & Furious 6) ★★★ - film sens. USA/Japonia/Hiszpania/Wlk. Bryt. 2013 (170 min)
22:45 Snajper (Sniper: Legacy) ★★★★ - thriller USA/Bułgaria 2014, reż. Don Michael Paul, wyk. Tom Berenger (130 min)
00:55 Wpół do śmierci (Half Past Dead) ★ - film sens. USA/Niemcy 2002, reż. Don Michael Paul, Morris Chestnut, wyk. Steven Seagal (130 min)

TVN

05:40 Uwaga! (7723) - mag. reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (46/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Bobowa – Paleta Smaków 29
07:45 Dzień Dobry TVN (5747)
11:20 Doradca smaku (8)
11:25 Kuchenne rewolucje: Włocławek – Biały Kredens 31 (1) - reality show Polska 2025
12:35 Kuchenne rewolucje: Tarnowskie Góry – „Art-smaku" 28 (11) - reality show
13:40 Ukryta prawda (24,25,18/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (20/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi IV (14/48) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2025
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8016) - mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 Bitwa o gości (4) - reality show Polska 2025
22:00 Nagle (Soudain seuls) ★★★ - thriller F/Islandia/Belgia 2023, reż. Thomas Bidegain (130 min)
00:10 Matrix Reaktywacja (The Matrix Reloaded) ★★ - film s.f. USA 2003, reż. Andy Wachowski, Larry Wachowski, wyk. Keanu Reeves (170 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (10,11/22) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (15,16/16) - serial sens. Niemcy 2016
10:00 Maria z przedmieścia
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (14)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obycz.
17:00 Kurierzy (15) - serial obycz. Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (1,2) - serial obycz. Polska 2025
20:00 Prowokacja (Today You Die) ★ - film sens. USA 2005, reż. Don E. FauntLeRoy, wyk. Steven Seagal (115 min)
21:55 Zabójca idealny (The Perfect Weapon) ★★ - film sens. USA/Hiszpania/Szwecja 2016, reż. Titus Paar (95 min)
23:30 Batalion Donbas ★★★ - dramat wojenny Ukraina 2019, reż. Ivan Tymchenko, wyk. Taras Kostanchuk (150 min)
02:00 Dzielnica strachu IX

TVN7

05:20 Ten moment (16/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (14,15,16/63) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (38,3,4/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi III (7/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (10/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Sekrety życia (39/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (47/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Wyścig o złoto (Gulltransporten) ★★★ - dramat wojenny Norwegia 2022, reż. Hallvard Braein, wyk. Jon Øigarden (155 min)
22:35 Ojciec panny młodej (Father of the Bride) ★★ - komedia USA 2022, reż. Gary Alazraki, wyk. Andy Garcia, Gloria Estefan (145 min)
01:00 Dzień próby (Training Day) ★★★★ - film sens. USA 2001, reż. Antoine Fuqua (150 min)

MEZZO

12:20 Brahms: Kwintet klarnetowy h-moll, opus 115 – Berliner Solisten
13:15 Giacomo Puccini: Giacomo Puccini: Tryptyk - opera Belgia/Francja 2022
16:20 Orkiestra Kapitolu z Tuluzy wykonuje utwory Ravela i Mahlera
18:25 Brahms: Kwartet fortepianowy nr 3 – András Schiff, Yuuko Shiokawa, Nabuko Imai, Miklós Perényi
19:00 Barnabás Kelemen: Czajkowski, Bartók
20:30 André Midani: za kulisami muzyki brazylijskiej
22:20 Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège: „Błogosławieństwa" Césara Francka
00:30 Dialogues II: Mats Ek, Akram Khan, Sharon Eyal, Samantha Lynch

PULS 2

08:30 Myszka Miki
08:50 Masza i niedźwiedź III
09:20 Bing (75,76/78)
09:35 Basia II (23,24)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple II
11:25 Gus. Mały – wielki rycerz (11,12/52) - serial anim.
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (12/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (6,4/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! III
17:35 Superkoty (23)
18:00 Blue II (13,14/52)
18:15 Bing (75,76/78)
18:45 Masza i niedźwiedź III
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (1) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX
01:00 Lombard XII

TV4

08:55 Policjantki i policjanci IX (43,44/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (17,18) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (42,43)
13:55 Trudne sprawy XXVII (43,44,45) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (10) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów (67)
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (11) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (17,18/52) - serial krym. Polska 2025
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (9) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (9)
23:05 Pamięć absolutna - film s.f. USA/Meksyk 1990, reż. Paul Verhoeven, wyk. Arnold Schwarzenegger
01:30 Love Island IV

METRO

07:40 Tajemnice miłości (10/68) - serial fabularno-dok.
08:35 Szpital (13,14/72)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (59/67)
13:35 Anatomia piękna II (10) - serial dok. Polska 2025
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (11, 12)
17:00 Fani czterech kółek XVI (8/16) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty V (13)
19:00 Kartoteka XI - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni (4) - serial krym. Polska 2004
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (20/23)
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (10/12)
01:20 Szpital (11/72)
02:20 Szkoła (53/63)

PONIEDZIAŁEK 15.06

STOPKLATKA

08:30 **Wojciech Cejrowski – boso przez świat**
08:55 **Robert Makłowicz** (153, 221) - magazyn
10:40 **Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś** (5)
10:55 **Górski lekarz XVIII** (3,4/8) - serial obycz.
13:00 **Katastrofy w przestworzach VII** (2,2,9/8)
16:00 **MacGyver III** (9,10/20)
18:00 **Wojny magazynowe: Kanada II** (2,3/12)
19:10 **Aukcja w ciemno** (11) - serial dok. USA 2011
20:00 **Patriota (The Patriot)** * - film akcji USA 1998, reż. Dean Semler, wyk. Steven Seagal, Gailard Sartain (115 min)
21:55 **Killshot** - thriller USA ** 2008, reż. John Madden, wyk. Mickey Rourke, Brandon McGibbon, Peter Kelly Gaudreault, Michelle Arvizu (115 min)
23:50 **Opętanie (Stir of Echoes)** ** - thriller USA 1999, reż. David Koepp, wyk. Kevin Bacon, Kathryn Erbe (125 min)
01:55 **Konwój** - film sens. *** Polska 2016, reż. Maciej Żak, wyk. Robert Więckiewicz (120 min)

ALE KINO+

09:25 **Mother Dear** - film krótkom. PL 21 (35 min)
10:00 **Grantchester X** (5,6/8)
12:05 **Vera II** - serial krym.
14:00 **Strefa interesów** ***** **(The Zone of Interest)** - dramat wojenny Wlk. Bryt./Polska/USA 2023, reż. Jonathan Glazer, wyk. Christian Friedel, Sandra Hüller (120 min)
16:00 **Smak życia III, czyli chińska układanka (Casse-tête chinois)** *** - komedia romantyczna Francja/B 2013, reż. Cédric Klapisch (135 min)
18:15 **Vera: Stłumione głosy II** (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2012
20:10 **Gunman: Odkupienie (The Gunman)** ** - film sens. USA/Hiszpania/Wlk. Brytania/Francja 2015, reż. Pierre Morel, wyk. Sean Penn, Javier Bardem (140 min)
22:30 **Wiem, co widziałam** (3,4/6) - serial obycz.
00:35 **Trzy kilometry do końca świata (Trei kilometri pâna la capatul lumii)** *** - thriller Rumunia 2024, reż. Emanuel Pârvu (115 min)

TVP KULTURA

09:00 **Samochodzik i templariusze** (1,2)
10:25 **Łowcy skalpów (The Scalphunters)** ** - western USA 1978, reż. Sydney Pollack (115 min)
12:20 **Niepoprawny Belmondo** (2) - film dok.
13:20 **Kosmos 1999** (1) (3/24)
14:25 **Człowiek, który zdemoralizował Hadleyburg**
15:05 **Mała księżniczka (The Little Princess)** ** - film dla dzieci USA 1939 (100 min)
16:45 **Samochodzik i templariusze** (3,4)
18:10 **Dźwięk Nowego Jorku: Theo Croker** (3) - cykl reportaży USA 2018
18:55 **Pan wzywał, Milordzie? II** (6/7)
20:00 **Jutro nie umiera nigdy (Tomorrow Never Dies)** *** - film sens. Wlk. Brytania/USA/Hiszpania 1997 (130 min)
22:10 **Boska Florence (Florence Foster Jenkins)** **** - komedia Wlk. Brytania/USA/Francja 2016 (120 min)
00:10 **Sibelius. Siedem symfonii** (3) - muzyka klas.

HBO

09:35 **Za duży na bajki II** *** - film przygodowy Polska 2024 (95 min)
11:10 **Czekając na Dalego** *** - komediodramat Hiszpania 2023, reż. David Pujol (115 min)
13:05 **Zmierzch** - film ** fantasy USA/Wlk. Brytania 2008 (125 min)
15:10 **Królewska wystawa** ** - film obycz. USA 2025, reż. Fred Olen Ray (85 min)
16:35 **Prawdziwy ból** **** - dramat obycz. USA/Polska 2024 (90 min)
18:05 **Na rauszu** - komedio- **** dramat Dania 2020, reż. Thomas Vinterberg, wyk. Mads Mikkelsen (115 min)
20:00 **W dzikim galopie** - dra- *** mat obycz. USA 2024, reż. Daniel Minahan, wyk. Daisy Edgar-Jones, Jacob Elordi (120 min)
22:00 **Panna młoda!** - horror *** USA 2026, reż. Maggie Gyllenhaal (125 min)
00:05 **Piękna i Rzeźnik** *** - horror USA/Kanada 2020 (100 min)
01:45 **Ona** - melodramat USA **** 2013, reż. Spike Jonze, wyk. Joaquin Phoenix, Amy Adams (120 min)

CANAL+ PREMIUM

08:10 **Dalajlama. Przez mądrość do szczęścia**
09:45 **Kiler** - komedia Polska **** 1997, reż. Juliusz Machulski (105 min)
11:30 **Robin i obrońcy królestwa** ** - film przyg. Irlandia/Wlk. Brytania 2025 (100 min)
13:10 **MTV Unplugged**
14:25 **To nie jest zagadka kryminalna** (1/6) - serial krym. Belgia 2025
15:25 **Call me lala** - film krótkom. PL 2024 (25 min)
15:50 **Yintah** - film dok.
17:55 **Premierowa jazda**
18:10 **Łapu-Capu** (142)
18:15 **Krucjata Bourne'a** *** - thriller USA/Niemcy 2004, reż. Paul Greengrass, wyk. Matt Damon (105 min)
20:00 **Brygada II** (7/8) - serial sens. Francja 2025
20:55 **Making of Canal+**
21:00 **Kontyngent** (6/6)
21:50 **Kuracja** - horror ** USA 2024 (100 min)
23:30 **Dom 1000 trupów** *** - horror USA 2003, reż. Rob Zombie (90 min)
01:00 **Surfer** - thriller ** Australia/Irlandia 2024 (100 min)

KINO POLSKA

07:40 Podróże Pana Kleksa (1, 2) - film dla dzieci ZSRR/PL 1985, reż. Krzysztof Gradowski, wyk. Piotr Fronczewski
11:00 W zawieszeniu - dramat obyczajowy Polska 1987, reż. Waldemar Krzystek
13:00 Papierowe małżeństwo - komedia romantyczna Polska/Wlk. Brytania 1991, reż. Krzysztof Lang, wyk. Joanna Trzepiecińska, Gary Kemp
14:55 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film hist. Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Michał Żebrowski
17:10 Pogranicze w ogniu (14,15) - serial sens. Polska 1991, wyk. Cezary Pazura
20:00 Wygrany - dramat Polska/USA 2011, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Paweł Szajda, Janusz Gajos, Grażyna Barszczewska, Wojciech Pszoniak, Wenanty Nosul
22:30 Zgorszenie publiczne - komedia romantyczna Polska 2009, reż. Maciej Prykowski, wyk. Krzysztof Czeczot, Marian Dziędziel, Dorota Pomykała, Elżbieta Romanowska, Filip Rojek
00:25 Dzień kobiet - dramat obycz. Polska 2012, reż. Maria Sadowska, wyk. Katarzyna Kwiatkowska, Eryk Lubos

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin III
08:30 Przyjaciółki XXIV (11,12)
10:25 Świat według Kiepskich (5,27,28,21/21) - serial kom.
13:15 Detektyw Bruno - komedia Polska 2022
15:40 Uncharted - film przygodowy USA/Hiszpania 2022
18:15 Patrol - film sens. USA 2006, reż. Andrew Davis
21:00 Czarny telefon - horror USA 2021, reż. Scott Derrickson, wyk. Mason Thames
23:05 Plan ucieczki II - film sens. USA/Chiny/Wlk. Brytania 2018, reż. Steven C. Miller

WARNER TV

08:20 J.A.G. IX (13/23)
09:20 Bajer z Bel-Air III
10:20 Prawo Agaty (11)
11:20 Pełna chata VI
12:20 J.A.G. IX (15,19/23)
14:15 Bajer z Bel-Air III (20,21,22,23/24) - serial kom.
16:10 Pełna chata VI
18:15 Willy Wonka i fabryka czekolady - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1971
20:20 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
22:00 John Q - film sens. USA 2002, reż. Nick Cassavetes

CINEMAX

12:45 Teoria wszystkiego - film biograficzny Wlk. Brytania/USA/Japonia 2014
14:50 Mój stryj Jens - komediodramat Norwegia 2025
16:30 Tożsamość Bourne'a - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman
18:30 Słone lato - dramat obycz. Wlk. Bryt./Aus. 2025
20:00 Gorzkie złoto - western Niemcy/Urugwaj/Chile 2024
21:25 Pogubieni (1,2,3/3) - miniserial Wlk. Brytania 2024
00:25 Bez serca - dramat obycz. Brazylia/Francja/Włochy 2023

TVN FABUŁA

10:55 Szpital św. Anny (48/50)
11:55 Miłość czy pomyłka?
13:55 Prawo Agaty II (7)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Po drugiej stronie kamery (4) - serial dok.
17:05 Seriaale Top 5 (24)
17:10 Alvin i wiewiórki II - film animowany USA 2009
19:00 Szpital św. Anny (27/50)
20:00 Ciche miejsce - horror USA 2018, reż. John Krasinski
22:00 Małe rzeczy - thriller USA 2021
00:35 Norbit - komedia romantyczna USA 2007

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (5,6/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz (1,2/6) - serial kryminalny
13:10 Poirot VI (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 1996
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (7,8/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz (3,4/6) - serial kryminalny
20:00 Zdrajca - film sens. USA 2008, reż. Jeffrey Nachmanoff, wyk. Don Cheadle, Guy Pearce
22:30 Nienawistna ósemka - film kryminalny USA 2015
01:50 Underworld: Evolution - film sens. USA/Kanada 2006

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (19,20/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII - serial dok.
10:35 Sex Story - komedia romant. USA/Wlk. Bryt. 2011
13:00 Czarodziejki (21,22/22)
15:00 Buntownik z wyboru - dramat obycz. USA 1992
17:50 Krokodyl Dundee - komedia Australia 1986
20:00 Planeta Singli. Osiem historii (5,6/8) - serial obycz.
22:05 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszp./Francja 2014
00:20 Świat w ogniu - thriller USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019

ROMANCE TV

08:30 Stadnina w Piber (4/13)
09:30 Górski lekarz (3/8)
10:25 Diagnoza Betty
12:20 Inga Lindström: Droga do ciebie - romans Niemcy 2005, reż. Helmut Förnbacher
14:15 Dwie kobiety na wszelkie bóle (1) - serial obycz.
16:05 Rejs ku szczęściu (16/31) - serial obycz.
18:00 Stadnina w Piber (5/13)
19:00 Górski lekarz (3/8)
20:00 Wielki powrót - komedia Niemcy 2011
21:55 Faceci kumają, kobiety myślą - komedia Niemcy 2011
23:50 Górski lekarz (3/8)

AMC

08:50 Pokerzyści - film sens. USA 2003, reż. Damian Nieman
10:50 Randka z księciem - komedia romant. USA 2002
12:55 Pani Bovary - dramat obyczajowy Francja 1991
15:20 Tutanchamon (1)
17:15 Legionista - film sens. USA 1998, reż. Peter MacDonald
19:15 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013
22:00 Wywiad z wampirem III (2) - serial fantasy USA 2026
22:55 Długi weekend - thriller USA/Australia 2008
00:50 Domino śmierci - film akcji USA 2019, reż. Ken Sanzel

AXN

08:30 Agenci NCIS: Hawaje
09:30 Castle (1,2/10)
11:25 MacGyver (7,8/21)
13:25 Agenci NCIS: Hawaje II (1,2/22) - serial krym.
15:20 Agenci NCIS XIX (9,10/21) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II (10,11/23)
19:05 Castle (3,4/10)
21:05 FBI: International IV (9/22) - serial akcji USA 2025
21:55 FBI: Most Wanted IV
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II (10,11/23)

EPIC DRAMA

08:30 Lekarze na start
09:20 Poirot III (9,10/11) - serial krym. Wlk. Bryt. 1991
11:35 Agenci NCIS XVI - serial krym. USA 2019
15:10 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
16:45 Poirot IV (1/3) - serial krym. Wlk. Brytania 1992
19:00 Zatraceni w miłości
21:00 Projekt Błękitna Księga: Operacja Paperclip (4/10) - serial s.f. USA/Kanada 2019
21:55 Próba niewinności (4/4) - miniserial Wlk. Brytania 2018
22:55 Poirot XII (2/4)
00:55 Zatraceni w miłości

TVN STYLE

07:45 Dzień Dobry TVN (5747) - magazyn Polska 2026
11:20 Ugotowani (10, 11) - reality show Polska 2014
13:30 Kuchenne rewolucje (2, 1) - reality show PL 2019
15:35 Jestem z Polski XIV (3,5/18) - serial dok.
17:40 Kuchenne rewolucje (4, 5, 6) - reality show
20:50 Babski biznes (1/8) - serial dok. Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XIV (1,11/18) - serial dok.
23:45 Hotel Paradise (29, 30) - real tv Polska 2025

TVN TURBO

08:25 DeFacto (10, 11)
09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL VIII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować II
18:00 Raport Turbo (5001)
18:15 Wojny samochodowe (4)
19:15 Usterka XVI - serial dok.
19:45 Ciężarówką przez RPA
20:45 Naprawy nie do naprawy
21:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (4/16)
22:00 Raport Turbo (5001)
22:15 Moto Fachury (4)
23:00 Z drugiej ręki (8)

BBC FIRST

08:40 Lewis II (8/8)
09:40 Ojciec Brown XII (6/10)
10:40 Śmierć z dala od palm IV
11:50 Zagadki doktora Blake'a (5/10) - serial krym.
12:55 Shakespeare i Hathaway
14:55 Ojciec Brown V (15/15)
15:55 Lewis II (8/8)
17:00 My Life is Murder (4/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XVIII (4/6) - serial krym.
19:50 Śmierć pod palmami XIII
21:00 Śmierć z dala od palm IV
22:15 Luther II (3,4/4)
00:30 Harry Wild IV (1/6)

FX

08:05 Kości (18/22)
09:00 Z Archiwum X II (4/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (3,4/25)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (12,13/23)
13:45 Agenci NCIS IX (15,16/24) - serial krym.
15:35 SkyMed (6/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (5,6/25)
18:20 Z Archiwum X II (5/25)
19:15 FBI III (7/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (14,15/23)
22:00 Tropiciel III (18)
23:00 Z Archiwum X II (5/25)

HGTV

08:00 Kupujemy dom na plaży
08:55 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
09:55 Widok, na który cię stać
11:00 Zarobić na remoncie VIII
11:31 Usterka XI (17,18)
13:00 Zbudujemy większy dom (6/10) - serial dok.
13:55 Zbudujemy fajny dom II
14:55 Mieszkanie na miarę II
16:55 Polowanie na ogród II
18:05 Weekendowa metamorfoza (4, 5) - reality show
20:00 Zgłoś remont (1)
21:00 Dorota was urządzi
22:30 House Hunters

BBC LIFESTYLE

11:35 Wielkie amerykańskie wypieki (4, 5) - pr. rozrywkowy
13:30 Włoski remont Amandy i Alana (1, 2) - reality show
14:40 Najpiękniej ukryte hotele (4/6) - serial dok.
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Wielkie projekty
18:45 Mistrzowie ceramiki (1)
19:45 Wielkie amerykańskie wypieki (6) - pr. rozrywkowy
20:30 Malezja dla smakoszy z Justine Schofield (6)
21:00 Najpiękniej ukryte hotele II (2/6) - serial dok.
22:00 Kurorty sławnych i bogatych (2/6) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół II (14/24)
08:55 Przyjaciele III (3,4, 5,6,7,8/25) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu II (15,16,17,18,19,20/23) - serial kom. USA 2009
14:30 Dwóch i pół II
16:30 Przyjaciele III
19:30 Teoria wielkiego podrywu II (21,22/23) - serial kom. USA 2009, wyk. Johnny Galecki
20:30 Tata ma plan III (6,7,8/13) - serial kom.
22:00 The Office PL III (11,12)
23:05 Comedy Club (1, 2)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex (6)
09:30 Rodzinka.pl IV (8/26)
10:05 Klan - telenowela
11:00 Ranczo VII (6,7/13)
12:40 Komisarz Alex (7)
13:35 Ojciec Mateusz 28 (13)
15:35 Komisarz Alex (8)
16:25 Na sygnale (9,10)
17:35 Ranczo VII (8,9/13)
19:35 Ojciec Mateusz 29 (2) - serial krym. Polska 2023, wyk. Artur Żmijewski
21:30 Ranczo VII (10,11/13) - serial kom. Polska 2013
23:25 Ojciec Mateusz 29 (3,4) - serial krym. Polska 2023
01:20 Ratownicy (10)

CANAL+ KUCHNIA

12:30 Comfort Food (11,12)
13:25 m jak mięso (4, 5)
14:25 ABC gotowania – kuchnia hiszpańska (8) - magazyn
14:50 Włoskie życie Sophie Grigson (8,9) - serial dok.
15:45 Luke Nguyen w Indiach
16:15 Azjatycka kuchnia Evy Pau (1) - mag. kulinarny
16:40 Gotuj taniej z Jamiem (3)
17:35 Jamie Oliver (2)
18:30 Sachie w Nowej Zelandii
18:55 m jak mięso (5, 5, 6)
20:15 Jamie Oliver (6, 7)
21:15 Anthony Bourdain IX
23:55 Gavinem Rossdale

CANAL+ DOMO

08:00 Kupione i co dalej?
09:00 Rośliny Karoliny (7, 8)
09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty
11:55 Pogromcy bałaganu (9)
12:50 Gardeners' World (19)
14:05 Cudotwórcy VII (13)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (8, 9)
16:50 Gardeners' World (22)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
18:55 Wielkie projekty X
20:00 Daleko od miasta XIII
21:00 Cudotwórcy VII (14)
22:00 Wielkie Projekty V (7/8)
22:50 Pokochaj lub sprzedaj

PLANETE+

13:50 Krajobrazy świata (1/12)
14:50 Piesze wędrówki po świecie (4/8) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją VI (3/5) - serial dok.
16:55 360° – świat bez granic
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (23,24)
18:40 Zaginione światy (1/4)
19:45 Berlin 1936. Olimpiada pod znakiem swastyki
20:50 Zaginiona świątynia Artemidy - film dok.
22:00 Premiera: Wszystko o Marii, Matce Bożej
23:10 Strefa nagości (6/6)

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów VI (7/17) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski VI (4/11)
11:00 Przetrwać nad Jukonem II (9/16) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XVI
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita (2,2/10) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL V
16:00 Gorączka złota XVI (15)
17:00 Celnicy na straży Szwecji
18:00 Poza cywilizacją
19:00 Nagi instynkt przetrwania: nagroda za przeżycie
20:30 Strażacy - serial dok.
21:00 Nic do ukrycia (7)
22:00 Celnicy na straży Szwecji

TVP HISTORIA

09:35 Ex libris - magazyn
10:00 Miasto z wyrokiem (1)
11:10 Arsenał. Magazyn militarno-historyczny (3)
11:45 Dinozaury z Alaski
12:50 Zabójcza nauka (2/6)
13:50 Królowie (36)
14:30 Pogranicze w ogniu
15:35 Sensacje XX wieku
17:35 Czas honoru (10/13)
18:35 Śląscy bohaterowie
19:35 Królowie (75)
20:15 Ekstradycja III (4)
21:20 Długa droga do wojny (2)
22:30 Lądowanie w Normandii, nieznane taśmy - serial dok.

HISTORY

11:15 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (13)
12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skute lodem III (2/10) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata III (10/10)
15:45 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Wykute w ogniu (7)
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
18:10 Największe tajemnice świata V (6/15) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
22:00 Największe tajemnice świata VII (9) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Strzegąc granic IX
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic IV (3/8) - serial dok.
17:00 Zaginione miasta (2/2) - serial dok. USA 2021
18:00 Historia Związku Radzieckiego (3/3) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (5/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (5/10) - serial dok.
21:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny (6/10)
22:00 Katastrofa w przestworzach XXV (9,6) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XIX
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (2/3)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Druga wojna światowa w liczbach II (5,6/8) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - program popularnonaukowy Polska 2022
21:00 Zapomniane fronty II wojny światowej (2/6)
22:00 Jak przegrać wojnę
00:00 Starożytni kosmici II

BBC EARTH

11:15 Skarby przeszłości i ich tajemnice VI (5/6) - serial dok.
12:15 Błękitna Planeta: powrót
13:25 Dynastie II (6) - serial dok.
14:30 W okowach mrozu II
15:30 Życie na pustkowiu XII
16:30 Gordon Buchanan
17:40 Siedem światów, jedna planeta: Europa (5/7)
18:45 Malownicze trasy kolejowe IV (2/5) - serial dok.
19:45 Układ Słoneczny (4/5)
20:55 Życie na pustkowiu
21:55 W okowach mrozu II
22:55 Ben Fogle: wyścig do źródła Nilu (1/2) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

10:55 II wojna światowa: cena imperium (2/13) - serial dok.
12:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
13:10 W poszukiwaniu zaginionych wikingów - serial dok.
14:25 Tajne bazy nazistów IV
16:30 Tajemnice rodziny Jezusa - film dok. Francja 2024
17:35 II wojna światowa: cena imperium (2/13) - serial dok.
18:45 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
19:50 Cesarstwo Rzymskie
21:00 Naziści: korzenie zła
22:10 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny

WTOREK 16.06

Od A do Z

AMRUM ★★★★
dramat wojenny, Niemcy 2025, reż. Fatih Akin, wyk. Laura Tonke, Jasper Billerbeck, Detlev Buck
22:10 | hbo
Na fryzyjskiej wyspie czuć zbliżający się koniec II wojny. O ile wszyscy wokół czekają na jej finał z utęsknieniem, 12-letni chłopiec, syn oficera SS i zagorzałej nazistki, patrzy w przyszłość z lękiem.

ANGIELKA I KSIĄŻĘ ★★★
dramat obycz., Niemcy/Francja 2001, reż. Eric Rohmer, wyk. Lucy Russell, Jean-Claude Dreyfus, Alain Libolt
21:45 | tvp kultura
Éric Rohmer inaczej: spojrzenie na rewolucję francuską oczami angielskiej arystokratki związanej z francuskim księciem – sympatykiem rewolucjonistów. Współczesne, choć według pamiętnika z epoki.

BEZ GRANIC ★★
film krym., Dania/Niemcy 2024, reż. Ole Christian Madsen, wyk. Ulrich Thomsen, Afshin Firouzi, Sofie Torp
23:45 | tv puls
Samobójstwo kolegi w chwili przejścia na emeryturę skłania komisarza Morcka z Departamentu Q do podróży na Bornholm i zajęcia się sprawą zaginięć dziewcząt w trakcie rytuałów sekty wyznawców Słońca.

BEZMIAR ★★★
dramat obycz., Francja/Włochy 2022, reż. Emanuele Crialese, wyk. Penélope Cruz, Luana Giuliani, Vincenzo Amato
23:40 | hbo
W Rzymie lat 70. XX wieku nastolatek odkrywa, że jest dziewczyną zamkniętą w ciele chłopca. Jak na to odkrycie zareaguje jego samotna matka (Penelope Cruz!), walcząca z własnymi demonami? Do refleksji.

DOM GLASSÓW ★★
thriller, USA 2001, reż. Daniel Sackheim, wyk. Leelee Sobieski, Diane Lane, Stellan Skarsgård
20:10 | ale kino+ hd
Osierocona nastolatka (Leelee Sobieski) odkrywa, że opiekująca się nią i jej bratem rodzina zastępcza wcale nie jest tak bezinteresowna, jakby się wydawało. Czysta rutyna.

Historie miłosne

20:00 | kino polska
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Jerzy Stuhr za i przed kamerą w hołdzie Krzysztofowi Kieślowskiemu: cztery nowele o miłości, przed którą nie powinno się uciekać. Na poły zabawne, na poły poważne. Skłania do refleksji.

DRAMAT OBYCZ.
POLSKA 1997, REŻ. JERZY STUHR, WYK. JERZY STUHR, KATARZYNA FIGURA, DOMINIKA OSTAŁOWSKA

DOM ZŁY ★★★★★
thriller, Polska 2009, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Arkadiusz Jakubik, Marian Dziędziel, Kinga Preis
23:50 | kino polska
Wizja lokalna mająca ujawnić okoliczności okrutnego mordu na głębokiej prowincji okazją do spojrzenia na Polskę czasu stanu wojennego: jeden z najciekawszych polskich filmów sezonu.

DZIEŃ NIEPODLEGŁOŚCI: ODRODZENIE ★★
film s.f., USA 2016, reż. Roland Emmerich, wyk. Liam Hemsworth, Jeff Goldblum, Bill Pullman
19:55 | polsat
Powtórka z rozrywki: w 20 lat po kosmicznej inwazji Ziemię czeka nowy atak. Czy ludzkość to wytrzyma? Ludzkość – owszem, ale widz – nie każdy. Wyłącznie na własną odpowiedzialność.

FENOMEN ★★★
film obycz., USA 1996, reż. Jon Turteltaub, wyk. John Travolta, Kyra Sedgwick, Forest Whitaker
20:00 | stopklatka
W jednej chwili dobroduszny mieszkaniec prowincjonalnej osady zmienia się w geniusza służącego dobrą radą całemu światu. Wspaniały popis Johna Travolty: pean na cześć dobra czy zamierzona propaganda kościoła scjentologicznego? Mimo wątpliwości autentycznie wzrusza.

FIREWALL ★★
film sens., USA/Kanada/Australia 2006, reż. Richard Loncraine, wyk. Harrison Ford, Virginia Madsen, Carly Schroeder
21:50 | warner tv
Specjalista od zabezpieczeń bankowych ma się włamać do banku, który chroni, aby zapłacić porywaczom okup za rodzinę. Ale to Harrison Ford, więc trafiła kosa na kamień.

KOMÓRKA ★★★
film sens., USA/Niemcy 2004, reż. David R. Ellis, wyk. Chris Evans, Kim Basinger, Jason Statham
20:00 | warner tv
Kim Basinger jako porwana przez mafię, która znajduje wyjście z sytuacji, łącząc się z rozbitego aparatu telefonicznego z przypadkowym numerem komórkowym. Czy młodzian po drugiej stronie zdąży z pomocą?

KSIĘGOWY ★★★
film sens., USA 2016, reż. Gavin O'Connor, wyk. Ben Affleck, Anna Kendrick, J.K. Simmons
20:50 | tvn
Ben Affleck jako introwertyczny geniusz matematyczny z niezwykłym talentem do księgowania, co otwiera przed nim szczególne możliwości, zwłaszcza we współpracy z największymi przestępcami świata.

MOMENTUM ★★
thriller, USA/RPA 2015, reż. Stephen S Campanelli, wyk. Olga Kurylenko, James Purefoy, Hlomla Dandala
21:50 | tv puls
Złodziejka diamentów, decydując się na ostatni skok nie podejrzewa, że akcja jest ukartowaną intrygą, mającą wplątać złodziei w brutalne morderstwo. Kto i dlaczego okazał się nielojalny?

TRAFFIC ★★★
dramat krym., USA/Niemcy/Meksyk 2000, reż. Steven Soderbergh, wyk. Benicio del Toro, Jacob Vargas, Andrew Chavez
23:45 | cinemax
Wieloaspektowe, ujęte z różnych punktów widzenia – od znanych polityków po szeregowych dilerów – spojrzenie na wojnę Stanów Zjednoczonych z przemysłem narkotykowym. Cztery Oscary i parada gwiazd.

WUJOWY DWÓR ★★★
komedia, Wlk. Brytania/USA 2025, reż. Jim O'Hanlon, wyk. Thomasin McKenzie, Ben Radcliffe, Damian Lewis
22:40 | canal+ premium
Slapstickowa parodia brytyjskich dramatów w stylu „Downton Abbey": aby zachować dziedzictwo pozbawiona męskiego potomka arystokratyczna rodzina szuka spokrewnionego kandydata na męża dla jednej z córek.

KONRAD J. ZARĘBSKI

WTOREK 16.06

TVP1

08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Czterdziestolatek (12)
09:20 Ranczo V (5/13)
10:15 Komisarz Alex VI (1)
11:05 Ojciec Mateusz XIV (1)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (776)
12:55 Kalahari, twarde prawo pustyni (1/3)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5689)
18:05 Reporterzy (548)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda
20:25 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)

20:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA**: Grupa I: Francja – Senegal (na żywo)
23:35 **Zagłada superjachtu Bayesian** - film dok.
00:35 **Delikatność** - komedia romantyczna Francja 2011 (120 min)
02:35 **Studio Mistrzostw Świata** (na żywo)
02:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata:** Grupa J: Argentyna – Algieria (na żywo)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:30 W drodze do doskonałości - reportaż Polska 2026
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7586) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7586) - mag. Polska 2026
11:25 Rodzinka.pl (11,12/26)
12:35 Koło fortuny (1861)
13:15 Postaw na milion (223)
14:05 Va banque (990)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1862)
16:35 Familiada (3041)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (991)
18:50 Jeden z dziesięciu (8)
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026

20:05 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (9) - teleturniej Polska 2026
20:55 **Postaw na milion** (211)
21:55 **Na sygnale**
22:50 **Rodzinka.pl XV** (10)
23:25 **Studio Mistrzostw Świata** (na żywo)
23:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA**: Grupa I: Irak – Norwegia (na żywo)
02:25 **Nie z Gienkiem te numery. Ballada o ostatnim ligaczu**

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (47,48/61) - serial fabularno-dok., wyk. Bronisław Cieślak, Marta Lelenieswka, Marek Krupski
09:30 Trudne sprawy XXV (34,35/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XV (16,17/60) - serial fabularno-dok. Polska 2023, wyk. Arkadiusz Krygier
13:40 Dlaczego ja? 32 (11) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5918) - mag. reporterów Polska 26
16:40 Gliniarze XVIII (11,12) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2024
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (616)

19:55 **Dzień Niepodległości: Odrodzenie (Independence Day: Resurgence)** - film s.f. USA 2016, reż. Roland Emmerich, wyk. Liam Hemsworth (155 min)
22:30 **Baby driver** - film kryminalny USA/Wlk. Brytania 2017, reż. Edgar Wright, wyk. Ansel Elgort (145 min)
00:55 **Zasady walki II: Zdrada (The Art of War II: Betrayal)** - film sens. Kanada 2008 (140 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8016) - mag.
05:55 Ukryta prawda (47/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Toruń – EPTO 29 (3)
07:45 Dzień Dobry TVN (5748)
11:20 Doradca smaku (5)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Vintuna", Warszawa XX (10) - reality show Polska 2019
12:35 Kuchenne rewolucje: Suwałki – „Fresco" 28 (12) - reality show Polska 2024
13:40 Ukryta prawda (26,27,19/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (21/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi IV (15/48) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Anna Potaczek
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8017) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 **Księgowy (The Accountant)** - film sens. USA 2016, reż. Gavin O'Connor, wyk. Ben Affleck, Anna Kendrick, J.K. Simmons (160 min)
23:30 **Kuba Wojewódzki** (11)
00:45 **W ciemność. Star Trek (Star Trek 2 Into Darkness)** - film s.f. USA 2013, reż. J.J. Abrams, wyk. Chris Pine (160 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (11,12/22) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (16,2/16)
10:00 Maria z przedmieścia - telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (15)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obycz.
17:00 Kurierzy (16) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (2,3) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Kod 211 (211)** - film akcji USA/Bułgaria 2018, reż. York Alec Shackleton, wyk. Nicolas Cage, Sophie Skelton (110 min)
21:50 **Momentum** - thriller USA/RPA 2015, reż. Stephen S Campanelli, wyk. Olga Kurylenko, James Purefoy (115 min)
23:45 **Bez granic (Den grænseløse)** - film krym. Dania/Niemcy 2024, reż. Ole Christian Madsen (170 min)

TVN7

05:20 Ten moment (17/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (17,18,19/63) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (39,5,6/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi III (8/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (11/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Sekrety życia (40/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (48/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Jestem legendą (I Am Legend)** - film s.f. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Francis Lawrence, wyk. Will Smith (140 min)
22:20 **Oszukać przeznaczenie II (Final Destination 2)** - horror USA/Kanada 2003, reż. David R. Ellis (115 min)
00:15 **Królowe zbrodni (The Kitchen)** - film krym. USA/Kanada 2019, reż. Andrea Berloff (130 min)
02:25 **Zgłoś remont** (2)

MEZZO

12:55 Intermezzo
13:30 Barnabás Kelemen: Czajkowski, Bartók
14:40 Hilary Hahn, Filharmonicy Berlińscy, Mariss Jansons: Szostakowicz, Dvořák
16:20 Intermezzo
16:50 Jacques Loussier: kiedy klasyka spotyka jazz - koncert
17:50 Il Giardino Armonico, Giovanni Antonini: Haydn, Pory roku - muzyka klasyczna
20:30 Claude Debussy, Maurice Ravel: „Dafnis i Chloe", „Popołudnie fauna" w wykonaniu Baletu Kapitolu - balet Francja 2022
21:45 Orkiestra Filharmonii w Strasburgu, Aziz Shokhakimov: Brahms, Niemieckie Requiem
23:00 Marc-Antoine Charpentier: Medea - opera F 2023

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź III
09:20 Bing (77,78/78)
09:35 Basia II (24,25)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple II
11:25 Gus. Mały – wielki rycerz (13,14/52) - serial anim.
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (13,12/18)
14:00 Kacze opowieści (22)
15:00 Miraculous (4,7/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! III (1)
17:35 Superkoty (24/26)
18:00 Blue II (15,16/52)
18:15 Bing (77,78/78)
18:45 Masza i niedźwiedź III
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (2) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX
23:00 Drapieżnik - thriller USA 2007, reż. Wai-Keung Lau

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (2) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci IX (45,46/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (19,20) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (44,45)
13:55 Trudne sprawy XXVII (46,47,48) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (11) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (68) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (12) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (19,20/52) - serial krym. Polska 2025
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (10) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (10)
23:05 Nieśmiertelny - film fantasy Wlk. Bryt./USA 1986

METRO

07:40 Tajemnice miłości (11/68) - serial fabularno-dok.
08:35 Szpital (15,16/72)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (60/67)
13:35 Przepis na życie V (13)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (13, 14)
17:00 Fani czterech kółek XVI - serial dok. Wlk. Bryt. 2020
18:00 Prawo Agaty VI - serial obycz. Polska 2014
19:00 Kartoteka XI - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni (6) - serial kryminalny Polska 2004
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (21/23)
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (8/12)
01:20 Szpital (8/72)
02:20 Szkoła (55/63)

WTOREK 16.06

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat
08:55 Robert Makłowicz (208, 222) - magazyn
10:40 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (6)
10:55 Górski lekarz XVIII (4,5/8) - serial obycz.
13:00 Katastrofy w przestworzach VII (3,3,10/8) - serial dok.
16:00 MacGyver III (10,11/20)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (3,4/12)
19:10 Aukcja w ciemno (13)
20:00 Fenomen *** (Phenomenon) - film obyczajowy USA 1996, reż. Jon Turteltaub, wyk. John Travolta, Kyra Sedgwick (160 min)
22:40 Gangi Nowego Jorku **** (Gangs of New York) - film sens. USA/Włochy 2002, reż. Martin Scorsese, wyk. Leonardo DiCaprio, Daniel Day-Lewis, Cameron Diaz, Jim Broadbent (200 min)
02:00 Obława - dramat ***** wojenny Polska 2012, reż. Marcin Krzyształowicz, wyk. Marcin Dorociński, Maciej Stuhr (120 min)

KINO POLSKA

07:50 Powstanie warszawskie - film dok. Polska 2014
09:35 Nad Niemnem, cz. 1 - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński
11:10 Nad Niemnem, cz. 2 - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński
13:30 Skradziona kolekcja - komedia kryminalna Polska 1979, reż. Jan Batory, wyk. Izabella Dziarska
15:25 Hallo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy - komedia muzyczna Polska 1978, reż. Janusz Rzeszewski, Mieczysław Jahoda
17:35 Pogranicze w ogniu (15,16) - serial sens. Polska 1991, wyk. Cezary Pazura, Agnieszka Robótka-Michalska
20:00 Historie miłosne - dramat obycz. Polska 1997, reż. Jerzy Stuhr, wyk. Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura, Dominika Ostałowska, Karolina Ostrożna
21:55 Młode wilki 1/2 - komedia Polska 1998, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Anna Mucha, Krzysztof Antkowiak, Jarosław Jakimowicz, Zbigniew Suszyński, Paweł Deląg
23:50 Dom zły - thriller Polska 2009, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Arkadiusz Jakubik, Marian Dziędziel

ALE KINO+

09:20 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (40 min)
10:00 Grantchester X (7,8/8) - serial kryminalny
12:05 Vera II (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2012
14:00 Włamanie na śniadanie (Bandits) ** - komedia kryminalna USA 2001, reż. Barry Levinson, wyk. Bruce Willis (145 min)
16:25 Terapia dla par (Bajo terapia) *** - komediodramat Hiszpania 2023, reż. Gerardo Herrero (110 min)
18:15 Vera II (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2012
20:10 Dom Glassów (The Glass House) ** - thriller USA 2001, reż. Daniel Sackheim, wyk. Leelee Sobieski, Diane Lane, Stellan Skarsgård, Bruce Dern (135 min)
22:25 Źródło nadziei (The Water Diviner) *** - dramat wojenny Australia/USA 2014, reż. Russell Crowe, wyk. Russell Crowe, Jai Courtney, Isabel Lucas (130 min)
00:35 Sorry, Baby - komedia **** USA/Hiszpania/Francja 2025, reż. Eva Victor, wyk. Eva Victor (120 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin III (2/7)
08:30 Przyjaciółki XXV (1,2)
10:25 Świat według Kiepskich - serial kom. Polska 2003
14:00 Paddington - film anim. Wlk. Brytania/Francja 2014
16:00 Godzilla - film sensacyjny USA/Japonia 1998
18:50 Klik: i robisz, co chcesz - komedia USA 2006
21:00 Siostry - komedia USA 2015, reż. Jason Moore
23:20 Bejbi Blues - dramat obycz. Polska 2012
01:35 Fala zbrodni IV - serial sensacyjny Polska 2006

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (7,8/13)
11:05 Panna Scarlet i komisarz (3,4/6) - serial krym.
13:10 Poirot VI (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 1996
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (9,10/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz (5,6/6) - serial krym.
20:00 Czarny deszcz - film sens. USA 1989, reż. Ridley Scott, wyk. Michael Douglas
22:45 Czas patriotów - film sensacyjny USA 1992
01:00 Wyrok śmierci - dramat kryminalny USA 2007

TVP KULTURA

08:30 Klub profesora Tutki
09:00 Samochodzik i templariusze (3,4)
10:25 Pograbek - dramat *** obycz. PL 1992 (90 min)
11:55 Jutro idziemy do kina *** - dramat wojenny Polska 2007 (115 min)
13:50 Taniec – kultura czy życie - film dok.
14:50 Kosmos 1999 (4/24)
15:55 Koniec babiego lata - dramat Polska 1975, reż. Ewa Kruk (65 min)
17:00 Samochodzik i templariusze (5)
17:45 Podróż za jeden uśmiech - serial przyg.
18:20 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki: Wiele twarzy Rembrandta - serial dok.
18:55 Pan wzywał, Milordzie? II (7/7) - serial kom.
20:00 Ich czworo - spektakl teatralny Polska 2015, reż. Marcin Wrona
21:45 Angielka i książę *** (L'anglaise et le duc) - dramat obycz. Niemcy/Francja 2001 (140 min)
00:05 Sen Sułtany (El *** sueño de la sultana) - film anim. Hiszpania/Niemcy 2023 (100 min)

WARNER TV

07:30 Prawo Agaty (13)
08:25 J.A.G IX (15/23)
09:25 Bajer z Bel-Air III
10:25 Prawo Agaty (12)
11:20 Pełna chata VI
12:20 J.A.G. IX (19,20/23)
14:10 Bajer z Bel-Air III
16:05 Pełna chata VI
18:10 Akademia Policyjna V – Misja w Miami Beach - kom. USA 1988, reż. Alan Myerson
20:00 Komórka - film sensacyjny USA/Niemcy 2004
21:50 Firewall - film sens. USA/Kanada/Australia 2006
23:50 Yellowstone II (1,2/10)

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (21,22/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru II (25/39)
11:00 Wasabi - komedia sensacyjna Japonia/Francja 2001, reż. Gérard Krawczyk
13:00 Czarodziejki II (1,3/22)
15:00 Sex Story - kom. romant. USA/Wlk. Brytania 2011
17:30 Krokodyl Dundee II - komedia Australia/USA 1988
20:00 Zakładnik - film sens. USA 2004, reż. Michael Mann
22:30 Krzyk - horror USA 1996, reż. Wes Craven

HBO

09:55 Noc w zoo - film anim. *** Kanada/Francja/Belgia 2024, reż. Rodrigo Perez-Castro, Ricardo Curtis (90 min)
11:25 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (14)
12:15 Saga »Zmierzch« – ** Księżyc w nowiu
14:25 Dziewczyna ze zdjęcia *** - romans USA/Kanada 2023, reż. Michael Robison (85 min)
15:50 Kochanek królowej **** - dramat historyczny Dania/Szwecja/Czechy/Niemcy 2012 (135 min)
18:05 Bezsenność - thriller **** USA/Wlk. Brytania 2002, reż. Christopher Nolan, wyk. Al Pacino (115 min)
20:00 Stamtąd IV (6/10) - serial grozy USA 2026
21:00 Ród smoka II (8/8)
22:10 Amrum - dramat **** wojenny Niemcy 2025, reż. Fatih Akin (90 min)
23:40 Bezmiar - dramat obyczajowy Francja/Włochy *** 2022 (100 min)
01:20 Locke - dramat obycz. *** Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Steven Knight, wyk. Tom Hardy (85 min)

CINEMAX

11:20 Gorzkie złoto - western Niemcy/Urugwaj/Chile 2024
12:50 Ósma klasa - komediodramat USA 2018
14:25 Magia uczuć - film przyg. USA/RPA/Indie/Wlk. Bryt. 06
16:25 Krucjata Bourne'a - thriller USA/Niemcy 2004
18:10 Nomadland - dramat obyczajowy USA 2020
20:00 King's Man: Pierwsza misja - film sensacyjny USA/Wielka Brytania 2021
22:10 Portland Tower II
23:45 Traffic - dramat krym. USA/Niemcy/Meksyk 2000

ROMANCE TV

10:30 Inga Lindström: Lato na wyspie - romans Niemcy 2005
12:20 Szalony dzień - komedia Niemcy 2022
14:15 Nowy adres – Raj - kom. romant. Niemcy 2013
16:05 Rosamunde Pilcher: W połowie życia - film obycz. Niemcy/Austria 2012
18:00 Stadnina w Piber (6/13)
19:00 Górski lekarz (4/8)
20:00 Rosamunde Pilcher: Nieprawdziwa zakonnica - film obyczajowy Niemcy 2012
21:55 Portret miłości - film obyczajowy USA 2022
23:45 Górski lekarz (4/8)

CANAL+ PREMIUM

08:50 W kogo ja się wrodziłem ** - film obyczajowy Polska 2001 (60 min)
09:50 Łapu-Capu (142)
09:55 Hollywood Buzz (2)
10:25 Warcraft: początek *** - film fantasy USA 2016 (120 min)
12:25 Kiler-ów 2-óch *** - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
14:20 To nie jest zagadka kryminalna (2/6)
15:15 Czy AI zabija internet?
16:10 Peacock - dramat *** obycz. USA 2010, reż. Michael Lander (90 min)
17:40 Łapu-Capu (143)
17:50 Battleship: Bitwa ** o Ziemię - film przyg. USA/Jap. 2012 (130 min)
20:00 Kopnięci w czasie ** - komedia Francja/Belgia 2025, reż. Vinciane Millereau (105 min)
21:45 Ich bronią były kamery: Od plaż Normandii do Dachau - film dok.
22:40 Wujowy dwór *** - komedia Wlk. Brytania/USA 2025, reż. Jim O'Hanlon (95 min)
00:15 Uciekinier - film s.f. ** USA/Wlk. Bryt. 2025, reż. Edgar Wright (130 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi (13,1,2,3/13)
09:50 Prawo Agaty II (9)
10:55 Szpital św. Anny (49/50)
11:55 Miłość czy pomyłka?
13:55 Prawo Agaty II (8)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Motywy filmowe (1)
16:25 Shazam! - film przygodowy USA/Kanada 2019
19:00 Szpital św. Anny (28/50)
20:00 Ciche miejsce 2 - horror USA 2020, reż. John Krasinski
22:15 Reminiscencja - thriller USA 2021, reż. Lisa Joy
00:40 Johnny - film biograficzny Polska 2022

AMC

08:35 Blaszany bohater - film dok. USA 2007
12:30 Dom Latających Sztyletów - film sensacyjny Chiny/Hongkong 2004
14:55 Tutanchamon (2/3) - serial historyczny
16:45 Serce nie sługa - komedia romantyczna USA 2005
19:05 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
22:00 W mgnieniu oka - film s.f. Wlk. Brytania 1992
23:55 Wywiad z wampirem III (2) - serial fantasy
00:55 Krwawe święta - horror USA/Kanada 2006

AXN

08:30 Agenci NCIS: Hawaje II (2/22) - serial krym. USA 2022
09:25 Castle (3,4/10)
11:20 MacGyver (9,10/21)
13:20 Agenci NCIS: Hawaje II (3,4/25) - serial krym.
15:10 Agenci NCIS XIX (11,12/21) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II (12,13/23)
19:10 Castle (5,6/10)
21:05 Rekrut VIII (8/18)
22:05 Nocny lot (6/6)
23:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II - serial krym.

EPIC DRAMA

08:20 Lekarze na start
09:05 Poirot IV (1/3)
11:20 Zatraceni w miłości
13:25 Agenci NCIS XVI (23,24/24) - serial krym.
15:15 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
16:45 Poirot IV (2/3) - serial krym. Wlk. Brytania 1992
19:00 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2023
21:00 Joan (4/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2024, wyk. Sophie Turner, Frank Dillane
22:00 Królowa węży (6/8)
23:10 Tess D'Urbervilles (3,4/4) - serial obycz.

TVN STYLE

07:45 Dzień Dobry TVN (5748) - mag. Polska 2026
11:20 Ugotowani (12, 1) - reality show Polska 2014
13:30 Kuchenne rewolucje (5, 4) - reality show Polska 19
15:35 Jestem z Polski XIV (6,6/18) - serial dok.
17:40 Kuchenne rewolucje (7, 8, 9) - reality show
20:50 Ostre cięcie (8) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XIV (2,13/18) - serial dok.
23:45 Hotel Paradise (31, 32) - real tv Polska 2025

TVN TURBO

08:15 Nauka jazdy (14)
08:45 Najdziwniejsze samochody świata (5) - mag.
09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL VIII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować II
18:00 Raport Turbo (5002)
18:15 Z drugiej ręki (8) - mag.
19:00 Duda kontra Szafrański
19:45 Moto Fachury (4)
20:30 Moto kombat (4)
21:15 Jeździć, obserwować VI
22:00 Raport Turbo (5002)
22:15 Naprawy nie do naprawy

BBC FIRST

08:45 Lewis III (1/8)
09:45 Ojciec Brown XII (7/10)
10:40 Śmierć pod palmami XIII
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi V
14:55 Ojciec Brown VI (1/10)
15:55 Lewis III (1/8)
17:00 My Life is Murder (5/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XVIII (5/6)
19:50 Śmierć pod palmami XIII
21:00 Harry Wild IV (2/6)
22:00 Luther III (1,2/4)
00:15 McDonald i Dodds (1/2)

FX

08:05 Kości (20/22)
09:00 Z Archiwum X II (5/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (5,6/25)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (14,15/23)
13:45 Agenci NCIS IX
15:35 SkyMed (7/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (7,8/25)
18:20 Z Archiwum X II (6/25)
19:15 FBI III (8/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (16,17/23)
22:00 9-1-1 IX - serial obycz.
22:55 Z Archiwum X II (6/25)
23:50 Matlock (10/19)

HGTV

09:00 Remontujemy dom na plaży X - serial dok.
10:00 Najgorętsze nieruchomości pod słońcem
11:05 Zarobić na remoncie VIII
11:36 Usterka XI (20)
13:05 Zbudujemy większy dom (7/10) - serial dok.
14:00 Zbudujemy fajny dom II
15:00 Mieszkanie na miarę III
17:00 Polowanie na ogród II
18:10 Będzie pięknie (5/8)
19:05 Zgłoś remont (1)
20:05 Dorota inspiruje (6)
21:00 Dorota was urządzi
22:30 House Hunters

BBC LIFESTYLE

11:35 Wielkie amerykańskie wypieki (5, 6) - pr. rozrywkowy
13:25 Włoski remont Amandy i Alana (3, 4) - reality show
14:40 Mistrzowie szycia (3)
15:45 Zapraszam do stołu
17:50 Wielkie projekty: Dom Roku VII - serial dok.
18:50 Mistrzowie ceramiki (2)
19:45 Wielkie amerykańskie wypieki (7) - pr. rozrywkowy
20:30 Malezja dla smakoszy z Justine Schofield (7)
21:00 Koreańska uczta Eda i Ryu (2) - mag. kulinarny
22:00 Spice Girls: rewolucja Girl Power (2/3) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół II (18/24)
08:55 Przyjaciele III - serial komediowy USA 1996
11:55 Teoria wielkiego podrywu II (21,22,23,1,2,3/23) - serial kom. USA 2009
14:30 Dwóch i pół II (19,20, 21,22/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele III
19:30 Teoria wielkiego podrywu (4,5,6,7,8,9/23) - serial komediowy USA 2009
22:00 The Office PL IV (1,2/12)
23:05 Comedy Club (3, 4) - program rozrywkowy

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex (7)
09:25 Rodzinka.pl IV (9/26)
10:00 Klan - telenowela
10:55 Ranczo VII (7,8/13)
12:35 Komisarz Alex (8) - serial krym. Polska 2012
13:35 Ojciec Mateusz 29 (2)
15:30 Komisarz Alex (9)
16:20 Na sygnale (10,11)
17:30 Ranczo VII (9,10/13)
19:30 Ojciec Mateusz 29 (3,6) - serial krym. Polska 2023
21:30 Ranczo VII (11,12/13) - serial kom. Polska 2013
23:25 Ojciec Mateusz 29 (4,5)
01:25 Polowanie na ćmy (1/7) - serial historyczny

CANAL+ KUCHNIA

13:25 m jak mięso (5, 6)
14:25 ABC gotowania
14:50 Włoskie życie Sophie Grigson (9,10) - serial dok.
15:45 Luke Nguyen w Indiach
16:15 Azjatycka kuchnia Evy Pau (2) - mag. kulinarny
16:40 Gotuj taniej z Jamiem (4)
17:35 Jamie Oliver (3)
18:30 Azjatycka kuchnia Evy Pau (1) - mag. kulinarny
18:55 m jak mięso (6, 1, 2)
20:15 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (4)
21:15 Anthony Bourdain IX
23:55 Gavin Rossdale

CANAL+ DOMO

09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
11:55 Pogromcy bałaganu (10) - reality show Australia 2023
12:55 Gardeners' World (20)
14:05 Cudotwórcy VII (14)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Porządek musi być
16:50 Gardeners' World (23)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
18:55 Wielkie projekty
20:00 Daleko od miasta XIII (9)
21:00 Cudotwórcy VII (15)
21:55 Wielkie projekty
22:50 Wakacyjne domy na wynajem (3, 4) - lifestyle

PLANETE+

12:35 Najmniejsze cuda świata
13:50 Krajobrazy świata (2/12)
14:50 Piesze wędrówki po świecie II (1) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją VI (4/5) - serial dok.
16:55 360° – świat bez granic
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (25,26)
18:45 Zaginione światy (2/4)
19:45 First Person Shooter. Idź, strzelaj, kombinuj
20:50 Wszechświat zwany glebą - film dok.
22:00 Materiały przyszłości (3/3) - serial dok. Niemcy 2022

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski VI (5/11)
11:00 Przetrwać nad Jukonem II (10/16) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XVI
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita (3,5/8) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL V
16:00 Gorączka złota XVI (16)
17:00 Nic do zgłoszenia III
18:00 Poza cywilizacją
19:00 Nagi instynkt przetrwania XI (6/12) - serial dok.
21:00 Teorie spiskowe pod lupą - serial dok. USA 2026
22:00 Sara Price – Droga do Dakaru - serial dok.
23:00 Bimbrownicy XIV

TVP HISTORIA

10:35 Mateczki - film dok.
11:30 Kanadyjskie Parki Narodowe (4/5) - serial dok.
12:30 Długa droga do wojny (2)
13:40 Ex libris - magazyn
14:05 Królowie (37)
14:40 Czterdziestolatek (1)
15:30 Sensacje XX wieku
17:30 Czas honoru (11/13)
18:30 Hotel Polski - film dok.
19:30 Królowie (76)
20:10 Ekstradycja III (5)
21:10 Zapomniane agentki II wojny światowej (6/6)
22:15 Brytyjskie odliczanie do wojny - serial dokumentalny

HISTORY

11:15 Największe tajemnice świata VII (9) - serial dok.
12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skute lodem III (3/10) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata III (1/11)
15:45 Gwiazdy lombardu XII
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy (6/6)
18:10 Największe tajemnice świata V (7/15) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Tom Hanks: II wojna światowa (7,8/20) - serial dok.
23:00 Złoto Hitlera

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Tajemnica bomby atomowej Hitlera - film dok.
14:00 Historia Związku Radzieckiego (3/3)
15:00 Strzegąc granic IX
16:00 Egipt IV (4/8)
17:00 Zaginione miasta
18:00 Krwawe pieniądze (1)
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (6/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (3/10) - serial dok.
21:00 Przetrwanie w kanadyjskiej dziczy II (5,6/8)
23:00 Katastrofy pod lupą

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici V
10:00 Gwiazdy lombardu XIX
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (3/3)
13:00 Poszukiwacze historii XX (9) - serial dok.
14:00 Druga wojna światowa w liczbach II (7,8/8)
16:00 Dorwać tuńczyka (5,6/10) - serial dok.
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Zapomniane fronty II wojny światowej (3/6)
22:00 Jak przegrać wojnę

BBC EARTH

13:20 Serengeti III (1/6)
14:30 W okowach mrozu II
15:30 Życie na pustkowiu
16:30 Juliusz Cezar: narodziny dyktatora (2/3) - serial dok.
17:40 Siedem światów, jedna planeta: Ameryka Północna
18:45 Malownicze trasy kolejowe (5/6) - serial dok.
19:45 Wielkie koty 24/7 II (5)
20:55 Życie na pustkowiu: powroty (4) - serial dok.
21:55 W okowach mrozu II (11/13) - serial dok. USA 2014
22:55 Superchirurdzy: między życiem a śmiercią

POLSAT VIASAT HISTORY

09:15 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
10:15 Kto napisał Biblię?
11:30 II wojna światowa: cena imperium (3/13) - serial dok.
12:35 Podziemna armia
13:35 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty - serial dok.
14:40 Naziści: korzenie zła
16:35 Kto napisał Biblię?
17:45 II wojna światowa: cena imperium (3/13) - serial dok.
18:50 Podziemna armia
19:50 Ciemna strona starożytnej Grecji (3) - serial dok.
21:00 Mussolini (1,2/2)
23:20 Tajemnice templariuszy

ŚRODA 17.06

Od A do Z

30 DNI MROKU ★★★
horror, USA/Nowa Zelandia 2007, reż. David Slade, wyk. Josh Hartnett, Melissa George, Ben Foster
23:40 | canal+ premium
Kiedy nad alaskim miasteczkiem zapada noc polarna, pojawiają się żądne krwi wampiry, którym próbuje się przeciwstawić lokalny szeryf. Nieźle wymyślone.

ANGIELKA I KSIĄŻĘ ★★★
dramat obycz., Niemcy/Francja 2001, reż. Eric Rohmer, wyk. Lucy Russell, Jean-Claude Dreyfus, Alain Libolt
23:40 | tvp kultura
Éric Rohmer inaczej: spojrzenie na rewolucję francuską oczami angielskiej arystokratki związanej z francuskim księciem – sympatykiem rewolucjonistów. Współczesne, choć według pamiętnika z epoki.

BIAŁA ODWAGA ★★★
dramat wojenny, Polska 2024, reż. Marcin Koszałka, wyk. Filip Pławiak, Julian Świeżewski, Jakub Gierszał
21:05 | tvp kultura
Nagrodzona za scenariusz i reżyserię w Gdyni opowieść o konflikcie dwóch braci z Tatr w okresie II wojny – a w istocie pretekst do podjęcia tematu Goralenvolku, czyli kolaboracji górali z okupantem.

CONAN BARBARZYŃCA ★★
film przyg., USA/Hiszpania/Meksyk 1982, reż. John Milius, Marcus Nispel, wyk. Arnold Schwarzenegger, James Earl Jones, Max von Sydow
22:30 | cinemax
Bajkowy heros w walce ze złem całego świata: klucz do sławy i gwiazdorskiej pozycji Arnolda Schwarzeneggera, a przy okazji kamień milowy w rozwoju gatunku, który uruchomił lawinę podobnych opowieści.

DEMONSTRACJA SIŁY ★★
film sens., USA 2013, reż. Keoni Waxman, wyk. Steven Seagal, Ving Rhames, Danny Trejo
20:00 | tv puls
Steven Seagal jako mafijny boss, który zbudował potężne imperium, a teraz myśli o legalizacji swoich interesów – jednak nie za cenę oddania władzy innemu gangsterowi. Łubudu-du, oczywiście.

Rio Bravo

20:00 | warner tv
★★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Howard Hawks polemizuje z innym klasykiem, „W samo południe" Freda Zinnemanna, czyli jak to było – a jeśli nie było, to być powinno - naprawdę. Plus szeryf John Wayne z kumplami i Angie Dickinson. Wciąga, oj, wciąga!

WESTERN
USA 1959, REŻ. HOWARD HAWKS, WYK. JOHN WAYNE, DEAN MARTIN, ANGIE DICKINSON

OBCE NIEBO ★★★
dramat obycz., Polska/Szwecja 2015, reż. Dariusz Gajewski, wyk. Agnieszka Grochowska, Bartłomiej Topa, Barbara Kubiak
20:00 | tvn 7
Nagrodzona w Gdyni Agnieszka Grochowska i Bartłomiej Topa jako polscy rodzice w Szwecji – pomówieni przez córkę o przemoc domową, co skrzętnie wykorzystuje nadgorliwa pracownica opieki społecznej.

PRZYMIERZE ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2023, reż. Guy Ritchie, wyk. Jake Gyllenhaal, Dar Salim, Sean Sagar
22:00 | hbo
Po wyjściu Amerykanów z Afganistanu niedawny weteran wraca tam, by odnaleźć porzuconego na pastwę talibów miejscowego tłumacza, który uratował mu życie w trakcie niebezpiecznej misji.

ROCZNICA ★★★
thriller, USA 2025, reż. Jan Komasa, wyk. Diane Lane, Kyle Chandler, Zoey Deutch
21:50 | canal+ premium
Hollywoodzki debiut Jana Komasy. Na srebrnym weselu zjawia się była studentka pani domu, wyznawczyni skrajnie prawicowych poglądów, które odbiją się nie tylko na losach rodziny, ale i życiu całego kraju.

SPECJALISTA ★★
film sens., USA 1994, reż. Luis Llosa, wyk. Sylvester Stallone, Sharon Stone, James Woods
20:50 | tvn
Sylvester Stallone, agent CIA na emeryturze, przyjmuje od Sharon Stone zlecenie dokonania zemsty na gangsterze, który zabił jej rodzinę. Nie takie złe, jak się zdawało na pierwszy rzut oka.

SUBLOKATORKA ★★★
thriller psychologiczny, USA 1992, reż. Barbet Schroeder, wyk. Bridget Fonda, Jennifer Jason Leigh, Steven Weber
20:00 | stopklatka
Przebojowa dziewczyna na drodze do kariery popada w tarapaty i musi wpuścić sublokatorkę do swego mieszkania. Studium patologicznej zawiści w wykonaniu Bridget Fondy i Jennifer Jason Leigh.

TRANSFORMERS III ★★
film s.f., USA 2011, reż. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf, Rosie Huntington-Whiteley, Josh Duhamel
20:00 | cinemax
Kosmiczna wojna, której areną stała się Ziemia, ciągle trwa i tylko pomoc Ziemianina sprawi, że siły Dobra odzyskają szansę na zwycięstwo nad Złem. Plus nadmiar efektów specjalnych.

WDOWY ★★★
thriller, Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Steve McQueen, wyk. Viola Davis, Michelle Rodriguez, Elizabeth Debicki
22:20 | tvn 7
Cztery wdowy pozostawione z długami przez mężów przestępców biorą sprawy swej przyszłości w swoje ręce. Na początek przejmują paromilionowy fundusz wyborczy pewnego polityka. Inspirujące.

WESELE ★★★
dramat obycz., Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz, Agata Kulesza, Andrzej Chyra
23:30 | kino polska
Wociech Smarzowski sięga po wypróbowaną w swoim debiucie formułę, by tym razem skupić się na meandrach relacji polsko-żydowskich – w czasie wojny i obecnie. Plus kilka gorzkich słów prawdy o Polakach.

ŻĄDZA ŚMIERCI ★★
film sens., USA/Kanada/Rosja 2009, reż. Jeff King, wyk. Steven Seagal, Mike Dopud, Igor Jijikine
22:05 | tv puls
Steven Seagal jeszcze raz napina muskuły, by pokonać całe zło – tym razem jako rosyjski gangster, który został autorem kryminałów.

KONRAD J. ZARĘBSKI

ŚRODA 17.06

TVP1

05:50 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Czterdziestolatek (13)
09:15 Ranczo V (6/13)
10:10 Komisarz Alex VI (2)
11:05 Ojciec Mateusz XIV (2)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 To się opłaca (229)
12:55 Kalahari, twarde prawo pustyni (2/3)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info, pogoda
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5690)
18:05 Reporterzy (549)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Prokurator** (4/10) - serial kryminalny Polska 2015, wyk. Wojciech Zieliński
21:25 **Studio Mistrzostw Świata** (na żywo)
21:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA:** Anglia – Chorwacja (na żywo)
00:30 **Biały potok** - komedia ★★★ Polska 2021 (90 min)
02:00 **Dzień wielkiej ryby** ★★ - film obycz. Polska 1996 (75 min)

TVP2

05:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata: 1. kolejka grupy J: Austria – Jordania (na żywo)
08:25 Pytanie na śniadanie – pobudka (7587) - mag.
09:00 Pytanie na śniadanie (7587) - mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl (13,14/26)
12:35 Koło fortuny (1862)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (991)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1863)
16:35 Familiada (3042)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
18:50 Piłka nożna: MŚ: Portugalia – Demokratyczna Republika Konga (na żywo)

20:00 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata:** Portugalia – Demokratyczna Republika Konga (na żywo)
21:05 **Studio Mistrzostw Świata** (na żywo)
21:40 **Postaw na milion**
22:35 **Na sygnale**
23:40 **63. KFPP w Opolu**
00:35 **Studio Mistrzostw Świata** (na żywo)
00:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata:** Grupa L: Ghana – Panama (na żywo)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (49,50/61)
09:30 Trudne sprawy XXV (36,37/40) - serial fab.-dokumentalny Polska 2023
11:35 Gliniarze XV (18,19/60) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2023
13:41 Dlaczego ja? 32 (13,14) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5919) - mag. reporterów
16:40 Gliniarze XVIII (13,14) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (617)

19:55 **8 rzeczy, których nie wiecie o facetach** ★★★ - komedia romantyczna Polska 2022, reż. Sylwester Jakimow, wyk. Karolina Bruchnicka (125 min)
22:00 **Szczęśliwy mężczyzna (Un homme heureux)** ★★ - komedia Francja 2023, reż. Tristan Séguéla (120 min)
00:00 **Charlie Cykor (Gun Shy)** ★★ - komedia kryminalna USA 2000, reż. Eric Blakeney (140 min)

TVN

05:10 Recepta na stary dom III - serial dok.
05:40 Uwaga! (8017) - mag.
05:55 Ukryta prawda (48/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Katowice – „Meltini" 29 (4) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5749)
11:20 Doradca smaku (13)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Kuchnia z piwnicą", Człuchów XX (11)
12:35 Kuchenne rewolucje: Warszawa – Piccownia 29 (1) - reality show Polska 2024
13:40 Ukryta prawda (28,29,20/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (22/50) - serial obycz. Polska 2025
17:55 Detektywi IV (16/48) - serial fab.-dok. Polska 2025
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8018) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 **Specjalista (The Specialist)** ★★ - film sens. USA1994, reż. Luis Llosa, wyk. Sylvester Stallone, Sharon Stone, James Woods, Rod Steiger (140 min)
23:10 **Diuna: Część druga (Dune: Part Two)** ★★★★ - film przyg. USA/Kanada 2024 (200 min)
02:30 **Szpital św. Anny III** (40) - serial obycz.

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (12,13/22) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (2,1/12)
10:00 Maria z przedmieścia - telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (16)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obycz.
17:00 Kurierzy (17) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (3,4) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Demonstracja siły (Force of Execution)** ★★ - film sens. USA 2013, reż. Keoni Waxman, wyk. Steven Seagal, Ving Rhames (125 min)
22:05 **Żądza śmierci (Driven to Kill)** ★★ - film sens. USA/Kanada/Rosja 2009, reż. Jeff King, wyk. Steven Seagal, Mike Dopud (120 min)
00:05 **Bestia (Belly of the Beast)** ★★ - film sens. Hongkong/Wlk. Brytania/Kan 2003 (115 min)

TVN7

05:20 Ten moment (18/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (20,21,22/63) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (40,7,8/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi III (9/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (12/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (1/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (49/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 **Obce niebo** - dramat ★★★ obycz. Polska/Szwecja 2015, reż. Dariusz Gajewski, wyk. Agnieszka Grochowska, Bartłomiej Topa (140 min)
22:20 **Wdowy (Widows)** ★★★ - thriller Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Steve McQueen, wyk. Viola Davis (155 min)
00:55 **Zakonnica 2 (The Nun II)** ★★ - horror USA 2023, reż. Michael Chaves, wyk. Taissa Farmiga, Jonas Bloquet (140 min)

MEZZO

13:30 Efekt Nosedy - film dok.
14:10 Tarmo Peltokoski, Mao Fujita – Penderecki, Chopin, Lutosławski - muzyka klas.
15:40 Mozart: XXXVI symfonia – English Chamber Orchestra, Jeffrey Tate
16:15 Mozart: XXXI symfonia – Orkiestra Mozarteum z Salzburga, Jeffrey Tate
16:35 Mozart: XXXV symfonia – Filharmonicy Berlińscy, Claudio Abbado - muz. klas.
16:55 Intermezzo
17:20 P. Çabalette: Malandain Ballet Biarritz: La Chambre d'Amour - balet Francja 2025
18:50 Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège: Ravel, Poulenc, Strawiński
20:30 Mikael Karlsson: Fanny and Alexander - opera B 2024
23:10 Miles Davis i Przyjaciele

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź III
09:20 Bing IV (1/27)
09:35 Basia II (25,26)
10:00 Jeżyk i przyjaciele (11)
10:25 Spidey i superkumple II
11:25 Gus. Mały – wielki rycerz (15,16/52) - serial anim.
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (13)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (7,8/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! III (9)
17:35 Superkoty (25)
18:00 Blue II (17,18/52)
18:15 Bing IV (1/27)
18:45 Masza i niedźwiedź III
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (3) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX
23:00 Suburra - dramat krym. Włochy/Francja 2015

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (3) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci IX (47,48/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (21,22) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (46,47)
13:55 Trudne sprawy XXVII (49,50,51) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (12) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (69) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (13) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (21,22/52) - serial krym. Polska 2025
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (11) - serial krym.
22:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (11)
23:00 Za ciosem - film akcji USA/Hongkong/Aruba 1998

METRO

07:35 Tajemnice miłości (12/68) - serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (17,18/72)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (61/67)
13:30 Brzydula (1,2)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (15, 16)
17:00 Fani czterech kółek XVII (1/20) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty VI - serial obyczajowy Polska 2014
19:00 Kartoteka XI - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni (7,8) - serial kryminalny Polska 2004
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (22/23)
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (9/12)
01:20 Szpital (13/72)
02:20 Szkoła (57/63)

ŚRODA 17.06

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat
08:55 Robert Makłowicz (141, 143) - magazyn
10:40 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (7)
10:55 Górski lekarz XVIII (5,6/8) - serial obycz.
13:00 Katastrofy w przestworzach VII (4,4,1/8)
16:00 MacGyver III (11,12/20)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (4,5/12)
19:10 Aukcja w ciemno (13,14/21) - serial dok.
20:00 Sublokatorka (Single White Female) (★★★) - thriller psychologiczny USA 1992, reż. Barbet Schroeder, wyk. Bridget Fonda, Jennifer Jason Leigh, Steven Weber, Peter Friedman (145 min)
22:25 Ludzie honoru (A Few Good Men) (★★★★) - dramat USA 1992, reż. Rob Reiner, wyk. Tom Cruise, Jack Nicholson, Demi Moore (160 min)
01:05 Psy - film akcji Polska 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat, Cezary Pazura, Janusz Gajos (155 min) (★★★★)

ALE KINO+

09:20 The Hero - film krótkom. Polska 21 (40 min)
10:00 Patience (1,2/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
12:05 Vera II (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2012
14:00 Konie Valdeza (Valdez, il mezzosangue) (★★★) - western USA/Włochy/Hiszp./Francja 1973, reż. John Sturges, Duilio Coletti, wyk. Charles Bronson, Jill Ireland (130 min)
16:10 Jak zostać belfrem (Un métier sérieux) (★★★) - komediodramat Francja 2023, reż. Thomas Lilti, wyk. Vincent Lacoste, François Cluzet, Adèle Exarchopoulos (125 min)
18:15 Vera: Powrót do domu II (3/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2012
20:10 Wiem, co widziałam (5,6) - serial obycz. Nowa Zelandia 2023, wyk. Robyn Malcolm, Peter Mullan, Tara Canton
22:15 Zbrodnie w Ystad (3,4/6) - serial krym.
00:20 Poza nocą (3,4/6) - serial kryminalny Włochy/Francja 2022

TVP KULTURA

08:25 Klub profesora Tutki
09:00 Samochodzik i templariusze (5)
09:40 Podróż za jeden uśmiech - serial przyg.
10:15 Koniec babiego lata - dramat Polska 1975, reż. Ewa Kruk (65 min)
11:20 Jurek - film dok.
12:55 Legendy Paryża – opowieść o sztuce XIX wieku (3/4)
13:55 Kariera Nikodema Dyzmy (3/7)
15:05 Syzyfowe prace (★★) - film obyczajowy Polska 2000 (115 min)
17:00 Podróż za jeden uśmiech - serial przyg.
18:15 Muzeum polskiej piosenki (14)
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Pan wzywał, Milordzie? II (1/7)
20:00 Powrót Sherlocka Holmesa (3/13)
21:05 Biała odwaga (★★★) - dramat wojenny Polska 24, reż. Marcin Koszałka, wyk. Filip Pławiak (125 min)
23:10 Informacje kulturalne
23:40 Angielka i książę (L'anglaise et le duc) (★★★) - dramat obycz. Niemcy/Francja 2001 (140 min)

HBO

08:30 Nim nadejdzie czwartek (★★★) - komediodramat Finlandia 2024 (100 min)
10:10 Christmas in the Spotlight (★★) - komedia romantyczna USA/Indie 2024 (90 min)
11:40 Zabawy z piłką (★★★) - komedia USA/Niemcy 2004 (90 min)
13:10 Grinch - film anim. (★★★) Francja/Japonia/USA 2018 (90 min)
14:40 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie (★★) - film fantasy USA 2010 (125 min)
16:45 Co będzie dalej? (★★) - komedia romantyczna USA 2023 (105 min)
18:30 Batman Azteków: Starcie imperiów (★★) - film animowany Meksyk/USA 2025 (90 min)
20:00 Akademia pana Kleksa II (★★) - film fantasy Polska 2025, reż. Maciej Kawulski, wyk. Antonina Litwiniak (120 min)
22:00 Przymierze - film sens. (★★★★) USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2023 (120 min)
00:00 Mroczny fajter - film sens. (★★) USA 2023, reż. Graham Phillips, Parker Phillips (115 min)

CANAL+ PREMIUM

08:40 Królowa chmur (★★) - komedia Polska 2003, reż. Radosław Piwowarski (80 min)
10:00 Milli Vanilli - film dokumentalny USA 2023
11:45 Pan Tadeusz - film (★★★★) obycz. Polska/F 1999, reż. Andrzej Wajda, wyk. Bogusław Linda, Daniel Olbrychski (150 min)
14:15 To nie jest zagadka kryminalna (3/6)
15:15 Ocean, nasz dom
16:50 Morderstwo w ambasadzie (★★) - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min)
18:15 Łapu-Capu (144)
18:20 Kiedy nadchodzi jesień (★★★) - dramat obycz. Francja 2024 (100 min)
20:00 Wyścig śmierci (Death Race) (★) - film s.f. USA/Niemcy/Wlk. Brytania 2008 (110 min)
21:50 Rocznica - thriller USA (★★★) 25, reż. Jan Komasa, wyk. Diane Lane (110 min)
23:40 30 dni mroku - horror (★★★) USA/Nowa Zelandia 07, reż. David Slade, wyk. Josh Hartnett (110 min)
01:30 3000 metrów nad Ziemią (★★) - film sens. USA 2025 (90 min)

KINO POLSKA

07:45 Jesteśmy razem - film dok. Polska 2025
08:50 Wracając do Marka
09:50 Pan Kleks w kosmosie, cz. 1: Porwanie Agnieszki - film przygodowy Polska/Czechosłowacja 1988, reż. Krzysztof Gradowski, wyk. Piotr Fronczewski
11:40 Pan Kleks w kosmosie, cz. 2: Misja Voltana (2) - film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988, reż. Krzysztof Gradowski
13:00 Rozmowy nocą - komedia romantyczna Polska 2008
15:05 Kingsajz - komedia Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr
17:25 Pogranicze w ogniu (16,17) - serial sens. Polska 1991, wyk. Cezary Pazura, Olaf Lubaszenko, Janusz Bukowski
20:00 Ekstradycja II (7,8) - serial sens. Polska 1996, wyk. Marek Kondrat, Maria Pakulnis, Paweł Wilczak, Małgorzata Foremniak, Henryk Bista
22:20 Misja Afganistan: Dobra robota (7) - serial wojenny Polska 2012, wyk. Paweł Małaszyński, Ilona Ostrowska
23:30 Wesele - dramat obyczajowy Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin III (3/7)
08:30 Przyjaciółki XXV (3,4)
10:25 Świat według Kiepskich
13:55 Kopciuszek - musical USA/Wlk. Brytania 2021
16:25 Patrol - film sens. USA 2006, reż. Andrew Davis
19:20 8 części prawdy - film kryminalny USA 2008
21:00 Plan ucieczki II - film sens. USA/Chiny/Wlk. Brytania 2018, reż. Steven C. Miller
23:00 Świat w płomieniach - thriller USA 2013
01:40 Fala zbrodni IV - serial sensacyjny Polska 2006

WARNER TV

08:05 J.A.G. IX (19/23)
09:05 Bajer z Bel-Air III
10:00 Prawo Agaty (13)
11:00 Pełna chata VII (1,2/24)
12:00 J.A.G. IX (20,21/23)
13:55 Bajer z Bel-Air III
15:45 Pełna chata VII
17:45 Rodzinne rewolucje - komedia romant. USA 2014
20:00 Rio Bravo - western USA 1959, reż. Howard Hawks
22:55 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos - komedia USA 1989, reż. Peter Bonerz
00:30 Komórka - film sens. USA/Niemcy 2004

CINEMAX

11:55 Ryby - film anim. Izrael 23
12:10 Kid Snow - dramat obycz. Australia 2024
14:20 Niewidzialna walka - komedia Estonia/Grecja/Finlandia/Łotwa 2023
16:15 Cena zwycięstwa - dramat obycz. Grecja 2025
18:10 Ricky Bobby: Demon prędkości - komedia USA 2006
20:00 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf
22:30 Conan Barbarzyńca - film przygodowy USA/Hiszpania/Meksyk 1982

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi (4,5,5,7)
09:50 Prawo Agaty II (10)
10:55 Szpital św. Anny (50/50)
11:55 Miłość czy pomyłka?
13:55 Prawo Agaty II (9)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Najpiękniejsza muzyka filmowa (3) - mag. muzyczny
16:20 Shazam! Gniew bogów - film przyg. USA 2023
19:00 Szpital św. Anny (29/50)
20:00 Ci, którzy życzą mi śmierci - film sens. USA/Kan. 2021, reż. Taylor Sheridan
22:15 Wygrać ze śmiercią - film sens. USA 1990

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (9,10/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz (5,6/6) - serial krym.
13:10 Poirot VII (1/2) - serial krym. Wlk. Brytania 2000
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (11,12/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz II (1,2/6) - serial krym.
20:00 Ludzkie dzieci - film s.f. USA/Wlk. Bryt./Japonia 2006
22:25 Czułe słówka - komediodramat USA 1983
00:55 Strefa zrzutu - film sens. USA 1994, reż. John Badham, wyk. Wesley Snipes

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki II (1,3/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru II (26/39) - serial anim.
11:00 Igraszki losu - komedia romant. USA/Kanada 2001
13:00 Czarodziejki II (4,2/22)
15:00 Przypadkowa dziewczyna - komedia romantyczna
17:20 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
20:00 Dwaj zgryźliwi tetrycy - kom. USA 1993, reż. Donald Petrie, wyk. Jack Lemmon
22:20 Krzyk II - horror USA 1997, reż. Wes Craven

ROMANCE TV

09:25 Górski lekarz (4/8)
10:25 Inga Lindström: Hanna i dobre życie - film obycz. Niemcy/Szwecja 2023
12:20 Bachmannowie. Jak zawsze za późno? - kom. Niemcy 2024, reż. Miriam Bliese
14:15 Rosamunde Pilcher: Róża z Kerrymore - film obyczajowy Niemcy 2001
16:05 Statek marzeń
18:00 Stadnina w Piber (7/13)
19:00 Górski lekarz (4/8)
20:00 Tajemnica waleni - thriller Niemcy/USA 2010
23:45 Górski lekarz (4/8) - serial obycz. Niemcy/A 2016

AMC

09:15 Pani Bovary - dramat obycz. Francja 1991
11:45 Dziewczyny z farmy - film obyczajowy Wlk. Brytania/Francja 1998
14:10 Stara miłość nie rdzewieje - komedia romantyczna USA 2006, reż. Jesse Peretz
15:50 Tutanchamon (3)
17:45 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001
19:45 Projekt A - film sens. Hongkong 1983, reż. Jackie Chan, Sammo Hung
22:00 Domowe piekło - horror USA 2008, reż. Eric Red

AXN

08:25 Agenci NCIS: Hawaje (16/22) - serial krym. USA 2022
09:25 Castle VIII (17,18/22)
11:15 MacGyver (1,2/21)
13:10 Agenci NCIS: Hawaje (17,18/22) - serial krym.
15:10 Agenci NCIS XIX (3,4/21) - serial krym. USA 2021
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II (4,5/23)
19:05 Castle VIII (19,20/22)
21:05 Zabójcza broń III (6,7/15)
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II (4,5/23)
00:40 Castle VIII (19/22)

EPIC DRAMA

08:20 Lekarze na start
09:05 Poirot IV (2/3)
11:20 Zatraceni w miłości
13:30 Agenci NCIS XVII (1,2/20) - serial krym.
15:15 Lekarze na start
16:45 Poirot IV: Pierwsze, drugie... zapnij mi obuwie (3) - film krym. Wlk. Brytania 1992
19:00 Zatraceni w miłości
21:00 Panna Scarlet VI - serial krym. Wlk. Brytania 2025
22:10 Projekt Błękitna Księga (4/10) - serial s.f. USA/Kan. 19
23:05 Dalgliesh II (1/6)
01:00 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2023

TVN STYLE

07:45 Dzień Dobry TVN (5749) - mag. Polska 2026
11:20 Ugotowani (2, 3) - reality show Polska 2015
13:30 Kuchenne rewolucje (8, 7) - reality show Polska 19
15:35 Jestem z Polski XIV (9,7/18) - serial dok.
17:40 Kuchenne rewolucje (10, 11, 12) - reality show
20:50 Ugotowani (6) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XVI (9,14/40) - serial dok.
23:45 Hotel Paradise (33, 34) - real tv Polska 2025

TVN TURBO

08:05 Farma Clarksona III (8)
09:15 Fani czterech kółek XV
10:15 Złomowisko PL VIII (12)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować II
18:00 Raport Turbo (5003)
18:15 Zawodowi handlarze (4)
19:00 Naprawy nie do naprawy (1) - mag. motoryzacyjny
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (4/16)
20:15 Jeździć, obserwować VI
21:00 Wojny samochodowe (4)
22:00 Raport Turbo (5003)
22:15 Duda kontra Szafrański

BBC FIRST

08:35 Lewis III (2/8)
09:40 Ojciec Brown XII (8/10)
10:40 Śmierć pod palmami XIII
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi V
14:55 Ojciec Brown VI (2/10)
15:55 Lewis III (2/8)
17:00 My Life is Murder (6/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XVIII (6/6) - serial krym.
19:50 Śmierć pod palmami XIII
21:00 McDonald i Dodds (2/2)
22:45 Na niebieskich światłach II (5/6) - serial krym.

FX

08:05 Kości (22/22)
09:00 Z Archiwum X II (6/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (7,8/25)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (16,17/23)
13:45 Agenci NCIS IX (17,18/24) - serial krym.
15:35 SkyMed (8/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (9,10/25)
18:20 Z Archiwum X II (7/25)
19:15 FBI III (9/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (18,19/23)
22:00 Matlock (11/19)
22:55 Z Archiwum X II (7/25)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży 29 - serial dok.
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
10:00 Uratuj swój ogród (12)
11:00 Zarobić na remoncie VIII
11:31 Usterka XI (21,22/31)
13:00 Zbudujemy większy dom
14:00 Zbudujemy fajny dom II
15:00 Mieszkanie na miarę
17:00 Polowanie na ogród II
18:10 Zgłoś remont (1)
19:05 Będzie pięknie (5/8)
20:05 Dorota inspiruje (7)
21:00 Dorota was urządzi III
22:30 House Hunters

BBC LIFESTYLE

08:35 Mistrzowie ceramiki (2)
09:30 Niezwykłe hotele bez tajemnic VI (3/8) - serial dok.
11:35 Wielkie amerykańskie wypieki (6, 7) - pr. rozrywkowy
13:25 Włoski remont Amandy i Alana (5, 6) - reality show
14:40 Mistrzowie szycia (4)
15:40 Zapraszam do stołu
17:45 Wielkie projekty
18:50 Mistrzowie ceramiki (3)
19:45 Wielkie amerykańskie wypieki (8) - pr. rozrywkowy
20:30 Malezja dla smakoszy z Justine Schofield (8)
21:00 Mistrzowie szycia (5)
22:00 Zapraszam do stołu

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół II (22/24)
08:55 Przyjaciele III (15,16, 17,18,19,20/25) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu III (4,5,6,7,8,9/23) - serial komediowy USA 2009
14:30 Dwóch i pół II (23,24, 1,2/24) - serial komediowy
16:30 Przyjaciele III (21,22, 23,24,25,1/25) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu III (10,11,12,13,14,15/23) - serial kom. USA 2009
22:00 The Office PL IV (3,4/12)
23:05 Comedy Club (5, 6)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex (8)
09:30 Rodzinka.pl IV (10/26)
10:05 Klan - telenowela
11:00 Ranczo VII (8,9/13)
12:40 Komisarz Alex (9)
13:40 Ojciec Mateusz 29 (2,3) - serial krym. Polska 2023
15:35 Komisarz Alex (10)
16:20 Na sygnale (11,12)
17:30 Ranczo VII (10,11/13)
19:30 Ojciec Mateusz 29 (4) - serial krym. Polska 2023
21:30 Ranczo VII (12,13/13) - serial kom. Polska 2013
23:25 Ojciec Mateusz 29 (5,6)
01:25 Erynie (3) - serial krym. Polska/Ukraina 2021

CANAL+ KUCHNIA

13:25 m jak mięso (6, 7)
14:25 ABC gotowania
14:50 Włoskie życie Sophie Grigson (10,1) - serial dok.
15:45 Luke Nguyen w Indiach
16:15 Azjatycka kuchnia Evy Pau (3) - mag. kulinarny
16:40 Gotuj taniej z Jamiem (5)
17:35 Jamie Oliver (4)
18:30 Azjatycka kuchnia Evy Pau (2) - mag. kulinarny
18:55 m jak mięso (7, 3, 4)
20:15 Jamie Oliver (7, 8)
21:15 Anthony Bourdain
23:55 Kolacja z Gavinem Rossdale'em (5)

CANAL+ DOMO

08:00 Remont w 48h (1, 2)
09:00 Patent na zieleń (1,2/8)
09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
11:55 Generalna odbudowa II
12:50 Gardeners' World (21)
14:05 Cudotwórcy VII (15)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Meblokreacje (10)
16:20 TkaniNOWE kreacje (1)
16:50 Gardeners' World (24)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
18:55 Wielkie projekty X
20:00 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy VII (16)
22:00 Tomasz Pągowski

PLANETE+

12:35 Zdumiewający świat grzybów - film dok.
13:50 Krajobrazy świata (3/12)
14:50 Piesze wędrówki po świecie II (2) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją VI (5/5) - serial dok.
16:55 360° — świat bez granic
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (27,28)
18:45 Zaginione światy (3/4)
19:45 Ameryka. Prawo do broni
20:50 Polowanie na króla piratów (1/3) - serial dok.
22:00 Premiera: Atom, narkotyki, brudne pieniądze

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Gorączka złota III
09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów VI (9/17) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski VI (6/11)
11:00 Przetrwać nad Jukonem II (11/16) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XVI (12/16) - serial dokumentalny
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita (6,7/10) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL V
16:00 Gorączka złota XVI (17)
17:00 Nic do zgłoszenia III
18:00 Poza cywilizacją
19:00 Złomowisko PL (4,1,2)
22:00 Nagi instynkt przetrwania: Mistrzostwa świata (1)

TVP HISTORIA

12:15 Brytyjskie odliczanie do wojny - serial dok.
13:05 Złoty pociąg
14:00 Królowie (38)
14:35 Czterdziestolatek (2)
15:20 Niezwykłe historie Biało-Czerwonych (19)
15:40 Sensacje XX wieku
17:40 Czas honoru (12/13)
18:35 Encyklopedia II wojny światowej (11, 14)
19:30 Królowie (77)
20:05 Ekstradycja III (6/10)
21:10 Wygłodniałe dusze w wielkim mieście - film dok.
23:10 Sensacje XX wieku

HISTORY

10:20 Niewyjaśnione tajemnice świata III (1/11)
11:15 Wykute w ogniu (3)
12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skute lodem
14:50 Największe tajemnice świata VI (1/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XII
17:10 II wojna światowa w kolorze (1/13) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata V (8/15) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 David Duchovny: archiwum tajemnic II (2)
22:00 Jak to wyjaśnić V (17)

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Tajemnice wojennych wraków (1/8) - serial dok.
15:00 Strzegąc granic IX (6)
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic IV (5/8) - serial dok.
17:00 Zaginione miasta
18:00 Krwawe pieniądze
19:00 Złoto Hitlera (1/4)
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (6/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Ukryte pod miastami - serial dok.
22:00 Inżynieryjne tragedie
23:00 Najniebezpieczniejsze drogi Europy X (7) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici V
10:00 Gwiazdy lombardu XX
12:00 Apokalipsa — II wojna światowa (1/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XX (10,11) - serial dok.
14:00 Czołgi: Ewolucja machiny wojennej - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Zapomniane fronty II wojny światowej (4/6)
22:00 Jak przegrać wojnę (5/5) - serial dok. Australia 2023

BBC EARTH

13:15 Serengeti III (2/6)
14:25 W okowach mrozu II
15:25 Życie na pustkowiu (4)
16:25 Cywilizacje: rozkwit i upadek (1/4) - serial dok.
17:40 Siedem światów, jedna planeta: Afryka (7/7)
18:45 Malownicze trasy kolejowe (1/6) - serial dok.
19:45 Juliusz Cezar: narodziny dyktatora (3/3) - serial dok.
20:55 Życie na pustkowiu
21:55 W okowach mrozu II (12/13) - serial dok.
22:55 Cywilizacje: rozkwit i upadek (2/4) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

11:20 II wojna światowa: cena imperium (4/13) - serial dok.
12:25 Podziemna armia
13:30 Ciemna strona starożytnej Grecji (3) - serial dok.
14:40 Hitler i jego władza (3/3)
15:45 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
16:45 Kto napisał Nowy Testament? - film dok.
17:50 II wojna światowa: cena imperium (4/13) - serial dok.
18:55 Podziemna armia
20:00 Zaginione mumie Inków
21:00 Hitler i jego władza (1/3)
22:05 Życie prywatne przywódców Rzeszy - serial dok.

Od A do Z

BEZ ZNIECZULENIA ★★★★
dramat psychologiczny, Francja/Polska 1978, reż. Andrzej Wajda, wyk. Zbigniew Zapasiewicz, Ewa Dałkowska, Andrzej Seweryn
20:05 | **tvp kultura**
Wybitny Zbigniew Zapasiewicz jako znany dziennikarz, który staje się obiektem gry urzędniczej, mającej – z nieznanych powodów – utrącić jego karierę w PRL–u. Przerażające, bo wiarygodne.

BIAŁA ODWAGA ★★★
dramat wojenny, Polska 2024, reż. Marcin Koszałka, wyk. Filip Pławiak, Julian Świeżewski, Jakub Gierszał
23:35 | **tvp kultura**
Nagrodzona za scenariusz i reżyserię w Gdyni opowieść o konflikcie dwóch braci z Tatr w okresie II wojny – a w istocie pretekst do podjęcia tematu Goralenvolku, czyli kolaboracji górali z okupantem.

BRIDGET JONES: SZALEJĄC ZA FACETEM ★★★
komediodramat, Wlk. Brytania/Francja/USA 2025, reż. Michael Morris, wyk. Renée Zellweger, Chiwetel Ejiofor, Leo Woodall
21:40 | **canal+ premium**
Bridget Jones (Renée Zellweger) po raz czwarty: wdowa i samotna matka dwójki dzieci po okresie żałoby za radą życzliwych przyjaciół podejmuje poszukiwania nowego partnera.

FACET Z OGŁOSZENIA ★★
komedia romantyczna, USA 2005, reż. Gary David Goldberg, wyk. Diane Lane, John Cusack, Elizabeth Perkins
19:55 | **warner tv**
Trzydziestoparoletnia rozwódka nie szuka nowego partnera, ale kiedy rodzina umieszcza jej ogłoszenie w internetowym biurze matrymonialnym, musi się spotykać z mężczyznami. Zgrane.

JACK STRONG ★★★★
thriller polityczny, Polska 2014, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Marcin Dorociński, Maja Ostaszewska, Patrick Wilson
22:15 | **tv puls**
Władysław Pasikowski wsadza kij w mrowisko, przypominając kontrowersyjną biografię Ryszarda Kuklińskiego – sztabowca, który przekazał Amerykanom najbardziej tajne dokumenty Układu Warszawskiego.

20000 gatunków pszczół

20:10 | **ale kino+ hd**
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Rodzeństwo wraz z matką spędza wakacje w Kraju Basków w domu z pasieką. Dla jednego z braci, ośmiolatka czującego się dziewczynką uwięzioną w ciele chłopca, to lato okaże się najważniejsze w życiu.

DRAMAT OBYCZ.
HISZPANIA 2023, REŻ. ESTIBALIZ URRESOLA SOLAGUREN, WYK. SOFÍA OTERO, PATRICIA LÓPEZ ARNAIZ, ANE GABARAIN

KSIĘGOWY ★★★
film sens., USA 2016, reż. Gavin O'Connor, wyk. Ben Affleck, Anna Kendrick, J.K. Simmons
22:25 | **tvn 7**
Ben Affleck jako introwertyczny geniusz matematyczny z niezwykłym talentem do księgowania, co otwiera przed nim szczególne możliwości, zwłaszcza we współpracy z największymi przestępcami świata.

LOKATORKA ★★
dramat krym., Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak
20:00 | **kino polska**
Obraz dzikiej prywatyzacji w Warszawie z początku XXI wieku: przejmowania tysięcy lokali komunalnych z lokatorami. Plus nagrodzona w Gdyni Sławomira Łozińska w roli inspirowanej losem Jolanty Brzeskiej.

OGNISTY PODMUCH ★★★
film sens., USA 1991, reż. Ron Howard, Todd Hallowell, wyk. Kurt Russell, William Baldwin, Robert De Niro
20:00 | **stopklatka**
Trudna braterska miłość w ogniu pożarów, nękających Chicago. Adekwatna intryga kryminalna, znakomite efekty specjalne. Gwiazdorska obsada i świetny Donald Sutherland jako maniakalny piroman.

PEWNEGO RAZU... W HOLLYWOOD ★★★★
komediodramat, USA/Wlk. Brytania/Chiny 2019, reż. Quentin Tarantino, wyk. Leonardo DiCaprio, Brad Pitt, Margot Robbie
22:00 | **cinemax**
Quentin Tarantino o Hollywood schyłku lat 60.: gwiazdor tv (Leonardo DiCaprio) i jego dubler (Oscar dla Brada Pitta) chcą zatrzymać proces przemijania, wybierając sposób zgodny z logiką tamtego kina.

POLTERGEIST (DUCH) ★★
horror, USA 1982, reż. Tobe Hooper, wyk. Craig T. Nelson, JoBeth Williams, Beatrice Straight
22:00 | **warner tv**
Dom wybudowany na terenie dawnego cmentarza i zamieszkany przez przeciętną amerykańską rodzinę nawiedzony przez ducha. Pierwszy film z cyklu będącego tragiczną legendą Hollywood.

POTĘPIONY ★★
film sens., USA 2007, reż. Scott Wiper, wyk. Steve Austin, Vinnie Jones, Rick Hoffman
23:40 | **canal+ premium**
Podejrzanie znajome: skazany na śmierć trafia z południowoamerykańskiego więzienia na bezludną wyspę, gdzie wraz z dziewiątką innych skazańców walczyć będzie o życie i wolność. Dla wyrozumiałych.

WILCZE ECHA ★★★★
thriller, Francja 2019, reż. Antonin Baudry, wyk. François Civil, Omar Sy, Reda Kateb
20:00 | **tv puls**
Francuski okręt podwodny z bronią jądrową odbiera niepokojące sygnały: jedynie od akustyka, obsługującego echosondę, i zimnej krwi jego dowódcy zależy, czy nie zacznie się trzecia wojna światowa.

WIND RIVER. NA PRZEKLĘTEJ ZIEMI ★★★
film krym., USA/Wlk. Brytania/Francja 2017, reż. Taylor Sheridan, wyk. Jeremy Renner, Elizabeth Olsen, Gil Birmingham
22:45 | **ale kino+ hd**
Wyróżniona w Cannes opowieść o myśliwym, który w indiańskim rezerwacie znajduje ciało zamordowanej dziewczyny. Aby rozwikłać zagadkę, prowadząca śledztwo agentka FBI potrzebuje wsparcia łowcy.

ŻONA NA NIBY ★★★
komedia, USA 2011, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, Jennifer Aniston, Nicole Kidman
20:00 | **polsat**
Adam Sandler o obyczajach satyrycznie i jakby półserio: chirurg plastyczny namawia swą lojalną asystentkę, by udawała jego niemal byłą żonę, by w ten sposób uwiarygodnić się przed inną panią.

KONRAD J. ZARĘBSKI

CZWARTEK 18.06

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Dobre historie (196)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Czterdziestolatek
09:15 Ranczo V (7/13)
10:10 Komisarz Alex VI (3)
11:05 Ojciec Mateusz XIV (3)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (768)
13:00 Sprawa dla reportera
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info, pogoda
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5691)
18:05 Reporterzy (550)
18:25 Akacjowa 38 - serial obyczajowy Hiszpania 2018
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia
20:25 Studio MŚ (na żywo)

20:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata:** Szwajcaria – Bośnia i Hercegowina (na żywo)
23:35 **Kanał tajemnic (Le canal des secrets)** (**) - film krym. Francja/Belgia 2020 (110 min)
01:25 **63. KFPP w Opolu**
02:30 **Studio Mistrzostw Świata** (na żywo)
02:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata:** Meksyk – Korea Południowa (na żywo)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Dom nadziei
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7588) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Rodzinka.pl (15,16/26) - serial kom. Polska 2011
12:35 Koło fortuny (1863)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (992)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1864)
16:35 Familiada (3043)
17:15 Studio Mistrzostw Świata w Kanadzie, Meksyku i USA (na żywo)
17:50 Piłka nożna: MŚ: Czechy – RPA (na żywo)
20:05 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)

20:30 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (10) - teleturniej Polska 2026
21:20 **Kocham Cię, Polsko!** (2) - quiz Polska 2026
22:55 **Orange Warsaw Festival 2026**
23:30 **Studio Mistrzostw Świata** (na żywo)
23:50 **Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA:** Kanada – Katar (na żywo)
02:30 **Kruk. Szepty słychać po zmroku** (3/6)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (51,52/61) - serial fabularno-dok., wyk. Bronisław Cieślak
09:30 Trudne sprawy XXV (38,39/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XV (20,21/60) - serial fabularno-dok. Polska 2023, wyk. Arkadiusz Krygier
13:41 Dlaczego ja? 32 (16) - serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5920) - mag. reporterów PL 2026
16:40 Gliniarze XVIII (15,16) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (618) - program publicystyczny

20:00 **Żona na niby (Just Go with It)** (***) - komedia USA 2011, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, Jennifer Aniston (145 min)
22:25 **Nowożeńcy (Just Married)** (**) - komedia romantyczna USA/Niemcy 2003, reż. Shawn Levy (135 min)
00:40 **Gra dla dwojga (Duplicity)** (**) - thriller USA/Niemcy 2009, reż. Tony Gilroy, wyk. Julia Roberts (160 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8018) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (1/17)
06:50 Kuchenne rewolucje: Łódź – „Antonio" 29 (5) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5750)
11:20 Doradca smaku (17) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Prova Gourmet", Toruń XX (12) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Bobowa – Paleta Smaków 29 (2) - reality show Polska 2024
13:40 Ukryta prawda (30,31,21/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (23/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi IV (17/48)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8019) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Mariusz Zaniewski
20:50 **Kuchenne rewolucje: Siedliszcze – Bistro 12 31** (2) - reality show
22:00 **Czarna owca** (***) - komediodramat Polska 2021, reż. Aleksander Pietrzak (125 min)
00:05 **Wieczór gier (Game Night)** (***) - komedia USA 2018, reż. John Francis Daley, Jonathan Goldstein (135 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (13,14/22) - serial krym. USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (1,3/12)
10:00 Maria z przedmieścia - telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy (17)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obycz.
17:00 Kurierzy (18) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (4,5) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Wilcze echa (Le chant du loup)** (****) - thriller Francja 2019, reż. Antonin Baudry, wyk. François Civil, Omar Sy, Reda Kateb (135 min)
22:15 **Jack Strong** (****) - thriller polityczny Polska 2014, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Marcin Dorociński (165 min)
01:00 **Wolni strzelcy (Freelancers)** (**) - dramat krym. USA 2012, reż. Jessy Terrero, wyk. 50 Cent (115 min)

TVN7

05:20 Ten moment (19/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (23,24,25/63) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (41,9,10/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi III (10/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (13/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (2/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (2/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 **Mayday** (*) - komedia Polska 2000, reż. Sam Akina, wyk. Piotr Adamczyk, Adam Woronowicz, Anna Dereszowska (145 min)
22:25 **Księgowy (The Accountant)** (***) - film sens. USA 2016, reż. Gavin O'Connor (155 min)
01:00 **Przychodzi facet do lekarza (Supercondriaque)** (***) - komedia Francja/Belgia 2014, reż. Dany Boon, wyk. Dany Boon (140 min)

MEZZO

11:25 Midori, Niemiecka Orkiestra Symfoniczna w Berlinie, Marie Jacquot: Fung, Dvořák, Beach
13:05 Intermezzo
13:30 Xiaogang Ye: Sen czerwonego pawilonu: Chiński Balet Narodowy - balet Chiny 2024, reż. Patrick Lauze
15:20 Intermezzo
15:45 Przedstawienie o duszy i ciele - muzyka klasyczna
17:20 Intermezzo
17:35 Haendel: Triumf czasu i rozczarowania – Giovanni Antonini - muzyka klasyczna
20:30 Théo Croker – Jazz en tête Clermont-Ferrand 2025
21:20 Emile Parisien Quintet i Theo Croker - koncert
22:40 Bach: Krótkie Msze – Ensemble Pygmalion, Raphaël Pichon - muzyka klas.

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź III
09:20 Bing IV (3,4/27)
09:35 Basia II (26)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple II
11:25 Gus. Mały – wielki rycerz (17,18/52) - serial anim.
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (15/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (8,11/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi!
17:35 Superkoty (26)
18:00 Blue II (19,20/52)
18:15 Bing IV (3,4/27)
18:45 Masza i niedźwiedź III
19:00 Kacze opowieści (52)
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (4)
21:00 Dzielnica strachu IX
23:00 Batalion Donbas - dramat wojenny Ukraina 2019

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (4) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci IX (49,50/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (23,24) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (48,49)
13:55 Trudne sprawy XXVII (52,53,54) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (13) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (70) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (14) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (23,24/52) - serial krym. Polska 2025
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (12) - serial krym.
22:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (12)
23:00 Babylon A.D. - film s.f. Wlk. Brytania/F/USA 2008

METRO

07:35 Tajemnice miłości (13/68) - serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (19,20/72)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (62/67)
13:30 Brzydula (3,4)
14:35 Kiedy ktoś kocha bardziej (1/13) - serial obycz.
15:45 The Floor (17, 18)
17:00 Fani czterech kółek XVII (2/20) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty VI - serial obycz. Polska 2014
19:00 Kartoteka XI - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni (9,10) - serial kryminalny Polska 2004
23:15 Kuba Wojewódzki (4) - talk-show Polska 2025
00:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (4/12)
01:30 Szpital (15/72)

CZWARTEK 18.06

STOPKLATKA

08:30 **Wojciech Cejrowski – boso przez świat**
08:55 **Robert Makłowicz** (123, 153) - magazyn
10:40 **Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś** (8)
10:55 **Górski lekarz XVIII** (6,7/8) - serial obycz.
13:00 **Katastrofy w przestworzach VII** (5,5,2/8) - serial dok.
16:00 **MacGyver III** (12,13/20)
18:00 **Wojny magazynowe: Kanada II** (5,6/12) - serial dok. Kanada 2015
19:10 **Aukcja w ciemno** (14,15/21) - serial dok.
20:00 ★★★ **Ognisty podmuch (Backdraft)** - film sensacyjny USA 1991, reż. Ron Howard, Todd Hallowell, wyk. Kurt Russell, William Baldwin, Robert De Niro (170 min)
22:50 ★★★★ **Zaginiona dziewczyna (Gone Girl)** - thriller USA 2014, reż. David Fincher, wyk. Ben Affleck, Rosamund Pike, Neil Patrick Harris, Tyler Perry (185 min)
01:55 ★★★★★ **Ziemia obiecana** - dramat obycz. PL 1975, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski (230 min)

ALE KINO+

09:15 **Wolna krowa** - film krótkom. PL 23 (45 min)
10:00 **Patience** (3,4/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
12:05 **Vera II** (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2012
14:00 ★★★ **Konwój (Convoy)** - komediodramat USA/Wlk. Bryt. 1978, reż. Sam Peckinpah, wyk. Kris Kristofferson (145 min)
16:25 ★★★ **Między światami (Rabbit Hole)** - dramat obycz. USA 2010, reż. John Cameron Mitchell, wyk. Nicole Kidman, Aaron Eckhart (110 min)
18:15 **Vera III** (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
20:10 ★★★★ **20000 gatunków pszczół (20.000 especies de abejas)** - dramat obycz. Hiszpania 2023, reż. Estibaliz Urresola Solaguren, wyk. Sofía Otero (155 min)
22:45 ★★★ **Wind River. Na przeklętej ziemi (Wind River)** - film krym. USA/Wlk. Brytania/Francja 2017 (130 min)
00:55 ★★★ **Dream Scenario** - komedia USA/Kanada 2023, reż. Kristoffer Borgli (115 min)

TVP KULTURA

08:30 **Klub profesora Tutki** (11) - serial obycz.
09:00 **Podróż za jeden uśmiech** - serial przyg.
10:15 ★★ **Syzyfowe prace** - film obyczajowy Polska 2000 (110 min)
12:05 **Zezem** - serial kom.
12:35 **Reżyserzy VII** (2)
13:30 **Kariera Nikodema Dyzmy** (4/7)
14:35 ★★★ **Dwa księżyce** - film obycz. Polska 1994, reż. Andrzej Barański, wyk. Artur Barciś (145 min)
17:00 **Podróż za jeden uśmiech** (5)
18:15 **Dzień, w którym umarła gwiazda rocka**
18:55 **Pan wzywał, Milordzie? III** (2/7)
20:00 **Wstęp do filmu** (592)
20:05 ★★★★ **Bez znieczulenia** - dramat psychologiczny Francja/PL 1978, reż. Andrzej Wajda (125 min)
22:10 **Ronnie Wood – portret artysty**
23:35 ★★★ **Biała odwaga** - dramat woj. PL 2024, reż. Marcin Koszałka (125 min)
01:40 ★★★★ **Pod Mocnym Aniołem** - dramat obycz. Węgry/PL 2014, reż. Wojciech Smarzowski (120 min)

HBO

08:10 ★★★ **Eddie zwany Orłem** - film biograficzny Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2016, reż. Dexter Fletcher (105 min)
09:55 ★★★ **Światełko w tunelu** - komediodramat USA 2024 (115 min)
11:50 ★★ **Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1** - film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon (120 min)
13:50 ★★★★ **Le Mans '66** - film biograficzny USA 2019, reż. James Mangold (150 min)
16:20 ★★★ **Pewny kandydat. Jak nie zostać prezydentem** - film biograficzny USA/Kanada 2018, reż. Jason Reitman (115 min)
18:15 ★★★★ **Król rozrywki** - film biograficzny USA/Chiny 2017, reż. Michael Gracey (105 min)
20:00 ★★★★ **Lombard** - dramat obycz. USA 2024, reż. Robert Enriquez, Deborah Puette (95 min)
21:35 **Drzewa milczą**
23:05 **USA kontra reszta świata: Cztery lata z kadrą narodową** (3)
00:10 **Apolonia, Apolonia** - film dok. Dania/Polska/Francja 2022

CANAL+ PREMIUM

09:35 **Miss mokrego podkoszulka** - komedia Polska 2002 (55 min)
10:30 ★★★★ **Jutro będzie nasze** - komediodramat Włochy 2023 (115 min)
12:25 **Łapu-Capu** (144)
12:30 ★★★ **LARP. Miłość, trolle i inne questy** - komedia Polska 2025 (95 min)
14:05 **To nie jest zagadka kryminalna** (4)
15:00 **Ostatni bój. Legenda 300 Spartan** - film dok.
15:55 ★★ **Zgred** - dramat obycz. Polska 2025, reż. Fadi Chakkour (85 min)
17:20 **Hollywood Buzz** (3)
17:45 **Łapu-Capu** (145)
17:50 ★★★ **Holiday** - komedia romantyczna USA 2006, reż. Nancy Meyers, wyk. Cameron Diaz (130 min)
20:00 ★★ **Jeszcze jeden strzał** - thriller Wlk. Brytania/USA 2024 (100 min)
21:40 ★★★ **Bridget Jones: Szalejąc za facetem** - komediodramat Wlk. Bryt./F/USA 25 (120 min)
23:40 ★★ **Potępiony** - film sens. USA 2007, reż. Scott Wiper (110 min)
01:30 **David Bowie: ostatni akt** - film dok.

KINO POLSKA

07:30 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (7/8) - serial dokumentalny Polska 2022
08:00 Żegnaj, Ameryko! - komediodramat Niemcy/Polska 1993, reż. Jan Schütte
09:50 Basia sama w domu - komedia Polska 2021, reż. Marek Rębacz, wyk. Magdalena Zaborniak, Jakub Kucner, Paweł Burczyk, Lech Dyblik
11:50 Papierowe małżeństwo - komedia romantyczna Polska/Wlk. Brytania 1991, reż. Krzysztof Lang, wyk. Joanna Trzepiecińska, Gary Kemp
13:45 Noce i dnie (1, 2) - dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Jerzy Bińczycki, Emir Buczacki
17:50 Pogranicze w ogniu (17,18) - serial sens. Polska 1991, wyk. Cezary Pazura
20:00 Lokatorka - dramat krym. Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak, Krzysztof Stroiński
22:30 Kamerdyner - dramat historyczny Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański, Marianna Zydek
01:35 Wygrany - dramat Polska/USA 2011, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Paweł Szajda

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin III (4/7)
08:30 Przyjaciółki XXV (5,6)
10:25 Świat według Kiepskich
13:45 Mój przyjaciel szpieg - komedia sensacyjna USA/Kanada 2020, reż. Peter Segal
15:55 Klik: i robisz, co chcesz - komedia USA 2006
18:15 Kolory ognia - film hist. Francja/Belgia 2022
21:00 Szczęścia chodzą parami - komedia Polska 2022, reż. Bartosz Prokopowicz, wyk. Weronika Książkiewicz
23:05 Bad Boys For Life - film sensacyjny USA 2020

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (11,12/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz II (1,2/6) - serial krym.
13:10 Poirot VII (2/2) - serial krym. Wlk. Brytania 2000
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (13,1/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz II (3,4/6) - serial krym.
20:00 Za linią wroga - film sensacyjny USA 2001
22:10 Mechanik: Prawo zemsty - film sens. USA 2011
00:05 Strażnik czasu - film s.f. USA/Jap. 1994, reż. Peter Hyams, wyk. Jean-Claude Van Damme

WARNER TV

09:30 Bajer z Bel-Air IV
10:30 Prawo Agaty (14)
11:25 Pełna chata VII (3,4/24)
12:30 J.A.G. IX (21,22/23)
14:20 Bajer z Bel-Air IV
16:20 Pełna chata VII
18:20 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
19:55 Facet z ogłoszenia - komedia romantyczna USA 2005, reż. Gary David Goldberg
22:00 Poltergeist (Duch) - horror USA 1982
00:15 Cela - horror USA/Niemcy 00, reż. Tarsem Singh

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki II (4,2/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Żony ze Stepford - film s.f. USA 2004
13:00 Czarodziejki II (5,6/22)
15:00 Krokodyl Dundee - komedia Australia 1986
17:05 Polowanie na »Czerwony Październik« - film sens. USA 1989, reż. John McTiernan, wyk. Sean Connery
20:00 xXx: Reaktywacja - film sensacyjny USA 2017
22:20 Ciche miejsce - horror USA 2018, reż. John Krasinski

CINEMAX

10:20 Ricky Bobby: Demon prędkości - komedia USA 2006
12:10 Transformers III - film s.f. USA 2011
14:45 Najdzielniejsza - dramat obyczajowy Francja 2025
16:25 Duma i uprzedzenie - musical Wlk. Brytania/USA/Indie/Francja 2004
18:15 Nic do oclenia - komedia Francja/Belgia 2010
20:00 Fargo III (1,2/10) - serial kryminalny USA 2017
22:00 Pewnego razu... w Hollywood - komediodramat USA/Wlk. Brytania/Chiny 2019

ROMANCE TV

08:30 Stadnina w Piber (7/13)
09:30 Górski lekarz (4/8)
10:30 Rosamunde Pilcher: Miłość jest nieobliczalna - romans Niemcy/Austria 2022
12:25 Zakochana w Panu Niani - komedia romant. USA 2022
14:15 Hotel Barcelona - film obycz. Niemcy/Hiszpania 2023
18:00 Stadnina w Piber (8/13)
19:00 Górski lekarz (5/8)
20:00 Inga Lindström: Śmiertelny wróg - film obycz. Niemcy 2024, reż. Julia Peters
21:55 Toni – akuszer: Klasa dla siebie - komedia Niemcy 2023
23:50 Górski lekarz (5/8)

TVN FABUŁA

09:50 Prawo Agaty II (11)
10:55 Szpital św. Anny III (1)
11:55 Miłość czy pomyłka?
13:55 Prawo Agaty II (10)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Po drugiej stronie kamery (5) - serial dok.
17:05 Seriaale Top 5 (25)
17:15 Alvin i wiewiórki III - film animowany USA 2011
19:00 Szpital św. Anny (30)
20:00 Narodziny gwiazdy - melodramat USA 2018, reż. Bradley Cooper, wyk. Lady Gaga
22:55 Imprezowi rodzice - komedia USA 2019

AMC

09:50 Lodowiec, cz. 1 (1/2)
11:55 Lodowiec, cz. 2 (2/2)
13:55 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013, reż. J.J. Abrams, wyk. Chris Pine
16:45 Bez przedawnienia - thriller USA 2002, reż. Carl Franklin, wyk. Ashley Judd
18:55 Jedz, módl się, kochaj - melodramat USA 2010, reż. Ryan Murphy, wyk. Julia Roberts, Javier Bardem
22:00 Nikomu ani słowa - thriller USA/Australia/Szwajcaria/Kanada 2001
00:15 Wyspa fantazji - horror USA 2020, reż. Jeff Wadlow

AXN

08:25 Agenci NCIS: Hawaje (18/22) - serial krym. USA 2022
09:25 Castle VIII (19,20/22)
11:20 MacGyver (3,4/21)
13:10 Agenci NCIS: Hawaje (19,20/22) - serial krym. USA 22
15:05 Agenci NCIS XIX (5,6/21)
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II (6,7/23)
19:05 Castle VIII (21,22/22)
21:05 Agenci NCIS XX (17/22)
22:00 Agenci NCIS: Hawaje II (6/25) - serial krym. USA 2022
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II (6,7/23)

EPIC DRAMA

08:20 Lekarze na start
09:05 Poirot IV: Pierwsze, drugie... zapnij mi obuwie (3) - film krym. Wlk. Brytania 1992
11:20 Zatraceni w miłości
13:25 Agenci NCIS XVII (3,4/20) - serial krym.
15:10 Lekarze na start
16:45 Poirot V (1/8)
17:50 Poirot: Przegrany gość V (2) - film krym. Wlk. Brytania 1993, reż. John Bruce
19:00 Zatraceni w miłości
21:00 Detektyw Murdoch XIX
21:55 Próba niewinności (4/4)
22:55 Poirot XII (3/4)
00:55 Zatraceni w miłości

TVN STYLE

07:45 Dzień Dobry TVN (5750) - mag. Polska 2026
11:20 Ugotowani (4, 5) - reality show Polska 2015
13:30 Kuchenne rewolucje (11, 10) - reality show Polska 19
15:35 Jestem z Polski XIV (10,8/18) - serial dok.
17:40 Kuchenne rewolucje (13, 1, 2) - reality show
20:50 Bitwa o gości (3) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XVI (10,18/40) - serial dok.
23:45 Hotel Paradise (1, 2) - real tv Polska 2022

TVN TURBO

08:25 Nic do zgłoszenia III
09:20 Fani czterech kółek XV
10:15 Złomowisko PL VIII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III (2,3/12) - serial dok.
18:00 Raport Turbo (5004)
18:15 Duda kontra Szafrański VIII (4)
19:00 Mobilni mechanicy (1)
19:45 Zawodowi handlarze
21:15 Z drugiej ręki (8)
22:00 Raport Turbo (5004)
22:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia

BBC FIRST

08:35 Lewis III (3/8)
09:40 Ojciec Brown XII (9/10)
10:40 Śmierć pod palmami XIII
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi V
14:50 Ojciec Brown VI (3/10)
15:50 Lewis III (3/8)
17:00 My Life is Murder (7/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XIX (1/6) - serial krym.
19:50 Śmierć pod palmami XIII
21:00 Na niebieskich światłach II (6/6) - serial krym.
22:05 Ojciec Brown XIII (9/10)

FX

08:05 Kości II (2/21)
09:00 Z Archiwum X II (7/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (9,10/25)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (18,19/23)
13:45 Agenci NCIS IX (18,19/24) - serial krym.
15:35 SkyMed (9/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (11,12/25)
18:20 Z Archiwum X II (8/25)
19:15 FBI III (10/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (20,21/23)
22:00 Paradise (6/8)
23:00 Z Archiwum X II (8/25)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży 29 - serial dok.
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VIII
11:31 Usterka XI (23,24)
13:00 Zbudujemy większy dom
14:05 Zbudujemy fajny dom
15:00 Mieszkanie na miarę
17:00 Polowanie na ogród II
18:15 Weekendowa metamorfoza (6, 7) - reality show
20:05 Dorota was urządzi III (4,5/13) - serial dok.
21:35 Będzie pięknie (6/8)
22:35 House Hunters

BBC LIFESTYLE

08:30 Mistrzowie ceramiki (3)
09:30 Niezwykłe hotele bez tajemnic VI (5,6/8)
11:30 Wielkie amerykańskie wypieki (7, 8) - pr. rozrywkowy
13:20 Cała prawda o stresie
14:25 ADHD: zrozumieć dziecko
15:25 Zapraszam do stołu
17:45 Wielkie projekty: Dom Roku VII - serial dok.
18:50 Mistrzowie ceramiki (4)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - pr. rozrywkowy
21:00 Cała prawda o stresie
22:00 Słońce, wakacje i operacje (1) - film dokumentalny
23:05 Wstydliwe choroby

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół III (2/24)
08:55 Przyjaciele III
11:55 Teoria wielkiego podrywu III (10,11,12,13,14,15/23) - serial kom. USA 2009
14:30 Dwóch i pół III (3,4,5,6/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele IV (2,3,4,5, 6,7/24) - serial kom. USA 1997
19:30 Teoria wielkiego podrywu III (16,17,18,19,20,21/23)
22:00 The Office PL IV (5,6/12) - serial kom. Polska 2024
23:05 Comedy Club (7, 8)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex (9)
09:25 Rodzinka.pl IV (12/26)
10:00 Klan - telenowela
10:55 Ranczo VII (9,10/13)
12:35 Komisarz Alex (10) - serial krym. Polska 2012
13:30 Ojciec Mateusz 29 (3,4)
15:35 Komisarz Alex (11) - serial krym. Polska 2012
16:25 Na sygnale (12,13)
17:35 Ranczo VII (11,12/13)
19:30 Ojciec Mateusz 29 (5,8) - serial krym. Polska 2023
21:30 Ranczo VII (13,1) - serial komediowy Polska 2013
23:25 Ojciec Mateusz 29 (6)
01:20 Pitbull (11) - serial sens.

CANAL+ KUCHNIA

11:35 Włoskie życie Sophie Grigson (8,9) - serial dok.
12:30 Comfort Food (17,18)
13:25 m jak mięso (7, 8)
14:25 ABC gotowania
14:50 Włoskie życie Sophie Grigson II (1,2) - serial dok.
15:45 Luke Nguyen w Indiach
16:15 Azjatycka kuchnia Evy Pau
16:40 Gotuj taniej z Jamiem (6)
17:35 Jamie Oliver (5)
18:30 Azjatycka kuchnia Evy Pau
18:55 m jak mięso
21:15 Anthony Bourdain IX
23:55 Kolacja z Gavinem Rossdale'em (6)

CANAL+ DOMO

08:30 Tomasz Pągowski
09:00 Patent na zieleń (3,4)
09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty: Australia X (11) - serial dok.
11:55 Generalna odbudowa II
12:50 Gardeners' World (22)
14:05 Cudotwórcy VII (16)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Daleko od miasta XIV
16:50 Gardeners' World (25)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
18:55 Wielkie projekty.
20:00 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy VII (17)
22:00 Monty Don – brytyjskie ogrody - serial dok.

PLANETE+

13:50 Krajobrazy świata (4/12)
14:50 Piesze wędrówki po świecie II (3) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją VII (1/7) - serial dok.
16:55 360° – świat bez granic
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (29,30)
18:45 Zaginione światy
19:45 Jak Normanowie podbili Irlandię (2/2) - serial dok.
20:50 Ravensbrück. Ostatni świadkowie - film dok.
22:00 Premiera: 1979 – rok islamskiej rewolucji (1/2) - serial dok. Wlk. Bryt. 2022

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski VI (7/11)
11:00 Przetrwać nad Jukonem II (12/16) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XVI
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita (8,9/10) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL V
16:00 Gorączka złota XVI
17:00 Nic do zgłoszenia IV
18:00 Bracia Collins biorą się do roboty (1) - pr. rozrywkowy
19:00 Nagi instynkt przetrwania XI (8/12) - serial dok.
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (1)
23:00 Akta ekspedycji II (4)
00:00 Od samochodu do domu

TVP HISTORIA

11:50 Podziemne Włochy (3/8)
12:55 Złote Jabłko (1) - dramat obyczajowy Polska 2022
14:00 Królowie (39)
14:35 Czterdziestolatek (3)
15:35 Sensacje XX wieku
17:40 Czas honoru (13)
18:40 Encyklopedia II wojny światowej: Eben Emael (72)
19:15 Flesz historii (766)
19:40 Królowie (78)
20:15 Ekstradycja III (7/10)
21:15 Mordercza historia (3/6)
22:10 Murowanica i jej pierwszy gospodarz - film dok.
23:15 Sensacje XX wieku

HISTORY

08:50 Starożytni kosmici XVI
09:50 Gwiazdy lombardu XII
10:20 Największe tajemnice świata VI (1/20) - serial dok.
11:15 Jak to wyjaśnić V (17)
12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skute lodem III (5/10) - serial dok.
14:50 Największe tajemnice świata VI (2/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XII
17:10 II wojna światowa w kolorze (2/13) - serial dok.
18:10 Starożytni kosmici
21:00 Klątwa Wyspy Dębów
22:00 Wojny magazynowe XVII

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Tajemnice wojennych wraków (2/8) - serial dok.
15:00 Strzegąc granic IX
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic IV (6/8) - serial dok.
17:00 Zatopione grobowce Nilu
18:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (1/10)
19:00 Złoto Hitlera (2/4)
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (5/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Inżynieria po katastrofie (5/6) - serial dok.
22:00 Jak oni to zbudowali? II (7) - serial dok. Wlk. Bryt. 2021

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici V
10:00 Gwiazdy lombardu XX (17,10/95) - serial dok.
12:00 Apokalipsa – II wojna światowa (2/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XX (12,1) - serial dok.
14:00 Czołgi: Ewolucja machiny wojennej - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie III (29)
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii
23:00 Stalowa bestia Hitlera - film dok. Francja 2017

BBC EARTH

12:15 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
13:15 Serengeti III (3/6)
14:25 W okowach mrozu II
15:25 Życie na pustkowiu
16:25 Układ Słoneczny (4/5)
17:40 Siedem światów, jedna planeta: kulisy - film dok.
18:45 Malownicze trasy kolejowe (4/6) - serial dok.
19:45 Nadchodzi powódź
20:55 Życie na pustkowiu: powroty III - serial dok.
21:55 W okowach mrozu II - serial dok. USA 2014
22:55 Zdrowa zmiana II (5,6)

POLSAT VIASAT HISTORY

10:00 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dok.
11:05 II wojna światowa: cena imperium (5/13) - serial dok.
12:10 Podziemna armia (3)
13:15 Zaginione mumie Inków
14:25 Świta Hitlera (3,4/6)
16:45 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dok.
17:55 II wojna światowa: cena imperium (5/13) - serial dok.
19:00 Podziemna armia (3)
20:00 Wielkie konflikty: powstania i upadki cywilizacji
21:00 Pracując dla wroga
22:05 Sekrety Watykanu: papież i diabeł - serial dok.

szyfropanorama

w grze w klasy	miasto w Nigerii / ludożerca		rusałka …, motyl / rudobrązowy		pisze do adresata	dzienni-karka		cieśnina Oceanu Spokojnego / Cezary Cezary z serialu			słony ser / ochotniczy oddział wojska		zwrotka w pieśni	wiara w istnie-nie Boga		niewielka rezy-dencja magnacka		perski instru-ment				
								wskazu-jący u dłoni						górzysta kraina w Grecji									
z jej liści sizal						robot-nicza klasa społeczna													port w Chor-wacji				
koro-mysło / marka do gry								solidny garnek						dla pie-churów / wstęgowy minerał									
1						pokrywy rogowe palców sarny						… Arciuch							20				
niewiele potrafi zauważyć	17			imię Stwosza, rzeźbia-rza				spec od ochrony środo-wiska								ofiaro-dawca			8				
14	20	10		… Debussy, kompo-zytor		przed kinową widownią						patron od zgub	rzeka w płn. Włoszech				7	14	20				
	21	20	3			agent z trylogii „Matrix”		miasto w Płn. Francji		mocne włókno z agawy	nowo-czesny z klima-tyzacją				5	23	20	16					
część osprzętu jachtu	rząd ptaków wodnych	12		21	Kaszubski Park Etnogra-ficzny								stolica Samoa		3		17						
23	3	20	14	20	dawniej: znaczki pocztowe						arena walki judoków		20	4	20	15	19						
szewskie lub kra-wieckie	9	2	12	9	14	19	wykop na drodze					5	10		4	5	3	20					
10	16	22	24	8		4	16				imię Dyzmy	3	19	23	5	8	18	15					
front	7	czasem zapiera	8	18	11	13	… Gruchała, flore-cistka	2		21	6	19	20		16	20	4	7					

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24

Rozwiązanie krzyżówki

2	12	24	6	23	20		10	5	
20	3	14	19	18	21	2	23	9	

Rozrywka w „Wyborczej”

Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną.
Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki.
W niej każdej liczbie odpowiada inna litera.
„Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-24).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z wydania 5 czerwca:
ŚLADAMI STASIA I NEL

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

wyborcza

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek, 12 czerwca 2026 | Redaktorka prowadząca **Beata Żurek**

Podhale czeka rewolucja

Kończy się era psich łańcuchów

• **Zakaz trzymania psa na łańcuchu. Od kiedy mogą wejść nowe przepisy?** FOT. PAUL PRESCOTT/ SHUTTERSTOCK

Za rok widok psa przywiązanego do budy może kosztować właściciela nawet 5 tys. zł. Nowe przepisy wywołują na Podhalu gorącą dyskusję.

Piotr Starmach

Ciche Górne, niewielka wieś na Podhalu, w niczym nie przypomina pobliskich kurortów turystycznych. Nie ma tu apartamentowców, luksusowych hoteli ani tłumów spacerujących po ulicach. Przez miejscowość prowadzi lokalna droga, ruch jest niewielki, a psy swobodnie przechodzą z jednej strony jezdni na drugą, przyzwyczajone do tego, że samochody pojawiają się tu znacznie rzadziej niż w Zakopanem czy Białce Tatrzańskiej.

Przywiązane do łańcucha na całe życie

W oczy rzucają się za to gospodarstwa, drewniane stodoły i mieszkańcy pracujący w polu. Równie często jak przydomowe zagrody można tu zobaczyć psy na łańcuchach. Czasem jest to duży owczarek, przywiązany do zadbanej budy. Innym razem niewielki kundel, przypięty ciężkim, krowim łańcuchem do drzwi starej stodoły.

– Tak było od zawsze i nikt nie robił z tego problemu. Pies musi pilnować obejścia. Gdyby chodził luzem, biegałby po całej wsi. Tutaj wiele domów stoi tuż przy drodze, często nie ma miejsca na ogrodzenie ani duży wybieg. Jak pies ucieknie, może kogoś przestraszyć, ugryźć albo sam zginąć pod samochodem – mówi nam jeden z mieszkańców Cichego Górnego.

Podobne argumenty można usłyszeć w wielu wsiach na Podhalu. Mimo zmieniających się przepisów i rosnącej świadomości społecznej psy na łańcuchach nadal są tu częstym zjawiskiem. W wielu gospodarstwach zwierzęta przez całe życie poruszają się jedynie w promieniu kilku metrów od budy. „Skala tego zjawiska jest ogromna" – przyznaje w rozmowie z „Wyborczą" Beata Czerska z Tatrzańskiego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami.

– Przez lata prowadziliśmy wiele interwencji. Popieraliśmy też inicjatywy, zmierzające do zakazu trzymania psów na łańcuchach. Bardzo często spotykaliśmy się z sytuacjami, gdy łańcuch był źle zamocowany albo skręcony. Powinien być wyposażony w specjalny krętlik, który zapobiega plątaniu. Bez niego pies praktycznie nie może się poruszać. Wielokrotnie zdarzało się, że musieliśmy odplątywać zwierzęta, bo właściciel nawet nie zauważył, że pies od wielu godzin nie jest w stanie dojść do budy czy miski z wodą – mówi Beata Czerska.

Sejm przyjął ustawę łańcuchową

Historie o psach przywiązanych do bud, stodół czy drzew obrońcy zwierząt zbierają na Podhalu od lat. Wkrótce takie widoki mają jednak zniknąć. Po wieloletnich sporach politycznych Sejm przyjął tzw. ustawę łańcuchową, która zakazuje stałego trzymania psów na uwięzi. Oznacza to koniec przywiązywania zwierząt do łańcucha.

Droga do nowych przepisów była długa. Pod koniec 2025 roku ustawę zawetował prezydent Karol Nawrocki. Tłumaczył wtedy, że część zapisów, między innymi dotyczących wielkości kojców, może być trudna do spełnienia dla mieszkańców wsi i właścicieli gospodarstw. Po kilku miesiącach prac przygotowano jednak nową wersję przepisów, która ostatecznie przeszła przez parlament.

Kiedy zmiany wejdą w życie? Nie od razu. Właściciele psów dostaną 12 miesięcy będziemy mogli powiedzieć, że był to krok w stronę poprawy warunków życia zwierząt, a nie tylko zmiana przepisów na papierze – mówi Czerska.

Sęk w tym, że pozbycie się łańcucha wcale może nie rozwiązać wszystkich problemów: – Pies potrzebuje nie tylko schronienia i jedzenia. Potrzebuje kontaktu z człowiekiem, spacerów, czystej wody i opieki weterynaryjnej. Zdarza się, że ludzie budują kojce, przypominające bardziej klatki niż miejsce do życia. Trzeba uważać, żeby nie zamienić jednego problemu na drugi – zaznacza obrończyni zwierząt.

Tymczasem nowe przepisy już teraz budzą spore emocje. Część osób przekonuje, że ich wdrożenie nie będzie łatwe. Dotyczy to m.in. pasterzy i bacówek rozsianych w Karpatach.

„Kto będzie pilnować bacówki?"

– Psy pasterskie chodzą z nami luzem i pilnują owiec. Problem dotyczy tych zwierząt, które zostają przy bacówce. Kiedy juhasi wychodzą z owcami na hale, taki pies zostaje pilnować bacówki i sprzętu. Jeśli nie będzie można go przywiązać, to trzeba będzie budować kojce. Tylko wtedy pojawia się pytanie: jak taki pies ma pilnować bacówki, skoro będzie zamknięty za ogrodzeniem? – zastanawia się Wojciech Komperda, baca z Pienin.

Nowe przepisy nie wszystkim się podobają. W wielu wsiach stoją stare gospodarstwa, gdzie domy i stodoły zbudowano tuż przy drodze. Często brakuje tam miejsca na budowę dużego kojca czy wybiegu. Problemem mogą być także koszty. Dla części starszych i mniej zamożnych mieszkańców wydatek rzędu kilku tysięcy złotych może okazać się dużym obciążeniem. Pojawiają się również inne obawy. Niektórzy mieszkańcy przewidują, że część właścicieli nie będzie chciała inwestować w ogrodzenia czy kojce. Zamiast tego po prostu odwiążą psy. Jeśli zwierzęta nie będą miały odpowiednio zabezpieczonego miejsca do przebywania, mogą zacząć wychodzić na drogi i błąkać się po okolicy. To z kolei rodzi pytania o bezpieczeństwo zarówno samych psów, jak i ludzi. – Pies nie powinien być całe życie na krótkim łańcuchu, ale nie powinien też bez kontroli biegać po drogach i stwarzać zagrożenia dla innych – zaznacza Tadeusz, rowerzysta z Nowego Targu.

I relacjonuje: – Sam byłem świadkiem, jak psy wybiegały na jezdnię i atakowały przejeżdżających rowerzystów. Najczęściej kończyło się na pogryzionych butach, ale bywają też sytuacje znacznie groźniejsze. Uciekając przed psem, można wjechać pod samochód, a poważne pogryzienie może skończyć się trwałym urazem.

Obrońcy zwierząt przekonują: „Nie ma obowiązku posiadania psa"

Choć psy na łańcuchach wciąż można spotkać w wielu podhalańskich wsiach, sytuacja powoli się zmienia. Osoby zajmujące się ochroną zwierząt zwracają uwagę, że górale mają dziś większą świadomość niż jeszcze kilkanaście lat temu. Pomaga edukacja, zmiana pokoleniowa i działalność organizacji społecznych. Coraz częściej na los zwierząt uwagę zwracają także turyści, którzy zgłaszają przypadki zaniedbań.

To jednak nie oznacza końca problemu. Społecznicy podkreślają, że zmiana wieloletnich przyzwyczajeń nie nastąpi z dnia na dzień.

– Nikt nie ma obowiązku posiadania psa. Jeżeli ktoś uważa, że jedynym sposobem utrzymywania zwierzęcia jest przypięcie go przez całe życie do łańcucha, to może powinien zastanowić się, czy w ogóle potrzebuje psa. Dzisiaj są kamery, monitoring i inne sposoby zabezpieczenia posesji. Zwierzę nie powinno całe życie płacić za ludzką wygodę – przekonuje Beata Czerska.

Za złamanie nowych przepisów będą groziły kary. Właściciele, którzy mimo zakazu nadal będą trzymać psy na łańcuchach, mogą zapłacić nawet 5 tys. zł grzywny. Jeżeli jednak warunki, w jakich przetrzymywane jest zwierzę, zostaną uznane za formę znęcania się, sprawa może trafić do sądu. W takich przypadkach grozi już nie tylko kara finansowa, ale również ograniczenie wolności, a nawet więzienie. ●

Jeżeli ktoś uważa, że jedynym sposobem utrzymywania zwierzęcia jest przypięcie go przez całe życie do łańcucha, to może powinien zastanowić się, czy w ogóle potrzebuje psa. Zwierzę nie powinno całe życie płacić za ludzką wygodę

BEATA CZERSKA
z Tatrzańskiego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami

eprasa.pl 9f64de03dc

Warmia i Mazury

Gminy chcą rosnąć kosztem Olsztyna

Sąsiednie gminy chcą pomieścić ponad 50 tys. nowych mieszkańców. Wiadomo, że będą ich przyciągać kosztem Olsztyna.

Tomasz Kurs

• **Obszary granicy Olsztyna i gminy Stawiguda** FOT. ARKADIUSZ STANKIEWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Gminy wokół Olsztyna stawiają na rozwój, a zadanie mają tym łatwiejsze, że oferują inwestorom – indywidualnym albo deweloperom – tańsze niż w mieście tereny pod zabudowę. Cierpi na tym stolica Warmii i Mazur, która się wyludnia, bo Olsztynianie w poszukiwaniu atrakcyjnych o tańszych gruntów wyprowadzają się z miasta. Działania ościennych gmin pokazują, że nie zamierzają zmieniać tej tendencji i nadal planują przyciągnąć coraz więcej mieszkańców, a więc przede wszystkich kosztem Olsztyna.

Skąd ten wniosek? Z analizy planów ogólnych.

Dywity przygotowują tereny dla dziesiątek tysięcy ludzi

Plan ogólny to nowy, obowiązkowy dokument planistyczny, który muszą wkrótce przyjąć wszystkie gminy w Polsce. Jest kluczowy dla każdego właściciela nieruchomości, bo wskazuje, w jakim miejscu i co można w nadchodzących latach budować, jakie mogą być funkcje obiektów, które na poszczególnych terenach powstaną – czy ma to być mieszkaniówka, usługi czy zieleń, oraz jakie są maksymalnie dopuszczalne gabaryty budynków.

Olsztyn plan ogólny już uchwalił. Pisaliśmy o nim więcej tutaj.

Ustawa nakazuje, aby przy tworzeniu planów ogólnych gminy oszacowały na podstawie danych demograficznych, dla ilu nowych mieszkańców trzeba przygotować tereny pod zabudowę mieszkaniową.

Autorzy dokumentu dla Olsztyna przewidują, że do 2044 roku takich nowych mieszkańców może być przeszło 37 tys., w związku z czym nowymi planami zagospodarowania należy objąć jeszcze tereny dla 11,7 tys. nowych mieszkańców.

Choć planowanie zabudowy dla 37 tys. osób może wskazywać na duży rozmach inwestycji mieszkaniowych, to wcale nie oznacza, że realizacja tego planu jest pewna. Bo okazuje się, że sąsiednie gminy, które także pracują nad swoimi planami, wcale nie pozostają w tyle. Przeciwnie. Chcą przeznaczyć po zabudowę tereny, które pozwolą na zamieszkanie na nich dziesiątek tysięcy ludzi.

Na przykład Dywity wskazują na zapotrzebowanie nowej zabudowy dla 4,3 tys. osób. Gmina przeprowadziła analizę „chłonności terenów niezabudowanych" i okazało się, że same tylko obowiązujące i procedowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz wyznaczone obszary uzupełnienia zabudowy już teraz mają łączną chłonność na poziomie 30,5 tys. osób. To więc przeszło 700 proc. więcej niż zapotrzebowanie. Pokazuje to, jak bardzo gmina ta nastawiła się na oferowanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową – zwłaszcza w pobliżu granicy z Olsztynem – licząc na przyciągnięcie nowych mieszkańców.

Stawiguda znalazła własny pomysł na dodatkową zabudowę

Dywity nie są tu jednak wyjątkiem. W Stawigudzie szykowany plan ogólny także jest bardzo ambitny. Choć wskaźniki demograficzne mówią, że ta prężnie rozwijająca się gmina potrzebuje nowych terenów mieszkalnych dla 9 tys. osób, to w dokumencie zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową ustaliła na dużo wyższym poziomie. Władze gminy ten wskaźnik podniosły do 22 tys. osób.

Władze Stawigudy zdecydowały się tu na wybieg i zastosowały przepis umożliwiający odwołanie się do strategii rozwoju gminy. Dzięki zapisom tej strategii, wskaźnik można było zwiększyć ponaddwukrotnie.

To posunięcie sprawiło, że dotychczasowe i planowane zasoby terenów budowlanych mieszczą się teraz w dopuszczalnym ustawowo limicie. Gmina może więc szykować kolejne tereny pod zabudowę, przyciągając nowych mieszkańców. Także w przypadku Stawigudy, podobnie jak w Dywitach, to tereny w pobliżu Olsztyna mają być zachętą dla nowych mieszkańców.

Ciążenie w stronę Olsztyna

Również w gminie Barczewo terenów pod zabudowę będzie znacznie więcej niż wynika z szacunków. W perspektywie 20 lat gmina potrzebuje bowiem miejsca dla 6 891 nowych osób, ale już obecnie tereny dostępne w planach miejscowych i obszarach uzupełnienia zabudowy mogą przyjąć aż 20 035 osób. Chłonność wielokrotnie przewyższa zatem potrzeby. W tym przypadku to 290 proc. zapotrzebowania.

Mapa pokazuje, że środek ciężkości planowanej zabudowy – tereny zaznaczone na czerwono i zielono – także na terenie gminy Barczewo jest przesunięty w pobliże granicy Olsztyna.

Powstaną obszary, które nie są ani wsią, ani miastem, a przeprowadzający się tam ludzie mają zwykle oczekiwania wielkomiejskie. Potem okazuje się, że muszą mieć drugi etat jako kierowca. A gdzie czas dla siebie i rodziny?

PIOTR MIKULSKI-BĄK
znany olsztyński architekt

Nie inaczej jest w Gietrzwałdzie. Gmina postanowiła przygotować miejsce dla większej liczby mieszkańców, niż wynikałoby z zapotrzebowania, które wynosi 2,9 tys. osób. Gmina ta już teraz ma miejsce w planach dla 13 tys. mieszkańców. Dodatkowo powołała się na strategię rozwoju tak, żeby móc wyznaczać nowe tereny pod zabudowę.

W przypadku Jonkowa liczby wyglądają na tym tle skromnie. Zapotrzebowanie na nową zabudowę w perspektywie 20 lat wyliczono na poziomie 2 920 osób, a gmina już teraz ma tereny pod zabudowę dla 6 tys. osób.

Na razie nie znamy jeszcze planów Purdy.

Z danych tych wynika, że otaczające Olsztyn gminy na papierze posiadają tereny, które będą mogły pomieścić łącznie ponad 50 tys. nowych mieszkańców, podczas gdy potrzeby demograficzne w nadchodzących 20 latach mówią o zaledwie 16-17 tys.

Z tej perspektywy logiczna wydaje się walka gmin obwarzanka olsztyńskiego o jak najlepsze skomunikowanie z miastem. To dlatego Dywity już dziś starają się o poszerzenie al. Wojska Polskiego, Stawiguda cieszy się z poszerzenia drogi wyjazdowej w Olsztyna w kierunku Warszawy, a Jonkowo kibicuje budowie ulicy Nowobałtyckiej. Barczewo na pewno skorzysta natomiast na poszerzeniu drogi krajowej nr 16 z Olsztyna. Samorządy te nastawiają się na szybki rozwój, a kluczem jest dla nich właśnie bliskość stolicy województwa.

Rozwój gmin, problem Olsztyna

Taka strategia będzie miała jednak swoją cenę. – „Będzie tak samo, tylko bardziej", jak mówił Stanisław Lec. Tak naprawdę będzie jeszcze trudniej dojechać do miasta, a problemy będą się piętrzyły. Nie wyburzymy przecież połowy Zatorza, żeby mieszkańcy Dywit mogli łatwiej dojechać do centrum – mówi Piotr Mikulski-Bąk, znany olsztyński architekt. – Trzeba też zastanowić się, czy na planowanych w okolicznych gminach terenach pod zabudowę będą szkoły, place zabaw i cała potrzebna do dobrego życia infrastruktura. Obawiam się, że mieszkańcy tych obszarów i tak będą jeździli do Olsztyna, żeby załatwić prawie każdą podstawową sprawę. Przykład ulokowanego w centrum miasta starostwa powiatowego chyba najlepiej pokazuje, gdzie jest punkt ciężkości. Z jakiegoś powodu ten urząd nie leży ani w Dywitach, ani w Purdzie.

Piotr Gadomski, szef miejskiej rady architektoniczno-urbanistycznej, wyjaśnia, że problemy związane z planami okolicznych gmin były już przedmiotem dyskusji tego gremium. – Będziemy musieli funkcjonować niczym aglomeracja. Nasz plan ogólny dla Olsztyna stara się równoważyć rozwój miasta, a tymczasem dostajemy dodatkowe wektory sił z okolicznych gmin, na które nie mamy wielkiego wpływu – mówi gorzko. – Gminy te ciążą zabudową w kierunku Olsztyna i oczywistym jest to, że będzie to miało wpływ na funkcjonowanie Olsztyna. Dotyczy to takich spraw jak komunikacja i transport, infrastruktura wodno-ściekowa czy edukacja. Z tym wszystkim będziemy się musieli mierzyć, choćby przy okazji porannego szczytu komunikacyjnego.

Mikulski-Bąk mówi wprost, że plany ościennych gmin to „wyszarpywanie dochodów". Ale nie bez powodu toczy się rywalizacja o duże pieniądze. Na terenach przeznaczonych pod nową budowę trzeba będzie budować nowe drogi, kanalizację, wodociągi, których teraz tam brakuje. – Nawet do Osiedla Sterowców trzeba było dociągnąć wodociąg z Olsztyna – przypomina architekt.

I dodaje: – Powstaną obszary, które nie są ani wsią, ani miastem, a przeprowadzający się tam ludzie mają zwykle oczekiwania wielkomiejskie. Potem okazuje się, że muszą mieć drugi etat jako kierowca. A gdzie czas dla siebie i rodziny?

Zapraszamy do dyskusji na temat rozwoju Olsztyna i okolic. Czy idzie on w dobrym kierunku? Czy Olsztyn traci czy korzysta na tym sąsiedztwie? ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34438577

Literówka · Quizy
Sudoku · Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

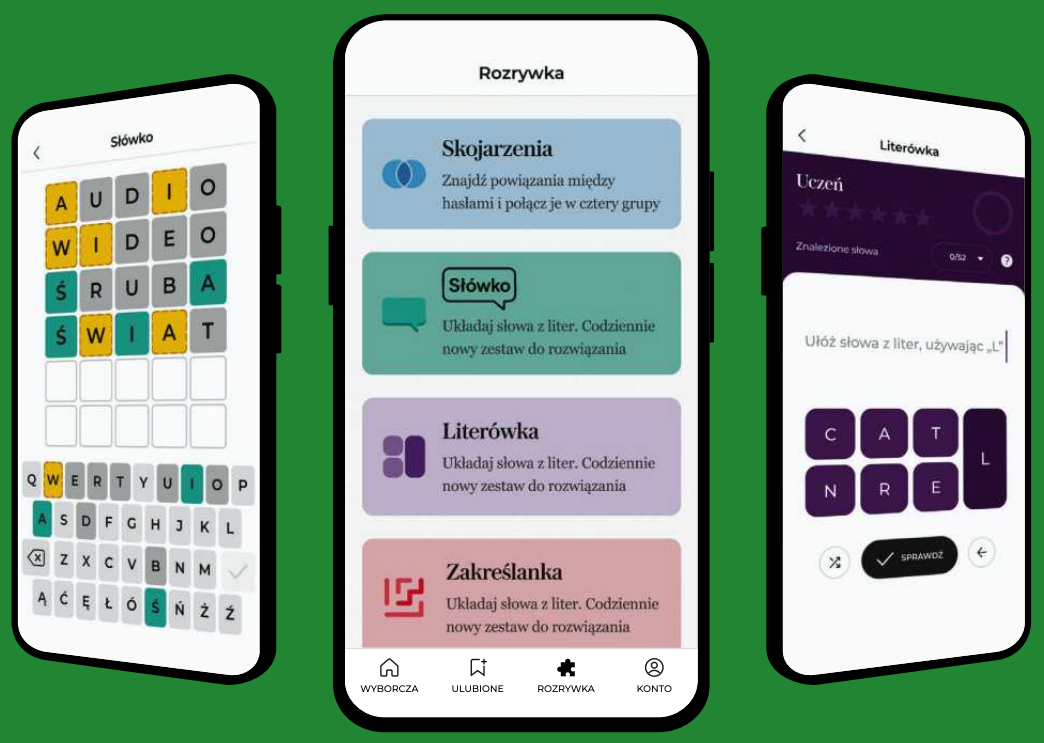
Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play Pobierz w App Store

1 RP

eprasa.pl 9f64de03dc

Łamigłowki, gry, sudoku, quizy

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 15 do 20.06.2026 lub do wyczerpania zapasów.

Sosy Knorr
różne rodzaje
1 l = 3,96 €
n.c. = 1,79 €
opak. 250 ml
PROMOCJA 0,99

Coca-Cola, Fanta, Sprite lub Mezzo Mix
różne rodzaje,
1 l = 2,27 €, n.c. = 0,99 €
opak. 330 ml
6 PUSZEK ZA 3,99 €
CENA ZA 1 PUSZKĘ NAPOJU 0.67 €
PROMOCJA 0,75 +0,25 € kaucja
PRZY ZAKUPIE 1 SZTUKI

Spee lub Weißer Riese do prania
różne rodzaje
1 pranie = 0,22/ 0,21/0,17 €
opak. na 16/17/20 prań
PROMOCJA 3,49

Kawa Jacobs Krönung
różne rodzaje
1 kg = 14,98 €
n.c. = 10,49 €
opak. 500 g
PROMOCJA 7,49

Krem Milka
różne rodzaje
1 kg = 7,11 €
n.c. = 3,69 €
opak. 350 g
PROMOCJA 2,49

Chipsy Chipsfrisch
różne rodzaje
1 kg = 12,44/ 9,26 €
n.c. = 2,79 €
opak. 160/215 g
4 OPAK. CHIPSÓW ZA 1,99 €
PROMOCJA 1,99

Żelki Trolli
różne rodzaje
1 kg = 5,27 €
n.c. = 1,09 €
opak. 150 g
PROMOCJA 0,79

Wszystkie ceny w euro. n.c. = najniższa cena z ostatnich 30 dni.

EDEKA center · Landgrabenpark 1 · 16303 Schwedt/Oder · godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Szczecin/34437313

eprasa.pl 9f64de03dc

Opole

Organistka Regina żąda prze

Regina Krzywoń ostatniego e-maila do opolskiego biskupa Andrzeja Czai wysłała ponad miesiąc temu, 20 kwietnia. Zaczęła od „Szczęść Boże", a skończyła na oczekiwaniu publicznych i oficjalnych przeprosin.

Magdalena Kozioł

• **Regina i Jarosław Krzywoń walczą o sprawiedliwość w Kościele. On, za poparcie Rafała Trzaskowskiego, nie mógł pełnić posługi Nadzwyczajnego Szafarza Komunii Świętej** FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Czy wierzy pani... – zaczynam pytanie, ale nie kończę.

Regina przerywa, intuicja jej podpowiada, jakie ono będzie: – Przecież wiem, że nie przeproszą. Ale napominać ich trzeba.

Siedzimy przy stole w jej domu w Sławicach. To wieś, która w 2017 r. została przyłączona do Opola. Ma ponad 800-letnią historię, wpisane do rejestru zabytki – park dworski i folwark. Jest tu jeszcze kościół pw. św. Jana Nepomucena z 1931 r. Regina grała w nim na organach. Jej mąż Jarosław był szafarzem nadzwyczajnym Komunii Świętej.

Do prezydenckiej kampanii wyborczej. I jego jednego wpisu. Jarosław na prywatnym profilu na FB napisał: „Ta druga tura to w gruncie rzeczy plebiscyt, który da odpowiedź na pytanie, gdzie Polska ma być. Czy tak jak zdecydowali nasi praprzodkowie i sam Bolesław Chrobry, będziemy zakotwiczeni w cywilizacji zachodnio-europejskiej, której dzisiejszą wyrazicielką jest Wspólnota Europejska? Czy pozostaniemy w ruskiej strefie wpływów".

Regina: – I wtedy się zaczęło, zwłaszcza w środowisku kościelnym.

Jarosław czytał pod postem komentarze w stylu: „Polityka mu rozum odebrała". Dostawał wiadomości: „Odpuść propagandę", „To nie wypada, by osoba posługująca w Kościele pisała takie brednie".

Jeden z szafarzy na wspólnej grupie zakomunikował, że milczeć nie może i będzie wnioskował przynajmniej o czasowe zawieszenie Jarosława.

REGINA PROGU KOŚCIOŁA JUŻ NIE PRZEKROCZYŁA

Burza zrobiła się jeszcze większa, kiedy Jarosław opublikował swoje zdjęcie z Rafałem Trzaskowskim. Pięć dni przed głosowaniem na rynku w Kluczborku były tłumy. Biało-czerwonymi flagami machali wyborcy z Olesna, Dobrzenia Wielkiego, Gorzowa Śląskiego, Brzegu, Opola, Kędzierzyna-Koźla, Namysłowa i Kępna. Te zielone z koniczyną, wysoko trzymali działacze PSL.

Kilka dni wcześniej przed kamerami Władysław Kosiniak-Kamysz poparł Rafała Trzaskowskiego. Decyzję w tej sprawie podjął Naczelny Komitet Wykonawczy PSL. Jarosław Krzywoń od pięciu lat jest działaczem tej partii. Aktywnym, do dyskusji zapraszają go media, zwracają się o komentarze.

W Sławicach nie była to tajemnica. Jarosław: – Proboszcz to akceptował. Nikt mu nie zgłaszał, że jest problem z moim zaangażowaniem w PSL-u.

Regina: – Kiedy po mszy ktoś zaczepił męża przed kościołem i pytał o politykę, stanowczo ucinał rozmowę. Dbaliśmy, żeby tych dwóch światów nie łączyć.

Po tym Trzaskowskim jedni go wspierali, inni hejtowali, bo „kandydat KO to przecież lewak". Jarosław w kolejnym poście wyjaśniał: „Będzie lepszym prezydentem niż Nawrocki, którego życiorys jest niejasny". Wtedy przeczytał, że popiera zwolennika aborcji, a katolikowi nie wypada. Nie raz, nie dwa Krzywoń publicznie podkreślał: – Jestem jej przeciwny.

Nie do wszystkich to dotarło, ba, zaczęło przeszkadzać, że działacz PSL rozdaje Jezusa. Rada Parafialna postawiła ultimatum; Jarosław zdejmuje albę, albo rezygnuje z polityki.

Nie zamierzał i klamka zapadła. Regina była oburzona, w czerwcu 2025 r. w pierwszym mailu do biskupa Czai napisała, co o tym myśli: „To jawna dyskryminacja ze względu na poglądy polityczne". I podkreśliła mocno, że oboje nie popierali kandydata, który był za przerywaniem ciąży, ale bardziej byli przeciwko Nawrockiemu.

Regina spogląda na Jarosława i mówi: – Przecież bez legitymacji PSL i tak nie głosowałbyś na niego.

On skinieniem głowy to potwierdza.

Do Sławic przeprowadzili się cztery lata temu. Ks. proboszcza Mateusza Buczmę Jarosław poznał jeszcze w seminarium. Był tam przez rok, ale i wcześniej przez całe świeckie życie stał przy ołtarzu, nadzwyczajnym szafarzem został w wieku 25 lat.

I nagle szok – za post na Fb został ukarany. Regina: – Mateusz stwierdził, że mąż podczas mszy nie może być lektorem, a kiedy grałam na organach, miał też bana na śpiewanie psalmu. Usłyszał, że powinien inaczej zaangażować się w życie parafii i np. kosić trawę. A ja co, zamiast grania miałabym tam toalety sprzątać?

Biskupa poinformowała wprost, że nie może tego unieść. Zrezygnowała, klawiszy organów kościelnych nie dotknęła przez następne pół roku. Zagotowało się w niej tak, że progu kościoła św. Jana Nepomucena też już nie przekroczyła ani razu. A stoi niedaleko ich domu.

KOŚCIÓŁ AGITUJE ZA NAWROCKIM

Niedziela wyborcza, 18 maja. Kończy się msza w parafii Miłosierdzia Bożego w Ostrowie Wielkopolskim, w ławkach sporo wiernych. Przed oczami mają ołtarz z wielkim obrazem Jezusa Miłosiernego, ksiądz życzy im dobrego tygodnia i jeszcze dorzuca od siebie: – Dzisiaj też zadecydujemy, czy opowiemy się za Polską, czy za Niemcami. Pan z wami!

Nabożeństwo było transmitowane online i zrobił się skandal. Raz, że cisza wyborcza, a dwa – jawna i niedozwolona agitacja. Diecezja kaliska zareagowała tak, że przeprowadziła rozmowę z duchownym.

– A do mnie zadzwonił wtedy szafarz z tej parafii – opowiada dominikanin o. Paweł Gużyński. – Poszedł do proboszcza i powiedział mu, że dopóki publicznie nie przeprosi, on zawiesza posługę.

– Jaki był finał? – pytam.

Ojciec Gużyński: – Nie przeprosił.

Tydzień przed drugą turą wyborów na Fb swojej parafii pw. Jana Pawła II w Warszawie ks. Sławomir Abramowski opublikował post: „Okiem proboszcza: głosowanie na aborcjonistę". Straszył w nim ekskomuniką Trzaskowskiego i jego wyborców. Tym ostatnim zalecał spowiedź. Rozniosło się po Polsce. Kuria kazała mu wszystko skasować. W ten sam dzień 400 km dalej, w kościele pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Szczawie, w powiecie limanowskim parafianie dostali wyraźną instrukcję na drugą turę wyborów: „Chrześcijanin może z czystym sumieniem głosować tylko na kandydata, który nie deklaruje sprzeciwu wobec prawa Bożego. Jedynym, który spełnia to kryterium, jest Karol Nawrocki".

Duchowni przestrzegali wiernych: – Pamiętajmy, że w tę ważną dziejową chwilę ważą się losy naszej Ojczyzny i Kościoła w Polsce! Za to, czy i jak zagłosujemy, przyjdzie nam zdać sprawę przed Bogiem w godzinę sądu.

Agitacji było więcej. Powyborczym hitem stał się wałbrzyski poseł PiS Ireneusz Zyska i jego „Narodowa Pielgrzymka Dziękczynna z okazji wyboru Karola Nawrockiego na Prezydenta RP do Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej w Krzeszowie".

O. Gużyński nie wytrzymał i napisał pod jego postem: „Zaoraliście Jasną Górę, a teraz się wzięliście za sanktuarium w Krzeszowie. Kolonizacja miejsc świętych w toku!".

To on od jednego z braci zakonnych dowiedział się o Krzywoniach z opolskich Sławic. Pół roku namawiał ich, by zgodzili się opowiedzieć swoją historię. W lutowym wydaniu miesięcznika „W drodze" wystąpili jako Zuzanna i Henryk Hamakowie.

Regina: – Nie szukaliśmy medialnego rozgłosu.

W piątek, 30 maja przed katedrą w Opolu zebrali się dziennikarze. Do dogrywki Trzaskowski-Nawrocki zostały dwa dni. Marszałek Szymon Ogłaza z KO przekazał dobrą nowinę – na dokończenie remontu świątyni władze regionu przekażą 2 mln zł. Jednogłośnie zdecydował o tym sejmik.

Bp Czaja dziękował za wsparcie: – To mnie cieszy, bo pokazuje, że udało się odpolitycznić taką ważną sprawę. W tych dzisiejszych uwarunkowaniach wiemy, że to nie jest łatwe.

Od jego rzecznika, ks. Joachima Kobieni Regina dostała taką odpowiedź na swoją skargę: „Z kontekstu całej sprawy wynika, że niefortunna była decyzja Pani męża, aby w drugiej turze wyborów prezydenckich poprzeć kandydata, który oficjalnie w wieczór wyborczy po pierwszej turze jawnie opowiedział się za prawem do przerywania ciąży. Zrobienie sobie zdjęcia z tymże kandydatem i umieszczenie go w mediach społecznościowych, postronnego obserwatora socialmediów, mogło prowadzić do konfuzji i zdziwienia, a tym bardziej dla członków Parafialnej Rady Duszpasterskiej czy parafian."

Regina nie wytrzymała i odpisała: „Po tym wszystkim zastanawiam się, dlaczego ta sama argumentacja nie powstrzymała księdza biskupa przed fotografowaniem się na tle remontowanej katedry, z politykami popierającymi kandydaturę Rafała Trzaskowskiego na prezydenta Polski w przededniu ciszy wyborczej?".

Potem wyłapała jeszcze inne wydarzenia: prezydentkę Kędzierzyna – Koźla Sabinę Nowosielską obecną podczas kapłańskiego Emaus i byłą Pierwszą Damę Jolantę Kwaśniewską na spotkaniu w auli oraz na przyjęciu w refektarzu seminarium.

– Kiedy ja w nim byłem, postronne osoby nie miały tam wstępu – przypomina Jarosław.

Krzywoniów kłuje w oczy jeszcze jedno – brak reakcji diecezji na polityczne zaangażowanie jednego z opolskich instruktorów naturalnego planowania rodziny. Na jego profilu aż się roi od Brauna i Mentzena.

– To, co nas spotkało, uważamy za głęboko niesprawiedliwe i nieakceptowalne – mówią choć od tych wydarzeń minął już ponad rok.

Ojciec Gużyński: – Próbowałem w sprawie Krzywoniów dotrzeć do rady parafialnej, księdza i kurii. Nie odpowiedzieli.

Z kurii poszła za to na niego skarga do prowincjała dominikanów. Ojciec Gużyński: – Pytali go, kim ja jestem, czy mam po-

eprasa.pl 9f64de03dc

prosin od biskupa

zwolenie na rozbijanie Kościoła i dlaczego chcę zniszczyć dobrze załatwioną sprawę. Musiałem się tłumaczyć, tekst opublikowałem bez wskazywania konkretnej parafii.

Przez te miesiące rozmów, wzajemnego poznawania się, Krzywoniom dodał odwagi. W lutym, już pod nazwiskiem, zgodzili się na rozmowę z „NTO". Już po publikacji, o tym, co ich spotkało, Regina opisała też w poście na Facebooku.

„JAKBY PRZED KOŚCIOŁEM KTOŚ POSTAWIŁ BRAMKI"

Kościół św. Jana Nepomucena w Opolu-Sławicach dzieli trochę ponad 4 km od kościoła św. Michała Archanioła w Opolu-Półwsi. Tu od września Krzywoniowie zaczęli uczęszczać na nabożeństwa. Zawsze siadali w jednej z pierwszych ławek. Regina zaczęła śpiewać psalmy, a ks. proboszcz Rafał Siekierka dopytywał organistę, kim są ci wierni.

Rozmawiamy przez telefon i od razu zastrzega, że nie stoi w opozycji do proboszcza ze Sławic. – Ale kiedy usłyszałem ich historię, nie chciałem wierzyć w wykluczenie z posługi za działalność w PSL i zdjęcie z Trzaskowskim – przyznaje. – To tak, jakby postawić przed kościołami bramki, które wykryją, kto na kogo głosował i jednych by wpuszczały, a innych nie. A papież Leon XIV mówi, że Kościół ma by otwarty dla wszystkich i ja państwu Krzywoniom drzwi otworzyłem.

I to jeszcze jak otworzył. Brakowało tu szafarza i bez żadnych przeciwwskazań został nim Jarosław. Kuria nie zareagowała, rada parafialna też.

– Odkąd jestem w tej parafii od 12 lat, nie było przypadku, żeby nasza rada analizowała czyjeś sympatie polityczne – mówi proboszcz Siekierka, który jest też pracownikiem Sądu Biskupiego w Opolu. Uważa jednak, że lepiej tej sprawie nie nadawać medialnego rozgłosu, wystarczyłaby rozmowa z biskupem.

Kiedy usłyszałem ich historię, nie chciałem wierzyć w wykluczenie z posługi za działalność w PSL i zdjęcie z Trzaskowskim. A papież Leon XIV mówi, że Kościół ma by otwarty dla wszystkich i ja państwu Krzywoniom drzwi otworzyłem

KS. RAFAŁ SIEKIERKA
proboszcz parafii św. Jana Nepomucena w Opolu-Sławicach

Regina o nią zabiegała, ale zaproszenie dostała na spotkanie z oficjałem ks. Krzysztofem Soczyńskim i rzecznikiem ks. Joachimem Kobienią. Nie skorzystała, nieustannie domaga się stanowiska biskupa i przeprosin.

Będą? Kuria na pytanie „Wyborczej" nie odpowiedziała.

– Przykro, że wracamy do tej sprawy z ubiegłego roku – proboszcz Mateusza Buczma jest wyraźnie zakłopotany i rozmowę wiele razy przerywa milczeniem. Dla niego sprawa jest jasna; każdy ma prawo do swoich poglądów, ale tak jak kardynał Grzegorz Ryś nie powinien ich ujawniać. – Ale kiedy ktoś jest szafarzem i agituje, to przekroczył czerwoną linię – stwierdza.

Podkreśla, że decyzji nie podjął sam, ale z radą parafialną. A poza tym Krzywoniów z parafii nie wyrzucił. 20 stycznia był u nich na kolędzie.

– Z dwóch stron padło słowo „przepraszam" – mówi ks. Buczma i dodaje: – A potem były artykuły i rozdrapywanie ran.

W parafii św. Jana Nepomucena jest od czerwca 2021 r. Proboszcz: – Nie było moją intencją ich zranić.

Rzecznik kurii Reginie napisał, że jej mąż dostał najpierw ewangeliczne upomnienie brata w wierze i żadnej dyskryminacji w tym nie widzi.

„KAROL Z ŁASKI BOŻEJ"

Wyborcy ze Sławic głosowali w komisji nr 2. W pierwszej turze Trzaskowski zdobył tu 189 głosów, a Nawrocki – 69, w drugiej – 289 było dla Trzaskowskiego i 191 dla Nawrockiego.

O. Gużyński gdzie może opowiada o Krzywoniach i pyta: – Jeżeli sama wspólnota Kościoła banuje takie osoby, to kto w nim zostanie?

25 maja Regina na Fb wrzuciła post ze zdjęciem papieża Leon XIV i fragmentem jego encykliki „Magnifica humanitas": „Żyć sprawiedliwością w Kościele znaczy oczyszczać relacje i struktury kościelne z tych wypaczeń, które powodują nierówności, nieprzejrzystości i nadużycia. W tym względzie słuchanie ofiar wykorzystania duchowego, ekonomicznego, instytucjonalnego, seksualnego, nadużyć władzy i sumienia stanowi integrującą część drogi sprawiedliwości, obejmującej uznanie wyrządzonej szkody, sprawiedliwe zadośćuczynienie oraz prewencję". ●

REKLAMA

Wrocław/34433604

1 RP

eprasa.pl 9f64de03dc

Zielona Góra

Winiarze otwierają piwniczki, czy to ostatni raz?

Nowelizacja ustawy antyalkoholowej może zniszczyć lokalne winiarstwo. Bez promocji nie będzie możliwe winobranie, przyjmowanie turystów odwiedzających poniemieckie piwnice w Zielonej Górze. Czy miasto ostatni raz przyciągnie kilkanaście tysięcy osób?

• **IV Lubuski Festiwal Otwartych Piwnic i Winnic w Zielonej Górze zorganizowany w 2024 roku, przyciągnął tysiące gości z całego kraju**
FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Maja Sałwacka

Kinga Kowalewska – Koziarska, właścicielka winnicy w Starej Wsi pod Nową Solą, uprawia winnicę od ponad 30 lat. Wciąż wierzy, że ustawa antyalkoholowa nie przejdzie w proponowanym wydaniu i winiarze się obronią. – Jeśli pozostaną krzywdzące nas zapisy, będzie to jedno z ostatnich spotkań z turystami – mówi Koziarska.

W czwartek 4 czerwca w Zielonej Górze winiarze otwierają zabytkowe, poniemieckie piwnice. Turyści będą mogli kolejny raz spróbować wina z 46 lubuskich winnic, poświętować 200-lecie zielonogórskiego wina musującego, dowiedzieć się sporo o historii regionu i zabytkach.

Koziarska turystów przyjmie w 170-letniej, zabytkowej leżakowni dawnej wytwórni win Eduarda Seidela, znajdującej się przy ul. Sowińskiego. Po gruntownym remoncie obiekt o długości 40 metrów funkcjonuje jako miejska piwnica winiarska, mogąca pomieścić degustacje nawet dla 150 osób. Takich piwnic, otwartych na turystów, jest w mieście już blisko 40. Przedwojenny Grunberg słynął z setek prywatnych piwnic, które niemal każdy winiarz posiadał pod swoim domem lub bezpośrednio przy winnicy.

– Ustawa ma radykalny zapis, nie traktuje nas jako elementu kultury regionu, części tradycji. Nikt nie widzi ciężkiej pracy, którą my wkładamy w to, żeby w ogóle istnieć. Jeśli wejdą przepisy wykluczające promocję, możemy pożegnać się nawet z nazwą winobranie, bo nazwa promuje alkohol.

A to setki lat tradycji. Winiarstwo to kultura, degustacje, rozmowa – mówi Kinga Kowalewska-Koziarska.

Ustawa zakazująca promocji skutkowałaby zakazem ustawiania w winiarskich domkach np. butelek lokalnych sprzedawców. Klient mógłby kupić wino spod lady, opakowane szczelnie w papier i mógłby je wypić dopiero w domu. Utrudniona byłaby sprzedaż w internetowych sklepach, czy rozdawanie darmowych kieliszków do degustacji podczas festiwalu otwartych piwnic. Turyści noszą je na szyjach w wygodnych sakiewkach. Z plakatów artystów znikнęłyby stare poniemieckie pocztówki, na których mieszkańcy podczas winobrania degustowali wino.

TRZY NOWELIZACJE USTAWY SPRZED 44 LAT

W Sejmie złożono trzy nowele ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Złożyły je Polska 2050, Lewica, potem swój projekt dodały także środowiska winiarskie [popiera je PSL – red.]. Winiarze od miesięcy alarmują polityków, że zmiany w zapisach dotyczących promowania alkoholi najbardziej dotkną właśnie ich. Właściciele winnic nie żyją tylko ze sprzedaży lokalnego wina, ale z enoturystyki, degustacji, spotkań, na których opowiadają o tradycjach winiarskich regionu.

Tymczasem ustawa zakłada, że z miast i wsi miałyby zniknąć wszystkie reklamy procentowych napojów, w tym np. nazwy browarów umieszczone na parasolach w ogródkach restauracji. Zaostrzeniu ma ulec także definicja promocji i degustacji. Chodzi o sprzedaż z upustami, rabatami, gratisowymi produktami. Cel? Ratowanie zdrowia Polaków. Według WHO nie ma zdrowej i bezpiecznej dawki alkoholu, a leczenie chorób spowodowanych piciem przewyższa wpływy z akcyzy. Winiarze tłumaczą, że w lokalnych świętach wina nie chodzi o picie na umór, a o degustowanie, poznawanie historii winnic, miasteczek, o turystykę.

– Projekt ustawy nie wypośrodkowuje problemu. Nie jest też spójny z polityką UE – tłumaczy Kinga Kowalewska-Koziarska. We Francji, we Włoszech, w Czechach winiarstwo działa od setek lat, nikt winiarzom nie zabrania promocji. – A przecież żyjemy w tej samej Europie – mówi. Nie jest wykluczone, że gdyby nowela przeszła w drastycznej dla winiarzy formie, ci poskarżą się do Strasburga.

– Jest też inny aspekt: zejście z promocją do podziemia, ukrywanie się, może być początkiem do rozwoju szarej stref i spadku jakości. Bo przecież w produktach regionalnych, a takimi są wina z lokalnych winnic, jest ich wyjątkowość, identyfikowanie się w miejscem, regionem. To atut, a nie powód do ukrywania się – tłumaczy Kowalewska-Koziarska.

„NIE JESTEŚMY PRZECIWNI NOCNEJ PROHIBICJI, MAŁPKI TEŻ NAM PRZESZKADZAJĄ"

Winiarze zaznaczają, że nie są przeciwni noweli ustawy antyalkoholowej. – Nam też doskwierają „małpki" na podwórkach, pod sklepami. I tę „kulturę picia" może zmienić nocna prohibicja. Może pomóc gastronomii, by zakończyć picie wódeczki pod chmurką. Do tego też potrzebna jest edukacja społeczeństwa – tłumaczy Kowalewska-Koziarska.

Winiarze obawiają się plajty, już dziś mają dużo obostrzeń. Trudno im wypromować regionalne produkty, bez regionalnych świąt, w których mogą pochwalić się swoją produkcją. – Trzeba sporo napracować się by zaistnieć, a ustawa równa nas z tanimi alkoholami. I grupą społeczną, która nie myśli o kulturze picia wina czy jego degustowania. Obawiamy się, że będziemy wrzuceni do jednego garnka – tłumaczy.

Winiarzy wspiera posłanka Elżbieta Polak. Gdy była lubuską marszałkinią stworzyła pierwszą w kraju samorządową winnicę. 35-hektarowy obiekt jest dziś największy w Polsce. – Gdy w 1982 roku pisano tę ustawę, w Polsce nie było ani jednej winnicy. Dlatego nie tylko musimy mówić o edukacji, wychowaniu w trzeźwości, ale również o odradzaniu tradycji, o dziedzictwie kulturowym, wokół samej Zielonej Góry – tłumaczy posłanka.

Wokół miasta rozpościera się 50 winnic, w regionie jest ich ponad setka. – Mamy największy areał winnic w Polsce. Ustawa dotyka tych, którzy podjęli się wyzwania, wzięli ryzyko i sami zainwestowali w biznesy przywołujące dziedzictwo kulturowe, które w regionie lubuskim sięga XIII wieku.

Większość swojej sprzedaży opieramy na przyjęciach gości w winnicach, edukujemy. Winiarze spełniają rolę edukatorów, nie zabierajmy im tego

KATARZYNA ŻELAZNY
prezes Izby Gospodarczej Lubuskich Winnic

Możemy śmiało konkurować z winiarstwem w Hiszpanii, czy na Bałkanach. Mamy wiele obiektów winiarskich, które powstały dzięki wsparciu funduszy europejskich. To nie było zakazane – tłumaczy Polak.

Rozwiązaniem byłoby wprowadzenie do ustawy nowych pojęć, które wcześniej nie funkcjonowały np. eno-kulinaria czy przekaz informacyjno-kulinarny. To dałoby możliwości dla ochrony winiarzy. – Uważam, że jest to potrzebne. Oczywiście w tym samym czasie procedujemy projekty o nowelizacji ustaw o wychowaniu w trzeźwości, przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które są w podkomisji. Trzeba rozmawiać, ta debata jest potrzebna, bo być może spotkamy się razem i powstanie wspólny projekt, który będzie odpowiadał również na potrzeby stowarzyszeń winiarskich – tłumaczy posłanka.

Kowalewska-Koziarska: – Stworzyliśmy produkt, który zaczyna świetnie funkcjonować, który jest identyfikowalny. To nie jest tylko produkcja wina, to jest cała otoczka, klimat, który jest jak koło zamachowe dla hotelarstwa, restauratorów, agroturystyk. To rozwój regionu – tłumaczy.

Katarzyna Żelazny, prezes Izby Gospodarczej Lubuskich Winnic, zimą tłumaczyła: – Większość swojej sprzedaży opieramy na przyjęciach gości w winnicach, edukujemy. Mówimy o uprawie, produkcji, wpływie pogody, aromatach. Winiarze spełniają rolę edukatorów, nie zabierajmy im tego – apelowała.

OTWARTE PIWNICE PRZYCIĄGAJĄ TURYSTÓW Z CAŁEJ POLSKI I EUROPY

Dni Otwartych Piwnic potrwają od 4 do 6 czerwca. W Zielonej Górze znowu można zwiedzać historyczne, wiekowe piwnice. Niektóre mają nawet ponad 300 lat, a historia najstarszej, ratuszowej (Winiarnia Bachus) sięga średniowiecza. Można w nich spróbować wina od większości lubuskich winiarzy. Co ważne, większość piwnic jest na co dzień niedostępna do zwiedzania. Impreza ściąga do miasta kilkanaście tysięcy turystów z całej Polski, ale także z Niemiec, czy z Czech.

Warto zobaczyć m.in dawną winiarnię Ernsta Theodora Franke przy ul. Kupieckiej, piwnicę znamienitej rodziny Försterów czy Ernsta Mühle w parku Sowińskiego i braci Mannigelów na placu Słowiańskim. Trzy ostatnie to potężne leżakownie. Warto także zwiedzić piwnicę w Domu Stanów Ziemskich, jednym z najstarszych budynków użyteczności publicznej w Zielonej Górze, z historią sięgającą 1690 r. Nocowały tam koronowane głowy: król Prus Fryderyk II Wielki, August II Mocny. Försterowie gościli w wilii przy ul. Jedności 5 znamienitych gości – cara Rosji Aleksandra I, króla Prus Fryderyka Wilhelma III, króla Saksonii Fryderyka Augusta I, czy feldmarszałka Blüchera, który dowodził armią pruską w zwycięskiej bitwie przeciwko Napoleonowi pod Waterloo. Dom w 1800 roku odwiedził też John Quincy Adams, prezydent USA.

eprasa.pl 9f64de03dc

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Znak: PPGN.6845.14.2026 Mikołajki, 2026r.06.12

BURMISTRZ MIASTA MIKOŁAJKI

informuje

o ogłoszonym pierwszym przetargu ustnym nieograniczonym na wydzierżawienie części nieruchomości położonej w Mikołajkach przy ul. Mrągowskiej, obręb geod. Mikołajki oznaczonej nr geod. 44/72 z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej, bez prawa grodzenia terenu.
Powierzchnia przeznaczona do wydzierżawienia: 12 m².

Czynsz wywoławczy: 7.600,00 zł brutto/za cały okres umowy dzierżawy
Wysokość wadium: 6.000,00 zł, postąpienie nie mniej niż 400,00 zł

Przetarg odbędzie się w dniu 29 czerwca 2026r. o godz. 12.00 w sali obrad Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ulicy Kolejowej 7.

Dla w/w nieruchomości Sąd Rejonowy w Mrągowie – Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr OL1M/00033227/8.

Przedmiotowy teren nie jest objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, nie wydano decyzji o warunkach zabudowy.

Powyższą część nieruchomości przeznacza się do wydzierżawienia na prowadzenie działalności gospodarczej, bez prawa grodzenia terenu.

Pełna treść ogłoszenia z dnia 12.06.2026r. znak: PPGN.6845.14.2026 znajduje się na tablicy informacyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ul. Kolejowej 7.

Informacja o ogłoszeniu o przetargu umieszczona jest na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu, opublikowana jest w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu: 087.421.9069, drogą elektroniczną e-mail: katarzyna.plaza@mikolajki.pl oraz osobiście w Urzędzie Miasta i Gminy w Mikołajkach ul. Kolejowa 7, pokój nr 111 – od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 14.00.

ZASTRZEŻENIE:
Burmistrz Miasta Mikołajki zastrzega sobie możliwość odwołania przetargu z przyczyn uzasadnionych, informując o tym na piśmie poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu, w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu

Olsztyn/34438719

OBWIESZCZENIE STAROSTY ALEKSANDROWSKIEGO z dnia 05 czerwca 2026r.

Na podstawie art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024r. poz. 311) oraz art. 49 i 61 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025r., poz. 1691)

zawiadamiam

o wszczęciu postępowania administracyjnego na wniosek **Wójta Gminy Waganiec**, **ul. Dworcowa 11, 87-731 Waganiec działającego za pośrednictwem Pana Mariana Ziemeckiego reprezentującego Biuro projektowe i nadzór budowlany, Pl. K. Jagiellończyka 17, 87-730 Nieszawa** w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej dla zadania p.n.

„Budowa ścieżki rowerowej wraz z infrastrukturą techniczną na terenie Gminy Waganiec – etap I"

w miejscowości: **Kaźmierzyn, obręb Waganiec**
gmina : **Waganiec**
nr ewidencji gruntów: **58/2, 60/1, 58/1**
w miejscowości: **Waganiec, obręb Waganiec**
gmina : **Waganiec**
nr ewidencji gruntów: **59/1, 57, 141/1**
w miejscowości: **Michalin, obręb Michalin**
gmina : **Waganiec**
nr ewidencji gruntów: **112/3, 113/2, 112/1, 112/2, 113/5, 137/2**
Wniosek obejmuje projekt podziału nieruchomości o numerze ewidencyjnym:
58/2 – miejscowości Kaźmierzyn obręb Waganiec (działki powstałe po podziale 58/3, 58/4)
które w części będą przejęte na rzecz **Gminy Waganiec**, zgodnie z art. 12 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.
Wniosek obejmuje działki o numerze ewidencyjnym:
112/1, 112/2, 112/3 – miejscowości Michalin, gmina Waganiec
która w całości będzie przejęta na rzecz Gminy Waganiec na zasadach jw.
Informuję, że z aktami sprawy strony mogą zapoznać się w Starostwie Powiatowym w Aleksandrowie Kujawskim, ul. Słowackiego 8, Wydział Architektury i Budownictwa, pokój Nr 225 w godzinach 7^{00} do 16^{00} w dniach pracy Urzędu po wcześniejszym telefonicznym umówieniu. W tym samym miejscu, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia istnieje możliwość składania uwag i wniosków (znak sprawy: AB.6744.3.2026).
Niniejsze obwieszczenie zostaje podane do publicznej wiadomości w prasie lokalnej, na stronie internetowej i tablicach ogłoszeń: Starostwa Powiatowego w Aleksandrowie Kuj. oraz Urzędu Gminy Waganiec i w miejscowościach Kaźmierzyn. Waganiec, Michalin.

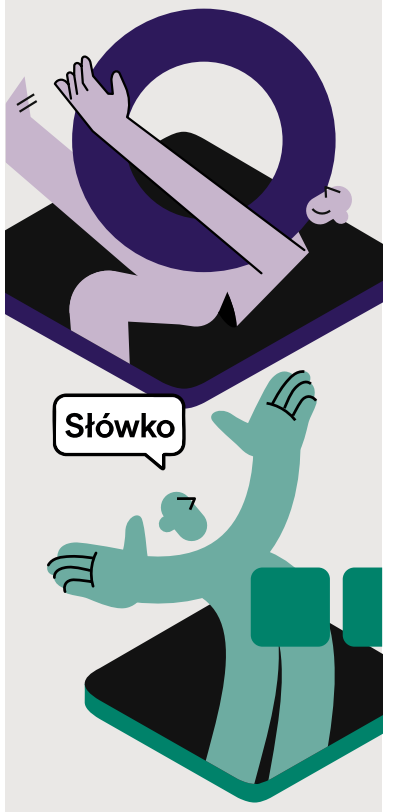
STAROSTA ALEKSANDROWSKI
LIDIA TOKARSKA

Bydgoszcz-Toruń/34438747

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj
w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

Prezydent Miasta Radomia

informuje, że w Urzędzie Miejskim w Radomiu, przy ul. Kilińskiego 30

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U.2026. 399), na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej urzędu wywieszony został wykaz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Radomia, której udział do 46/209 części został oddany w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym, przeznaczonej do oddania w najem na czas określony, położonej w Radomiu w rejonie ulicy:

Planty (obr. 0090 – Mariackie, ark. 90) grunt o łącznej pow. 24 m², stanowiący część działki, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków miasta Radomia nr ewid. **13/11** o pow. 209 m².

Przedmiotowa nieruchomość uregulowana jest w księdze wieczystej nr RA1R/00077931/9.

Radom/34438781

Prezydent Miasta Radomia

informuje, że w Urzędzie Miejskim w Radomiu, przy ul. Kilińskiego 30

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U.2026, poz. 399), na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej urzędu został wywieszony wykaz części nieruchomości, przeznaczonej do oddania w najem na czas oznaczony.
Wykaz dotyczy części holu o powierzchni 3 m², znajdującej się na parterze budynku Urzędu Miejskiego w Radomiu przy ul. Jana Kilińskiego 30, przeznaczonej na prowadzenie punktu obsługi/sprzedaży usług ubezpieczeniowych, zgodnie z dotychczasowym sposobem użytkowania.
Część holu znajduje się w budynku położonym na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków miasta Radomia jako działka 47/5, obręb 0041-Śródmieście 1, ark. 39 o całkowitej powierzchni 15 814 m², stanowiącej współwłasność Gminy Miasta Radomia. Dla w/w nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta nr KW RA1R/00050938/3.

Radom/34438791

Wyciąg z ogłoszenia Wójta Gminy Nowiny

dot. trzeciego przetargu ustnego nieograniczonego

Przedmiotem trzeciego przetargu ustnego nieograniczonego jest sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej o powierzchni 0,0935 ha, położonej w miejscowości Wola Murowana, w obrębie geodezyjnym Wola Murowana w Gminie Nowiny. Nieruchomość ta jest oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr 354/6. Dla niniejszej nieruchomości, stanowiącej własność Gminy Nowiny, prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Kielcach księga wieczysta nr KI1L/00114815/5.
Cena wywoławcza netto wynosi: 78 400,00 złotych (słownie: siedemdziesiąt osiem tysięcy czterysta złotych 00/100). Do ceny nieruchomości zostanie doliczony podatek VAT 23%.
Wadium w wysokości: 4 000,00 złotych (słownie: cztery tysiące złotych).
Zgodnie z ustaleniami obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowiny ww. nieruchomość jest położona na terenach oznaczonych symbolem $D.2MN_1$- przeznaczenie podstawowe: istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z możliwością remontu, modernizacji i przebudowy, przeznaczenie uzupełniające: projektowana zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna uzupełniająca istniejące ciągi zabudowy, pomieszczenia o funkcji usługowej wbudowane w budynki mieszalne, nie zakłócające funkcji mieszkaniowej terenu, urządzenia budowlane, tymczasowe obiekty usługowo-handlowe, dojścia, dojazdy, mała architektura, zieleń.
Trzeci przetarg ustny nieograniczony zostanie przeprowadzony w siedzibie Urzędu Gminy Nowiny (sala konferencyjna) 26-052 Nowiny, ul. Białe Zagłębie 25 w dniu **16.07.2026 roku o godzinie 9.00.**
Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie w pieniądzu wadium w wysokości określonej powyżej na konto Gminy Nowiny Nr 82-8493-0004-0040-0429-2160-0006 do dnia 10.07.2026 r., z dokładnym opisem przedmiotu przetargu, którego dotyczy oraz wpłacającego. Za termin wniesienia wadium uważa się dzień wpływu wadium na wskazane konto. W przypadku wpłacenia wadium w formie przelewu bankowego wpłata winna być dokonana odpowiednio wcześniej tak, aby w dniu 10 lipca 2026 roku wadium znajdowało się na rachunku organizatora przetargu.
Ogłoszenie o ww. przetargu zostało podane do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Nowiny oraz na stronach internetowych www.nowiny.com.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: www.bip.nowiny.com.pl.
Poprzednie przetargi, zakończone wynikiem negatywnym, przeprowadzono w dniach 24.02.2026 r. oraz 21.05.2026 r.
Szczegółowe warunki przeprowadzenia przetargu określone zostały w Regulaminie Przetargu.

Informacje w tej kwestii można uzyskać w Urzędzie Gminy Nowiny, Referat Nieruchomości, Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami, pokój 33 lub pod numerem tel. 41 347 50 70, 41 347 50 71.

Kielce/34438587

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

Dyrektor Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego w Szczecinie,

działając zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 399) informuje, że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Oddziału przy ul. Potulickiej 2/ul. Księcia Sambora 4, zostały wywieszone

wykazy lokali mieszkalnych przeznaczonych do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz najemcy:

– lokalu mieszkalnego położonego w Kołobrzegu przy ul. Drzymały 7/16 o pow. użytkowej 29,10 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym (piwnicą) o pow. 3,50 m² i udziałem wynoszącym 0,0307 w częściach wspólnych budynku i w działce nr 55 o pow. 0,0280 ha, obr. 0012 Kołobrzeg, KW KO1L/00009567/0;

– lokalu mieszkalnego położonego w Kołobrzegu przy ul. Trzebiatowskiej 49/3 o pow. użytkowej 54,70 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym (piwnicą) o pow. 7,70 m² i udziałem wynoszącym 0,0557 w częściach wspólnych budynku i w działce nr 313/2 o pow. 0,2351 ha, obr. 0011 Kołobrzeg, KW KO1L/00009572/8;

– lokalu mieszkalnego położonego w Świnoujściu przy ul. Wyszyńskiego 13/3 o pow. użytkowej 53,41 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym (piwnicą) o pow. 3,36 m² i udziałem wynoszącym 0,0300 w częściach wspólnych budynku i w działce nr 337/1 o pow. 0,1464 ha, obr. 0006 Świnoujście 6, KW SZ1W/00037529/7;

– lokalu mieszkalnego położonego w Szczecinie przy ul. Klonowica 18A/5 o pow. użytkowej 22,60 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym (piwnicą) o pow. 1,95 m² i udziałem wynoszącym 0,0110 w częściach wspólnych budynku i w działce nr 58/8 o pow. 0,2569 ha, obr. 2008 Pogodno 8, KW SZ1S/00102572/7;

– lokalu mieszkalnego położonego w Wałczu przy ul. Poniatowskiego 16/11 o pow. użytkowej 27,98 m² i udziałem wynoszącym 0,0170 w częściach wspólnych budynku i w działce nr 2904 o pow. 0,0513 ha, obr. 0001 M. Wałcz, KW KO1W/00022629/9;

– lokalu mieszkalnego położonego w Mirosławcu Górnym przy ul. Lotnictwa Polskiego 41/34 o pow. użytkowej 58,89 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym (piwnicą) o pow. 4,48 m² i udziałem wynoszącym 0,0219 w częściach wspólnych budynku i w działce nr 50/24 o pow. 0,3698 ha, obr. 0034 Mirosławiec 34, KW KO1W/00027951/0;

– lokalu mieszkalnego położonego w Szczecinku przy ul. Myśliwskiej 3/2 o pow. użytkowej 64,40 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym (piwnicą) o pow. 12,70 m² i udziałem wynoszącym 0,1044 w częściach wspólnych budynku i w działce nr 239/1 o pow. 0,1249 ha, obr. 0008 Szczecinek, KW KO1I/00033280/8;

– lokalu mieszkalnego położonego w Stargardzie przy ul. Kuśnierzy 8B/14 o pow. użytkowej 35,40 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym (piwnicą) o pow. 2,52 m² i udziałem wynoszącym 0,0175 w częściach wspólnych budynku i w działce nr 187/1 o pow. 0,2056 ha, obr. 0011 Stargard, KW SZ1T/00086748/4;

– lokalu mieszkalnego położonego w Stargardzie przy ul. Żwirki i Wigury 1A/11 o pow. użytkowej 76,39 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym (piwnicą) o pow. 5,22 m² i udziałem wynoszącym 0,053 w częściach wspólnych budynku i w działce nr 139/15 o pow. 0,3058 ha, obr. 0023 Stargard, KW SZ1T/00101680/1;

– lokalu mieszkalnego położonego w Szczecinie przy ul. T. Zawadzkiego 10/44 o pow. użytkowej 47,13 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym (piwnicą) o pow. 1,50 m² i udziałem wynoszącym 0,0155 w częściach wspólnych budynku i w działce nr 58/6 o pow. 0,3214 ha, obr. 2008 Pogodno 8, KW SZ1S/00102854/8;

– lokalu mieszkalnego położonego w Szczecinie przy ul. A. Walentynowicz 4A/7 o pow. użytkowej 52,22 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym (piwnicą) o pow. 7,25 m² i udziałem wynoszącym 0,0349 w częściach wspólnych budynku i w działce nr 12/64 o pow. 0,1489 ha, obr. 2074 Pogodno 74, KW SZ1S/00103995/5;

– lokalu mieszkalnego położonego w Stargardzie na Os. Hallera 2/24 o pow. użytkowej 44,34 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym (piwnicą) o pow. 2,15 m² i udziałem wynoszącym 0,04410 w częściach wspólnych budynku i w działce nr 366/18 o pow. 0,1403 ha, obr. 0009 Stargard, KW SZ1T/00086667/2 oraz udziałem wynoszącym 0,04240 w działce nr 366/20 o pow. 0,0166 ha, obr. 0009 Stargard, KW SZ1T/00086741/5.

Wszelkie informacje można uzyskać pod nr tel. (91) 447 2020 lub 447 2022.

Oddział Regionalny w Szczecinie • ul. Potulicka 2, 70-952 Szczecin, skr. poczt. 1100
Sekretariat: tel. 91 447-20-00, Kancelaria: tel. 91 447-21-10, faks 91 447-20-01
e-mail: szczecin@amw.com.pl • www.amw.com.pl

WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ

Szczecin/34438269

eprasa.pl 9f64de03dc

Koniec z szaleńczą jazdą na autostradzie A1

Drogowcy uruchomią odcinkowy pomiar prędkości

Za kilka tygodni na autostradzie A1 w okolicach Częstochowy i Zabrza zacznie działać odcinkowy pomiar prędkości.

Michał Hyra

• **Odcinkowy Pomiar Prędkości** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Do wprowadzenia odcinkowego pomiaru prędkości na autostradzie A1 Generalna Inspekcja Transportu Drogowego szykuje się od 2024 roku. Wówczas ogłoszone zostały plany uruchomienia systemu w 43 lokalizacjach w całym kraju i rozpisano przetarg na sukcesywną dostawę. Zgodnie z planem systemy obejmą nadzorem blisko 400 km dróg ekspresowych i autostrad.

– Zwiększenie liczby urządzeń rejestrujących doprowadzi do wzrostu liczby kontroli prędkości pojazdów poruszających się po polskich drogach, co w konsekwencji ma wpłynąć na zmniejszenie liczby wypadków spowodowanych niedostosowaniem prędkości do przepisów ruchu drogowego – podkreślała GITD.

Lokalizacje, w których staną odcinkowe pomiary prędkości, wytypowano przy współpracy z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad, która zarządza ruchem na drogach krajowych oraz policją.

Od tego czasu system zamontowano w kilku miejscach. W styczniu zaczął działać na autostradzie A2 na wschód od Warszawy, na trasie S8 na obwodnicy Nadarzyna oraz na trasie S7 pomiędzy węzłami Radom Północ i Wolanów. W lutym uruchomiono go w województwie opolskim. Kontroluje kierowców na autostradzie A4 od węzła Krapkowice do MOP Góra Św. Anny.

Niebawem odcinkowy pomiar prędkości zacznie działać w okolicach Częstochowy. GITD wytypowała tu dwa odcinki. Pierwszy jest pomiędzy węzłami Częstochowa Południe – Woźniki, a drugi to fragment od miejscowości Brodowe do węzła Mykanów. Co ciekawe, w województwie łódzkim odcinkowy pomiar prędkości będzie już od Piotrkowa Trybunalskiego, w efekcie praktycznie cały dystans (ok. 60 km) do okolic Częstochowy będzie objęty pomiarami. W województwie śląskim system zostanie uruchomiony jeszcze na A1 pomiędzy węzłami Zabrze Północ i Zabrze Zachód.

W tych miejscach system ma zacząć działać 30 czerwca. Na autostradach stoją bramownice, na niektórych są już żółte kamery, które będą rejestrować wjazd i wyjazd z odcinka, jest też oznakowanie, co prawda zasłonięte, ale spod folii widać, że to informacja o systemie.

SKUTECZNIEJSZY NIŻ FOTORADAR

GITD zdecydowała się na odcinkowe pomiary prędkości, ponieważ znacznie skuteczniejsze niż fotoradary. Zmuszają kierowców do przestrzegania przepisów na dłuższych odcinkach, a nie tylko punktowo, jak w przypadku fotoradarów. Przykładowo długość odcinka Częstochowa Południe do węzła Woźniki liczy ok. 16 km. Kierowcy, którzy będą nim jechać, nie będą mogli się poruszać ze średnią prędkością wyższą niż 140 km na godz.

Rozwiązanie nie jest też idealne. Na wspomnianym odcinku jest miejsce obsługi podróżnych. Zatem ktoś, kto znacznie przekracza prędkość, może się tam na chwilę zatrzymać i system nie będzie w stanie sprawdzić, z jaką prędkością się poruszał. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku odcinka między "zabrzańskimi" węzłami.

UDOWODNIŁ SWOJĄ WARTOŚĆ

W okolicach Częstochowy, przez jakiś czas, już działał odcinkowy pomiar prędkości. W okresie, kiedy GDDKiA przebudowywała starą "gierkówkę" na autostradę na północ od Częstochowy, prace odbywały się pod ruchem. Wielu kierowców nie zwracało uwagi na pracujących ludzi i mknęło przez teren budowy, lekceważąc ograniczenia prędkości.

Sytuacja była na tyle poważna, że GDDKiA wystąpiła do GITD o montaż systemu odcinkowego pomiaru prędkości. System zaczął działać na początku 2021 roku. Najpierw wprowadzono go pomiędzy Piotrkowem a Tuszynem, zaś kilka dni później na 40-kilometrowym fragmencie z Częstochowy do Kamieńska. Od stycznia do września 2021 roku urządzenia wykryły blisko 200 tys. wykroczeń, znacznie więcej niż wszystkie inne zestawy do odcinkowego pomiaru prędkości w Polsce razem wzięte.

Jak wyliczyła wówczas GDDKiA, przed wprowadzeniem odcinkowego pomiaru prędkości ok. 90 proc. kierowców przekraczało dozwoloną prędkość, w ostatnich tygodniach funkcjonowania systemu – kilkanaście procent. Do tego jak odnotowali drogowcy, liczba kolizji i wypadków spadła dziesięciokrotnie.

Obecnie urządzenia, które strzegły przepisów w czasie budowy A1 na północ od Częstochowy, działają w tunelu na S2 w Warszawie.

„REKORDOWE" ODCINKI

W ubiegłym roku najwięcej wykroczeń GITD zanotowała na autostradzie A4 pomiędzy Kostomłotami a Kątami Wrocławskimi, prędkość przekroczono tam blisko 40 tysięcy razy. W Katowicach na Drogowej Trasie Średnicowej na wysokości Auchan – 35 tysięcy, a w Wyszkowie na S8 – przeszło 34 tysięcy.

GITD zdecydowała się na odcinkowe pomiary prędkości, ponieważ są znacznie skuteczniejsze niż fotoradary

OGŁOSZENIE PŁATNE Szczecin/34438626

OBWIESZCZENIE
Prezydenta Miasta Świnoujście
z dnia 12 czerwca 2026 r.

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasto Świnoujście w rejonie ulic: Bolesława Chrobrego, Uzdrowiskowej i Zdrojowej wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 8h i art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 z późn. zm.) oraz na podst. art. 21 ust. 1, art. 39 ust. 1 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 z późn. zm.)

zawiadamiam

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasto Świnoujście w rejonie ulic: Bolesława Chrobrego, Uzdrowiskowej i Zdrojowej wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, na podstawie Uchwały Nr VI/35/2024 Rady Miasta Świnoujście z dnia 29 sierpnia 2024 r.

KONSULTACJE SPOŁECZNE BĘDĄ PROWADZONE W OKRESIE OD 12 CZERWCA 2026 r. DO 12 LIPCA 2026 r. w następujących formach:

1) **zbieranie uwag w terminie od 12 czerwca 2026 r. do 12 lipca 2026** r., przy czym uwagi do projektu aktu planowania przestrzennego należy składać do Prezydenta Miasta Świnoujście **wyłącznie za pomocą „FORMULARZA PISMA DOTYCZACEGO AKTU PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO"**
   Formularz jest dostępny w siedzibie Urzędu Miasta Świnoujście przy ul. Wojska Polskiego 1/5 w Biurze Obsługi Interesanta na stanowisku „Urbanistyka i Architektura" oraz zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Świnoujście na stronie internetowej https://bip.um.swinoujscie.pl/ (w zakładce: zagospodarowanie przestrzenne/plany miejscowe w opracowaniu - dokument należy wyszukać po dacie i przedmiocie ogłoszenia).
   Uwagi do projektu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko można składać w postaci:
   • papierowej – na formularzu w postaci papierowej – osobiście w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miasta Świnoujście na stanowisku „Urbanistyka i Architektura" lub listownie na adres: Urząd Miasta Świnoujście, ul. Wojska polskiego 1/5, 72-600 Świnoujście, lub
   • elektronicznej – w formie dokumentu elektronicznego:
     - na adres skrytki domyślnej ePUAP: /umswinoujscia/skrytka
     - na adres do doręczeń elektronicznych Urzędu Miasta Świnoujście: AE:PL-40873-25138-BHFJR-28
   • dodatkowo uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko można wnosić ustnie do protokołu oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym na wskazane wyżej adresy oraz dodatkowo na adres e-mail: wua@um.swinoujscie.pl

UWAGA:
Składający uwagę do projektu aktu planowania przestrzennego, podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem lub uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Prezydent Miasta Świnoujście. O zachowaniu terminu decyduje data wpływu do Urzędu Miasta Świnoujście. Pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

2) **spotkanie otwarte**, poprzedzone prezentacją ww. projektu planu, odbędzie się w dniu **29 czerwca 2026 r.** w godz. 15.30 - 17.00 w sali nr 1 Urzędu Miasta Świnoujście przy ul. Wojska Polskiego 1/5.
3) **dyżury projektanta planu** odbędą się w Urzędzie Miasta Świnoujście ul. Wojska Polskiego 1/5 w sali nr 1 w dniach:
   • 15 czerwca 2026 r. w godzinach 15.15 – 16.15
   • 29 czerwca 2026 r. w godzinach 17.15 – 18.15

PREZYDENT MIASTA ŚWINOUJŚCIE
mgr Joanna Agatowska

W związku z obowiązkiem informacyjnym, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (o ochronie danych „RODO") informuję, że pełen zakres informacji o ochronie przetwarzanych danych osobowych można znaleźć w Biuletynie Informacji publicznej: http://bip.um.swinoujscie.pl/, zakładka: zagospodarowanie przestrzenne/plany miejscowe w opracowaniu (dokument wyszukać po dacie i przedmiocie ogłoszenia).

eprasa.pl 9f64de03dc

Miliony na walkę z azbestem

Azbest przez lata był nazywany „cudownym materiałem". Stosowany do budowy dachów, izolacji i różnego rodzaju konstrukcji, dzięki swoim właściwościom – odporności na ogień i trwałości, wydawał się idealny. Dziś wiemy jednak, że to jeden z najbardziej niebezpiecznych materiałów dla zdrowia człowieka.

Wdychanie włókien azbestowych może prowadzić do poważnych chorób układu oddechowego, w tym nowotworów. Dlatego od wielu lat w całej Polsce trwa systematyczna akcja usuwania azbestu, a w województwie lubelskim ogromną rolę w tym procesie odgrywa Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Dotychczas na usuwanie azbestu na terenie województwa lubelskiego WFOŚiGW przeznaczył prawie 38,5 miliona złotych.

W Polsce szczególnie dużo azbestu pojawiło się w latach 70. i 80. XX wieku. Był tani, łatwo dostępny i postrzegany jako materiał niemal niezniszczalny. W tamtym czasie eternit, czyli płyty azbestowo-cementowe, stanowiły podstawowe pokrycie dachów na wsiach i w małych miasteczkach.

Problem polega na tym, że włókna azbestowe są mikroskopijne. Raz uwolnione do powietrza, mogą przez długi czas unosić się i być wdychane przez ludzi. Ich obecność w organizmie zwiększa ryzyko zachorowania na pylicę azbestową, nowotwory płuc czy międzybłoniaka opłucnej. Dlatego każdy, kto wciąż ma na swojej posesji dachy lub inne elementy wykonane z azbestu, powinien jak najszybciej rozważyć ich usunięcie.

Edukacja i świadomość

Dla wielu osób azbest długo nie kojarzył się z niebezpieczeństwem. Był przecież trwały i tani. Dopiero kiedy zaczęto mówić o chorobach, jakie powoduje wdychanie jego włókien, mieszkańcy zrozumieli, że trzeba się go pozbyć. Dziś równie ważna, jak sama likwidacja, jest edukacja. Gminy prowadzą kampanie informacyjne, a Fundusz przypomina, że azbestu nie wolno usuwać samodzielnie. Materiał ten musi być demontowany w specjalnych ubraniach ochronnych, szczelnie pakowany, przewożony w odpowiednich warunkach i składowany na wyznaczonych do tego składowiskach.

Skala działań w regionie

Na terenie województwa lubelskiego wciąż znajdują się ogromne ilości azbestu. Dzięki wsparciu finansowemu z WFOŚiGW co roku udaje się jednak usuwać kolejne tysiące ton. Od początku trwania projektu usuwania azbestu z posesji mieszkańców i budynków publicznych wywieziono już prawie 74 tys. ton, a działania te zostały sfinansowane ze środków Funduszu.

– *Nasze wsparcie polega nie tylko na przekazywaniu środków finansowych, ale również na współpracy z gminami. To właśnie samorządy lokalne pełnią kluczową rolę w zbieraniu wniosków od mieszkańców i organizacji całego procesu. Chcemy, aby dostęp do programu był jak najprostszy, a mieszkańcy nie musieli martwić się o skomplikowane procedury.* – dodaje Prezes WFOŚiGW, Stanisław Mazur.

Usuwanie azbestu to nie tylko kwestia zdrowia mieszkańców, ale także ochrona środowiska naturalnego. Niewłaściwie składowany czy usuwany azbest może przedostawać się do gleby i wód gruntowych, powodując długotrwałe szkody. Dlatego wszystkie działania są realizowane zgodnie z najwyższymi standardami bezpieczeństwa i przepisami prawa.

Program działa dzięki współpracy wielu stron: mieszkańców, gmin i Funduszu. To pokazuje, że wspólne działanie może przynosić realne efekty.

Realne liczby i perspektywa

Dotychczas na usuwanie azbestu na terenie województwa lubelskiego Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie przeznaczył 38 510 358,14 zł. Wsparcie w postaci wywiezienia i utylizacji azbestu zostało przekazane na podstawie 1155 umów podpisanych z poszczególnymi gminami. Są to realnie usunięte materiały niebezpieczne w konkretnych gminach, za którymi kryją się historie rodzin i całych społeczności lokalnych.

– *Naszą ambicją jest, aby w perspektywie kilku lat województwo lubelskie było wolne od azbestu. To wielkie wyzwanie, ale dzięki zaangażowaniu mieszkańców, samorządów i instytucji możliwe do osiągnięcia. Wierzę, że wspólnie sprawimy, iż kolejne pokolenia nie będą już musiały zmagać się z tym problemem.* – podsumowuje Prezes Stanisław Mazur.

Dzięki wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie azbest znika z kolejnych dachów i posesji. Obecnie trwają pracę nad rozszerzeniem programu, dzięki czemu usuwanie azbestu będzie jeszcze efektywniejsze i skuteczniejsze. Bo walka z azbestem to nie tylko walka z niebezpiecznym odpadem, ale także inwestycja w zdrowie, bezpieczeństwo i przyszłość całego regionu.

Lublin/34438501

eprasa.pl 9f64de03dc

WOJEWODA LUBELSKI

IF-I.7820.31.2025.BD/1

OBWIESZCZENIE WOJEWODY LUBELSKIEGO

o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Działając na podstawie art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311), zwanej dalej: „*specustawą*" oraz art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) zawiadamiam, że w dniu 5 czerwca 2026 r., na rzecz Zarządu Województwa Lubelskiego, została wydana decyzja nr 11/26, znak: IF-I.7820.31.2025.BD, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na:

„Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 855 Olbięcin – Zaklików – Stalowa Wola w zakresie budowy drogi dla pieszych od km 2+831,00 do km 4+305,20 o długości 1,474 km"

na działkach zlokalizowanych w województwie lubelskim, powiecie kraśnickim, na terenie gminy Trzydnik Duży w obrębach: 0008 Olbięcin i 0014 Trzydnik Duży – Kolonia, wskazanych w poniższych zestawieniach:

A. W liniach rozgraniczających teren inwestycji przeznaczonych na pas drogowy:

Lp	Nr działki (wg katastru nieruchom.)	Nr działki (lub jej część po podziale) położonej w liniach rozgraniczających, przeznaczonej na pas drogi wojewódzkiej nr 855	Nr działki po podziale pozostające przy dotychczasowym właścicielu
(1)	(2)	(3)	(4)
Powiat kraśnicki, jedn. ewid. 060707_2 Trzydnik Duży, obręb 0008 Olbięcin			
1	928	928/2	928/1
2	551	551	-
Powiat kraśnicki, jedn. ewid. 060707_2 Trzydnik Duży, obręb 0014 Trzydnik Duży – Kolonia			
3	79	79	-
4	1	1/2	1/1
5	439	439/2	439/1
6	57	57/2	57/1
7	58	58/2	58/1
8	256	256/1	256/2
9	449	449/1	449/2
10	119	119/1	119/2
11	120	120/1	120/2
12	121	121/1	121/2
13	122	122/1	122/2
14	123	123/1	123/2
15	124	124/1	124/2
16	125/3	125/7	125/8
17	125/4	125/9	125/10
18	125/1	125/5	125/6
19	126	126/1	126/2
20	127	127/1	127/2
21	128	128/1	128/2
22	129	129/1	129/2
23	130	130/1	130/2
24	131	131/1	131/2

B. Poza projektowanym pasem drogowym, w granicach terenu niezbędnego do wykonania obiektów budowlanych, z których korzystanie będzie ograniczone (zajmowanych w trybie art. 11f ust. 1 lit. e-h *specustawy*), przeznaczonych pod: przebudowę sieci uzbrojenia terenu, przebudowę urządzeń wodnych, przebudowę innych dróg publicznych, przebudowę zjazdów:

Lp	Nr działki (wg katastru nieruchomości)	Nr działki (lub jej części po podziale) z której korzystanie będzie ograniczone	Rodzaj robót związany zajęciem działki lub jej części w trybie art. 11f specustawy
(1)	(2)	(3)	(4)
Powiat kraśnicki, jedn. ewid. 060707_2 Trzydnik Duży, obręb 0014 Trzydnik Duży – Kolonia			
1	120	120/2	– przebudowa sieci elektroenergetycznych
2	131	131/2	– przebudowa zjazdów zwykłych
3	255	255	– przebudowa urządzeń wodnych
4	78	78	– przebudowa drogi gminnej nr 108587

Informuję, że:

1. zgodnie z art. 18 ust. 1e *specustawy*, dotychczasowi właściciele lub użytkownicy wieczyści nieruchomości objęci decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, którzy wydadzą właściwemu zarządcy drogi – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie, ul. Dobrzańskiego 3, 20-262 Lublin – nieruchomość lub wydadzą nieruchomość i opróżnią lokal oraz inne pomieszczenia niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji ZRID, doręczenia postanowienia o nadaniu decyzji natychmiastowej wykonalności albo w którym decyzja ta stała się ostateczna – wysokość odszkodowania powiększa się o kwotę równą 5% wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego;
2. zgodnie z art. 18 ust. 1f *specustawy* gdy decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej dotyczy nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym albo budynkiem, w którym został wyodrębniony lokal mieszkalny, wysokość odszkodowania przysługującego dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu zamieszkałemu w tym budynku albo lokalu, powiększa się o kwotę 10.000 zł w odniesieniu do tej nieruchomości;
3. w przypadku, gdy decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, dotyczy nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym albo budynkiem, w którym został wyodrębniony lokal mieszkalny, właściwy zarządca drogi jest obowiązany, w terminie faktycznego objęcia nieruchomości w posiadanie, do wskazania lokalu zamiennego,
4. w przypadku niewydania nieruchomości właściwemu zarządcy drogi, na jego wniosek zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne przeciwko dotychczasowym właścicielom lub użytkownikom wieczystym nieruchomości;
5. w przypadku nieudostępnienia nieruchomości właściwemu zarządcy drogi, na jego wniosek zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne przeciwko dotychczasowym właścicielom lub użytkownikom wieczystym nieruchomości,
6. zgodnie z art. 13 ust. 3 *specustawy,* w przypadku, gdy przejęta jest część nieruchomości, a pozostała część nie nadaje się do prawidłowego wykorzystania na dotychczasowe cele, właściwy zarządca drogi – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie, ul. Dobrzańskiego 3, 20-262 Lublin – jest obowiązany do nabycia, na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości, w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego tej części nieruchomości.

Z treścią decyzji oraz ze zgromadzoną dokumentacją, można zapoznać się w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie przy ul. Lubomelskiej 1-3, II piętro, w godzinach 9:00 ÷ 14:00 w poniedziałek, wtorek, czwartek i piątek (z wyłączeniem środy), **po uprzednim telefonicznym umówieniu.** Telefon: (81) 74-24-245.

Stronom przysługuje prawo wniesienia odwołania od decyzji do Ministra Finansów i Gospodarki w Warszawie, za pośrednictwem Wojewody Lubelskiego w terminie 14 dni od doręczenia decyzji. Zgodnie z artykułem 11g ust. 1a ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311), odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie. Zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, doręczenie uważa się za dokonane, po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania, strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Wojewody Lubelskiego. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

Ponadto informuję, że z dniem wydania decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej, **z urzędu wszczęto postępowania w sprawie ustalenia odszkodowań** za przejęte nieruchomości. **Informacje oraz dokumenty dotyczące postępowań odszkodowawczych są dostępne na stronie internetowej** Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie https://www.gov.pl/web/uw-lubelski w zakładce: Załatw sprawę / Odszkodowania i rekompensaty / Odszkodowania za realizację inwestycji drogowej lub kolejowej. **W zakresie spraw dotyczących ustalenia odszkodowania** do kontaktu wyznaczony jest pracownik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Skarbu Państwa Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, nr tel.: **(81) 74-24-389.**

Data publikacji: 12 czerwca 2026 r.

Z up. Wojewody Lubelskiego
/-/
Aneta Ciesielczuk
Z-ca Dyrektora Wydziału Infrastruktury
/podpisano elektronicznie/

Lublin/34438806

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

PRZETARG PRZETARG PRZETARG

OBWIESZCZENIE

Sędzia-komisarz w postępowaniu upadłościowym Remedium -Doradcy Finansowi Sp z o.o. (Sygn. akt V GUp 5/13) podaje do publicznej wiadomości, że syndyk sporządził częściowy plan podziału(kat. II i III)

Plan podziału można przeglądać każdy zainteresowany na czytelni akt Sądu Rejonowego w Olsztynie przy ul. Dworcowa 3, pokój 3 po wcześniejszym umówieniu się telefonicznie **89 7577403** lub zasięgnąć informacji telefonicznie pod numerem **89 7577406** i w terminie dwóch tygodni od dnia ogłoszenia i obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym można wnieść przeciwko planowi zarzuty.

Olsztyn/34438756

Zarząd Powiatu Gostynińskiego

Podaje do publicznej wiadomości informację o wywieszeniu wykazu nieruchomości, stanowiącej własność Powiatu Gostynińskiego, przeznaczonej do wydzierżawienia

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 399.) **Zarząd Powiatu Gostynińskiego** podaje do publicznej wiadomości informację, że na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Gostyninie, na stronie: bip.gostynin.powiat.pl oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Gostyninie na okres 21 dni został zamieszczony wykaz nieruchomości stanowiącej własność Powiatu Gostynińskiego, przeznaczonej do wydzierżawienia na okres 3 lat. Tereny objęty dzierżawą zajmuje obszar 200 m², nieruchomości położonej w obrębie 0011 Gorzewo, gmina Gostynin, oznaczonej numerem ewidencyjnym działki 389/22 o powierzchni 0,2788 ha.
Informacje na temat nieruchomości udzielane są w Wydziale Geodezji Kartografii, Katastru i Nieruchomości Starostwa Powiatowego w Gostyninie, ul. 3 Maja 43b, pokój nr 105, lub pod numerami tel. 24 235 85 09 lub 24 235 85 08.

Płock/34438072

OBWIESZCZENIE PREZYDENTA MIASTA OPOLA
o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Na podstawie art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U.2024.311 t.j. z dnia 2024.03.05) oraz art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U.2025.1691 t.j. z dnia 2025.12.03)

zawiadamiam

że na wniosek Prezydenta Miasta Opola reprezentowanego przez Miejski Zarządu Dróg w Opolu została wydana decyzja nr 8/2026 z dnia 10.06.2026 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na: **przebudowie drogi gminnej nr 103616O (ulicy Wschodniej) w zakresie rozbiórki istniejących i budowy nowych wiaduktów drogowych nad ul. Głogowską w Opolu wraz z przebudową drogi na dojazdach i przebudową sieci uzbrojenia terenu w ramach zadania pn.: „Przebudowa wiaduktów drogowych nad ulicą Głogowską w Opolu”**.

Przedmiotowa inwestycja będzie realizowana na następujących nieruchomościach oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków jako działki:

w liniach rozgraniczających teren inwestycji stanowiących pas drogowy drogi publicznej gminnej nr 103616O (ul. Wschodniej):
- obręb Nowa Wieś Królewska, dz. nr 1028, część dz. nr 1029, 1034, - obręb Opole, część dz. nr 88/13;

poza liniami rozgraniczającymi teren pasa drogowego, ale stanowiących teren niezbędny dla realizacji obiektów budowlanych:
- obręb Nowa Wieś Królewska, część dz. nr 1020, 1023, 1024, 1027, 1029, 1034, - obręb Opole, dz. nr 273, część dz. nr 88/13, 267/33.

Z treścią decyzji zainteresowane strony mogą zapoznać się w Wydziale Architektury i Budownictwa Urzędu Miasta Opola- pl. Wolności 7/8, pok. 305.
Od przedmiotowej decyzji służy stronom odwołanie do Wojewody Opolskiego, za pośrednictwem Prezydenta Miasta Opola.

Odwołanie wnosi się w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego jej ogłoszenia.

Opole/34438732

Prezydent Miasta Radomia

informuje, że w Urzędzie Miejskim w Radomiu, przy ul. Kilińskiego 30

zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2026, poz. 399), na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Radomiu został wywieszony na okres 21 dni wykaz części nieruchomości, przeznaczonej do oddania w najem na czas oznaczony.
Wykaz dotyczy pomieszczenia biurowego o powierzchni 12,30 m² położonego w budynku przy ul. Stefana Żeromskiego 53 w Radomiu, przeznaczonego na prowadzenie działalności statutowej, zgodnie z dotychczasowym sposobem użytkowania. Przedmiotem najmu jest pomieszczenie biurowe położone na części nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków miasta Radomia jako działka 47/13, obręb 0041 – Śródmieście 1, ark. 39 o całkowitej powierzchni 15 814 m², stanowiącej współwłasność Gminy Miasta Radomia. Dla w/w nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta nr RA1R/00050938/3.

Radom/34438787

GPN.6850.1.2026 Pionki, dnia 10.06.2026r.

WÓJT GMINY PIONKI

na podstawie art. 35 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz.U z 2026 r. poz. 399 z późn. zm.) informuje, że na stronie internetowej https://bip.gmina-pionki.pl/, https://www.gmina-pionki.pl/ oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Pionki, ul. Zwycięstwa 6A, 26-670 Pionki w dniu 12 czerwca br. zostanie zamieszczony na okres 21 dni wykaz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Pionki, tj. części dz. nr 27/2 o pow. 1,60 ha położonej w Suskowoli, gmina Pionki i przeznaczonej do oddania w użyczenie na rzecz Stowarzyszenia, którego celem jest w szczególności upowszechnianie i rozwój rekreacji ruchowej, sportu i turystyki.

Bliższe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy Pionki, ul. Zwycięstwa 6A, pok. nr 21 lub Tel. (48) 612 15 14.

z up. Wójta
Irmina Kustra
Sekretarz Gminy

Radom/34438748

Prezydent Miasta Radomia

informuje, że w Urzędzie Miejskim w Radomiu, przy ul. Kilińskiego 30

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2026r„ poz. 399), na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu wywieszony został wykaz nieruchomości przeznaczonej do oddania w użyczenie na czas określony, położonej w Radomiu w rejonie ulicy:

Uniwersyteckiej (obr. 0010 Kaptur, ark. 20), grunt o pow. 82 m², stanowiący część nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków miasta Radomia nr 300/11 o pow. 22 566 m², będącej własnością Miasta na prawach powiatu – Radom.

Dla w/w nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta RA1R/00105507/4.

Radom/34438777

OGŁOSZENIE

Spółdzielnia Mieszkaniowa „PARKITKA”

w Częstochowie, ul. Ks. J. Popiełuszki 10/12

OGŁASZA PRZETARG NIEOGRANICZONY

**na roboty budowlane elewacyjne:
Ocieplenie ścian zewnętrznych budynku przy ul. Kujawskiej 12 (str. północna, klatka IV i częściowo III) – 2 etap.**

Termin realizacji zamówienia do 30.11.2026 r. Informacje o warunkach jakie należy spełnić zawarte są w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, które są do pobrania w Administracji Osiedla „Parkitka” w Częstochowie przy ul. Okulickiego 49, tel. 34 3225954, w okresie od 15.06.2026 r. do 26.06.2026 r. w godz. od 10:00-14:00 bądź drogą elektroniczną po uprzednim zgłoszeniu na adres mailowy administracja@parkitka.pl. Oferty należy składać w zamkniętych kopertach z opisem „Roboty budowlane elewacyjne 2026” na adres: Spółdzielnia Mieszkaniowa „PARKITKA”, ul. Ks. J. Popiełuszki 10/12, 42-200 Częstochowa lub przesłać pocztą w terminie do 26.06.2026 r.

Warunkiem udziału w przetargu będzie udokumentowana wpłata wadium w wysokości 5.000 zł. Wadium należy wpłacić w PLN przelewem na rachunek bankowy Spółdzielni. Nr rachunku bankowego Spółdzielni: ING B.Ś.S.A. O./ Cz-wa 46 1050 1142 1000 0005 0167 3388 tytułem: ,,wadium przetarg na roboty budowlane elewacyjne 2026 r., Kujawska 12 – 2 etap”.

Zamawiającemu przysługuje prawo swobodnego wyboru ofert jak też uznania, że przetarg nie dał rezultatu bez podania przyczyny. W postępowaniu stosujemy preferencje krajowe. Rozstrzygnięcie przetargu nastąpi do dnia 10.07.2026 r., o czym zainteresowani zostaną powiadomieni na piśmie lub drogą elektroniczną.

Częstochowa/34438798

Prezydent Miasta Radomia

informuje, że w Urzędzie Miejskim w Radomiu, przy ul. Kilińskiego 30

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U.2026. poz. 399), na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej urzędu wywieszony został wykaz nieruchomości, stanowiącej własność Gminy Miasta Radomia, przeznaczonej do oddania w najem na czas określony, położonej w Radomiu przy ulicy:

gen. Okulickiego (obr. 0060 – Zamłynie ark. 56) grunt o pow. 15 m² stanowiący część działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków miasta Radomia nr ewid. **229/52** o pow. 3 017 m².

Przedmiotowa nieruchomość uregulowana jest w księdze wieczystej nr KW RA1R/00027940/0

Radom/34438782

Słówko Literówka Quizy, Sudoku Krzyżówki
NOWOŚĆ
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ
Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

Prezydent Miasta Radomia

informuje, że w Urzędzie Miejskim w Radomiu, przy ul. Kilińskiego 30

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U.2026. poz. 399), na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej urzędu wywieszony został wykaz nieruchomości, stanowiącej własność Gminy Miasta Radomia, przeznaczonej do oddania w najem na czas określony, położonej w Radomiu przy ulicy:

Jaracza (obr. 0090, ark. 90) grunt o pow. 85 m² stanowiący część działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków miasta Radomia nr ewid. **1/14** o pow. 9 323 m²

Przedmiotowa nieruchomość uregulowana jest w księdze wieczystej nr KW RA1R/00000850/7.

Radom/34438779

NEWSLETTERY WYBORCZEJ
Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**
wyborcza.pl

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 9f64de03dc

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY

wysokieobcasy extra

GASLIGHTING, czyli manipulacje w naszych relacjach
Rodzice to robią dzieciom, kobiety kobietom,
mężczyźni kobietom, i na odwrót

PSYCHOLOGIA: Powrót do matki

URODA: Rytuały w menopauzie

DAVID ATTENBOROUGH kończy 100 lat

DWIE OKŁADKI DO WYBORU!

eprasa.pl 9f64de03dc